de curis egritudinū particulariū noni Almāsoris Practica vberrima.

Blasij Astarij de curis Febrium libellus vtilis.

Cesaris Lādulphi de curis earundez opusculuz.

Sebastiani Aquilani Tractatus de morbo Gallico celeberrimus.

Cuz gratia ꝛ priuilegio

Sanctus Cosma. Sanctus Damianus.

¶ Marci Gatinarie tẽpestate nostra Doctoris inte gerrimi Medicicq̃ pbatissimi ꝛ publice in Ticinẽ si achademia omni studio ac diligẽtia Tullij velu ti eloquẽtia q̃z pclare Nonũ Almãsoris exponẽ tis curãdi morbos eiusdẽ opus dño fauẽte felici ter incipit.

Cura sode sanguinee ex dictis Rasis ꝛ Auicen. sex principa libus perficitur intentiõibus. Quaꝝ pria est debita regimi nis administratio. Scda absci sio cãe cum flobotomia quã lau dauit Rasis cũ dixit ex cepha lica. Tertia capitis confortatio ne recipiat san. ad ipm fluẽtẽ. Quarta san. rectifica tio. Quinta resolutio residui remanẽtis post eũatio nes ꝛ hoc isinuauit Rasis qñ dixit vt administrẽt se mina altee. Sexta intẽtio ꝛ vltima est remotio male qualitatis derelicte.

¶ Pria intẽtio cõplet in debita admistratiõe sex re rũ nõ nãliũ. Incipiẽdo ergo ab aere dz aer eligi ad fridũ declinãs maxie tpe estatis. Dz ergo eger situa ri in camera frigida. ꝛ phibeant ingressus radioꝝ solariũ in dicta camera ꝛ alia q̃cũq; hñt aerẽ calefa cere ẽt frequẽtia hoium. Et vbi aer nõ repiret nãlr: arficialr fiat irrorãdo camerã cũ aq̃ fri. ro. ꝛ vio. ster nẽdo ẽt ramos arboꝝ ꝛ herbaꝝ ifrigidãtiũ: ꝛ vlr in geniari vt aer ifrigidet. In cibo aũt ꝛ potu dz vitare vinũ ꝛ bibẽ aquã coctã cũ ordeo ꝛ vbi nõ possit vi num dimittere bibat tale qd sit debile ꝛ claꝝ ꝛ sit bñ lipphatũ. vtat ẽt cibarijs fri. vt herbis fri. puta endi

uia cucurbita.alterenť ét cibaria cu3 fri.vt succo vue acerbe aranciorꝫ limonu3 aceto.ꝛč. ꝛ dimittanť aromata calida.Quiescat ét ꝛ nõ moueať fortibus motib⁹nec ét nimiũ vigilet s3 dormiat.dimittat etiá reliqua que hñt calefacere ex sex reb⁹ nõ nãlib⁹. dimittat coitu3 l3 supflu⁹ infrigidet. caueat ab ira ꝛ furore ꝛ reliqs calefacere potentib⁹.leteť ꝛč.Et hec õ regimine sufficiant.

¶Secunda intẽtio compleť cũ flobotomia si fuerit nimia plenitudo a basilica vel nigra lateris ꝯrĳ.vbi nõ tanta lateris eiusdẽ vel a cephalica opposita vel eiusdẽ lateris ƀ3 tuũ iudiciũ respectu habito ad plenitudinẽ.ꝛ de hmõi ordine vide Auicẽ.prima terĳ caplo aureo.Cũ mãm euacuare volum⁹ꝛč.nõ ꝑtermittendo cañ.positos quarta primi.c.de flobotomia marie cañ.de lenitõe ven.ꝑcedente flobotomia3.

¶Tertia intentio cõpleť cõfortãdo caput cũ stipticis infri.ꝛ cõstringentib⁹ ne mẽbra capitis recipiant san.fluentẽ. pro qua intentõe laudať oleũ ro.ꝛ acetũ conquassata ꝛ applicata in forma embroce vel epithimatis intingẽdo pãnum lineu3 in dicto oleo vel aceto ꝛ applicando capiti. quod si ex capite calido calefiat renouetur.competit etia3 aqua ro. simul cu3 aceto ꝛ oleo.ꝛ debent ista applicari cum sua actuali frigiditate.ꝛ vbi op3 etia3 debent infrigidari.De pportõe vero olei aceti ꝛ aque adinuicẽ dubitat Gen. cõmunis tñ dosis est vt sit duplu3 olei ꝛ aque:subduplum vero aceti verbigratia.℞.olei.ro.aque ro.añ. ℥.iĳ.aceti.℥.i.s.misce. Uľ.℞.olei ro.℥.i.aque ro. ℥.iĳ.aceti.℥ĳ.ƀm q̄ vis maiorẽ vel minorẽ penetrationem.Ad ide3 cõueniunt aque plan. sempuiue lactuce solatri ꝛč.vel eorꝫ succi.Sed in administratõe

talium epithimatū vel embrocationū sunt aliq cañ. obseruādi. Primus q̄ debēt radi capilli ne p̄hibeāt operationē medicinaꝝ. Secūdus q̄ talia ponanť in anteriori pte capitis q: est rarior posteriori ⁊ ex cōse quenti facilius penetrāt medicamina. Tertius q̄ ca put dꝫ circundari coto vel lana vel pāno lineo circū/ circa ad modū corone ne liquores decurrant per fa ciem infirmi exquo infirm⁹ fastidiať. ¶Notandū q̄ sunt aliqui casus in quib⁹ administratio istoꝝ reper cussiuoꝝ nō est tuta regulariter operando. In feb. enī nō cōpetunt iuxta cañ. Auicē. qui dicit q̄ sodam cal. multiplicāt vsus epithimatuꝫ ⁊c. ⁊ hoc vapores retinēdo: tamē aliqñ coacte hoc nō obstāte facerem⁹ vbi dolor esset vehemēs p̄sternēs virtutē. Secūdus casus est vbi materia sit totaliter fluxa: q: cōpingunt ⁊ cōstipant materiā. Tertius vbi a capite descēderet reumatismus cal. q: talia cōstringēdo exprimūt ma/ terias ⁊ sunt cā maioris fluxus.

¶Quarta intentio ꝯpleť primo aliquando solutiōe ven. Sed dubitaret aliqs cum non peccet nisi sang. qui non educitur solutione quare ergo administra/ tur in hac intentōe ven. solo? Dicēdū q̄ stante sang. abundātia inflāmať sang. ⁊ huiusmodi subtile cōuer titur in coleraꝫ ⁊ spissuꝫ in melancoliā. etiā inflāmať colera nālis existēs in corpore ⁊ merito istius dꝫ da ri colere solutiuū. ⁊ ad hanc intentioneꝫ administra/ bat Raƒ. mirabolanos citri. naꝫ ipsi euacuant colerā ⁊ sunt fri. ⁊ sicci. administra etiaꝫ pruna ⁊ tamaridos sic ordināďo. ℞. prunoꝝ ⁊ tamarindoꝝ añ. ℥. j. deco quantur in sufficiēti quātitate aque cui addatur mi/ rabo. citri. s. p. ʒ. j. ſ. ⁊ hoc dando mirabo. in substan tia. in īfusiō. do mirabo. ʒ. ij. vel. ij. ſ. ¶Nota tamē q̄

regulariter operando prius debet p̄cedere digestio vt quarta primi de regulis cōibus solu.ven.⁊ vomi tui.⁊ pria quarti caplo d̄ cura pu.in gnāli.⁊ Hypo. prima affori. Digestiua medicati ⁊c̄. Et licet Ras non explicauerit nihilominus fieri dʒ: ipse enim vt breuiloquus p̄termisit notum ex libris principiorū. Et vsualia digestiua quib⁹ practici cōiter vtunt sunt siru. aceto.s.vio. de endi.ro.de succo aceto.de agre sta.Si fortius volumus est sirup⁹ d̄ granatis.Si fortius de limonib⁹.adhuc forti⁹ de accetositate citri.Q̄d̄ si nō sit multa caliditas des sirupus aceto.s. cū siru. de endi.cum aquis ꝓportōalib⁹ hn̄tibus virtutē colere digestiuā vt aqua endi.lactuce acetos.plā.cico. lupuloꝝ.buglo.etiā aqua cōuenit lʒ nō sit frigi. sed temperata ad cor ꝯfortādū. ¶ Nota pro oib⁹ siru. digestiuis ꝙ apud cōiter practicātes cōis dosis siru poꝝ est.℥.j.s.⁊ aque cōis dosis dʒ esse dupla ad siru.puta.℥.iij.est ergo totum aggregatū.℥.iiij.s.lʒ possit dari plus ⁊ min⁹:imo pōt dari vsqʒ ad.℥.vj. puta.℥.ij.siru.⁊.℥.iiij. aquaꝝ vt i iuuene fortis cōplexiois vbi peccet multa materia.ꝯponerem⁹ergo in ꝓposito sirupū digestiuū sic.℞. sirupus aceto.s. ℥.j. siru. de endi.℥.s.aquaꝝ aceto. endi.⁊ bug.an̄. ℥.j.misce pro siru.In pricipio ergo sode sanguinee dabo sirupos infrigidātes ⁊ stipticantes simul verbigratia sirupū acetosum ros.de succo aceto.de granatis qꝛ habent virtutē stip.⁊ infri.ingrossant enim hec san.⁊ imobilitant ⁊ ideo competunt a principio. Ubi vero materia sit fluxa dabo sirupum acetosum de endi.qꝛ nō habet multā stipticitatē. ¶ Nota etiā ꝙ cōiter datur siru. per quattuor vel qnqʒ dies s̄m resistentiā materie sue digestioni. Nota etiaʒ ꝙ siru

pus acetosus nõ est tante stipticitatis sicut sirupus de succo acetose q: in acetoso miscet multa quantitas aque que nõ miscet in illo de succo acetose que etiaȝ de se est herba multuȝ stip. Digesta materia eã euacuamus cũ euacuatiuis appropriatis colere. Et vsualia sũt electuariũ ros. Mes. electuariuȝ de succo ro. Nicolai: diaprunis solutiuũ etiam Nicolai. ⁊ hec tenent cõfecta ⁊ in qbusdaȝ locis tenet cõfectũ electuariuȝ de psilio. s. ianue. ¶ Medicine in forma solida pillulari sunt vsualia ista. s. pillule auree ⁊ aggregatiue. Dosis electuariorum est a. ʒ. iij. vsqȝ ad. iiij. ⁊ raro pertransit hec dosis nisi in corporibus expertis ⁊ maxime robustis vbi iam cõpertũ est qꝫ ab hac dosi non soluũtur in quibus aliquãdo audemus vsqȝ ad ℥. j. ascendere: vt ego qui dedi vxori magnifici Petri comitis bononini cui dedi. ʒ. ix. ⁊ parum operabãtur. etiã in hospitali in aliquibus rusticis maxime de valle telina q: sunt robustissime cõplexionis. Dosis vero pillularũ est a. ʒ. j. vsqȝ ad. ℈. iiij. faciendo pillulas qnqȝ. Et hec digestiua ⁊ solutiua sunt vsualia: ⁊ per hoc cõpletur hec intentio que est rectificatio san. quia sanguine subtili existente, pportionabiliter coleram purgamus.

¶ Quinta intentio que est resolutio residui remanẽtis qd non potuit eradicari cõplet administrando aliqua resolutiua calefacientia. Et in hac intentõe valẽt primo semina altee que parũ declinant ad caliditatẽ decoquẽdo in sufficiẽti quãtitate aque: postea applicando more emplastri capiti addendo flores camomille melliloti ⁊ fenugreci: vngendo etiam caput cũ oleo camomillino.

¶ Sexta ⁊ vltima intẽtio que est remotio male com

plexionis remanētis cōplet cum infrigidantibus cū sit cali. Ad hanc intētionē laudat mucilago psilij qd in exteriori pte est intēse frigiditatis: in interiori ve/ro est calidissimū vesicatiuū ꝛ cauterizatiuū: ꝛ iō mucilago dꝫ fieri ex semine psilij integri nō excorticati. ꝛ hoc est satis vulgare remediū ꝛ notum. debꝫ ergo hec mucilago capiti applicari. ꝛ ad idē valꝫ aqua ro. ꝛ acetum aqua plan. solatri acetose infundendo pā/nos in huiusmodi aquis. valerēt etiam succi ponen/do supra caput. cōuenit etiaꝫ optime iunctio ex oleo ro. ꝛ reliqua huiusmodi. Et cū his sex intētiōibus cōplet cura sode sanguinee quare ꝛc.

Cura sode colerice.

In hac ēt cura sex colligunt intentiones. prima debituꝫ regimen. secūda digestio. tertia euacuatio. quarta repercussio. quinta diuersio maxime humore fluente ad caput. sexta remotio male complexiōis calide ꝛ sicce derelicte in capite.

Pria intētio cōplet per infri. ꝛ humectantia. ꝛ in hac nō est sermo plongādus q2 iam satis pꝫ ex cura pdicta hoc vno addito q in hac dbēt remedia infri. esse fortiora cū colera sit calidior sang. debēt etiā eē humida cū colera sit sicca: sang. vero humidus.

Secūda intentio que est digestio perficit per digerentia de qbus hitus est sermo capl'o pdcō i q intē/tione. 5. digestionis. est aduertendum an humor digerendus sit in fluxu: q2 tunc simul digerēdo dꝫ fieri ïspicatio vt phibeat fluxus cū aquis ꝛ sirupis ad hoc valentib9 vt aqua acetosa ros. ꝛc. Nota q vt

habet ex canonib⁹ generalib⁹ hec intentio digestióis est ponéda in actu practico dūmodo non sit materia furiosa nec dolor intensissimus merito cuius dubite tur de ꝓstratióe virtutis nec materia incipiat facere apostema: q: vbi hec fierent ⁊ essent non esset ꝓlon/ gandū in digestione sed esset cito succurrédū mate ¶ Tertia intétio q̄ est euacuatio cō (rie euacuatóe. plet per solutiua. Usualia ⁊ domestica solutiua i ma teria colerica sunt hec. Primo. ℞. mirabo. citri. ℥. s. infundant in decoctóe quā noíabimus: deinde facta infus. sufficiéti tpe fiat eorū expressio cui addat suc. pap̄ ne sit gustui horribilis. ⁊ hoc vbi nō adesset feb. ¶ Decoctio. ℞. tamarindorum. ℥. j. fiat decoctio in sufficiéti quātitate aque. tamarindi sunt dactili indi. tamar idē est ꝙ dactilus. vsuale etiā est reubar. vl' in substátia vl' in infus. In substātia dosis est a. ʒ. j. vsq ad. ʒ. j. s. in ifus. vsq ad. ʒ. iiij. In substátia. ℞. reu. electi. s. p. ʒ. j. s. dissoluat i aqua endi. q. s. cui addat ℥. j. siru. violati ⁊ fiat potio. In infusio. sicut sumit ex Mes. capitulo de reubar. sic preparat. ℞. reubar. ele cti minuti incisi. ʒ. iij. infundátur in aqua endi. q. s. cui addat spice pap̄ ⁊ vini albi odoriferi pap̄: dimit tatu' in ifusio. per ho. x. postea fortis fiat exp̄ssio cui addat diapru. nō. s. ʒ. ij. misce. ⁊ fiat potio. posses ét admiscere de aliquo alio electuario solutiuo minué/ do tamé dosim reubar. ¶ Solutiua vsualia in forma pillulari sunt sicut pillule auree pillulé aggregatiue soluūt enī colerā lʒ aggregatiue educant ét humoré flegmaticū grossū vt colligit ex Mes. i antidotario. ¶ Nota ét ex cañ. gnālib⁹ ꝙ vbi colera essʒ sanguini mixta cōpeteret flo. ⁊ añ farmaci exhibitionē. ⁊ hoc voluit Auicé. in isto caplo cū dixit. Incipe a floboto

mia.nec dȝ esse copiosa sicut in sanguinea.
¶Quarta intentio cóplet per ea que repercutiũt ⁊ a principio dȝ poni in opere qñ materia ẽ in fluxu. Et hic recordare cañ.sup positorũ in cura sode san guinee.⁊ vsuale remediũ est positum hic a Rasi scilȝ aqua ro.⁊ acetũ cóquassata simul ⁊ oleũ rosatũ.
¶Quinta intentio complet per ea que diuertũt vt parua flo.oppositi lateris fricatiões extremitatuȝ ⁊ balnea.⁊ laudat Aui.de méte Arthesagri appositio/nem ventosarũ sup spatulas:⁊ hoc in omni materia cum scarificatione loci illius ponédo sal ⁊ oleũ post scarificationẽ ne cõsolidet sed apertus maneat.
¶Sexta intentio ⁊ vltima cópletur p remouentia malam complexionem qualia sunt alterantia vt em/broce frigi.⁊ odora.frigi.que magis placent Gen. q̃ȝ localia quoniaȝ localia prohibent exitũ vaporum ex cerebro ⁊ capite toto.Et vsuale est aqua cum ace to embrocata ⁊ odorata:etiã aqua ro.trahendo per nares.¶Nota tamen q̄ quádoq̄ȝ ista omnia nõ suf/ficiunt:⁊ tunc coacti ex vehementia doloris opȝ nos venire ad narcotica: tñ vsus istoꝝ est maxime suspe/ctus ⁊ nõ debet ad ea audere nisi cũ cautela ⁊ in casu desperatóis maxime in passionibꝰ istis cerebralibus ꝑpter duas causas.Prima mébri principalis cuius influxus est necessarius sup toto.Scðo q̄ꝛ cerebrum fri. est ꝯplexionis.Et narcotica sunt huiusmodi ⁊ iõ Aui.i cura fluxꝰabsolute fac̃ nos cautos dicẽs.Uidi mꝰ q̄ suppofuit sibi coliriũ ex opio ⁊ mortuꝰ ẽ.¶No ta ẽt ne sis audax i administratione narcoticoꝝ.vidi .n.i q̄dã nobili muliere q̃ cũ stetisset p plures dies q̄ nõ dormierat medici decreuerũt vt sibi supponeret coliriũ quoddã longũ opiatũ qð fit cũ filo cói appéso·

vt extrahi possit ad libitũ: q̃ cũ supposuisset statiʒ cepit dormire: medici aũt pceperũt ancill' vt cũ icepisset dormire extraherẽt illud colliriũ: que omittentes ipm ꝛ nõ extrahẽtes taliter ꝓfundata ẽ in somno q̄ nũq̄ꝫ euigilata ẽ imo ppetuo dormit quare ꝛc̃.

ℭCura sode flegmatice.

In hac cura colligunt qnq̄ꝫ intẽtiões q̃rũ prima ẽ debita regimis administratio. scḋa digestio. tertia eũatio. q̃rta diuersio. qnta resolũo residui remanẽtis ꝛ cerebri ꝯfortatio.

ℭPrima intẽtio complet per administrationeʒ. vj. rerũ nõ naturaliũ calefa. ꝛ exiccantiũ cũ mã flegmatica sit fri. ꝛ hu. Eligẽdus ẽ ergo aer cal. ꝛ sic. ꝛ si sit tẽpus hiemale eligat camera cal. ꝛ accendat ignis i ea quia per ipsuʒ exiccantur vapores humidi. fiat etiaʒ suffumigatio in ipsa camera ex cal. puta thure cinamomo gario. ꝛc̃. In cibo etiam ꝛ potu eligãtur cibaria cal. alterando ea cum pipere cinamo. ʒinʒibere gariofi. ꝛ reliquis huiusmodi. dimittãtur fri. acetosa vt arancij limones acetuʒ agresta ꝛc̃. In potu bibat vinum maxime post euacuationem de quo dubium ẽ apud Gen. Utatur forti exercitio ꝛ forti exiccatione potenti etiam calore vigilijs ieiunio ꝛ reliqs calefacere potentibus ꝛ exiccare.

ℭSecunda intentio que est digestio quã licet Rasis dimiserit vt breuiloquus tamen presupponit cõplere per ea que incidunt ꝛ subtiliant cum humor flegmatic⁹ peccet i viscositate ꝛ grossitie. Et vsualia digestiua flegmatis sunt sicut mel rosa. oximel. s. cõpositum ꝛ squiliticũ qḋ est forte incisiuũ quo vtimur

vbi materia ẽ multuꝫ viscosa. Fortiora istis sunt siru. de duobus ⁊ de quinqꝫ radici. ⁊ sirup. de sticados.
¶ Nota ꝙ in administratiõe istoꝝ digestiuoꝝ debemus semper incipere a debiliori tendendo ad fortiora. ⁊ hic cañ. debet eẽ vniuersalis in omni opere medici. fortia enim subtiliatiua a principio nocerẽt magis materiam extendendo ꝙꝫ iuuarent digerẽdo. debemus ergo in huiusmodi digestiõe incipere a mel' le rosa. vel oximelle sim. vt. ℞. mel' rosa. colati. ℥. j. oximel' sim. ℥. vj. cuꝫ. ℥. iij. aquarũ capitaliũ ꝙ sunt aqua maiorane saluie betonice isopi ⁊c. dicemus ꝙ aquaruꝫ betonice saluie ⁊ buglo. ad cor ꝯfortandum añ. ℥. j. misce. ⁊ ꝯtinuare' siru. istos. v. vel. vj. diebus quoniam flegma est difficilis digestionis. Facta itaqꝫ aliquali digestione cum lenibus huiusmodi fiat aliqualis materie minoratio deinde iteruꝫ digeramus: ⁊ tũc vti poterimus fortioribus. dabimus ergo siru. de duobus radi. vel de qnqꝫ cum oximelle composito ⁊ si fortius cũ oximel. squilitico cũ siru. ꝺ sticados verbigratia. ℞. siru. de duobus radi. ℥. j. oximel' cõpositi. ℥. s. aquarũ beto. saluie ⁊ isopi añ. ℥. j. misce. fortius. ℞. siru. ꝺ sticados oximel' squilitici añ. ʒ. vj. aquaꝝ saluie ⁊ isopi añ. ℥. j. s. misce.
¶ Tertia intentio que ẽ euacuatio duplex est. quedã eradicatiua ⁊ quedã minoratiua. qꝛ materia flegmatica est difficilis euacuatõis dẽmᵘ a principio minuere postea eradicare. Usualia quibus practici cõmuniter vtũtur sunt vel in forma pillularũ vel electuarij. Pillule sunt duplices. quedaꝫ facilis solutionis sine custodia: quedã difficilis euacuatiõis ⁊ cũ custodia.
¶ Sine custodia sunt pillule ꝺ hiera sim. vel ꝺ hiera magna elefangine assaieret quas ponit Aui. in capi

tulo illo. Cuȝ materiā euacuare volumus ꝛc̄. pillule maſticine ꝛ alio nomine pillule Marliani dicuntur Papie ꝛ Mediolani quia ipſe fuit qui poſuit eas in vſu. ꝛ iſte pillule ſine cuſtodia poſſunt dari ante mate/riei digeſtioneȝ ꝛ cōiter dautur in introitu lecti. Et ex iſtis poſſet quis iſtis idigēs accipere omni hebdomoda vt in cal. doloꝛe capitis in paſ] labi in egritudines cerebꝛales materiales. ꝛ dantur cōmuniter ex ipſis. ℈. ij. vel. ℈. j. ſ. agaricus ēt tro. pōt inter has pillulas numerari miſcēdo cū pꝛedictis pillulis verbigratia. ℞. pillularuȝ maſtici. agari. tro. añ. ℈. j. fiant pillulē tres. C Cuȝ cuſtodia vero ſunt pillule cochie Raſis de agar. ſetide Meſ. ꝛ poſſum⁹ ipas dare cū agari. trociſ. doſis iſtarū foꝛtiū eſt vſqȝ ad. ℈. iiij. ꝛ hāc nō ptranſeūt cōiter opantes. datur eniȝ. ʒ. j. vl' ſ. vel. ℈. ij. cū per ſe datur. C Nota ꝙ iſte pillule cochie Raſis ꝛ alie ſimiles vt fetide nō dn̄t a pꝛīcipio adminiſtrari ſȝ in pꝛimis debemus vti leuib⁹ vt ſine cuſtodia: lȝ Raſis dicat in pꝛīcipio. intelligiꝭ eniȝ in pꝛincipio eradicatiue euacuationis nō minoꝛatiue q̄ vt viſuȝ ē pꝛīo debet fieri. doſis ēt poſita a Raſi nō ē ꝯueniens. ſunt enim. ʒ. ij. ſ. ꝛ adhuc plus nr̄a enim etas nō tātā tollerat doſiȝ foꝛtis ſolutiui quales ſunt he pillule. C Solutiua in foꝛma electuarioꝝ vſualia ſunt diafenicon Meſ. q̄ alio nomīe ꝯfectio de dactilis nominaꝭ electuariū indū: lȝ diafenicon magis cōpetat i materia groſſa mixta ex flegmate ꝛ colera: indū vero ſolū in flegmatica. Doſis electuarioꝝ ē vſqȝ ad. ℥. ſ. lȝ in cumanis regionib⁹ vſqȝ ad. ℥. j. ꝛ hoc ex regionū diuerſitate. C Nota ꝙ qn̄qȝ pꝛactici conſueuerunt dare pillulas cū electuarijs in potiōe verbigratia. ℞. pillulaꝝ cochiaruȝ. ℈. ij. electuarij indi

3.ʒ.misce.⁊ cuȝ.d.capitali.q.s.fiat potio.Decoctio capital'.℞.saluie maiorane beto.sticados isopi folio/rũ lauri añ.ℳ.j.fiat decoctio in sufficienti quãtitate aque.verũtamẽ pillularũ administratio in forma soli da magis laudaf ab Aui.caplo illo.Cuȝ materiã ⁊c. quia cuȝ materia debet trahi a longinquo eo ꝙ non põt fieri in breui tẽpore cõuenientius ẽ administra/re pillulas que longã trahant morã in stomaco ꝙ̃ po tionem que cito labif vt patet.¶Nota etiã ꝙ qꝛ hec intentio euacuatiõis nõ põt per euacuatiões factas ex solutiuis ⁊ si plures fiant reiteratiões cõplete pfi/ci qn semp remaneant aliq̃ relige materiei iccirco ne cessarie sunt aliq̃ alie pticulares eũones q̃ in capi/te varie esse pñt vt sternutatoria caputpurgea gar garismata masticatoria.Iste tñ pticulares eũatiões seq debẽt ⁊ nõ pcedere vl'es qꝛ exñte repl'one noce/rent cũ huiusmodi sint calefactiua traherẽt enim ma/gis ꝙ̃ eũarent:⁊ sic agitãdo ⁊ dilatãdo hũorẽ valde nocerẽt.Usualia sternutatoria sunt vt primo mõ fiat cũ aliq̃ re pũgẽte in naso ⁊ ẽt pip.forti⁹ aũt ẽ ꝯdisi qd apud nos nõ hẽtur:loco ei⁹ vtimur eleboro albo.Ca putpurgia vsualia prio domesticũ ⁊ leue ẽ aq̃ maio rane deinde succ⁹ folioꝝ sicle facta residẽtia ⁊ succus radicis eius:fortiora aũt succ⁹ arthanite.Masticato riũ vsuale ẽ vt masticef mastix ⁊ retineaf ĩ ore.Garga rismata pñt fieri ex solutiuis distẽperãdo aliqd solu/tiuũ ĩ aliq̃ liquore vt siru.vel aqua.etiam siru.ipsi cuȝ hẽant viȝ solutiui.⁊ decoctões disponẽdo ƀm debitũ estia:tiuũ iudiciũ.¶Nota tñ ꝙ gargarismata ⁊ masti/catoria sunt verẽda ĩ patis catarro plurimũ ⁊ ad egri tudines pectorales vt hẽtur ab Aui.c.illo.Cuȝ mate riã euacuare volumus ⁊c.

¶Quarta intētio ē diuersio q̄ a pn̄cipio maxie poni tur in actu practico cū hūores ab alijs mébris fluāt ad caput. & hec itētio cōplet per ea q̄ trahūt deorsuz vt clisteria suppositoria fricatiōes spatularū & extre/ mitatū: & retētio extremitatū in aq̄ calida maxie in q̄ decocte sint res capitales q̄ dicte sunt. Clisteria dēbēt eē aliquātulū acria vt possint trahē mām flegmaticā & eēt ↄuēiēs tale. ℞. decoctōis capital'. ℥. x. vel lib. j. hierepigre Gal. ℥. v. cassiefistule. ℥. v. zuchari rubei ℥. v. olei camomille. ℥. iij. misce. p̄ clisteri: & q̄r ista n̄ sunt multū solutiua pōt poni salis cōis. ʒ. ij. ad stimu landū. Decoctio capitalis supra iā descripta est. cli/ steria acuta & fortia hébis in. c. de apoplesia epil'ia & subeth. Suppositoria ēt fiāt. Leue aūt & vsuale fit ex sale cōmuni cū melle pl'm inspissato. Si fortiora ve/ lis ponant solutiua. ista hébis vt videbis. Cōpetūt ēt in hac intentōe ventose posite sup spatulas de q̄b' dicit Aui. de mēte Arthesagri q̄ ↄueniūt in oī mā.

¶Quinta & vltīa intētio cōpletur p̄ ea q̄ resoluunt reliquias materierū q̄ remāserūt & cerebrū ↄfortant. & ista vel sunt interi' applicata vel exteri'. De iteri' applicat] vsualia q̄ tenent ↄfecta sunt sicut diamuscū dul. & amarū. Dosis ē. ʒ. ij. & ē Mes. Et ad idē vz pli risarcoticon Nicolai. dosis est eadē q̄ supra. Et ī hac itētōe laudat Aui. vt semel ī hebdomoda admistret tiriace vel metridati. ʒ. j. & est in vsu & dz dari in auro ra p̄ septē horas an̄ cibū vt Cōciliator tractatu d̄ ve nenis. Sz supius admistrata p̄nt dari p̄ horas duas an̄ prādiū. Cōuēit ēt ↄfectio diacori & acor' cōdit' & ē satis forte & vz a p̄prietate & pōt dari duz ista sumun tur in potu aliqua ex aquis capitalibus. s. saluia ma iorana sticados beto. &c. De exteri' applicatis sunt

vt inunctões vel embroce vel empl'a vel alia localia vt odoraméta sacculi ⁊ reliqua inūgim⁹ cū oleis vt Rasis cū oleo sambucino qδ nō ē in vsu sed loco ei⁹ vtimur oleo anetino ⁊ camomillino. ēt Rasis pro fortiori posuit oleū de been qδ nō est in vsu sȝ loco ei⁹ vtimur oleo de costo de lilio de spica de ruta. Laudat ēt Rasis eufozbiū ⁊ castoreū sed ad ista nō audem⁹ qz fortiora sunt ⁊ supra mēbrū principale nō est apponēdū aliqd de quo sit ambigēdū vt quarta primi. De odoramēt] laudat Rasis algaliā ⁊ est ꝯfectio aromatica qua tñ nō vtimur. sed loco eius vtimur alijs aromatib⁹ calefaciētibus. Et practici cōiter vtunt pomo sic ordiato. ℞. maiorane sticados gario. cinamomi ⁊c̃. an̄ ptes equales cū cera fiat pomū. pōt ēt addi aliqd de musco. Si vis epithimata ⁊ embrocas accipe saluiā maioranā sticados folia lauri cīnamomi gariofi. ⁊ fac bullire in lixiuio ⁊ cū actuali caliditate embroca caput vel epithima vel fomēta. sacculi ēt ex rebus capitalib⁹ ex iam dictis faciēdo pulueres ⁊ ponendo in sacculo facto ex sindone carmesino ⁊ capiti apponere. ¶ Nota tñ ꝙ hora administrationis horū omniū dȝ esse stomacho vacuo ne ex calefactiōe fiat tractus vaporuȝ ēt fumoꝝ caput replentiū. ¶ Nota ēt ꝙ intentio hec vltima fuit aggregata ex resolutōe ⁊ cerebri ꝯfortatōe qδ hȝ veritateȝ in hoc cāu qz mā est frigida ⁊ ex ꝯñti egritudo frigida. vñ ea que resoluunt cū sint cali. hñt ēt cōfortare corrūpēdo malā cōplexionē fri. qδ nō potuit fieri in colerica vt patet manifeste intelligēti quare ⁊c̃.

¶ Finis cure Sode flegmatice.

¶ Cura sode p côitatẽ.

In hac cura sunt due principales intẽtio nes. prima est ad mẽbrũ mandãs. secũda ad mẽbrũ recipiẽs. s. caput.

¶ Prima intentio cõplet' pm diuersaz dispositionẽ r egritudinẽ mẽbri côicãtis d' qbus habebit in sequẽtibus. r qr ex côicãtibus maxime ẽ stomachus iõ de eo exẽplificauit Rasis. r hoc in dispõe q̃ stomach' est vacu' qr. s. tpe famis põt eim ad stomachũ fluere col'a q̃ effumãs ad caput facit sodã: iõ Rasis succurrit cũ cibo r alterãtib' frigi. stip. q̃ oia sunt vsualia vt panis isusus i vino granatoꝝ vl' agresta.

¶ Scõa intẽtio cõplet' p duas pticulares intẽtiões. Pria ãteq̃ȝ cerebrũ recepit multũ cõfortãdo cũ stip. ne recipiat. Scõa vtit' ad nocumẽtũ ipressum vt si fit mala ɔpl'o fri. alter' cũ cal. iã dict], si cal. cũ fri. qr rc.

¶ Cura sode ex nimia mora in sole.

In hac cura sunt tres intentiões. Prima remotio cãe phibendo ipsum sub radijs solis morari. Scõa ẽ regimis rectificatio qr hitet locũ fri. r phibeat' ab appropinquatiõe ad ignẽ. Tertia vertit' ad malam cõplexiõeȝ cal. impressam ipsaȝ remouẽdo cũ ifrigidãtib' supra nominatis in cura sode colerice admĩstrãdo de aqua ro. oleo r aceto r caput liniendo: quare rc.

¶ Cura scotomie r vertiginis.

Uo queramus in hac cura vȝ an egritudo actu infestet sic q̃ corp' sit actu egrum

⁊ isti debet curatio. vel tale corpꝰ nō ē actu vtiginosus ꝫ aptū facilr̄ in vtiginē labi ⁊ dr̄ neutrū decidētie ⁊ isti debet ꝓseruatio. In regimie curatiuo sicut dicit Rasis ꝑio ꝯtinētis. dꝫ ꝑio inuestigari cā q̄ cognita cura ē abscisio eiꝰ cū ista sit cura morbi depēdētis: vt hētur a Gal. tertio tegni vbi dicit. Dꝫ vnāquāqꝫ cāꝫ abscindere prius. Debemꝰ enim cōsiderare si cā sit ab extrinseco occurrēs vt fortis motus: circūgiratiōis intuitio: rerū impetuose giratarum: ebrietas ⁊ reliqua huiusmodi. Si cā sit nimius motus qescat. Si intuitio rerum motarum desinat aspicere. Si crapula ⁊ ebrietas cura est vt euomat vel clisterizet vt stomacus mūdificet. fiant ēt fricatiōes ⁊ alia que diuertāt a capite. Si cā sit intrinseca vt nimiꝰ motꝰ spūū dꝫ qescere ⁊ stare in loco obscuro ⁊ nō in lucido: qꝛ lux agitat ⁊ cōmouet spūs. Et in hac cura ēt cōpetūt quecūq̄ infrigidātia hn̄tia imobilitare spūs vt sunt sirupi ⁊ aque istī. Sirupi sunt vt ro. de granatis de ribes ꝺ cito. ēt zucharū ro. vt dādo eiꝰ. ℥. v. cū aqua ro. lactuce plan. ⁊c. ¶ In regimie ꝓseruatiuo debemꝰ attendere ad abscisiōeꝫ cāe si cā ē sanguinea cū flo. ⁊ hoc diuersimode ꝭm diuersitatē capitis ⁊ cordis vt habetur ex cura sode san. Si cā sit flatica vl̄ alius humor ꝑ purgationē illiꝰ humoris cū euātiuis ꝓprijs curat vt hētur caplīo de soda. lꝫ Rasis solū posuerit curā san. ⁊ flatice tāquā sepiꝰ cōtingētis qꝛ hi hūores magis in caliditate abūdāt. ¶ Alia intētio i hac cura ē repcussio ⁊ est fienda a principio dum humores sunt in fluxu deinde intēdamus ad spiritus quietatiōeꝫ postea ad cōfortationem cerebri ⁊ male complexionis remotionem cum rebus supra nominatis ꝭm cōplexionis varietatem quare ⁊c.

Cura frenesis.

Duo sunt in hac cura fundamēta notanda. Primū est q̄ phibeat augmentū siue complementū apatis: & hoc vbi occurramus a prin. Scdm q̄ resoluat qd iā fluxū est & in istis tota cura cōsistit neq3 est tardādū in remedijs. Hec.n.egritudo ē de pacutis & ē seuorū accñtiū. suc curendū est ergo statim a prin. iubēte Hypo. quarta affor. vbi h3. Medicari in valde acutis &c. Sūt etiā remedia a prin. fortia admistrāda sic idē Hypo. pria affor. illo. Ad vltias egritudies &c. Ubi aūt hec egritudo sit cōfirmata vana & cassa ē medicoꝝ opatio.

Primū fundamētū pficit gnq3 pricipalib⁹ intentiōib⁹. pria est debita regimis administratio. scda diuersio. tertia repcussio. quartā eūo. gnta rectificatio san. & humorum.

Prima intētio cōplet i debita admistratōe. 6. reꝝ nō nālīū. Prio i dieta. dāda eī3 ē subtilis dieta vt in hoc cap. pcipit Rasis dādo aquā ordei siue ptisanā colatā vel nō colatā. Hodiernis tñ tpib⁹ nō ē in vsu ita subtilis dieta. si eī3 hodiernis tpib⁹ solā aquā ordaremus ifames essemus vulgo & vbi ifirmus piret nobis ascriberet: tñ ēt q: istis temporibus corpa nō sunt ita robusta sicut antiquitus etiam q: sumus vsitati in maiori cibi assumptione q̄3 esset consuetudo apud veteres: vnde Auicen. tertia primi cap. de regimine eius qd comeditur & bibitur dicit homines debere esse contentos vna cibatione in die: vel vbi sint debiles vna cibatione die vna alia die duabus sic q̄ in duobus diebus ter comedat. Solent tamen practici istis temporibus dare ex farre siue farina

ordei coquēdo ī aq̈ ꝛ lꝫ q̈ttuor ꝑmis dieb⁹ ponēdo in ipsa de succo granatoꝝ de agresta succo limonū ꝛc̃. vt merito istoꝝ hu. ꝯstipenƭ ꝛ coartenƭ ne ad caput possint fluere. Alie ēt res n̄ nāles debēt ad fri. declinare. aer ēt altereƭ ad fri. accidētalr̄ tū si possibile sit eligaƭ nāliter tēperatus qui altereƭ cū infrigidantib⁹ leuis frigiditatis vt aqua ro. ꝛ aceto cameram irrorare.

¶ Secunda intentio est diuersio que completur per mlta igenia. Primū est flo. facimus enim primo flobotomiā cephalice. ꝛ hoc vbi nō sit totius magna repletio: q̄ꝛ tunc prio facerem⁹ flo. saphene deinde basilice vt in illo cap. Cū māȝ euacuare ꝛc̃. fuit declaratū. De flo. tn̄ ē cōis dubitatio maxīe mota a Gen. an in oī frenesi vera cōpetat flo. ꝛꝫ eniꝫ Gen. q̄ꝑ nō lꝫ vt in plurib⁹ cōpetat ꝛ adducit ad hoc duas rōnes. Prima q̄ꝛ stat māȝ fre. esse colericā pura sanguini nō mixtā que p san. euōneȝ posset furere. Scd̄a q̄ꝛ nō in oī herisipilla cōpetit flo. ꝛc̃. Matheus tamē gradi ꝛꝫ oppositū. ꝛ hoc vbi virt⁹ ꝯsentiat nec ꝫm eū Gen. rōnes ꝯcludunt q̄ꝛ flo. fit multoꝝ grā. primo euōnis. scd̄o diuersiōis. tertio ꝑseruatōis. quarto tētatiōis. Lꝫ ergo flo. euātiua nō sit fidēa nisi sanguine peccāte vel colera san. mixta tn̄ alijs intētionib⁹ fieri potest nullo ꝑdictoꝝ exn̄te. Grā ꝑseruatōis vt a sanitate ꝑseruetƭ. Grā tentatōis vt siqs dubitaret de lepra videre si san. sit infect⁹. vel in mlia ad cognoscēdū melancoliā videre si in san. sit aliqua adustio: ꝛ ideo in oī casu si nō euātiua tn̄ alie ꝯpetūt. nam semp nō est qn in frenesi pp maximuȝ dolorē pāniculoꝝ cerebri qui sunt maxīe sensitiui attrahaƭ san. ꝛ alij humores idō semp ē bonū flobotomare sicut in fractura cranei facimus flo. diuersiuā: q̄ꝛ locus dolorosus traheret ma

teriã ꝛ fieret apa: ꝛ ideo semꝑ bonũ ẽ facere flo. Ad pͥmã ergo rõnez de humoꝝ colericoꝝ ebullitõe dicit ꝙ verũ ẽ ꝙ euãatiua copiosa illud faceret nõ tamẽ diuersiua modica ꝛ ꝑseruatiua ꝛ lꝫ fiat aliqua iflãmatio tñ magis ẽ iuuamentũ de ꝓhibitiõe apatis ꝗ͂ sit illud nocumẽtũ de modica inflãmatione. ¶ Nota ꝙ Auicẽ. laudat flo. copiosaꝫ nisi sit aliqͦ forte ꝓhibẽs ad insinuãdũ tm̃ eẽ flobotomie necessitatẽ ꝙ quãuis sit aliqͦ ꝓhibẽs est tñ fiẽda dum tale ꝓhibens nõ sit forte. hec eiꝫ cura irregularis est ꝛ coacta. hẽmus ex cañ. gnãlibꝰ quarta pͥmi. ca. de flo. ꝙ. ven. repleto nõ dꝫ fieri flo. tñ qꝛ hec indicatio ẽ debilis nõ pp lꝫ desisteremꝰ a flo. qm̃ differre in talibꝰ eẽt malum pp morbi seuitatẽ. dubiũ eniꝫ esset ꝙ si tanto tpe tardaremus ꝗ͂to cibꝰ stomachũ exiret ne mã tota flueret ꝛ fieret cõplemẽtũ apatis qͦ maxie verẽduꝫ ẽ ꝛ timorosuꝫ. Fit ẽt diuersio cũ vẽtosis in spatulis ꝛ cũ fortibꝰ ligaturis in adiutorijs brachioꝝ ꝛ in coxis ẽt cũ fricatõibꝰ. Ad ideꝫ ẽt facit euõ diuersiua cuꝫ solu. In colerica daremꝰ solutiuũ ꝺclinãs magis ad lenitõeꝫ. Ubi tñ corpꝰ eẽt valde robustũ adeo ꝙ nõ pateret a lenitiuo daremꝰ sclutiuũ forte. Usualia solutiua colẽ in forma elꝗ sunt elm̃ de succo ro. elm̃ ro. diaprunis solutiuum. Dosis eoꝝ est a. ʒ. iij. vsqꝫ ad. iiij. In forma pillari sunt pillule auree aggregatiue. Dosis ẽ a ʒ. j. vsqꝫ ad. ℈. iiij. Cõpetũt ẽt clisteria lẽitiua ꝛ fortia sclutiua. Lenitiuũ clistere tale ẽ. ℞. maluaꝝ matruꝫ vio. violaꝝ ꝛ ordei añ. ℳ. j. fiat decoctio ꝺ qua accipiant. ℥. x. vl̃. lib. j. cui addat cassiefistule. ℥. j. s. zuca. ℥. j. olei vio. ℥. iij. sal̃ cõis. ʒ. ij. misce. ꝛ fiat clistere. Acutũ clistere fieret vbi isti loco cassie poneret aliqͦ solutiuũ: puta de electuarijs supradictis. s. dia-

prunis solutiui.ȝ.ij.vel.iij.

¶ Tertia intētio que ē repcussio ꝯplet cū embrocis infri.circa caput.⁊ in hac intentione laudauit Rasis embrocatōem factā ex orodio.i.ex mixtione facta ex aceto oleo ro.⁊ aqua ro.⁊ vȝ ꝑm quosdā vt aq̄ ro.ad alia sit ꝓportio dupla verbigrā.℞.aq̄ ro.ȝ.viij.olei ro.⁊ aceti ān.ȝ.ij.mis. ꝑȝ alios vo vt oiuȝ triū aliud sit ſbduplū ad reliquū. verbigrā.℞.aque ro.ȝ.viij. olei ro.ȝ.iiij.aceti.ȝ.ij.misce.Laudāt ēt i hac intē/tione vt ponanſ pāni in dicto liquore madefacti cuȝ actuali sui friditate sup colluȝ inuoluanſ vt stringant vias p quas fluit san.⁊ alij hūores ad caput ⁊ igros/sēt mās fluētes.Cōuenit ēt vt dicti pāni madefiant in aqs fri.stip.sicut aque ro.plan. solatri.⁊ debēt isti pāni frequēter renouari vt fortior fiat refrigeratio. Cōueniūt ēt odoramēta rex fri.vt odorare caphorā ⁊ acetū. ponere ēt ad itra nares ď aq̄ plā.solatri semp/uiue ēt ad intra aures ⁊ oleū rosatuȝ.

¶ Quarta intentio ē euō p flo.vbi mā sit san. si vero cole. post digōnem per farmaciā posset vbi vrgeret necessitas ān digōneȝ fieri pp egritudinis seuitatē.⁊ hoc cū his q̄ dicta sunt in intentōe diuersionis in for:ma electuarij vel pillularum.

¶ Quinta intētio q̄ est hūoꝝ rectificatio ꝯplet p ea que hn̄t hu.coartare vt infrigidātia stip. igrossando restringēdo ēt vias.Et ad hāc intentōeȝ faciunt cibi infri.⁊ stip.vt facti ex granis ⁊ pasta ifri.cū vino granatoꝝ ⁊ cito.de agresta limonū ⁊ arancioꝝ.Etiā lau danſ medicine infri.vt aque ⁊ sirupi.Usualis.siru.ē iste.℞.siru.ro.ȝ.j.siru.de granatis.ȝ.ſ. aquaꝝ sola tri plan.⁊ bug.ān.ȝ.j.mis.⁊ debēt admistrari ď mane ⁊ post cenā vt cū vaporibꝰ cibi caput petant.

¶Scdm fundamentū qd erat ad hoc ꝙ factū eſt cōplet p duas intentōes. pria eſt reſolutio ⁊ ꝯſumptio materie fluxe. ſcda correctio accidentiū.
¶Prima intētio cōplet prio p euonē appropriatam ad mām apantez faciēdo euonē cū mirabo. vl' cū reubar. vel cū pillulis dictis. c. de ſoda. ⁊ iſtd magis cōuenit. deinde ſi aliqd remāſit reſolue cū localib⁹ poſitis ſupra caput tēperate tn̄ cal. ⁊ ad hoc vz colūbus p medium ſciſſus ⁊ euiſcerat⁹ cū actuali caliditate ſupra caput poſit⁹. etiā catulus pulmo ariet] ⁊ reliqua dicēda in capl'o de melancolia.
¶Scda intētio cōplet p duo ſm ꝙ duo ſunt accidentia. ſ. inſtātia vigiliaꝝ ⁊ materie retētio. Ad p̄mu3 iuuat cū ſomniferis. Et ad hāc intentionē laudant oia ſomnifera. Auicē. tn̄ vituperauit opiu3 maxie ſi virt⁹ nō ſit fortis. In forti aūt exhibet l3 paꝝ. multū enim in hoc capl'o minuit opiū. Et ē locus notādus que3 Matheus gradi adduxit cū fuiſſet vocatus ad cura3 cuiuſdā qui patiebat fluxū diſintericū ⁊ pp dolorem decreuerāt medici exhibere opiū vel filoniū vel egetheaz ⁊ ia3 cōcluſerāt ponere opiu3: tn̄ ſuperneniēs Matheus gradi dixit ſe nolle ꝯſentire: qꝛ cu3 in patiente virtus eſt debilis ex tali opio piculum erat de totali caloris extinctiōe cū etiā eſſet etate ſenex ⁊ adduxit pn̄te3 textū. Timet ēt Auicē. ad extra applicare niſi virtus ſit fortis. ⁊ in iſto virtus eſt debilis. ēt adminiſtratur ad intra. Adduxit etia3 textū alium in capitulo de cura fluxus abſolute. decimaſexta tertij vbi loquens Auicen. de opio dixit. Et quocūqꝫ modo ſit non adminiſtret ei cui virt⁹ eſt debilis. ¶Uſualia tamen ſomni prouocatiua ſunt ſiru. de papauere ⁊ vnguentum populeon ⁊ ſunt ſatis domeſtica ſiru.

ēt vio. cū aqua lactuce. ē eni viola narcotica vt Mes. c. ppzio. ¶ Scōm accidēs erat vrie retētio ad qd op ponimus cū vrinā puocātibus vt cū inunctione olei scozpionū facta in pectine circa regionē vesice ⁊ cuȝ fomētatione facta ex pitaria decocta ⁊ more emplastri illi loco applicata. oleū scozpionū vȝ a ppzietate. cōuenit ēt titillatio facta cum digitis in radice virge ppe anū quare ⁊c̄.

¶ Cura apoplesie.

Nota φ hec cura est multū difficilis. ē enīȝ egritudo hec pessima ex qua difficillime euadūt infirmi iō dicunt medici cum ptestatione se intromittere ipis medēdo dicendo hos raro liberari: tñ si qua pficere possint sunt illa q̄ sunt administrāda. Debet ēt primo cognoscere an apopletic⁹ viuat an non. sunt eniȝ ipsi paȝ a mortuis differētes. ⁊ ad hoc cognoscēdū ponunt aliqua signa ⁊ ingenia. ¶ Primū signū est φ si apposito coto carminato ad os ⁊ nares tale cotū videat moueri ē signū vite. aere eni extra expulso p anhelitū motus talis cātur qr signū ē vite si anhelitū habet. si aūt nō mouet signū ē oppositi. ¶ Secūdū signū ē φ si cādele accēse ⁊ ori ⁊ narib⁹ applicate flāma videat agitari erit signū sicut de coto dictuȝ ē. dȝ tñ obseruari ne aliūde hec agitatio fiat puta ex aere nimis moto i camera patientis ex motu hoiuȝ multū anhelantium. ¶ Tertiū signū φ si ciatū aqua plenū pectori supponat videaturqȝ agitari signū ē vite qz adest pectoris motus. ¶ Quartū signū φ si speculū limpidū ⁊ tersum naribus ⁊ ori applicatuȝ videat maculari ⁊ defe

dari signũ ẽ vite q2 anhelitus aere vaporoso exeũte inficiet speculũ.¶Nota vlterius ꝙ ⁊ si nulla vite si/gna in istis appareãt tñ nõ sunt talia corpora sepeliẽda statim imo debẽt morari spacio.72.horarũ ⁊ sunt tres dies ꝯpleti q2 visi sunt quãplurimi qui priusq̃ȝ ducebant ad ecclesiã ostendebãt signum vite.de qbꝰ casibus habes historias multas ⁊ hoc maxime accidit mulieribus ⁊ corde fri.¶Nota ẽt ꝙ cura huius egritudinis diuersificat̃ ſm diuersitatẽ cause.⁊ q2 vt in pluribꝰ vel huiusmodi cã ẽ sang.vel flegma ⁊ magis flegma q̃ȝ sang.iõ spãliter de his duabus ponet̃ cura ⁊ primo de sanguine in qua tres sunt principales incẽtiones.prima diuersio.secũda eradicatio.tertia remotio male qualitatis ⁊ cerebri ꝯfortatio.

¶Prima intentio q̃ est diuersio completur per flo.⁊ quia existente plenitudine sang.in capite raro ẽ quin sit totius plenitudo:ideo nunq̃ȝ in hoc casu facimus a principio flo.ex cephalica sed ex saphena vel basilica deinde ex cephalica.

¶Secũda intentio ẽ eradicatio mãe fluxe actu oppilãntis ⁊ in hac intentiõe ꝯuenit flo.cephalice vel vene frontis.⁊ de tali loquẽs Aui.supra.c.d̃ soda.dixit ꝙ talis flo.extirpat egritudies oẽs capitis a sang.venientes.Et lȝ Rasis in pñti cura laudet flo.venaruȝ guideç nõ tñ ẽ fiẽda neq3 ẽ in cõi vsu apud practicos. q2 est multum periculosa maxime in apoplecticis siue patis suffocationi:q2 qñ fit flo.opȝ multũ restringere collũ ẽt q2 fit p eas maxima sang.emissio.nec de facili ꝯsolidari possunt cũ nõ possint ligari ⁊ ligatura debite stringi.Uidi enim in quodã scholari robustissimo qui ludẽs cũ socio cũ ense fuit vulneratꝰ in vena guideç ⁊ emisit plusq̃ȝ.20.lib.sang.intantũ ꝙ nũq̃ȝ po/

tuit ꝯsolidari nec reperiri potuit ingeniū aliqđ in cō/solidando nisi vt vnus ꝯtinue teneret digitū compri/mēdo ne sang. egrederet tanto tpe quo fatigaret: de/inde alius adueniebat quousqꝫ fuit facta ꝯsolidatio post magnos labores.

¶ Tertia intentio q̄ ē remotio male ꝯplexionis derelicte in cerebro ꝯplet administrando ea q̄ infri. sicut ē acetū ⁊ oleū ro. ⁊ hoc ē in fine. est tñ timor ne oppilēt vias cōstringendo maxīe in patis ad oppilationes. possent ēt a principio administrari in intētiōe repcussionis: lꝫ nō sit ita tutū ⁊c̄.

¶ Cura apoplesie flegmatice.

Quattuor sunt in hac cura intētiones. prīa diuersio. secūda eradicatio. tertia pticularis euacuatio. quarta resolutio residui remanentis.

¶ Prima intentio ꝯplet p multa ingenia. Prīo enīꝫ diuertimus cū clisterib⁹ acutis respiciētib⁹ flegma vt ēēt clistere positū a Rasi. similr̄ clistere ex hiera. e. ad deponēdū flegma ēt hieralogodion que ē fortissimuꝫ electuariū. ⁊ sunt talia fortia exhibenda ēt a pricipio qꝛ in istis virtus ē mlt̄ū sopita. Cōpetēt aūt in ppo sito tale clistere ⁊ ē vsuale. ℞. salute maiorane folioꝝ lauri rorismarini sticados origani calamēti añ. ꝟ. j. decoquant in sufficienti quātitate aque ex qua deco ctiōe sumat lib. j. cui addat hiere. e. ℥. j. vel hierelo/godion. ℥. ß. zuchari. ℥. j. cassiefistule. ℥. j. olei camo/mille laurini vel rute. ℥. iij. salis cōis. ʒ. ij. vel salisgē me. ʒ. ß. misce. pro clisteri. est enīꝫ clistere hoc multuꝫ capitale ⁊ forte. Laudant ēt suppositoria lōga quan/

titatj.6.digitoꝝ facta ex collonqntida vł agari. vł ele/
boro cũ melle inspissato vel ēt ex spēbus hierepigre
vel hierelogodion cũ salegēma verbigrā. ℞. spērũm
hierepigre. ℥. vj. salisgēme. ℥. j. cũ melle fiāt supposito
ria longa vt supra cũ filo appēsa vt possint ad placi/
tum remoueri. Nota ꝙ ista debent sepe reiterari vbi
nõ operent. Cõueniũt ēt in hac intentiõe vētose sup
anchas ꝛ sup spatulas. ēt ligature dolorose in adiuto
rijs brachiorũ ꝛ in coxis ꝛ vbi opꝫ ꝛ in testiculis vt
causet maxim⁹ dolor ꝛ vt⁹ expg efiat ꝛ mãꝫ expellat.
¶ Scđa itētio ē eradicatio q̃ dꝫ statiꝫ fieri ñ expecta/
ta digestiõe q: morbus hic ē de ñ dãtib⁹ inducias. ꝛ
debēt ēt admistrari vt prius dcm̃ ē fortia solutiua pp
duo: q: vt⁹ ē sopita: secũdo q: vie sunt angustate. mē/
bra. n. i istis sunt relaxata ꝛ fri. q: ñ trãseũt spũs neqꝫ
sang. iõ vn⁹ pies mēbri cadit sup aliũ: vñ fit ꝯstrictio
viarũ. debēt ğ ista solutiua fortia eē ꝛ in magna dosi.
¶ Usualia i forma pillulari sunt pillule ꝺ euforbio ꝛ co
chie ꝛ fetide dissoluēdo eas cũ aq̃ saluie vł cũ siru. ꝺ
sticados vt possint deglutiri: q: apopletici nõ pñt in
forma pillulari sumē. Dosis istorũ ē a. ℈. iiij. vsqꝫ ad
℥. j. ß. verbigratia. ℞. pillulaꝝ de euforbio. ℥. j. ß. siru.
de sticados. q. s. ad dissoluendũ. dissoluant eodē mõ
de pillulis cochijs.
¶ Tertia intētio ē pticularis euacuatio ꝛ in hac intē
tiõe ꝯpetũt sternutatoria vt eleborus ꝯdſi ꝛ hoc sto/
maco vacuo. ēt cõpetunt caputpurgia ꝛ masticatoria
vbi possit. s. cuꝫ releuant ab actuali apoplia.
¶ Quarta intētio ē resolutio residui remanētis ꝛ ce/
rebri confortatio que complet p interius ꝛ exterius
applicata. Per exterius vt per euaporationes ꝛ cuꝫ
rebus capitalibus supra noiatis, p embrocas. etiaꝫ p

vnctões inũgendo ex oleo de spica de lilio de eufor/bio de ruta de costo qd singularissimũ ẽ ꝛ capitale.ẽt emplr̃m de sinapi .Mes.ꝛ est in eius antidotario ꝛ est multuꝫ vsuale aquo gnãntur vesice ꝛ attrahit vehe/mẽter.cõpetũt ẽt suffumigia vt ex castoreo odoramẽ/ta ẽt q̃ dicta sunt in supioribꝰ. De interiꝰ applicatiõs sunt vt ꝯfectio anacardina q̃ cal'a ẽ multũ ꝛ feb.ꝓuo catiua. dosis eius est ciceris q̃titas q̃ dꝫ retineri in ore.põt ẽt deglutiri ꝯfectio diacori ꝛ acorus ꝯditus ẽt cũ ags vel sine ags quare ꝛc̃.

Subeth ẽ passio anterioris cerebri .i. fantasie cellula. Letargia ... [marginal manuscript annotation, partly illegible]

Cura subeth.

Ec cura diuersificatꝰ ſm cause diuersitatẽ nihilominꝰ gnãlis modus cure cõsistit in tribus intẽtionibꝰ.pria est diuersio.scd̃a ꝯfortatio.tertia excitatio a poximo.ꝛ hoc quãtuꝫ ad ipsaꝫ egritudinẽ merito mẽbri lesi.Nota ẽt ꝙ subeth vel ẽ p essentiã vel p cõitatẽ.Si p cõi/tatẽ due sunt ꝑncipales intẽtões.pria est ad mẽbruꝫ mandãs.scd̃a ad mẽbrũ recipiẽs. Ad mẽbrũ mãdãs intẽdimꝰ cũ euacuãtibꝰ mãꝫ ab illo mẽbro ꝛ de dispo nẽtibꝰ ne ampliꝰ mãdet.Ad recipiẽs intẽdimꝰ cũ in/tentionibꝰ dictis supra.Nota ẽt ꝙ illa q̃ est p cõita teꝫ vel est a cã intrinseca vl' ꝑmitiua. Si a primitiua vel venenosa vel nõ.ꝛ in vtraqꝫ cõpetit regimen di/ctuꝫ verũ in venenosa vt ex potu opij vl' fungoꝝ co mestiõe ꝛc̃.cũ h̃ ꝙ ꝯuenit illoꝝ euacuatio.cõpetit ẽt ꝯfortatio cũ croco castoreo cass.lignea q̃ cũ h̃ ꝙ sunt cali.sunt ẽt beꝫoardica ꝛ tiriacalia repugnãtia vene nositati.ꝛ põt exhiberi ex istis vsqꝫ ad.ʒ.j. Si aũt cã sit p essentiã vl' ꝓuenit a sola mala ꝯplexione siue

mã fri.sic.ꝛ hu.q̃ dispõ plm ↄtingit in infantibꝰ ma/ xime in locis fri.ꝛ hu.cõpetet tm̃ vna intẽtio.s.recti ficatio talis male cõplexiõis p̄rio p fomẽtatões cal. ꝛ sic.vbigr̃a accipẽ spongiã infusam in.d.reruʒ cali. maxime capitaliũ de qbus abũde supra dictuʒ est.ẽt inũgere caput cũ oleis cali.iaʒ dictis vt de costo ꝛc̃. Cõueniũt ẽt iterũ applicata vt diamus dul.ꝛ ama/ rus ↄfectio anacardina q̃ maxie calefacit ↄfectio dia cori q̃ est maxime vsualis quare ꝛc̃.

Cura subeth a mã flegmatica.

In hac cura sicut in p̄rio notato dicebat̃ sunt tres intentões dicte sup̄ra.prima di uersio.secunda confortatio.tertia releua/ tio a paroxismo.

Prima intentio cõplet̃ p̄rio p clisteria acuta q̃ in hac egritudine ex mã flegmatica maxime ↄueniũt.ꝛ vsuale ꝛ ↄueniẽs eẽt descriptũ in cura apoplie ponẽ do de hiera.s.vel logodion vsq̃ ad.℥.j. Possumꝰ ẽt in dcõ subeth exhibere de pillulis ad hoc valentĩ bus dissolutis in decoctõe ꝛc̃. Dosis pillaꝝ p se est ʒ.j.s.dissoluẽdo ẽt cũ aliqua aq̃ capitali.dñt aũt iste pillule dissolui pp cãʒ dictã de apoplia.Cõpetũt ẽt suppositoria acuta longa dicta sup̄ra.

Secũda intẽtio est ↄfortatio ꝛ repcussio mãe maxĩ me qñ fluit ꝛ hoc cũ stip.ↄfortãtibꝰ p̄ticipantibꝰ ali/ quali cali.ne in infrigidatõe adderemꝰ ꝛ hoc põt fie ri p diuersa ingenia de qbus dictum est sup̄ra infun/ dendo acetum sup̄ra caput.

Tertia intentio est euigilatio a somno in qua ma/ ior ps cure ↄsistit administrãdo fricationes ꝛ ligatu/

ras dolorosas et odoramēta. vt odorare acetū. ē enim maxime euigilatiuū sua acuitate & exiccatōe. facere et sternutatoria & reliqua huiusmodi quare &c.

Congelatio ē passio posterioris ptis capitis cerebri ... in corpore

Cura congelationis.

Nota q congelatio sumit multis modis. Primo p humidi aqi inspissatōe & ɔdēsatōe vt sumit a pho quarto metho. Secundo modo p somno graui & longo vt subeth vt h3 illo affori smo. Somnus & vigilia &c. Tertio p lesiōe sensus tactus vt ē stupor quō sumpsit Galie. qrto de accidēti & morbo. Quarto p quadā pas. terribili ɔñte malā cōplexiōnē fri. & sic. in cerebro p quā ingrossant spūs & de tali non vr Aui. fecisse mētōe3 siue singulare caplm: repit tñ in caplo de subeth assari vbi Auicē. facit vnū vbū & dicit. Et cū apit oculū suū est ipsius aptio sicut aptio habētis subeth & ɔgelatōe3 absq3 palpitatōe. Et ibi Gē. dic q subeth assari. i. dormitatio vigilatiua ita q pl3 euenit dicit ipse a mā flatica & colerica simul i q vapores colerici ñ pmittūt vapores flegmaticos facere pfectā oppilatione3. ¶ Nota et q isti egritudinis sunt plura signa ppria huic egritudini ex qbus distinguimus iter reliqs egritudies & istā. ¶ Primū signū ē q in hac dispōne infirmi stant sub eodē situ & habitu sub quo erāt dū incurrūt in poximu3 isti morbi vt si erāt sedētes et remanēt sedētes. si flexis genibus eodē mō. & cā est qr mēbra stant rigida ex frigiditate & siccitate mãe. ¶ Scdm signū q hmōi egrotātes stāt cū oculis aptis vt dicit Aui. caplo allato pp ɔctionē ex frig. & sicci. in muscul oculi puenietē iō remanēt ɔtracti. Et si diceretur quare non remanent cu3 ore aperto ita q musculi maxillarum remaneant contracti.

dicit quod musculi maxillares magis resistũt sue ꝯctioni. Sed forte meliꝰ esset dicẽdum quod si isti repirent in aduẽtu pximi ꝯgelatõis cũ ore apto remanerẽt eodẽmõ. sz tũc nõ dt h signũ a prio. ℂ Tertiũ signũ quod amittũt motũ ⁊ sensuz ex eo quod spũs ingrossati sunt ⁊ cũ hoc alterati a sua nãli dispõne ⁊ ꝯplexiõe ad pter nãlẽ oino dispõez ⁊ ꝯplexiõez oino ꝯriã.s.frig.⁊ sic. iõ ita indispositi nõ influũt ⁊ cessat fluxus ⁊ iõ nõ võ dormiũt q: ibi nõ fit reditꝰ spũuz ad principiũ suũ. ⁊ hec egritudo a Sera. dicit atathas. ℂ Quartũ signũ quod nõ sunt vere dormiẽtes q: ad somnũ regrit reditꝰ spũuz. ℂ No. et quod apoplia ⁊ ꝯgelatio ꝯueniũt ⁊ differũt. ꝯueniũt i h quod i vtraqz ẽ puatõ sensus ⁊ motꝰ sz differũt. prio q: i ꝯgelatõe spũs sunt idispositi ñ potẽtes morari ad istra sensus ⁊ motꝰ nec sunt ꝯueniẽs vehiculũ virtutũ aĩe: in apoplia võ nõ. nã indispõ ñ est i spũ sz rõe oppilatõis nõ penetrãt ad mẽbra. Itẽ ꝯgelatꝰ manet in eodẽ situ: apoplicus võ nõ. Itẽ in apoplia mẽbra sunt relaxata ⁊ mollificata: in ꝯgelatione vero ꝯcta ⁊ rigida quare ⁊c.

ℂ Accedendo ad eius curã nota quod nõ dz in hac passione approximari acetũ q: maxie ẽ exiccatiuũ ⁊ hec egritudo indiget humectatiõe cũ tpata caliditate iõ pcedẽtibꝰ diuersiõibꝰ dñt administrari resoluẽtia istaz mãm ex qbus vsualia sunt hec. prio oleũ sambacinũ ⁊ est oleũ de fisamino inũgẽdo caput ex eo. ⁊ hoc remediũ laudat Rasis in lra. est. n. hmõi oleũ tpate caliditatis cũ aliqli humiditate ponit aũt i vnaqqz lib. istiꝰ oli. ℥. j. euso. ⁊ fit forte resolutiuũ. Aduertẽdũ tñ ẽ ne a pnci. nimis exiccemꝰ ne fiat paucoꝝ spũum q sunt i corde totalis resolo ⁊ ex ꝯñti extictio sz pcedẽdẽmꝰ gdatim apponẽdo pãnos cal. ⁊ anodia vt sunt mellilotũ ⁊ camẽilla faciẽdo ex ipis deco. ex qbꝰ fiat

fomētatões ēt fomētādo ex decoctiōe vini cū saluia maiorana sticados ꝛ reliquarū herbaꝝ capitaliū. cōuenit ēt oleū ō lilio qḋ h₃ ꝓprietatē viuificādi calorē nālē ꝛ cū hoc h₃ virtutē tiriacal. ēt oleu₃ de spica de ruta de euforbio. Si magis calefacere volumus cōuenit potus vini optimi aromatici vt esset vinum dictum maluasia. ꝛ cum tali remedio dicit Gal. tertio de simplici medicina distinctiōe secūda cap. scḋo se curasse cōgelatū. est ei₃ tale vinū apud ipm appellatū listos. vinū ei₃ huiusmōi aromaticū virtutē h₃ viuificādi vt dicit Aui. sexta quarti cap. de veneno sitate ex medicis fri. Curā hāc pfectius hēbis. c. de melācolia. vbi ponentur medicina ꝛ remedia ad humorem melancolicū quare ꝛc̄.

Cura paralesis.

Quinque sunt intētiões in hac cura. prima debita regiminis administratio. scḋa digestio hu. flegmatici. tertia euō. quarta diuersi. qn ta resolutio mãe remanētꝭ ꝛ cōfortatio membroꝝ egroꝝ.

Prima intētio cōplect vt. 6. res nō naturales cōuertant ad cōtrariū egritudinis. o₃. n. regimē eē cal. ꝛ sic. cū cā sit flegmatica. Deb₃. n. pрio aer alteraei ꝛ disponi vt declinet ad calidū ꝛ sic. suffumigādo camerā cū gar. thure ꝛ aliꝭ calefa. obseruando tñ ne a prin. nimis calefaciamus maxīe hu. exñtib⁹ in fluxu ꝛ motu ne p apertionē viaꝝ ex nimia calefactiōe magis fluat ō mã. In cibo vero ꝛ potu debēt vitari acetosa cibaria ꝛ fri. ꝛ hu. ꝛ debēt eligi cal. ꝛ sic. ꝯueniūt ergo assata ꝛ frixa pp eoꝝ siccitatem. carnes etiā q̄ ex nā sua

nā sua sicce sunt vt paruaꝝ auiū ꝛ perdicis ꝛc̄.
¶Scḋa itētio cōplet p ea q̄ hn̄t digerere hu. flegma
ticū. Aduertendus in cañ. est Auic. ne nimis ꝓpare-
mus cū fortib⁹ digestiuis nimiū calefaciētibus: ꝛ hoc
vsq; ad quartā diē sꝫ est gradatim procedenduꝫ a de-
biliorib⁹ ad fortiora. verbigr̄a a pri. debem⁹ ꝓcedē
cū melle ro. colato tm̄: postea ascēdere ad sir. de stica
dos dādo de ipso cū melle ro. postea factis euātiō-
bus multis deuenire ad siru. de sticados solū: q2 est
multū calefactiuus ꝛ capitalis ꝛ est in cōi vsu. facie-
m⁹ ergo a prin. huiusmōi sirupū. ℞. mellis ro. co. ℥.
j. s. aquaꝝ saluie ꝛ betonice an̄. ℥. j. s. misce. ꝛ istū cō
tinuabimus per sex dies vel circa vsquequo sit facta
aliqualis digō. mel eiꝫ ro. facit ad digōneꝫ ꝛ cōforta
tionē. Factis aūt tribus vel quattuor euātōib⁹ possu
mus trāsire ad siru. de sticados solū. cōuenit etiā oxi-
mel solū vl' cū sir. mellino ad rectificationē aceti. Cū
enim ē flegma viscosuꝫ cōpetit acetū. verū quātū pos
sibile est vitari debēt acetosa. acetū eniꝫ nocet neruis
vt hꝫ Aui. c. de cura vniuersali curatiōis neruorum
fen secūda tertij.
¶Tertia intētio cōplet per ea que euāant mām fleg-
maticā in qua itētiōe obseruādus ē cañ. Aui. q2 i pri.
hui⁹ egritudinis nō ē ꝓcedendū cū fortib⁹ solutiuis
sicut ēt dictū est de sir. digestiuis. Usualia solutiua in
forma pillulari que magis cōueniūt sunt vt a leuib⁹
incipiam⁹ pill'e de hiera sim. de hiera cōposita elefan
gine assaieret. Aui. in. c. illo. Cū mā̄ꝫ. descripte pillu
le masticine descripte a Cōciliato. i additiōib⁹ ad Mes.
c. de idigōne stomaci. elefangie euāant a capite: ꝛ istis
possumus addere de agar. tro. vel p se dare vel dare
de ipsis mixtis adinuicē. agar. valet mirabil'r in egri

tudiuibus neruoꝝ exhibêdo de istis.ʒ.s.elesangina rû.ʒ.s.agař.vel añ.℈.ij.ẜm infirmi tollerantiã. pil/lule assaieret in qb⁹ igrediunt mirabolani sunt i cõi practica ⁊ eũant cũ cõstrictiõe ⁊ cõfortatiõe. pil'e ẽt fetide qb⁹ practici cõiter vtunt sunt multũ vtiles nõ sunt autem descripte a Rasi s; ẜ;.d.Mes.in antido/tario ⁊ tenent confecte:sunt.n.leuiores illis Rasis. pillule ẽt cochie descripte a Rasi in.c.de soda cõue/niũt.damus.n.qñq; pillulas fetidas cũ cochijs:qñ/q; alteras ipsaꝝ de p se.eũant.n.a.capite.dosis ẽ vs/q; ad.℈.ij.reducẽdo ad formã qnq; vel septẽ pillu/larũ ẜm bñplacitũ. pillule ẽt de serapino multũ iu/uant qđ est gũmi quoddã ẽt de eufozbio de oppopo/naco.iste tñ sunt ml'tũ fortes:iõ ad eas nõ semp ascẽ dimus. debẽt aũt solutiua dari in his passiõibus in forma pillulari q: materie sũt distãtes a vijs ductuũ iõ op; vt solutiua sint talia q longã morã trahant in stomacho quales sunt pillule. longo enim tempore morantur antequam dissoluant.

¶Quarta intẽtio cõplet p ea que ꝓhibẽt mãs flue/re a cerebro ad nuchã trahẽdo ad alias regiões.⁊ in hac intẽtiõe laudant sternutatoria clisteria ⁊ mastica toria:sed sternutatoria ⁊ masticatoria nõ dent a prin. sed post eũatiões plurimas.fit autẽ sternutatio p in/iectionẽ elebori vel cõdisi ad nares.masticatoria cu; mastice retẽto in ore ⁊ masticato liquefacit ei; ⁊ resol uit flegma ⁊ facit ipm declinare ad viã oris.

¶Quinta intẽtio que ẽ resolutio residui remanẽtis ⁊ cõfortatio cõplet p iteri⁹ ⁊ p exteri⁹ applicata. In exteri⁹ applicatis d; obseruari cañ.Gal.tertio inte/riorũ vbi recitat historiã de vno quẽ curauit. parali/ticatus.n.erat i digit] man⁹ ex casu a mula vñ ille ap

posuit digitis lesis emplr̄z cal. tñ nõ iuuabat eo. Gal. aũt idẽ ẽplm posuit sup locũ sup quẽ ceciderat ꝛ bꝛe ui tpe sanat⁹ ẽ q: ex illo loco oꝛiebat neruus digito aduenies q ex doloꝛe atiracta mã oppilatus ẽ: ꝛ iõ spũs ad manũ ptrãsire nõ poterãt. dz ergo oꝛigo at/ tẽdi. Scõs cañ. Aui. ꝙ cũ calefa. debẽt pmisceri aliq̃ ifri. vel tpata vt succ⁹ ligritie ꝛ endiuie. Terti⁹ cañ. ꝙ in resolutiuis dz fieri ꝓcessus a debilibus ad foꝛ/ tia. a pri. n. admĩstrabim⁹ resoluẽdo talia q̃ sunt olr̄z camomille postea de spica. postea factis euãtõib⁹ da bimus oleũ de costo oleũ ẽt de terbẽtina qd descri/ bitur a Mes. in ãtidotario. oleũ ẽt phoꝝ Mes. olm vulpinũ qd ẽt mltũ cõmẽdat ab Aui. ij. cañ. Et hic ẽ modus ei⁹ vt accipiat vulpis viua ꝛ dimittat in olo bulliẽti ꝛ tãdiu decoquat quousq; sepent ossa a car/ ne ꝛ tũc expꝛimat ꝛ colet: olm illud multũ vz i pas/ sionib' neruoꝝ. Itẽ aq̃ vite ẽ mltũ appꝛopꝛiata. Itẽ accipiant vmes terrestres ꝛ ponant i olla deide po nant in furno ꝛ ibi exiccent intim̃ vt possint pulueri zari postea capiat galãge. ʒ. iij. piperis. ʒ. iij. ꝛ cuz trib⁹ libꝛis mellis dispumati fiat vnguẽtũ vel ẽplr̄z. vz. n. mirabilr̄ in passiõibus neruoꝝ ꝛ ẽ a me exptũ. Itẽ succ⁹ hireos vz multũ ad resoluendũ. Itẽ ẽplr̄z de sinapi Mes. etiã castoꝛeuz. Et est notãdũ in his foꝛtib⁹ emplis ne multũ dimittant moꝛari sup loco q: cõburerent ꝛ aparent. ꝛ Aui. dat modũ in lr̃a ad cognoscẽdũ cũ satis moꝛã ꝑxerit. Cõferũt ẽt ad eã/ dem itentiões balnea sulfurea nitrosa. similiter lutũ balneoꝛũ iam dictoꝝ est singularissimũ: ꝛ ista omnia sunt de exteri⁹ applicatis. De iteri⁹ aũt applicatis sunt vt oleum diacoꝛi Mes. descriptum. c. de palesi. dando singula die. ʒ. ij. Cõuenit ẽt acoꝛ⁹ ꝯdit⁹ quem Acorus

laudat maxime Auicē. filr acorus nutrit⁹ qui a Mesue vocat hueg. & de istis non ptransit. ʒ. j. ꝯ illos q dant coclearīu vnū & semel in hebdomoda. ēt ꝯuenit tiriaca vt dicit Aui. in. c. de soda flegmatica. ēt diamusc⁹ dul. & amarus dando. ʒ. j. sticados. ēt multū ꝓdest calefaciēdo & exiccādo cerebrū hyere auř. j. pipis auř. ij. oia eniꝫ ista calefaciūt exiccant & resoluūt. ¶ Nota q̄ ē quedā herba que dicit iua que ſꝫ Simo. ianū. est camepitheos spēs. multū vꝫ in passionib⁹ neruoꝝ & sciatica. Mesue appellat eaꝫ ꝫimā & a Nicolo exponit q̄ est iua etiam ab Antonio guaynerio. & ego expertus sum in quodā iuuene Reuerēdi do. Prothonotarij de scipiono. vꝫ enim multū ſm omnē moduꝫ administrationis eius quare &c.

¶ Cura torture oris & faciei.

In hac cura sunt quinqꝫ pricipales intentiōes. prima est ōbitū regimē. scda digō. tertia euacuatio. quarta diuersio. qnta resolutio cause cōiuncte.

¶ Prima intētio cōplet p ea que sunt cal. & sic. debꝫ eniꝫ regimē esse cal. & sic. diuersimode tū qꝫ a principio nō dꝫ esse nimis cal. & sic. dꝫ ēt eger situari in loco obscuro. Dieta a principio dꝫ eē subtilis & p̄cipue vsqꝫ ad quartā qntā vel decimāquartā dieꝫ. ¶ Nota etiā q̄ lꝫ regimē ōbeat eē cal. & sic. tū dꝫ q̄ iste res nō sint difficilis digōnis nec stip. cū intendamus lenire ven. & pp hoc Auicē. vituperat pullos colūbaꝝ & pastam factaꝫ cum melle:

¶ Scda intētio ē digō: vn̄ debem⁹ ꝯsiderare mām cū vtplm̄ sit flegmatica & debemus a pricipio ꝓcedē cū

leuiorib⁹. vñ sim⁹ ɔtenti solū melle ro. Facta aūt ali/
quali minoratōe possum⁹ addere siru. ꝺ sticados sit
ergo sic. ℞. mel ro. col. ℥. j. s. aq̄ betonice vel isopi
vel maiorane. ℥. iij. misce.

¶ Tertia intētio ē eūo: vñ cura regulari nō debem⁹
a princi. exhibē fortia eūantia sȝ cura coacta sic q꞉ for
te timem⁹ maiora nocumenta vt apoplesiā vel epilē/
siaȝ. Si ergo mā videat̃ digesta a princi. dabim⁹ pil/
lulas masticinas vel clefanginas vel assaieret & aga.
tro. postea si passio nō sit totaliter ablata iterū debe/
mus dare digestiua postea fortiter eūatiua sicut pil/
lulas fetidas cochias. Si aūt esset mā mixta cuȝ san/
guine debemus facere a princi. flobotomiā.

¶ Quarta intētio ē diuersio in qua cōueniūt clisteria
suppositoria fricatōes retētio extremitatū in aq̄ cal.
vbi sint decocte res cal. vt maiorana calamētum ori/
ganū pulegiū. Cōferūt ēt gargarismata ex sinapi &
siru. acetoso. ɔferūt masticatoria vt mastix mltū ɔfert
euacuat eniȝ mām a capite ēt cū liquorib⁹ q̄ p nares
attrahunt̃ vt trahere aquā auricule mur] p nares aut
loco ei⁹ aquā maiorāe vl ēt qḋ maxīe ɔfert aquā bli/
tis. ista maxīe ɔferūt & hoc post eūones ne humores
agitentur & fluant.

¶ Quinta intētio & vltiā ē resolō cause ɔiuncte que
cōplet̃ p interius & exteri⁹ applicata. Per iteri⁹ dūt
exhiberi calefaciētia maxīe ɔferūt res calefacientes
vt acori ɔditi cōfectio diacoritiriaca diamuscus dul.
& amar⁹. Dosis ē. ℨ. ij. diacori aut acori ɔditi vsq̄ ad
ℨ. iiij. possum⁹ exhibē. nuxmuscata retēta in ore ē ma/
xime cōueniēs & vsualis vel dimidiū eius. etiā radix
acori ɔditi. Per exteri⁹ applicata ɔueniūt iunctiōes
vt inunctio cū oleo vulpino de costo & hec maxie cō/

ueniunt vaporatões ex aceto sil' cũ reb⁹ calefaciẽtib⁹ vt calefaciẽdo sil' cũ aceto saluiã maiozanã ꝛ calefacẽ ponẽdo ẽt lapillos ignitos in tali decoctiõe ꝛ facere ascẽdere fumũ ad ptes faciei ꝛ capitis ꝛ iuoluere caput ex pãnis vt tot⁹ fum⁹ in capite recipiat. Etiã ad resoluẽdu ꝫ ꝯferũt carnes elixate siluestres posite supra caput vt gazellaꝝ ꝛ alie quas ponit Auicẽ.ca.ꝑprio minutiꝫ incise ꝛ sup torturaꝫ posite ꝛ in illis ponat tegula ignita supra locũ.silr qd̕ ẽ maximi ꝛ ꝓficui iuuamẽti ponere ꝯfectõeꝫ anacardinã supra locuꝫ lesuꝫ ad modũ empli.ꝛ hoc exptus suꝫ ẽt interi⁹ assumere.ꝛ eis adhibere speculum ex calibe factũ vt videant suã difformitatẽ ꝛ conent ꝛ ingenientur vt ad situm reducant quare ꝛc̃.

Cura spasmi.

Pro cura huius egritudis ꝛ maxie repletionalis qꝛ frequẽti⁹ ꝯtingẽtis ꝓueniẽtis a mã flegmatica pͥo sex intentiões sunt obseruãde.pͥa debita regis admĩstratio. scd̕a digõ materie spasmũ faciẽtis.tertia euõ. quarta diuersio.quinta resolutio.sexta accidẽtiuꝫ correctio. ¶Pro pͥa intentõe debem⁹ aduertẽ sicut pͥo notatũ ẽ i.c.dẽ cura paralesis ꝙ regimẽ dꝫ esse cal.ꝛ sic. vt supra. ẽt alias res nõ nãles ad ca.ꝛ sic.ꝓparare ꝑparando ẽt cibaria ꝛ aerem.

¶ Scd̕a intẽtio ẽ digõ ꝛ dñt digiua cal.ꝛ sic.applicari ꝛ cañ.suprapositũꝫ.c.de palesi non omittẽ ꝙ fortia digiua vsqꝫ ad.4.5.vel.14.diẽ approximari nõ dñt. Unũ tñ nota cañ.ꝙ semp pͥo digerim⁹ ꝙ̃ euãm⁹:lꝫ aliqñ pͥo euãmus:qꝛ aliqñ sunt in spasmo seuissima

accidētia q: intēsus dolo: rōne cui⁹ virt⁹ maxie pster nif.iō si pri⁹ intēderem⁹ digōni duz digereremus⁹mām infirm⁹ periret:q: virt⁹ deficēt.iō cū medicus videt seuissima accñtia dz prio eūare ⁊ nō expectare digō/ nez.hoc ergo qđ ē a pnc.cū eūantib⁹ pcedere vel non relinq̄f iudicio estimatiuo medici s3 q̄ videt virtutē meli⁹ vl' deteri⁹ pati accñtia.⁊ talia digiua sunt sup:a cōmemo:ata.s.mel ro.cū siru.de sticados cū aq̄ isopi maio:ane salule folio: lauri ab:otani ⁊c̄.

¶ Tertia intētio ē eūo ⁊ aliqñ a prici.fiēda ē. s3 vbi egritudo det īducias ⁊ regl'r pcedēdo debem⁹ prio digerere.⁊ eūatiua cōia ⁊ vsualia sunt pill'e fetide ⁊ cochie.Si fo:tia velimus sunt pill'e de serapino ⁊ de opoponaco.s3 ista nō vsitanf:q: virtus ē debilis pp seua accñtia.Si patiēs vellet accipe medicinā liqdaz vt isuf.agaf. vel dissoluere aga.tro. cū aliqua aqua app:op:iata ⁊ capitali diafenicon el'm indū dissolue cū.d.respiciēte caput vt salule maio:ane radicū aco/ ri.dirigūt eni3 v̄tutē medicinap ad caput ⁊ neruos.

¶ Quarta intētio ē diuersio q̄ 2plef cū fricatōibus ad ptes iferio:es ⁊ ignobiles.⁊ facere clisteria cū.d. rep maxie capitaliū. etiā facere masticato:ia sternu/ tato:ia.⁊ hoc p̄cedente digōne.

¶ Quīta intētio ē resolō ⁊ exicca.fact] diuersionib⁹ ⁊ eūonib⁹ postea ad localia ē deuenieñ. hñdo respcū3 ad mā3 sub fo:ma cāe 2iūcte vt eā trahām⁹ a neruis in qua intentōe 2petūt iunctōes sup:adcē vt cū oleo de lilio ō q̄ dic̄ Aui.qđ adhibeaf si ñ fuerit feb.timēs ei⁹ nimiā calefa.iō a fo:titer calefaciētib⁹ abstinēdū est.2ferūt ēt oleū vulpinū ⁊ costinū.⁊ vt mēb:u3 pa/ tiens teneaf in tali oleo cōfert valde.Sil'r inunctio/ nes cū vnguētis.⁊ singul'm est vnguentū de bdelio

ꝛ erat secretū clarissimi doctoris magrī Jo. girigelli ꝯfert enim maximū iuuamētū in spasmo. Silr̄ pelles lupoꝝ nouiter excoriatoꝝ maxime cū actuali sua caliditate inuoluendo mēbrū spasmatū. Similr̄ ponantur catuli ad bulliendū in oleo vel vino vl̄ aqua ꝛ in tali decoctiōe retineat mēbrū spasmatū. Similr̄ expimentū egregiū qđ refert Nicolus flo. de mēte Thadei qđ facit ad resolutionē ꝛ remissionē doloris. Accipiat anser pinguis ꝛ euisceretur postea capiat gattus minutim incisus ꝛ ponat in ventre anseris cū lardōe mirra ꝛ thure deinde suatur venter anseris ꝛ ponatur ad coquendū in veru ꝛ supponat vas aceto albo mediū qn̄ vera pinguedo liquefiet ab ansere per decoctionē ꝛ nō a principio cū primus succus egredit q: talis parū ē iuuatiuus deinde capiat talis pinguedo supnatans aceto ꝛ reseruet in vase alio postea capiatur anser ꝛ bulliat in dicto aceto ꝛ maxia pinguedo sepabit ab ansere ꝛ aceto supnatabit ꝛ talis sepet ꝛ misceat cū pria ꝛ ex illa vngat mēbrū spasmatū ꝛ ea vsus sum in pluribꝰ patiētibus spasmū ꝛ hoc i hospitali ꝛ maxime fuit vnus q hēbat spasmū ita fortissimū ꝙ vertix vsq ad anchas vertebat cui fuit cum ista pinguedine succursum ꝛ euasit. Cōueniūt et ventose sup locū spasmatū posite sine scarificatiōe si spasmus ē debilis. sed si ē fortis cū scarificatiōe: q: ex eo ꝙ multa mā attrabit si nō scarificaret causaret apostema. ꝛ iō dicit Aui. cum ē magnus dolor si nō scarificamus in ponēdo vētosas ē mortale. Similr̄ cōueniūt submersiōes in aqua fri. curāt multotiēs p accidēs: q: tracto calore ad interiora fortificat calor ꝛ per ꝯsequens velocior fit resolutio māe remanētis. Similr̄ ꝯuenit in hac cura ꝓuocare feb. vt pcipit Aui. Et dz

talis feb.eē effimera ⁊ de illa intelligit Auic.q: si pu trida induceret putrescerēt multi mali humores in corpore existētes ⁊ carēt feb.peiorē.Ego autē hoc nondū feci nec vidi aliquē fecisse:q: ē timorosum q: nescimus ad quā feb.deueniat:ēt q: aduenīēte forte pit ⁊ tūc incurrit medicus infamiā ab astantibus cre dētib⁹ medicū eū occidisse.tū q: tpe Aui.hoīes erāt tēperatiores in vita ⁊ mō viuendi:iō in illoꝝ corpo/ bus nō ita generabant hu.cū pce viuerent:iō si feb. adueniebat in pluribus erat effimera.isto vero tēpo/ re q: hoīes sunt gulosi ⁊ pleni malis humorib⁹:iō nō fit.Balnea ēt multū laudant ⁊ nālia vt sulfurea salsa aluminosa ⁊ artificialia:vn̄ ꝯpetit facere decoctionē ex camomilla maiorana saluia beto.rosmarino abro/ tano aut ex omnibus istis simul vel aliquib⁹ eorū ⁊ ponere egrū suppeluī illius decoctōis.ēt vꝫ ponere lapides ignitos ⁊ fumus q virtute sua ē exiccatiuus exiccat mām ⁊ cū lintheamine coopiat corpus totuꝫ ⁊ caput ne fumus egrediat.Et medicine ⁊ cōfectio/ nes p interius calefaciētes siue electuaria resoluētia maxime iuuāt.Et vsualia sunt diacorus acorus con ditus diamuscus dul.⁊ amarus.⁊ de istis oī die exhi bere ad quātitatē duaꝝ.ʒ.vel ēt de fortibus calefaciē tibus vt tiriaca metridatū ⁊ exhibere semel ī hebdo/ moda.vꝫ ēt cōfectio anacardina si vellemus feb.puo care oppoponacū ⁊ castoreū q laudat Aui.eē sumen/ da post cibū:ex eo q: cum nō sint fortiter resoluētia ⁊ calefa.si ante cibū acciperent sua actuali nō refracta cali.epar penetrarēt ⁊ eū maxīe lederēt sed cū post ci bum exhibent obtūdit eoꝝ fortitudo a cibo.

¶ Sexta ⁊ vltima intentio ē accidentiū remotio ⁊ ē maxime dolor remouēdus cuꝫ in talibus fit aliquādo

intensissimus cū maximis laboribus ꝯiūctus: ⁊ tunc maxime virtus ꝓsternit ita vt fateor vidisse quosdaȝ in hospitali de quibus maxie miserenduȝ erat: ita clamabāt incuruātes se a vertice ad lūbos pp malū motum spasmosuȝ ⁊ isti semp debēt stare in balneo sȝ nō multū ne virtus laxet ⁊ resoluat. ⁊ ita subito practici istis occurrentes succurrunt accidenti isti. s. dolori ⁊ faciūt ei balneū ex oleo cōi cū ꝺcoctōe vmiū terrestriū vel sine sed pmū ē singularissimū ⁊ stēt in illo oleo tepido vel actu cal. ⁊ postmodū accipe vermes terrestres ⁊ ꝯtundere ⁊ supra locū emplastrū apponere ex ipsis. ēt oleū vulpinū. fit ex oleo tali balneum si dives ē ⁊ si ē paup facere decoctionē ex oleo camomillino ex semine lini ⁊ fenugreci maluaꝝ matrū violaꝝ ⁊c. ⁊ ita stent in tali balneo actu cal. Et ita feci pmū balneuȝ ex oleo cōi simul cū vermibus ⁊ ex oleo vulpino clarissimo viro magro Cesari landulpho cum pateret motū spasmosuȝ in coxis ⁊ cruribus ⁊ cuȝ sibi adueniebat dolor ita faciebat ⁊ stabat paꝝ. Iterū ī lecto reponebat ⁊ dolor ille ⁊ ꝯtractio cessabat. Silr accipere caput ⁊ intestina castratoꝝ ⁊ ex eis facere decoctionē ē multū cōneniēs sedatiuum doloris. Si aūt talis spasmus fit a mā sanguinea debemꝰ incipe a flo. in qua ponit Aui. cañ. nō eē extrahenduȝ totuȝ san. q ē necessarius extrahi vt si vna lib. san. peccaret nō ē tota euacuāda: q2 virtus destrueret: iō melius ē multiplicare vices ēt vt virtus possit malo accidēti resistere. Si aūt ꝓueniat ab hu. colerico vel melācolico fiat ēt eodē mō sicut supradictū ē. s. digerēdo postea euacuādo cū siru. ⁊ medicinis ꝯueniētibꝰ de qbꝰ supradictū est. Si a ventositate veniat cito transit ⁊ vulgo vocat rāso tunc calefacimus cum pānis cal. ⁊

inunctione ꝛ fricatione resoluit. Si ex inanitiõe ꝓue niat curandus ē cū rebus humectātibus siue cibis si ue medicis. brodia pinguia adhibeātur: contusuꝫ ex carnibus optimis vinū limphatū. ꝛ hoc in fineq: in principio facit mās in neruos penetrare. balneū tepi dum ꝛ humectatiuū ei multuꝫ conuenit vt ex capiti/ bus ꝛ intestinis castratoruꝫ. ꝛ post exituꝫ balnei pre cepit Auic. in presenti cura vt inungātur loca balnea ta vt cum oleo rof. quia sua virtute stip. prohibet ne humiditas actualis exalet. similiter ex oleo cucurbiti/ no vt dicit Auicē. facere etiam balneuꝫ ex alijs oleis ab Auicē. descripti ꝛ postmodum etiam inungere ex oleo rof. quia sua virtute stip. retinet confortat ꝛ cō/ seruat actualem humiditatem aliorum oleorum. Si autem sit a punctura aliquorum animalium veneno/ sorum extrahatur humiditas venenosa a loco pun/ cture per hoc experimentuꝫ. capiatur gallus vel gal/ lina ꝛ ano eius depilato bene loco puncture superpo natur: ꝛ quia continue anus eius sugit suget to/ tum venenum in tali loco existens. Secundum reme/ dium qd̄ quidam pro maximo habebat secreto. Ca/ piatur scabiosa ꝛ contundatur ꝛ cum vitello oui re/ ducatur ad modum emplastri ꝛ attrahit totum ve/ nenum in loco puncture existens. Ideo quidaꝫ tem/ pore pestis pro maximo secreto habebat scabiosam suprapositam bubonibus tempore pestis apparenti/ bus. Et in tali punctura optimum emplastrum attra ctiuum ē factuꝫ ex cepe cocto vel non cocto suprapo/ sito ꝛ etiam eius succus attrahit enim omnem humi ditatem. Etiam ponere ventosas supra locum pun/ cture vel morsus ꝛ applicant cū scarificatione. ꝛ istis ventosis maxime cirurgici vtuntur quando infirmo

scabiosa

ocurrunt venenato. Quidam dicunt tiriacam supra locum emplatam maxime pferre: sed de isto dubitat Gen. qz vr qp sit pessima qz de nã tiriace est venenũ expellere ergo venenũ magis ,pfundabit p eius appositione qz exhet. tñ quinto cañ. vbi disputat hanc mãm tz qp sic qz ,ouenit ⁊ ibi rñdet ad hoc argumẽtũ. Si aũt accidat pp pũcturã ex ferro acuto sup q̃ vide qõnez. G. quã facit ⁊ de causis spasmi an sit mortalis in qua nos dẽmus pzio intẽdere vt locus vulneratꝰ sit aptus vt possit mã trãspirare. Et si eẽt strictus cũ ferro apiat ne mã siue hũiditas pp stricturã retineat ⁊ ibi putrefiat ⁊ ponit ibi vnguẽtuz exiccatiuũ ⁊ corrosiuũ vt vnguẽtũ apostoloꝝ ⁊ fortius vnguẽtũ basilicon. Sz qz aliqñ intẽsissimus ẽ doloꝛ io pro mitigatione doloris nota tria. Primũ est glutinũ albotin. i. terbẽtina: est. n. singularis ad sedañ. dolorẽ mixta cũ oleo ro. ⁊ ad neruosoꝝ mẽbroꝝ dolorẽ auferẽdũ: est multũ bona quã exptus sum in filio comitis Guidonis torelli qui ceciderat a loco alto ⁊ stetit p tres horas sine opatõe sensuũ postea ex illo casu facta est in capite cõtusio ⁊ lesus fuit neruus auris vñ intensissimuz dolorẽ auris patiebat tãdẽ applicaui de istã terbentina cũ oleo ro. ⁊ cessauit doloꝛ. Scõz q̃ practici maxime vtunt est cape vermes terrestres ⁊ põe ad bulliendũ i oleo postea ex dicto oleo facere balneuz supra locũ dolorosuz ⁊ ex vmibꝰ facere emplm ⁊ mitigat dolorẽ. Tertiũ est maxie vsuale. s. panis isusus in lacte postea sup locuz doloris in forma empli supponat. Quartũ in casu despatõis venimus ad stupefaciẽtia vbi alia ñ valẽt. ⁊ ponimus panez cuz. d. papaueris albi vel. 3. ij. opij miscere cũ pane ⁊ apponere loco dolenti quare ⁊c̃.

De cura Epilensie

In cura huiusmodi egritudinis duplici regimine procedimus.s.pseruatiuo et curatiuo. Primum regimen debet corporibus que non icurrunt epilensiam sed parata sunt ad hoc qualia sunt puerorum corpora que faciliter cadunt in hanc egritudinem vnde mater puerorum dicta est hec egritudo. Secundum regimen debet corporibus iam egrotantibus hac egritudine et tale regimen est duplex.quoddam est quod conuenit tempore quietis .aliud quod conuenit tempore paroximi.

¶ In regimine pseruatiuo vt dicit Nicolus de monte galuanij quod puer nouiter natus antequam sugat lac isto regimine regi vt detur infanti hoc elm. Rx.zu.albi purissimi. ʒ.iij.olei sisamini.q.s.ad dissoluendum zucarum vel olei amig.dul.et admistret ad modum electuarij quando a somno surrexerit.abstergit.n.malas humiditates in stomaco et in intestinis puerorum existentes a quibus eleuantur mali vapores qui ad cerebrum peruenientes faciunt epilensiam.et obstetrices consueuerunt ponere loco olei butiri recentis .q.s.et hoc est satis rationi conforme.postea cochlear vnum siru.de cicorea adhibeatur omni die sine aliqua aqua.deinde quando incipiunt ambulare adhibeatur siru.de cicorea cum vrina propria.et recitat Nicolus quod ipse curauit filios nobilis viri cuiusdam qui omnes moriebantur ex epilensia.Quedam a proprietate remouent epilensiam vel eam phibent.s.peonia secundum omnem modum admistrationis eius etiam suspensa collo et de isto modo pari .Accipiantur radices peonie et incidantur per latum et fiat corona et collo suspendatur etiam lapis smeraldus et corallus suspensus sic etiam nunc moris est et optimum est.Debent etiam infantes custodiri ab occursu excellentium sensibilium et maxime subito vt essent sonitus fortes et strepitus et timor.vnde Matheus gradi recitat historiam de filio suo lactanti qui cecidit in epi-

lensiam ex forti sonitu tubarū vide loco suo. dz etiā; nutrix se abstinere a coitu q2 alterat lac ⁊ dz vti cibis bonis vt bonū generent lac. ēt vitet crapulā; ⁊ oīa q̄ hñt malū lac gnāre cuꝰ oppositū hodiernis tpibꝰ fit.
¶ Regimē curatiuū qd̄ debet tpe quietis respiciēs cām epilensie cōplet qnq3 principalibus intētōibus que ponunt in cura epilēsie puenientis a mā flegmatica tanq̄ sepius ɔtingēte. prima est debita regiminis admistratio. scd̄a digestio. tertia euacuatio. q̄rta diuersio. qnta ⁊ vltia resol'o ⁊ cerebri ɔfortatio ⁊ remotio male cōplexionis in cerebro derelicte.
¶ In pria intentōe laudat Aui. aerem debē alterari ad cali. ⁊ sic. vt sit pñtia bonoꝝ odorū sed nō dñt eis sepe vti sed moderate q2 aliqñ pp nimiā euaporatio nem agitant humores. ⁊ camera nō sit fri. ⁊ vbi esset suffumigari dz cū gar. corticibus citri. ponere etiam in camera ɔ saluia maiorana rozemario sticados ⁊c.
In regimine cibi ⁊ potus. cibus nimis q̄ntitatis est malus q2 nimis euaporat ad caput vñ declinare ad subtilitatē est melius. vitent ēt oīa cibaria euaporabilia. oibus eni caput hñtibus fri. ⁊ hu. p̄cipit ne multu3 comedat in cena q2 multi vapores eleuant ⁊ ideo infrigidati faciunt catarrū. apium a proprietate facit epilensiā id dz vitari. vitent ēt carnes. caprine pp idē qm̄ ꝑm quosdā inducūt epilēsiā3. ⁊ l3 Aui. laudet intelligit de caprina carne iuueni. vituperat aūt antiq̄. iuuenis. n. pp ꝓpinquitatē gnātionis est facilis digestionis. ēt sunt sicce ɔplexionis l3 vlr ⁊ absolute sint difficilis digestōis. vitupant oēs herbe fri. vt lactuca portulaca cū aceto. laudant autē herbe cali. vt saluia maiorana ⁊ inter alia isopus. id dic Sera. testor multos curasse exhibēdo isopū vt in decoctōe ⁊ in ciba/

rijs.caueat vinū q2 inducit epilēsiam.si tñ sit tpatum ⁊ in modica quātitate ꝯcedit si sit cal.aromaticū.etiā oēs alie res nō nāles ad cali.declinent.

¶Scđa intentio est digestio.cū ḡ mā sit fl'atica dige stiua dñt approp2iari fl'ati qualia sunt mel.ro.oximel s.cōpositū sq̄liticū.vt.℞.mel l'ro.℥.j.oximell'sq̄liti ci.℥.ß.aquaru3 saluie ⁊ beto.añ.℥.j.ß.misce.postea siru.de sticados cū aqs dict] de qbus singularissima ⁊ vsualis est aqua isopi vt dictū est.⁊ d3 diger i p ꝯti nuatōe3 sirupoꝶ.6.8.vel.10.diebus.

¶Tertia intentio est euacuatio q̄ ꝯplef cū his q̄ su/ pdicta sunt in capl'o apopl'ie ⁊ subeth.singularissima tñ ⁊ vsualia sunt hiera.s.cu3 agari.clamāt.n.oēs in virtute agari.i euacuādo flegma in capite existēs.vt ℞.hiere.s.ʒ.vj.aga.troci.ʒ.j.dissoluantur in aq̄ sal/ uie beto.vel isopi.q.s.Cōueniūt etiā pillule elefan gine ⁊ masticine semp addēdo agari.pillule etiam de hieramagna sunt multu3 vsuales.pillule etiā cochie ⁊ fetide que sunt multū fo2tes.vt.℞.pillularū co/ chiarum ⁊ fetidaru3 añ.℈.j.dosis enim istarum ma xima vt dictum est est.℈.iiij.vel.ʒ.j.ß.Ubi v̉o esset multum sopita sed hoc nō est tempo2e quietis sed in actuali paroxismo posset eē in fo2ma potabili.Cōpe tunt electuaria dissoluta cum aquis app2op2iatis vt el'm diaf.electuarium indum.dosis est.ʒ.j.ß.vt.℞. diaf.ʒ.j.ß.cum.d.saluie betoni.isopi maio2ane stica/ dos dissoluatur ⁊ fiat potio.

¶Quarta intentio est diuersio que cōplef p ea q̄ tra hūt ad inferio2a vt clisteria fricatōes suppositoria fa ctis aliqbus euacuatōibus caputpurgia masticato2ia sternutato2ia vt sup2a ample in cura paralesis ⁊ apo plesie dictu3 est.

¶Quinta intētio ē reſolutio reſidui remanētis ꝛ cerebri cōfortatio: q2 manēte mala ꝯpleriōe fri. adhuc reaggregat̄ noua materia: iō opꝫ reſoluere qđ reman ſit ꝛ exiccare ipm cerebꝛū: ꝛ cōplet̄ hec intentio per interius ꝛ exterius applicata. De interius applicat] eſt pꝛio diacoꝛus acoꝛus conditus diamuſcus dul. ꝛ amarus cōfectio plириſarcoticon Nicolai medicamē de ſquilla qđ eſt ſingulariſſimū ad ꝓſeruādū ab epilē ſia. Accipiat̄ ſqlla ꝛ incidat̄ tpe eſtatis in fruſta ꝛ ponatur ī olla vitrea ꝛ ſi in olla fuerit de melle rectificabit acuitatē ſquille: ꝛ tunc bene claudat̄ ꝛ ponat̄ ī ſole omni hoꝛa vtēdo vt ſol tāgat ipaꝫ ex qualibꝫ parte ꝛ poſt. 40. dies iueniemus liquoꝛē ſegregatū virtute ſolis: ꝛ ex tali liquoꝛe cū melle cōponat̄ electuariū ꝛ hoc electuariū ponit̄ a Raſi pꝛimo cōtinentis ꝛ ab Aui. in pñti cura. cōfert etiam electuariū poſitū in lr̄a: ꝛ omnes pꝛactici tenēt ꝓ ſingulari remedio ꝛ multi teſtant̄ ſe ml'tos curaſſe cū hoc electuario. Cōueniūt etiā oīa ſimplicia hic poſita a Raſi ꝛ pꝛio cōtinētis. ꝛ ab Aui. ēt Nicolus floꝛē. ponit vnū electuarium in hac cura cū dicit ſe curaſſe epilēticā. 40. que ab infantia vſqꝫ ad illā etatē fuerat epilentica cuius doſ. eſt hec. ℞. herbe ſancti petri vel ſancti pauli ſiue herbe paraleſis ꝛ eſt coſtus ſiue pipella quātitatē aliquā ſubtiliter īcidat̄ deinde accipiant̄ gar̄. peonie ꝛ piretri an̄ ptes equales miſce ꝛ cū melle ſufficiētis quātitatis fiat electuariū de quo omni die coclearīū exhibeat̄. Cōuenit ēt in eadē intētiōe tiriaca ꝛ metridatū de quibus im̄ ſemel ī hebdomoda adminiſtramus. Cōueniūt ēt ea que valēt a ꝓpꝛietate ꝺ quibus pꝛimo eſt ruta que ſingul'r cōmēdat̄ ab Auic. ter vel quater: nō ſolū iterius adminiſtrata ſed etiā exteriꝰ

odoꝛādo

odorādo ipsam. ēt peonia vt dictū est collo suspēsa ꝛ
ꝑ interius in puluerē administrata. Laudat etiā vesi
ca apri plena vrina accipiēdo apri vesicā ꝛ cū vrina
sua ponat in furno ad desiccādū ꝛ exiccata ꝛ pulueri
zata de puluere quottidie exhibeat coclearīū vnū.
Laudat ēt ab auctorib⁹ cornu cerui. lapis ēt smeral
dus collo suspēsus. cornū etiā frōtis asini a posixmo
epilensie liberat. castoreū ēt. ꝛ assa fetida euaporata
ēt ꝑ interi⁹ sumpta. Laudat etiā lapis hirūdinū qui
repit in stomacho pulloꝝ hirundinū maxie ille q est
diuersoꝝ coloꝝ: capiat dict⁹ lapis ꝛ iuoluat i corio
vituli ꝛ ponat in capsa argētea ꝛ collo suspendat est
eis maximi iuuamēti. Craneū ēt hūanū cōpetit a pro
prietate. Gerar. n. hūit secretū hoc a fidedigno ꝛ da
bat ipse epilensiā patientib⁹ ꝛ liberabant: ꝛ sic crane
um masculi masculo: femie vero femie. Gal. ēt. xj. d̄
sim. medicina. c. xj. dixit. qdā dabāt ossa hūana igno
rātibus sumentib⁹. ꝛ hoc ad bibēdū ꝛ liberabāt eos
ab epilēsia ꝛ arthetica. Si aūt epilensia sit cōfirmata
i adultis maxie difficile curat. Jngt. n. Gordo. ego
multos hūi in manibus diuites ꝛ paupes iuuenes ꝛ
senes masculos ꝛ feminas: sed illi qui sunt adulti ꝛ
epilensia est ꝑ essentiā nō curant: cāꝫ nescio de⁹ scit.
Curat aūt in infantib⁹ ꝛ in illis q ꝑꝑ inordinationē
regimis ꝛ in illis qb⁹ fit per cōitatem ab aliquo mē
bro. Jn adultis aūt vt dictū ē nō curat. Si aūt cā sit
mā sang. fiat flo. saphenaꝝ a prin. deinde cuꝫ flo. ce
phalicaꝝ postea vene frontis ꝛc̄. Si a melācolia fiat
eodē mō sicut in flegmatica cū respiciētib⁹ melanco
liam que dicent in cura melācolie. Si a cōitate alicu
ius mēbri a quo eleuatur malus vapor venenosus
tp̄e inuasionis dꝫ fieri stricta ligatura in via trāsitus

si est possibilis ne malus vapor trāseat ad caput. post inuasióem vero debemus itendere ad curā illiᵘmem bzi remouēdo malā dispōnez in eo exñtez. Si fiat cō munitate stōachi pōt curari sicut dictū ē in cura fleg/matice. Si aūt ab aliqua mā retēta in aliquo mēbro famosa vel virulēta puta in mēbris exterioribᵘ vt co xa brachio pede vel digito dz fieri talis mēbri exco/riatio ꝛ aptio vt mā exeat vt mihi cōtigit de quodaz cui sepe adueniebat paroxismᵘ epilēsie quē interroga/ui an aliqd sibi accidisset vtputa casus vel pcussio. q rñdit qꝫ nō. feci eū exuere ꝛ inueni corā vnā tumidā sed nullū pcepat dolorē. interrogaui qd illorū prius euēit an tumor an epilēsia. ille nesciuit rñdere. vñ vi dens nullū regimē pcessisse in sex rebᵘ nō nālibus qd eēt mlie generatiuum arbitratᵘ sum ꝛ merito causam epilēsie esse tumorē illuz feci apire locū cū cauterio ꝛ inuēta est in loco hūiditas multa putrefacta intm̄ qꝫ vsqꝫ ad os erat putrefactū: ꝛ ita dimisso loco apto p/cessi exiccādo hūiditatē illā malā ꝛ cōtinue paroxismi tardauerūt ꝛ intm̄ pcessi donec extractū est de osse putrefacto ꝛ ex certo nōdū rediit paroxismᵘ epilēsie.

¶ Regimen vero curatiuū qd debet epilentico tpe paroxismi cōsistit in vnica itentōe. s. releuatiōis a paro xismo: ꝛ in hac cōuenit diuertere vapores vel quecūqꝫ cā sit a cerebro: ꝛ hoc p ingenia supiᵘ dicta. s. cum fricatiōibᵘ vētosis suppositoriis sic ē in etate forti ꝛ cli steriis dictis. c. de apoplesia. ēt sternutatoria ibi dcā. ēt suffumigatio rerū faciētiū ad reso. materierū vt po nendo castoreū supra carbones ignitos ꝛ recipiat fu mū. ēt radicē peonie ꝛ semē eius. silr assafetida supra carbones ignitos. Cōuenit ēt succᵘ rute ex cōtusiōe folioꝝ eiᵘ ꝛ fiat cū coto licinium ꝛ naribᵘ imittat: vel

ēt folia rute per se ↄtusa.odorare ēt eā sicut ē. ēt castoreū in licinio simul cū ruta vel succo ei⁹.etiā assa fetida ita ꝙ accipiatur castoreum ⁊ assa ⁊ simul in succo rute infundatur ⁊ fiat licinium ⁊ naribus imittatur quare ⁊c.

¶Cura incubi.

Incubus dr ab incubo incubas qd idē est ꝙ supra stare vel iacē qꝛ putāt aliquā rē sup eos eē.cura huius egritudinis clara est quare ⁊c.

¶Cura melācolie.

Nota p̄rio ꝙ medic⁹ nō dꝫ ire solus ad huiusmodi mlīcos visitādos qꝛ isti ex corruptiōe virtutū interiorū qñqꝫ possent medico nocē.ēt tales sint ligati si opꝫ.vñ aduerte ad casum q accidit Mattheo gradi q cuꝫ visitaret vnū melācolicū p camerā ābulantē ⁊ cū ipse esset in pontili exiuit sibi obuiā ⁊ oñdens eū āplecti āplexus est ⁊ voluit eū p̄ijcere extra pontile. Nota ēt ꝙ isti melancolici sepe ꝓm varietatē fantasiaꝝ requirūt varias medici industrias in curando eos.quandoqꝫ enim oportet eos verberare ⁊ eis minari. qñqꝫ eos applaudere ⁊ cōfirmare opiniones eorum ⁊ ea dicere que dicūt sicut cōtigit magr̄o Jo.marliano q cum eēt mediolani mlīc⁹qdā q estimabat se hēre ranas in corpe ⁊ medici dicebāt nō eē verū:vñ ipse nōdū voluit liberari neqꝫ volebat eis obedire vnde vocatus Marlian⁹cū iterrogassꝫ eū qd hēret rñdit se habere

ranas in corpore. & ipe dixit vex dicis & scio multas hic i corpore. sz si mihi obedies eas extrahã. ille mul tuz gaudẽs assensit curari. Marlian⁹ cũ purgare eũ vellet pcepit astãtib⁹ vt cũ ondeerẽt egẽnes iponerẽt ranas viuas i vase vt videret & ipe. qd fcm̃ fuit & sic cũ bono regie liberat⁹ ẽ. Multa ẽt alia possent narra ri q̃ breuitatj gra omittim⁹. ista tñ̃ sufficiãt pro medi ci industria. Cura ei⁹ pficif qnqz pricipalib⁹ intẽtio nib⁹. pria ẽ dbita regis admistratio. scda digõ. tertia euo. q̃rta diuersio a cerebro & corde ad mẽbra igno bilia. qnta & vltia reso. residui remanẽtis & cerebri & cordis sfortatio. Notãdus ẽ cañ. Auicẽ. q in hac egritudine a prici. debem⁹ puenire: qr hec egritudo cõfirmata ẽ difficilis cure.

Pria intẽtio pficif p admistratõez debitam regis sex rex nõ nãliũ. dz eiz regimẽ ad cal. & hu. dclinare magis tñ humectare q̃ calefacẽ qr humiditas ẽ mi nus actiua q̃ caliditas & qr min⁹ põt p eã lesio cãri. Aer ergo fiat artificialr hu. cuz vase aque pleno cal facte ex. d. maluaz matrũ violaz & altee & ponere in camera. hẽaf ẽt res bõi odoris & grati. dimittanf ex pte cibi olera pter humectatiua. dimittanf legumina carnes assate & salite. vtanf carnib⁹ hedi castrati bro dio ẽt galliaz caponũ fasianoz. vtaf somno. vitet vi gilias pcuref somn⁹ cũ fricatõib⁹ leuib⁹. si nõ põt cũ hoc fiat balneũ hoc mõ. ℞. lactucaz folioz salicũ se minis papaueris albi seis lactucaz decoquanf pdcã in aqua in qua retineanf extremã & balneef aliqualr caput cũ dicta aqua. fit ẽt somni puocatio inungẽdo tẽpora cũ oleo violato nenufarino vnguẽto populeo nis vel facere clisteria vel dãdo siru. de papauẽ dan do post cenã. Si nõ põt dormire cũ istis deueniẽduz

est ad opiata. ⁊ ꝯsidera in exhibédo ea q: é timo: pu ta qñ virtus est debilis. ipsa tamé administrando in cipe a leuio:ibus.

¶ Scda intétio q̃ est digó ꝯplex p administrationes sirupoꝝ appropriatoꝛũ mlie. Et vsuales sirupi sunt isti siru. de thimo de epithimo de pomis. s. ⁊ ꝯposit⁹ vt. ℞. siru. de pomis. s. ℥. j. sirup. de epithimo. ℥. s. aquaꝝ bug. ⁊ end. añ. ℥. j. s. misce. aque appropriate sunt aqua bo:agis bug. scolopé. endi. fumiterre lu pulo:. Si vo volum⁹ sirupos magis fri. dabim⁹ siru. ꝺ fumoterre cũ siru. vio. vt. ℞. siru. ꝺ fumoterre. ℥. j. siru. vio. ℥. s. aquaꝝ bug. ⁊ lupuloꝝ añ. ℥. j. s. misce.

¶ Tertia intétio q̃ est eũo ꝯplex cũ medicinis appro priatis educétib⁹ mlia; de qb⁹ sunt q̃dá leuia ⁊ q̃da; fortia. Leiua vsualia sũt vt aq̃ lacti maxie caprini epi thimũ ⁊ est optimũ. possum⁹ enim dare epithimũ p se vel cũ aqua lacti maxie dicta ⁊ é bonũ ⁊ optimũ. epi timũ dam⁹ in infus. ⁊ dosis est. ʒ. ij. in substátia. ʒ. j. hémus ét mirab. idos. Fortia sunt sicut foliculi sene lapis lazuli ⁊ lapis armen⁹. verũ ista melius é admi nistrare rectificata qualia sunt in ꝯfectióib⁹. ⁊ ꝺ istis cófectis ⁊ ꝯpositis sunt sicut ꝯfectio amech: pille ide pille de lapide lazuli. Dosis istoꝝ ꝯpositoꝝ é vsq₃ ad ℈. iij.. ⁊ semp cũ istis dam⁹ aliqd humectatiuũ sicut est sirupus violatus.

¶ Quarta intétio fit cũ clisteri. vsuale aũt é hoc. ℞. decoctóis epithimi sene polipodij lupuloꝝ thimi fu miterre. ʒ. vj. vel. vij. cassie fistule. ℥. j. zuc. rub. ℥. j. olei violati. ℥. j. s. salis cóis. ʒ. j. misce. ⁊ fiat clistere. ꝑcipit ét tenere extrema in aq̃ cal. facim⁹ ét fieri frica tiones in extremitatib⁹ ⁊ aliquo mó ét facim⁹ applica re vétosas sine scarificatóe vel cũ scarificatione vt in

sanguinea. In eūone ét iaʒ dicta cōuenit flo. basilicé sinistre si san. exiens videat niger tūc ōbem⁹ expere. Si aūt subtilis ꝛ clar⁹. ōbem⁹ retinē pro h vide Aui.
¶ Quinta ꝛ vltia intētio q̄ ė resolō ꝛc̄. cōplet p ea q̄ p interi⁹ applicant ꝛ q̄ p exteri⁹. De exteriorib⁹ ė epithima cordiale capiēdo florꝝ bug. ꝛ boragis añ. ℳ. j. been albi ꝛ rub. añ. ʒ. ij. gar. ʒ. j. misce. De interius aūt exhibitis sunt diabuglosatū diaboraginatū. fortiora diamuscus dul. ꝛ amarus. elʼm de gemis ℳes. elʼm letificās Rasis. elʼm Cōciliatoris sp cū istis ponendo de zucharo vio. In intentōe ét humectationis cōfert balneū hoc ꝛ ė viuale ℞. maluaꝝ matrū violarū violaꝝ altee capita ꝛ itestia castratoꝝ ōcoquant in aqua ꝛ fiat balneū. Istud aūt balneū est humectatiuū multū. pro h vide Jo. matheū gradi. Et nota ꝙ nō debēt nimiū isti stare in balneo: qꝛ nimis resoluerct. pōt etiā fieri balneuʒ pticulare capiti cum decoctionibus p̄dictis quare ꝛc̄.

¶ Cura catarri.

Nota pro cura catarri opʒ vnū ꝯsiderare vtrū. s. cā catarri ꝛ catarrus ipsē ꝯueniāt aut differant: qꝛ aliq̄n cum differūt intēdentes cāe nocem⁹ catarro ꝛ eꝯ. vt si cā sit friditas ꝛ mā̈ fluēs sit cal. que p fri. expressionem fluat: tūc si cū cal. intēdam⁹ cāe nocem⁹ catarro: quia mē cal. fluēti. Si aūt māe fluētes rectificare volum⁹ cū fri. cāe nocumētū ingerim⁹. quare hoc maxie aduertenduʒ est ꝛ in talib⁹ vbi indicatōes ꝯrie complicant obseruare opʒ Auicē. cañ. quarta primi. c. vltio ꝙ in talibus succurrendū est rei timorose magis al

tera nō neglecta. His habit] cura catarri ↄsistit in sex intentionib9 principalib9. pria est debita regis admi nistratio. scda materiei catarri digō. tertia eūo. quarta diuersio. qnta retētio fluxus catarri. sexta ꝓhibitio nocumentoꝝ a catarro euenientiū reso. remanentis ꝛ cerebri confortatio.

¶ Pria intētio diuersimode ↄplet ſm diuersitatē catarri. In cal. enī3 catarro vitent cal. oia ꝛ vēti de qb9 est vent9 australis ꝛ septētrionalis aduenies maxie post australē: qꝛ poros ↄstringit ꝛ ↄprimēdo fluē facit. cibi ēt calidi vitent ī catarro cal. ꝛ ī fri. exhibeāt. Somn9 vo fac vt nō sit long9 in catarro fri. maxie ime diate sumpto cibo. vitēt supine dormire ꝛ dormiant sup vētre suo vt mē ad nares driuent. Accñtia aie q̄ hñt iflāmare vitent in cal. ꝛ q̄cunq3 hñt ēt cerebrum debilitare vitent maxie in cā frigida.

¶ Scda itētio ē digō in qua ēt diuersimode ꝓcedit. aliter enī3 in cal. ꝛ alr in fri. In cal. enim vtputa salso amaro acuto mordicatiuo: qꝛ vtplurimū ēt isti humores sunt subtiles ꝓcedimus cum ingrossantibus infrigidantib9. ꝛ sirupi vsuales. in hac intentione sunt sicut siru. vio. de iuiubis ꝺ papauere. Ubi aūt materia in pectore esset recepta ꝛ ꝓpter eius grossitiē non posset ꝑ sputū eijci cōuenit iulep vio. alij vero sirupi sicut acetosus ro. de endi. de succo aceto. l3 sint frigi. ingrossatiui tñ vsuales nō sunt in hoc morbo: qꝛ ſm plurimū pectori ꝛ pulmōi cōicat mā catarralis. ideo administrandi sunt sirupi participantes lenitiōe non aūt stipticitate que pectori nociua est. illi autē sirupi stip. sunt. cōueniūt ergo sup̄ memorati cū sint pectori iuuatiui. Aque etiā vsuales qbus vtimur cōiter sunt aque endi. cico. ordei zuchari. ꝺcoctiō etiā pectoralis

cũ seminib⁹ fri.⁊ cũ iuiubis.quidã vtunť aqua ordei post cenã qñ vadũt dormitũ.⁊ aliqñ aqua fri.i catarro subtili acuto cal.⁊ iuuat remittẽdo acuitatẽ.in fri. vero multũ obest:iõ vulgares multũ errãt in oĩ catarro exhibẽdo aquã fri.In catarro fri.siue a mã grossa ⁊ fri.digestiuũ singulař ẽ mel ro.⁊ lʒ Aui.laudet mel ro.in catarro cal.tñ hoc nõ obstat qn nõ laudet mel ro.quo cõiter vtimur.sʒ illud ẽ zucharũ ro.ẽ enĩʒ duplex mel.s.mel apũ ⁊ ẽ cal.⁊ ex illo fit mel ro.quo cõmuniter vtimur.ẽ aliud mel qḋ dr̃ mel cãne ⁊ istud ẽ zucharũ ex quo fit zucharũ ro.⁊ istud bñ depuratuʒ ẽ quasi tpatũ in actiuis ⁊ cũ melle ro.semp pmiscem⁹ aliquid sputũ facilitãs.⁊ vsuale ẽ siru.de liquiritia vt pando.℞.mellis ro.colati.℥.j.siru.de ligritia.℥.ſ. aquaꝝ saluie ⁊ isopi añ.℥.j.ſ.misce.vel cũ.d.pectorali cal.ĩ qua ponit̃ ligritia ficus citrine passule iuiube sebesten ⁊c̃.iste siru.ẽ satis domestic⁹ ⁊ eo vtimur a principio.In pcessu vero possumus vti fortiorib⁹ ⁊ magis incisiuis ⁊ subtiliatiuis.⁊ sirupi vsuales qb⁹ cõiter practici vtũtur sunt siru.ḋ duob⁹ radi.de isopo de prassio.⁊ in istis debemus gradatiʒ pcedere ƀʒ ꝙ mã ẽ magis ⁊ magis digesta.⁊ facta aliquali minoratione tendere possumus ad fortiora tandẽ deuenien do ad siru.de sticados q singularissimus ẽ.Aque aũt vsuales in hoc cãu sunt sicut aqua saluie isopi beto. ⁊c̃.Et si volumus sputũ facilitare cõueniẽtius est vti decoctione pectorali in qua ponit̃ liquir.capillusuẽneris fic⁹ sicce passu.⁊c̃.Ubi auteʒ materia sit viscosa conuenit oximel.s.⁊ compositũʒ ⁊ sunt vsualia cũ aquis proportionalibus:

¶ Tertia intẽtio ẽ euacuatio q̃ ꝯplet̃ p solutionem ven.⁊ flo.Solutiua autẽ ven.vsualia sunt ea que di

cta sunt in cura sode de qbus sunt pillule & electuaria. De pillulis vt pillule auree aggregatiue: de electuarijs electuariũ d succo ro. electuariũ ros. diapru. s. dosis electuariorũ ē a. ʒ. j. vsq ad. iij. de pillulis a ʒ. j. vsq ad. ℈. iij. & hec cõuenientia sunt in cal. mã. De flo. vero notandũ ē q quãtũ ē possibile dz vitari vt hz ex doctrina diui Mes. c. ppzio. & iõ s3 ipm tm in tribus casib⁹ ꝯpetit. Primus cãus in corpore cal. multũ san. abundãti & robusto & catarro exñte cal. cõpetit flo. Secũdus cãus in intẽtiõe pseruatiõis a futuro nocumẽto vt squinãtia & pleuresis vt mã diuertat & nõ fluat ad locũ in quo est pata fluẽ facimus flo. Tertius cãus qñ cũ catarro cõplicat feb. ꝯuẽit flo. qz feb. ē cã supcalefactiõis hũoꝝ: in alijs aũt nequaq̃ fienda ē: qz cerebrũ ē exangue qd ex nã sua ē fri. iõ ille paucus san. q ē in cerebro euacuaret. Solutiua vero ꝯueniẽtia in mã fri. vsualia sunt in forma pillulari sic pillule cochie de agari. q valẽt multũ in mã i pectore ꝯtẽta exhibẽdo isto mõ. ℞. pillulaꝝ cochiaꝝ pillularũ de agari. añ. ℈. ij. misce. & fiant pillule qnq. & iste valẽt ad euacuãdũ mã3 grossa3. In forma vo electuarij habemus diafinicon electuariũ indum que etiam laudata sunt in materia cali. valẽt ẽt in vtraq3. dosis ē illa suprapposita a. ʒ. j. vsq3 ad. ℈. iij.

¶ Quarta intẽtio q ē diuersio ꝯplet p fricatiões per vẽtosas in spatulis & in natib⁹ p caputpurgia q fiũt p liquores attractos p nares. Et vsuales in cal. sunt aqua violaꝝ vel ordei q dilatãdo vias nasi faciũt ad diuersiõnẽ materieꝝ ex cerebro. In mã vero fri. vsualia sunt aqua maiorane. Fortiora sunt aqua siue succus radicis blitis vel folioꝝ eius: decoctio ẽt nigelle fortior adhuc sicut succus ireos: ẽt decoctio ciclamis

i.panis porcini.ē aūt in his gradatī3 pcedēdū a debilioribus ad fortia.pivertimus ēt p sternutatoria qr mãe p ea ad nares puertunt.Sed nota q ista caputpurgia τ sternutatoria nō debēt a principio fieri sed factis euacuationibus:qr p ista fit motus τ agitatio. mã autē catarri ad hoc vt digeri possit indiget quiete τ qetātibus eā.alie aūt diuersiones pnt vlr i qcunq3 tpe fieri.pfert ēt in eadē intētiōe cauteriū in cōmissura coronali:qr multas mães p ptes illas exalare facit τ ad illas puertit.τ Jo.arcu.testat se nihil tanti iuuamēti inuenisse quāti ē huiusmodi cauteriū in passiōe hac.puenit ēt aptio fcā post aures iuuat.n.maxie.

¶Quinta intētio ē catarri retētio.S3 nota q catarrus quātū possibile ē nō d3 sisti:qr fit retētio i mēbro principali.verū qnq3 necessitas vrget vt retineat.τ hoc in aliqbus casibus.Primus esset nimius fluxus suffocatiuus τ timeremus de suffocatiōe tūc ē retinēdus.Secūdus vbi iste catarrus esset cal.acutus τ excoriatiuus:tūc debemus sistere.Tertius vbi cum catarro piungat tussis aspa cū instantia vigiliarū:tūc ēt sistēdus ē.Et de his q sistūt qdā sunt q hoc faciunt stipticitate sua sicut bolusar.spica olibanū sandaraca.τ cū h nō nocet pectori maxie spica.ēt h appropriate: hoc faciūt qr ingrossant mães τ de istis sunt sic succus liqritie siru.de liqritia.siru.vio.iulep vio.zucharum vio.penidie diadragantū loch de papauere siru.d papauere electuariū ēt diacodion pillule bichechie.i.p tussim tenendo vnā in ore ad quātitatē lupini.Et de istis quedā gargarizātur qdā in ore tenent qdam deglutiunt sicut sandaraca τ olibanū.ēt pferūt stip.gargarizata vt ex aqua ro.τ aceto. pro pplemēto istorū vide Mesue.τ vbi eēt instātia vigiliaru3 cū tussi aspa

exbibere op3 vbi alia nō iuuāt pillulas alchaiber.s. de cinoglosa q̄ describunt a Mes.in pñti.c.ꝛ in antidotario disti.x.de pillulis.ꝛ appellat eas pillulas ad oēs morbos catarri ꝛ in eis ingredit opium ꝛ dosis ē ʒ.j.vsq3 ad media3.ꝛ ad ista opiata deueniendum est in casu desperato.

¶Sexta ꝛ vltia intētio ē phibitio nocumentorum a catarro euenientium sicut est oppilatio in caysim.i. partis anterioris nasi ita vt ex naso ad palatum nihil transit nec econtra.ꝛ curam huius habes caplo proprio fen quinta tertij tractatu secūdo. Cōpetūt etia3 in hac dispositione ea que habent aperire.ꝛ decoctio lentium esset iuuatiua.etiam vbi accideret timor de squinantia.ꝛ in hoc casu cōpetunt gargarismata prohibentia fluxum vt ex aqua ros.ꝛ aceto faciēdo diuersiones cum flo.ꝛ alijs vbi expediat. etia3 dandu3 est in reliquis que consequi possunt ad catarrum.cura dispositionem illam ꝑm ꝙ meretur.Et si catarrus fit a materia fri.debet fieri remotio male complexionis remanētis ne iteru3 reaggregetur noua materia.hoc fiet cum sacculis ex rebus calefacientibus ꝛ cerebru3 confortantibus vt ex saluia maiorana etiam cū thure milio ꝛ sale cum lotione etiam capitis cum lixiuio in quo sint cocte res capitales cal.sepe dicte.lauare etiam caput cum vino aromatico vt vernacino vel maluatico ponendo etiam de gari.pipere 3in3ibere ꝛc̄. Ad cōfortandum cerebrum etiam possumus dare cōfectiones vt confectionē plurisarcoticon diamus.dul. ꝛ amarum tiriacā.in materia cali.vero existente cum frigidis quare ꝛc̄.

Cura obtalmie nō vere.

Cura hec diuersificatur ſm ſuas ſpēs. naʒ quedā eſt obtalmia vera quedā nō vera. Nō vera aūt eſt q̄ cū rubor i oculis appʒ. iſta curatꝰ p ſolam cauſe abſciſioneʒ. ⁊ hec vtplurimū cām hʒ p̄mitiuā vt fumus ⁊ iſti ſufficit remotio a fumo. vel cali. aeris a ſole ⁊ iſti ſufficit poni i aere fri. ⁊c̄. deīde nā reſoluit vapores. qn̄qꝫ ꝯtingit ex ſola agitatōe hu. facta ex motu corpis ⁊ iſtā curat ſola quies vbi corpꝰ nō eſſet repletū ⁊ iſta ſpēs ē de qua dicit Aui. ꝙ ſola qetatio hu. ſanat aliqn̄ obtalmiaʒ. ſedatꝰ aūt motus hu. cū fri. ſ. ⁊ ſtip. agitati autē fluentes ad oculū ſedantꝰ cū lacte mulieris puerū lactantis. ēt cū albumine oui ⁊ aqua ro. hec. n. hu. iſtos ab oculis repcutiunt. Si vero cā ſit caſus ⁊ pcuſſio tunc vel eſt in principio fluxus mā̄e ⁊ tūc cōpetūt ſoluʒ repcuſſiua. Si aūt in augmento ita ꝙ ptiʒ fluxerit ptim flu-xura ſit tunc indiget repcuſſiuis mixtis cum reſo. vt eſſent roſe cuʒ ſemine fenugreci qd̄ ſemen fenugreci pp tēperatā cali. quā hʒ dicitꝰ reſoluere māʒ fluxam. vbi ergo intēdamus ſolū repercutere exhibebimus aquā ro. ⁊ ſimilia fri. ſola. vbi aūt intēdamus repercutere ⁊ cū hoc reſoluere exhibebimus roſas ⁊ ſemen fenugreci. roſa. n. repercutit ⁊ ſemen fenugreci reſoluit. decoquemus ergo ambo i aqua ⁊ ex decoctiōe illa faciemus euaporatōeʒ ad oculos. In ſtatu vero vbi mā̄ amplius nō fluit ſolū adminiſtrabimus reſolutiua ⁊ in hac intētiōe laudatꝰ ouū induratuʒ cū ſua actuali cali. ponēdo ſup oculos ⁊ multū vʒ ad remotionē frigiditatis ⁊ ad reſo. ⁊ remotionē ruboris ⁊ a vulgaribus obſeruatur quare ⁊c̄.

Obtalmia vera est apostema cali.cōiunctiue ⁊ hec vtplurimū fit a mā sanguinea vl' colerica vt satis pȝ ex diffinitiōe in cuius cura sex intentōes obseruāde sunt. prima est debitū regimen.scđa diuersio hu.ad oculū fluentis.tertia repcussio.q̄rta digestio.q̄nta euacuatio eradicatiua.sexta resol'o residui remanētis in oculo. Et aduerte ꝙ oēs cañ.⁊ remedia posita ab Auicē.reducuntur ad alterā istarum intentionum.

¶ Prima intentio cōplet̄ p ea q̄ faciūt ad ꝓhibitōeȝ apatis si nō incepit fieri vel ad ꝓhibitōem cōplemēti eius si incepit fieri.⁊ hec intentio cōplet̄ ponendo infirmū in aere fri.⁊ si ē estas infrigidādo artificial'r cum his q̄ supradicta sunt sternēdo folia herbarum fri.⁊ arborū ⁊ irrorādo camerā.Aer ēt dȝ eē obscur⁹ ⁊ nō luminosus q: lumen agitat hu.⁊ resoluit spūs. Dieta sit multū tenuis vt mēbra sint auara in retinēdo hu.⁊ ita nō fluāt ad oculuȝ. dimittat̄ vinū ꝑ principio augumēto ⁊ statu ⁊ si ꝯcedit̄ vt Hypo.sexta afo.i declinatiōe pōt exhiberi.Laudat̄ somn⁹ vt oculus qescat. in tempore eniȝ vigilie continue oculus agitatur ⁊ mouet̄ ⁊ inde hu.agitant̄. Scđo q: tēpore somni dolor nō fit q: ebetat̄ virtus sensitiua ⁊ ita dolor nō attrahit reuma.secus fit in tpe vigilie. Tertio ēt q: qetātur hu.ita ꝙ nō eodē mō fluūt.Etiā đ accidentib⁹ ai vitent̄ ea q̄ faciūt ad hu.inflamatōeȝ. đclinādūȝ est ēt ad inasationē vñ vitētur ea que replēt ⁊ san.multiplicāt vt sunt oua carnes ⁊ silia vinū ⁊c̄.

¶ Scđa intētio est diuersio humoꝝ q̄ ꝯplet̄ cū flo. cephalice .⁊ hec qdeȝ flo.est ꝯueniēs in qualibet spē obtalmie ꝺm Aui.⁊ de isto dubitat Gen.diuersificatur vero hec flo.ꝺm diuersitatē corporū patientium

obtalmiã vt si est maxima repletio incipiẽdũ est a saphena. si aũt nõ tanta a basilica vel media. ꝛ si nõ tanta a cephalica lateris oppositi. si aũt magna sit repletio incipiẽdũ est a saphena lateris eiusdẽ nõ aũt opposita q: fieret diuersio ẞm duas diametros ꝛ mã nõ tã bene diuerteret. quo facto ꝛ qetato corpe p octo horas postea fiẽda est flo. a vena cõi oppositi lateris. diuersificat ẽt quantitas san. exhibendi ẞm diuersitatẽ corporũ vt vbi gr̃a in sanguineo carnoso virtute forti vtente bono regimine est magna copia exhiẽda ita vt aliqñ vsq; ad lipothomiã. melius tñ est diuidere in plres vices vt dicit Aui. Diuertim9 ẽt cũ applicatione vẽtosaꝝ in spatulis. ꝛ ita practici cõiter vtunt incidẽdo locũ vẽtosaꝝ ẽt nõ incidẽdo. ꝛ istis quottidie practici vtunt ponẽdo eas in adiutorijs brachiorũ ꝛ in spatulis. Diuertimus ẽt cũ fricatõibus ante cibi assumptõẽ fricãdo a sursũ in deorsũ ẽt ponendo pedes ꝛ manus in aq̃ cali. vt supfluitates ad ptes iferiores diuertant ꝛ practici cõiter vtunt isto remedio añ cibi assumptõẽ. Diuertim9 etiã cum clisteribus ꝛ solu. ven. cũ pillulis. ꝛ ita facit Rasis in exhibendo mirabolanos.

¶ Tertia intẽtio est repcussio ꝛ hec pficit p ea que hñt claudẽ ꝛ ɔstipare porositates oculi vt oculus nõ recipiat mãs fluẽtes. ꝛ ad hãc intentõẽ faciũt ea que supra frontẽ liniunt vt cũ aq̃ ro. plan. solatri cũ albumine oui oleo ro. ꝛ aceto corticib9 ĝnatoꝝ balaustijs ꝛc̃. possum9 facere empl'm ꝛ supra frontẽ ponẽ. Et in hoc dat cañ. Aui. ꝙ est cõsiderãdũ an mã fluẽs fluat p venas ꝛ arterias q̃ sunt ex craneũ. ꝛ ħ vtplurimũ euenit q: ɔiũctiua egredit ab illo paniculo craneum coopiente ꝛ tũc maxime iuuant repcussiua. Si vero

mā fluat p arterias ꝛ venas existētes intra craneū tūc repcussiua vitupanť ex eo ꝙ māis illas videnť ꝯstrin gere versus duos obticos. Et de illis q̄ cōiter ꝑcti/ci ponūt supra oculos est coium infusuȝ in aq̄ ro. vel lactuce: cōiter tñ vtunť aq̄ ro. ðinde ponēdo sup ocu lum ligādo cū petia lini ligatura ne causet doloꝛē ꝯ ꝓmēdo oculū. repcutimus ēt cū his q̄ ad intra ocu lum ponunť. Domestica ꝛ vsualia qbus practici cōi/ter vtunť sunt sic aq̄ ro. cū albumine oui cōquassatis adinuicē ꝛ distilādo ad intra oculū vel ēt lac faciēdo emulgere ad intra. coliria etiaȝ ꝛ sunt liquoꝛes qui ponuntur ad intra oculum sicut tutia coꝛalli rub. gū/mi ara. dragātum ꝛ cerusa. Si tamen doloꝛ est vehe mens ꝛ cum dictis non remittatur opoꝛtet vt cū di/ctis adiungatur aliquid qđ habeat virtutem stupefa ctiuam vt non tantus doloꝛ sentiatur vel eligatur re percussiuuȝ hñs vtrāqȝ virtutem vt repercussiuaȝ ꝛ stupe. Et de istis repercussiuis ꝛ domesticis stupefa cientibus quibus practici cōiter vtuntur. est sume/re de aqua rosa. ꝛ de semine papaueris albi ꝛ pone/re simul ad bulliendū postea accipere de dicta aqua sic bullita ꝛ distillare ad intra oculū. etiaȝ possumus miscere cuȝ dicta aqua albumen oui. Habemus etiā aliud remedium. s. capere medullam panis ꝛ eaȝ in/fundere in dicta aqua cū virtute pauaueris albi. ista enim faciunt ad remotionem doloꝛis. Si autem ista nō sufficiunt sief albū est magis stupefactiuū. sed ad istud non est deueniendū nisi in magno ꝛ intensissi/mo doloꝛe etiā nisi alijs remedijs pꝛius factis. ratio quia ex tali foꝛti stupefactiuo ingrossantur spiritus ꝛ debilitatur virtus visiua. capiatur enim sief. ꝛ dissol/uatur cum aqua rosa. ꝛ de eo sic dissoluto distillant

in oculum: vel etiam accipere de dicto sief et miscere cum albumine oui et cum coto distillando in oculū. Et nota q̄ nō est deueniendū ad istud sief quāuis sit multi iuuamēti nisi prius alijs factis: et de hoc vidi effectū bonum in quadā dña que longo tēpe passa ē intensissimū oculorū dolorem adeo vt dormire non poterat et omnibus alijs expertis et nō cōferentib9 deuenimus ad huiusmodi sief et statim sedatus est dolor ex quo dicta dña dum incidebat in illū dolorē semp petebat de huiusmodi sief. Ponit tñ Aui. cañ. in administratōe rer ad intra vel circa oculū q̄ vsq3 ad tres dies nō est aliquid administrādū de quo tamen dubitat Gentilis.

¶ Quarta intentio est digestio et digerimus cū sirupis vsualibus quales sunt siru. de granatis aceto. s. cū aquis ace. plan. et ro. etiā cū siru. d̄ squināto et ro. et debēt ista digestiua eē stip. q2 cū hoc q̄ digerūt faciunt ad materie coartationē.

¶ Quinta intētio est eūo et hec cōplet cū mirabo. citri. pillulis aggregatiuis aureis cū electuario d̄ succo ro. et electuario ro. et cum flo. eūatiua ex cephalica lateris eiusdē. Et nota q̄ multi errant qui flobotomant de vena que est inter pollicē et indicē dicentes eam eē cephalicā et ex p̄ñti venā capitis. s3 non est verū imo est ramus vene cōis. et nulla est dr̄ia iter hanc et illā nisi in magis diuertēdo in flobotomādo dictū ramū exñtem in manu cū sit magis remotus.

¶ Sexta intētio est resolutio residui remanentis in oculo: et in hac intentiōe laudant localia vt decoctio seminis fenugreci cū spongia vel petia infusa et ponere supra oculū. Laudat etiā decoctio mellilotī. balneum etiā laudat in declinatiōe tm̄ non aūt i p̄in.

liq̄faciēdo

liquefaciédo hu. dilatádo vias faciũt mães fluere. vi/ nũ ét bibitũ post cibũ. si vero accipiat aloes ⁊ dissol/ uatur in aqua feniculi ⁊ distillet in oculo mirabiliter v3. laudat ét singulr̃ sarcocolla ⁊ est gũmi qõda3 cal. ex eo ꝙ h3 virtuté reso. ⁊ maturatiuã. dissoluit. n. cũ aqua ro. vel cũ lacte: ⁊ ita dissoluta inijcit in oculo q2 tũc nó nocet. fiet ét citrinũ siue puluis citrin⁹ ét v3. ouũ ét coctũ induratũ cũ sua actuali caliditate supra oculũ positum v3 ad idem quare ⁊c.

¶ Cura debilitatis visus.

Nota ꝙ Aui. ⁊ alij medici deficiũt in cura debilitatis visus: q2 plures cãs ponit in quib⁹ nó subiũgit curã vt pót videri: de q̃ tñ dubitat Gen. Nota ét ꝙ aliar differt a noctilopa q2 noctilopa é q eã hñs de nocte nó exñte lumine male videt. aliar vero male de die ⁊ bene de nocte. hec vero passio qñq3 fit per cõitaté. qñq3 per essentia3. quãdo vero fit per cõitatem due sunt obser uande intentiones. vna ad mébrum cõicans. alia ad membrum recipiens. s. oculum.

¶ Prima intétio pficit cõsiderando malã dispõne3 membri cõicantis vt e ét in ethicis ꝑpter exiccationẽ ⁊ in hac cura est in bene restaurando corpus ⁊ sang. vt boni spũs ⁊ laudabiles generent.

¶ Secũda intétio est ad oculũ vt si oculus est exicca/ tus est intétio in humectando ipsu3 oculum ⁊ caput imponendo lac in ipso oculo. etia3 cũ. d. facta ex mal uis altea ⁊ similibus epithimare caput. etiã de ea po/ nere ad intra oculũ. Si vero fuerit alia mala impres/ sio per cõtraria curet: ⁊ idem de cõicatione particu/

laris membri. ꝛ vbi membrum cõmunicans esset sto machus conueniens est vomitus. Ubi vero hec pas sio prouenirer per essentiam posset a pluribus con tingere vt in tunicis oculi. ꝛ quando ex illis a qui/ bus dicta passio prouenit fiunt ab Auicen. specia/ lia capaitula ꝛ illa aspicenda sunt vt ex obtalmia vn gula ꝛ alijs. fit tamen aliquando ex parte tunicarum propter siccitatem corrugantem dictas tunicas ꝛ in/ de opace fiunt ꝛ non diaphane ꝛ ibi cum rebus hu/ mectantibus est procedendũ. est enim ista cura diffi/ cilis qꝛ cum dicte tunice sint dure substantie ꝛ humi/ ditas sit minime actiuitatis: ideo non põt bene pe/ netrare. laudat Auicẽ. decoctionẽ humectatiuaꝫ su/ pra caput effusam siue embrocatã. etiaꝫ balneum ex decoctiõe maluarũ ꝛc̃. ex. d. capitum pedũ ꝛ intesti/ norum castratorũ. laudat etiam aquam lactis ꝛ serũ lactis de quo butirum est extractuꝫ. de quo dubitat Genti. an conueniat vide eũ. Quando vero ꝓuenit merito humiditatis exiget hec egritudo in cura qn/ ꝙ principales intẽtiões. prima est debitum regimẽ. secũda digestio hu. tertia euacuatio. quarta diuersio. quinta ꝛ vltima oculi ꝛ virtutis confortatio cum lo/ calibus abstergentibus hũiditatẽ.

¶ In prima intẽtione qꝛ causa est hu. debent appli/ cari sicca. ꝛ ideo aer hu. pluuiosus ꝛ habitatio hu. vi/ tentur accẽdendo ignem in camera ꝛ suffumigando aerẽ cum rebus calefaciẽtibus ꝛ exiccãtibus. Lauda tur etiaꝫ pectinatio frequens capitis ex eo ꝙ diuer/ tit fumositates ex oculis ad cutim capitis: vt dicit Auicẽ. Sed in regimĩe cibi vt fiat bona digestio ob/ seruande sunt he egregie regule. ¶ Pria vt non su/ matur cibus nisi prima digestione cõpleta cõsiderã/

do quātum tempus apponitur in digerendo cibum quare cibus indigestus euaporat ad caput & nocet oculo. ¶ Secūda ꝙ caueant a diuersitate ciboꝝ̄ q2 diuersitatē temporis in digestiōe requirūt & fit multa euaporatio & diuersa. ¶ Tertia ē ꝙ nō debēt vsq3 ad satietatē comedere sed surgere cum aliquali desiderio in anima remanēte q2 querimus exiccationem oculi. ¶ Quarta ꝙ post cibū sumptū sumat aliquid qd̄ reprimat ascensum vaporum ad caput. & ideo iubent practici ꝙ post cibum comedatur frustum panis torrefacti non bibendo postea post ipsum. etiā3 exhibent coriandros confectos vel non confectos: vel de cōfectione cito. etiā3 possumus exhibere trifferam in qua ingrediūtur mirabola. qui restringūt. vel exhibere confortantia visum vt est feniculus: vt dicit Mesue auctoritate Democriti ꝙ animalia reptilia fricant huiusmodi feniculo oculos suos vt recuperent visu3 debilitatū propter morā in cauernis in tempore hiemis vt serpētes buffones &c. Laudantur etiam rape siue napi quia cōfortant visum a proprietate. Laudatur etiā3 caro viperaru3 abscindendo tamen caput & cauda3 deinde decoqui faciendo & abijciendo frequenter aqua3 postea dare ad comedendum sicut fit in lepra. Dant etiam aliqui carnes viperarum coctas ad comedendū. galline etiā3 brodium ad bibendu3 & in tanta quātitate dant quousq3 gallina deplumetur quia tunc est signum ꝙ virtus talium carnium penetrauit & est imbibita postea decoquunt gallinam & de ea dant ad comedendū infirmis. & de vsu istaꝝ carniū viperarū recordor ꝙ cū Jo. mattheus gradi curasse3 quēdam leprosum fama diuulgata vsq3 ad galliam: & quida3 alius accessit pa

piam vt curaret a lepra et inueniens ipm mortuū ac/
cessit ad me cui exhibui multa remedia tandez deue/
ni ad exhibitōem taliū carniū que laudant ab oibus
medicine auctoribus et dixi illi gallo vt eas caperet et
fecit: et qr erat mltū auidus curari accepit de eis in mul/
ta quātitate. Cū aūt in mane ipm visitarē inueni ipm
cū seuissimis accñtibus et venenosis ita q timui ne car
nes ille ipm occiderēt. sz qr virtus erat fortis expulit
per ptes cutis et facti fuerūt p corpus quasi totū bubo/
nes q tandez deuenerūt ad saniem et curatis illis re/
māsit liberatus. Et pp hoc medici ñ sint audaces in ex/
hibēdo mltā quātitatē rez veneno. Quinta regla
est vt nō dormiāt post cibū sz plonget dormitio quā/
tuz ē possibile et qñ vadūt dormituz somnus eoz sit
breuis et oī die fiat lenitio ven. vt mūda sint intestina
ne fiat euaporatio et nō pertranseat somnus spatium
horarum septem.

Scda intētio ē digō et recurrēduz est ad pcedētia
vt cū melle ro. oximelle. s. deinde cū sirupo de stica/
dos nō a prin. cū aqs saluie feniculi que singularissi/
ma est. etiaz isopi.

Tertia intētio est euo. cū qbus aūt pficiat recurrē/
dum est ad pcedētia vt supra videlz a prin. exhibere
pillulas elefan. cū agar. tro. masticinas etiā cū agar.
silr de hiera. s. vl cōposita. ēt cū pillulis lucis Mes.
que sunt vsuales valētes in passione fri. oculoz etiaz
cū pillis sine qbus esse nolo in cā cal. quas Matheus
gradi cū hēet hāc passionē a cā cal. tētatus qr debilis
erat appellauit eas sine qbus eē nolo: qr apud ipm
fortes inuēte sunt: lz ex se nō sint multū. Sz si postea
volumus eradicatōez facere: dabimus pillas cochias
vel fetidas exhibēdo a. ʒ. j. vsqz ad. ℈. iiij.

¶ Quarta intētio est diuersio trahēdo ad ptes igno/
biles que cōplet pͥo cū clisterijs suppositorijs trica
tionib⁹ positiōe extremitatū in aqua cal. in qua deco
cte sint res capitales vt folia lauri saluia rosmarinus
zč. Diuertim⁹ ēt cū mastigatorijs spālr a capite z cū
ruptorijs z ē in cōi practica ponere ruptoria post au/
res z tenere locū apertū. facim⁹ ēt sectanuz in collo h̄
modo. Capim⁹ carnē cuz tenaculis z tenem⁹ eā stri/
ctam p aliquod tpus vt illa ps priuet spiritib⁹ z mor/
tificet postea eā pforamus z tenem⁹ locū aptum isto
mō. Si est pauper ponim⁹ cordā in dicto foramine z
sepe hincinde trahim⁹ vt loc⁹ melius aperiat z humi
ditas exeat. z si ē diues ponim⁹ in eo anuluz aureum
rotūduz apertū ex vna pte postea euz stringim⁹ ne ex
illa parte aperta anulus exeat ex foramie z ita oī die
circūuoluim⁹ dictū anulū. Diuertim⁹ ēt cū ruptorio
in cōmissura coronali posito siue cuz cauterio actuali
siue potētiali. z Jo. ar. dicit q mltū vz z recitat duas
historias quas vide. tenēdo igit locū apertū z abster
gendo mane z sero supfluitates que erunt in dicto lo
co iuuant valde.

¶ Quinta intentio est ꝯfortatio resolutio z abstersio
cōplet p ea que p interius z exterius exhibent. Per
interius aūt exhibem⁹ nucēmuscatā de qua vide lau
des a Mes. dicit eiz q siqs ea vtat omni die vz capiē/
do vnā in aurora visuz recuperat. etiā exhibem⁹ mi/
rabo. kebulos cōditos. s. in dicta cōfortatiōe visus z
damus cōiter duos semel vel bis ihebdomoda. Ele/
ctuaria que valēt in ꝯfortatōe cerebri sunt ista videlz
cōfectio plirisarcoticon acorus cōditus diacorus cō/
fectus etiā singularissimū est. elm̄ Mes. etiā elm̄ Hu
main. de hoc dare. ʒ. ij. siue coclear vnuz mane z sero

quando vadunt dormitū.confret etiam metridatum diamuscus dul.vel amarus.De his vero que per exterius applicantur ad oculi confortationem nos habemus aquā feniculi ꝛ succum. ꝛ est Democriti auctoritas. etiā colirium Mes.ex succo feniculi.Cōtunditur enim feniculus ꝛ ponitur in vase eneo vt partes grosse separentur a subtilibus. deinde accipitur pars superior ꝛ ʒ.j.suc. ꝛ mellis ꝛ folia.6.auri.deinde ponitur in ampulla vitri ꝛ ponitur ad solem in estate ꝛ frequenter mutatur de vno vase in aliō vas proijciendo semper superfluitatem. Aqua etiā quā cōmēdat Arculanus vt accipiendo feniculum berbena rosas celidoniā rutam.ꝛ ex istis fit aqua distillata ad elambicū.ꝛ ista aqua posita ad intra oculos multum valet.Gen.in quodam suo cōsilio cōmēdat hoc colirium si sumatur tutia preparata cum antimonio quod est mirabile.habens virtutem exiccatiuam distillando in oculis cū aq̄ feniculi.Gerar. aūt de solo dicit si accipiat pica auis ꝛ cōburat ꝛ cōtundat ꝛ in puluerē reducat vt de puluere dictō insuffletur in oculis vel distilletur ad intra oculos cū aq̄ feniculi mirabilr vz.Serap.aūt scdo bre.dscribit liquorē sic scm̄. Capiat epar vrsi ꝛ scindat in frusta ꝛ inter vnum frustū ꝛ aliud ponat pip longū ꝛ assetur colligaturq; liquor emanans ꝛ ponat intra oculū.similiter fel galline ꝛ perdicis multū laudat ab auctoribus.Est tñ sciendum ꝙ sunt quattuor genera felliū. Primū ꝛ acutius est aialiū de rapina.Scdm aialiū quadrupedū ꝛ inter illa fel illius aialis qd est calidius.cōiter tamē vtimur felle agni vel castrati.Tertiū fella reptilium animaliū venenosoꝝ habitantium in cauernis de quorum approximationis timore dicetur infra.

Quartū fella piscium que sunt temperatiora cum re frenentur a cōplexione fri. piscium. ꝛ ista gradatiꝫ de/ bent approximari in exiccatiōe talis humiditatis. ꝛ semper in approximatione istorum medicus sit pre/ sens ꝛ si dolorem inferunt potest accipere aquaꝫ rosa tam albumen oui vel parum de lacte ꝛ pānos lineos in istis madefactos apponere ad remouenduꝫ dolo/ rem inductum ab huiusmodi fellibus. Usuale tamen magis fel est fel galline. laudatur etiaꝫ fel canis lepo rarij fel tauri sed vsuale magis ē fel perdicis. De em/ plastris exiccatiuis recitat Matheus gradi de quodā emplastro posito a quodam emperico in oculo cuiuſ/ dam nobilis matrone papieñ. ꝛ in remotione em/ plastri sequutus est oculus emplastrum ita ꝙ sui for/ titudine euulsit ligamenta oculi. ideo in eoruꝫ vsu est maxima cautela hñda quare ꝛc̄.

Cura catarracte ꝛ imaginationū.

Differt cura catarracte a cura imaginatio/ num: quia ea que valent in cura catarra/ cte debent esse fortiora ꝛ he egritudines possunt esse per cōmunitatem ꝛ per essen tiaꝫ. Et quando est per cōmunitatem primo oportet attendere membro cōicanti. verbigratia. stomacho si ab eo veniat ꝛ debemus considerare an virtus stoma chi sit debilitata ꝛ ita confortare eam. ꝛ si est materia flegmatica oꝫ digerere eā deinde euacuare. ſꝫ hoc di cit. c. de indigestiōe stomachi ꝓueniente a mā flati/ ca. Alia intētio ē circa oculuꝫ: ꝛ tūc opꝫ eū calefacē ꝛ exiccare vt dicet. Si vo sit vicio ꝓprio oculi vel cere bri: opꝫ ꝯsiderare si catarracta sit ꝯfirmata vl̄ nō: q: si

sic nō recipit curā nisi p opationē manualē vt cuȝ acu. ⁊ aliqñ ē talis dispositiōis ꝙ ēt cū hoc ingenio nō recipit curā: iō debēt hri signa ad cognoscendū si est cōfirmata vel nō. Pmo ergo dȝ fieri cōpressio ipi⁹ oculi aliquāto tpe postea aspicienda ē pupilla ipi⁹ oculi si illa catarracta ē subtiliata ē signū ꝙ ñ ē adeo grossa ⁊ inuiscata cuȝ tunicis oculi qn possit deponi. Si vo eēt nimis subtilis nō obediret depssioni: iō opȝ ꝙ talis catarracta hēat sbāȝ mediocrē. ⁊ cōiter hoc obseruāt practici ꝙ si talis catarracta ñ sit ꝯfirmata recipit curaȝ absqȝ opatiōe manuali q̄ pficit vt dicet. In hac cura quinqȝ intētiōes sunt obseruāde. prima ē dbitū regimē. secūda digestio aquositatis in cerebro ⁊ oculo parate fluere. tertia euacuatio. quarta diuersio. qnta exiccatio ⁊ ꝯsumptio illius materie.

¶ In pria intētione exquo mā ē vaporosa vel aquosa regimē dȝ eē calefactiuū ⁊ exiccatiuū. vitādus est ḡ aer pluuiosus ⁊ hu. ⁊ ē alterādus aer ad cal. ⁊ sic. etiaȝ dieta dȝ eē cal. ⁊ sic. ⁊ regimē multū facit in cura isti⁹ egritudinis. ex eo ꝙ mā siue egritudo ē cronica vt dicit Aui. in principio capituli ꝙ debent eē ꝯtenti ieiunio ⁊ abstinētia. comedāt semel in die. vel si ē eis difficile saltē alleuiēt cenā. ñ comedāt brodia nec bibāt vinū. de quo dubitat Gen. an ꝯueniat vide euȝ loco suo. ⁊ ita alie res nō nāles ita disponant vt calefactio ⁊ exiccatio ex eis proueniat.

¶ Secūda intentio ē digestio aquositatis. digestiua aūt sunt sicut mel ro. si pticiparet aliquāta viscositate vt. ℞. mellis ro. ℥. j. oximellis. s. ℥. s. aquaruȝ feniculi ⁊ maiorane añ. ℥. j. s. misce. ēt cum siru. de sticados cū aqua feniculi ⁊ maiorane. maiorana enim est multū singularis ēt eius olfatus vt dicit Auicē. ⁊ ita

practici faciūt vt patiēs teneat saccū sindonis plenū maiorana sic. ante oculū ⁊ nares. possumus enim exhibere pdictos sirupos vsq3 ad. ix. dies.

¶ Tertia intētio ē euacuatio de qua ponit Aui. cañ. videlz q nō debemus eē ɔtenti vna euacuatiōe sz se piusē fienda ⁊ nō solū bis vel ter sed totiens donec egritudo in totū remoueat. cōplemus aūt hanc intētionē euacuatiōis maxime cū pillulis vt exhibendo pillulas lucis q̄ singulares sunt in euacuādo aquosaz mām a cerebro ⁊ oculis. agari. ēt tro. vz multū. Si vero sine custodia volumus dabimus pillulas masticinas elefanginas de hiera assaieret dādo singula hebdomoda tres qñ vadūt dormitū. Si aūt cū custodia volumus eūare ⁊ radicare mā3 dabimus pillulas cochias exhibēdo a. 3. j. vsq3 ad. ℈. iiij. laudāt ēt aliqui flo. tñ raro fienda est vt dicit Aui. ⁊ Gen. q2 p flo. cerebrū infrigidat ⁊ multiplicat aquositas in eo.

¶ Quarta intentio ē diuersio q̄ ɔplet cū fricatiōib9 clisterijs suppositorijs positiōe extremoꝝ ī aqua cal. cū ruptorijs ⁊ sectano vtsupra.

¶ Quinta ⁊ vltima intentio est exiccatio vapoꝝ ⁊ cataracte. si. n. pōt resolui cū his q̄ p interius applicant laudant ɔfectiones cale. ⁊ resolu. aquositatis vt dcm̄ est exhibēdo vnaquaq3 die. 3. ij. cōfectio humain maxime laudat a Mes. c. ðbilitatis visus exhibendo. 3. ij. post cibū qñ vadūt dormitū vt simul cū vaporibus cibi caput ⁊ oculū petāt. Ea vo que p exterius applicātur sunt multa sed in vsu eoꝝ opz duos cañ. Auic. obseruare. Prius cañ. est vt nō deueniamus ad ista p exterius applicata nisi corpore prius euacuato naz ista attraherent aquositatē ⁊ vapores. Secūdus cañ. est q debemus incipere a leuioribus. de quo fac du

bitationē Gen. vide ipm: ꝛ qꝛ oculus ē mēbꝛuȝ maxime sensitiuū: ideo opȝ paulatiȝ eū assuefacere: vt primo cuȝ aqua feniculi vel eius succo ꝑparato: videlȝ faciendo eū residere vt dictū ē supꝛa. aqua. ēt mellis q̄ fit ex melle elābicato ē optima in abstergēdo. Guilielmus iudeus eā multū laudat in maculis faciei abstergit enim multū. laudaꝭ etiam dicta aqua mellis a Gen. q dicit se habuisse a fidedigno oculista ꝙ multum valet ad albuginē ꝛ maculas oculoꝝ. valet etiaȝ aqua rute ꝛ succus eius extractus sicut succus feniculi. domesticū ēt ē zucharū candū siue nabit in rēotiōe macularū ꝛ albuginis de quo liberaui quādā dn̄aȝ d̄ butigellis que passa fuerat longo tpe albuginē i oculis ꝛ cui facta fuerāt multa remedia ꝛ tandē exhibui ei puluerē zuchari candi ꝛ curata ē. Serapinū qd̄ est gūmi quoddā ē ēt singularissimū vt hꝫ ab Aui. secūdo can̄. c. ꝓꝓꝛio cū quo curaui quēdā q passus fuerat catarractā ꝛ p solā applicationeȝ fectani p. 6. menses ꝛ serapini dissoluti in vino granatoꝝ curatus est. capitur ēt ꝛ dissoluiꝭ dictū serapinum in aqua ros. vel feniculi vel mellis elābicati ꝛ paulatine ipm apponiꝭ miscendo de lacte ꝛ de albumine oui ꝛ zucharo cādo vt oculus assuefiat. cōmēdaꝭ ēt ab Aui. puluis capitū hirūdinū. vꝛina ēt infantis q nondū deuenerit ad pollutionē. curat enim virtute sua exiccatiua. ꝛ quia dicta vꝛina habet hoꝛꝛibilem odoꝛeȝ neq̄ȝ extracta a vesica potest longo tempoꝛe conseruari quin putrefiat: possumus cum hoc ingenio eius odoꝛem remouere. possumus enim accipere paruȝ feniculi ꝛ ponere cum vꝛina ad elambicum ꝛ distillare ꝛ qd̄ exibit non habebit tantum fetoꝛem nec ita putrefiet. balsamus etiam est optimus si vna gutta ponatur in occulum

exiccat eum & etiaʒ conseruat in illa dispositione que erat tempore sanitatis ipsius oculi. sed quia est de eo penuria non est sic in vsu. Alministin idest os sepie de quo vtuntur aurifices multum laudatur pulueri-zando ipsum & imittendo in oculum abstergit enim aquositates. Fella etiam multum valēt, sed ad ista tā fortia a principio non est deueniendum nisi cum ti-more. stent ergo aliquo tempore vt non imponātur. Ubi autem alia remedia non contulerint & necesse est applicare huiusmodi fella incipiendū est a debilibꝰ. Debilius autem est fel piscium etiam fel agni castra-ti est satis debile. si etiam debilius volumus hēmus fel galline & perdicis. Si autem fortia volumus ha-bemus fella animalium de rapina viuentium vt anci pitris falconis aquile. fel etiam vipere & aliorum ani malium reptilium valet. ¶Nota tamē ꝙ in admini-stratione fellis vipere & aliorum animalium veneno-sorum est timor propter venenositateʒ. penetrāt enī huiusmodi fella & alia iposita in oculuʒ ad os p cola-toriū: vñ posset ad spūalia & stomachū p os transire: iō aduertendū ē & debemus ingeniari vt nō transeat ad huiusmodi mēbra. & p hoc vide Gen. Sʒ vnū ige niū singl'are ē vt teneāt ī ore patiētes aquā qñ ponūt huiusmodi fella: qꝛ pertransiens ad os permiscetur cuʒ aqua & nō transit. dʒ ēt hec aqua sepe renouari & si cū hoc poneret de aliquo tiriacali cū aqua esset bo nuʒ maxime de his que habent specialem contrarie-tateʒ ad venenum vipere q̄ habent videri sexta quar ti. preparationem autem carnium viperaruʒ habes quarta quarti capitulo de lepra. lege ibi & modū ad-mistrādi & conditiōes quare &c.

CReticus fluxus ẜm Aui. pueniens a mā san. vel ab apatibus nō oʒ restringi cañ. ẽ Auicē. Sed in cura flux⁹ nō cretici regrūtur quattuor intentōes. prima debituʒ regimē. scđa diuersio san. ad nares fluētis. tertia retētio eius. quarta abscisio cause fluxus.

CIn pria intētōe regimē oʒ esse ad retentionē san. ⁊ ɔstricōeʒ viaꝝ p q̄s trāsit san. Aer ḡ disponat ad frigiditatē cū aqua iponēdo acetū cū aq̄ ro. ēt frondes ⁊ folia reruʒ fri. vt folia vitis salicis nenufaris viol. ros. ⁊c. In regimīe cibi dimittant carnes ⁊ oua sor. ⁊ lʒ Aui. laudet oua hoc tñ est ẜm diuersaʒ pparatio nē alterata puta ad fri. ⁊ idurata qꝛ nō opʒ vt multū generent san. oua aūt liqda tremula sunt q̄ generāt multuʒ san. ⁊ subtilē. indurata vero grossuʒ ⁊ eū taliter ingrossant ꝙ san. reddit inept⁹ fluxui. Ubi vero san. sit subtilis ⁊ colericus pparabim⁹ cibos cū agresta vino granatoꝝ succo arāncioꝝ limonū ⁊c. ēt cū aq̄ ferrata qꝛ sua stipticitate restringit san. ⁊ adhibenda sunt cibaria viscosa vt pedes ⁊ capita aīaliūʒ vt vituli castrati ⁊c. etiaʒ. vtatur cibis de pasta caseo recenti viscoso. vtatur etiam quiete ⁊ non motu vt hu. nō agitentur ⁊ fluant.

CSecūda intētio est diuersio in qua maior ps cure cōsistit in qua intentōe laudat Rasis strictōem brachioꝝū ⁊ appositōeʒ ventosaꝝ supra ven. sʒ caue ne ponātur sup vmbilicū vt sibi ñ accidat sicut accidit cuidā mulieri d̄ q̄ recitat Sillanus cui fuit apposita ventosa supra vmbilicū ⁊ repleta est ventosa pinguedine ⁊ mortua est mulier illa. ēt laudat flo. q̄ est melior res ẜm Aui. que possit fieri in hac intentōe qꝛ diuertimus san. g est in via fluxus, loca aūt flobotomie

p que diuertimus diuersificant ſƺ diuersitatē corporum.qꝛ si est corpus repletū fienda est flobotomia ex latere ꝯꝛio.si vero nō multū repletū fiēda est ex latere eodē.Aui.aūt laudat flo.vene inter spatulas q̄ est sublimis iuuamēti ex eo ꝙ prohibet san.eleuari ad ptes supiores.Uentose ēt i diuersis locis applicate laudātur cuꝫ scarifi.ēt sine scarifi.⁊ hoc ſm virtutis tollerātiaꝫ.laudātur ēt ventose apposite supra hypocundria ⁊ sunt maximi iuuamenti vꝫ si sang.fluit ex nare dextra tūc ponant sup hypocūdriū dextrum.si vero eꝯ fiat eꝯ.ēt ligature dolorose ēt fricationes valent.ēt ponere manus ⁊ pedes in aq̄ cali.similr̄ inductio magni timoris vꝫ multū qꝛ retrahit san.ad cor de quo vidi experiētiaꝫ in Leonardo de vale.laudat ēt proiectio aque frigide in faciē infirmis nō aduertētibus proijciendo duos vel tres ciatos vnum parū post alium.etiā per alios timores.

¶Tertia ītētio ē retētio san.q̄ fit cū cōstrigētibꝰ vias ⁊ ingrossantibus san.⁊ hec intentio cōpletur cuꝫ diuersis ingenijs. Pꝛio cū infri.p interius ⁊ exterius applicatꝭ.p exteriꝰ cū ēbrocatōibus supra caput cuꝫ insufflatōe in naribus cū liquoribus licinijs positis ad intra nares⁊ cuꝫ odoramentis.etiaꝫ per interius administrando facientia ad clausionē.quedā p infrigidationē vt opium lactuca iusquiamus portulaca qꝛ imobilitāt sā.Scđo cū stip.stiptica.ēt sūt q̄ faciūt vnionem in substātia mēbrorū p que fluit san.⁊ sunt sicut rose balaustie cortices granatoruꝫ sumach tela aranearū ⁊ cum inuiscātibus ⁊ cauterizātibus generando crustam.De inuiscatiuis sunt sicut flos farine molendini mucilago psilij.ista.n.sua iuiscatiōe generant escarā ⁊ faciunt adherere ptes vulneris p exte

rius applicata. calx aūt ꝛ vitriolū generāt escarā cau terizando. cōfert ēt administrare cauteria. Cōplefēt hec intentio cū his que a ꝓprietate valēt vt cum bā silicone. s. succo eius p nares atracto. ēt cū succo por rorum. oculta enim ꝓprietate valent ꝛ nō manifesta possumus tñ cum eis administrare res que remouēt manifestā cali. sicut facit Rasis miscendo succum al bedarungi. i. basiliconis cum camphora. Et licet iste habeāt manifestā qualitatez cali. plus tamen facit il la occulta ꝓprietas ꝙ illa manifesta qualitas. Ster cus ēt asininum vz inuoluendo cotum in ipso maxi me quādo est recens ꝛ in nares imponēdo. valent ēt cerebella gallinaruz ꝛ lapis iaspis hz etiā proprieta tem restrictiuā. vz etiā si fiat licinium ex folijs vrtice prius tñ in manibus aliqualiter fricatis. ¶ Nota tñ qd Aui. in administratōe rerum infrigidantiuz ponit duos cañ. obseruādos. Primus cañ. ꝙ in capite nō vtamur vltima infrigidatōe ꝓpter congelationē san guinis in cerebro existētis ideo a nimia infrigidatio ne cauendum est. Secūdus cañ. ꝙ debemꝰ semp a le uiorib⁹ incipere. In administratōe aūt cauterizātiū ponit cañ. qꝛ ꝛ si huiusmodi restringat sang. illico tñ qꝛ postea cadit escara tunc magis fluit san. qꝛ foramē ampliatur. Infrigidaꝰ ēt san. cū his que p interi⁹ ex hibentur vt exhibere siru. infrig. in aurora vt siru. de succo aceto. de cito. de granatis. ꝛ hoc si san. est subti lis non inflāmatus. sed si esset inflāmatus possumus exhibere fortiores vt de agresta de acetositate citri ꝺ limonibus exhibendo eos cū tro. hñtibus virtutem reten. vt tro. de terra sig. de charabe exhibēdo a. ʒ. ij. vsqꝫ ad. ʒ. j. vt. ℞. siru. ro. ℥. j. sirup. de granatis. ℥. s. aquaꝝ plan. ꝛ acetose añ. ℥. j. s. cōuenit ēt aq̄ so

latri ⁊ oēs sunt vsuales cū p̄dictis sirupis. Si vero ista nō sufficiūt vltimo ⁊ in cāu desperato ad stupefa. deuenimus q̄ ingrossant san. Primuȝ ⁊ domesticum stupefactiuum quo practici cōmuniter vtuntur est athanasia que exhibetur a.ℨ.ʃ.vsq̄ ad.ℨ.j. filonium persicum etiam ⁊ multuȝ valet in superfluo fluxu sangui. ⁊ de eo recitat Matheus gradi hystoriā de quodam qui non poterat dormire per.xxij.dies ⁊ cum exhibuisset dictum filonium statim dormiuit ⁊ cessauit sangui.fluxus.dosis fuit.ℨ.j.ꝺ quo fiet infra etiā sermo. ¶ Retētio etiaȝ sangui.fit per ea que per exterius applicantur vt cum epithimatibus capiti appositis etiaȝ collo factis cum aqua ro.planta.solatri semperuiue lactuce capiendo ex vna istarum vel ex pluribꝰ ⁊ infundendo pānos lineos ⁊ ipsos infusos supra caput ponere ⁊ circa collum vt cōstringantur vie ⁊ infrigidetur san.etiā faciendo trahere p nares de istis aquis. Retinemus etiam sangui.cuȝ liciniis capiendo cotū infusuȝ in dictis aquis ⁊ in nares ponendo ēt san.dra.bolūar. ⁊ thus ⁊ incorporādo in albumine oui deinde dicta licinia intingendo ⁊ ponere intra nares. sed Gale.qnto de sim.medicina dicit ꝙ nullū est excellētius remediū q̄ꝫ cōpositio ex aloe ⁊ thur.incorporent.n.adinuicē cū albumīe oui. ⁊ excedit dicit ipse omne remediū ad retētionē sang.nō aūt est timendū de aloe ⁊ si aperiat orificia venaruȝ. hoc enim habet v̄itateȝ exhibitum per interius. sed per exterius non aperit īmo habet virtutē glutinatiuam. ēt valent insufflatōes puluerū in nares. succus ēt basiliconis q a proprietate curat attrahēdo eum p nares vel cū liciniis appositꝰ. stercus etiam asininuȝ

exiccatū ꝛ in puluere̅ redactū ꝛ de dicto puluere in/sufflando in nares. Nicolus floꝛe̅. ponit ſi capiat̃ ſan. colūbe ꝛ exiccet̃ ita vt in puluerem redigat̃ poſtea i̅/ſufflet̃ in nares cum cāna multū vꝫ. vel e̅t cum albu/mine oui incoꝛpetur ꝛ licinia intingant̃ que ad intra nares ponant̃. etiā valet limatia cum teſta aſſata ꝛ in puluerem redacta poſtea inſufflata intra nares. vel ſi incoꝛpoꝛet̃ dictus puluis cū albumine oui ꝛ intingā tur licinia vt ſupꝛa vale̅t. laudat̃ etiam thus incoꝛpo ratum cum aloe vt dictū eſt de me̅te Gal. Aliq̄ ꝑcan tationes ponunt̃ a Nicolo flo. ꝙ ſi aliqs accedat ad burſam paſtoꝛis ꝛ genibus flexis dicat ter pater no/ſter ꝛ totide̅ aue maria ꝛ cōcede deus cū tuo pꝛetio/ſo ſanguine ꝛc̄. ꝛ eā ſuſpe̅dendo collo vꝫ in retentiōe ſan. dicit e̅t ꝙ ſi de ſan. fluente ex naribus ſcribat̃ cō ſumatū eſt. e̅t vꝫ iſta. vide per teipſum.

¶ Quarta ꝛ vltima intentio eſt abſciſio cauſe flux⁹. Pꝛima cauſa poteſt eſſe coll'icitas ꝛ acuitas ſangui/nis quem opoꝛtet purgare etiam cum his que con/tenſiuam confoꝛtant. Secunda cauſa poteſt eſſe ru/ptio vene que curatur cum cōſolidantibus. Si vero cauſa fuerit venenoſitas vt in peſtile̅tialibus: illa dꝫ remoueri vt dicit̃ in cura feb. peſtile̅tialis. Si aquo/ſitas: illa debet euacuari. Si debilitas contentiue: il la debet confoꝛtari quare ꝛc̄.

¶ Cura ſquinātie.

Pro cura ſquinantie ſex intentiones ſunt obſeruande. pꝛima eſt debitum regimen. ſcd̄a diuerſio hu. fluentis ad locuꝫ a poſte matis. tertia repercuſſio. quarta digeſtio. quinta

quinta eradicatiua euātio. sexta resolō: ⁊ iste intētiones debent squināntie p reso. terminade. Si vero termineṫ per viā collectiōis ad saniez: alie intētiōes requirunt. prima est maturatio. secunda ruptio. tertia absterfio. quarta cōsolidatio. ⁊ in his ꝯpleṫ tota cura. Sed priusq̄ȝ ad curā deueniamus sunt notandi canō. aliqui. Primus est ꝙ in huiusmodi cura cū sit ō morbis cito terminabilib⁹ oȝ apponē oē studiū ꝙ eadem die curemus eā iuxta affo. quarte pticule. Medicari in valde acutiꝭ ⁊c. ⁊ prie pticule. Ad vltias egritudines ⁊c. ⁊ quarta primi. Qn̄ egritudo est timorosa ⁊c. No. ēt ꝙ iste sex intētōes reducunṫ ad duo fundamēta. In pn̄ti ergo cura duo principalr intēdimus. Primū est qn̄ occurrimus corpi squinātico ꝓhibere augmentū squinātie sicut dictū est de frenesi: qꝛ si sq̄nantia deuenit ad cōpletā magnitudinē interficit suffocando. ꝓhibito ergo augmēto ⁊ fluxu: postea intēdimus remouere qđ fluxū est. Primo ergo ꝓhibemus augumētū apātis per primā intētionē. s. cū admistratione debiti regimis vȝ eligēdo aerē fri. ⁊ facere vt infirmus vtaṫ dieta sub vno vel duob⁹ diebus stādo sine cibo si est possibile. vtaṫ etiā cibis liquidis facilr deglutiētibus vt ptisana or. amilo dissoluto in aqua or. vitenṫ oua sor. ēt vinū qꝛ facit ad inflāmationē humorum ⁊ aptionē viaꝝ. vtaṫ ēt in potu suo iulep ro. aqua ordei vino granatoꝝ.

¶ Scđa intētio in qua maior ps cure cōsistit ad ꝓhibendū augumentū apātis est diuersio: ⁊ hec cōpleṫ per flo. Aui. aūt in. c. gnāli ⁊ spāli laudat eā qꝛ duo capitula facit de squinātia. debȝ aūt sufficiens quātitas sang. exhiberi de quo fuit dubium: qꝛ primo laudat flo. vsq̄ȝ ad sincopim. postea timet sincopim dicendo

f

q̄ est timendu3 virtute ex̄nte debili maxime q: sunt impotentes in deglutiēdo ⁊ non p̄nt cibū accipere. virtute vero existente forti ⁊ cum plenitudine cor/ por] tūc facim⁹flo.vsq3 ad sincopi3 s3 discretōe3 me dici videntis. Diuersificat.n.vena q̄ d3 flobotomari s̄m diuersitatē repletionu3 q: maxia ex̄nte replōne p̄rio d3 fieri flo.a saphena postea a basilica vł nigra deinde a cephalica.⁊ nō p̄rio a cephalica:q: plus de mā traheret ad supiora q̄3 euaret. pōt ēt fieri magis vel minus copiosa s̄m diuersitatē corpor̄u.⁊ relinq̄t h̄ discretiōi medici. Diuertim⁹ ēt faciēdo solu.ven. vbi mā fit alia a sanguine vel sanguini mixta. iō lau/ dat Rasis succū fructuū.Aui.aūt timet solutiua for/ tia q: agitāt hu.qui postea fluunt ad locum apatis ⁊ maxime in p̄n.debilia vero possumus exhibere vt dando. ℞.p̄unoꝝ thamarindoꝝ añ.℥.j.ß.coquant̄ cū.℥.viij.aque ad ꝯsumptionē tertie partis:deinde decoctiōi admisceat̄ māne electe.℥.j.ß. ⁊ fiat potio. Diuertimus ēt cu3 clisterijs que non sunt acuta nec multū fortia nec inflabilia sed sint leuia maxime vbi coniungat̄ feb.vbi aūt non coniungat̄ feb.possumus exhibere fortiora maxime materia existente flegmati/ ca.Diuertimus etiam cum applicatiōe ventosarum in spatulis in adiutorijs brachiorum:sed p̄imo ap/ plicande sunt in partibus inferioribus q: magis di/ uertunt.Diuertimus etiam cum fricatiōibus ligatu ris cum impōne extremitatum in aqua cal.vt supra dictum est.Diuertimus etiam ⁊ est ingenium vulga rē cū fricatione cōpressiua facta in parte siluestri bra/ chiorum prope iuncturā manus vbi inueniunt̄ que/ dam parua nodorū ad modū neruí que tādiu fricētur quousq3 videant̄ deleta qd̄ fieri nō pōt absq3 dolore

quare diuertunt cum dolore.

¶ Tertia intētio que fit ad ꝓhibendū augmētū apā[t]ꝫ est repcussio que cōplet cū gargarismatib⁹ fri. ⁊ stip. in gutture vt cōstringant vie ⁊ membrū apatum vꝫ cū aq̄ plan. solatri lactuce ro. vel aceto. siue succis earum admistrādo ⁊ gargarizādo. Laudat ēt Aui. acetum aquā fontiū ⁊ aquā ro. cū aceto. singularis etiaꝫ est aqua agreste ēt vinū granatoꝝ ēt succus mororuꝫ ⁊ facere gargarismū ex istis oībus. ⁊ hoc ꝑ spatiū trium dierū in quibus mā fluit. ēt singularis est succus nucum viridiū accipiendo nuces virides siue ei⁹ cortices exteriores ⁊ contundere ⁊ extrahere succum ⁊ de dicto succo gargarizare. dicit Gal. in libro. vj. x. tractatuum. Excedit omnia in repercussione. ⁊ ibidē Gal. recitat historiā de rustico. etiam possumus exhibere composita ad gargarizandū vt confectioneꝫ de succo nucum ⁊ ponitur a Mes. ⁊ tenetur cōfecta. Est aliud practicum remedium scilicet diamoron ⁊ tenetur confectum. Est etiam aliud vsuale multum vsitatum a barbitonsoribus videlicet zucharum retinendo ipsum in ore vel dissoluendo in aquis predictis. est etiam diadragantū Nicolai. debet eniꝫ teneri succus in ore. est etiā cōfectio diacodion que dicta est in cura catarri calidi facta ex succo papaueris albi. etiā est siru. ro. de succo aceto. de granatis. Sed in repercussione duo cañ. sunt obseruādi. Primus est vt non applicent extra siue circa collū repercussiua quia intus constringerent materiā: ideo practici non inungunt cum oleo ro. sed amigda. d. ⁊ camomilino sꝫ nō in principio sed postmodū. Secundus ꝙ non sint applicanda cal. quia plus traheremus q̄ꝫ resoluerem⁹. sed quando factum est apā semper cum repercussiuis

administranda sunt abstersiua: q2 semp resudat aliqd ex loco apostematis. et hoc e coe oiu3 apostematu intrinsecoꝝ vt admiscedo paꝝ 3uchari q2 abstergit. et hoc qn crescit apa magis miscem⁹ repercussiua.
¶ Quarta intetio est digo. vn si ma fuerit cali. digerat cu siru. fri. vt cu siru. ro. de succo aceto. d granatis de cito. q2 infrigidat et ingrossant mam cu aqs plan. et aceto. Si aut ma est fri. couenint mel rosa. cu siru. acetoso oximelle. s. q2 incidut et ingrossant. couenit etia aqua abs. h3 eni3 simul virtute3 stip. et digestiua.
¶ Quinta intetio e euo eradicatiua que coplet cum flo. et sol. ven. cu flo. videl3 flobotomado vena cephalica3 siue vena sub lingua ppinqua loco. errant ergo barbitonsores q a p2in. flobotomat venas sub ligua q2 visu3 e scholare vnu mortuu esse ex tali flo. Si tn Aui. laudat ea eade3 die no facit hoc. nisi factis alijs flobotomijs et euonib⁹ ne eger suffocet. Aui. dicit q aliqn flo. no est necessaria: q2 stat q aliqn no sit in capite nec in corpore repletio et ma sit pauca. Consulo tn q in oi casu bonu est facere flo. q2 in oi coniungit repletio. ille aut casus q dicit q stat q no sit repletio est casus ad imaginatoe3 no aut de facto couenit. Coplet et bec intetio cu so. ven. v3 cu euantib⁹ hu. cal. vt cu pillis aggregatiuis pillis aureis elio de succo ro. cu mirabo. in substatia vl' infus. et sic de alijs.
¶ Sexta intetio est resolo materie flure remanentis que 9plet cu gargarismatib⁹ emplis gargarizado ex decoctoe passulaꝝ ficuu siccaꝝ dactiloꝝ croci. faciut eni3 ad maturatione et reso. apatis. laudat et lac maxime in augmeto no aut in p2in. q2 est minime fri. io no bn repercuteret. laudat etia decoctio fenugreci et camomille gargarizando de ea. possumus et mel ro.

in istis decoctionib⁹ admiscere.errant ergo barbiton sores q a princ.faciūt ista.⁊ cā erroris est:qꝛ aliqñ vident medicos facere ista remedia vt exhibere diamoron ⁊c̃.ipsi aūt barbitonsores ignorāt in quo tépore ꝑdicta exhibéda sunt.⁊ q̄ hoc sit verū pꝫ qꝛ exhibent diamoron in oī tpe qḋ est infrī.⁊ cōstrictiuū. Cōplemus ét hác intētōēꝫ reso.cū iunctōe olei camo.liliȷ̄ cū emplo̕ fcō ex farina fenugreci seis lini oleo amig. d.etiá cū emplo̕ facto qḋ a ꝓprietate vꝫ.s.fcō ex nido hirūdinū simul cū aliqua.d.appropriata ⁊ oleo camomillino. pōt ét decoq cū vino al.ét filuꝫ coctum cum cinerib⁹ ⁊ cal. circūdatū collo vꝫ ⁊ hoc faciūt mulieres.errant tñ si a princi.faciūt istud. Sunt ét alia que a ꝓprietate valēt.s.sterc⁹ canis albū comedétis ossa tenédo dictū cané in camera ⁊ dádo ei ossa ad comedendū postea accipere de stercore ⁊ redigere in puluerē ⁊ insufflare in guttur.ét filū lane intinctū in sanguine muricis postea strāguleť ex eo vipera deinde inuoluať collo hñtis squinantiá.⁊ in hoc cōcordant oēs auctores.puluis ét hirūdinū exiccataꝝ ⁊ cōbustaꝝ multuꝫ vꝫ.⁊ ponit Auicé.eius cōpositioné.Ea etiā que a ꝓprietate valēt ponunť ab auctorib⁹ multa.Gal.vndecio de sim.medicina vbi recitat historiá capiebat stercus infantis comedétis lupinos siue panem farine lupinoꝝ postea exiccabat ⁊ in puluerē redigebat deide cū melle electo ísufflabat í guttur.stercus.n.hmōi nō fetet. valēt etiā capita pisciū salitoꝝ exiccata ⁊ in puluereꝫ redacta que in guttur ísuffleť. ista tñ stercora canis ⁊ infantis nō exhibeanť in prīc. nec in augméto:qꝛ sunt cal.⁊ sic.cōplexionis:íōforte attraherét materias.Et hec oīa fienda sūnt vbi apa deueniat ad hoc vt cureť per viam resolutōis.Si vo

ad saniatõ ez deueĩat: tũc maturet cuz emplo facto ex farina fenugreci ⁊ seis lini. sanie aũt gnãta rumpatur primo masticãdo dura vt crustaz panis violenter de/ cluttiã. erũpit ét aliqñ cũ digito ⁊ aliqñ si videri põt cuz instro incidẽdo apa postea inclinare faciendo ca/ put vt mã exeat ⁊ nõ transeat ad pectus. quo erupto mũdificet cũ melle ro. ⁊ aqua or. Deinde apate mũ/ dificato ⁊ absterso restat intentio consolidationis ad quã intentionẽ vz bolus ar. san. dra. thus vt in caplo de ptisi dicetur quare ⁊c.

¶ Cura tussis.

Cura tussis diuersificat fm diuersitatem causarum. Si a cã pmitiua pueniat cura ei9 est abscisio cãe primitiue ⁊ remotio impres sionis facte i mẽbris in qbus impressit. Si vero pueniat pp cõitatez ab aliquo membro cura erit in regie illius mẽbri cõicantis remouẽdo cõita/ tem illorum mẽbrorum: deinde remouẽdo impressionem factã in mẽbris spũalib9. Si vero ab apate facto in pectore vel pulmone recurrẽduz ẽ ad curã pleuresis vel pipleumonie de qb9 dicet infra. Si a sanie in pul mone collecta dicet in caplo de empimate. Si a ru/ ptura vene dicet in caplo de sputo san. Si fit tussis p essentiã aut ẽ pp malã cõplexionẽ imãlez vl mãlez. Si per imãlez vel cal. vel fri. vel hu. vel sic. Si frigi da cura est in remouẽdo eam cũ cali. s. cũ his que per interius ⁊ exteri9 exhibent inter que si frigiditas nõ est excessiua dicit Auic. qretentio aeris in anhelitu calefacit pulmonez ⁊ remouet malam cõplexionem. Laudat etiaz vinum exhibitũ cum ouo sor. ⁊ diamu/

scus dul. & amarus & alias ꝯfectióes cal. regimen ét dꝫ declinare ad cal. Si a mala cóplexione cal. prouénerit curabimus cũ infrigidantibꝰ & remouétibꝰ malam cóplexioné cal. & regimé erit declinãs ad fri. Si a mala cóplexióe sicca cuꝫ ꝯrijs & regimé fit hu. Et si ex mala ꝯplexióe hu. erit eꝯ. & regimé fit sic. tñ vtplurimuꝫ fit talis egritudo a mã pendens. Si auté puenerit a mala cóplexione mãli diuersificat̃ ꝑm diuersitaté materierũ. & de hac tanq̃ vtplurimũ cótingente tractat Rasis. ideo in cura istius pendentis a mã tam cal. q̃ fri. sex intentóes sunt obseruáde. pria est debitũ regimé. scda digó hu. in pul. vel in pec. cótenti. tertia euacuatio cómunis cũ solutiuo. quarta est diuersio. quinta euacuatio appropriata per viam sputi siue euacuatio materie in pectore contente. sexta resolutio residui remanétis.

¶ In prima ergo intentione in causa calida regimen disponatur ad frigi. & in frigi. econtra. In his autem non est sermo prolongandus quia dictum est supra capitulo de catarro.

¶ Secunda intentio est digestio in qua diuersimode procedimus: q2 aliqñ ingrossamus aliqñ subtiliamꝰ aliquando incidimus aliquando abstergimus. & hoc ꝑm varietaté materie videlꝫ si est cal. & subtilis ĩgrossabimus cum infrigidantibꝰ. si grossa eaꝫ subtiliamꝰ. si viscosa eam incidemus. In cal. ergo ꝓcedemꝰ cum digestiuis infrigi. habentibus virtutem lenitiuá non retinentibus mãm in pectore siue coartantibus: & ista sunt sicut sirupus violatus de iuiubis qui sunt pectorales. Si vero complicaret̃ cum inflámatione humi. acuitas & instantia vigiliaꝝ sicut frequenter ꝯtingit: detur sirupus de papa. vt. ℞. siru. de papaue. ℥. j.

siru.violati. ℥.v.vel de iuiubis.et isti siru.sunt admi- scendi cũ aquis videlz violarũ zuchari vel ordei vel cũ.d.videlz prunorum thamarindorum sebesté violarum se.côiuz fri. Aqua ét ordei singularissime cômédatur si de ea sumant. ℥.iiij.vel.v.vel.vj.in sero in itroitu lecti.ideo aliq dát bibere haustuz aque fri.qñ vadũt dormitũ.et hoc in tussi prouenienre a cá cal.nó autez a quacũq.ideo errát vulgares exhibédo aquá fri.vel aquá in qua extinguit carbo ignitus in omni tussi in differéter a qualibet cá prouenlente. H aũt oía fienda sunt quando intédimus mãm ingrossare.et in isto ca su eam cômendat Aui. Si vero a causa fri.proueniat exhibemus alios siru.pectorales inter quos é siru.de liquiritia qui tenet confectus in apothecis et est vsua lis cum quo ponimus mel ro.ad abstergendũ.é etiaz siru.de isopo qué sũmope laudat Auic.et maxime qñ queritur abstersio.vnde dicit ipse q est abstersor bo- nus aggregati grossi.est etiá siru.de prassio qui é for- tius abstersiuus exhibendo cũ aquis scabiose isopi fe niculi prassij capillorũue.et huiusmodi.oés iste aque valét in mã fri.vñ possumus ét exhibere infrascriptá decoctioné pectoralez p se vel admiscédo cum siru.q decoctio fit ex isopo prassio feniculo liquiritia capil- loue.dactilis.et est decoctio dul.quá possumus exhi bere cal.in aurora.sed errant isti vulgares q exhibét istam decoctionez in omni tussi prouentéte ab oi mate- ria tam calida q̃z frigida.

¶ Tertia intentio cplet cũ diuersis solutiuis ſm di- uersitaté hu.vt si é mã cal.côpetũt ea q leniũt pectus vt cassia mána.cuenit ét electuariũ ro.Mes.electua riuz de succo ro.diapru.solu. Si vero volumus exhi- bere huiusmodi solutiua in forma pillulari ſm pluri-

mus exhibemus pillulas aureas aggregatiuas a.3.j. vsq ad.℈.iiij.Si vero mã fuerit fri.exhibemus pillulas cochias de agari.q̃ sunt cũ custodia.possumus ẽt exhibere pillulas sine custodia exhibẽdo i sero post cenã vt sunt pillule masticine elefangine agari.tro.õ hiera.s.⁊ ꝯposita.Et no.ꝙ Aui.⁊ Ras.ñ videnť vti euacuatiuis i ista cura si bñ inspiciant:q2 nõ sunt ꝯfi si ꝙ hmõi solutiua possint ad pul.trãsire.

¶Quarta intentio est diuersio q̃ ẽt ꝯpleť cũ pillulis sine custodia post cenam exhibitis cu3 caputpurgijs. vt sup2adictum est.

¶Quinta intẽtio ẽ euõ ꝓp2ia euãdo p cãnaliã per q̃ facilius euãtur talis mã.⁊ h̃ fit cũ facilitãtib9 screatum.⁊ in hoc maxia ps cure cõsistit.⁊ ista mã ẽ magis apta p sputũ euãri q̃3 p fluxũ ven.⁊ iõ Aui.ñ laudat solutiuũ aliquod.⁊ hoc q2 mã siue loca continẽtia di ctã mãm sunt multũ distantia a vijs ductuũ vt clarũ ẽ.iõ solutiua nõ ꝓsunt.valẽt potius dicta solutiua ad cãm antecedẽtẽ ⁊ in capite existẽtẽ.totũ ergo studiũ in hoc d3 esse.⁊ hoc ẽt diuersimode ꝑm diuersitatem causaꝝ siue materieꝝ.nã si mã fuerit cal.⁊ subtilis ibi dita in pul.opo2tebit eã ingrossare vt p aere3 ipellať ⁊ nõ sepetur.Ea vero q̃ hñt virtutẽ ingrossandi sunt q̃dã electuaria dicta loch q̃ pticipãt viscositate vt adhereãt gutturi ⁊ fiat resudatio in cãna pul.⁊ tandem ad mãm deriueť p viam b2euio2ẽ.iõ aucto2es nr̃i laudant huiusmodi electuaria q̃ retẽta in o2e ⁊ ea paulatine deglutiẽdo resudant ad cãna3 pul.laudať etiam zucharũ vio.retentũ in o2e ⁊ muraba vio.idest iulep vel siru.viola.capiẽdo vnũ coclearĩũ ⁊ paulatine deglutiendo.laudať ẽt diadragagãtũ ⁊ ẽ gũmi quoddã infri.nõ aũt d2agãtum qd̃ ẽ vitriolũ tenendo eũ i o2e

hꝫ enim virtuteꝫ lenitiuaꝫ. fit ēt ɔfectio ex huiusmodi draga gāto ꝛ dī diagragātū. ēt zucharū p se ēt īfusum in aqua or. paulatine deglutiendo. laudatur etiam loch diacodion de quo audacter ɔfidatis vt ponit Mes. in antidotario. ꝛ istud hꝫ virtutē infri. ꝛ mirabilr operatur dando vnū coclearīū. vꝫ ēt diecur ēt loch d papauē qd tenet ɔfectuꝫ. h aūt dicta sunt. ꝛ sunt ea que per interius exhibentur. Per exterius aūt curamus eā inungēdo pectus cū oleo vio. ꝛ ē vsuale remediū. In cā aūt fri. alia faciūt ad ppositum vt ɔfectio penidioꝝ q̄ multū vsualis ē. est ēt cōfectio diairis a Nicolao posita sumendo de ea ad quantitatē ciceris. vꝫ ēt loch de pino loch de pul. vulpis qd dscribit a Mes. c. de ptisi. ꝛ habet mirabilē proprietateꝫ in confortatione pulmonis. ꝛ ē Gal. confectio est eniꝫ vsualis ꝛ confecta tenetur. conuenit ēt loch sanū ꝛ expertum. ꝛ est Mes. confert etiam solus sirup. de liquiritia quacunqꝫ hora exhibitus videlicet coclearium vnum ꝛ huiusmodi omnia loch. possumus exhibere etiam de decoctione dicta facta ex passulis ficubus liquiritia ꝛc̄. Cōpletur etiam hec intentio per exterius applicata vt cum inunctionibus. s. oleo amigda. d. cū quo aliqui admiscent butirū aliqui crocū. ꝛ est cōis vnctio quā etiam faciunt vulgares accipiendo crocum butirum ꝛ oleum amigda. d. faciunt etiam medici vnguētum pectorale in quo ingreditur oleum seminis lini ꝛ mucilago eiusdem.

¶ Sexta ꝛ vltīa intētio ē resolutio mãe remanētis. pro qua ꝛ etiaꝫ pro tussi antiqua ponit Ras. aliquos tro. ꝛ aliqua suffumigia de quibus recitat Jo. mathe. us gradi historiā quare ꝛc̄.

Nota pro cura asmatis puenientis a materia flatica grossa nō aūt a sanguinea: qz de eo dicet. c. de sputo san. nec ab apate: qz dice tur in. c. de pipneumonia. nec ab vlcē pulmonis qz dicet. c. de ptisi. nec a dislocatiōe spōdilius qz dicet. c. de gibbositate. sz solū de asmate pueniēte a mā flatica grossa oppilāte vias seu canales pulmonis. & in qua auctores plongāt plūm sermonē: qz hō se pe & vtplurimū euenit in cuius cura. vj. principales intētiones sunt obseruāde. pria ē debitū regimē. secūda digestio. tertia euō p vias secessus. q̄rta diuersio. quinta eradicatio p ppriā viā. s. per sputū. sexta exiccatio residui remanentis.

¶ In pria intētiōe opz vt regimen sit cal. & sic. aer ḡ alterandus ē ad cal. & sic. vitanda est silr habitatio in locis humidis. carnes sicce his sunt bone: pingues vero male: quia generant hu. viscosuz. Est autē can. Auicē. vt non admisceatur potus cum cibo. & ex isto can. quidam precipiunt ne eis detur potus. tamen Matheus gradi improbat istorum opinionem dicēdo. nō enim vult Auic. ex isto can. in cibo non esse silr exhibendū potum: quia cū naturaliter cibus sit grossus nō posset penetrare nisi simul cū eo misceat aliqd fluidum. sed vult Auicenna q̄ post cibum. i. post cenam vel prandiū non bibat et eo q̄ isti cōtinue stant cum maxima siti propter inflāmationez cordis. & hoc quia non possunt aerē debite attrahere ad debituz refrigerium cordis. accepto igitur cibo & postmodum potu superueniente maxime intumesceret stomachus intantum q̄ multum comprimeret diafragma: & ideo magis fieret in anhelitu difficultas. & hō est vera expositio. sed debet istis potus exhiberi si sitiunt

postq̃ cibus stomachuʒ est egressus q: tunc nō erit ita repletus.ꝛ eodē modo oēs alie res nō nāles sunt disponende ad cali.ꝛ siccum.

¶Secunda intentio est digestio materie antecedentis ꝛ ideo digerimus tam illaʒ que est in pul.q̃ illaʒ que est in cerebro vel alio mēbro sub forma cause antecedētis.ꝛ q: talis mā est nimis fixa ꝛ hu.ꝛ viscosa ideo opʒ oēs has dispōnes remouere cum calefa.ꝛ humectantibus ꝛ pro isto ponit Auicē.duos cañ. Primus ꝙ medicine cali.non sint a principio fortis cali.q: sua forti cali.exiccarent subtile grossum relinquēdo magis inobediēs expulsioni ꝛ tunc medicina solutiua nō posset attrahere illaʒ materiā. Secūdus cañ.ꝙ in digestiuis applicandis variāda sunt dicta digestiua q: cum ista egritudo sit cronica: si cum vno remedio cōtinue ꝑcederemus nā illi assuefieret taliter ꝙ ab illo nō pateretur q: ab assuetis non fit passio.scða cā est q: diuerse medicine sunt diuersarū ꝓprietatū ocultaruʒ lʒ omnes habeāt vnaʒ qualitateʒ manifestā.ꝛ ideo vna medicina hʒ vnā proprietateʒ quā nō hʒ alia ꝛ vna est apta cōferre ꝙ nō alia vt hic Aui.adducit textum multuʒ famosuʒ in medicina ꝙ inter medicinas ꝛ corpa currūt proprietates que solo experimēto cognoscunt.ꝛ oʒ cum his digerere q̃ mām subtiliant incidūt ꝛ obedientē faciunt vt faciliter expuat ꝛ in hoc cōuenit siru.de liqri.qui est cōis ꝛ vsualis.ēt siru.de isopo de quo habes multas laudes ab Auicē.caplo de tussi: vbi dicit ꝙ est abstersor bonᵘ aggregati grossi.Cōuenit ēt siru.de prassio.Si fortiora volumus habemus siru.de duobus radi.ꝛ de qnqʒ radi.ꝛ omnes tenent ꝑfecti verbigratia.℞. siru.de liquiri.℥.j.siru.de isopo.℥.s.Si fortiᵘ dige

stiuū volumus vel incisiuū. ℞. oximelł sim. ℥. j. oximelłcōpositi vel squilici. ℥. ß. aquaꝝ isopi ⁊ feniculi añ. ℥. j. ß. Decoctōes etiā pectoraliū rerum cū predictis siru. multuꝫ valent q̄ fiunt ex decoctione ficuum radicis enule que singularis est pas. dactiloꝝ ⁊ capillorum veneris ⁊c̄.

¶ Tertia intentio est euacuatio cū medicina solutiua ⁊ hoc si mā multa fuerit. q꞉ si pauca erit mā nō indigemus farmaco solutiuo. sed qñ dubitarem⁹ ꝙ mā esset tanta ꝙ p sputū nō posset educi tunc exhibebim⁹ solutiuū. cōuenit ergo in hoc casu agari. trocis. est eniꝫ singularis multū respiciens caput pectus ⁊ pulmonem. Cōueniunt ēt pillule de aga. quas ponit Mes. in suo antidotario dādo de eis bis in mēse. Cōueniunt ēt pillule cochie que ēt euacuāt mās frigi. a cerebro. vt verbigratia. ℞. pillulaꝝ cochiarū ⁊ de agari. añ. ℈. ij. ⁊ eā ponit Rasis i lr̄a. Cōuenit ēt elꝫ indū ⁊ diaf. sic ordinādo. ℞. agar. ʒ. ij. salisgēme. ℈. j. zinzibe. ℈. j. dimittātur in infus. aquaꝝ isopi ⁊ scabiose q. s. per horas. x. postea fort] fiat exp̄ssio cui addanł electuarij indi. ʒ. ij. sirup. de ligri. ℥. j. ⁊ fiat potio. tñ q꞉ māe longe distant a vijs ductuū ideo cōiter in forma pillulari exhibem⁹ hmōi solutiua vt diu retineātur in stomacho ⁊ eorū virtus ad pect⁹ ptingat. denł ēt pillule sine custodia. ⁊ ideo ēt maxime valēt in catarro pillule elefangine cū aga. semp. n. agari. ponił vel dꝫ poni in medicinis istoruꝫ asmaticoꝝ maxime quādo asma prouenit a mā flegmatica. Conueniunt etiam pillule de hiera sim. vel cōposita cum agari. ⁊ de istis possumus exhibere. ℈. ij. qñ vadunt dormituꝫ singulis q̄ttuor vel sex diebus. Et circa istud ponit Aui. tres cañ. Primus est vt euacuatio fiat cū sa/

cilitate. Et si arguatur q̄ Aui. concedit eleborū a col loquintidā q̄ño ergo fit euacuatio cum facilitate. Secundus cañ. est qñ damus hmōi solutiua vitandū est tempus accessionis in ipsis q̄ sunt q̄ certo tempore paroxismant. ⁊ ideo dicit Mes. q̄ tunc est nature blādiendū facilitando sputū si possumus in tempore dicti paroxismi nō aūt dando solutiuū. q̄ si tpe p̄oxismi daret solutiuū agitaret mā ⁊ multe materie ad pul. fluerent ⁊ fieret p̄focatio. Tertius cañ. est q̄ debem⁹ sepe reiterare euātōēs ⁊ lȝ q̄ egritudo ē cronica.

¶ Quarta intentio est diuersio. de hac intētōe dictū est abūde in caplo de catarro ⁊ tussi vȝ cū caputpurgijs masticatorijs ⁊ cauterijs.

¶ Quinta intentio est euacuatio p̄ sputū ⁊ iō hec intentio cōplet cū ꝯfortātibus pectus ⁊ elargantibus vias pul. ⁊ incidētibus mās ⁊ de istis quedam sunt simplicia quedā ꝯposita. Simplicia sunt sicut liqui. q̄ est maxime pectoralis capillusue. paſ. ficus sicce iso pus radix enule crocus aristo. ro. scabiosa folia ⁊ semen vrtice. ista enim incidunt materiā in pectore existentē viscosam ⁊ grossā. Et de istis possumus facere compositionē videlȝ sirupos decoctiones ⁊ loch electuaria quedā viscosa. vȝ ergo loch de pino ⁊ de pul. vulpis. oēs enim auctores ꝯueniunt in istis si sumantur. ȝ. ij. etiā de pul. eritij siluestris a proprietate. vȝ silr loch de caulibus. valent etiam quedam singularia magistralia. Et Jo. giringellus hēbat p̄ maximo secreto radicē luff alio nomine serpentaria appellata. si capiatur cōterraf ⁊ dissoluatur cum sirup. de liquiritia egregiam enim virtutem habet ad facilitandū sputum. vel si capiatur ⁊ ponatur sub cineribus cali. ⁊ assetur postea contundatur ⁊ dissoluatur

cum aliquo siru.ideo faciebat hanc.d.doctor antedi
ctus cum qua profitebatur plurimos curasse que est
hec.℞.loch de pino loch ꝺ pul.vulpis an̄.ʒ.vj.pas.
enucleatarum bene mundatarum an̄.ʒ.s.radicis ser
pentarie posite sub cineribus vel bullite ⁊ contuse.
ʒ.s.⁊ incorporentur cū siru.de liquiritia ⁊ fiat loch.
Ego autem soleo aliter facere ad sputū facilitandū
que est.℞.pas.enucleatarum.ʒ.s.ficuū numero.ij.
dactilorum numero.j.isopi capillorum veneris liq/
ritie loch de pul.vulpis an̄.ʒ.j.penidiorū.ʒ.ij.cū
siru.de liquiritia incorporētur ⁊ fiat loch.Facio etiā
inuctionem cum oleo amigda.d.cum butiro ponen
do aliqd de croco.dꝫ ēt fricari corpus asmatici cum
pāno lineo aspero vt aperiant porositates.

¶Sexta intentio est exiccatio ⁊ resolutio remanen
tis vt cū arsenico facerē suffumigiū.verūtn̄ remediū
hoc est verendum quia est venenosum licet Genti.
dicat se vidisse mirabilem experientiam in multis
vel cum thure ⁊ aliis similibus possumus suffumi/
gare . Conuenit etiam tiriaca metridatum diamu/
scus dulcis ⁊ amarus:cōfectio plirisarcoticon ⁊ simi
lia quare ⁊c̄.

¶Cura pleuresis.

Ex dictis Aui.⁊ Rasis sex principales eli/
guntur intentiones.prima est debita regi
minis administratio.secunda diuersio ma
terie fluentis.tertia digestio.quarta eua/
cuatio.quinta sputi facilitatio.sexta resolutio. ⁊ hoc
quando est vera ⁊ acta curari per reso. spuitionem
vel resudationē.Si aūt ad collectionē terminet req/
runt alie intētiones.s.quattuor.prīa maturatio.scd̄a

ruptio.tertia absterfio mãe saniose.qrta ꝯsolidatio.
¶ Circa aũt primã primi mõi terminatõis dꝫ taliter regi infirmus hñdo duas intẽtiões principales ꝛ totales.Pria sicut dictũ est in.c.de frenesi ꝛ alioꝝ apostematũ est ꝓhibere augmentũ apatis.Scõa resoluere qd fluxũ est:ꝛ in istis duabus stat tota cura pleuresis.¶ Primo ergo debemus regere infirmũ exhibẽdo aquam oꝛ.vel panẽ infusum in aqua cũ zucharo sicut facit Rasis.solẽt tamen practici exhibere solam ptisanã oꝛ.ponẽdo ad coquẽdum farinã oꝛ.cũ aqua ꝛ debet tãdiu decoqui vt partes vẽtose exalẽt: ꝛ istã ptisanã exhibere vsqꝫ ad quattuoꝛ dies.postea exhibem⁹ panẽ subtiliter infusum in aqua donec humectetur.deinde eũetur dicta aqua prima.deinde decoquatur cũ alia aqua cũ modico butiri ꝛ zuchari.infundit enim aqua vt partes fermẽtate remoueant ꝛ huiusmodi panẽ exhibere vsqꝫ ad septẽ dies.postea auteꝫ possumus exhibere amigdalatuꝫ vel far oꝛdei in brodio pulli.vel panẽ similr̃ in brodio pulli infusum.det ãt loco vini aqua zuchari vl' oꝛ.que cõiter datur. In ꝓcessu aũt si virt⁹ deficẽt possumus ingrossare dietã exhibendo cõtusum factum ex carnib⁹.ẽt cõtusuꝫ carnium pulloꝝ infundẽdo in brodio eoꝝ.vinũ autem nõ det nisi in declinatiõe ꝛ vbi in splene vel epe nõ fuerit oppilatio vel aꝑa maxime dul.ꝛ albũ qꝛ etiam oppilat mẽbra nutrimẽti.si aũt exhibeat sit limphatũ cũ aqua zuchari.Dꝫ ẽt eger declinare ad somnũ maxime doꝛmiẽdo super latus egrũ maxime in ꝓcessu quia locus calefit ꝛ materia resoluitur.procuranda est preterea lenitio ven.ꝛ accidentia animi remouenda sunt ꝛ ita omnia alia ad prohibitionem apostematis sunt oꝛdinanda.

Scõa

¶ Secūda intētio per quā prohibemus augmentū spatie est diuersio. & in hoc magna pars cure consistit trahendo mām ad partē oppositā. & in hac intētione laudat Rasis flo. & Auicē. dicēs ex rebus curationis est vt fiat flobo. ex latere opposito & ex saphena opposita in longitudine deinde ex basilica postea ex nigra. Si vero iste vene non reperiātur optimū est vt fiat in cephalica licet non tanti fiat iuuamēti ideo li deinde dicit ordinem iuuamenti. voluit enim inuenire q magnū est iuuamentū in flo. ideo nullo modo ē dimittēda licz flo. facta ex cephalica respiciat magis caput q̄ latus. & ita flobo. est supremum remediū in pleu. & ideo non est bonū respicere horam dici flo. fiē de in ista egritudine q timor ē ne apostema occidat egrum. etiā quia pter seuitatē accidentiū psternere tur virtus naturalis. Et ego vidi multos curatos in quattuor diebus facta flo. a prin. exhibitis postea lenibus remediis remanebant curati ideo a prin. debz fieri. de quo autē latere dubitat Gen. vide eum. Diuertimus etiam cum clisteribus cū applicatiōe vētosarum in cruribus coxis trahendo semp ad partes inferiores etiā cū fricationib. clisteria aūt sint leuia q ē egritudo in q̄ solet aduenire flux ventris.

¶ Tertia intētio est digō & q vtplm pleu. puenit a mā sanguinea vel sanguini mixta vel colica. siru. ergo digestiui colē cōueniūt & lz multi & varii sint huiusmodi sirupi digestiui colē eligere tū debes illos q nō nocent pectori & ideo lz siru. aceto. conueniat colē tū q est acutus nō cōuenit cum pectore. ēt sirup de endiuia magis cōuenit cū epe q̄ cum pectore. ēt sir. ro. vel de citro. & iō istos non eligimus sed illi qui sputum facilitant simul & leniunt conueniunt in pleu. vt

verbigratia.℞.siru.vio. ℥.j.siru.de iuiubis.℥.s.aq̄ ordei vel zuchari.℥.iij. vel aque endi. Sed nota q̄ Aui.primo laudat semē endi.Secūdo vitupat aquā endi.⁊ portulacā ex eo q̄ sunt vehementis infrig.⁊ nō sputum facilitantia.sed endi.non est vehementis frigiditatis ſm veritatē ⁊ est abstersiua vt inqt Gen. exponēdo illū tex.de mente Dini.vnde melius est dicendū q̄ tex.est corruptus ⁊ loco de li endi.dʒ eē lactuce.vnde Nicolus ⁊ quāplures alij acceptāt hanc expōnem licet nōnulli practici superficialiter vidētes illum tex.vituperent aquā endi. Decoctio ēt rerum frigi.pectoraliū vt violaꝝ iuiubarū sebesten ordei.sirupi sunt siru.violatus de iuiubis exhibēdo vsq̄ ad tres vel quattuor dies q̄z nolumus ingrossare mām ne nimiū currat.postea vero in ꝓcessu augemus sir. in sputi magis facilitatione ⁊ minorē ingrossationeʒ ponēdo.s.cum siru.violato siru.de ligritia q̄ aliquāłr tendit ad cali.vel cū illo de iuiubis vt.℞.siru.vio.℥. j.sir.de ligritia.℥.s.cū.d.pectorali fiat sirup⁹.

¶Quarta intētio est euātio a loco in quo ē apa respiciens mām exñtem in apate ⁊ iō post flo.ꝑdictaʒ fiat flo.ex eodē latē in quo ē pleuresis.⁊ oʒ ꝯsiderare colorē san.quē extrahimus q̄z extrahemus donec san. niger q̄ erat infect⁹ exierit deinde cū rube⁹ supuenerit stringamus.debem⁹ ēt cōsiderare virtutē q̄z maxime debilitať in hoc morbo pp subtilitatē diete ⁊ seuissima accūtia:⁊ iō huiusmōi flo.magna vel parua stat in iudicio estimatiuo medici:iō oʒ medicū ꝯsiderare. qñ vero vrine appent grosse ⁊ turbide tūc est fienda flo.⁊ est virtus cōsiderāda.Laudať ēt in hac intētiōe so.ven.vbi materia declinat ad tales vias sed circa hoc ponunť cañ.Primus q̄ huiusmōi medicina nō

fit fortiter solutiua sed lenitiua. i.soluat lenie͂do. Se͂cu͂dus q͞ talis medicina no͂ oꝫ he͂re ṽtute͂ stip. vt sunt mirabo. q̄r lꝫ eue͂nt mā̃ꝫ collica͂. ꝓhibe͂t tn͂ sputuꝫ sua stipticitate. vita͂da sunt scamoneata ⁊ fortes medicine lꝫ Gal. scd͂o re. acu. co͂me͂to. xj. ꝓbeat giera͂ in qua ingredit̃ scamonea ⁊ Hypo. filichinu͂ q ꝯm quosdam est clacteriu͂. i. succus cucumeris asinini. ꝯm vero magistru͂ Cesare͂ est portulaca agrestis q͂ e͂ lacticinij genus ⁊ est expo͂ Serap. Alexa͂. au͂t exponit q͞ e͂ polipodium. ⁊ hāc expo͂nem acceptat Simon ianueñ. c. filichinu͂. Hypo. au͂t Gal. ⁊ alij a͂tiq vsi sunt istis fortibꝰ q̄r apud eos no͂du͂ cognite era͂t medicie bn͂dicte que tpe nr͂o hn͂tur cognite: no͂ cu͂ tales medicine vt scamonea eleborus ⁊ filichinu͂ sint nimiuꝫ fortes: co͂uenie͂s est vti alijs bn͂dictis q͂ i vsu sunt. dabimus ergo hāc medicina͂. ℞. cassie elec. ⁊ nouiter extre. ℥. j. s. dissoluat̃ cu͂. d. pectorali ⁊ fiat potio. vel alia. ℞. reubar. electi. ʒ. ij. vel. iij. spice paru͂ minutim incidant̃ ⁊ ifunda͂tur in aq̄s vio. ⁊ scabiose an͂. q. s. dimittant̃ in infu. p hor̃. x. vel. xij. deinde fortis fiat expr͂ssio in qua dissoluatur cassie fistule nouiter extracte. ʒ. v. vel. vj. ⁊ fiat potio vt ponit Nicolus. pro diuitibus posset poni loco cassie manne electe. ℥. j. vel fiat sic. ℞. manne electe. ℥. ij. vel. iij. dissoluatur cum decoctione pectorali ⁊ fiat potio addendo sirupi violati ⁊ de liquiritia an͂. ʒ. v.

¶ Quinta intentio est sputi facilitatio. oportet ergo vt totum studium sit in dispone͂do mā̃ꝫ vt faciliter p sputum educatur quia talis materia pleu. resudat ad pul. ⁊ cum sputo expellitur ⁊ ideo conueniunt pectoralia diuersificando ꝯm diuersitatem te͂poꝝ. ꝯueniu͂t ergo sir̃. dicti vsqꝫ ad quarta͂ die͂. postea dabimꝰ siru.

sputum magis facilitantes vt violatum ⁊ de liquiri‑
tia vt. ℞. sirupi violati. ℥. j. sirupi de liquiritia. ℥. s.
aque zuchari vel ordei. ℥. iij. ⁊ quātomagis versus
statū deuenimus minus de siru. violato exhibebim⁹
⁊ magis de siru. de ligritia. loch dictum zuchar can‑
dum retentū in ore multū vz. etiā zuchar album. vz
ēt diadragantuz ⁊ zuchar violatū iulep vio. cōis pra
ctica exhibet diadragantū vł zuchar vio. incorpora‑
tum cū iulep vio. ⁊ addit diabuglosatū ad cordis cō‑
fortationē. ⁊ ita accipit ⁊ hoc vsq̧ ad quattuor dies
postea loch de pino siue siru. de ligritia magis. vbi fit
feb. dem⁹ facilitātia sputū frig. magis vel nō tm̄. de‑
inde sicut in declinatōe feb. Jnungemus ēt in prīci.
cuz oleo violato ⁊ cera incorporato vł cū oleo amig.
d. postea trāsacta quarta die dimittem⁹ oleū violatuz
⁊ exhibebim⁹ soluz oleū amig. d. vel camomillinū.

Resolutio ¶ Sexta ⁊ vltima intētio ē resolutio que cōplet cuz
localib⁹ in forma vnctionū emplo⁊ ⁊ fomentationū
ex camomilla ⁊ alijs silibus que ponant ad bulliēdū
deinde ex tali decoctōe impleat vesica ⁊ retineat su‑
pra locū dolentē vel accipe spongiā ⁊ madefactam in
illa decoctōe exprimere deinde loco dolēti appone.
silr cōuenit dicta spongia in cura tēperata vt si a prin
cipio volumus scire an sit vera pleu. an nō vera que
puenit a mā ventosa. inquit Gale. scdo regis acu. q
debemus madefacere spongiā cuz aqua cal. ⁊ ab ipo
dicit calefactoriū ⁊ apponere loco dolenti ⁊ sic remo
uetur dolor ⁊ vētositas ⁊ si p hoc magis augeret do‑
lor ⁊ plus de mā traheret signū est q nō pēdet a ven
tositate: sed cōueniēti⁹ ē semp estimare q sit vā pleu.
q̄z nō vera: q2 aliquādo etiā per calefactoriū mā ali‑
qua transpirat: ideo posset fieri maior dolor, in omni

casu ergo fiēda est flo. eo q͂ hoīes istius tēporis sunt gulosi quare arguēdum est magis semper esse veram pleu. et si fiat flo. et nō sit vera ꝑpter hoc nō est cōmissum magis peccatū. Ad hanc intentionē competunt inunctiones vt cum oleo amig. d. camomillino. etiā laudat̃ empl̄z factuz ex farina fenugreci seis lini floribus camomille et mellilotꝰ et rad. altee et foliis eiꝰ. Sed si ad saniem cōuertat̃ prima intentio est vt maturetur cuz emplastris mollificantibꝰ et vnctionibus ex oleo amig. d. butiro et adipe galline. ¶ Scḋa intētio q̄ ē eruptio. in hoc laudat̃ tussis frequēs vt ex tali tussi apostema rumpat̃. laudat̃ etiam fortis vociferatio q: dilatat̃ pectus et est causa ruptōis apostemat. similiter sternutatio et vomitus. ēt tulacha que ē quedam herba. ēt cōquassatio fortis corporis. ¶ Tertia intentio est absterfio cum aqua or. et zuchari si fuerit feb. sed si nō fuerit feb. cuz aqua mellis etiā cū aqua siue brodio cicerū rub. ¶ Quarta intētio ē cōsolidatio que cōplet̃ cum boloar. dando. ℈. j. boliar. cū terra sigillata que oia dicētur capl̄o de ptisi ad cōsolidationem. Quando vero apostema est in partibus inferioribus et non est vera pleuresis: primo facimus diuersionem ponendo ventosam super locumꝰ dolorosum et emplastra rubificantia vt materia trahatur ad partes exteriores postea si cōuertatur ad saniez rumpatur et abstergatur et ꝯsolidetur quare etc̄.

¶ Cura peripleumonie.

Cura huius egritudinis est quasi eadez cū cura pleuresis sed que sit differentia vide ab Auicē. etc̄.

8 3

℞ zuccarj violatj ʒ j mucila[illegible] a[illegible] [illegible] in. ʒ [illegible] [illegible] in. ʒ 5 spodij boli [illegible] ana. ʒ. 15. misce et fiat mixtura cum syrupo de liquiritia

In cura sputi sanguinis quinqꝫ requirunt intentões. prima est debitũ regimen. scda diuersio sanguinis. tertia rectificatio. qrta restrictio seu consolidatio. quinta accidentium correctio.

¶ In prima intentiõe oẽs res nõ nãles ordinent vt declinent ad fri. ⁊ sic. vt fiat sanguinis restrictio siue ifrigidatio. Et prio altereť aer ad fri. ⁊ sic. ⁊ irroreť locus cum aqua ro. ⁊ aceto ⁊ ponanť intus rose sandali camphora etiaꝫ odorenť talia. Dieta aũt sit subtilis Auicẽ. iubet nihil esse danduꝫ vsqꝫ ad tertiũ vel quartũ diem sed hodiernis tempozib⁹ aliqua habeať discretio in hmõi dieta ita ꝙ cibaria debẽt exhiberi multũ tenuiter. Cibaria aũt ad retentionẽ san. debẽt esse viscosa ⁊ glutinosa stip. ⁊ fri. vt sunt ptisana vel pultes facte ex farina frumẽti amilo farina ordei. etiã exhibeať ꝺ pasta azima. in cõmuni practica exhibenť pisces viscosi vt anguille ⁊ tenche. etiam laudantur extremitates animaliũ vt pedes carnes cartilaginose ⁊ pingues qꝛ ingrossant san. ⁊ cõstringunt labia venarum. cõuenit etiaꝫ caseus recens sine sale ⁊ nõ antiquus qꝛ est cal. ⁊ sic. Cõueniunt etiam cibaria stip. vt lentes lac acetosuꝫ miliuꝫ panicum rizum. oĩa eniꝫ ista sunt stip. Cõueniunt ẽt cibaria fri. vt cucurbita lactuca portulaca plan. De portulaca Auicẽ. facit singularia verba. ꝺ. cuꝫ teneť in ore ⁊ succus ei⁹ deglutitur retinet san. statim. Dimittať vinũ qꝛ multiplicat san. ⁊ hoc si non sit debilitas virtutis vel magnus sit appetitus ad vinuꝫ ꝑpter cõsuetudinem ⁊ in casu in quo exhibeť vinuꝫ tale ꝺꝫ esse stip. ⁊ grossum. ⁊ possumus exhibere aquã ferratã. ⁊ hoc pro potu loco vini extinguendo ferrum vel calibẽ ignitũ in aqua ⁊ in ea

ponere de iulep rof.ꝛ oīa cibaria decoquanť in hmōi aqua.Uitetur exercitiū ꝛ ꝓhibeať locutio:qꝛ per eaȝ agitať pectus ꝛ aperiť locus a quo fluit san. Uitētur oīa accidentia animi:administreť somnꝰ vt per somnum retineatur fluxus.

¶Scđa itētio ē diuersio san.a vena rupta vel aperta que cōpleť per flo.ꝛ ideo Auicē.circa princi.acpituli eam laudat que est multotiens multiplicāda sed euacuando paucuȝ pro vice.ꝛ ideo dicit ꝙ oȝ fieri pauca maxime qñ maxima copia san.ē educta. Spaciū aūt inter vnā flo.ꝛ aliā sunt tres hore vel iterare quotiēs est necessitas vt diuertať ꝛ in oppositū trahať.Juuat etiā in mulieribꝰ ꝓuocatio mēstruoꝝ.Jn hac ēt intentione diuersionis alia cōueniunt ingenia ꝛ non soluȝ flo.sed etiā alia vt ligature dolorose vt ligādo coxas ponēdo ventosas in natibus ꝛ alijs locis ponendo etiā partes extremas in aqua ca.fricatio etiā extremitatuȝ cōuenit.Sȝ diuersimode in flo.ꝓcedimꝰ vt supra dictū ē:qꝛ si ē repletio in corpore tūc fit magis diuersiua flobotomādo a locꝭ magis distātibꝰ.ꝛ si ñ fuerit mlťa reple fiat ex basilica vľ aliq̄ ꝓpīquiori vena.

¶Tertia intētio est equatio san.ꝛ rectificatio ipsius. Si eiȝ ꝓuenit ex mala dispōne san.tunc videnduȝ est an ꝓuēiat ex mala quātitate.s. excessiua vľ colˀicitate vel aquositate sang.Si a multa quātitate vtať dieta subtili eiꝗȝ ꝓhibeať cibaria multiplicantia san.Si vō ex colˀicitate san.digerere oȝ dcm̄ san.colericū eū retinendo cū siru.ro.de succo aceto.de agresta de granatis cū aquis appropriatis ꝛ ꝯtiuue cū dictis sirupis digestiuis dēmus admiscere retinētia san. vt aquam aceto.ros.lactuce solatri sic ordinando.℞.siru. rosa. ℥.j.sirupi de granatis vel de cito.vel mirtini.℥.s.

cū aquis portulace ⁊ plan.añ. ℥.j.ſ.poſtea vo eūare opꝫ dictū hu.colericū cū ſan.mixtū.ſed vitāda ſunt ſcamoneata.⁊ exhibēda ſunt ea que retinēt ſan.⁊ ſint ſtip.vt mirabolani citrini de quibus poſſumus exhibere. ℥.ſ.infundendo cū aquis pdictis quātū.e.addendo. ℥.j.vel.ſ.caſſie.⁊ exhibeat.poſſumus etiam exhibere reub.in ſba vt dicit Meſ.c.de reub.exhibēdo.ʒ.j.ſ.etiā mirabo.in ſba valent exhibēdo.ʒ.j.ſ.⁊ addendo.℥.ſ.ſiru.vio.Si vero pueniat ab aquoſitate fl'atica mixta ſanguini debemus digerere fl'a.ſ.cū melle roſ.ſiru.roſ.ad cōſtringendū cum aquis beto.⁊ abſin.poſtea eūamus exhibēdo mirabo.chebulos vel reubarbarū in ſba vel turbit ſine ʒinʒibere:quia cum ʒinʒibere eūat mām fl'aticaꝫ groſſam:ſine autem ʒinʒib.eūat mām flegmaticaꝫ ſubtilē.

¶Quarta intentio eſt ꝯſolidatio ſiue reſtrictio q̄ ſtatim cum occurrimus infirmo fienda eſt quia forſan nimia ſang.quātitas eūaretur ⁊ nā debilitaretur nimis.ideo primo exhibemus conſolidātia de quibus quedaꝫ ſunt ſimplicia quedaꝫ cōpoſita.Inter ſimplicia primo ē portulaca retenta in ore ⁊ maſticata de q̄ dictum ē de mente Aui.multū conferre.laudat etiaꝫ ab eodem lap.ematites quē tenent apothecarij exhibēdo ꝺ eo aur.j.laudat etiā corallus al.⁊ rub.Raſis tñ quarto cōtinētis magis al.q̄ȝ rub.laudat.dꝫ eniꝫ aſſari ⁊ ꝯburi poſtea dari cornu ceruinū ēt ſi capiat ⁊ ꝯburat exhibendo ex eo a.ʒ.j.vſqꝫ ad.j.ſ.terra etiaꝫ ſigillata multū valet quā etiam multū laudat Raſis in pūti.c.laudat ēt bolus ar.in quo oēs auctores cōuenīunt ꝯſolidat eniꝫ venā ꝓhibet fluxū ⁊ confert pectori pp catarrū ſubtilē deſcēdēteꝫ ⁊ ē in cōi practica exhibere vſqꝫ ad.ʒ.j.qñ vadūt dormitū de quo lōg

tur Rasis.4.continentis.laudantur etiam flores & cortices granatorum semina mirtilorum que omnia valent ad restringendum. Item conueniunt diadragantum gummi arabi. mastix propter inuiscationem & glutinationem eorum. Composita quibus practici cōiter vtūtur dando in pluribus formis vt ī forma tro.& electuariorum. In forma tro. exhibēt tro. de terra sig. de charabe dando.ʒ.j.cū aliquibus aquis predictis appropriatis vel aliquo siru. restrictiuo. valēt etiā tro. de spodio cum se. acetose. In forma vero electuariorum primo ē filoniū pficū singularissimū in proposito qd describit a Mes.c. de sputo san.& ē ɔfectio opiata opꝫ enim diligentiā hr̄e in restringēdo in primis diebus. q2 postea nō pūt ꝺ facili vniri labia vulneris vel apture vene:& iō cōiter practici exhibēt fortiter restrictiuā vsqꝫ ad opiata exhibendo de istis paulatim vsqꝫ ad quattuor dies. patiens ēt semp hēat in domo. ℈. iiij. filonij pdicti q2 ē singulare remediū & exptū. cōmēdat̄ ēt athanasia Nicolai.& tenet̄ ɔfecta. nec est sic stupefactiua sicut filoniū iō nō ē sic in vsu. laudat̄ etiā ab Aui. san. hedi q nō sit ɔgelatus: q2 a ppͥetate vꝫ. laudat̄ ēt cētaurea de qua. Cōciliator facit diffam virū ɔferat in sputo san.& ē dīa.190. Auic.c. de centaurea dat a.ʒ.j. vsqꝫ ad.ʒ.ij.& vt dicit Dia. ē cal.& sic.& multū solutiua. Et cōciliator diē qꝫ cētaurea in certa quātitate exhibita soluit & ī alia quātitate ɔsolidat. vide ibidē q2 multa bona dicit. laudat̄ etiā siru. ro. ꝺ cito. mirtinus de ribes ꝺ granatis. isti omnes retinēt san. cum aquis solatri lactuce ros. &c. possumus etiam exhibere quando vadunt dormitum.ʒ.j. boliar. cū aqua ro. In mane vero possumus exhibere siru. ros. ℥.j. siru. mirtini. ℥.s. cum.ʒ.j. tro. de charabe alia vice exhi

filoniū p ficū

bendo.ʒ.j.lapidis ematitis.alia vice cornu ceruinū cum predictis sirup.⁊ sic semper remedia debent di/uersificari quousqꝫ stat fluxus ⁊ cessante fluxu per ali quod tempus reitera remedia ne redeat.laudat etiā loch consolidatiuum.vt.℞.zuchari ros.diadraganti an.℥.j.⁊ cum boloarme.cornu cerui balaustijs gū/mi arabico incorporatis cum sirupo violato fiat loch. conueniunt etiam inunctiones ⁊ epithimata in pe/ctore vt cum oleo rosato mirtino cum aquis solatri portulace.

¶Quinta intentio est correctio accidētiū.Et primū accidens cōmuniter eueniens est coagulatio sang.in pec.vel in canalib⁹ pul.⁊ ad dissoluendum vtimur incisiuis.⁊ ita Aui.dat acetū cum aqua .tamē Auer. tertio colliget prohibet acetum quia prouocat tussiꝫ ⁊ sic prohibet consolidationeꝫ.respondetur tamē ad Auer.ꝙ si complicatur tussis in tali casu non est con ueniens.vbi autem non complicatur tussis:tunc con uenit acetum ad incidenduꝫ.⁊ ita Gal.⁊ Auic.exhi/bent oximel.s.vel compo.vel squiliticuꝫ vsqꝫ ad.℥. ij.cum aqua acetose.laudatur etiaꝫ tiriaca antiqua dā do.ʒ.j.s.cum aqua isopi vel scabiose. laudatur etiam diacurcuma vt in.c.de idropisi.dando.ʒ.ij.conueni unt etiaꝫ omnes auctores in exhibitiōe coaguli lepo rini dando.℈.j.per se vel cum aliqua aqua dando ʒ.s.cum aqua isopi vel scabiose.Secunduꝫ accidens est tussis que prohibet consolidationem.pro cuius cura recurratur ad capitulū de catarro ⁊ de tussi.Si vero proueniat a catarro vel ab alijs causis pro cura oportet recurrere ad capituluꝫ catarri ⁊ ad alia ꝑticu laria causarum particularium quare ⁊c.

In hac mã vide Cõciliatoré dĩa.193: vtrũ ptisis sit curabilis pro cuius cura.v: prin cipales intétiones sunt obseruáde.prima est dbita administratio regiminis.secũda abscisio cause.tertia absterfio vlceris. quarta cóglutinatio et consolidatio.quinta accidentium correctio.et omnes alie intentiones que ab auctoribus ponũtur reducuntur ad istas.

¶In prima intétione opz q exhibeant ea q cõtrarient cáe ptisis .qdã dicũt q opz aeré eé fri.et hu.q: cũ ptisi õplicat fe.et extenuatio:ió róne extenuatióis cõuenit humiditas:róne vero feb.õuénit frigiditas. Alij ordinát aerez ad cal.et sic.róe vlceris dicétes q oé vlcus eget exiccátib9.sit g aer tpatus in actiuis õclivis tñ ad sic.Cura g dz icipe in abscisióe cáe.et cũ cã extenuatióis é vlcus incipiédũz é primo a cura vlceris q fit cũ exiccátibus.secundo a cura ipius morbi de qua ét exiccatione Gal.quinto de inge.sanitatis dicit q mlti p accessuz ad aeré sic.curati sũt et ibi recitat oppidum quoddã ppe Romã miliaria.30.et ab eo dicitur stabiũ ad qd mittebat hmói ptisicos et sanabantur.ió melí9 é adhibẽ aeré sic.vt cáe puideamus q̃z puidere effectui p hũiditaté aeris.s.exiccatiói corpis.In regimine vero cibi sunt aliq õditióes obseruáde.Prima cib9 istis õueniés dz eé facilis digestionis q: corpora ptisica hñt nãlé caloré debilé.Secũda õditio q cibi sint bói et mlti nutriméti q: isti sunt exténuati ió idigét multa restauratióe.Tertia q cibi debét eé subtiles et penetrabilis sbe:q: vie p quas dz deferri nutriméutz sunt anguste pp extenuationé.Quarta q cibi partici pét virtute infri.q: semp õplicat feb.Quinta q cibi debent habere virtutem abstersiuam:quia ab vlcere

semper resudat sanies que indiget abstersione. Sex/ta q̄ habeat virtuté cõsolidatiuam ꝛ conglutinatiuã ꝛ q: omnes iste cõditiones reperiuntur in lacte ideo omnes laudant lac quia est facilis digestionis boni nutrimẽti ꝛ multi ratione butirositat ꝛ substãtie sub/tilis ꝛ habet virtutem abstersiuam virtute aquosita/tis ꝛ participat virtute infri. consolidat etiam ratio/ne caseitatis tñ. Conciliator differẽtia3 facit. f. 194. vbi querit vtplurimũ lac cõpetat ptisicis ꝛ ponit mul tas rationes vide eas. Si autem intendimus infri. ꝛ abstersione3 cõuenit lac asininum ꝛ caprinu3. si ma/gis ad restaurandu3 vt q: corpus ess3 valde extenua tum tunc magis conuenit ouinũ vel vaccinum quia plus butirositatis habet tamẽ propter cõuenientiam lactis humani si possumus ipsu3 habere exhibeat ꝛ dimittant alia. Quantitas vero exhibitóis lactis est fm diuersitate3 virtutis digestiue ideo in primis cõ/muniter exhibetur. ℥. iiij. lactis postea possumꝰ ascẽ dere vsq3 ad quãtitatem lib. j. videl3 scd̃a die vel vi/ce dando. ℥. vj. vel. vij. vel. viij. ꝛ sic ascendẽdo vsq3 ad lib. ꝛ nõ dormiat nec exercitetur post eius exhibi/tionem nec comedat alia cibaria q: ꝑpter calorẽ cor/rumperetur vna cũ alijs cibarijs. Si fortem volumꝰ infri. animalia lac facientia depascãtur cum diuersis cibarijs dando eis lactucas endiuiã ꝛc̃. si magis ab/stergere dabimus feniculũ isopum capillũve. ꝛ cõuẽ nit singulariter ptisana or. quã dic̃ Gal. scd̃o re. acu. esse infri. ꝛ abstersiua3. Cõueniũt ẽt brodia pinguia ꝛ restauratiua artificial'r facta cum pulpis caponum fasianorum vel perdicũ cum amigda. liquiritia semi/nibus fri. boloar. ꝛc̃. cum 3u. ꝛ conficere morsellos ꝛ multu3 valent in restauratione. cicera etiam multu3

nutriunt pul. valent carnes cancrorum flu. et conueniūt cum pul. propterea quia videntur habere colorem carneū sicut pulmo etiā generant hu. glutinosum qui nō fa/ cile dissoluitur ideo hoc est bonum ptisicis. valent ēt mirabiliter carnes limatiarum et testudinum et confe/ runt similiter epati. similiter valet aqua distillationis limatiarum facta ad elambicū. Potus sit sicut cibus .i. habeat omnes conditiones quas habet cibus vnde sit vinum album subtile nō fumosum quod resoluit ptisicos et sit limphatum remouēdo fumositatē. aliqui laudāt lac pro potu vt Rasis quarto continētis recitat causam de quodā qui pro potu bibit lac et sanatus est. Alie ēt omnes res non nāles sunt ordināde vt ab ipsis alte/ ratio et resolo proueniat. potest ēt in lacte ipsorum extin gui calibs vel ferrum ignitum.

¶ Secunda intentio est abscisio cause idō opz causam cōsiderare. Si enim causa sit catarrus a capite descen dens opz abscindere causam prout in cura catarri di/ ctum est. Si autē propter sputum sanguinis oporte/ bit consolidare venā. Si aūt propter alium humorē exi/ stentem in pul. illum oportebit digerere postea eua/ cuare et vlr omnē causam āmouere.

¶ Tertia intentio est absterſio vlceris in pul. q̄ com pletur cum siru. facilitantibus sputū abstergēdo ma/ teriam vz cum siru. de liqui. de isopo de quo dictum est q2 est abstersor bonus. silr de prassio. sumuntur hi siru. cū melle rosa. aliqñ cum .d. pectorali. ēt cū aq̄ sca biose capillorum vene. isopi feniculi et silibus decotio/ nibus pectoralibus. si nō fuerit feb. decoctōem supra/ dictā cū ficubus dactilis etc. dabimus. Si vero volumus decoctōem fri. dabimus decoctōem violarum liqritie semi num cōium fri. sebesten. ēt aq̄ zu. et mellis ēt aquam

cicerum rub.⁊ lac supradictū.sed sp cū ptisi cōplicat feb.iō lȝ rōne absterſionis cōpetant hi siru.cal.tñ rōne feb.ɔueniūt ⁊ iō miscemus cū hmōi siru.de liqri. siru.vio.ēt cum lacte pdicto dabimus de ȝu.vio.ne noceamus febri ⁊ ȝucharuȝ vio. est singularissimuȝ. conuenit etiam aqua ȝuchari.

¶Quarta intētio est ɔsolidatio q̄ cōplet cū supradictis medicinis.sed maius studiū sit in abstergendo ⁊ nō opȝ multū laborare in cōsolidādo qꝛ postea nā de seipsa incarnat ⁊ ɔ[illegible]lidat. adhibere opȝ ergo ea que abstergūt vt ȝuchaꝝ ro.in quo oēs concordāt.Rasis eniȝ dicit infiniti sunt curati ex hmōi ȝu.ro.⁊ Auicē. recitat historiā de quadaȝ muliere q̄ a fratre suo per ȝucharū ro.fuit liberata vide eam caplo de ptisi.⁊ lȝ qꝛ in ȝucharo ro.multe cōplicant intentōes. ɔplicat eniȝ virtus nutritiua qꝛ oē dulce nutrit ⁊ virtus absterſiua rōne ȝu.⁊ infri.rōne substātie ros.etiaȝ absterſiua rōne succi rosa.nō opȝ adhibere de hmōi ȝu.ro. in magna copia ⁊ opȝ vt sepe sumat:sed dȝ diuersificari ſm diuersas intentōes.Si magis absterſionem querimus dictuȝ ȝu.ro.dȝ esse recēs qꝛ est acutum ⁊ dul.Si ad ɔsolidatōeȝ magis q̄ȝ absterſionē qꝛ videmus ꝙ egredit p sputum nō mā virulenta sȝ sanguinea tūc dabimꝰ antiquū cū boloarme.Si vero materia pp virtuteȝ stip.retineret in pul.tūc debemꝰ exhibere siru.de isopo vel de liqui.cū aq̄.d.pectoralis vl scabiose vl alteriꝰ.sanguis dra.ēt ⁊ filia valēt.alia āt valēt a ꝓprietate sicut pulmo vulpis est.n.singulare in curatōe pul.⁊ pulmo eritij ēt vȝ exiccat enim ⁊ exhibet de eius puluere.Aui.laudat ɔfectōem ex pul. vulpis liq.fiat loch vel puluis retineat in ore.Cōciliator in illa dīa vtrū ptisis sit curabilis.dicit ꝙ mul

te sunt medicine q̄ non cognoscūtur nisi a brutis ⁊ q̄ curāt ptisiz. ⁊ dicit q̄ oues q̄ multū incurrūt in ptisiz cū eis aduenit querūt quādā herbā ⁊ comedūt eam vñ curant. ⁊ dicit Auenzoar q̄ anothomizauit ouē q̄ passa fuerat hāc egritudinē ⁊ comederat hāc herbaz ⁊ inuenit vlcus pul. ꝯsolidatuz ⁊ adhuc erat cicatrix nō potuit tñ cōprehēdere q̄ herba esset ista. aduenit eniz ptisis istis ouibus pp catarrū q: sunt multū catarrose ⁊ hu. ⁊ allfat Cōciliator Auēzoar d̄ mēte Hermetis q̄ in vegetabilib⁹ ⁊ mineralib⁹ sunt virtutes q̄s si hō sciret operaret illud qd̄ p artē magicā operatur.

Quinta intētio est correctio accidētium ⁊ vtpluri mus est fluxus ven. ⁊ hoc pp debilitatē virtutis nutritiue siue digestiue nō potētis cibū digerere. ēt pp defectū virtutis ꝯtentiue. ⁊ iō puluis posit⁹ a Rasi cōuenit administrādo ꝯfectōes epatis ⁊ stomachi cōfortatiuā vt ꝯfectōez diarodon abbātis qñ aliq pp egritudinē hñt mēbra debilia nutritiua. s. procuranda est illoꝝ ꝯfortatio. Scd̄z accidēs est extenuatio ⁊ macrefactio cui succurrit cū restaurātib⁹ velociter de q̄bus sunt brodia pinguia aq̄ carnis ⁊ alia hmōi q̄ oīa cōueniunt ⁊ iste q̄nq3 inteneōes sunt in vera cura ptisis. Sed qñ vr̄ ptisis totalr̄ incurabilis tunc ꝓcedim⁹ in eius cura cura blāditiua exhibēdo ea q̄ generāt escaram. iō debemus prouidere ne augeat vlcus. dicit tñ Gen. q̄ nūq̄ tentauit facere hanc curā. q: lz isti viuant sunt tñ male viui vt dic̄ Aui. q: a qualibet cā leduntur. Mathe⁹ gradi recitat de q̄dā furnaria q̄. 28. annis dixit ptisica ⁊ lz pp aerē cali. ⁊ siccū attractū a furno ex quo exiccatū fuit vlcus ⁊ facta fuit escara. ideo in ista cura blāditiua nō sunt applicāda illo mō humida nec lac sed exiccantia quare ⁊c̄.

Nota primo circa medicinas cordiales q scebran et alscebran et sescebrã cõmuniter exponitur a Diascoride Simo. ianueñ. q est esula sed tamen non est verum imo est ozimũ gariofilatũ: vt patet per Gen. prima tertij. c. illo. Cum materiã euacuare volumus &c. in fine etiã per eũdem prima quarti. c. de cura ethice: licet dicat q non cõfidat. et in finonimiis Auicẽ. inuenit scebran est species ozimi. etiã Mes. in quadã cõfectione cordiali quã dicit esse filij zacharie. dicit esse ozimũ gariofilatũ. etiã mihi videtur q sit basilicon. esula. n. est venenosa licet ad hoc possit dici sicut scis q multis modis dicit aliquid cordiale vt habes ab Auicẽ. in libello de viribus cordis. Nota etiã q istud notãdum est male collectũ qr male improbat illos auctores: nam auctoritas eorũ est maxima. veritas ergo ẽ q scebran est esula que est species lacticinij sicut dicit Simon ianueñ. sed illud qđ est species ozimi est scescebrã vt pz in finonimiis Aui. Et in hoc aduerte q aliquando inuenies scebran vbi debet esse sescebran. et ecõtra. et hoc est vitio scriptorum. De cura ergo tremoris cordis Auic. tria facit capitula. in primo dat cañ. generales. in secũdo ponit curam tre. cordis calidi. in tertio frigidi. ex quib⁹ capitulis simul cum dictis Rasis in hac cura eliciunt quinq principales intentiones que non solũ deseruiunt ad curã tremoris cordis sed ad curã aliarũ egritudinũ cordialium. prima est debita regiminis administratio. secũda digestio vbi egritudo pueniat a materia. tertia eũatio. quarta diuersio. quinta cordis cõfortatio.

¶ In prima intẽtione taliter opz ordinare regimen vt cause cõtrarietur et obseruamus qr aut huiusmodi tremor

tremor pueniit a cā cal.aut fri. In puenīēte a cā calī. aer ē alterādus ad fri.cū pñtia fri.odorū cum aqua ⁊ aceto ét cū aqua ro.⁊ aceto cuȝ rosis cāphora ⁊ semp cū his ponaē aliqd odoriferū ⁊ aromaticū hñs bonū odorē vt ambra muscus vinū aromaticū lȝ sint cal.vt faciant frida penetrare. In cā vero fri.sint pñtialiter odoramēta cal.vt saluia maiorana ābra rosmarinꝰ ori/ ganū ⁊ siī'a. Est aūt maria hñda cōsideratio in aere cū multū cito pueniat ad cor ⁊ ita cito pōt iuuare vel nocē.⁊ eodē mō cibaria alterenē vt in cal.cū aceto vi no granatoꝝ agresta succo limonū ⁊ arātioꝝ acetosi/ tate citri. Et vide Si.ianueñ.de limone vbi dicit se nūquā vidisse aliqd de limone ab aliquo auctore au/ ctētico nisi ab Aui.prīa quarti.c.ð cura acutaꝝ in ge nerali.vbi laudat succū limonis nō saliti. Potus ca/ lefaciēs in cā cal.dimittaē sicut ē vinuȝ potēs fumo/ sum sed exhibeaē aqua decoctiōis coriandroꝝ ꝑpa. ⁊ cū his aqs admisceaē iulep vio.vel ro.si tñ nō pos set abstinere ꝑpter cōsuetudinē saltē dȝ eis limphari cū aqua vel aliquo fri.⁊ ita oēs res nō nāles cāe cō/ trarienē de qbus dictū ē satis supra.

⸿ Scða intētio est digestio in qua oȝ cōsiderare cām vel humorē ⁊ tūc oȝ illū digerere. In cā ergo cal.p/ cedēdū ē cū infri.digestiuis.sȝ in hoc obseruādi sunt cañ.positi ab Aui. Primꝰ ponié in.c.gnāli curatiōis egritudinis cordis vȝ ꝙ qñ intēdimus infridare seu calefacē nō debemus cū excessiue fri.vel cal.ifrigida re seu calefacere ⁊ hoc qr est membruȝ principalissi/ mū ⁊ qr oīa mēbra recipiunt ab eo influxum: iō opȝ talr agere ne ipm distempemus. Scðs cañ.ē ꝙ quā/ do volumus infrigidare semper cum infrigidātibus miscere debemus medicinā cal.aromaticā.ratio quia

medicine frigide claudunt vias ideo oportet admi/ scere qd habeat dilatare vias etiam vt naturalis ca/ lor et spiritus conseruentur. et ideo dicit Auicē. quin to cañ. Errauerūt qui abstulerunt crocum a trocis. de camphora. et creditur q forte dixerit propter Ra sim qui in presenti loco componit trocis. d campho/ ra et non ponit crocum sed solum ponit res infrigi. vñ dicit errauerunt isti. vnde Conciliator facit diam que est. 196. vtrum in discrasia cordis cal. cōueniant cal. et tenet q sic. vbi tamē cor esset ita inflatū tūc nō debemus cū fri. admiscere res cal. ideo Aui. facit illā exceptionē sicut in causone. dicit Gen. vbi sit fortis ca liditas intellexit causonem et propter hoc po'est sal/ uari Rasis. Digestio ergo in cā cal. complet cū infri. et ideo dandus erit sirupus acetosus viola. de endi. d succo aceto. de ribes. Si fortius intendimus infrigi dare dandus erit de acetositate citri et de limonibus qui duo sunt cordialissimi de quibus recitat Matthe us gradi se multos curasse cum huiusmodi siru. dan/ do cum aqua ro. plan. endi. solatri portulace. In cau. sa vero frigi. procedimus cum calefac. vt digerendo flegma dando mel ro. oximel sim. compositū vel squil liticum. Si fortius intendimus dabimus siru. d dua/ bus radi. et de quinqz et siru. pectorales de quib' di/ ctum est supra vt de liquiritia de isopo de prassio cuz aquis beto. scabiose et aqua melisse. de qua Auicē. fa/ cit singularia verba in libello de viribus cordis et in secūdo cañ. cap. d melissa. et nota bene quia remouet. humorem melancolicuz existentem in sanguine cor/ dis. Habemus etiaz sir. de fumoterre in materia adu sta siue sit humor melancolicus adustus siue alter hu mor adustus. etiazsirupus de thimo de epithimo. et

sirupus de pomis descriptum a Mesue capl'o d' me-lancolia. qui multum valet in tremore cordis et con-fortat multum cor dando huiusmodi siru. cum aquis buglo. boraginis fumiterre scolopedrie que multuz vz cotra humorem melacolicu. scolopendria

Tertia intentio est euacuatio quanuis euacuatio quandoqz precedat digestionem quia cor est mem-brum principale ideo ne aliquando differamus inci-pimus ab euacuatione vbi esset res timorosa de mor te infirmi: et hoc esset coacte procedere. Euacuamus enim fm diuersitatem humoris cum farmaciis diuer sis. In causa ergo calida dabimus reubarbarum de quo sermonez facit Auicen. in cura tremoris cordis cali. dando. ʒ. j. continuis diebus cuz aqua frigida. sz non est huiusmodi intelligendu q reubarbaru esset solutiuum quia non dedisset continuis diebus. Gen tilis enim dicit q est bonum in euacuando et est mira bile q ab Auicen. nusquam reperiatur reubarbaruz esse solutiuum nisi secudo can. capl'o proprio in au-reola decoratio. vbi dicit q confert panno et vestigi-is remanentibus super cutes quando lenitur cum aceto et euacuatio cum eo. sed ex isto textu non elici-tur ipsum voluisse reubarbarum esse solutiuuz quo-niam ipse posuisset in aureola membra expulsionis aliquid qd tamen non fecit. et ideo dicit Gentilis se-cundo can. capl'o allegato q temporibus Auice. non erat notum q esset solutiuum. et ideo post venit in vsu et experientia coprobatum est q est solennis me-dicina benedicta et confortatiua membrorum exhi-bendo in infusione vel in substatia. In substantia co-muniter dabimus a. ʒ. j. vsqz ad. ʒ. j. s. In infu. vero dabimus a. ʒ. ij. vsqz ad. iij. infusis in aquis endi. mi-

rabolani etiaꝫ citrini faciũt ad colere euonē ꝛ procedere semp debemus cuꝫ nō inferentib⁹ nocumentuꝫ cordi vel rectificare cũ cordialib⁹. ꝛ hoc in oibus solutiuis ideo vitamus scamoneata. In fri. vero causa ꝛ maxime flegmatica cōuenit pro euone elr̃m diaseni con elr̃m induꝫ. cōueniũt ēt mirabo. chebuli ꝛ agar̃. q laudat̃ ab Auicē. in libello de viribus cordis tanq̃ꝫ cordiale. Si vero vellemus euare mãꝫ melancolicaꝫ cōuenit ꝯfectio amech descripta a Mes. pille de lapide laꝫuli pille inde. ēt flo. basilice. Inqt eniꝫ Auicen. flobotomia basilice dextre vꝫ in repletiōe sanguinea. sinistre vo vꝫ ad remouēduꝫ repletionē vaporosaꝫ.

Quarta intētio est diuersio: videlꝫ trahere mãs a corde ꝛ diuertere eas ad mēbra ignobilia in actu accidentiũ. facimus fricatōes ventosatōes clisteria ligaturas flo. ex saphena ꝛ est cōueniens. ꝛ ita cōiter practici obseruãt qñ euenit tremor faciunt fricare coxas brachia ꝛ crura ēt clisteria adhibeant̃.

Quinta intētio ꝛ vltĩa que statiꝫ a princi. oꝫ poni in opus ꝛ quã ēt in cōtinua cura oꝫ seruare ē cōfortare ipm cor ꝛ remouere malaꝫ ꝯplōnē derelictã. In cã ergo cal. cōueniunt fri. ꝯfortatiua ꝛ eꝯ. Et de istis aliqua admistrant̃ p interi⁹ aliqua p exteri⁹. Ea que p interi⁹ admistrant̃ aliqua sunt simplicia ꝛ aliq̃ ꝯposita. Inter simplicia prĩo ē buglosa q̃ singularissima ē: vt dicit Aui. sup buglosam sis audax. ꝫedoaria herba doróica qua practici vtunt̃. melissa. i. citronella corti ces citri semē citri musc⁹ ambra gar̃. maxĩe masculi. Aui. aũt. c. de medicinis cordialib⁹ enumerat iter calidas medicinas acetosam cũ tñ sit fri. ꝛ sic. sed Gen. dicit auctoritate Simo. iañ. qꝫ Aui. p acetosaꝫ intelligit lapatiũ acutũ qꝺ ē cal. sed ego Gen. miror de Si-

mone q in caplo suo de acetosa dicit q caplm de ace tosa apud Aui.scdo can.e de lapatio.cu tn Auice.po nat acetosaz fri.z sic.scdo can.miror et d Gen.Inter cõposita vo z maxie q p interi exhibent.primo e dia buglosatu diaboraginatu etm de gemis Mes.diam bra diamuscus dul.z amar que sm Gen.differut qr dul.e minus cal.q amar.z pro singulari vtunt me dici istis tẽporib etio Cõciliatoris qd e pciosissimu qd et describit ab eodez differetia.196.Mrl z Pap. tenet ofectu. et ofectio de iacinto z dscribit ab Aui. qnto can. z est medicina regu z pncipu. Cõfortam etia p exteri applicata i.forma epithimatu z sacculo rum.primo capiẽdo aquas cordiales z in eis dissolui mus cordialia.verbigra.Capim aqua bug. melisse z boraginis lib.j.ex oibus simul z ponim. ℥.j.vini aromatici postea accipimus de cinamomo gar.nuce muscata z alijs cordialib z ponim in dictis aquis z facim epithima cu pãnis lini z fit calefactu. Cõforta mus et cu puluerib ponẽdo eos in sacculo d sindone vel de grana.z calefaciẽdo dictu sacculuz z ponimus ipm supra regiões cordis.Facim et pomu odorife rum accipiẽdo laudanu z alia odorifera vt muscuz li gnum al.z incorporãdo cu cera. ponim et cu predi ctis been al.z rub.corallop oiuz et flores boraginis z melisse corticu citri fragmẽtop cord.z hoc maxime in saccul faciẽdo ex eis pulueres.In ca vo cal.habe mus ofectões appropriatas vt ofectionez diarodon ab.z est Nicolai .etiaz diarodon.d.cõi Mes.ofectio triasan.zuchap vio.z ro.tro.de cãphora Mes.In ca vehemẽter cal.pnt dari tro.Rasis in pni.c.descripti sine croco.Fortia aut fri.simplicia sunt sicut spodiuz cãphora rose viole acetu ista oia sunt infri.cordialia.

Per exteri⁹ vo faciédo epithima ex pdictis cum aqs rof. plan. acetose ét ex puluerib⁹ rex dictax facere pomus vel sacculú vt supra. etiaz coralli rub. ⁊ albi sunt hmói generis. silr sandali ⁊ margarite sunt ét frigi. ⁊ sic. in scdo. ⁊ reliqua hmói. vbi vero tremor pueniat a venenis vel a vermibus dicetur infra in aliis causis propriis quare ⁊c.

Cura sincopis.

In actu sincopis primú qd intédim⁹ é phibere resolóne spúum ita q illi pauci spús q sút i mébris exterioib⁹ nó resoluátur: ideo succurrim⁹ per piectioné aque frigi. cótemperádo: irrorádo ét facié cú aqua rof. ⁊ infrigidando cú aq̃ fri. saluo in duob⁹ casib⁹ in qbus nó cóuenit hmói ifrigidatio. Un⁹ é vbi pueniret sincopis a cá fri. Alius vbi pueniret a fluxu ven. qr augerem⁹ fluxú p hmói infri. materie enim pstringerent in interioib⁹ ideo augeret flux⁹ qr flux⁹ indiget diuertétibus a ptib⁹ interioib⁹ ad exteriores. dicit eim Aui. scda primi. c. 26. dictóis scde summe scde de his que pueniút ex vsu solis. Facié vo madefacé ⁊ sup ipsam aquá rorare é vtuté viuificare q é laxa ex nocuméto ⁊ inflámatóe feb. ⁊ cú adest sincopis ⁊ ppe cuz aq̃ ro. ⁊ aceto. In hs aút. c. dicit Aui. ét irroret aq̃ fri. sup facié ei⁹ i primis. dixit ét pauloañ. Et in primis q accidit ex sincopi oz q icipiat ⁊ laboret cú eo qd nutrit spúz ex odorib⁹ bóis nisi in pfocatóe mricis. in sincopi. n. scá ex ea oz vt approximent naribus earuz odores fetidi ⁊ pprie cóuenientes ori stomachi.

Scdm q intédimus é regnáre spús. ideo exhibe

mus ea que sunt boni odoris τ que cito restaurāt vt
vinum aromaticum de quo dicit Auer. septimo colli
get de cura sincopis exhibendum est q̄q̄ sit prohi/
bitum a lege saracenorum. oua etiam sorbilia carnes
bone aqua carnis τ alia que faciunt ad citā restaura/
tionem spirituum.

¶Tertiū τ vltimū qđ intēdimus est euigilare ipsū
a sincopi cum fricatōib⁹ fricando brachia τ crura vt
spūs attrahant ad exteriora τ rarefiat cutis exterior.
τ calefiat ēt cōstrictio dolorosa cōstringēdo manus τ
pedes. ēt stringendo nasū vt dolorē puocem⁹. ponē
do ēt ventosas in spatulis in natib⁹. attrahunt enim
spūs ad exteriora. puocam⁹ ēt sternutatōes q: causat
agitationē in corpore τ mouent spūs. τ si cū sternuta
tione τ alijs ingenijs dictis non posset releuari: tunc
erit sincopis irrecuperabilis. ¶Nota q̄ si scires q̄ ta
lis sincopis pueniret pp̄ter nimiā paucitatē spūum
vt in forti euacuatione contingit: quia nō magnam
quātitatem spirituū amisit: ideo alios retraxit: nō cō/
ueniret fricatio: imo non debemus egrū mouere q:
per motum τ fricationē resolueretur illa quantitas
pauca spirituū que remansisset: sed vbi proueniret
ab alijs causis hoc conuenit τ a vulgaribus obser/
uatur quare τc̄.

¶Cura colerice passionis.

Nota q̄ quis posset querere quare Rasis
imediate post capitulum de tremore cor/
dis de sincopi subiunxit capitulum de co
lerica passione cum colerica passio videa/
tur eē species flux⁹. Aui. aūt facit oppositū τ melius

q in.c.de fluxu oiuz modoꝝ tractauit hāc mām. Dica tur ꝙ isti auctores varias habuerūt intētiones. nam Rasis fecit hoc ꝯsiderando ꝙ in colica passione mul totiens imo semꝑ ꝯiungit debilitas virtutis ⁊ vomi tus. ⁊ qꝛ postmodū volebat determinare de passioni bus stomachi iō subiūxit hāc passionē pro pria in.c. de passiōib⁹ stomachi. cū ēt qꝛ vtplurimū in hac egri tudine pp magnā virtut debilitatē ꝯplicat tremor cordis ⁊ sincopis iō post haꝝ determinationē voluit de hac determinare. pria tñ rō ē melior. In cura igit colice passiōis sunt q̄ttuor intētiōes obseruāde. pri ma ē debitū regimē. secunda vtit ad mām in stō vel ītestinis existētē. tertia vtit ad mām fluētē vel patā fluē. quarta vertit ad accñtia ꝯsequētia colicā passio nē. Notādo prius qḋ notat Aui. ponēdo cañ. ꝙ regi mē colice passiōis ē in triplici tempore videlicet in principio medio ⁊ ad accidētia apparentia vt est sin copis ⁊ spasmus.

¶ In pria ḡ intētiōe īcipiēdo ab aere sit aer nō plm illuminatus nec cal. nec fri. qꝛ lumē agitat hu. ⁊ resol uit spūs ⁊ nos intēdimus qetare hūores cōmotos. ⁊ ea rōne ñ sit aer nimis cal. nō sit ēt fri. nā lꝫ aer fri. fa ciat ad ꝓhibitionē reso. spirituū facit tñ ꝙ mäe vsus stōachū ⁊ itestia mouent ⁊ illic ꝯcētrant. sit ēt ꝯtinue pñtia bonoꝝ odoꝝ. ⁊ h̄ qꝛ virt⁹ i tali egritudie mltū ꝓsternit iō succurrim⁹ cū bōis odorib⁹. In regimie vo cibi ñ ē dādū aliqd qꝛ vt⁹ ē mltū opꝑssa iō ñ est a cibo īpediēda nisi timeat cāus virtutis q frequēter ti met qꝛ i puo tpe dficī vt⁹ ⁊ ex hūiditate näli ⁊ pulsus de ꝑditiōe cib⁹ ñ sit aggrauatiu⁹ sed facilis digōnis. Et primo preparetur stomachus ante q̄ꝫ aliquid ex hibeatur. nam si daremus cibum sine aliqua prepara

uõe expelleret illđ ꝛ omne qđ exhiberemus. ꝛ ideo Rasis dicit cogẽdus ẽ patiens comedere: q꞉ h꞉ pro/ stratum appetitũ ꝛ nõ appetit comedere preparamus sũt stomachũ cum his que per exterius administran tur exhibendo ea que confortãt virtutẽ retentiuam. ꝛ hoc ſm diuersitatẽ cause vt in causa fri. vngẽdo cuꝫ oleo masticino de menta de absci. de spica. Aliquãdo exhibemus vnguẽta ꝯposita ex dictis oleis vt accipe mentã abscin. gario. cinamomũ cardamomũ galãgaꝫ nucẽmuscatã cũ cera incorporãdo. ꝛ cum oleis fit vn guentũ vel ẽt de pulueribus dictis cũ oleis ꝑdictis miscendo ꝛ ponẽdo supra stõachũ. Et opꝫ vt nos si/ mus diligentes ꝛ copiosi in remedijs nã semꝑ pati/ ẽns hãc egritudinẽ expectat diuersa remedia. Si vo lumus facere fomentationẽ accipiaꝭ de oĩbus dictis herbis vt verbigratia de spica mẽta ꝛc̃. bulliẽdo cuꝫ vino rub. stip. ꝛ fomẽtare cũ spongia. Si vero calidi tateꝫ vini timeremus facimus bulire in aqua. Si au tem cã fit cal. curabimus cũ infri. videlꝫ cũ oleo cito. ros. vio. Et vbi in cã fri. põebamus pulueres calidos tunc ponemus pulueres infri. vt rosas sandalos cor tices granatoꝝ ꝛ flores eoꝝ corallos ꝛc̃. cũ dictis ole is infri. possumus ẽt ex dictis rebus infri. facẽ fomẽ/ tationes vt decoquẽdo balaustias cortices granatoꝝ ꝛ facere fomẽtationes vt supra. ꝯfortamus ẽt stoma/ chũ vt retineat cũ his q̃ ꝑ interius exhibenꝭ. ꝛ primo in cã fri. exhibeꝭ siru. de mẽta q̃ pluries laudatur ab Aui. exhibẽdo duo vel tria coclearia añ cibũ qñ volu mus post vomitũ ꝯfortare stomachũ. laudaꝭ ẽt miua cito. aromatica ꝛ siru. citonioꝝ cũ spẽbus ꝛ describit eũ Mesue. dando duo vel tria coclearia. laudaꝭ ẽt siru. de corticibus citri q̃ ẽ gustui gratus ꝛ est cordialis. iđ

vz qñ accidentia cordialia cóplicanť colice passioni. Si vero cā fuerit cal. dabimus siru. ro. acetosuz iulep ros. de ribes de granatis de limonibus de acetositate citri dando duo vel tria coclearia. ⁊ ita ꝯfortamus stomachū ita vt retineat cibū. quo confortato postea exhibenda sunt cibaria q̄ sunt facilis digestiōis. ⁊ iō laudat Auicē. aquā carnis vt perdicū vituli ⁊ agni ⁊ dat modū faciendi dictā aquā. ꝯtusuz ēt oua sor. ⁊ talia cū succo aranciorꝫ granatorꝫ ⁊ agreste in cā cal. dāda sunt. Sz in cā fri. exhibēda sunt talia cū ciamomo cardamomo vel paꝫ vini puri ⁊ ita p̄parātur. odor ēt carniū pullorꝫ assatorꝫ iuxta nares appositorꝫ cōuēit vt ille bonus odor incitet appetitū. Est aūt cañ. Aui. circa cibationē istorꝫ ꝙ cibaria abominabilia debent ab eis remoueri: q: stomachus ē ita indignatus ꝙ renuit ipsa ex facili: ⁊ lꝫ cibaria nō sint in se nimis cōueniētia nec in se nimis bona dūmodo sint infirmo grata sunt ei danda. ⁊ ita Aui. dat vnā pensilē cuz ipa sit ericcata ab humiditate. ⁊ lꝫ de se non sit nimis bona tñ si grata ē infirmo pōt cōcedi. Potus in cā fri. sit vinum bonū aromaticū: maxime qñ ꝯiugiť sincopis ⁊ alia. ⁊ vt dicit Rasis. 4. alman. nihil ē ꝙ citius reficiat q̄ꝫ vinū. sꝫ in cā cal. potus sit vinū granatorū ⁊ alia silr̄a infri. ēt oēs res contrarie. vitenť ēt accidentia ai vt nō ꝯcentrentur humores.

¶ Secūda intentio in qua maior ps cure ꝯsistit ē circa mām q̄ iā flura ē ⁊ ꝓcedimus sic ꝙ stomachus mūdificetur a mā mala. si nā inclineť p vomitū adiuuemus eam. si vero p secessuz silr̄. In hac mūdificatione p vomitū ⁊ oēs auctores ꝯueniunt in administratōe aque cal. vt ēt Ras. in pñti. c. nam isti p fluctuationeż humorꝫ sunt in ꝯtinuo vomitu: quasi iō illi hu. mixti

cũ aq̃ dicta euãnt.⁊ aqua cal.sola ē melioꝛ q̃ȝ si aliud admisceat: qꝛ non põt augere mãm humoꝝ nec illos infuriare sed tepida aqua refrenat ⁊ illos eũat ⁊ facit ꝙ nõ tm̃ fit nocumentũ.⁊ nõ solũ valet in colica passione sed ẽt i anxietate stomachi pp fluxũ hu.colicoꝝ ad ipm stomachũ deueniẽtiũ.de qua aqua cal.curata ē mulier quedã Januen̄.sumendo bis vel ter postq̃ȝ euomuit paꝝ doꝛmiuit ⁊ sanata ē.⁊ eã maxie laudat Jo.arcu.Ponit aũt Aui.can̄.ꝙ illa q̃ adminiſtrãtur nõ debẽt eẽ talis nãe ꝙ relaxẽt stomachuȝ.⁊ iõ vitupat oleũ scisaminũ oleũ de oliuis siľ cum aqua cal.intelligit enim de aqua cal.mixta siľ cũ istis p̃dictis oleis que relaxãt pietes stomachi ⁊ inteſtinoꝛũ.sed bene aqua de p se ē ꝯueniens vt supꝛadictũ est.Secũdus can̄.ē ꝙ talia nõ habeant virtutẽ glutinatiuaȝ: qꝛ mã mala ꝯpꝛehẽsa i stõ nõ dȝ ꝯstringi: saluo si n̄ cõtingat cãus ṽtutis qꝛ tũc opȝ ꝯstringẽ ⁊ ꝯfoꝛtare ṽtuteȝ postea euomat.siru.aceio.cuȝ p̃dicta aq̃ aliqñ daf vt reddaf gustui gratioꝛ nõ aũt ad icidẽdũ hu.viscosos qꝛ tales n̄ sunt viscosi.⁊ h̄ ē exp õ Aui.cũ dixit ꝙ pmiscetur siru.aceto.cũ aq̃ cal.n̄ pp necessitatẽ.vľ lr̄a illa ſm Nicolũ ē coꝛꝛupta.cõiter tn̄ p̃cticivtunf aq̃ cal.sola vľ zuchari vel oꝛ.⁊ h̄ i magna copia.⁊ qꝛ aliq̃ aq̃ est tm̃ fri.ꝙ gnãt vẽtositates.iõ ponẽde sunt cũ dcã aq̃.ȝ.v.vľ.ʒ.ſ.cimini ⁊ n̄ ledet cũ eo exhibita.⁊ ita pꝛactici cõit obseruãt exhibẽdo pul.cimini vel ꝺcoctionẽ cuȝ aq̃ vel ẽt ꝺ baurach aliquãtulũ.Si ṽo nã magis p solu.vẽ.ꝺcliarẽt ẽt nos ꝺcliarem⁹.Sȝ i h̄ põit Aui.can̄.dicẽs ꝙ mãe sunt disposite ad fluxũ iõ sola cassᷓ.vľ mãna vľ reub.i sba vľ ꝺcoctio mirabo.sunt exhibẽda.⁊ h̄ ꝯstãte ṽtute.si eniȝ p hoc solutiuũ dubitarem⁹ ꝙ ṽt⁹ magis ꝺbilitaref n̄ soluamus donec virtus confoꝛtef

postmodū ꝯsiderem⁹ nām hūoris ⁊ illū eūemus.
¶ Tertia intentio vertit ad mām fluentem a toto ad stomachū vel intestina ⁊ hͦ in euacuādo illaȝ. ꝯsiderādum tñ est an mā sit digna eūatione vt si sit bona vel mala aut corrupta vt verbigrā si est aquosa vel colerica tunc bonū erit eā digerere. vbi tñ essȝ furiosa debemus dictā mām a principio euacuare nō expectata digestōe. Diuertimus ēt dictaȝ mām trahēdo ad ptem ꝯ͞riam cuȝ trahentibus iō cōpetit eis balneum vt mās ad ptes exteriores traham⁹. Diuertim⁹ etiā cum ligaturis dolorosis ⁊ fricatōibus. bonū est etiaȝ ꝯfortare stomachū ⁊ intestina ne recipiant: iō laudat Aui. vt corpus infrigidet ⁊ epithimet venter ⁊ intestina cū supradictis repcussiuis vt vie claudātur.
¶ Quarta ⁊ vltia intentio est accidētiū correctio qꝛ in ista egritudine timorosa fiunt ⁊ qꝛ sitis sit p̄rio iō primo damus aquā or. ⁊ pro hoc vide Si. iañ. dicentem ꝙ facit ad extinguendū sitim. ēt dam⁹ illa q̄ blādiūt sitim vt iulep ro. succū gña. siru. ꝺ gña. Spasm⁹ ēt ñ ꝓportionat⁹ vel ꝓportionat⁹ accidit in hac egritudine: iō debemus intendere ad dolorē in tpe hiemis cū oleo de lilio vel vio. vbi sit cā cali. si sit cā fri. cū oleo de lilio. Si non sufficiūt ista infunde pānum lineū in oleo ⁊ circūponere mēbro spasmato vel imittere mēbrū spasmatuȝ in oleo siue balneo olei qꝺ singularissimū ē. pro quo ēt recurre ad curā spasmi. Uomitus ēt superfluus accidit eis ꝓ quo curādo occurrimus cū magna vētosa applicata ꝓpe fundū stomachi qꝛ p illā māȝ trahit ad ptes inferiores: Gerar. de solo dic̄ ꝙ accipiebat de pane cētuso ⁊. ʒ. ij. masticis cū vino aromatico ⁊ in sacculo ponebat super stōm. sed meli⁹ capiat panis incisus in frusta ⁊ exiccat po

stea infundit in vino rub.stip.deinde ipso humecta-
to ↄtundit donec reddat in forma ēpli postea addat
cinnamomū absinthiū gar.menta ⁊ facim⁹ emplm̄ ⁊
ponimus sup stomachū.vel si nō vellem⁹ ita calefacere accipiam⁹ ex corticibus granatoꝝ vel florib⁹ eius
⁊ alijs stip.cum modico vini vel aceti infusis in eo ⁊
ponimus supra stomachum quare ⁊c̄.

¶ Cura debilitatis stomachi.

Cura hec est cura egritudinū ꝑticularius
stomachi:iō auctores nullā vel paruā fecerunt mentionē q̄ʒ si ꝑueniat ab a͞pate
cura erit a͞patis stōi. Silr̄ si a dolore stōi
erit cura doloris stōi.veꝝ q̄ʒ post lōgas egritudines
sepe remanet stomach⁹laxus ⁊ debilitat⁹sicut in hoīe
ↄualescēte post magnā eius egritudinē:iō oʒ ↄforta-
re stōm ⁊ eius virtutes ėt cuʒ his q̄ suis ꝓprietatib⁹
occultis faciūt ad stomachi ↄfortatōeʒ.⁊ iō dic̄ Aui.
ꝙ experimētatores curāt cum calefa.⁊ exiccātibus ⁊
errant q̄ʒ semp hoc faciūt ⁊ q̄ʒ aliqñ cā debilitatis est
mala ↄplexio cali.⁊ sic.iō tunc potius erūt exhibēda
fri.⁊ hu.⁊ nō cali.⁊ ita Rasis optime ꝓcessit faciēdo
distinctōeʒ a debilitate stomachi ꝓueniēte a cā cali.
fri.hu.⁊ sic.trocis.de rosis.d.in lr̄a a Rasi nō tenent
ↄfecti nec cōiter vsitant.elm̄ aūt diaciminū qd̄ descri
bit Rasis in lr̄a tenet ↄfectū tñ nō est oino ideʒ sed
est aliud ꝺm.d. Mes.diaolibanuʒ vsuale est ⁊ diaoli-
banū est stupefactiuum ꝺm.d.Nicolai.sistit etiam ca-
tarrum ⁊ mām ad pectus descēdenteʒ.in isto.n. Ni-
colai ponit opiuʒ ⁊ ideo est ingrossatiuū.Electuariū
de scoria ferri nō tenet ↄfectū sed est singularissimū.

Et no. q in oibus fere libris auctorus medicine vbi ferrum inuenit descriptu ignorat in actiuis cuius co plexionis sit an cali. an fri. lz dilucidator in pria pti. problematu vbi querit vtrum incisio facta cum ferro sit melior facta cu argento dicat ipsuz declinare ad ca li. verutn qui hoc dubiuz excitauit no viderat Auer. auctore satis autenticu q quinto colliget caplo de me dicinis que sumunt ex mineris ponit ipsum fri. et sic. pplexionis et est dictu nota dignu in tanta dubietate. Curam qua facit Rasis in debilitate stomachi pue niente a ca fri. facit Aui. in caplo de debilitate dige stionis. ideo dic Aui. pfert longitudo somni et dimis sio exercitij vociferatiois q per longitudine somni calor e longo tepore aggregatus. io in ca bonitatj di gestionis cibi in stomacho Aui. n. laudat dimissionez exercitij et Rasis laudat ipsuz. sed dicat q Aui. vitu perat cibo existente in stomacho: Rasis vero tpe va cuitatis stoi. vel idem Rasis intelligit vbi sint multe mae flegmatice. et io ante cibu est pueniens resoluedo supfluitates que generant in stomacho: post cibu ve ro q fortificat digestio mediate spu et calore. io si fiat exercitiu spus et calor ad ex deueniens debilitat dige stione. et ita n puenit agitando et cibu et diuertedo spi ritus. et sic est de vociferatoe. laudauit et vomitu cuz aqua cali. pp mam corrupta que p indigestione mul tiplicat. Confortam ergo stom post longas egritu dines laxu in ca fri. cu his que p interius et exterius administrant. De his no. q p interius aliqua exhibe tur in forma sirupor vel pfectionu vel electuarioru et queda in forma puluerum vel pillular. dabim ergo siru. stomatichos et iter eos singularissim est siru. de abs. cuius laudes vide a Mes. in antidotario et maxi

me in vigoratiõe stomachi ꝛ epis. dabimus ēt firu. ꝯ cito. cũ aromatib⁹ ꝛ alio noīe dicit̄ miua cito. aromatica. ēt de menta ꝛ in hoc est maximũ iuuamētũ cum aqs absĩ. mēte beto. vel feni. inter quas oēs excellētiores sunt aq̄ mente ꝛ absĩ. cũ ꝯfectiōibus ēt ꝯfortamus stōm. domesticũ ꝛ vsuale remediũ ē aromaticũ ro. d. Gabr. ꝛ ē Mes. in antido. est. n. singulare. singularis ēt ꝯfectio est ꝯfectio de aromatib⁹ que ēt describitur a Mes. ꝛ Giringellus hēbat ꝑ secreto in passionib⁹ fri. diagalangā. cõuenit ēt ꝯfectio ꝯ ligno aloes ꝛ est singularissima. ēt zinzi. ꝯditũ. ꝛ illi q̄ hñt magnaꝫ debilitatē capiũt in mane vnā radicē. ēt possent tiriacā ꝛ metridatũ exhibere vꝫ. ʒ. j. singula hebdomoda In pipe āt ꝯueniũt oēs ꝙ est singularissimũ vt ī capitulo de debilitate digestiue. s. gña pipis integra. vj. vel. viij. deglutire ꝑ dimidiā horā ante cibũ ꝛ sint integra nō puluerizata ne subtilitate sua possent ad ep penetrare ꝛ p̄cipue q̄ꝛ isti q̄ hñt frigi. stōi vtplurimũ hñt caliditatē epatis ꝛ iō ea q̄ prosunt vni nocēt alteri galanga ēt est optima quaꝫ Giringellus hēbat ꝑ secreto ꝛ maxime in reso. vētositatis. virtutes āt ipsi⁹ vide ab Aui. caplo de inflatōe stōi dat. n. ī puluē vel cũ aliq̄ fir. appropriato faciēdo pillae. Girin. dabat solũ puluerē cũ modico vini albi añ cibuꝫ ꝑ horā. s. Corallus ēt a ꝓprietate ꝯfor. stōꝫ ꝛ maxie vꝫ ī cā cal. q̄ꝛ ipse ē fri. vt hꝫ ab Aui. scdo cañ. valēt ēt pellicule stōꝝ gallinaꝝ vꝫ ad ꝯfortādũ. ēt ī dolore stōi. ꝯfortam⁹ ēt ꝑ exteri⁹ in cā fri. cũ vnctiōe ex oleis calefa. ꝛ vsualia sũt olꝫ ꝯ spica ꝛ cōmēdat a Rasi in lr̃a ēt ēplꝫ olm ēt ꝯ mēta ꝛ ꝯ absĩ. ē. n. iuuamētũ maximũ inũgē cũ olo masti. admixto cũ hmōi olis vsualib⁹. Cōponim⁹ ēt vnguēta capiēdo simplicia ꝛ cũ cera ꝛ oleo aliq̄

ex iam dictis facere vnguētū ⁊ ita aromatarij tenent vnū vnguentū magistrale vbi ingredit̄ absin. menta galanga mastix nux muscata ⁊c̄. que oīa tenent stomachum calefactū ⁊ eum confortant. Aliquādo etiam fit cerotum ex omnibus istis. ⁊ ita bonum est diuersificare remedia per diuersa ingenia: sicut dicit Auicē. quarta primi. c. j. ⁊. c. d̄ asmate. ne natura in vno medicamine assuefiat ⁊ ab illo non patiat̄ ⁊ ideo in eadē egritudine bonū est semp diuersificare remedia etiā ex eisdē rebus vt faciēdo etiā fomentatōes vel vaporationes sicut capiendo mentā absin. squinantū an̄. ℳ. j. cinamomi ciperi calami aromatici an̄. ℥. ij. masticis nucis muscate an̄. ℥. j. ⁊ alioꝝ cū vino aromatico. ⁊ facimus ēt vaporationē cū spongia ante prandiū ⁊ ante cenā ⁊ fiat post euaporationē inunctio cū oľo vł etiam cū ceroto vsq3 ad alteram euaporationē. teneatur etiā sacculus super stomacho cū pulueribꝰ predictarum rerū. bonū est ēt dormire vt dicit Aui. primo super latus dextrū q2 fundus stomachi est in latere dextro vt cibus ad eū descēdat. postea d3 mouere se super latus sinistrū vt epar stomachū melius amplectatur. postea reuoluat se super dextrū vt cibus egrediatur a fundo stomachi ad intestina per portanariū qd̄ est in fundo stomachi. bonū est amplexari infantē nudū q2 huiusmodi infantes hn̄t calorē nāle3 tpatū ideo fit reuerberatio ⁊ ꝯfortatio caloris. tn̄ nō sudēt vel nō tm̄ retineant̄ vt fiat extuatio. Laudat̄ etiā catulus canis vel gattus niger super stomachū positꝰ. cōuenit etiā vinū aromaticū cū absinthio ꝑ quo vide Nicolū. In cā vero calida alio mō est ꝓcedendū videl3 cū infri. ⁊ iō laudat Rasis pul. infri. cōueniūt ēt isti siru. ⁊ sunt vsuales v3 siru. de cito. ro. de ribes

de succo aceto.⁊ tales sirupi in cõfortatiõe stomachi debẽt hẽre virtutẽ stip.cũ hoc qđ infri.⁊ misceant cũ aquis plan.⁊ ace.ẽt cõfectiões infri.vt diarodon ab. diarodon.d.cõi cõfectio triasan.⁊ p tres horas dant ãte cibũ dãdo bolũ vnũ.vz etiã zuchaꝝ ro.si volumꝰ inũgere cũ oleis inungemus cũ oleo cito.ro.aspgen/do etiã de alijs simplicibus sup stomachuz vz de ro. balaustijs corticibꝰ granatorũ sandalis spodio coral lis ⁊ alijs faciẽtibꝰ ad remotõez cali.⁊ stomachi cõfor tationẽ.In cã vero cal.notãdus ẽ cañ.Aui.videlz qꝫ qñ infrigidamus stomachũ nõ opz multũ infrigida/re.qꝛ de se est fri.cõplõnis.ẽt qꝛ virtus digestiua ni/mis debilitaret.Ubi vero cã eẽt mala cõplo sicca eiꝰ cura est sicut cura ethice.Laudat ergo Rasis lac rõe humiditatis ⁊ herbas alias humectãtes ⁊ balneum humidũ. vinũ vero limphatũ claꝝ nõ potẽs.balnea vt ex violis lactũcis matribꝰ violaꝝ capitibꝰ⁊ intesti nis castratorum quare ⁊c̃.

¶Cura doloris stomachi.

Diuersificat dolor stomachi ƀm diuersitatẽ causaꝝ qꝛ aliqs ẽ a cã materiali ⁊ aliquis a cã imateriali.sed ante oia obseruet cañ. Aui.qꝫ in cura doloris stomachi debemꝰ cum diligentia ⁊ bona cura procedere ⁊ causam co/gnoscere.rõ est qꝛ stomachus est a natura deputatus vt chilum generet siue cibũ chilificet qui chilus est materia nutricatiõis.ideo si error contingẽt in huius modi cura talis error toti corpori cõmunicaret ideo opz bene causaz cognoscere a qua talis dolor proue nit ⁊ ideo stante cañ.vt dictũ est variatur cura.Si.n.

Diarr[illegible]
[illegible]

causa sit sola mala cõplo in cura sufficit sola alteratio vt dicit Aui. quarta primi. c. ij. Si vero a cã materiali puenit in eius cura sunt quinq intentiones obseruande maxime quãdo talis mã nõ ẽ apostemans. prima est debitũ regimen. scda mitigatio doloris. tertia digestio. quarta euãtio. quinta remotio male cõplexionis derelicte & cũ istis curamus dolorẽ stomachi.
¶ In prima intentione sm diuersitatẽ hu. est adhibendum regimen & sm varia signa. cognita ergo materia regimen erit cõtrarium vt in cali. fri. & in frigi. cal. Et ita Rasis in materia cal. exhibet succuz granatorum cuz pane infuso in eo. In causa vero frigi. exhibz spẽs aromaticas. dictũ est aũt supra satis d his & debiti regiminis administratione.
¶ Secũda intentio est mitigatio doloris que statim a prin. ponẽda est in opus practicũ qz stomach⁹ ẽ mẽbrũ valde sensitiuũ & neruosum maxie in ore stõachi in quo viget magn⁹ sensus: iõ statim remouem⁹ vel mitigamus dolorẽ. In huiusmõi aũt doloris remotiõe vt colligit ab Aui. scda primi doc. ij. sũma. ij. c. de cãis sedãdi dolorẽ. & q̃rta primi. c. d sedatõe doloris: trib⁹ vijs pcedimus in mitigatiõe doloris. Primo abscindẽdo cãm ex q̃ puenit iõ opz cãz cognoscẽ. Si. n. mã fuerit in stomacho oz eã abscindere. aliquãdo tñ mã est imbibita & nõ põt ita euãri statim a principio sed primo erit digerenda & interea stabit dolor. Ideo aliaz & secũdam viã in sedãdo dolorẽ dat Aui. vt procedamus cum rebus anodinis temperatiuz habentibus calorem & ita per earum applicationẽ confortatur locus dolens. illa enim que confortant calorem naturalem reducunt ipsum ad naturalẽ cõplonẽ suã & ita est fiendũ statim a prin. si non possumus eua

euare mām debemus cū anodis pcedē vt dictū est ꝛ diuersificat in mō applicatōis qꝛ aliqñ applicātur in forma euaporationū epithimatū ēploꝝ vnguētoꝝ primo faciēdo euaporatione cū camomilla mellıloto seie lini fenugreco. ꝛ semp mīstrare medicias anodinas cū aliq̄li hūiditate ē bonū qꝛ relaxāt membꝛū vñ nō ita sentit doloꝛ. vꝫ ēt si det in potu ciatū vnum aq̄ decoctiōis camomille. cū istis ēt possumus miscē alteā albā ꝛ facē decoctionē ex q̄ cū spōgia facim⁹ euaporationē īfundēdo in dicta decoctōe ꝛ manib⁹ leuiter cōprimēdo. pōt ēt fieri euaporatio iplēdo vesicaꝫ alicui⁹ aīalis ex dicta decoctiōe ꝛ eā applicare stomacho vt faciūt cōiter practici. Anodia i forma vnctionū sunt sicut oleū camomillinū de semine lini aneti ꝛ alia silia. Empl'a vero anodina sunt ex faria dictoꝝ. s. farina se. lini fenugreci radi. altee ꝛc. cū oleis p̄dictis cōmixtis. Et qꝛ qñqꝫ ista via nō est sufficiens oꝫ cū alia succurrē ꝛ est tertia via quā ponit Aui. s. cū stupe. qđ ē vltimū. ad qđ medic⁹ niti dꝫ vt dic̄ Mes. in de cōsolatōe medicinaꝝ in pp̄rio. c. Si dubitam⁹ de pstratiōe virtutis qꝛ p huiusmōi stupefactiua doꝛmiūt ꝛ ebetāt sensus vnde doloꝛē nō sentiūt ꝛ ex hoc virt⁹ refocillat. iō puocamus somnū stupefaciendo primo cū egethea que a Mes. describitur in ātidotario distinctione. ij. de medicinis opiatis ꝛ appellatur ab eo ȝaȝanea de qua damus vsqꝫ ad. ȝ. ij. Secundū ꝛ magis stupefactiuum est athanasia Nicolai ꝛ tenetur confecta ꝛ possumus dare a. ȝ. ½. vsqꝫ ad. ȝ. j. s. Tertium est filonium ro. quod describitur ab Auicen. quinto cañ. ꝛ tenetur confectum. de isto autem quia est fortius possumus dare. ȝ. s. ꝛ plus vsqꝫ ad ȝ. j. Auicen. 16. tertij in cura colice ex ventositate

filonium

laudat ipsuz & sunt vltima verba capituli. visum ē experimentuz a me in apothecario saraceni in quo non potuit sedari dolor nisi cū isto filonio. Aduertēduz tñ est circa hmōi stupefactiua & maxie qñ virt⁹ est debilis q: esset periculuz de extinctōe illi⁹ pauci caloris. virtute vō exñte forti securius possum⁹ exhibere: vt dicit Aui. in eodem caplo.

In cā ca. ca.

¶ Tertia intētio est digō q̄ diuersificat̄ fm diuersitatez cause. In cā ei3 ca. vtimur siru. acetoso ros. ō end. vio. Si vō talis mā colerica vel alia mā cal. fluerēt: tūc phibere dēmus talē fluxū exhibēdo ea q̄ cū frigiditate hñt admixtā virtutē stip. iō cōuenit siru. ro. de succo aceto. de granatis de cito. cū aqs end. cico. plā.

In mā fri

solatri. Ubi sit mā fri. sicut vtplm ɔtingit: o3 vt digeram⁹ ip3 flegma cū melle ro. v3. ℞. mellis ro. ℥. j. oxi mel. s. ℥. ſ. si forti⁹ incisiuū volum⁹ capiem⁹ oximel cōpositū vel squiliticū cū aqs beto. maiorane saluie & silib⁹. vituperat̄ aūt abs. mā existēte in stō & ideo nō

In mā mlica

dam⁹ aquā abs. Si vō mā fuerit mlīca digerimus cū siru. de epithimo de thimo de fumoterre cū aquis fumiterre scolopē. & aliis sirupis dictis & dabim⁹ vsq3

In ca. san.

ad octo dies. Si mā fuerit sanguinea faciem⁹ flomiā.

¶ Quarta itētio ē eūo: s3 circa eā ē cañ. v3 q̄ qñ volumus eūare mām erñtem in stō nō debem⁹ eūare cū medicina solutiua cui⁹ virt⁹ ptrāseat epar nec ēt cum ea que trahat a remotis q: tūc dicta medicina eūaret plusq3 esset necesse maxie q: mā ē ppinqua viis expulsionis ēt q: trahit māe ad stomachū qō tñ nō querimus. & hūc cañ. ponit Gal. 7. terapē. c. 15. & in libello memiri. i. 10. tractatuuz. tractatu decio. & Auer. 7. colliget ɔ alios practicos q dant agar. turbit & alias medicinas a longe eūantes. laudat ipse Gal. loco al

legato hierāpigrā in qua nullū simplex solutiuū igre-
dit̃ p̃ter aloes quā qdā nolūt exhibē in cā cal. pp vnū
textū Auicē. in pn̄ti cura eo q̄ oīa simplicia intrantia
sunt cal. d̄ quo dcō Aui. dubitat Gen. ⁊ soluit q̄ Aui.
nō loq̄t nisi qn̄ ↄplo stomachi est intēsissime cal. ēt in
caplo de eo quē ledit sensus stomachi. laudat̄ ēt eam
Aui. in pluribꝰ locis: nō ipsa maxie laudat̄ Medicie
vo scamoneate nō debēt exhiberi qꝛ debilitāt stoma-
chū. laudat̄ ēt cassiafistula māna cū aliquātulo reub.
ēt mirabo. cit. ēt vbi nō fit multū ca. vt dicū ē vtimur
hierapigra. laudat̄ ēt vomitꝰ cum aqua tepida qꝛ in
hac cā ca. maxie vz qꝛ colā multū sursuz eleuat̄. ⁊ vbi
talis mā nō possit bn̄ educi iterū ac iterū oꝫ reiterare
euādo cū hierapigra diasenicone. diasenicon eiꝫ nō
ptrāsit epar vt hr̄ a Gen. qnto can̄. tractatu tertio sup
caplo p̄io p̄ime descriptōis diasenicon. dicit ēt ibi
q̄ lꝫ in diasenicone ingrediat̄ scamonea ⁊ turbit tamē
rōe carnis viscose dactuloꝝ q igrediunt̄ ⁊ amigdalaꝝ
⁊ s̄m. d. Mes. penidioꝝ virtus istoꝝ inuiscat̄ adeo vt
epar nō ptrāseant. laudat̄ ēt diacitoniten solutiuū hꝫ
eniꝫ virtutē euādi mām grossaꝫ ⁊ dabimus vsqꝫ ad
ʒ. 5. ⁊ lꝫ sint in eo medicie cal. tn̄ qꝛ cū carne citonioꝝ
miscent̄ ideo nō ita calefaciūt. laudāt̄ ēt pille d̄ hiera
s. ⁊ ↄposita pille elefangine ⁊ masticine que d̄scribū-
tur a Cōciliatore in additionibus Mes. caplo d̄ debi-
litate digestiue stomachi.

¶ Quīta ⁊ vltia itētio ē remotio male ↄplōnis. Si
fuerit mala ↄplo fri. curabimꝰ cū fomentatōibꝰ con-
fectionibꝰ ⁊ cerotis. Si fuerit mala ↄplexio cal. cum
triasan. diarodon ab. vt supra dictū ē in cura deblita
tis stomachi. Qn̄ vero dolor stomachi puenit a ven-
tositate debemꝰ exhibere ea que faciūt ad reso. vēto-

sitatis.sed prius oportet considrare an dicta vento sitas habeat materiam fouentem aut nō.si sic oportet eam euacuare ipsa digesta anteq̄ exhibeamus fortia calefa. quia talia maiorarent ventositatē. τ ideo conuenientiora sunt temperate calefa.τ sic debemus procedere cum euacuantibus τ ipate cali. de qb⁹ q̄dam sunt simplicia τ quedā ɔposita.De simplicib⁹ primo sunt grana lauri que resoluūt ventositatē.etiā alleuꝫ qꝛ ɔsumit de quo vide historiā Gal.7.terapen.c.15. Uinuꝫ etiā puruꝫ aromaticū dicit resoluere τ vulgares obseruāt hoc qꝛ exhibent semina anisi postea bibunt duos ciatos vini maluatici.ciminum etiā valet τ singulariter valet galanga.τ Auicē.in.c.de inflammatiōe stomachi dicit laudes multas.Cōposita vsualia sunt sicut diaciminū diagalanga confectio dianisi. si fortiora volumus habem⁹ el'm ꝺ baccis lauri descriptum ab Aui.c.de colica.quare τc̄.

¶ Cura apostematis stomachi.

Cura vero apostematis stomachi est sicut cura apostematis pulmonis τ frenesis τ aliorum membrorū quia a principio debemus vti repercussiuis diuertentibus ne materia ad locum apostematum currat. postea in augmento vti debemus repercussiuis mixtis cuꝫ resoluentibus. in statu autem mere resoluentib⁹.vide in aliȷ̈s quia idem est modus cure. Si apostema non curetur per viam resolutionis sed veniat ad collectionem saniei τ maturationeꝫ vtaɾ maturantib⁹ pro qb⁹ vide Rasiꝫ Aui.τ alios auctores quare τc̄.

Cura singultus diuersificatur s3 diuersitatem cause. Si enim pueniat a mala cóplexione imateriali inducta ab aliqua causa primitiua cura est remouere causa3 primitiuam vt si a frigiditate aeris póatur in aere calido & ecótra. si a cal. póatur in frigi. postea illa causa primitiua remota cito remouet illa mala cóplexio ipressa & curamus per cótraria & cu3 oibus remedijs que remouent 9ria3 cóplexioné. o3 ergo ordinare debitum regimé. raro eni3 9tingit q hmói singult9 a sola mala cóplexione pueniat. Si vo puenit pp corruptóe3 vel grossitié cibi túc démus prio múdificare stomachú a cibo corrupto & hoc pót fieri cú vomitu & solu. ven. Si. n. mä incline ad vomitú: vomitú puocemus vbi corp9 ét sit paratú vomitui. & si nó sit paratú vomitui vel mä sit in fundo stomachi: tunc curabim9 cú clisterijs lenitiub9 vel ét soluédo ven. cú cassia mána vl cú pillis elefanginis & masticinis dando. ℈. iij. ð ipsis pillulis. ét cú electuario de hiera. s. dádo ad quátitate3. ℥. j. cú diasenicóe dádo. ʒ. iij. vsq3 ad. iij. postea vo 9fortam9 stomachú cú his que p interius & exteri9 applicant. Per exterius inungédo cu3 oleo de méta masticino de abs. cófortamus ét cú cerotis & fométationibus sicut dictú est in caplo de debilitate stomachi. Per intertus vero exhibem9 aromaticu3 ro. vel gariofilatú 3in3iber códitú & alia supradicta. Si vero pueniat ppter acuitaté sensus vel punctioné sicut cótingit in hntibus stomachú maxie sensitiuú vel puenerit a cibarijs valde acutis vt ex cómestione cepa3 allei piperis vel 3in3iberis tunc debem9 mundificare stomachú ab istis cibarijs valde acutis vel p vomitú vel p secessum. cóuenit ei3 cú aq̃ cal. puocare vomitú

⁊ huiusmodi aqua cali. pauca exhibeat ⁊ non multa q: longiori tempore remanebit in stomacho ⁊ ñ cito euometur ⁊ per ꝯsequens melius poterit stomachuꝫ mūdificare. valet ēt aqua ordei ⁊ zucbarū ro. vł vio. cōfectio triasand. diarodon ro. ⁊ iulep vio. postea vero confortamus stomachū cū his q̄ p exterius ⁊ p iterius exhibētur de quibus satis dictū ē in. c. de debilitate stomachi. Ubi vero prouemat a ventositate sicut plin fit tunc debemus exhibere decoctionē mēte mētastri cimini ⁊ thuris vt facit Rasis in lr̄a exhibēdo p̄ro qualibet vice. ℥. iiij. de tali decoctiōe. ⁊ p ista insinuauit nobis alia remedia carminatiua vētositatis. ⁊ proprie conuenit diaciminū' diagalāga ꝯfectio diani si. Simplicia vero valētia sunt sicut semina anisi quibus vtūtur vulgares vel integra vel ꝯtusa bibendo cum eo parum vini albi. ēt valet semē cimini ⁊ grana lauri. Et qñ prouenit a mā̃ fri. conuenit magna ventosa vt dicit Aui. c. de dolore stōachi. laudat ēt Auic. singulariter castoreū assumptū cū modico vini albi. in remotiōe ventositatis facientis singultuꝫ vel cum decoctione seminis anisi. electuariū etiā ꝺ baccis lauri est singularissimū vt dicit Aui. c. de cura colice vētose dicens ꝙ huic electuario nihil equipatur in resolutione ventositatis. precepit etiam Aui. ⁊ Rasis vt dormiat q: calor fortificat in interioribus. somnus lōgus multum confert qñ est mā̃ ventosa. dicit ēt Ras. ꝙ vaporandus est venter. ⁊ per hoc omnia alia remedia dedit intelligere. exhibet etiā Rasis decoctioneꝫ carminatiuā vt nō intelligamus decoctionē factā cū anodinis solū habētibus caliditateꝫ sed ēt factam ex rebus carminatiuis intensiorē habentibus caliditatē ⁊ ideo facimus decoctionē cū camōilla mellilotoane

to pulegio calamento origano abrotano semine lau-
ri ameos qd' e singularissimu semine feniculi. hac enim
decoctionem facimus in aqua cui quandoque permiscemus
parum vini albi odoriferi vel cum solo vino. Si fortius
resolutivum volumus et cum vesica semiplena huiusmo-
di decoctione superponimus stomacho. succurrimus
etiam cum vnctionibus sacculis emplastris cerotis et
vnctionibus videlicet inungendo cum oleo de lilio spi-
ca camomillino. aliqui solent capere filu decoctu cum
cineribus ac si vellent dictum filum dealbare. et ita cal.
cum dictis cineribus inuoluunt in pannis et supponunt.
et isto remedio comuniter practici vtuntur. Accipiunt etiam
aliqui cineres cal. aliqualiter madefactos in lixiuio
vel eos irrorant aqua vite qd' e melius vel aliquo vino
maluatico bono et eos in scutella existentes inuoluunt
in pannis lineis et ponunt super stomachum. isto enim
remedio vsus fui cum essem MCCCCLI in cura cuiusdam no-
bilis dni Aloisij bossij cui prius applicata fuerunt mul-
ta alia remedia et ei bene successit per dictam scutellam
cinerum. et ratio est quia illi vapores exeuntes a cineri-
bus cal. sic irroratis cum lixiuio vel vino aromatico vel
aqua vite sunt cal. et sic. et maxime exiccantes et resol.
ventositatem ideo curant singultum. laudatur etiam ab Auic.
ventosa applicata super stomachum. postea dicit Ras.
quod ei est ieiunandum vel est ponendum infirmus in balneo
tempore vacuitatis. tamen debet esse de remedijs vltio ap-
plicandis et ideo cum cautela debet applicari quia bal-
neum multum debilitat. Nota quod hec egritudo licet vi-
deatur parua aliquando tamen est pessima ideo varijs remedijs
vtendum est. Quidam enim iuris doctor papien. xij. diebus
stetit cum singultu. Nota tamen quod tro. descripti a Rasi non
tenentur confecti sed vtuntur comuniter practici iam dictis supra.

Retētio aūt anhelitus qḋ ēt vulgares obseruāt clau dēdo os ⁊ nares vbi fit ventositas resoluif eni3 ex ca liditate stomacho cōicata q2 co2 inflāmaf ⁊ talis iflā matio ⁊ calefactio cōicatur stomacho ⁊ resoluit vētosi tatē. Si vero proueniat a mā in stomacho ɔtēta i ei⁹ cura sunt quinq3 intētiones obseruāde. prima ē ȯbi tū regimē. secūda digō hu. tertia eūo. quarta excussio hu. adherētis ptib⁹ stōachi. quinta ɔfortatio stōachi.
℄ Pro pria intētiōe ɔsiderare op3 si sit mā cal. vl' fri. q2 ɔtrariandū ē ipi cāe in oibus rebus nō nālib⁹.
℄ Secūda intētio ē digō. h ēt diuersificaf ᵬm diuersi tatē cāe. Nā si mā fuerit colrica cōuētēs erit siru. aceto sus de endi. vio. cū aquis appropriatis. Si vo proue niat a mā flatica ɔuenit mel ro. siru. de duob⁹ radi. cū aquis appropriatis supradictis multotiēs. Si mate ria fuerit melācolica ɔuenit siru. de pomis de thimo de epithimo cū aquis appropriatis. s. fumiterre sco lopen. ⁊ aliĳs respicientibus hu. melācolicū.
℄ Tertia intētio ē eūo. s3 prius notare ȯbemus cañ. supradictū videlicet ꝙ tale solutiuū exhibitū nō tra hat a longinquis ptibus imo eius virtus non ptran seat epar pp cām supradictā. In fri. vo cā exhibemus diacitonitē solutiuū ⁊ alia solutiua appropriata ipis hu. tā cal. ꝙ fri. de quibus satis dictū ē supra.
℄ Quarta intentio ē excussio māe existētis in stoma cho. ⁊ in hoc laudaf primo vomitus q2 p talē fortem morū stomachi ɔtigit vbi mā fit fixa ⁊ adherēs cum tali vomitu eradicef. laudatur ēt fortis ɔcussio in fir mi agitādo eū. fortis ēt clamor ⁊ saltatio. fortis eqta tio eq q bn̄ succusset. ēt sternutatio fortis dicit Hipo. 6. affo. pticula. A singultu hito sternutatio supueniēs soluit egritudinē. ⁊ Aristo. in pble. voluit ꝙ sternuta

tio nō ꝯferat eructuatiōi sic̄ singultui. dicit eniȝ ꝙ sin/ gultus ē passio pulmonis ⁊ nō stomachi vide ipm̄. iō Matheus gradi dicit ꝙ multū miraꝛ de ipo Arist. in hoc ⁊ magis de dilucidatoꝛe q̄ n̄ soluerit has ꝯtradi/ ctiōes. Irroꝛare ēt faciē cū aq̄ cōuēit: qꝛ facit ꝙ caloꝛ retrahit ad intra. Ultio medici debilitāt sensuȝ stoma chi vt hm̄ōi nocumētū n̄ ꝑcipiaꝛ exhibēdo aquā fri. ī multa quantitate quo sensu obtuso remouetur singul tus. ⁊ istud cōiter faciunt vulgares bibentes ciatum aque. non tn̄ est vera cura qꝛ postmodum redit saluo qḋ posset eē ꝙ per antipistasim caloꝛ ille foꝛtificareꝛ ⁊ resolueret mām̄ illaȝ. laudaꝛ etiam in hac intētione siru. de papauere dando coclear vnum vel duo quia facit ad stupefactioneȝ. ⁊ istud laudant pꝛactici. etiaȝ vulgares accipiunt lac papa. albi simul cum aqua la ctuce contundendo semina dicti papa. albi ⁊ facien/ do lac postea exhibere vel facere decoctionem ex se/ mine papa. albi semine lactuce iusquiami albi ⁊ eam decoctionem exhibere. Si vero ista leuia nō sunt suf/ ficientia erit singulare filoniū ro. qḋ laudat Aui. quia cum eo coniungitur stupefactio ⁊ resolutio pꝛopter simplicia ingredientia que sunt cal. etiā vigoꝛatur vir tus expulsiua.

¶ Quinta ⁊ vltima intētio ē remotio male cōplexio/ nis in qua opȝ cōsiderare quis fuerit humoꝛ q̄ im̄pſ/ ferit. s. vel cal. vel fri. remouēdo malā ꝯplexionē dere lictā semꝑ p̄ cōtraria. Si vero a siccitate ꝓueniat opȝ deuenire ad humectātia. laudat ergo Raſ. aquā cali. bꝛodia pinguia carnes cōtusas pꝛo cibo. inunctio fa/ cta cum oleo vio. valet. etiā laudat oleum amig. d. in ungendo spondiles. etiam omnia que sunt humida ⁊ restauratiua quare ⁊c̄.

IRo cura ista nota q si talis appetit⁹ corru ptus pueniat pp mébro⁊ inanitóem.s.pp recedentes egritudines stat intétio in bono regimine itaq patiés vtat bono ⁊ temperato regimine suadédo patiéti q stomach⁹ nó partiatur magnam quátitatem cibo⁊ú imo q non potest bene illa cibaria digerere ⁊ inde generant superfluitates multe ⁊ per consequés multe egritudines: sed debet patiens in sufficienti quátitate accipere ⁊ multotiens sed in pauca quantitate pro qualibet vice. ⁊ talia cibaria non sint difficilis digestionis ⁊ eis exhibeam⁹ cibaria vnctuosa ⁊ pinguia vt brodia pinguia carnes pingues ⁊c. que hñt relaxare tunicas stomachi ⁊ potius habent pmouere nauseam q̃ appetitú. ⁊ ideo tunc prostrabit appetitus. ⁊ hec cura erit quádo pter inanitionem membro⁊ talis appetit⁹ pueniret. Si vero pp debilitaté digestiue dictú est supra capl'o de debilitate stomachi. Si pp debilitaté epatis dicetur capl'o de egritudinib⁹ epatis. Siliter si propter splené vt q: transmittat magná copiá hu. melancolici vt corrugando os stomachi causet appetitum dicet in capl'o de egritudinib⁹ splenis. saltem oportebit q mã que est fluxa digerat ⁊ euacuet. Si vero pter vermes videbit cura infra loco suo. Si a materia frigi. flegmatica existente in stomacho ⁊ in ore eius sunt quinq intentiones obseruande. prima est debitum regimen. secúda digestio. tertia euacuatio. quarta remotio male cóplexionis ⁊ resol'o remanentis. quinta appetitus prostratio.

¶ In prima ergo intentóe regimen dz declinare in oibus rebus nó nãlibus ad cali. ⁊ sic. q: egritudo est fri. ⁊ hu. ⁊ ita cibaria sint cali. ⁊ sic. preter h' q in ciba

tijs est cañ. obseruãdus vz q non adhibeantur acria acetosa vel stip. Et licet talia cõpeterent pp cãm. s. in digerendo incidendo mãm flegmaticaz augerent tñ egritudinem. s. appetitum.

¶ Secunda intentio est digestio in qua dictũ est satis supra. Si mã est fri. digeraẽ cũ melle ro. ꝛ digestiuis supra noiatis in materia frigi. cum aquis etiam iam dictis conuenientibus.

¶ Tertia intentio est euacuatio sed obseruandus est cañ. q tale solutiuũ nõ multũ trahat a remotis sicut supra dictũ est qꝛ mã cõtineẽ in vijs ductuuz vbi gra cũ diafenicone ꝛ cũ pillulis elefanginis.

¶ Quarta intẽtio ẽ resoƚo residui remanentis ꝛ hec cõpleẽ cum his que p interius ꝛ exterius calefaciũt stomachũ de qbus satis diffuse dictũ est supra caplo de debilitate stomachi. ꝛ in hac intẽtiõe laudaẽ vinũ qd laudat Hypo. scda affor. Pot° indigentiã soluit. Sed vr̃ esse cõtradictio inter Aui. in presenti cura ꝛ Gal. in cõmento affor. allegati. vult enim dare vinuz post cibaria vnctuosa ꝛ ita post cibuz: Aui. vero ante cibum. Diciẽ vt rñdet Gen. q Aui. habuit intentões quã nõ habuit Gal. Aui. ẽt dedit ante cibum vt calefaceret stomachuz ꝛ digereret mãm flegmaticam vel aliam. Gal. vero dedit post cibuz vt vomituz puocaret ꝛ vt stõm laxũ reddẽt. vide Gen. Etiã vr̃ ꝯdictio de hoc qd dicit Aui. q vinũ nõ dz exhiberi stante fluxu cũ ergo vt in pluribus ꝯiungaẽ fluxus cũ appetitu canino pp nimiã quãtitatẽ ciboꝝ vr̃ ergo vinũ nullo mõ esse exhibẽduz. Ad hoc rñdet Gen. ꝛ vide eũ.

¶ Quinta ꝛ vltĩa intentio est ꝓstratio appetitus ꝛ ista cõpleẽ cũ oibus corrugatõez ꝓhibentibus. ꝛ iõ Rasis laudauit rizuz alteratũ cũ pinguibus cibarijs

et ita oia oleaginea et vnctuosa coueniut q relaxat tu/nicas stoi io phibet corrugatio. laudat vinu in multa quatitate post cibu qz facit fluere cibu p stom et ita di sponit ad nausea. Si vo pueneri a ca cali. resoluedo succurredu est cu regimine cibario grossor vt ver bigratia castaneis carne bouina vl vaccina qz stoma chus non ita potest 9sumere hmoi cibaria vt ita: Ra sis facit in pnti caplo quare etc.

Cura doloris epatis.

Pro cura huius egritudinis vide Rasim Auicen. et alios auctores in capitulo pro/prio etc.

Cura apostematis epatis.

Rasis in cura apatum epatis remittit nos ad cura apatis stoi. sz lz 9ueniat in repcus/sione et resolutoe tn qz aliq can. coueniunt in cura apatis epatis q no coueniut in cu/ra apatis stoi io facimus distincta capla. Pro prio ergo obseruadus est can. q no debem esse neglige/tes in eius cura qz apa est in mebro nobili et pricipa li. ideo Aui. qrta primi dicit q cu diuersis ingenijs demus succurrere et cito qz nocumetu postea fit toti coe et qz coiter tale apa epatis est cali. ac cito ad duri/tiem venit ideo sunt intentiones in eius cura obser/uade. pria est debitu regime. scda diuersio hu. tertia repercussio. quarta digestio. qnta euatio. sexta reso/lutio. septia remotio male 9plexiois in epe drelicte. In pria intetoe oz dispone regime qd prohibeat

augumentū siue ꝯplemētū apatis administrādo regimen fri. ⁊ si nō sit nāliter fiat artificialr̄ infrigidando ⁊ imobilitano hu. ne moueanť ad locū apatū. In cibo aūt sit cōtent⁹ ptisana or. vel pane infuso in brodio. dimittanť carnes oua ⁊ alia san. generātia. Et lʒ plurima alia apata possint fieri in epate tamē vtplurimū est apa cali. Et sicut de aere ⁊ dieta dictū ē ita ꝺ alijs sex rebus nō nālibus ordinādū est. de hoc multotiēs habitum est in superioribus ideo prolongare sermonem non oportet.

¶ Scda intētio est diuersio q̄ multū facit ad ꝓhibēdum augumētū apatis subtrahendo mām q̄ est para recipi ⁊ ista cōpleť flo. de qua loqtur Aui. in ꝑncipio istius capl'i ⁊ dicit ꝙ primū opʒ egrotātis dispōnem ꝯsiderare ⁊ alia. s. virtutē qꝛ si cōsenserit faciem⁹ flo. vel in vena media. i. nigra vel in cephalica vel in basilica. ⁊ ꝟm maiorem vel minoreʒ repletionē ⁊ virtutis tenorem extrahemus magnam vel paucaʒ quantitatem san. sed flo. vene nigre ⁊ cephalice non ita facit ad propositum apostematis epatis sicut facit flo. vene basilice propter directum aspectum. sed vt nobis ostenderet Aui. necessitatem flo. dixit vt fiat flo. ex omnibus dictis venis. ⁊ etiaʒ ita facit in capitulo de cura pleuresis. ⁊ ideo si non inueniremus basilicā non propter hoc desistas in flobotomādo aliaʒ venā s. cōem vel nigraʒ. ⁊ hoc maxime si nō appareret pp pinguedineʒ fiat de cephalica lʒ magis capiti deseruiat. Utruʒ aūt talis flo. dēat fieri in latere dextro vel sinistro facit Cōciliator diam. 198. vide eā. ⁊ Gen. tʒ hāc opinionē Cōciliato. fit ēt diuersio cū fricatiōib⁹ ligaturis ⁊ alijs q̄ faciūt ad diuersiōeʒ san. ⁊ hu. currentiū. ēt cū ventosis in extremitatibus.

¶ Tertia intentio est repercussio que facit ad prohibendum augmentum apatis et hoc fit constringendo porositates epatis ne recipiat materiam et in hac intentione ponit Avi. can. observandos et alios timores quos debemus timere et cavere. Primus est quod advertimus in usu istorum fri. repercussivorum quia epar habet venas strictas et est membrum pronum cadere in oppilationes. et ideo advertendum est quia fri. constringendo vias sunt causa oppilationis. Secundus est quod nos debemus advertere quia apa epis facillime induratur quia partes subtiles apatis resoluuntur et remanent partes grosse. ideo dicit Avic. quod non evadit aliquis ex apate indurato. et dicit Avi. o quam velociter respondet duritiei ideo non debemus nimis infrigidare. Tertius est quod advertamus in usu stip. fri. ne sui frigiditate prohibeamus resudationem. ideo etiam in pleuresi est vitanda in prima parte augmenti. semper enim ex tali apate resudat aliquid de materia ideo fit sputum subrubeum vel subcitrinum. et ita etiam resudat aliquid ex apostemate epis et illa virulentia indiget abstersione. Quartus est quod ista repercussiva fri. sunt aliquando causa retentionis colere in epate et ideo sunt causa maioris inflammationis et prohibet ne materia colerica mittatur ad cistim fellis. Ideo dico statibus istis can. quod repercussiva non debent esse fortia et semper debemus aliquid immiscere quod habeat virtutem aperitivam et abstersivam exhibendo aliquando ea que per interius et aliquando ea que per exterius applicantur. Per interius damus siru. videlicet rob. de succo ace. de ribes de cito. cum aquis appropriatis. s. aceto. plan. que singularissima est quia non est constrictiva sed aperitiva licet quidam dicant quod est constrictiva sed male. Et nota tex. quod in cura oppilationis epis laudat Avi. aquam plan. factam ex folijs et rad. suis et cum hoc ponemus aquam end.

endi. que côuenit cum epe. miscemus etiam cum su/ p:adictis aquis aliquā ex istis. s. cico. capillorūueñ. q: abstergūt ꝛ aperiunt. ꝛ hoc vbi materia sit cali. q: si esset frigi. côueniret mel ro. cū siru. ro. ꝛ tūc cū aq̄ absin. que non ita infrigidat. Per exterius aūt côue/ niunt epithimata ꝛ inunctiones vt ex oleo ro. ꝛ de ci ro. ꝛ epithima ex aqua plan. solatri ꝛ ro. ꝛ cū pāno in/ fuso applicet epi faciēdo etiā sacculos ex pulueribus vt ex sandalis albis rubeis ꝛ citri. rosis corticibus ꝛ floribus granatorum ꝛ puluerizare ꝛ super epar ap/ plicare cum sacculo. Si etiam fortius indigemus ap/ ponemus tam in epithimate q̄ȝ in sacculo quattuor vel sex grana camphore aut ex eis possumus facere emplastra. Si vero materia esset frigi. non faciemus epithimata ex reb⁹ fri. tm̄ sȝ cū eis poneremus de ca lefactiuis vt de absin. squināto mastice cum oleo ro. ꝛ masticino. etiam ex decoctione absin. ꝛ squināti po nendo super epar.

¶ Quarta intētio est digestio. si enim sit alius humor a sanguine, diuersificabit digestio ꝑm diuersitatē hu. q: si erit colericus digerēdus erit cum digerentibus colerā ꝛ sic de aliis. Est tñ obseruandus cañ. in hac intentione ꝙ illa que exhibemus ꝑm diuersitateȝ hu/ morum debēt hēre virtutē stip. côuenit ergo sir. ro. ð ribes ð succo ace. oȝ. n. simul stipticare ꝛ digerē ꝛ ma xime q: sumus in prin. ꝛ iō non côuenit siru. vio. q: nihil hȝ stip. Ubi vero nec essemus ī pri. nec in aug/ mento ita ꝙ iā fluxa esset materia que debebat fluere tūc possumus vti aliis nō stipticis ꝛ tūc darem⁹ siru. acetosum vio. ꝛ alios sepe dictos ꝛ isti côueniūt pro digestione materie colerice. In flegmatica vero côue nit mel ro. oximel sim. sirupus de duabus radici. In

melācolica vero ēt ꝓpria cōueniūt digestiua vt firu. de pomis simplex firu. de fumoterre.

¶ Quinta intētio est euō ꝛ est obseruādus cañ. ꝓdictus ab Aui. p̄ries ꝙ qñ volumus euare opꝫ cōsiderare locuꝫ apatis qꝛ si est in cōcauo oꝫ euare p venas meseraicas ꝛ intestina. si autem in gibbo per venas emulgētes ꝛ vias vrine. facere aūt al'r est magnus error. ꝛ diuersificaꝭ huiusmodi intētio ꝑꝫ diuersitatem humoꝝ. nā si sit col'a euabimus cū reubar. cass. ꝛ māna ꝛ non oꝫ ꝙ sint fortia attrahētia qꝛ eēnt cā augmēti apostematis agitādo hu. cōuenit ergo reub. in infusiōe. ꝛ laudauit Auic. vt exhibeanꝭ huiusmōi medicine cū pane vel alio cibo. d̄ quo dubitat Gē. nihil determinādo. ꝑcipit. n. Aui. vt exhibeaꝭ turbit elleborus. oppositūꝫ hui⁹ habetur quarta primi. c. de regulis cōib⁹ sol'onis ven. ꝛ vomitus. vbi dicit ꝙ medicina adhuc exñte in stomacho nō debꝫ cibus exhiberi. Mattheus gradi soluit dicēs ꝙ regula ē in cura apostematis ꝙ nō soluamus ven. cū medicinis trahentibus a remotis mās ad ipsum epar qꝛ tunc est timor de augmēto ꝛ additōe apatis ꝛ solum debemus euacuare qd̄ in epe contineꝭ. ꝛ qꝛ aliqñ materia est grossa ꝛ rebellis ideo indiget forti solutiuo vt turbit vel elleboro. verū qꝛ iste māe hñt ānexā aliā virtutē. s. ꝙ attrahūt a lōginqs: ıō ingeniat' ē Auic. vnū modū quo euaret ab epe ꝛ nō ab aliis mēbris vꝫ dādo paucam quātitateꝫ solutiui ꝛ secū admiscēdo cibū ꝛ ita cibus alteratus cū virtute huiusmōi solutiui facit solu. ꝛ nō attrahit a remotis qꝛ illd̄ paucū solutiuū qd̄ nō fuisset sufficiēs ad attrahēdū mām admixtū tñ cū cibo ꝛ alterato ipso cibo cōplet solutioneꝫ ꝛ non attrahit a remotis qꝛ eius virtus refrangiꝭ a cibo. Sed posset

quis dicere quare est q dictū solutiuū cū ē in epe nō attrahit a remotis? dicat q virtus solutiui est ita con fracta q non potest a longiori loco attrahere. ⁊ ideo dicit Auicen. aliquid ex istis solutiuis quasi velit in/ nuere q illud solutiuum sit parum. Euacuatiua co/ lere flegmatis ⁊ melancolie satis dicta sunt supra: iō diuersimode procedimus euacuando ſm diuersita/ tem humoris.

¶ Sexta intētio ē resol'o ⁊ in hac intētiōe ponit Aui. cañ. vnum q in ista via nō debemus absoluere soluti ua a stip. cōfortatiuis vt spicā squinātū q2 epar ē mē brū sicut sang. congelatus siue coagulatus ⁊ est mem brum satis laxū ⁊ dissolubile. eēt ergo timor ne tale mēbrū' eliquaret ⁊ dissolueret sicut cū digestiuis sem per miscemus qd̄ hēat virtutē aperitiuam. si ergo vo lumus facere decoctionē p fomentatiōe verbigratia mellilotі camomille altee addemus aliquid stip. vt spicam ⁊ squinantum. conueniunt ergo in hac inten tione reso. inunctiones emplastra epithimata fomē/ tationes circa regionem epatis cum aneto mellilото altea ⁊ camomilla ponendo aliquid de rosis de ab/ sinthio vel masticis. inunctiones vt cum oleo liliorū camomillino anetino ⁊ simul miscere ponendo semp de oleo absin. ad stipticādū ⁊ cōfortādū.

¶ Septima ⁊ vltima intentio est remotio male com plexionis ⁊ ista proportionatur cause quia si est cali. debemus remouere cum frigidis. ⁊ ecōtra. Comple tur autem hec intentio cum his que per interius ⁊ exterius applicant. Per interius cū siru. calefa. vel infrigi. ſm diuersitatē cause modo dicto: ⁊ hoc quan do tale apostema terminatur per reso. Aliquādo ta/ men deuenit ad sanitationē ⁊ cognoscimus per hoc

q̄ non diminuit feb. nec dolor: imo forte augetur quia circa generationē saniei accidūt dolores &c. Et ita arguendum est q̄ saniatur & si est sanguineū apostema maxime ad dubleti. i. saniē cōuertitur: & ideo debem⁹ adiuuare naturā ad collectōez saniei vt citius apostema maturetur. laudatur ad hoc decoctio pass. ficuū siccaruz altee maluaꝝ seis lini & fenugreci. & ita ex eis facim⁹ empl'z cuz butiro vel oleo amig. d. cum assungia pinguedine galline anatis. Maturato aūt apāte rumpimus ipm cū tussi motu forti ꝓuocādo vomitū vl'sternutationē vl'saltando & sic de silibus motib⁹. postea abstergimus ſm diuersa latera. vt si ē in gibbo dabimus abstersiua que sunt vrine ꝓuocatiua vt aquam mellis zuchari vel ordei vel cicerū rub. Si aūt in cōcauo dabim⁹ ea que faciūt ad ꝓuocatōem secessus vt cassiā mānaz tamarindos serū caprinū postmodū cōsolidamus cū boloar. terra sigillata vt supra dictū ē. Si aūt ad duritiē deueniat raro curantur sz postea ad hidropisim deueniūt. Est ergo intētio ad mollificandum cum radice altee maluis farina. s. lini & butiro. Sed vnum singulare remediuz est emplastrum mellilott qd describitur a Mesue in antidotario in duritie splenis epatis & duritie quasi omniuz membroꝝ & ponitur cum corio super loco. etiaz isopi cerotū. d. filagri. Et nota q̄ isop⁹ humida. s. sordities lane ouiū incorporata cū oleo amig. d. vel butiro in apostematibus auriū pueroꝝ vel in glandulis mirabilr̄ mollificat & resoluit. Et ego consequutus sum maximum honorem. & si possibile est fiat remotio duritiei apostematis: tamē quādo est confirmata durities nō curatur: vt dicit Aui. quare &c.

PRo cura debilitatis epatis ponit Aui.in princi.capl'i cañ.q medicine que adhibēt ad debilitatē epatis debent esse aperitiue cū leui caliditate & subtili.leui qz nō multū eleuate in caliditate qz si ɔtingeret q esset discrasiatū ad calidū adderēt in cām cali. & ppter hoc vt calor epatis ɔforteē tali leui caliditate.ēt q hēant virtutē aperitiuā qz cū debilitate epatis cōiter oppilationes ɔiungunē pp venaꝝ strictura qz ex debilitate multe in ipo gñanē supfluitates q̄ aggregate causant oppilatōez. Alia virtꝰ q̄ dz eē in hmōi medicis ē vtꝰ lēitiua & abstersiua leuiter qz supfluitates q̄ gñanē indigēt abstersiōe.& dic̄ Nicolus q ml'tuz ɔuēit terbētina qz ē abstersiua & lēitiua.iō pōit vnū el'm ð terbētina. Aui.in hac cura ēt medicie q̄ epati exhibenē sint stip.qz epar ē mēbrū laxū & dn̄t hūores pseruari a putrefactōe qz multi humores nō bñ dispositi generanē ideo oz illa exhibere que oēs has virtutes cōpleant vt cinamomū qð hz oēs has v̄tutes.Stāte ergo isto casu opz ɔsiderare cām & qz vtplurimū cā debilitatis epatis est frigus & si est cal.tandez deducitur epar ad infrigidatōez ppter multā reso.san.& spirituū.& ideo ad confortationē quedaz sunt simplicia vt absintium in quo omnes doctores cōueniunt qz est epatis calefactiuū temperate.aperit enim rōne partium subtiliū & habet virtutez stip.& solutiuam.squinantuz & spica simil'r sunt singularissima in confortatione epatis.pistachi vel fistici passule etiaz dul.quas laudat multuz Auicē.& etiam in cura male complexionis cali.quia a tota substantia respiciunt epar vt in capitulo de mala complexione frigi. epatis: quia vult q magis faciant ad confortationē epatis sui proprietate q̄z per

eius caliditatem noceant et debent esse potius aliqualiter acetose q̃ dul. in causa cali. in presenti et cap'o eas bis laudat et et i fine cap. dic q fluxũ curat lotiuũ et in cõmuni practica multuz confert exhibere vnuz coclear passu. in fluxu lotiuo. Etiaz carnes limatiaꝝ in cura male cõplexionis cal. et fri. laudant ab Auice. et cõnumerat eas in rebus cõuenientib' epati. de quo facit dubitationẽ Gen. differentia. 68. Et Jo. mathe' de gradi tenet contra Gen. et contra euz arguit vide euz. Endiuia etiam valet in egritudinibus tam cali. q̃ frigi. epatis quia hec agit a proprietate occulta. et limatie licet sint viscose et oppilent: tamẽ ratione proprietatis occulte ꝯueniũt et magis iuuant q̃ noceãt eo maxime quia artificio illa viscositas potest remoueri pro qua preparatiõe vide modũ preparãdi quẽ habes in fine Jacobi forli. super tegni in vltia charta. primo capiendo cineres et ponere dictas limatias in eis cuz aqua et multotiens fricare abijciendo aquã vel cuz arena et aqua et ita sepius fricare vel cũ aqua tepida et sale ita q nunq̃ tangant aquã fri. sed cal. qr in aqua frig. indurescũt. Aqua etiã distillationis eaꝝ multuz valet extenuatis et ptisicis et est multuz fortis ad restaurandũ. etiã ad debilitatẽ epatis. dosis eius est. ℥. vj. in aurora et tenetur ꝯfecta. etiã absinttium est singularissimũ in solo vsu eius et nõ ẽ timor in eo. liberaui enim hidropicuz ex solo vsu eius. valet etiaz aqua ordei in debilitate proueniente a malicia complexionis cali. derelicte post feb. tertianas. et hoc expertus est Mattheus gradi. Epar etiaz adip. conuenit a proprietate qđ aliqui estimãt eẽ epar lupi. Aui. autem sexta quarti ponit differentiã inter ea. facit eiz de eis capitula distincta. conuenit etiã confectio dia

lace dando de ea coclear vnum. valet etiam diacurcu
ma. dicit enim Auicen. infra quod in ea ē spes ad omnes
species hidropisis dando. ʒ. ij. in mane cum aliquo
liquore vt aqua absin. electuarium etiam de vino quod
ponitur ab Auicenna licet non sic ab eo nominetur
sed ponitur in capitulo de debilitate epatis quod est ex
sublimibus Gale. quod forte vt dicit Genti. ponitur a
Gale. in libro experimentorum vel in libro particu-
larium egritudinum qui liber memir appellatur vel
decē tractatuū quem librum Gen. non viderat et po-
nitur electuarium hoc in octauo libro decē tractatuū
capitulo decimoquarto. et Auicen. accepit eum de ver-
bo ad verbum sicut etiam facit Genti. loco allegato
licet ab eo Auicen. raro inueniatur quod verificet sim-
plicia ingredientia compositiōem. multi vsi sunt hoc
electuario et maxime quidam medicus Mediolani
pro illustrissimo duce Bari pro fluxu epatico a quo
sanatus fuit. postea vero alia egritudine obijt. Nota
etiam quod in isto electuario ingredit̄ quoddaȝ simplex
quod dicitur darsisabā de quo est dubitatio quid sit. quí
dam enim dicunt esse aspaltum quidam flores grana
ti siluestris sed loco eius vtimur xilocarata vel cha-
rus vel squila charoba vulgariter dicitur vel garoua
vel faba vltramarina. In libro autem Aristotelis q.
dicit̄ ad Alex. multum cōmendatur reubar. et dicit quod
est vita epatis. et ab Auer. quito colliget ꝯmendatur
quod est frenum aliarum medicinarum. quidam practici
dant bis vel ter de eo in hebdomoda. et pro quali-
bet vice dant. ʒ. s. et curant fluxum epaticum. et hoc
erat Giringelli secretum. Troc. etiam de reubarba.
multum valēt. videlicet dando. ʒ. j. vel. ij. bis in heb
domoda. valent etiam trocisci de rosis et eupatorio.

⁊ non debemus stare contenti in vno remedio quia egritudo est longa dando suprascriptos trocis. cum siru. vel aquis confortātibus epar vt siru. de absin. vel de eupatorio. Et vbi timeref caliditas infrigidā/tes res damus remittentes eas sicut endi. tarasacon vel cico. dicit Nicolus de mēte Gen. ꝙ tarasacon est planta leonis que facit florē citrinū. ē ēt vna alia spe/cies q̄ cicerbita appellaf ⁊ vt quidā dicūt morsus por cinum. Et de rebus ꝯferentibus epi ponit Aui. vnū aliud declinans ad fri. s. spodiū ⁊ ē simile ossibus cō/bustis vel ē radix cāne ꝯbuste. Sꝫ dicit Si. ianu. ꝙ n̄ est verum licet ponatur ab Auicē. valet etiam diara/don abbatis. ⁊. d. cōi simil'r confectio triasan. posita a Nicolao in antidotario. ⁊ est in cōmuni practica ⁊ est fri. Et si superfluitates sint fri. laudat Aui. esse exhibē dū agar. tamen omnes auctores conueniunt in reu: barbaro. ideo est in communi practica in egritudini bus epatis. sed aliqui dicūt ꝙ agari. facit seua accidē tia in stomacho ⁊ epate qd̄ nō videf de mēte Auicē. Sed nota in confortatione ⁊ vigoratione naturaliuꝫ virtutum epis medicine conueniūt ꝯm cōplexionem virtutū ita ꝙ ꝯm distempamentū virtutū conueniūt medicine vt si sit debilitata sola digestiua conueniunt calefa. ⁊ humectantia. Si vero retētiua cōueniūt fri. Et lꝫ auctores inuestigauerit quālibet cām q̄ posset quaslibet virtutes epatis ledere ⁊ vna posset distem perari alio modo q̄ꝫ alia ⁊ ita ꝯm earum distempiem varie requirantur medicine: tamen vt plurimum di/stemperata vna omnes distemperantur ideo dande sunt medicine confortatiue omniū virtutum vel vna medicina cōposita ex diuersis medicinis ꝯfortatiuis diuersaruꝫ virtutum ⁊c.

Cura ista diuersificat s̃m diuersitatẽ bicteritie q: alia debet citrine alia nigre alia illi q̃ puenit ex multitudine cole alia illi q̃ puenit ex oppilatiõe. diuersificat et s̃m diuersitatẽ mãe. In cura ergo bicteritie citrine puẽiẽtis ex multitudine cole & a mala cõplexione cal. epis quattuor intẽtiones sunt obseruande. prima est debitũ regimẽ. scd̃a digõ hu. faciẽtis bicteritiã. tertia euõ. q̃rta remotio male cõplexiõis remanẽtis.

In prima ergo intẽtiõe op3 vt .6. res nõ nãles declinẽt ad fri. & hu. & in hoc nõ op3 sermonẽ plongare quia satis dictum est supra.

Secunda intẽtio ẽ digõ hu. colici peccantis & h̃ cõpletur cu3 siru. vt siru. acet. s. de endi. vio. de cico. de succo aceto. de agresta de limonibus de acetositate citri & aliis valentibus in digerendo hu. colericũ cu3 aqua endi. cico. solatri lactuce plan. acetose. & possumus admiscere cum predictis aquis iulep vel et p se & sic completur digõ.

Tertia intentio ẽ euõ sed pri° fienda ẽ flobotomia si fuerit necessaria postea debemus euacuare cola3 cũ cassia mãna admiscẽdo de electuario de succo rosa. de electuario ro. cum diapruni solutiuo dãdo vsq3 ad .3. iiij. ẽt reubarbaru3 in infus. si timemus oppilationes si nõ dabimus ipm in sba. Si aũt sit mala cõplexio in toto tũc op3 flobotomare ipm vt faciam° subtractionẽ cole ẽt q: per flo. epar infrigidatur seruato tñ can. Aui. quarta primi. c. de flo. Caue ne egrũ ad alteram duarum re3 perducas &c. cum sanguis sit alioru3 humorum frenum.

Quarta intẽtio ẽ remotio male cõplexiõis derelicte q: remanente tali mala cõplexione de nouo adhuc re

generat̃ hicteritia.remouet̃ aũt cũ his que p̃ iterius ⁊ his que per exterius applicant̃ vt in ꝯplexiõe cal. exhibere ea que infrigidãt epar ⁊ corpus vt sunt epithimata fri.vt capiẽdo pãnuȝ lini infusum in liquore fri.⁊ epi applicando.⁊ semp̃ huiusmodi epithimata debẽt applicari añ assumptionẽ cibi ⁊ nõ stãte repl'one cole in epe ne retineat̃ mã ⁊ p̃p infrigidationẽ p̃hibeatur ꝯuersio san.applicent̃ ergo p̃dicta epithimata p̃ duas horas añ prandiũ ⁊ vnã ante cenã.⁊ nõ debẽt fieri vt dictum est stante repl'one mãe col'ice in epe qꝫ talis mã retinet̃ ⁊ retenta putrefit.⁊ iõ in febribus q administrant epithimata añ completã euacuationem errant.postea vero facta euõne possunt approximari ⁊ ad hoc propositũ singularissi.ẽ aqua endi.fiat ergo epithima sub hac forma.℞.aque endi.lib.j.aq̃ ros. qꝫ hꝫ virtutẽ stip.siue ꝯstrictiuã.℥.ij.vel.iij.sandalorum ⁊ spodij añ.ʒ.j.aceti.℥.j.cã penetrationis.spice ℈.j.p̃p virtutẽ calefactiuam aut croci gra.iiij.⁊ fiat epithima qd̕ ẽt ẽ singulare pro mala ꝯplexiõe cordis cal.si supponat̃ regioni cordis.⁊ circa hoc.s.cor non tanta est habẽda cõsideratio in applicatiõe huiusmodi frigidorũ qꝫ stante repl'one possumus ẽt approximare eo ꝙ nõ est timor de p̃hibitione digestiõis qꝫ cor nõ replet̃ cibo nec ẽ timor de oppilatiõe sicut in epate.In corde aũt cuȝ huiusmodi fri.debet poni de confortantibus cal.fiat ergo epithima sic.℞.aq̃ ros. lib.j.aque buglo.℥.iij.aceti.℥.j.sandaloꝝ oiuȝ ros. spodij añ.ʒ.j.croci been albi ⁊ rub.añ.℈.j.cãphore ℈.s.lignial.℈.j.põt ẽt huic epithimati addi de gariofilis.Et nota ꝙ ponit̃ crocus rõne apportationis medicinaꝝ ad cor.laudat etiã Aui.administrationeȝ balnei qd̕ debet esse cal.actualiter ⁊ fri.virtualiter fa.

ciendo decoctioně ex lactuca endi.ꝛ similibus.ět per interius administranť siru.infri.ꝛ aque ꝛ confectiões infri.vt zucharū ro.vio.diaradon ab.ꝛ.d.cōmuni cō fectio triasan.iulep vio.ꝛ rof.ꝛ acetositas citri maxi/me quando venit a multitudine col'e.ꝛ sic quattuoꝛ intentiones complentur.Si vero ꝓuenerit ꝓpter aliam causam.s.ꝓpter oppilationes sunt etiā quat tuoꝛ intentiones obseruande.ꝓrima ē debitum regi/men.secūda digōlhu.tertia euacuatio.quarta canaliū ꝛ viarum apertio.

¶ Prima ergo intētio compleť per' regimen qđ cāe contrariatur.cum ergo causa oppilationis sit materia colerica grossa vel sl'a.opoꝛtet vt regimen sit cal.ape ritiuum ꝛ subtiliatiuū:licet coniuncta sit materia cal. tamen nos intendimus ad aptionez vt supꝛadictum est ꝛ ideo sit cal.aliqualiter.

¶ Secūda intētio est digō que fit cum siru.incisiuis subtiliatiuis ꝛ apitiuis.exhibēdo pꝛio sir.ō bisantijs cū aceto.deinde siru.de duobus radi.postea illum ō qnqz exhibēdo ět de mel.rof.ět siru.de eupatoꝛio in intētione digōnis cū aquis cico.lupuloꝝ fenicu.apij cuscute eupatoꝛij.ista enīz digerūt hu.grossos verbi/gratia.℞.siru.de bisan.℥.j.mel.rof.℥.ß.aquaꝝ feni culi ꝛ cico.an.℥.j.ß.ꝛ qꝛ isti sir.sunt apitiui:ió opꝫ vt nō inueniāt in stō hu.multos qꝛ facerēt eos ad epar penetrare ꝛ sic augereť oppilatio.ꝛ ió pꝛactici cōiter pꝛimo mundificāt stomachū exhibēdo cas.electe.ʒ. x.vel diasi.ʒ.ij.vel.℈.iiij.pillulaꝝ elefanginarum ꝛ sic postea digerere ꝛ aperire vel si est diues cuz.℥. ij.māne electe.

¶ Tertia intētio ē euō i q̄ opꝫ solutiua admistrare q̄ respiciant coleram grossam mixtam cum flegmate ꝛ

primo in hac intentõe laudat aqa. q2 curat egritudi/
nes quarũ mater est oppilatio. conuenit ẽt reuba. in
infusi. dando. ʒ. ij. vel. iij. ꝯuenit ẽt reuba. ⁊ agari. si/
mul mixta verbigra. ℞. reuba. ell ⁊ bene mundi. ʒ.
iij. spice parũ minutim incidant ⁊ infundant in aqs
cico. vel endi. q. s. cui addat vini al. odoriferi parum
dimittantur in infus. per horas. x. vel. xij. deinde for/
tis fiat expressio cui addatur agari. trocis. ʒ. j. iulep
viola. ℥. j. pro remotione mali saporis ⁊ fiat potio
cum istis. n. euacuamus materiam oppilantem. Eua
cuamus ẽt cum diafenicone cũ ellˀo indo cũ hiera. s.
dando. ℥. j. cũ. ʒ. j. aga. tro. Clisteria autẽ multũ lau/
dantur q2 pertingit virtus eorũ ad intestina superiora
⁊ q2 in hac egritudine vtplurimũ fit stipticitas ven.
ideo opꝫ tenere ven. lubricũ. cõfert ẽt flo. basilice vel
saluatelle maxime qñ mã illa est admixta san. que sal
uatella est inter digitũ paruũ ⁊ anularẽ q2 per flo. agi
tantur humores ⁊ sunt cã ꝙ vbi prius ille humor q
erat firmꝰ postea agitatur ⁊ exoppilatur illa via que
prius erat oppilata.

¶ Quarta intentio est apertio viarũ. cõueniũt ergo
primo siru. aperitiui ⁊ aque aperitiue vt siru. d bisan.
d duabꝰ de qnqꝫ radi. cum aqs aperitiuis vt lupulo/
rum cuscute feni. ⁊ aqua sparagi ẽt vꝫ cum predictis
siru. vꝫ ẽt famosa decoctio quinqꝫ radicũ. s. apij feni/
culi sparagi petrosilij brusci que sunt optime lauãde
deinde decoquẽde quousqꝫ medietas sit consumpta
⁊ ita mane exhibẽ. Nicolus flo. laudat aquam rafani
ab Aui. cõmẽdatã ⁊ habet scdo cañ. caplˀo de rafano
ꝙ curat bicteritiã ⁊ aqua decoctõis folioꝝ rafani ea
contundendo ⁊ ex eis per quattuor dies exhibendo
℥. iiij. de dicta decoctõe vel etiaꝫ aqua distillationis

ipsorum foliorũ q̃ erit gustui gratior. Secũdum remedium positũ a Nicolo sunt lũbrici terrestres exiccati quos Aui. laudat remouendo victeritiã citrinã. et Nicolus recitat q̃ istud remediũ habebat pro singulari magistter Sugutius de scarparia et magister Petrus de la trinitate Papie tenebat hoc remediũ pro secreto maximo exhibendo cũ vino albo. sed nõ est opus dicere infirmo ne recuset assumere. erit etiã bonum eis aliquid admiscere de zucharo optimo vt malus sapor et abominabilis remoueat. et eodem mõ fiat in omnibus casibus in q̃bus exhibent abominabilia sicut sepe fit in squinãtia in qua exhibent stercora. Ego aũt de dicto puluere lumbricorũ cũ siru. de bisan. facio cõponere pillulas et eas deaurare postea exhibere et die sequẽti do serum caprinũ. laudat etiã ab Aui. in p̃nti cap̃lo stercus canis albũ comedentis ossa. Tertiũ remediũ est capere decoctõẽ prassij vel marubij et ponant ista ad bulliẽdũ cũ vino albo subtili deinde dantur. ℥. iij. in mane. dicitur enĩ q̃ oẽm curat victeritiã. Quartũ remediũ est decoctio cicerũ rub. et radicũ sparagorũ bene eos bulliẽdo ĩ aqua donec dissoluant de qua decoctõe dantur. ℥. iij. vt supra. vz ẽt multũ aqua lactis quã laudat Auicẽ. dicit enĩ si capiat lac acetosũ ponẽdo de semine cartami q̃ tunc coagulabit postea debemus remouere caseitatem et tũc remanebit illa aquositas que multũ aperit oppilationes vt verbigratia accipiantur lactis caprini lib. iij. que capra sit per aliquot dies nutrita herbis appropriatis apitiuis vt feniculo apio petrosilio brusco lupulo eupatorio sparago etc. deinde ponatur in ipso lacte. ℈. j. cartami et dimittat sic per noctem et in mane extrahatur aquositas derelicta. de qua det

patienti. Ultimū remedium complet cum confectionibus primo exhibendo vt dialacā diacurcumam dia/calamētum que confectōes sunt aperitiue ⁊ vsuales dando a.ʒ.ij.vsqꝫ ad.iiij.scōo cū troci.vt de reuba. de eupatorio de ros.qui omnes tro.sunt aperitiui ⁊ dabimus.ʒ.j.Et quia hec egritudo est cronica opor/tet dare diuersas res siue diuersificare remedia vt in vna hebdomoda dare suprascriptos tro.cum siru.di/gestiuis postea cum aquis aperitiuis postea vti ele ctuarijs aperitiuis sicut ponit Rasis in littera ⁊ hoc fit imitando can. Auicē.quarta primi ꝙ in cronicis egritudinibus procedendū est cū diuersis ⁊ varijs remedijs qr vna medicina operabit sic in vno tēpo/re ꝙ non in alio.etiam ne natura assuescat vni medi/camini.Citrinitas autē ⁊ cutis defedatio remouet cum decoctōibus aperitiuis ⁊ prouocatiōe vrine cū ablutionibus balneis siccis etiā humidis faciendo balnea resolutiua sicca sicut in stufa prouocādo sudo rem vt illa materia que est in cuti resoluatur. etiam fiunt balnea resolutiua humi.vt ex decoctione camo mille melliloti ⁊c. etiam balnea aluminosa ⁊ nitrosa quia dilatant poros. Conferunt etiā sternutationes quia fit excussio ⁊ agitatio qua de re materia colerí/ca exalat. Acetum etiam confert olfaciendo ipsum actualiter calidū quia ille partes subtiles ascendūt ad caput postea reuerberando descendunt ad ocu/los ⁊ rarefaciunt poros oculorum deinde materia exalat.Et nota ꝙ aqua rosa.solum in principio con/uenit ⁊ nō quando facta est citrinitas.nulla enim fri gi.competunt quia magis magisqꝫ constiparent ma teriam ad intra oculos. Si vero est hicteritia nigra cum eisdem curabitur intentionibus videlicet.prio

cum regimine contrario colere nigre. secundo cum digestiuis ipsius hu. tertio cum euacuatione & remotione male complexionis. & ista cura habita est in cura melancolie quare &c.

Cura oppilationũ epatis.

In cura oppilationuȝ epatis habẽde sunt quattuor intẽtiones loquendo de oppilatione ꝓueniente a mã que vtplurimũ est grossa viscosa. prima ẽ debita regiminis administratio. scda digestio. tertia euacuatio. quarta viarum epatis apertio.

Prima intentio cõplet euitãdo oĩa cibaria grossa & viscosa vt de pasta azima. et assata vinũ grossum & dul. cõpetit ergo vinum subtile albuȝ cappares radices cico. apium feniculus petrosiliũ &c. nõ competit somnus post cibũ maxime diurn⁹ & diuturnus & cõsimiliter de alijs rebus nõ naturalibus.

Secunda intentio que est digestio completur cum incidentibus & subtiliantibus. competit ergo oximel sim. mel rosa. & non procedimus a principio cum fortiter aperientibus nisi purgato stomacho ne faciam⁹ materias illas deriuare ad epar. exhibendo ergo ante exhibitionem digestiui cassia fistu. hieram sim. vel pillulas elefanginas. procedimus postea cuȝ fortiter digestiuis vt cum melle rosa. exhibendo sirup. de bisan. de duabus radi. vel de quinqȝ cum aqua feniculi cuscute sparagorum. habemus etiam siru. de eupatorio & alios sirupos.

Tertia intẽtio est eũo q̃ cõplet cũ eũantib⁹ vt cum flo. vbi mã esset sanguinea vel san. ꝯiuncta ꝑm Gen.

fiat hec flo.a basilica que eūat ab ep̄e.iō Matthe⁹ gra ditenet contra Gen.ꝙ in oī mā oppilatiōis ep̄is cō/ uenit flo. ꝛ legit lr̄am Aui.copulatiue ꝛ non disiūcti/ ue sicut facit Gen.ꝛ dicit ꝙ ideo competit flo.quia p hanc eūando sang.ab ep̄e agitanť alie materie in ip so cōtente ꝛ oppilantes que agitate redduntť facilio res ad eūandū ꝛ tu vide.Si vero materia est flegma/ tica cōuenit diafenicon electuariū indū exhibēdo vſ/ ꝙ ad.ʒ.iiij.cū.d.radicū sparagi feniculi brusci petro silij.apij ꝛ silium.cōpetit etiā agař.tro.a.ʒ.j.vſꝙ ad ʒ.j.ſ.ꝛ hoc in substātia.sed in hoc casu melius est da/ re in infusione dimittendo per horas.x.ponēdo secū parū salisgēme qꝛ vigorat virtutem agarici infundē/ do in aquis feniculi ꝛ silium.cōpetit ēt reubar.in in/ fusiōe dando.ʒ.ij.vel.iij.infundēdo in aqua apij vel feniculi.q.s.cui addať vini albi odoriferi parū dimit tatur in infusiōe cui addim⁹.ʒ.j.diafenicōis vľ aga/ ri ꝛ fiat potio.valēt ēt pillule ꝺ reubar.ꝛ si timerem⁹ ei⁹ calefactiōeꝫ in mā cal.admiscemus confectionem diarodon ad remittēdū caliditatē quib⁹ pillulis vte/ batur dux Fran.qui passus est debilitatē ep̄is postea deuenit ad hidropisim tñ liberatus est.ista cōpetunt etiam in materia mixta ex flegmate ꝛ colera que qui/ dem sit facta grossa.

¶ Quarta intentio que est apertio viarum prius ta/ men facta eūatione cōpleť cum aperientibus ꝛ si ma/ terie declināt ad frigi.vel ad cali.diuersimode pcedi mus in declinatiōe ad cali.cōpetit endi.tam hortula/ na ꝙ campestris.etiam cicorea siue tarasacon quam multi pro eodē capiunt.Nicolus tñ in aliquib⁹ rece/ ptis ambo ponit.ideo videnť differētia ꝛ crediť illaꝫ esse veram cicoream que habet florem celestinū. illā vero

vero tarasacon que hꝫ florē croceū ⁊ a vulgo dens leo
nis dicit. Et no. ꝙ Nicolus in hoc.c. ꝺ̄scribit sir. ꝺ ci
corea proficui iuuamenti: sed solum est pro diuitibꝰ
q: in eo ingredit multum reubarbari. Cōmendatur
etiam ab Aui. aqua plan. facta ex folijs ⁊ radicibus
suis licet aliqui vituperent folia dicendo ꝙ sint stip.
vꝫ cum aqua ordei. similiter quinqꝫ semina cōmunia
frigida vel eorū decoctio. vbi feb. coniungit possunt
ista administrari. competit etiam reubar. quia ē mul/
tum epatis confortatiuum. ⁊ dicit Aristo. in libro ad
Alex. ꝙ est vita epatis seu anima. Quando vero cō/
plicatur vtraqꝫ materia. s. cali. ⁊ frigi. competūt res
temperate aperitiue sicut sunt lupuli capillusuene. li
quiritia passule ⁊c̄. res calide sunt feniculus apium
bruscus sparagus cappares. competit etiam sirupus
de bisan. de duabus ⁊ de quinqꝫ radi. de eupatorio.
vꝫ ēt decoc. radi. exhibēdo quātitatē. ℥. vj. ꝯuenit ēt
dec. ꝺ ꝑ̄ssio cū vino dialacca diacurcuma dādo. ʒ. j. cū
aq̄ feniculi vel sparagi ī mane. valēt ēt tro. de reub. ⁊
multū laudant ⁊ vbi ꝯplicaret maxīa caliditas exhi
beremus cū istis aliquātulū de speciebꝰ diarodon si/
mul. cōpetūt ēt tro. de ro. ⁊ eupatorio in mā mixta. ⁊
isti tro. describunt a Mes. Si vero oppilatio ꝓuēiat
ab angustia vel tortuositate venarum epatis vtimur
regimine preseruatiuo dando subtiliatiua ⁊ apitiua.
Si a debilitate epatis dicet caplo suo qr̄ ⁊c̄.

Trocisci de reubarbaro

Cura hidropisis asclitis.

Cura hidropisis asclitis completur dupli/
ci regimine scilꝫ sex rerum non naturaliū
⁊ regimine medicinalium. Et primo in

regimine sex rerum non naturalium omnes conue/
niunt auctores q debet declinare ad cali.et sic. quis
causa asclitis est frigi.et humi.quia aquositas in ven/
tre contenta.et sic oportet vt regimen sit siccum ad re/
mouendum talem humiditatem.et licet aliquando sit ex
mala complexione cali.tamen tandem illa ducit epar
ad infrigidationem priuatiue propter magnam resolu
tionem spirituum et debilitatem.causa tamen coniun
cta semper est fri.et hu.quia aquositas.potest tamen cam
remota esse cal.et sicca secundum diuersitatem causarum pce/
dimus quia si illa causa inducat frigiditatem positi/
uam ita q talis causa sit frigi. tunc magis calefacie/
mus.si autem a frigiditate priuatiua non ita frigidis
vtemur. Ab aere ergo incipiendo prohibeamus in/
firmum habitare in locis frigidis terrenis et humi.vel
cauernosis sed eligatur aer calidus et sic.et si naturali/
ter non habeatur preparemus ipsum ad illam comple
xionem cum odoribus bonis et aromatibus suffumi/
gationibus et alijs et respectu cibi et potus. si virtus
tolleret debet vti subtili dieta vt calor conuertatur ad
resoluendum materiam aquosam. Cibaria etiam pre
parentur cum pipere gar.et alijs rebus calefacienti/
bus.aqua est dimittenda.dicit enim Auice.q non so
lum prohibeatur aque potus sed etiam eius aspectus
secundum suam opinionem.et hoc est quia non absoluuntur a
siti clamosa et videndo aquam incitantur ad potum. Vinum
etiam secundum Auicen.non debet exhiberi in causa cali. In/
telligit tamen de vino vinoso et potenti.dabimus er/
go vinum album subtile et sit pauce quantitatis. declinan
dum est etiam ad exercitium magis quam ad quietem. etiam
magis vigilare quam dormire et ita in alijs ad res cale/
facientes declinare.

¶Secundum regimen principale qđ est circa medi-
cinalia cõsistit in duabus generalibus intentionib⁹.
vna vertit ad cām coniunctā3 ea3 remouēdo. alia ver
titur ad mala3 dispositionē cpis que fuit causa hidro
pisis ⁊ aquositatis quia frustra laborаremus nisi re-
moueremus malam complexionem epatis quia cito
rediret aquositas.

¶In prima intentione procedimus cu3 diuersis in-
genijs. primo cum euacuatiuis. secundo cum diure-
ticis. tertio cum his que insensibiliter euaporare fa-
ciunt resoluendo aquositatem ⁊ ista applicantur ali-
quando in forma sacculorum balneorum fomenta-
tionum vnctionum emplastrorum ⁊ vltimo si ista nō
sufficiunt ad incisionem deuenire oportet. Solutiua
autem multa ab auctoribus ponuntur sed solum hic
ponentur vsualiora conuenientiora ⁊ excellentiora.
Euacuatiua ergo aquositatis maxime leuia ⁊ debilia
sunt sicut serum caprinu3 siue aqua lactis. aperit eni3
oppilationem ⁊ educit aquositatem. Reubarbarum
etiam educit aquositatem ⁊ cum hoc confortat epar.
Agaricus etiam cōmendatur ab auctoribus si detur
ʒ.ſ. vel. ʒ.j.ſ. ⁊ non nocet epati sicut dicit Auicen. in
capitulo debilitatis epatis. Aqua chachile etiam va-
let vbi Gēti. nihil dicit de littera Auicē. in hoc loco
licet sit corrupta vbi euacuatiua cōmemorando po-
nit cardamomu3 ⁊ aquam eius tamen non inuenitur
ab aliquo auctore quod sit solutiuum. sed Genti. in
vno suo cōsilio de cura hidropisis asclitis a causa ca-
lida dicit q̄ predicta lr̄a Aui. est corrupta ⁊ causa est
quia apud arabes habent hec noīa chachile chacho
le: ⁊ ideo ꝑpter eoꝝ cōformitate3 errauit Gerar. cre

monensis qui transduxit. naꝫ chachole significat car/
damomū. chachile vero est soldanella vel saldanella
que habet mirabileꝫ ꝓprietatē educendi aquositateꝫ
de qua etiā mulieres faciunt aquaꝫ ad delendas ma/
culas faciei de qua chachile facit Serapio capitulū
in lr̄a. C. ⁊ laudat eam maxie succuꝫ eius educit eiꝫ
aquositatē citrinā sine difficultate. Alia ꝓprietas quā
habet est ꝙ cōfortat epar a tota specie. ⁊ tota cura in
his duobus consistit. Rasis etiā septimo cōtinentis
⁊ Nicolus flo. laudant maxime eaꝫ ⁊ exhibet ð ea seu
succo eius vsqꝫ ad. ʒ. iij. vl'. iiij. ʒ. ¶ Nota tñ ꝙ in vno
Nicolo impresso deest de hac herba. vbi ē istud dictū
s. est herba quedaꝫ que nascit̄ apud cornetuꝫ quā in/
cole appellāt soldanaꝫ que mirabiliter educit aquo/
sitatem ⁊ soluit sine molestia. Ponit aūt Auicē. cañ.
in administratione hoꝝ solutiuoꝝ ꝙ nos non debe/
mus euacuare cuꝫ his que nocent epati. sed si nō pos
simus aliter facere saltēꝫ debemus confortare ipsum
epar post solutōeꝫ. Itē mirabolani citrini dicit Aui.
in hidropisi cali. similiter serapinum quod est gummi
quoddam infrigidatiuum videlicet. de quo Mesue
facit capitulum ⁊ est fortius ꝗꝫ chachile vel agaricus
⁊ quandoqꝫ tamen oportet transire vsqꝫ ad serapi/
num quod est fortius. Mesue dat modum conficien
di pillulas de serapino ⁊ possumus dare vsqꝫ ad. ʒ.
j. ⁊ sunt vsuales ⁊ tenentur confecte. valet etiamad
soluenduꝫ succus radicis hireos ꝙ oritur in locis sic/
cis ⁊ siluestribus ⁊ debet capi agreste quia est fortio/
ris resolutionis. hireos vero hortulanuꝫ viliter ope
ratur. lauantur eniꝫ radices ⁊ conterūtur. ⁊ oportet
ꝙ succus talis faciat residentiam postea aqua supna/

tans facit ad solutionez. & de eo dicit Gordoni⁹ q̄ sa/
nat eos qui sunt possibiles sanari. Et Nicolus floré.
recitat de hoc multas historias dando singulis quat/
tuor vel sex diebus de succo hireos & in intermedijs
diebus dando de succo prassij vel aque eius ad con/
fortandum epar & ita exhibere aquam cuscute vl' ab/
sintij. Gordonius dat quãtum in media testa oui põt
cõtineri. potest etiaz dari & ita est in cõi practica vsq₃
ad. ℥.j. incipiendo primo a minori dosi vt a. ʒ.ij. vel
iij. vsq₃ ad cõuenientez dosim. Est alius cañ. q̄ eua/
cuationes fiant sepe & nõ copiose vt natura possit re/
fici & restaurari quia in vna euacuatione nõ posset to/
lerare. Si indigemus fortioribus solutiuis habem⁹
mezereon que laureola dicit' vel leo terre vel faciés
viduas & fiunt pillule ex eo. electuariũ qđ facit Me
sue. & fuerunt date de hoc. ʒ.ij. duci Francisco Sfortie
& fecerunt ei maximaz angustiaz: ideo si possum⁹ ista
vitare melius est quia nocent epati. Aliud forte ẽ ele
ctuarium de quo possumus dare coclear vnuz q̄ ela/
cterium est succus cucumeris asinini exsiccat⁹: đ quo
dicit Plinius q̄ conseruatur centum annis & q̄ nul/
lum est solutiuũ qđ tãto tempore conseruetur. possu/
mus etiã dare de euforbio vsq₃ ad grana. 8. valét ẽt
pillule de euforbio. & aromatari⁹ de la serenella Pa/
pie dat vnam paruã pillulam in cura quartane & do/
loris iuncturarum a causa frigi. & mirabiliter soluit &
nimirum verum exhibere mediocria solutiua & fre/
quenter melius est. itemus ergo in minoribus exhi/
bendo đ agar. reubarbaro soldanella hireos sepius
intermiscendo confortantia epar interiectis diebus
vt supradictum est. Flobo. vero est maxime cauenda

nam in capitulo de cacesia dicit Auicen. quod nō debet sanguis euacuari et dicit et vitet eam omnis hidropicus: ergo in hidropisi non est fienda quia ē peior dispositio quia epar infrigidatur et tanto magis aquositatem generat. Duo tamen sunt casus in quibus licitum est flobotomare. Primus ē si proueniat hidropisis ꝓpter retentionē menstruorum. Secundus si ꝓpter retentionē emoroidarum ita quod natura non sit potens has superfluitates euacuare. regurgitant enim ad epar et ita eum inficiunt: vnde pro euacuatōe illarum cōuenit flo. et in cura timpanitis. dicit Auicen. debet cauere quisque ne decipiatur sicut medicus qui vidēs vrinam rub. et credit talem rubedinem prouenire ex causa calida et erat ex debilitate sequestratiue epatis. vbi vero hidropisis fiat propter apostema epatis pro eius cura recurratur ad curam apostematis epatis. Remouetur etiam hec dispositio procedendo cū diureticis aperitiuis inter vnam euacuationem et aliam dando sirupos aperitiuos videlicet siru. de bisan. de duabus et de quinque radi. cum aquis absinthij prassij cuscute feniculi. Et Nicolus laudat vnam decoctiōem prassij quia prouocat vrinam. Curamus etiam cū his que insensibiliter resoluūt vt ponendo infirmum sub sole et cooperiendo omnia membra preter ventrē ita quod radij solis solum ven. tangant. etiam cum arena cal. ven. in ipsa sepeliendo. etiam capiatur tabula in qua sit foramen amplum ita vt totus venter ingredi possit. ventre vero existente in dicto foramine capiatur aqua et res calide exiccantes vt saluia maiorana rosmarinus pulegium camomilla anetum origanum sticados folia lauri cum sale alumine et sulfure et capia-

tur media situla vini ⁊ media lixiuij ⁊ omnia simul decoquantur deinde ponatur lintheamen circa ta/bulam ⁊ corpus ne vapor ille egrediatur. ⁊ ex ista decoctione vaporetur. rarefaciet enim poros ⁊ subti/liabit materiam ⁊ eam resoluet. ⁊ cum incipit infrigi/dari dicta decoctio imponantur lapides igniti ad in/tra vt iterum calefiat ⁊ euaporet. possumus etiã ap/plicare sacculos ventri plenos arena sulfure ⁊ sale ⁊ alumine. Cõmune etiã remedium est balneare ven. ex vrina infantis colerici ⁊ supra ventrem spargere. pulueres exiccatiuos vt de semine anisi ⁊ de stercore caprino. inungendo etiam cum oleis vt aneti rute ⁊ lilij. conueniunt etiam emplastra vt de stercore vacci no actualiter cali. singulare etiam est emplastrum de granis lauri qd ponitur a Mesue ⁊ est i forma ceroti vt. s. ponatur supra ventrem. valet etiam vnguentũ agrippa Nicolai. etiã limatie cum testa conterantur ⁊ reducantur in forma emplastri ⁊ applicentur supra ventrem: ⁊ dimittantur quousq̧ cadant per se. Ulti/mo loco aliquando est deueniendum ad incisionem. de qua tamẽ incisione testantur omnes auctores pau cos euadere. ⁊ de qua Conciliator differentiam facit ⁊ Genti. tangit eandem difficultatẽ sub hoc titulo: Dubitatur propter presumptuosos. ⁊ ponit tres con ditiones requisitas que obseruande sunt ad hoc vt debita fiat incisio. Prĩa ꝙ corpus sit robustum. Se/cunda ꝙ sit eger iuuenis quia si in infantia vel sene/ctute esset non conueniret. Tertia ꝙ cura sit tempera ta per alias vias ⁊ est fienda eleuando mirach in par te superiori ⁊ sub vmbilico declinans ad dextrum si sit propter epar ⁊ ad sinistrum si sit propter splenem ⁊ immittatur cannula ⁊ paulatine dimittatur exire

aqua. In diebus vero intermedijs in quibus fit extractio dicte aque vel si in die ter vel quater extrahatur de dicta aqua interea in spacijs intermedijs oportebit cum bonis cibis confortare ꝛ bonis confectionibus. postea extracta dicta aqua dimittatur pellis ꝛ ligetur cum fascia. Confectiones vero quas damus diebus intermedijs sunt vt dialacca dando. ʒ.ij. in mane. diacurcuma quā laudat Auicen. in pñti caplo dicēs ꝙ ē spēs ad oēs spēs hidropisis cum aq̄ endi. cuscute absin. Ubi vero pueniat a mala cōplexione cal. refrangimus cū ꝯfectionibus triasandaloꝝ diaradon ab. reubarbaꝝ in ꝯfortando maxime valet. ēt tro. de reubar. descripti a Mes. quos ēt laudat Jo. matthe⁹ gradi mirabiliter valēt dādo singula hebdomoda bis. ʒ.ij. ꝛ sic factū fuit duci Frācisco fforție. vꝫ ēt epar adip ꝛ alia que a pprietate respiciūt epar. ēt electuariū de vino. ꝛ in cā cal. vꝫ siru. de bisan. in causa vero fri. siru. de absinthio cū aqua cuscute prassij ꝛ eupatorij quare ꝛc̄.

Cura hidropisis hiposarce.

In ista cura duplici indigemus regimie. s. 6. rerū nō naturaliū ꝛ regimine medicinaliū. Regimē. 6. rerū nō naturaliū sicut dictum ē supra. dꝫ eē cal. ꝛ sic. ex quo causa ē fri. ꝛ hu. s. san. flaticus qui nō potuit ꝯuerti a membris. Aer nō sit fri. pluuiosus nec nebulosus. habitatio non sit hu. dieta sit subtilis si virtus tolleret. ꝛ iō dicebat Aui. ꝙ sufficit semel comedere. ꝛ hoc in cura hidropisis asclitis. ꝛ Rasis in pñti. c. Cibaria sint talia ꝙ ex eis non generetur materia flegmatica. ꝛ iō

non debent esse fri.ꝛ hu.ꝛ sint,ea que generent san. bonum ꝛ subtilē.ꝛ sint etiaꝫ facilis digestionis vt vinum carnes bone oua sorbilia.ꝛ Nicolus recitat de vno qui comedebat aludas qđ non credo impletas cum petrosilio cuꝫ pane biscocto ꝛ modico vini subtilis ꝛ in sero cū pane puro īfuso in vino ꝛ asperso cū puluere quem describit sic.℞.cinamomi electi.ʒ.ß. gario.galāge macis anisi amomi lacce lote an̄.ʒ.ß.in nocte stabat sine potu ꝛ sic curatus est.ꝛ tu vide Nicolum.Utatur exercitio si fuerit fortis ꝛ si debilis faciat se supinum portare.ꝛ si fuerit virtus fortis bonum est ꝙ deambulet per loca arenosa ꝛ sit continue qui abstergat sudorem quia per exercitium partes ille subtiliantur.ꝛ ita talis materia aquosa resoluitur. conuenit etiam magis vigilia q̄ꝫ somnus conueniūt etiam accidentia exiccantia.

¶Secunduꝫ regimen.s.medicinalium duas habet intentiones.Pria vertitur ad materiam que est causa coniuncta vt illa remoueatur.Secūda vertitur ad malam dispositionem epatis:quia oportet ipsum bene disponere:quia iteruꝫ aggregaretur materia.Prima intentio que est remotio cause coniuncte completur cum diuersis ingenijs.primo cum medicinis solutiuis sed prius digerendo materiam illam.tamen digestio in asclite non sic requiritur quia a materia aquosa labili ꝛ fluxibili prouenit.digerimus eniꝫ cuꝫ sirupis de quibus dictum est supra.s.cum melle ros. oximelle.s.cum siru.de duabus ꝛ de quinqꝫ radici. cum aqua absin.cuscute feniculi continuādo quinqꝫ vel sex diebus.Circa euacuationem autem quidam cañ.sunt obseruandi.ꝛ Auicen.remittit se ad curam hidropisis asclitis.Primus cañ.est qđ non debemus

primo in hac intentõe laudat aga.q2 curat egritudi/
nes quarũ mater est oppilatio.conuenit ēt reuba.in
infuſi.dando.ʒ.ij.vel.iij.ꝯuenit ēt reuba.⁊ agari.ſi/
mul mixta verbigrã.℞.reuba.eli ⁊ bene mundi.ʒ.
iij.ſpice parũ minutim incidant ⁊ infundant in aqs
cico.vel endi.q.s.cui addat vini al.odoriferi parum
dimittantur in infuſ.per horas.x.vel.xij.deinde for/
tis fiat expreſſio cui addatur agari. trociſ.ʒ.j. iulep
viola.℥.j.pro remotione mali ſaporis ⁊ fiat potio
cum iſtis.n.euacuamus materiam oppilantem.Eua
cuamus ēt cum diafenicone cũ elt̃o indo cũ hiera.s.
dando.℥.j.cũ.ʒ.j.aga.tro.Cliſteria autē multũ lau/
dantur q2 pertingit virtus eorũ ad inteſtina ſupiora
⁊ q2 in hac egritudine vtplurimũ fit ſtipticitas ven.
ideo opꝫ tenere ven.lubricũ.cõfert ēt flo.baſilice vel
ſaluatelle maxime qñ mã illa eſt admixta ſan.que ſal
uatella eſt inter digitũ paruũ ⁊ anularē q2 per flo.agi
tantur humores ⁊ ſunt cã ꝙ vbi prius ille humor q
erat firmꝰ poſtea agitatur ⁊ exoppilatur illa via que
prius erat oppilata.

¶ Quarta intentio eſt apertio viarũ.cõueniũt ergo
primo ſiru.aperitiui ⁊ aque aperitiue vt ſiru.ꝺ biſan.
ꝺ duabꝰ de qnqꝫ radi.cum aqs aperitiuis vt lupulo/
rum cuſcute feni.⁊ aqua ſparagi ēt vꝫ cum predictis
ſiru.vꝫ ēt famoſa decoctio quinqꝫ radicũ.ſ.apij feni/
culi ſparagi petroſilij bruſci que ſunt optime lauãde
deinde decoquēde quouſqꝫ medietas ſit conſumpta
⁊ ita mane exhibē̃.Nicolus flo.laudat aquam rafani
ab Aui.cõmēdatã ⁊ habet ſcdo cañ.caplõ de rafano
ꝙ curat hicteritiã ⁊ aqua decoctõis folioꝝ rafanij ea
contundendo ⁊ ex eis per quattuor dies exhibendo
℥.iiij.de dicta decoctõe vel etiaꝫ aqua diſtillationis

ipsorum foliorū qꝫ erit gustui gratior. Secūdum remedium positū a Nicolo sunt lūbrici terrestres exiccati quos Aui. laudat remouendo victeritiā citrinā. ꝛ Nicolus recitat ꝙ istud remediū habebat pro singulari magister Sugutius de scarparia ꝛ magister Petrus de la trinitate Papie tenebat hoc remediū pro secreto maximo exhibendo cū vino albo. sed nō est opus dicere infirmo ne recuset assumere. erit etiā bonum eis aliquid admiscere de zucharo optimo vt malus sapor ꝛ abominabilis remoueatꝰ. ꝛ eodem mō fiat in omnibus casibus in qbus exhibenꝰ abominabilia sicut sepe fit in squinātia in qua exhibenꝰ stercora. Ego aūt de dicto puluere lumbricoꝝ cuꝫ siru. ꝺ bisan. facio cōponere pillulas ꝛ eas deaurare postea exhibere ꝛ die sequēti do serum caprinū. laudaꝰ etiā ab Aui. in pn̄ti capl'o stercus canis albū comedentis ossa. Tertiuꝫ remediū est capere decoctōeꝫ prassij vꝰ marubij ꝛ ponanꝰ ista ad bulliēduꝫ cū vino albo sub tili deinde dantur. ℥. iiij. in mane. dicitur eniꝫ ꝙ oēm curat victeritiā. Quartuꝫ remediū est decoctio ciceꝝ rub. ꝛ radicū sparagoꝝ bene eos bulliēdo ī aqua donec dissoluanꝰ de qua decoctōe dantur. ℥. iiij. vt supra. vꝫ ēt multuꝫ aqua lactis quā laudat Auicē. dicit eniꝫ si capiaꝰ lac acetosuꝫ ponēdo de semine cartami ꝙ tunc coagulabiꝰ postea debemus remouere caseitatem ꝛ tūc remanebit illa aquositas que multū aperit oppilationes vt verbigratia accipiantur lactis caprini lib. iij. que capra sit per aliquot dies nutrita herbis appropriatis apitiuis vt feniculo apio petrosilio brusco lupulo eupatorio sparago ꝛc̄. deinde ponatur in ipso lacte. ℳ. j. cartami ꝛ dimittaꝰ sic per noctem ꝛ in mane extrahatur aquositas derelicta de qua deꝰ

lūbrici terrestres

Prassiū Marrubiū

patienti. Ultimuꝫ remedium complet cum confectio nibus primo exhibendo vt dialacá diacurcumaꝫ dia/ calamétum que confectóes sunt aperitiue ꝛ vsuales dando a.ʒ.ij. vsqꝫ ad. iiij. scdo cũ troci. vt de reuba. de eupatorio de rosꝭ. qui omnes tro. sunt aperitiui ꝛ dabimus. ʒ. j. Et quia hec egritudo est cronica opor/ tet dare diuersas res siue diuersificare remedia vt in vna hebdomoda dare suprascriptos tro. cum siru. di/ gestiuis postea cum aquis aperitiuis postea vti ele ctuarijs aperitiuis sicut ponit Rasis in littera ꝛ hoc fit imitando can̄. Auicé. quarta primi ꝙ in cronicis egritudinibus procedenduꝫ est cũ diuersis ꝛ varijs remedijs qꝛ vna medicina operabit sic in vno tépo/ re ꝙ non in alio. etiam ne natura assuescat vni medi/ camini. Citrinitas auteꝫ ꝛ cutis defedatio remouet cum decoctóibus aperitiuis ꝛ prouocatióe vrine cũ ablutionibus balneis siccis etiaꝫ humidis faciendo balnea resolutiua sicca sicut in stusa prouocádo sudo rem vt illa materia que est in cuti resoluatur. etiam fiunt balnea resolutiua humi. vt ex decoctione camo mille mellilotiꝛc̃. etiam balnea aluminosa ꝛ nitrosa quia dilatant poros. Conferunt etiá sternutationes quia fit excussio ꝛ agitatio qua de re materia coleri/ ca exalat. Acetum etiam confert olfaciendo ipsum actualiter calidüꝫ quia ille partes subtiles ascendũt ad caput postea reuerberando descendunt ad ocu/ los ꝛ rarefaciunt poros oculorum deinde materia exalat. Et nota ꝙ aqua rosa. solum in principio con/ uenit ꝛ nó quando facta est citrinitas. nulla enim fri gi. competunt quia magis magisqꝫ constiparent ma teriam ad intra oculos. Si vero est hicteritia nigra cum eisdem curabitur intentionibus videlicet. prio

cum regimine contrario colere nigre. secundo cum digestiuis ipsius hu. tertio cum euacuatione ⁊ remotione male complexionis. ⁊ ista cura habita est in cura melancolie quare ⁊c.

Cura oppilationũ epatis.

In cura oppilationuȝ epatis habēde sunt quattuor intētiones loquendo de oppilatione ꝓueniente a mā que vtplurimū est grossa viscosa. pɔ̄ma ē debita regiminis administratio. scda digestio. tertia euacuatio. quarta viarum epatis apertio.

Prima intentio cōplet euitādo oīa cibaria grossa ⁊ viscosa vt de pasta azima. ēt assata vinū grossum ⁊ dul. cōpetit ergo vinum subtile albuȝ cappares radices cico. apium feniculus petrosiliū ⁊c. nō competit somnus post cibū maxime diurnus ⁊ diuturnus ⁊ cōsimiliter de alijs rebus nō naturalibus.

Secunda intentio que est digestio completur cum incidentibus ⁊ subtiliantibus. competit ergo oximel sim. mel rosa. ⁊ non procedimus a principio cum fortiter aperientibus nisi purgato stomacho ne faciamus materias illas deriuare ad epar. exhibendo ergo ante exhibitionem digestiui cassiafistu. hieram sim. vel pillulas elefanginas. procedimus postea cuȝ fortiter digestiuis vt cum melle rosa. exhibendo sirup. de bisan. de duabus radi. vel de quinqȝ cum aqua feniculi cuscute sparagorum. habemus etiam siru. de eupatorio ⁊ alios sirupos.

Tertia intētio est euō q̄ cōplet cū euātibus vt cum flo. vbi mā esset sanguinea vel san. ɔiuncta ꝑm Gen.

fiat hec flo.a basilica que eūat ab epe.io Matthe^{9}gra ditenet contra Gen.q in oi mā oppilatiōis epis cōuenit flo. z legit lrām Aui.copulatiue z non disiūctiue sicut facit Gen.z dicit q ideo competit flo.quia p hanc eūando sang.ab epe agitanf alie materie in ipso cōtente z oppilantes que agitate reddunf faciliores ad eūandū z tu vide. Si vero materia est flegmatica cōuenit diafenicon electuariū indū exhibēdo vsq ad.ʒ.iij.cū.d.radicū sparagi feniculi brusci petrosilij apij z silium.cōpetit etiā agar.tro.a.ʒ.j.vsq ad ʒ.j.s.z hoc in substātia.sed in hoc casu melius est dare in infusione dimittendo per horas.x.ponēdo secū parū salisgēme q: vigorat virtutem agarici infundēdo in aquis feniculi z silium.cōpetit ēt reubar.in infusiōe dando.ʒ.ij.vel.iij.infundēdo in aqua apij vel feniculi.q.s.cui addaf vini albi odoriferi parū dimittatur in infusiōe cui addim^{9}.ʒ.j.diafeniconis vl agari z fiat potio.valēt ēt pillule d reubar.z si timerem^{9} ei^{9} calefactiōez in mā cal.admiscemus confectionem diarodon ad remittēdū caliditatē quib^{9} pillulis vtebatur dux Fran.qui passus est debilitatē epis postea deuenit ad hidropisim tñ liberatus est.ista cōpetunt etiam in materia mixta ex flegmate z colera que quidem sit facta grossa.

¶ Quarta intentio que est apertio viarum prius tamen facta eūatione cōplef cum aperientibus z si materie declināt ad frigi.vel ad cali.diuersimode pcedimus in declinatiōe ad cali.cōpetit endi.tam hortulana q campestris.etiam cicorea siue tarasacon quam multi pro eodē capiunt. Nicolus tñ in aliquib^{9} receptis ambo ponit.ideo videnf differētia z credif illaz esse veram cicoream que habet florem celestinū. illā vero

vero tarasacon que hʒ florē croceū ⁊ a vulgo dens leo
nis dicit. Et no. ꝙ Nicolus in hoc. c. d̄scribit sir. d̄ ci
corea proficui iuuamenti: sed solum est pro diuitibꝰ
q: in eo ingredit multum reubarbari. Cōmendatur
etiam ab Aui. aqua plan. facta ex folijs ⁊ radicibus
suis licet aliqui vituperent folia dicendo ꝙ sint stip.
vʒ cum aqua ordei. similiter quinqʒ semina cōmunia
frigida vel eorū decoctio. vbi feb. coniungit possunt
ista administrari. competit etiam reubar. quia ē mul-
tum epatis confortatiuum. ⁊ dicit Aristo. in libro ad
Alex. ꝙ est vita epatis seu anima. Quando vero cō-
plicatur vtraqʒ materia. s. cali. ⁊ frigi. competūt res
temperate aperitiue sicut sunt lupuli capillusuene. li
quiritia passule ⁊c̄. res calide sunt feniculus apium
bruscus sparagus cappares. competit etiam sirupus
de bisan. de duabus ⁊ de quinqʒ radi. de eupatorio.
vʒ ēt decoc. radi. exhibēdo quātitatē. ℥. vj. ꝯuenit ēt
dec. d̄ pſſio cū vino dialacca diacurcuma dādo. ʒ. j. cū
aq̄ feniculi vel sparagi ī mane. valēt ēt tro. de reub. ⁊
multū laudant ⁊ vbi ꝯplicaret maxia caliditas exhi-
beremus cū istis aliquātulū de speciebꝰ diarodon si-
mul. cōpetūt ēt tro. de ro. ⁊ eupatorio in mā mixta. ⁊
isti tro. describunt a Mes. Si vero oppilatio ꝓueniat
ab angustia vel tortuositate venarum epatis vtimur
regimine preseruatiuo dando subtiliatiua ⁊ apitiua.
Si a debilitate epatis dicet caplo suo qr ⁊c̄.

Trociscj de reubarbaro

¶ Cura hidropisis asclitis.

Cura hidropisis asclitis completur dupli-
ci regimine scilʒ sex rerum non naturaliū
⁊ regimine medicinalium. Et primo in

¶Secundum regimen principale qd est circa medicinalia cõsistit in duabus generalibus intentionib⁹. vna vertit ad cãm coniunctã eã remouẽdo. alia vertitur ad malã dispositionẽ ep̃is que fuit causa hidropisis & aquositatis quia frustra laboraremus nisi remoueremus malam complexionem epatis quia cito rediret aquositas.

¶In prima intentione procedimus cũ diuersis ingenijs. primo cum euacuatiuis. secundo cum diureticis. tertio cum his que insensibiliter euaporare faciunt resoluendo aquositatem & ista applicantur aliquando in forma sacculorum balneorum fomentationum vnctionum emplastrorum & vltimo si ista nõ sufficiunt ad incisionem deuenire oportet. Solutiua autem multa ab auctoribus ponuntur sed solum hic ponentur vsualiora conuenientiora & excellentiora. Euacuatiua ergo aquositatis maxime leuia & debilia sunt sicut serum caprinũ siue aqua lactis. aperit enĩ oppilationem & educit aquositatem. Reubarbarum etiam educit aquositatem & cum hoc confortat epar. Agaricus etiam cõmendatur ab auctoribus si detur ʒ.ſ.vel.ʒ.j.ſ.& non nocet epati sicut dicit Auicen. in capitulo debilitatis epatis. Aqua chachile etiam valet vbi Gẽti. nihil dicit de littera Auicẽ. in hoc loco licet sit corrupta vbi euacuatiua cõmemorando ponit cardamomũ & aquam eius tamen non inuenitur ab aliquo auctore quod sit solutiuum. sed Genti. in vno suo cõsilio de cura hidropisis asclitis a causa calida dicit q̈ predicta lr̃a Aui. est corrupta & causa est quia apud arabes habent hec noĩa chachile chachole: & ideo ꝑpter eoꝝ cõformitatẽ errauit Gerar. cre

tans facit ad solutionez. ꝛ de eo dicit Gordoniꝰ ꝙ sa/
nat eos qui sunt possibiles sanari. Et Nicolus floré.
recitat de hoc multas historias dando singulis quat/
tuor vel sex diebus de succo hireos ꝛ in intermedijs
diebus dando de succo prassij vel aque eius ad con/
fortandum epar ꝛ ita exhibere aquam cuscute vł ab/
sintij. Gordonius dat quātum in media testa oui pōt
cōtineri. potest etiaz dari ꝛ ita est in cōi pracuca vsq3
ad. ℥. j. incipiendo primo a minori dosi vt a. ʒ. ij. vel
iij. vsq3 ad cōuenientez dosim. Est alius cañ. ꝙ eua/
cuationes fiant sepe ꝛ nō copiose vt natura possit re/
fici ꝛ restaurari quia in vna euacuatione nō posset to/
lerare. Si indigemus fortioribus solutiuis habemꝰ
mezereon que laureola dicit̄ vel leo terre vel faciēs
viduas ꝛ fiunt pillule ex eo. electuariū qđ facit Me
sue. ꝛ fuerunt date de hoc. ʒ. ij. duci Francisco sfortie
ꝛ fecerunt ei maximaz angustiaz: ideo si possumꝰ ista
vitare melius est quia nocent epati. Aliud forte ē ele
ctuarium de quo possumus dare coclear vnuz ꝙ ela/
terium est succus cucumeris asinini exiccatꝰ: đ quo
dicit Plinius ꝙ conseruatur centum annis ꝛ ꝙ nul/
lum est solutiuū qđ tāto tempore conseruetur. possu/
mus etiā dare de euforbio vsq3 ad grana. 8. valēt ēt
pillule de euforbio. ꝛ aromatariꝰ de la serenella Pa/
pie dat vnam paruā pillulam in cura quartane ꝛ do/
loris iuncturarum a causa frigi. ꝛ mirabiliter soluit ꝛ
nimirum verum exhibere mediocria solutiua ꝛ fre/
quenter melius est. stemus ergo in minoribus exhi/
bendo đ agař. reubarbaro soldanella hireos sepius
intermiscendo confortantia epar interiectis diebus
vt supradictum est. Flobo. vero est maxime cauenda

nam in capitulo de cacesia dicit Auicen. q nō debet sanguis euacuari et dicit et vitet eam omnis hidropicus: ergo in hidropisi non est fienda quia ē peior dispositio quia epar infrigidatur et tanto magis aquositatem generat. Duo tamen sunt casus in quibus licitum est flobotomare. Primus ē si proueniat hidropisis ppter retentionē menstruorū. Secundus si propter retentionē emoroidarū ita q natura non sit potens has superfluitates euacuare. regurgitant enim ad epar et ita eum inficiunt: vnde pro euacuatōe illarū cōuenit flo. et in cura timpanitis. dicit Auicen. debet cauere quisq ne decipiatur sicut medicus qui vidēs vrinam rub. et credit talem rubedinem prouenire ex causa calida et erat ex debilitate sequestratiue epatis. vbi vero hidropisis fiat propter apostema epatis pro eius cura recurratur ad curam apostematis epatis. Remouetur etiam hec dispositio procedendo cū diureticis aperitiuis inter vnam euacuationem et aliam dando sirupos aperitiuos videlicet siru. de bisan. de duabus et de quinqz radi. cum aquis absintij prassij cuscute feniculi. Et Nicolus laudat vnam decoctiōez prassij quia prouocat vrinam. Curamus etiaz cū his que insensibiliter resoluūt vt ponendo infirmum sub sole et cooperiendo omnia membra preter ventrē ita q radij solis solum ven. tangant. etiam cuz arena cal. ven. in ipsa sepeliendo. etiam capiatur tabula in qua sit foramen amplum ita vt totus venter ingredi possit. ventre vero existente in dicto foramine capiatur aqua et res calide exiccantes vt saluia maiorana rosmarinus pulegium camomilla anetum origanum sticados folia lauri cum sale alumine et sulfure et capia/

tur media situla vini ⁊ media lixiuij ⁊ omnia simul decoquantur deinde ponatur lintheamen circa tabulam ⁊ corpus ne vapor ille egrediatur. ⁊ ex ista decoctione vaporetur. rarefaciet enim poros ⁊ subtiliabit materiam ⁊ eam resoluet. ⁊ cum incipit infrigidari dicta decoctio imponantur lapides igniti ad intra vt iterum calefiat ⁊ euaporet. possumus etiã applicare sacculos ventri plenos arena sulfure ⁊ sale ⁊ alumine. Cõmune etiã remedium est balneare ven. ex vrina infantis colerici ⁊ supra ventrem spargere. pulueres exiccatiuos vt de semine anisi ⁊ de stercore caprino. inungendo etiam cum oleis vt aneti rute ⁊ lilij. conueniunt etiam emplastra vt de stercore vaccino actualiter cali. singulare etiam est emplastrum de granis lauri qđ ponitur a Mesue ⁊ est ĩ forma ceroti vt. s. ponatur supra ventrem. valet etiam vnguentũ agrippa Nicolai. etiã limatie cum testa conterantur ⁊ reducantur in forma emplastri ⁊ applicentur supra ventrem: ⁊ dimittantur quousq̃ cadant per se. Ultimo loco aliquando est deueniendum ad incisionẽm. de qua tamẽ incisione testantur omnes auctores paucos euadere. ⁊ de qua Conciliator differentiam facit ⁊ Genti. tangit eandem difficultatẽ sub hoc titulo: Dubitatur propter presumptuosos. ⁊ ponit tres conditiones requisitas que obseruande sunt ad hoc vt debita fiat incisio. Pria q corpus sit robustum. Secunda q sit eger iuuenis quia si in infantia vel senectute esset non conueniret. Tertia q cura sit temperata per alias vias ⁊ est fienda eleuando mirach in parte superiori ⁊ sub vmbilico declinans ad dextrum si sit propter epar ⁊ ad sinistrum si sit propter splenem ⁊ immittatur cannula ⁊ paulatine dimittatur exire

aqua. In diebus vero intermedijs in quibus fit extractio dicte aque vel si in die ter vel quater extrahatur de dicta aqua interea in spacijs intermedijs oportebit cum bonis cibis confortare et bonis confectionibus. postea extracta dicta aqua dimittatur pellis et ligetur cum fascia. Confectiones vero quas damus diebus intermedijs sunt vt dialacca dando. ʒ.ij. in mane. diacurcuma quã laudat Auicen. in pñti caplo dicẽs q̄ ẽ spẽs ad oẽs spẽs hidropisis cum aq̄ endi. cuscute absin. Ubi vero proueniat a mala cõplexione cal. refrangimus cũ cõfectionibus triasandalorum diaradon ab. reubarbarum in cõfortando maxime valet. ẽt tro. de reubar. descripti a Mes. quos ẽt laudat Jo. matthe⁹ gradi mirabiliter valẽt dãdo singula hebdomoda bis. ʒ.ij. et sic factũ fuit duci Frãcisco Sfortie. vz ẽt epar adip et alia que a proprietate respiciũt epar. ẽt electuariũ de vino. et in cã cal. vz siru. de bisan. in causa vero fri. siru. de absinthio cũ aqua cuscute prassij et eupatorij quare etc.

Cura hidropisis hiposarce.

In ista cura duplici indigemus regimĩe. s. 6. rerũ nõ naturaliũ et regimine medicinaliũ. Regimẽ. 6. rerũ nõ naturaliũ sicut dictum ẽ supra. dz eẽ cal. et sic. ex quo causa ẽ fri. et hu. s. san. flaticus qui nõ potuit cõuerti a membris. Aer nõ sit fri. pluuiosus nec nebulosus. habitatio non sit hu. dieta sit subtilis si virtus tolleret. et iõ dicebat Aui. q̄ sufficit semel comedere. et hoc in cura hidropisis asclitis. et Rasis in pñti. c. Cibaria sint talia q̄ ex eis non generetur materia flegmatica. et iõ

non debent esse fri.ꝛ hu.ꝛ sint.ea que generent san. bonum ꝛ subtilē.ꝛ sint etiaȝ facilis digestionis vt vinum carnes bone oua sorbilia.ꝛ Nicolus recitat de vno qui comedebat aludas qđ non credo impletas cum petrosilio cuȝ pane biscocto ꝛ modico vini subtilis ꝛ in sero cū pane. puro ĩfuso in vino ꝛ asperso cū puluere quem describit sic.℞.cinamomi electi.ʒ.ſ. gario.galāge macis anisi amomi lacce lote añ.ʒ.ſ.in nocte stabat sine potu ꝛ sic curatus est.ꝛ tu vide Nicolum.Utatur exercitio si fuerit fortis ꝛ si debilis faciat se supinum portare.ꝛ si fuerit virtus fortis bonum est ꝙ deambulet per loca arenosa ꝛ sit continue qui abstergat sudorem quia per exercitium partes ille subtiliantur.ꝛ ita talis materia aquosa resoluitur. conuenit etiam magis vigilia ꝙ̄ somnus conueniūt etiam accidentia exiccantia.

¶Secunduȝ regimen.s.medicinalium duas habet intentiones.Pria vertitur ad materiam que est causa coniuncta vt illa remoueatur.Secūda vertitur ad malam dispositionem epatis:quia oportet ipsum bene disponere:quia iteruȝ aggregaretur materia.Prima intentio que est remotio cause coniuncte completur cum diuersis ingenijs.primo cum medicinis solutiuis sed prius digerendo materiam illam.tamen digestio in asclite non sic requiritur quia a materia aquosa labili ꝛ fluxibili prouenit.digerimus eniȝ cuȝ sirupis de quibus dictum est supra.s.cum melle ros. oximelle.s.cum siru.de duabus ꝛ de quinqȝ radici. cum aqua absin.cuscute feniculi continuādo quinqȝ vel sex diebus.Circa euacuationem autem quidam cañ.sunt obseruandi.ꝛ Auicen.remittit se ad curam hidropisis asclitis.Primus cañ.est qđ non đbemus

euacuare cum his que nocent epati quia epar tunc ē multum debilitatum. et ideo eleborus coloquintida et similia sunt vitanda si possumus habere alia. Secūdus cañ. est q in intermedijs diebus debemus administrare ea que confortant et remouent nocumentum impressum in epate per medicinas solutiuas. Tertius cañ. est q non debemus esse contenti vna sola euacuatione eo q hec egritudo est cronica. et ideo Aui. in cura cacesie dicit. Non dimittas materiam figi nec retineri. ideo frequenter euacuamus. ideꝫ etiam dicit in presenti cura. Euacuamus ergo cum solutiuis. et primo cum hiera. s. Gal. cuius hiere laudes habemus in capitulo d egritudinibus stomachi. et in cura cacesie dicit. Ipsa eniꝫ euacuat superfluitates dimittendo humiditates innatas de qua dabimus circa quantitatem. ℥. j. etiam possumus admiscere cuꝫ hiera. s. de agari. vt capiendo hiere. ℥. ß. agari. trocisca. ʒ. j. et agaricus est cōmendatus in capitulo debilitatis epatis. et pillule d reubarba. et iste sunt vltime. laudantur enim in capitulo de cura hidropisis hiposarce et euacuant humorem flegmaticum confortando epar. Et dicit Nicolus de mente Guil. q multos curauit exhibendo. ʒ. ij. dictaruꝫ pillularum de quattuor in quattuor diebus. et quia aliquando iste materie putrefiunt et in coleram conuertuntur ideo reubarba. conuenit. conuenit etiam electuarium diasenicon et electuarium indum. verum vt in pluribus practici dimittunt scamoneata quia epati nocent vel saltem postea confortamus epar vbi sit necessariū exhibere huiusmodi scamoneata. Si vero volumus exhibere reubar. et agari. simul sic componemus. ℞. reubar. et agari. troci. añ. ℈. ij. et fiant ex eis pillule qnqꝫ

quas sumat.⁊ ita singula hebdomoda capiat dictas quinq; pillulas.⁊ sic vtor ego in practica ⁊ sic nō debemus dimittere materiam figi sed singula hebdomoda euacuare. Alius can. Aui. est ꝙ quādo euacuamus debemus cauere ne euacuemus colerā q: aquositati resistit vt in hiposarca: quia materia est flegmatica ⁊ colera est frenum flegmatis saluo si cum dicta hidropisi complicaretur feb. colerica vl' pleuresis: quia tunc ratione illius possemus euacuare coleraȝ.⁊ qñ cum hidropisi cōplicatur feb. in digestiuis ⁊ alijs debemus admiscere fri. cum cali. q: natura dirigit vnūquodq; applicando egritudini cui contrariat̃ sicut dicit Hipo. in libro epidemiaꝝ.⁊ Aui. prima quarti.c.ð emitriteo. De flo. dicit Aui. ꝙ ē minus timorosa ī hac specie ⁊ in timpanite q̄ȝ in asclite: lȝ in omnibus speciebus sit vitanda. rō est duplex. Prima quia virtus est fortior in hiposarca vt dictum est eo quia deterior est asclites. deinde timpanites postea hiposarca. Secunda est quia materia hiposarcam faciens in venis magis continetur ⁊ illa que facit timpanitē ⁊ asclitēȝ continetur in ventre ⁊ in eius concauitatibus: ⁊ sic quia hiposarce materia est in venis si faceremus flo. euacuaremus de materia faciente hiposarcam vt dicit Aui. Qð si materia proueniat ex retentione sang. menstrui vel emoroidarum ꝙ tunc audacius possumus flobotomare. vtimur etiam diureticis. s. sirup. decoctionibus ⁊ alijs vt sirupo de bisan. de duabus ⁊ de quinq; radicibus. etiam ex decoctione radicum sparagi brusci ⁊ petrosilij. Item cum succo vel decoctione prassij sicut dictum est de mente Nicoli pro paupibus. Aqua etiaȝ andachoche q̄ ē spēs trifolij ēt

aqua lactis.ꝛ aliqui laudauerunt cantarides sꝫ Aui. non placent quia sunt venenose. Per exterius appli cata. primo est stare sub sole tempore cali. ꝛ stare ca/ pite cooperto ab Aui. laudatur qꝛ resoluit materiaꝫ illam circa partes cutaneas existentem. vꝫ etiam se/ pultura in arena vt dicit Nicolus. cinis etiam cal. est singularissimus applicatus circa partes inflatas. ét introitus balnei sicci tempore vacuitatis stomachi ē enim causa ꝙ talis materia exiccatur. ꝛ si nō habeaꝭ stufa artificialiter fiat vel fiat balneū cum rebus exic cantibus vt cum aneto origano abrotano saluia rore marino folijs lauri ꝛ alijs ponēdo infirmuꝫ sup asse/ rem extensum ꝛ cooperiatur cum lintheamine sicut supra dictum est. Cōueniunt etiaꝫ balnea naturalia vel artificialia salsa aluminosa sulfurea ꝛ nitrosa. lau/ dat etiaꝫ Aui. ꝙ huiusmodi infirmi ponanꝭ in cliba no quando panis est extractus ꝛ ponantur super ta bulam intra clibanuꝫ capite tñ ad extra existenti ne suffoceꝭ aere clibani calido.

¶ Secunda intentio reruꝫ medicinaliuꝫ est ad remo uendum cām que fuit cā huius materie. i. oportet vt eradicemus malam dispositionē epatis circa quam oportet cōsiderare que sit causa huius male dispositionis an oppilatio an apostema an mala cōplexio. Et si fuerit apostema cura eius erit cura apostemaꝝ. Similr̄ si oppilatio. Et si fuerit mala ꝯplexio seu de/ bilitas epatis remouemus diuersimode ꝺm diuer/ sitatem cause. videlꝫ si fuerit causa frigi. cōfortabimꝰ epar ad cali. dādo de electuario diacurcume. ʒ. ij. cū aqua absin. ꝛ cuscute. dabimus ēt cōfectōeꝫ dialacce vel reubar. vel epar adip. absin. vel eupatoriū. Si vō fuerit cā cali. conueniūt vt siru. de bisan. de endi. de

cico. ꝯfectio diarodon ab. ⁊ triasan. confectio diaro/don. d. cõi. Et si timerem⁹ e͛tia cali. cõtempabimus cũ alio electuario frig. vt spẽbus diarodon ab. ⁊ fili/bus ꝯfortãdo. ẽt dialacca ⁊ diacurcuma cũ dictis spẽbus valent. Auctor aũt libri q rosa anglica appellaẗ ponit vnuꝫ el'm qđ appellatur elꝫ de cubebe. laudes eius ab eo vide. ponitur ẽt hoc idem el'm a Jo. mat/theo gradi de mente Thesauri pauperũ q liber quasi idem est cũ rosa anglica. dicit Matthe⁹ gradi ꝙ nul/lum fuit excellentius remediũ q̃ꝫ tro. de reubar. ad/miscendo secum de spẽbus diarodon abba. ⁊ hoc si timeremus caliditateꝫ reubar. ⁊ hoc factũ fuit in p̃n/cipe Sfortia q ab hmõi egritudine curat⁹ fuit q̃re ⁊c̃.

¶ Cura hidropisis timpanitis.

Habens hanc egritudinẽ pro cura eius dꝫ vitare generãtia ventositateꝫ ⁊ dꝫ vti eis que eaꝫ resoluunt iõ eedẽ intentiões sunt obseruãde sicut in p̃dictis. pria ẽ admini/stratio regiminis ꝙ dꝫ eẽ cali. ⁊ sic. scđa ad mãꝫ ꝯiun ctaꝫ cõuertiẗ. ⁊ prio ad resoluẽduꝫ eaꝫ scđo ad remo uendum malã dispositionem epatis.

¶ In pria intẽtões exhibenẗ solutiua nõ solum que eũant ventositatẽ sꝫ ẽt aquositatẽ q: vẽtositati cõiun gitur aquositas q̃ fouet dictaꝫ ventositatẽ. Solutiua satis dicta sunt ad resoluẽdũ vẽtositatẽ. ẽt fiat sic̃ dic̃ Rasis sacculus ex milio panico sulfure sale ⁊ cinere cal. ⁊ ponẽ supra ventrẽ vt dicit Nicolus. Iteꝫ deco/ctio ex lixiuio vino albo camomilla origano calamen to ⁊ aliĳs dictis resoluẽtib⁹ ⁊ faciẽdo decoctiõeꝫ cuꝫ spongia vel vesica vel pãno apponẽdo sepe ⁊ sepi⁹.

ventose ēt sicce posite supra ventrē valēt multū ⁊ lau
dantur a Rasi. Item diagalanga diaciminū diamusc⁹
el'm de baccis lauri galāga ciminū de qbus supra di/
ctū est. Jo. arcu. dicit eē singularissimū remediū el'm
de baccis lauri ponēdo in clisterib⁹. ℥. iij. q2 fit ꝑp in/
quū loco in quo ꝯtinet mā ⁊ sic fit resol'o vētositatis.
cōmēdat ēt ad eandē intentōez exercitiū tpe inanitio
nis sil'r sustinere famē ⁊ sitim. Item coliria resolutiua
⁊ clisteria carminatiua sunt multū vtilia vt verbigrā
℞. camomille mellíloti aneti añ. M. j. seminis anisi
cimini añ. ℥. ij. bulliant in sufficiēti quātitate aque ⁊
fiat decoctio de qua capiatur lib. j. ell'y ∂ baccis lauri
℥. ij. hiere. s. ʒ. v. olei camomille vl' aneti. ʒ. iij. misc.
⁊ fiat clistere. Fiāt ēt suppositoria resolutiua vētosita
tis vt. ℞. folioꝝ rute mediocriter exiccatorū cimini
anisi feni. añ. ℥. j. subtil'r pulueriʒent ⁊ incorporētur
in sufficiēti q̄ntitate mellis cocti. ⁊ fiāt suppositoria.
cōuenit ēt ſm Rasim fortis fricatio ven. cū pāno cal.
vt porositates bene apiant ⁊ vētositas resoluat.
¶ Scda intētio est remouere malā dispōnē epis ⁊ cō
fortare ipsū ꝯsiderādo cāz eius de qbus sepe supra
dictū est. Et no. q spēs hidropisis plerūqz abinuicē
nō absoluūtur sed sepenumero cōplicant ⁊c.

¶ Cura doloris splenetici.

Cura hui⁹ egritudinis diuersificat ſz cāe
diuersitatē incipiēdo a cā cali. oz ꝯsidera
re nāz doloris splenetici. Si. n. fuerit ma
la cōplexio cal. sufficit alteratio ⁊ regimē
ꝯtrium ⁊ abscisio cause ideo oz alterare causam cale/
facientē ⁊ ordinare regimen ꝯtrium tam cū interius

applicatis q̄ cuʒ exterius. et ita de qualibet mala cō/
plexione dicendū semꝑ ordinando regimen ꝯrium.
Si vero fuerit mala ꝯplexio dependēs a materia hu
morali sicut plurimum cōtingit tres intētiones sunt
obseruande supposito debito regimine de quo abun
de multotiēs dictuʒ est. prima est digestio. scda euo.
tertia resol'o et remotio male cōplexionis.
¶ Prima intentio completur cum siru. acetoso vio.
de endi. cum aquis appropriatis sim. cico. endi. vio/
larum acetose. etc.
¶ Scda intētio ꝯplet cū reubar. pillis aureis aggre
gatiuis diapruni. s. electuario succi rosa. etc.
¶ Tertia intentio cōpletur cum debilibus resoluti
uis qꝛ materia est cali. et si tota est eradicata remoue/
bimus malā complexioneʒ et cōfortabimus cum pre
dictis siru. etiam cum aquis ʒuc͠haro ro. violato tria
san. diarodon abba. et. d. cōmuni. Per exterius vero
inungendo cum oleo ros. violato. etiam epithimetur
splen cum aqua ro. plan. et alijs infrigidantibus per
miscendo puluerem ros. Si vero sit humor flegmati
cus oportet primo digerere ipsum flegma cum his
que sepius dicta sunt. Sed opʒ notare cañ. ꝙ medi
cine digestiue dn̄t esse vigoratiores et fortiores q̄ in
egritudinibus epatis qꝛ mãe cōtente in splene mul
tum distant a vijs ductuum et ideo medicine non pn̄t
ita ad splenē penetrare pp eaꝝ grossitiē iō opʒ semꝑ
in eisdē medicinis admiscē acetū. et in cā cal. siru. ace.
est ꝯueniēs. et in cā fri. oximel. s. vel ꝯpositum vel sqli
ticuʒ cū melle ro. ēt cū siru. d duabus et de quinqʒ ra
dici. Euonis vero intentio cōplet cū aqa. q ē singula
rissim⁹ et hʒ cū e p̄e ꝓprietatē ēt cū splene ēt cū hiera
Gal. diasenicōe et alijs. Remotio vō male ꝯplexiōis

fri.cōplet cuꝫ interius applicatis vt dando diamus. dul.vel amar electuariū ď baccis lauri aromaticū ro sa.tiriacā ⁊c̄.Per exterius vero inungendo cū oleo de spica de ruta de capparibꝰ.⁊ ista sunt vsualia quibus practici cōmuniter vtunt.Si vero sit materia vē tosa opꝫ cōsiderare si hēat cāꝫ fouentē sicut plurimū cōtingit q: tunc necesse est illaꝫ digerere ⁊ euāre postea vētositatē resoluere.Per interius cōuenit diaciminum electuariū de baccis lauri diamuscus dul.de quibꝰ dicet infra. Per exterius cōueniunt fomentationes ex rebus resoluentibꝰ vt aneto ruta pulegio calamento semine anisi cimini ⁊c̄.⁊ facta decoctione cum spongĳs vel vesica applicamus postea inungimus locum cum oleo de capparibꝰ de ruta de aneto. sed dicit Aui.in.c.de inflatione splenis q medicine egritudinū splenis debent habere virtutē resolutiuā aperitiuā ⁊ abstersiuā.postea dicit q in apatibus cōpetunt magis reso.q̄ꝫ stip.⁊ in resolutiōe ventositatis magis stip.q̄ꝫ reso.q tex.vi dubiꝰ q: ad reso.vētositatis magis ꝯueniūt carminatiua vētositatē.Gen. dat duas expōes vide eū.Si vero cā sit apa ⁊ sit cal. qd raro contingit vel sit a mā colerica vel flegmatica vel melācolica vel sanguinea in princi.diuertimus ⁊ euāmus.si sit a materia sanguinea vel sanguini mixta debet fieri flo.basilice dextre.si ꝑpter retentiōeꝫ mēstruoruꝫ debet fieri flo.de saphena. postea debemus repercutere cum oleis ⁊ aquis fri.supradictis vt inungere cum oleo ro.vio.⁊c̄.⁊ epithimamus cū aqua ro.plan.⁊c̄.Et qn̄ non amplius fluit de materia facimus flo.de saluatella de qua fecit mentionē Rasis q̄ est inter digitū ānularē ⁊ auricularē ⁊ est ramus basilice.In augmēto debemus ꝑmiscere resolutiua cum

stip.

stip. et semp debet admisceri aliqua que prohibeat duritie splenis q: facillime indurat. In statu vero resoluimus cũ camomilla radice altee farina seminis lini et fenugreci. sed cauẽdũ est ne induremus vt prediximus et cũ istis facimus empl'a admiscendo de oleo amigda. dul. ð cappari bus etc. Ultimo in decliuatiõe cõsumpta mã cõfortamus locuz cum oleo masticino ro. etc. Si vero sit apa durũ et hoc est quasi semper in egritudinib⁹ splenis q: hec durities puenit pp mãz mlicã induratã vel apa induratũ. in cura eius sunt tres intẽtiões. pria est digõ mlici hu. scda euãtio. tertia mollificatio et resolutio.

In prima intentione digerimus cũ siru. de thimo de epithimo de fumoterre de pomis permiscendo semper aliquid incisiuum vt siru. acetosuz vel oximel simp. compositum vel squilliticum vt. ℞. siru. de epithimo. ℥. j. siru. aceto. sim. ℥. s. cum aquis appropriatis inter quas est aqua scolopendrie maxime spleni appropriata vt dicit Auicẽ. secũdo cañ. dicit etiaz in caplo de cura splenis q si detur quattuor diebus de decoctione oximellis in qua sit decocta scolopendria delet splené. valet etiã aqua fumiterre et aqua thamarisci qui thamariscus respicit splenem a proprietate. quidã vtuntur vino infusionis thamarisci vel tenendo tamariscum in vino quãdo bibunt vel imponunt in vasibus vbi sit vinum. cortices etiam radicũ capparorum laudantur ab Auicen. etiam laudatur ab eo portulaca a proprietate.

Secunda intẽtio est euãtio que cõplet cũ cõfectõe amech Mes. cũ mirabolanis idis cũ epithimo vt sumẽdo de epithimo. ʒ. ij. cum. ʒ. j. oximel. multum valet vt dicit Auicen. Item valent pillule inde pillule

de fumoterre de lapide lazuli dādo a.ʒ.j.vsq ad.℈.
iiij.⁊ debent iterari iste eūatiões q: iste hūoꝛ est dur⁹
⁊ nō pōt facilr̄ in vna eūatiōe eūari.

Tertia intētio q̄ ē mollificatio ⁊ resolᵒ cōplet cū
his que hūt mollificare ⁊ resoluere de quibus sunt
quedam que laudat Gordonius vt est vnguentū fa/
ctum ex medulla cruriū cerui vel vituloꝝ cum adipe
galline assungia oleo amigda.dul.valet etiā vnguē
tum de melliloto etiā isopi cerotū ⁊ cum istis possu/
mus miscere ea que a ꝓprietate valēt. Est etiā vnū
singulare qđ cōmendat Aui.⁊ est in cōmuni practica
scilȝ gūmi armoniacū dissoluendo in aceto squillitico
miscendo cū oleo de capparibus aut amigda.dul.⁊
vt cōfidas in eo fuit secretū Joā.giringelli. Est etiā
vnū singulare in resoluendo ⁊ mollificādo materias
splenis videlȝ accipiēdo radicē ciclaminis siue panis
poꝛcini qđ idē est dissoluēdo cum aliquo oleo appꝛo/
pꝛiato ⁊ est multū vsuale in partibus romanis ⁊ nea
politanis:⁊ hanc egritudinē longo tēpoꝛe passus ē
pꝛinceps Robert⁹ seuerinus quē empicus quidam
cū hac radice sanauit. fiat itaq ex radice ista vnguen
tum cū oleo ⁊ super splenē ponat ⁊ oꝛdinatur sic hoc
vnguentū. ℞.succi panis poꝛcini vel radicis ei⁹ suc/
ci senatiōis olei cōmunis ā.lib.j.olei amigda.dul.
ʒ.j.vel olei spice ⁊ seminū poꝛtulace ā.q.s.cere pa
rum ⁊ fiat vnguentū. Giringellus hēbat hoc reme/
dium pꝛo secreto.s.℞.floꝛum genestre scolopendrie
folioꝛum salicis tamarisci radicum capparoꝛum ā.
M.j.bulliant in sufficienti quātitate aque deinde ca/
piatur vesica in qua positum sit butirum liquefactū
deinde ponatur hec vesica in vase in quo sit illa aqua
calida ⁊ ingenietur vt stet submersa i aqua donec bu

tirum liquefiat deinde accipiatur de butiro illo qd participat virtute illorum simplicium et ex illo vngatur regio splenis, accipiatur etiam vesica alia illa decoctione plena et ponat sup splenē quare etc.

Cura colice.

In cura dolorum colici seruabitur ordo Aui. primo ponendo quosdam cañ. generales postea ponendo distinctā curā ƀ3 cās. Quātū aūt ad curam generalem primo oportet aduertere vt non differatur cura colice quia colica est dolor intēsissimus cito virtutis prostratiu9 ideo cito a principio est cum varijs remedijs et ingenijs succurendu3. Secundus cañ. est q in eis in quibus dantur indutie primo exhibeamus clisteria dein desolutiua. per superius non ergo primo exhibeam9 medicinas solutiuas per os quia talis medicina attraheret multas materias ad intestina: et tunc humores per partem inferiorem non poterūt egredi et nō potentes egredi regurgitabūt ad membra principalia. Tertius cañ. est q non administrentur medicine solutiue que attrahant a remotis quia talis materia faciens colicam est in intestinis: et ideo illa que veniunt a remotis ad intestina non possunt transire ppter oppilationum et ita faciunt seua accidentia. sed hoc intelligendum est quādo materia colice solum est in intestinis collecta et non aliūde fluit quia vbi flueret oporteret illam euacuare vt si esset colera fluens ab epate que esset colice causa vel a cerebro vel ab alio mēbro quāuis alia materia fluat. Si vero ab intestinis solum est quartus cañ. q si in intestinis causetur.

excoriatio nō debem⁹ admistrare fortia ⁊ acuta cliste
ria s₃ exhibeant anodina lauatiua ⁊ sedatiua dolorē
q₃ talia bñ cōueniūt. ⁊ in casu hmōi cañ. bñ euābim⁹
per supius sicut dicit Aui. intelligendo p supius. i. p
vomitū ne materie trāseūtes p loca excoriata magis
lederēt. ⁊ hoc modo exponit Nicolus. Nota q ⁊ si vi/
deat ꝯdictio inter dicta Aui. q₃ prius dicit q nō dñt
dari solutiua nisi prius sit deoppilata via. deinde di
cit q si nō possum⁹ apire viā inferiorē dēmus dare so
lutiua. ibi eni₃ intelligit de debilibus solutiuis ⁊ nō
fortibus. in prīo aūt cañ. intelligit de solutiuis forti/
bus que multū agitāt. Nota etiā q Aui. in isto caplo
etiā in. c. de apate epatis docet admiscere solutiua cū
cibis sicut ibi notatū ē. ideo aliq cōponūt nebulas so
lutiuas cū scamonea turbit ⁊ esula. Quit⁹ cañ. ē q qñ
venit colica a cā fri. nō dēmus vti fortib⁹ calefactiuis
q₃ ista multotiēs augēt dolorē q₃ inueniunt materias
grossas fri. aliqñ eas subtiliant ⁊ in vētositatē cōuer
tunt ⁊ ita augent dolorē. ⁊ ideo l₃ Gal. 7. terapen. c.
15. recitat historiā de alleo in cura colice cū vino albo
vbi ēt dicit q ipsu₃ est tiriaca rusticoꝝ nō tñ conuenit
vbi stet repletio materieꝝ neq₃ alia fortia resoluētia
sicut electuariu₃ de baccis lauri. Sextus cañ. in vsu
clisterioꝝ ē q eger d₃ se taliter situare vt clisteria de/
clinent ad locu₃ doloris itaq₃ post assumptionē cliste
ris reuoluat se eger super locū dolente₃. Septimus
cañ. q si talia clisteria nō possunt ingredi ꝑpter ven/
tositatem debemus iterum ac iteru₃ reiterare q₃ for
tasse ventositas erit egressa vel mutata. Et Auicen.
describit vnam optimā formam clisteris per cui⁹ im/
missionē potest ⁊ enema ingredi ⁊ ventositas egredi
cuius descriptionē ⁊ formā ponemus isra. Octauus

Nebule solutiue

Alleum

can.est in suppositorijs ⁊ ipsa debent esse longa ad mensuram septem digitorum vt virtus eoruꝫ possit ad longinqua cõmunicari. Nonus can. in stupefaciẽtibus est ꝙ non debemus cito a principio narcotica approximare sed quando alia non sufficiunt quia in paruo tempore redit postea dolor ⁊ materia infrigidatur ⁊ ingrossatur si fuerit fri. si oppilatio magis oppilabitur. si ventositas magis ingrossabitur. Decius can. est ꝙ extra debemus ista narcotica approximare in forma emplastroꝝ. Si vero per superiora vel inferiora administramus ad intra opꝫ ꝙ ista stupefactiua sint bene consolata sicut egethea filoniũ ⁊c. Can. aũt speciales sunt isti. Prius sedatio doloris que cum talibus ingenijs completur. Primum est in cause abscisione ⁊ hoc ingenio vere curatur dolor quia remota causa remouetur effectus sciꝫ dolor. Sed in abscisione cause quandoqꝫ indigemus digestione diuersione resolutione ⁊ tandeꝫ euacuatione ⁊ ista nõ possunt fieri nisi per tempus ⁊ interim ꝑpter dolorẽ virtus prosternitur: ideo indigemus alio ingenio ⁊ scdo in ordine ⁊ est administratio rerum anodinarũ supra locuꝫ dolentẽ que habeant caliditatẽ temperatã non excedentẽ primũ gradũ ⁊ aliqualem humiditatẽ que cõfortant calorẽ nãlem. cõferũt ẽt qr si mala cõplexio fuerit cal. ꝯfortãdo calorẽ nãleꝫ redditur vicina naturalitati. ẽt ꝑpter humiditateꝫ ista anodina faciunt laxare locum dolentẽ ⁊ remolliunt ipsuꝫ: ideo qñ fit extensio a ventositate põt mẽbruꝫ magis dilatari. Tertium ingeniuꝫ est administratio narcoticoꝝ auferendo sensum loci ⁊ ita natura recipit aliquantuluꝫ iuuamentum propter stupefactiua quãdo alia non sufficiunt vt habet quarta primi caplo penultimo de se

datione doloris. Cuꝫ ergo occurrimus alicui patiēti intensissimuꝫ doloreꝫ opꝫ ipsum a prin. remouere cū secūdo ingenio q: sepe causa non potest ita cito remoueri: ideo procedimus cum anodinis mitigantibus dolorem per exterius ⁊ per interius applicata. Per exterius auteꝫ applicamus in forma embrocationū fomentationū vnctionum emplastroꝝ ⁊ balneorum. Per interius vero in forma clisterioꝝ. facimus autē a pricipio embrocationē ex rebus anodinis faciendo cadere ab alto aquā decoctionis camomille mellilo/to aneti semis lini ⁊ fenugreci ⁊ ex malua altea ⁊ si/milibus ponendo istam decoctioneꝫ in vase fcō sicut clepsedra quod est perforatuꝫ multis foraminibus in fundo quo vtuntur mulieres ad irrigandas herbas suas. sed hoc infirmis fastidiosuꝫ est: ideo practici pcedunt potius cum fomentationibꝰ euaporationibꝰ accipiendo magnā spongiā ⁊ eam infundere in deco/ctione predicta ⁊ exprimendo vel accipiendo vesicā ⁊ eam implendo illa decoctiōe ⁊ applicando loco do lenti. Inunctiones fiant ex oleis anodinis vt ex oleo de camomilla anetino de semine lini maxime quādo est vētositas vl' replere vesicā oleo cōi ⁊ apponē loco dolenti. Quidaꝫ habent pro singulari secreto accipe de fimo iuuencoꝝ ⁊ ledamine in quo mingūt boues equi ⁊ asini ⁊ putrefacto incorporādo cū dictis oleis ⁊ in forma emplastri applicant loco. Quidā accipiūt fillum coctuꝫ in cineribus cuꝫ lixiuio ⁊ sic cali. appo/nunt loco. Sed si ista non sufficiunt opꝫ deuenire ad balneū qꝺ fit ex decoctione dictaruꝫ reruꝫ in vase ad sedenduꝫ in illa decoctiōe ita ꝙ aqua supascendat lo/cum dolentē ⁊ ibi stet per mediaꝫ horā vel p quartaꝫ partem hore. Sed ē notoriū cañ. in ipositiōe balnei

q: virtus maxime psternit ppter dolorē parū cibuʒ ꝛ ppter vigilias. videmus ergo si virtus ē fortis potēs tollerare balneū ꝛ tunc adhibeat ꝛ pro toto tpe balnei sint odores boni ꝛ aromatici. lauētur pedes ꝛ manus ex aqua rof. ꝛ vino aromatico vt virtus ꝯfortetur. Per interius aūt possumꝰ duplr exhibere p superius. s. ꝛ per inferius. Per inferius exhibemꝰ clisteria ex anodinis ꝛ decoctōe pdicta ꝛ ponat in lib. j. hmōi decoctōis. ℥. j. cassie. ꝛ. ℥. j. zuchari ꝛ erit lenitiuū ven. ēt clistere ex brodijs pinguibus ꝛ ponere duo vitella oui. ēt clistere ex solo oleo camomillis vt exhibēdo de ipso lib. j. ēt oleuʒ de semine lini est singularissimū per clistere impositū q: humectat ꝛ lenit ven. ꝛ qdaʒ hñt hoc pro secreto. Per supiꝰ vero exhibent ea que hñt talē virtutē inter que singularissima est aqua decoctōis camomille vel aqua sublimatōis eius in scdo cañ. c. pprio. Brodiū ēt galline vel carnis pinguis cū croco multū valet. etiā ius galli. Aliqñ vero dolor ē ita vehemēs q nō sufficiūt anodina ꝛ timemus ne virtus deficiat ꝛ in hoc casu oʒ ad narcotica deuenire per supius vel p inferiꝰ. Est tñ cañ. q nō debemꝰ hmōi narcotica a princi. exhibere q: vt dicit Aui. in. c. de colica a mā fri. cōponunt reʒ maximi timoris pcipue qñ mā ē fri. q: addunt in cā. ꝛ si ē ventositas illa ingrossat ꝛ dolor reddit fortior q̄ʒ prius p exhibitōeʒ narcoticoꝝ. ꝛ ideo soluʒ in casu desperato oʒ ista exhibere. si eniʒ videmꝰ q infra duos dies infirmus posset deficere admīstremꝰ ista stupefactiua ꝛ apponamꝰ ista magis p inferiꝰ q̄ʒ p supius vt faciēdo clistere ex brodio gallie admiscēdo philonij romani ℥. j. qd d̄scribit qnto cañ. ſʒ est aliud philoniū pſicuʒ qd ab Aui. describit tertio cañ. de cura sputi san. ꝛ hʒ

vtutē ɔ̄strictiuā.sed p̄rio p̄ractici cōiter vtunt̄.Fit ēt in forma suppositorij accipiēdo lanam vel cotū ⁊ ponere circa ꝺ̄ filonio ro.⁊ torquere in forma suppositorij.Aliud quo p̄ractici cōiter vtunt̄ ē suppositoriū ꝺ̄ litio in quo ingredit̄ opiū.⁊ describit̄ ab Aui.in.c.de fluxu ven.excoriatiuo.ſꝫ opꝫ alligare cū filo vt possit ad libitū remoueri q̄r aliquādo accideret ꝙ p̄p nimiā dimissionē posset eger mori extincto calore.ſicut contigit Papie i quadā muliere in qua supuenit subeth ⁊ appoplia ⁊ mortua est.laudat ēt Aui.clistere ex aq̄ carnis ⁊.ʒ.j.opij ⁊.ʒ.j.castorei.castoreū enīꝫ corrigit opiū ⁊ ē sicut bezoar ad ipm.⁊ dicit Aui.ꝙ aliq̄n opꝫ solum opiuꝫ ponere:q̄r dolor est ita intensus ꝙ cum debilibus nō pōt remoueri.sed ɔ̄sulo vobis vt semꝑ sint correcta.Nicolus aūt florē.facit clistere ex vino aromatico cū sit cal.⁊ hu.nō tñ tale vinū dꝫ.eē multū antiquū.Aliquādo aūt ista nō sufficiūt p̄ ptē īferiorē sed opus est transire ad fortiora que per os sumunt̄. Et ꝺ̄ istis sunt tria vsualia.domesticū est egethea stupefacit enim ⁊ resoluit p̄p castoreū qꝺ̄ ingreditur.Si fortius volumus est athanasia Nicolai dando.ʒ.j.vel ʒ.j.ſ.fortius aūt adhuc ē filoniū de quo damus vsq̄ ad.ʒ.j.Sūt ēt aliqua que a ꝓprietate valēt vt stercus lupi vt dicit Gal.x.de simplici medicina recitans historiam ꝺ̄ quodā ⁊ dicit ꝙ os qꝺ̄ inuenit̄ in intestinis lupi qñ comedit aliquod animal ⁊ nō potuit bñ masticare ossa postea inuenitur in ipsius intestinis si postea accipiat̄ ⁊ suspendat̄ collo vꝫ.dicit Aui.ꝙ debemus colligere illud stercus lupi qꝺ̄ iuenit̄ super spinas.etiā intestinum lupi si suspēdatur collo vꝫ.Si ēt in lana arietis q̄ euasit a lupo inuoluat̄ huiusmodi intestinum ⁊ collo suspendat̄ vꝫ.Castoreuꝫ etiaꝫ est sīn

gulare ⁊ laudatur ab Aui.rõne ꝓprietatis ⁊ manife/ ste qualitatis.est enim cal.⁊ sic.ẽt lumbrici terrestres dando.ʒ.j.cum vino albo.etiã cornu ceruinum dan/ do.ʒ.j.cum vino albo.in quocũqꝫ tpe possunt ista ex/ hiberi. Scorpiones assati valent multũ vbi talis coli ca non ꝓuenit ab apostemate.⁊ dicit Aui.ꝙ p se va/ lent in dolore renali ⁊ per accidens in colica ẜm scri ptũ Antonij vacce qui scripsit super.16.tertij.ratio ꝙ per se valeãt in dolore renali ẽ qꝛ frãgũt lapideꝫ p se.sed quia dolor colicus põt per cõitateꝫ renalis fie ri:ıõ remouendo dolorẽ renalẽ p se dicuntur remouẽ dolorẽ colicũ p accidẽs.Uel dicit alr p accidẽs qꝛ so lum a ꝓprietate valẽt ⁊ nõ remouent cãm in colica.in renali vero dolore abscindunt cãm.Jo.arcu.dicit ꝙ ꝓuocãt vrinaꝫ.Jõ dicunt p accidens eoꝙ ꝓuocatio vrine facit ad diuersioneꝫ materierũ ad intestina fluẽ/ tium.sed ista ratio paruꝫ vꝫ valere. Quidã medicus MLi hꝫ pro secreto puluerẽ ossiuꝫ vel seminũ nespi/ loꝝ ⁊ põtes exhibere cũ semine anisi coclearũ vnũ. Quantũ vo ad abscisionẽ cãe si materia fuerit flatica dimisso regimine considerande sunt quattuor inten/ tiones.prima ẽ lenitio ven.secunda digõ.tertia eũo. quarta resolutio residui remanẽtis ⁊ cõfortatio.

¶ In prima intentione conueniunt ea que leniunt ven.qualia sunt clisteria sicut dictum est facta cuꝫ cas. puluere zuchari addẽdo.ʒ.v.hiere.s.vel hierelogo/ dion vel diafeniconis vł electuarij indi.⁊ qñ sunt mol lificate feces possumus dare p superius.℥.j.hierepi gre diafi.ʒ.ij.vel electuarij indi ẽt cum cas.⁊ nõ dẽt ista solutiua esse fortia a principio.

¶ Secũda intẽtio q̃ ẽ digõ fit cũ siru.de duab⁹ radi. vel de qnqꝫ radi.cum oximel.s.si materia est viscosa/

cũ melle ro. ꝛ de istis satis supradictũ ē ꝛ cũ aq̃ fē. ꝛc.
¶ Tertia intentio ē euacuatio sed debemus cōmemorare can. in principio cure dictos. euacuamus postea cũ hiera gal. que multũ cōmēdat dando. ℥. j. ꝛ. 3. ij. diasi. vel electuarij indi vel de algalia. Itē cū pillulis descriptis in littera a Rasi. mā ēt que ē in vijs ductuũ pōt euacuari sine digestione q̄r ēt ē maximus ꝛ intēsus dolor vt p3 in carminibus positis a Jacobo forliuiensi ꝛ Ugone senensi videlicet Sinocha cũ colica frenesis squinātes ꝛ antrax materias crudas euacuare iubent.
¶ Quarta itētio ē resolutio que fit cũ oleo rute aneti lilij camomille addendo carminatiua vt ciminũ feniculũ lauꝝ abrotanũ pulegiũ anisu3 cũ. d. predicta. conueniunt etiā confectiones cal. vt aromaticu3 ros. electuariũ d̾ baccis lauri diaciminũ diamuscũ diagalenga. Si ꝓueniat huiusmodi colica a mā melancolica vel a colera ꝓcedimus cũ eiusdē quattuor intentionibus. Primo dando sirupos appropriatos. Si autē a fecibus mollificamus eas cu3 camomilla altea matribus violaꝝ semine lini fenugreci faciendo emplastra cu3 butiro oleo amigda. d. ēt faciendo fomētatiões ꝛ clisteria ex predictis vt clistere ex solo oleo violaru3. De superiꝰ vero mollificamus cum cas. fistu. māna ꝛ terbentina dando. ℥. j. v3 ēt ius galli. ꝛ Aui. dat modũ quõ debet preparari. dicit enim capiat gallus antiquus ꝛ verberet adeo ꝙ multũ d̾biliteẽ deinde euiscere tur deplumet abluaturq3 cũ vino albo imponēdo intus polipodiũ anisum feniculũ agari. turbit ꝑm diuersas intētiones ꝛ consumet vsq3 ad ossa ꝛ damꝰ de brodio eius vsq3 ad. ℥. viij. vel. x. h3 enim virtutē solutiuā ꝛ nō eũat a remotis. Dubiũ autem ē de iure

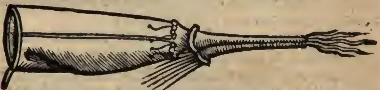
galli vtrū sit cal.ꝯplexionis.nā Aui.in.c.de cura colice in gnāli dicit ꝙ ē cal.ꝛ tñ in cura colice ex fece cōnumerat īter lubricantia fri.Dicit Gen.ꝙ ius galli ē fri.respectu aliaꝝ rerum magis calefaciētiū.Anto. vacca dicit ꝙ Aui.deficit in lrā.inquit enim dȝ dicē: Et lubrificātia in fri.s.colica sunt sicut iura pinguia ꝛ ꝓprie ius galli ꝛc̄.Uel dicit ꝙ dȝ pōi cal.vt dicat sic. Et lubrificātia fri.ꝛ cal.sunt sicut iura pinguia ꝛc̄.quia Aui.paululū añ dic̄.ꝛ lubrificātia fri.ꝛ cal.Quidam alij dicūt ꝙ in decoctiōe galli ponunt p̄io thamarin di sebestē ita vt multū ꝯsumet aqua ꝛ illa supant virtutē galli ꝛ ius erit fri.Si vō ꝓueniat colica ab epate ꝓcedimus cura apatis.ꝛ de istis satis dictū ē supra. Si vō a vmibus dicet in.c.de cura vmiuȝ.Si a malo situ intestinoꝝ debemus reducē ad sitū suū leuiter ꝛ eleuent crura ad supiora ꝛ p motum reducant.Si pp rupturā opȝ faciliter reducē īteſtina.Si a mala ꝯplōne qꝺ raro ē cōsiderem⁹ q̄lis sit ꝛ illā remoueam⁹.Si a vētositate resoluamus illā vt cū electuario ꝺ baccis lauri qꝺ pōit a Rasi.ꝛ h̄ ꝓcedētib⁹ eūonib⁹.Si pēdet a mā i p̄incipio vō cū leuiori incipe opȝ:vtputa cum puluē anisi cū vino albo.ē ēt diaciminū diagalanga. Itē clisteria anodina ꝛ carmiatiua vt cū camōilla aneto pulegio calamēto seie anisi cimini aneti cuȝ.℥.iij. olei anetini ꝛ.℥.j.hierepigre ꝛ euaporationē cū ꝺco ctiōe p̄dictoꝝ facē.Itē vētosa magna posita sup locū ꝛ iterata laudat hic a Rasi ꝛ.8.ꝯtinentis.ꝛ ab Aui.ꝛ alijs.ꝛ clistere ꝛ inūctio ex oleo rutaceo ꝛ cū oīb⁹ carminātib⁹.Cū aūt cañ.aduertēdus ꝙ i p̄incipio ñ sunt fortia exhibēda qñ mā ē fouēs.ꝛ iō opȝ facilia prius adhibere.Nota cañ.singularem in hac cura colice in exhibitione medicinaruȝ quem ponit Rasis ꝛ ē opti

mus modus practicãdi.s.dare solutiua mixta cũ stu-
pefactiuis ⁊ isto mõ practicãdi vtebat̃ qdã singula/
ris doctor.s.Jo.arculan⁹ ẽt nunc qdã medicus me
diolañ.in hac cura ↄsequut⁹ ẽ magnũ honorẽ qꝛ illa
stupefactiua remouẽt caliditatẽ farmaci solutiui ⁊
eꝯ farmacũ stupefaciõem ⁊ frigiditatẽ nimiã quam
posset inducere stupefactiuũ ⁊ simul remouet dolo/
rem ⁊ euacuat ⁊ ideo ista mixtio est cõueniẽtissima ⁊
põt sic ordinari.℞.hiere.s.que ẽ optima.ʒ.vj.diaf.
ʒ.ij.elñ indi maioris.ʒ.j.filonij ro.ʒ.s.vł si dolor est
fortis.ʒ.j.mis.Si dolor ẽt sit magnus ⁊ virtus fortis
egethee.ʒ.j.vel athanasie Nicolai vsqꝫ ad.℈.iiij.⁊
hoc bene nota.Electuariũ de baccis lauri est singu/
larissimum in resolutione ventositatis siue in colica
ventosa qđ describit Rasis in littera ⁊ datur a.ʒ.j.vs/
qꝫ ad.ʒ.j.s.⁊ est multũ vsuale.Jo.arculanus ponit
de dicto electuario in clisterijs qꝛ virtus ipsius ꝑue
nit ad locum ⁊ ipse inuenit proficui iuuamenti quia
maiorem retinet virtutem.dat etiam Rasis filoniũ
ro.descriptionem illius qui communiter habetur in
vsu.habes ab Auicẽ.quinto cañ.vbi loquẽs in per/
sona filonij dicit.Ego sum filonium qui separo inter
mortem ⁊ vitam.

¶ Forma enematis.

Hec est forma clisteris quã nõ intelligunt multi ⁊ quã describit Aui.s.qꝑ ps superior s.cãna eius sit dupla ad ptem inferiorẽ ⁊ mediet inter has ptes mediũ vnum sicut paries diuidẽs ptes illas sicut est in duabus fistulis coniũctis ⁊ habeat pars minor vnum foramẽ in pte

que est ppe cõiunctões burse clisteris ꝛ aliud in op/
posito directe ſm longitudinẽ ꝙ sit apud foramen
ptis grossioris p quã ptem maiorẽ cui contiguat ma/
xime bursa transeat aquositas enematis imposita per
vtrez.p inferiorez vero cãnam siue minorez pulsa ab
enemate ventositate per vtricis compressionem ipsa
ventositas egrediatur.ꝛ hoc patet in figura ꝛ reddẽt
dicta cum cã lr̃am Aui.obscurã claram ꝛc̃.

ℭ Cura fluxus cerebralis.

Nota primo ꝙ in cura fluxuuz talis serua
bitur ordo ꝙ in particularibꝰ speciebus
fluxus particulares ponentur cure quia
ista materia fluxuum est mare magnum ꝛ
non potest vna cura tota euacuari ideo sicut dictum
est succinte ꝛ ordinate ponentur cure singulariũ spe/
cierum.ꝛ primo fluxus cerebralis qui prouenit vi/
cio cerebri ꝛ est ex eo ꝙ aliqua materia salsa acuta vl'
pungitiua descendens a cerebro ꝛ hoc per catarros
plurimos stimulat ꝛ iritat virtutem expulsiuam. sto/
machi ꝛ ita ante digestionẽ ꝯpletã cibi virtus conat
illum expellere vel ẽt multi catarri humidi humectã
tes supficiẽ intrinsecã stõi rõne cuius ꝓuenit q̃dã lu
bricitas ꝛ ita debilitat ꝯtẽtiuã q̃re cibꝰ nõ põt in stõ
ꝯtineri debito tpe sicut si manus eẽnt inuncte oleo ꝛ

lubrice facte nō possent debite cōtinere. Signa isti⁹ fluxus sunt catarri precedētes vel actualiter existentes vel ēt qȝ euenit fluxus iste tēpore pluuioso vel ēt post somnuȝ longum ex eo ꝙ in somno longo retinētur vel multiplicant siue ingrossant vapores multi ꝛ ita faciētes catarruȝ sunt cā corruptionis cibi in stomacho ꝛ ideo signa sunt corruptio cibi etiā mala cōplexio frigi.cerebri. Cura istius fluxus est in duab⁹ principalibus intētionibus.prima est ad mēbruȝ cōicans.scđa ad membrū cui cōicatur.

¶ Prima intentio cōpletur quattuor intentionibus particularib⁹ supra cōmemoratis.prima debitū regimen catarri prohibitiuū.scđa catarri digestio. tertia hu.diuersio.quarta euacuatio ꝛ remotio male cōplexionis.ꝛ hec cura sufficiēter dicta est in caplo de catarro ꝛ cū qbus dȝ cōpleri qȝ si cal.fri.ꝛ eȝ.

¶ Secunda principalis intentio est ad membrū recipiens.s.stomachū pro cuius cura recurrendum est ad capituluȝ de debilitate stomachi. Si enī illa materia catarralis indiget digestione digeratur ꝛ euacuetur postea resoluat ꝛ mala cōplexio remoueat ꝛ hoc cuȝ fomentationibus sacculis vaporationib⁹ vnctionibus emplastris ꝯfectōibus.ꝛ singularissima in euacuatōe est hiera sim.Gal.qȝ nō euacuat a longinqs. similiter elm diasenicon ꝛ elm indum.facere etiaȝ fomentatiōes cū vino in quo decocte sint herbe stomachales vt absin.rosa menta spica rosmarin⁹ pulegiū calamentū gar.cinamomū galanga maxime quādo ventositas cōplicatur ꝛ cuȝ oibus istis facere vaporationeȝ seu fomētationē simul cū vino aromatico vł ex pulueib⁹ istoꝝ simul cū aliquo oleo appropriato incorporatis facere vnguentū vel ex oleis predicta

rum rerum inungere vel ex iam dictis facere saccu-lum. et inungimus cum oleo masticino de menta de absin. de spica &c. etiam cerotuz pro stomacho emen dans vicia stomachi & vnguẽtum stomachale. hec. n. omnia tenentur cõfecta. etiã confectiones per inte-rius assumpte valent vt diagalanga zinziber condi-tum aromaticum ros. aromaticũ gariofilatũ & cetere confectiões que singulares sunt ad remouenduz ma lam coplexioné fri. stomachi &c.

¶ Cura lienterie.

Luxus stomatichus prouenit ex eo q̃ sup fluitates remanent in stomacho q: eius di gestiua est diminuta ablata vel corrupta & ita cibus aliquãdo cõplete aliquãdo dimi nute digeritur & iste superfluitates aggregant aliqñ pp difformitaté cibi. prouenit ex eo q̃ vna pars eius est digesta alia vero indigesta. differunt dicere nõ to tus digestus & totaliter digestiuus ¶ totaliter enim re spicit qualitaté ¶ totus vero respicit quãtitatez. aliqñ egredit cibus in eadem quãtitate & qualitate qua su mitur & hoc dicit totaliter ablata digestio. si cib9 cor ruptus dicit corrupta digestio. si diminute digestiue dicitur diminuta digestio ¶ Prima causa lienterie di citur debilitas contentiue siue retentiue que nõ gra-dat missionez cibi & hoc clare exponit Gen. ¶ Secun da causa est remanentia solutiui in rugositatibus sto machi que stimulat virtutem expulsiuam & ita q̃ pri-mum cibus est in stomacho expellitur ¶ Tertia causa est de qua dictum est propter debilitatem digestiue vel propter materias flegmaticas adheréntes pietib9

4 Cã stomachi ⁊ ita parietes fiunt lubrici/ Quarta cã est vlcus stomachi qr cibus tangens vlcus mordicatio/ nem causat ⁊ ita virtus expulsiua cibũ expellit/ Quin/ ta causa est ab humiditatibus que profluunt ad stoma/ chum tamen hec proprie nõ est stomatica sed fm di/ uersa mẽbra a quibus pfluit materia/ Sexta cã est p/ pter ventositatẽ subleuantẽ cibũ quare phibet bonã fieri digestiõem/ Alia causa est ⁊ septima ppter dolo rem stomachi resolutis spiritibus/ Octaua cã est ex parte ciborũ licet hic proprie nõ fit fluxus stomaticus qr iste non fit vitio stomachi. Sed pro complemen/ to doctrine adducunt omnes cause vt siquis propter nimiam ciborum quãtitatẽ lienteriam incurreret vel etiam sumeret cibaria acetosa vel corruptibilia vt ce rasa melones ⁊c. ¶ De signis. iste fluxus nõ hz ordinẽ sed fit fm cibi assumptionẽ qr si tu sumis cibũ ⁊ non digeras fit fluxus/ Scdm signu3 q apparent egestio/ nes cibales si nullo modo stomachus agit in eodem colore ⁊ apparebit si corrupte ledat cibus corruptus si aliquis sumat cibum aliquo tempore cito egredie/ tur propter vitium retentiue quia non potest grada/ re digestionem ⁊ expulsionem cibi/ Si propter vlce ra est dolor fortissimus cum assumptione cibi. etiã co gnoscetur ex eructuatione corrupta ⁊ qr illa materia saniosa egredit/ Si est propter solutiuũ sentit odor medicine ⁊ punctio in stomacho ⁊ quia ante nõ erat fluxus/ Si propter nimiã quãtitatem cibi sentitur grauitas/ Si ab aliis humoribus proueniat per vo/ mitum ⁊ secessum cognoscemus/ Si propter ventosi tatẽ erit extẽsio ⁊ eructuatio ⁊ non grauitas. ¶ Pro cura fluxus stomachi Auicẽ. remittit se ad. 13. fen. c. d lubricitate stomachi. tamen succite determinat d eo. Si

Si prouenia a cibo cura variaꝭ ſm varietatē cauſaꝝ qꝛ cibus pōt eſſe maioꝛis quātitatis vel minoꝛis qꝫ debeat vel groſſus vel coꝛꝛuptibilis. iſte tamen non eſt fluxus ſtomatic⁹ ſed ex parte alioꝛum ſe tenet. ¶Cura ergo eſt ex parte cibi qꝛ ſi eſt coꝛꝛuptus vomitu vel seceſſu eſt educēdus vt cum caſſia māna vel cum aqua tepida per vomitum ¶Si vero eſt in inteſtis cū cliſteri ⁊ ita ꝑ debita cura inueſtiganda eſt cauſa ¶Si ex nimia quātitate ꝓuenerit paucus exhibeaꝭ. etiā ſi eſt nimis groſſus vel ſubtilis frigi. vel cal. vel nimis vnctuoſus coꝛꝛigaꝭ deinde remoueaꝭ mala complexio ſtomachi ſi fuerit ōrelicta ¶Si vero ꝓuenerit propter preſentiā nimie humiditatis in ſtomacho cōtente ſicut plurimū contingit: quattuoꝛ intentiōes ſunt obſeruande. pꝛima eſt debitum regimē. ſcōa hu. digeſtio. tertia eūatio. quarta ſtomachi cōfoꝛtatio.

¶Pꝛimā intētionē. ſ. debiti regiminis docuit Raſis in littera cum iuſſit vt patiens comedat inciſiua calefactiua ſubtiliatiua ſalſa ⁊ acuta. ⁊ de hoc dictum eſt ſupꝛa in. c. debilitatis ſtomachi.

¶Secunda intentio eſt digeſtio humo. flegmatici q̄ fit cū cōuenietibus digeſtiuis flegmatis. ſ. cuꝫ melle ro. ſiru. de duabus radi. de abſin. ſi nō timemus retētionem māe in ſtomacho cū oximelle ſim. etiam cum his q̄ dicta ſunt in. c. de debilitate ſtomachi cum aqs beto. feniculi ⁊ abſin.

¶Tertia intētio eſt eūatio in qua laudat Raſis vomitū ⁊ ſolu. vē. de quo vomitu videꝭ dubiū qꝛ Auic. in cura fluxus ſtomachi vituperat ipſum vomitū cuꝫ etiā dictus Aui. 13. tertij. c. de lubꝛicitate ven. etiam laudet ipſuꝫ vomitū. Rñdeꝭ ꝙ ſi materia eſt in fundo magis apta deſcendere tunc non cōuenit ſed per

partẽ inferiorẽ euari debz. ⁊ ad istũ intellectũ Aul. vi tuperat vomitũ. Si aũt mã fuerit in parte supiori sto/ machi ⁊ corp⁹ dispositũ ad vomitũ laudatur. ẽt vt Ra/ sis ꝙ si vomitus nõ sit sufficiens soluamus. Et dz cõ memorari cañ. sepe superius dictus ꝙ solutiua a lon ginquo nõ attrahãt. Et de istis sunt sicut pillule ele sangine masticine de hiera sim. dando. ℥. 5. ⁊ si corp⁹ esset robustũ ⁊ non posset solui per solã hierã de qua dicit Aui. ꝙ cum stat ambiguitas de materieb⁹ in sto macho nulla ẽ cõueniẽtior medicina: addimus tunc diasenicon̄is. ʒ. ij. ⁊ licet vt alias dictũ est in diaseni/ cone ingrediantur solutiua a remotis trahentia tamen virtus ei⁹ nõ ptransit epar vt dicit Gen. qnto cañ. eo ꝙ dactili inuiscant huiusmõi medicinas. cõuenit ẽt diacitonitẽ solutiuũ qd rõne citonioruz non attrahit a remotis.

¶ Quarta intentio est cõfortatio stomachi ⁊ remotio male cõplexionis cũ his que p interi⁹ ⁊ exteri⁹ admini/ strãtur. De exteri⁹ administratis sunt inunctiões fa/ cte ex calefa. ⁊ humectantibus habentibus virtutem stip. vt cũ oleo de spica de absin. de thimo mastice mẽ ta de citoniȷ̃s. Item capimus mentã absin. squinan/ tum spicã rosas balaustias cortices granatoruz cum cinnamomo cipero gar. calamo aromatico. ⁊ ex istis facimus cerota ⁊ vnguenta. Item fomentare stoma/ chum ex decoctione facta in vino nigro stip. cum ga langa cipero cinamomo ⁊ aliȷ̃s antedictis ⁊ stoma/ cho applicare cũ spongia vel vesica etiam ex pulueri/ bus istaruz rerũ facere sacculos. De interius autẽ ap plicatis est aromaticũ ro. diaciminum diagalãga zin ziber conditum ⁊ mirabolani chebuli conditi dando duos in hebdomoda multum valẽt ante cibum. diaci

toniten etiã de zucharo cum speciebus in causa fri. & sine speciebus in causa cal. etiam miua citoniorum aromatica confortat virtutem digestiuam & facit ad debitã retẽtionẽ dando duo coclearia ãte cibũ. Sirupus etiam de menta & de absin. si est a debilitate digestiue & retentiue debemus eas confortare per interius & per exterius administrata sicut supradictũ est. Coriandrũ etiam conuenit de quo dicit Auicen. qd retinet cibum in stomacho & est fortis impressionis. Si autẽ causa sit materia calida que faciat fluxũ consimiles sunt habẽde intentiones & quattuor. prima est debitum regimen qd debet esse frigi. secũda digestio hu. tertia euãtio. quarta cõfortatio & remotio male ↄplexiõis cal. & in his pcedamus cũ digestiuis appropriatis contrarijs cause scilꝫ frigide vt euacuare cum mirabolanis citrinis in substantia vel in infusi. Ulterius remouemus malã cõplexionẽ cali. & cõfortamus cum infri. vt cũ iulep ro. zucharo ro. diarodõ abba. & decoc. cõi siru. ro. de granatis de citonijs cõfectiõe triasandalorũ. Si vero pueniat pp̃ter vlcera primo opꝫ abstergere scdo cõsolidare vt in. c. de ptisi. dictum est. Si proueniat a ventositate & materia sit fauẽs digeratur & euãẽ. deinde resoluatur ventositas cum electuario de baccis lauri & alijs de quibus dictum est in capl'o de colica. Si vero proueniat a dolore stomachi recurratur ad capitulum de cura doloris stomachi quare &c.

Cura dissenterie.

In cura dissenterie q̃ttuor ĩtẽtõẽs sunt obseruãde. pria ẽ dbitũ regimẽ. scda vtr ad

causaȝ disenterie. tertia ad excoriationē. quarta inten tio est restrictio fluxus.

Intentio prima Aer

¶ In pria ergo intentōe q excoriatio fit propter hu morem cali. debet esse declinans ad frigi. Aer ergo est ad frigi. alterādus. In cibo vero oportet aliquos cañ. obseruare. Primus cañ. q cibaria non sint val de acuta nec salsa nec acetosa vt allea porri cepe ȝinȝi ber cinamomum. acetosa etiam cum multo aceto. sal sa cum multo sale. dicit Auicen. q cibaria nō debent hēre nimiā salsedinē nec nimiā acetositatem volens inuere q sint aliqualiter acetosa quia nocumentū cōmunicatur stomacho: ideo oportet q aliqualiter incitetur appetitus quia virtus appetitiua ē prostrata. Secūdus cañ. q cibaria sint pauce quātitatis vt mēbra sint auara ⁊ ita retinebunt humores ⁊ non poterunt fluere. ⁊ licet dicat Auicen. stent per duos dies non tamen est hoc tempore sic faciendum sed cū subtili dieta debent stare. Tertiꝰ cañ. q cibaria sint actualiter frigi. quia frigidum facit ad constrictioneȝ: ideo vitentur cali. cibaria etiam actualiter. Quartus cañ. est q non sint illa cibaria diuerse nature seu speciei: imo dimittatur diuersitas cibariorum. Quitus cañ. est q cibaria sint facilis digestionis ⁊ sint boni nutrimenti. causa clara est. ⁊ velocis digestionis quia stomachus est debilitatus. etiam quia non potest longo tempore permanere cibus in stomacho. ⁊ propterea Auicen. laudat epar gallinarum testiculos gallorum oua sorbilia que tamen non sint dura siue nimis assata nec nimis mollia siue elixata quia mollia vē. leniūt dura vero sunt difficilis digestionis. Item aqua carnis ⁊ contusum carnium. etiam de milio farre panico rizo qd aliqualiter torrefiat hoc modo. Habeat tegla

⁊ rizum superponatur qua posita super ignem rizum circũuoluatur super tegulam. Lentes etiam excorticate laudantur. etiam lac acetosum qđ sic preparatur. Dimittatur per noctem in aere sereno postea in mane butirositas extrahatur ⁊ capiatur acetositas. Et si volumus ꝙ sit magis constrictiuũ extinguamus in eo lapides ignitos vel calibem ignitum ter vel quater. Uinum autẽ non conuenit nisi sit virtus debilis ⁊ si exhibeatur sit stipticum vel sit bene temperatum cum aqua extinctionis ferri vel calibis. aqua eniȝ ferrata vel calibeata restringit ⁊ confortat membra naturalia etiam retinet fluxuȝ. vel etiam cuȝ aqua decoctionis seminum coriandrorum. conuenit etiam ponere aliquantulum de iulep rosa. vel zucharo rosato vel aqua decoctionis sumach vł aqua berberorũ. In aliis etiaȝ regimen dȝ esse fri. ⁊ stipticũ qȝ talis excoriatio vtplurimũ a materia cal. puenit.

Secunda intentio principalis respicit causaȝ excoriationis. ⁊ ideo dicit Auicen. si est fluens talis causa stude in abscisione ita ꝙ oportet omnes causas seruare. Si ergo materia est colerica ⁊ fluxit primo ⁊ eduxit mucositates postea cortices ⁊ ita sanguineȝ videmus ⁊ cum hoc continuat fluere colera ⁊ ideo nõ precedente digestione euacuare debemus quia cõtinue fluenti augeret excoriationem practici q̃ȝ primum vident fluxum excoriatiuũ statim abscindunt causam fluxus non expectando digestionem ⁊ ita cito exhibent solutiua. tamen aduertendum est ne exhibeantur solutiua que noceant loco vulcerato sicut scamonea ⁊ omnia scamoneata sicut diaprunis solutiuũ electuarium ros. propter qđ Auicen. ⁊ alii auctores laudant mirabolanos citrinos propter stipticitatem sed pro

remotione eorum asperitatis admiscent dragagantũ vel vt cõmuniter faciunt practici admiscent iulep rosatũ hꝫ enim virtutẽ infrigidatiuã ⁊ lenitiuam verbigratia sic ordinando. ℞. mirabolanorum citrinorum subtiliter puluerizatorum. ʒ. j. ß. iulep ros. vel violati ℥. j. cum aquis buglo. planta. ⁊ similibus. ⁊ fiat potio. ponunt etiam aliqui aliquid de reubarbaro licet nõnulli vituperent. possumus etiam dare dictos mirabolanos in infus. verbigratia sic ordinando. ℞. mirabolanorum citrinorum. ℥. ß. contundantur ⁊ infundantur in aqua calida quãtum sufficit deinde bulliãt duabus vel tribus bullitiõibus postea fortis fiat expressio cui addatur reubarbari electi. s. p. ʒ. j. vel. ℈. iiij. sirupi rosati. ℥. j. misce ⁊ fiat potio. Solutiuum aliud magistri Blasij astarij doctoris celeberrimi. ℞. corticum mirabolanorum chebulorum. ʒ. iij. mirabolanorum citrinorum. ʒ. ij. passularum enucleatarũ ʒ. j. spice parum incidantur vel conterantur minutim ⁊ infundantur in aquis planta. absin. ⁊ buglo. añ. q. sufficit. ⁊ ponantur ad bulliendum duodecim bullitionibus vel circa. deinde facta infridatiõe bene manibus fricentur ⁊ fiat ipsorum debita expressio cui addatur diacatolico. ʒ. iij. reubar. subtiliter puluerizati. ʒ. ß. misce ⁊ fiat potio. Nota ꝙ aliquando practici torrefaciunt reubarbarũ super tegulam calefactã reuoluendo ipsum vt partes acute resoluantur ⁊ remaneant solũ ptes stiptice. sed ista torrefactio a principio nõ esset ꝯueniens: quia adhuc est magna quãtitas materie in corpore. In processu vero quando maiori indigemus confortatione ꝗ̃ euacuatione. q꞉ euacuata iam est materia: tunc talis torefactio multũ conuenit. Et nota ꝙ licet Auicen hic multum laudet

reubarbarum non tamen laudat ipsum in intentione euacuandi sed stipticandi ꝛ restringendi quia addit post de glandibus ꝛ rosis nec inuenitur aliquis textus Auicen. qui dicat ꝙ soluat. habes tamen ipsum esse solutiuũ ab Auer. quito colliget ꝛ Mesue. Factã autem aliquali euacuatione a principio postea digerimus materiam facientem fluxum. ꝛ ita secunda die practici cõmuniter dãt sirupos videlicet. ℞. siru. ro. ℥. j. siru. de endi. ℥. ß. aquarum rosꝫ. plantagi. ꝛ endi. añ. ℥. j. misce. Iste enim sirupus ingrossat digerit infrigidat ꝛ stipticat. Nota tamen ꝙ isti sirupi non debent esse a principio nimis stiptici tũ qꝛ febris mala ꝯiungit tum ẽt qꝛ nõ intendimus talẽ materiam retinere. In processu vero exhibentur isti sirupi scilicet sirupus rosa. de citonijs cum aquis acetosis rosꝫ. ꝛ plantagi. Facta autẽ digestione materie eradicatiue euacuamus ꝛ relinquimus vestigium stipticitatis dãdo mirabolanos in substantia ꝛ reubarbarum ꝛ tunc bonũ est torrefacere reubarbarum sicut supradictũ ẽ. Postea vero facta euõne debet epar epithimari cũ sandalis rosis aqua rosꝫ. endiuie spodio ꝛ alijs ꝛ hoc ieiuno stomacho deinde stipticare opꝫ.

Tertia intentio principalis est curatio excoriationis intestinorum. ꝛ hoc diuersimode procedendo ſm ꝙ huiusmodi excoriatio diuersificatur. Naꝫ aliqua est excoriatio cum vlcere aliqua sine vlcere. Illã autem que est cum vlcere cognoscimus quando egredit̃ materia saniosa. qḋ etiam aliquando fit a pricipio. ideo aliquando oportet nos lauare ꝛ aliquando ꝯglutinare. Si. n. videmus a principio egestiões sanguinolẽtas debemus lauare intestina ne mã̃ figat̃ in ipsis ꝛ hoc completur cũ clisteribus lauatiuis q̃ sic fiũt. ℞. aque

clistere ab stersiuum or.lib.j.vitellos ouoꝝ nũero.ij.zuchari rubei. ℥.j.Hoc enim clistere astergit mãm illã que figeret in itestis. ⁊ hoc quia nõ poterit longã morã trahere in intestinis. ⁊ ẽt qꝛ clistere remouet acuitatẽ humoris excoriãtis. fit enim vnũ aggregatũ rõne cuius non poterit excoriatio induci in itestinis.singularissima.n.sunt clisteria in hac cura.⁊ opꝫ vt a principio ista administrẽtur quia si ꝓfundaret postea nõ euacuaret.Ego enim fateor me multos curasse solum cũ administratõe hoꝝ clisterioꝝ.Aliqñ ãt mucositates sole sunt euulse ⁊ ñ ꝓfundata est excoriatio imo nec inchoata ⁊ tunc opꝫ ꝓcedere cum clisteribus glutinatiuis ⁊ viscosis quia adherent intestinis ⁊ faciunt vestẽ supra tunicas intestinoruꝫ.⁊ ita practici cõiter faciũt ordinando tale clistere.℞.albuminis ouoꝝ gũmi arabici adipis renuꝫ caprarũ vel sepi añ.ʒ.ij.olei rosꝭ.℥.j.ne adeps ita cito cõgelet.boliarmeni dragaganti añ.℥.j.cum aqua ordei si querimus cum hoc absterfionẽ ⁊ lauare.vel cuꝫ brodio pingui si volumus conglutinare magis.℥.x.misꝭ.pro clisteri.põere ẽt cũ istis butiruꝫ iuuaret.Aliqñ tamẽ materia retinetur propter istoꝝ viscositateꝫ ꝫ iõ oportet postq̃ꝫ modico tẽpore stetit clistere hoc cõglutinatiuum qd factũ fuerat post debitã intestinorũ lotionem iterũ administrare clistere lauatiuuꝫ.deinde iterum conglutinatiũ vt deficiat excoriatio ⁊ ꝓhibeatur per istum moduꝫ.ponitur etiã aliqñ succus plan. in his clisteribꝰ qui laudãtur ab Aui.Cognito deinde q̄ sit abscisa cã quia puta nõ plus fluit de materia colerica neqꝫ mordicatiua sed solus sanguis vel mucositas tunc consolidamus ⁊ primo videmus si oportet abstergere ⁊ lauare qd facimus cum clisteri lauatiuo postea facimus clistere incarnatiuum faciendo deco/

ctionē ex rof.balaustijs corticibus granatoꝝ sumach ꝛ semine coriandri semine berberorū ꝛ gallis ex qua decoctione accipiatur lib.j.cui addatur boliarmeni san.ora.terre sigillate thuris aū.ʒ.j.vel tro.ꝺ terra si gillata.ʒ.ij.addēdo vitellos ouorū numero duos vt adhereat intestinis.ꝛ hec omnia fiunt vbi sit excoriatio sola ꝛ pura.Si vero sit excoriatio cū vlcere ī cura sunt due intentiones obseruāde.prima est absterfio ꝛ mū dificatio.secūda est consolidatio.

¶In prima intentione cum videmus ꝙ egreditur pus vel sanies ab vlcere procedimus in cura facien do clistere abstersiuum ꝛ mundificatiuū ex aqua de coctionis furfurū frumēti vel ex aqua mellis vel ex brodio cicerū ru.vel ex aqua lactis caprini vel ex vri na vel ex lixiuio quia fortius est.aliqn̄ etiā ex vino ru beo quia abstergit ꝛ confortat ꝛ cum istis possumus miscere mellis rof.℥.ij.Si autē hec non sufficiunt ac cipimus aquam decoctionis piscium salitorū ꝛ aquā oliuarum salitarum.Si ista nō sufficiunt venimus ad fortia.s.accipiendo tro.de arsenico.ꝛ ita cum istis ab stergimus ꝛ mundificamus locum vlceratū.ꝛ semp tibi maior sit cura ad abstergendum ꝛ mundificādū q̄ȝ ad consolidandū:quia ꝛ si non administras con solidantia dūmodo bene abstergas ꝛ mundifices nā ex se postea incarnabit.

¶Secunda intentio est consolidatio qua facta opti ma mundificatione ꝛ non fluente amplius tali mate ria possumus ponere eā in actu practico administrā do clisteria consolidatiua ꝛ conglutinatiua cū rebus stipticis vt cum decoctione lentium rof.balaustiarū imponendo de boloarme.de terra sigillata ꝛ de alijs de quibus dictū est supra:tamen nunq̄ȝ recedas ab

absterſione ⁊ mundificatione quia vt dictum eſt natu ra de ſe incarnabit.

¶ Quarta ⁊ vltima intentio principalis eſt reſtrictio fluxus. aliqñ. n. propter ſuperfluū fluxum timetur caſus virtutis ⁊ ideo oportet iſtuȝ fluxuȝ retinere. ⁊ ét quia aliqñ non fit ex mã mala quia iã euacuata eſt ſȝ fit eo ꝙ vie ſunt laxe ⁊ debilitate. retinemus aūt fluxū cum his que per interius ⁊ per exterius adminiſtrã tur. Per interius cōuenit ſiru. roſ. mirtinus de citonijs de granatis ⁊ his ſimiles. conueniunt etiã tro. ꝺ ſpodio cum ſemine acetoſe dando. ʒ. j. ante cibū. etiaȝ confectiones vt zucharū roſ. imponendo corallos rubeos vel ſpodium vel accipiendo codognatam ſine ſpeciebus vel de ſirupo de citonijs. Si vero hʼ ñ ſufficiant ad narcotica deueniendu ȝ eſt. ipſa. n. doloreȝ remittūt inducunt ſomnū imobilitant humores. ſed bene conſideranda eſt virtus in adminiſtratione iſtorum narcoticorū. nō. n. dentur illi cuius virtus é debilis. extinguerent. n. illuȝ paucum calorē. ⁊ huiuſmodi qñqȝ adminiſtrãtur per ſupius qñqȝ p inferius. Per inferius aūt eſt ſuppoſitoriū de litio deſcriptū in lr̃a a Raſi. ⁊ tenet̃ confectum in apothecis. ⁊ debemus ſemp appēdere cū filo vt poſſimus ad placitū remouere. ⁊ dicit Aui. nos teſtificamur ⁊c̃. Per ſupiꝰ ꝯuenit athanaſia dādo a. ʒ. j. vſqȝ ad. ℈. iiij. ⁊ aliquando ponimus in cliſteri diſſoluēdo eã in ipo p exteriꝰ. cō ueniūt inunctiōes facte ex oleo citoniorū maſticino ⁊ mirtino aſpergēdo ſupra de puluere corallo ꝝ roſ. maſticis boliar. ſan. ora. ſingulariſſimū é empl'm diaſinicon deſcriptū a Meſ. ſȝ deſcribit duo. vnū in intē tiōe cal. aliud in itētōe fri. ⁊ iſtud tenet̃ ꝯfectū ⁊ capit̃ pãnus groſſus ⁊ pōit̃ ſupra vētrē ⁊ iterato renoua.

Syrupi
athanaſia doſis
emplastrum diafinicon

mus. Aliq faciūt suffumigia cuȝ vino ru. stiptico sup̄ ferrū ignitū fumuȝ recipiēdo vel igniunt scoriā ferri ꝛ sic faciunt vel vt cōiter fit ponere manus ꝛ pedes in decoctiōe stiptica. talis enim virtus stiptica cōicat stomacho ꝛ intestinis. Si aūt fuerit solus fluxus intestinalis lubricatiuus cura est eadē cuȝ cura stōachi ꝛ nō ē diuersitas nisi in hoc ꝙ in fluxu stomachi medicine magis ꝑ supius administrant. sed in fluxu intestinali sine excoriatione ꝛ debilitate digestiue magis ꝑ inferius vt per clisteria procedimus. ꝛ si est materia flatica eūa vt supra in cura fluxus stomachi quare ꝛc̄.

Cura fluxus splenetici.

Si fluxus proueniat propter debilitatē virtutis attractiue splenis vel ꝑ oppilatiōeȝ curetur sicut dictuȝ est in. c. de dolore splenis ꝛ ibi ampla ē cura ad resolutionē. multum valet oleuȝ capparorū oleum de lilio ō genestra agresti ꝛ alie res appropriate splēi. aq̄ scolopē. multū appropriat spleni ēt thamarisci. eūo fit cū mirabolanis indis vide ibi quare ꝛc̄.

Cura fluxus intestinalis qui dicit tenasmon.

Tenasmon est appetitus vehemēs egerendi absq̄ egestione notabili respectu illius appetit⁹ quē hȝ. No. ꝙ cuȝ dissenteria q̄si semp cōplicat tenasmon ex eo ꝙ loc⁹ excoriatus stimulat ad egerenduȝ lȝ nō sit mā vel pauca egerēda. ꝛ ēt q: multotiēs materia virulenta egreditur a tali vlcere ꝛ figitur in extremitate intestini recti

ꝛ cāt talē appetitū ꝛ b no. Si cā isti⁹ flux⁹ fuerit colerica vel flegmatica salsa curatur cū clisteribus lauatiuis vt cū aqua ordei zucharo ꝛ duobus vitellis ouorum in cali. in fri. cū melle ro. aqua lactis brodio cicerum ꝛc̄. Si cā fuerit apā debemus curare ꝑm modū apatis. s. cū clisteribus mollificantib⁹. Uel ēt si cā sit fex sicca curetur cum mollificantibus p supius ꝛ per inferi⁹ vt supra dictū est in cura colerice. vulgares accipiunt tabulā paruā ligni fortis vtputa nucis ꝛ calefaciunt ꝛ cum illa actuali caliditate apponūt ano ꝛ aliquādo inungūt ipsum sepo hircino qꝛ per calefactōez illam si est pp fri. vel ventositatē remouetur. Si vero sit ventositas practici faciunt sacculos ex camomilla vel ex floribus tassi barbassi. mirabilē. n. habet proprietatē in tenasmone vel faciunt ista bullire cū vino ꝛ exprimūt ꝛ postea cū actuali cali. ponūt supra ventrem. Quādo aūt superfluit fluxus ꝛ timemus defectionez virtutis debemus ipsum restringere ꝛ vtimur emplastro diafenicomis qd̄ d̄scribit Mesue sicut supra dictū ē. Suppositoriū ēt d̄litio multū ꝯfert. hoc tamē est in intentōe stupefactiōis ꝛ describitur a Rasi ꝛ sicut supra dictū est administratur cuz filo appenso vt possimus ad placitū remouere ne pp nimiaz morā eius somnus nimis ꝓfundaret ꝛ sic eēt periculū de morte infirmi. ꝛ iō hoc fit vltimuz remediuz. Per supi⁹ administrātur tro. de opio ꝯfectio d̄ storace vt dictū est supra. vsualis ē athanasia Nicolai a. ʒ. j. vsqꝫ ad. ℈. iiij. Si aūt proueniat a repl'one tūc est bonus ꝛ nō oꝫ restringi. Si a debilitate contētiue est tunc cōfortanda cū pulueribus suprascriptis. Si vero a liquefactiōe tūc debet illa caliditas remoueri quare ꝛc̄.

Cura fluxus epatici diuersificaẗ ẞm diuersitaté causaꝝ ⁊ ideo opꝫ bene cóſiderare cám illius ⁊ qꝛ talis fluxus epaticꝰ depédet ex ſpálibus cauſis epat] ió auctores breuiter tractant.⁊ iſta cā aſſignaẗ a Nicolo.alia cá a Cóciliatore dĩa.xxij.aſſignaẗ qꝛ ipſi paruꝫ vel nihil ſperāt de cura ⁊ ibi allegat Gal.quinto de interiori b us q dicit ꝙ multi mortui ſunt pp deffectũ curatiuũ ⁊ ꝙ aliqñ mā̃ profluit ad inteſtina ⁊ vlcerat.⁊ ipſi habebāt oculũ ad ſolaꝫ vlceratóeꝫ ⁊ nó attèdebāt ad ep ⁊ retinebāt mās.opꝫ ergo cóſiderare cām ⁊ abſcindere.ꝑpterea dicit Aui.oꝫ ergo vt redeas ⁊ cures apa ⁊ oppilatóes ⁊ alias cauſas.cũ.n.feceris hoc iam curaſti. Prima ergo ſpés fluxus epatici eſt chiloſus fluxus qui ꝑt ꝑuenire ex debilitate attratiue a fri.cā vl' propter oppilationé epatis.⁊ in cura iſtius tres intétióes ſunt obſeruāde.pría eſt digeſtio. ſcda euõ.tertia remotio male cóplexióis ⁊ epatis cóſortatio.

¶ Pro pría intentóe cõueniũt ſiru.de duabus radi. de qnqꝫ radi.cũ aqs appropriatis vt feni.abſin.cuſcute apij praſſij q̃ oés ſunt aperitiue. ⁊ ét digeramꝰ humoré flegmaticũ optimus.eſt ſiru.de cicorea quia Nicolo deſcribiẗ pro diuitibꝰ.in cā aũt cali.poſſumꝰ refrangere dictos ſiru.cũ ſiru.de endi.cũ ſiru.roſ.cuꝫ aquis endiuie cicoree ⁊ alijs.

¶ Secũda intentio eſt euõ in qua opꝫ cauere ne euacuemus cũ rebus nocétibus epati ideo vti debemus renbar.in infuſioue.Ité cũ agarico qui vꝫ ad oppillationes ſaltem cũ reubar.fiat.

¶ Tertia intentio eſt remotio male cóplexionis epatis que cópleẗ cũ tro.cóſectóibus ⁊ electuarijs vt cũ tro.de lacca cũ tro.de reubar.el'm ét diacalamétũ có

uenit dando a.ʒ.j.vsq3 ad.ʒ.ij.ꝯuenit et diacurcuma dialacca.ꝛ noli semp ꝓcedere cu3 vno remedio iuxta snia3 Aui.quarta primi caplo pmo. In cronicis egritudinibus ꝛc̃.sed in vna hebdomoda cũ.ʒ.j.vel.j.ß. vel.ij.de dialacca alia cũ sirupis alia cũ tro.ꝛ caue ne cõstringas fluxũ saltẽ a principio ꝛ hec est cura fluxꝯ chilosi.Nota et ꝙ dicit Aui.Multotiẽs linit insipiẽs epar in hac ascellatiõe cũ inspissantibꝯ sanguinem ꝛ exunguẽtibus epar per hoc ꝙ sunt frigi.ꝛ in hoc est mors. Si vero fuerit cã debilitas epatis recurre ad curam debilitatis epatis.op3 eni3 vt vigoretur epar maxime in fluxu lotiuo.ꝛ caue ne perducas epar ad augumentũ cause ideo op3 ꝯsiderare eam q2 si debilitas epatis sit a cã frigi.cu3 cali.procedimꝯ ꝛ eꝯ.quia ergo vt solu3 est frigiditas ideo procedimus cũ cali. ꝛ laudat Aui.pistachia.i.fisticos.Rosa anglica cauat ꝛ ponit vnũ electuariũ qđ ipse apellat đ cubebe qđ ẽ singularissimu3 cuius laudes ab eo vide ꝛ cũ eo possumus administrare aliqd de reubar.Inter alia autẽ que epati conferunt est epar adip siue lupi dando in mane coleariu3 vnum.optime etiã sunt passule multum enim cõmendantur ab Aui.vt in capitulo de rebus conueniẽtibus epati.ꝛ in capitulo de cura male cõplexionis cali.ꝛ frigi.epatis.ꝛ in capitulo de debilitate epatis.ꝛ in capitulo presenti dicit.Et iã laudate sunt passe pingues in hoc caplo ita vt quidã estimauerunt ꝙ ipse sanant fluxum lotiuu3 difficilem ꝛ nos quidem iam experti sumus illud ꝛ debent passe in frigi.esse dulces ꝛ pingues.in cal.vero acetose.cõmendatur etiam spodiũ ꝓm cõmune dictum.gaudet epar spodio.ꝛ si vis stipticare da passas cum armillis ꝛ granis ad intra cõtentis.ꝛ si non vis stipticare

da sine illis et dentur coclearia duo ante cibum. accipiantur etiam passe bene pistate et cribellate cum sedatio deinde cōficiant cum zucharo et si vis potes ponere de spodio vel de aliis epati appropriatis et fac cōfectionem vel electuariū valet enim multum ppter hoc q penetrat melius ad epar et hoc. nota. singularissimū etiā est electuariū hoc qd sic a me describitur ℞. diacurcume passularū añ. ℥. j. reub. epatis adip añ. ʒ. j. et si vis contemperare cali. addas spodij. ʒ. ß. cum siru. de bisan. et fiat el'm. vz ēt epatica herba q̄ nascit in puteis et locis aquosis. optimū ēt est reu. nam bonū est exhibere in qualibet hebdomoda. ʒ. j. et Giringellus dabat oi die. ℈. j. de quo loquit Nicolus de mēte Gerardi. absintiū siir optimū est vt ex administratōe eius in cibo et potu multū rectificatur epar. singularissimum est etiam electuarium de vino descriptum ab Auicē. supra de mente Gal. et cum isto illustrissimus dux barri qui passus est hunc fluxum per dimidium annum curatus fuit et maxime valet in causa frigi. in causa vero cali. admiscem⁹ cum eo spodiū species diarodon abbat/ tro. de spodio species triasandalorum et similia. etiā siru. d absintio in causa frigida multū valet. sirupis vero de cicorea Nicoli vel Gulielmi placentini in causa cali. est bonus vbi sit fluxus aquosus. similiter valent predicta et stat intentio cōfortandi cum cali. Si vero sit fluxus colericus detur siru. de endiuia de bisantijs cum aqua endiuie cicoree tro. d spodio cū seie aceto. diarodon ab. vl' d' scriptōe cōi et triasandali. Si fuerit sanguine⁹ dimittat. vbi sit flux⁹ virulent⁹ remittat cal. epis cū fri. imediate dictis et epithimatibus. vbi sit diuersop colop vigora omnes v̄tutes epatis cum his q̄ dicta sunt in

caplo debilitatis epis cũ cinamomo 7c. Si cã sit fri. cũ melle ro. vbi aũt sit saniosus absterge cũ aqua lactis cũ aqua ordei cũ zucharo cũ aq̃ cicer ru. 7 aliis q̃ gb⁹ dictũ ẽ supra postea ↄsolida cũ reb⁹ sup̃dict] 7c.

De cura fluxus cibalis.

In cura fluxus cibalis tres intẽtiões sunt obseruande. prima est abscisio cãe. secunda est mũdificatio intestinoꝝ 7 stomachi. tertia est remotio male complexiõis 7 stomachi confortatio.

In prima intentione procedimus a principio abscidendo causam. Si cã sit nimia quãtitas cibi sumãt paucã quãtitatẽ. Si võ cã sit ciboꝝ corruptibilitas q2 s. comederit cibos malos 7 facile putrescibiles illos dimittat 7 bonos capiat. Si vero causa sit oleaginea 7 vnctuosa sumat stiptica.

Secunda intentio est mundificatio stomachi 7 intestinorum. Si eiꝫ illud qđ corruptũ est in intestinis cõtinetur leniemus ventrẽ cum clisteribus lenitiuis vt cum lib. j. decoctõis cõis cũ. ℥. j. cassie 7. ℥. s. pulueris zuchari. Si vera materia in stomacho cõtineat dabimus cassie electe. ℥. j. vel. ʒ. x. vel manne electe ℥. ij. vel pillularũ elesanginaꝝ. ℈. iij. vel hiere sim. Gal. ℥. j.

Tertia intentio est remotio male impressionis facte a corruptiõe ciboꝝ 7 cõfortatio stomachi vt verbigratia. Siquis comederit cucumeres cum aceto 7 gresta p̃paratos ex quoꝝ comestiõe impressa fuerit mala complexio fri. illaꝫ eiꝫ remouebimus cum inunctione olei de absintio de spica cum vnguento stomatico.

macho,etiam fomentando cum absin. galanga squi/
nanto ꝛ capiendo alias res stipticas ꝛ bulliendo cũ
vino rubeo stiptico ꝛ euaporare cũ spõgia postea da
re sirupos de menta de absinthio aromaticũ ro. dia/
galanga diaciminũ ꝛ alia cõfortantia stomachu3 que
supra sepius numerata sunt. ibi ergo recurras si isto/
rum copiã vis ꝓm diuersa ingenia ꝛc.

¶ De cura fluxus ex dispositiõe aeris.

Similiter in ista cura tres intẽtiões obser/
uantur. prima est abscisio cãe. scđa est eua
cuatio. tertia cõfortatio mẽbrox laxox.
¶ In pꝛĩa intẽtõe que ẽ abscisio cãe si ꝓ/
ueniat fluxus ex forti fri. aeris op3 ponere infirmu3
in loco cal. ꝛc. de aliis rebus non naturalibus semꝑ
contrariando cause vt etiam si ex cali. vel humi. fiat
contrarium.
¶ Secũda intẽtio est euacuatio si aliquid de materia
in stomacho cõtinetur que iam sit fluxa op3 ipsa3 eua
cuare: ꝛ de hoc dictũ est supra puta de his que cõue/
niunt ad hanc intentionẽ sicut est hiera sm. Gal.
¶ Tertia intentio est membrorum que sunt laxa con
fortatio vt confortare cum stip. ꝓm diuersitate3 male
complexionis videlicet cum vnctionibus vt cũ oleo
de absinthio de menta de mastice ꝛ cum confectioni/
bus sicut in fluxu cibali dictum est quare ꝛc.

¶ De cura difficultatis vrine.

Ex dictis Rasis ꝛ Auicen. cura difficulta/
tis vrine reducitur ad duas generales in/

tentiones seruato tñ prius debito regimine ꝑꝫ varie tatẽ cause. Prima intẽtio ẽ abscisio cãe diuersitatis: Secunda est ꝓuocatio vrine.

¶ Prima intentio sic cõplebit̃ q2 primo cõtrariabimus cãm ꝛ in eius abscisiõe studebimus vt si fuerit mala cõplexio frigi. vesice tunc oportebit eã calefacere ꝛ sic regimẽ primo erit calefactiuũ. et facere clisteria calefaciẽtia ꝛ inunctiones calefacientes sicut postea dicet̃. Si ab oppilatiõe colli vesice opꝫ cãm considerare. Si enim fuerit a p̃a curabimus ipsum a p̃a cura a p̃atum sicut dicetur. Si causa fuerit materia lapidea hec dicet̃ in cura lapidis q2 opꝫ cõminuere lapidem ꝛ frangere. ponit tamẽ in hoc casu vnũ remedium Rasis ꝙ si non possumus cõminuere tunc debemus facere vt infirmus supinus iaceat ꝛ euꝫ conquassare ꝛ diuersis modis pedes ĩfirmi leuare in altum donec lapis a via vrine remoueat̃. Si autem lapis sit in collo vesice ꝛ nullo modo possit remoueri tunc debemus facere vt infirmus capiat siringaꝫ auream vel argenteam ꝛ intromittat in vesicã ad expellendum lapidem. vel accipiat candelam cereaꝫ oleo intinctam vt melius per viam flectatur ꝛ faciat sicut vt supra ꝛ hoc est singulare remedium. Si vero causa fuerit oppilatio facta a materia saniosa vel flegmatica vel sanguis coagulatõe tunc stat intentio in subtiliando talem materiã: ꝛ in hoc conueniunt sirupi aperitiui ꝛ subtiliatiui sicut est sirupus de duabus radicibus ꝛ de quinq3 radicibus de eupatorio cũ aq̃s appropriatis vt feniculi apij. etiam confectiones valent vt diacurcuma dialacca iustiñ. ꝛ etiã tiriaca mitridatum cum modico vini. Si vero causa est ex parte renum remoueatur mala dispositio renum. Si ꝑ

pter apostema curetur cura apostematis diuersifican do remedia sm ipsorum diuersitatem. Si vero causa sit ex pte epis curet mala dispositio epis.

¶ Secunda intentio vertitur ad eductionem vrine nam dato q causa sit abscisa oportet tamen vrinam prouocare primo incipiendo a leuioribus vt leuiter comprimendo vesicā. & si hoc non sufficit fiat suppo sitorium cum sale ibabarzet vel salgēma in ano. & hoc quia lacerti ani multum cōmunicant cuz lacertis col li vesice. capiatur etiaz pediculus & ponatur in extre/ mitate virge: motu enim suo irritabit virtutez expul siuam. etiam frustuz cepi & allei irritant enim valde. fiat etiam leuis fricatio cum vngue in collo vesice p/ pe anuz. sed si hec non sufficiāt tandē deuenire opor tet ad diuretica. Et horum quedam administrantur per superius quedam per inferius. Per inferius ve ro quedam ab intra quedaz ab extra. Ab extra vt in/ unctio pectinis cum oleo scorpionum cum oleo de lilio. calefaciunt enim & dissoluunt & relaxant. etiam fomentationes facte ex paritaria sola quia talem vir tutez habet. vel ponere senationis idest cresonis cuz dictis oleis frixando in sartagine deinde per se vel ad intra pectā pectini apponere. calefaciamus etiam tegulam vel ferreaz laminam & spargamus supra vi/ num calefactum superponendo herbas humidas & ponamus supra femur. zirbus etiam adipinus cum sua actuali caliditate positus supra ventrem multū valet. Nicolus florentinus recitat se habuisse a fide digno. fit etiam fomentatio ex rebus magis calidis videlicet cum abrotano calamento mentastro saui/ na fomentando cum spongia. Sz si ista non sufficiāt oportet deuenire ad balneum faciendo decoctionez

ex rebus supradictis et ponendo egrum ad sedendum addendo etiam de provocatiuis vrine. Ad intra vero per interius conueniunt clisteria et inunctoes ipositiones per seringam. facimus. n. clisteria ex decoctione ex qua facimus fomentationem vt accipiedo hierapigram vel bndictam simplicem cassiam puluerem zuchari cum oleo scorpionum vel de lilio et facimus enema vel p siringam oleum scorpionum vel de lilio distillando vel et oleum de ruta vel de spica. Per supius vero conueniunt vt sirupus de duab' radicib' vel de qnqz radicib': et de eupatorio cum aqs feniculi sparagi. decoctio etiam qnqz radi cum. s. feniculi bruschi sparagi apij petrosilij etc. decoctio etiam senationum: vt dicit Nico. multum vz. et etiam de ipsis decoctis comedere de quo ipse historiam recitat quam tu vide. decoctio etiam iuniperi singularissime laudat que tantum provocat qd facit sanguinem mingere sm Diascoridem. decoctio et sauine vz sup oia. etiam Nico. singularissime comedat corticem oui a quo pullus est egressus exhibedo. z. j. corticis bn depurate a pellicula sua. Et ego dedi dne Marie de taconibus et emisit. xij. vitrea vrina plena. est. n. hoc singularissimum remedium. et rubea tinctor vz. simil'r cantarides amotis capitib' et alijs sed sunt timorose: participant enim venenositate de qbus qdam scholaris illudens accepit et mortu' est. Gerardus multum laudat hmoi cantarides et coponit hoc mo receptam in qua ingrediunt. ℞. spice. z. s. cantaridarum. ℈. iiij. coterantur et decoquant cum decoctoe apij vel feniculi vel cum aqua cicerum ru. aqua et rafani multum ab Auice. laudat. De copositis sunt confectioes vt dialacca diacurcuma iustinianum cofectio de cineribus scorpionum dando vsqz ad. z. j. s. cum aquis appropriatis. ista enim sunt vsua/

lia. Si pueniat a coagulatiōe sanguinis vʒ exhibēdo in forma sirupi oximel. s. oximel cōpositū oximel sq/ liticum qđ est fortius vel coagulum leporis ꝛc̄.

De cura lapidis renum.

Cura lapidis distinguit̄ ſʒ diuersitatē loci. Alia eiʒ est cura lapidis renū alia vesice. Primo igit̄ dicetur cura lapidis renuʒ q̄ duplici indiget regimie. s. preseruatiuo ꝛ curatiuo. Preseruatiuū regimē debet̄ corporib⁹ que sunt parata cadere in hanc egritudinē. Curatiuū vero debet̄ corporib⁹ actualr̄ egrotātib⁹. Regimē preseruatiuū cōsistit in quattuor fundamētis. Primū est prohibitio multiplicatōis humoris flegmatici. ꝛ hoc qꝛ mā flegmatica est cā lapidis seu mā ipsius. Scōm vero est ꝙ si generet̄ talis mā diuertam⁹ ne fluat ad renes sed versus intestina. Tertiū est ꝙ si aliquid ad renes trāsierit ꝓhibere ne in renib⁹ figat̄ ꝛ retineat̄ ne possit lapideari. Quartū est remouē seu remittere cali. renū que est cā effectiua lapidis.

Quantū ad primū fundamentū oʒ ꝙ infirmus in regimie cibi taliter se regat vt vitet oīa cibaria grosse substātie fri. ꝛ viscosa. vnde vitet̄ caseus maxie recens ꝛ lacticinia oīa ꝛ cibaria de pasta azima partes pingues aīalium ꝛ extremitates ipsoruʒ ꝛ intestina. carnes ēt auiuʒ aquaticaꝝ nimia ēt comestio ꝛ abundās ſʒ dimittat comestionē cum reliquijs famis ꝛ comedat cibaria optimuʒ sanguinē generantia.

Quantū ad scōm fundamentū si multiplicet̄ materia flegmatica debemus eam diuertere ad vias intestinoꝝ. ꝛ in hoc casu iubent practici alternis die/

bus vel bis in hebdomoda fieri clisteria lenitiua vt na tura assuescat has materias ad intestina trasmittere. etiaꝫ semel in hebdomoda est bonū sumere boluꝫ cas sie: ℥. ʒ.j. Quidaꝫ habēt pro singlari remedio cass. fistulatuꝫ qđ vocatur diacassia. accipiunt enim cassiā cum zucharo ⁊ cuꝫ decoctione ligritie ⁊ semis alche/ chengi exhibendo semel vel bis in hebdomoda. tꝫ eniꝫ ven. lubricū. Quidaꝫ etiā habent pro singulari remedio terbentinā dando ab. ʒ.ß. vsqꝫ ad. ʒ.j. qdā eniꝫ soluūtur a tali dosi ⁊ qdaꝫ nō. Juuamentuꝫ aūt eius est maximū lenit eniꝫ ven. mūdificat renes ⁊ ve sicam: est qdeꝫ singularissimū ⁊ expertuꝫ remedium. capit enim nebula ⁊ infundit in vino: deinde in illa inuoluit terbentina ⁊ sic sumit qꝛ est res viscosa: vel accipitur cum brodio galline: in illo enim liquefiat ⁊ sumat. Quidaꝫ vtunt pillulis quibusdaꝫ vt sunt pil lule elefangine dando pillulaꝫ vnam singula die vel alternis dieb⁹. ⁊ ita natura assuefit transmittere mās illas ad itestina. ⁊ hec sunt qb⁹ practici cōiter vtunt.

¶ Tertiū fundamentū ē vt si ꝯtingat ꝙ aliqd de mā flegmatica ad renes trāsmittat debemus ꝓhibere ne in lapidē ꝯuertat: debem⁹ ḡ dictā māꝫ a renib⁹ expel lere ⁊ in hꝰ ꝯueniūt diuretica vt brodiū ciceroꝝ rubeo rū. vt si hodie dam⁹ lenitiuū die sequenti exhibeam⁹ brodiū ciceroꝝ rub. ℥. ʒ.vj. vel. vij. vel. viij. multū eniꝫ abstergit renes ⁊ vesicā. Aliqui addūt de radice liquiritie qꝛ mirabilr mūdificat renes ⁊ vesicaꝫ vt di cit Auic. in caplo de oppilatiōe renū. ⁊ si ponitur de zucharo magis cōuenit. ius etiaꝫ galli decrepiti. ius etiā carniū cum zuzharo multū ℥. etiam aqua lactis caprini exhibēdo. ʒ.vj. post lenitionē. est eniꝫ multū abstersiua. etiā decoctio paritarie multuꝫ facit in ꝓuo/

catione vrine ꝛ succus eius vel aqua decoctiõis siue sublimationis eius.

¶Quartū fundamentū est remouere vel remittere calorē renum vt nō fiat induratio materie vel exiccatio. practici ergo cōiter singulo die faciunt inunctiones renum cum oleo violato cum oleo cucurbitino ꝛ nenufarino. Unguēta aūt ꝛ si sint fri. vt vnguētū sandalinu3 vnguentū galeni ꝛ vnguentū comitisse. practici tamen cōiter vitant qꝛ vltra fri. habēt virtutē stipticā3 ēt illa claudendo faciūt ad materie retentionē.

¶Regimē curatiuū debetur corporibus actualiter habentib⁹ dolorē. nam lapis per poros vritides trāsit ꝛ extendit; ꝛ dolorē causat descendendo. op3 ergo vt administremus ea que vrinam ꝓuocant ꝛ lapides expellunt atq3 frangūt, ꝛ q̄ sunt aperitiua venarū qꝛ facilius lapis descēdit. Auicē. oīa hec notat. Sed est cañ. aduertendus ꝙ cu3 illa que administranf ad frāgendum lapidē sint vtplm cal. ꝛ in stomacho īuenientia materias liquefaciēdo illas faciūt ad renes ꝑcipitare. debem⁹ ergo añ hoꝝ administratiōem exhibere bolu3 vnū cassie cū oleo amigdalaꝝ dul. vt vie lubrificentur ꝛ postea exhibere ea que frangunt lapidem. Hoꝝ aūt que frangunt lapide3 queda3 sunt que a ꝓprietate frangunt ipsu3: queda3 vero que a manifesta qualitate. Inter ea aūt q̄ valēt a manifesta qualitate est pulegiū. h3 eni3 virtutē diureticā ꝛ aperitiuam ꝛ dissoluit lapidē. est ēt calamentū origanū miliū folis saxifragia ēt multū v3. radix ēt graminis. ꝛ qdam hñt ꝑ magno secreto facē decoctōe3 ex radice gramīs. ēt amig. amare masticenf ꝛ cū vino al. declutianf. ēt nuclei cerasoꝝ ꝛ psicoꝝ. radicis petrosi. spagi bruschi feniculi apȳ ciceꝝ ru. ꝺcoctio ēt mlτū v3. ēt aq̄ corticu3

fabaꝝ. Itē brodiū multe decoctiōis radicū maluaꝝ. De his aūt q̄ a ꝓprietate occulta valēt prīo laudat lapis iudaicus: ⁊ magis in lapide renum q̄ꝫ vesice: ⁊ pōt secure dari: q꞉ bonū sapoꝛē hꝫ ⁊ n̄ hoꝛridū. cinis ēt leporis multū valet: capiatur enīꝫ lepus ⁊ ponat in furno ⁊ ita exiccet vt puluerizari possit de quo pul uere exhibeatur. valet ēt vitrū ꝯbustū ponendo ip̄m ad ignem ⁊ extinguēdo eū in aqua saxifragie ⁊ septē vicibus ignire ⁊ septē extinguere. cōmēdatur ēt pul uis ossis calcanei leporis. puluis ēt lapidū qui repe riuntur in cancris. vꝫ puluis etiam lapiduꝫ limatia rum. ēt puluis ossiū mandibulaꝝ lutij vꝫ. ⁊ quidam medicus venetus habet hoc pro secreto nec ab alio auctore reperitur posituꝫ. isti. n. pulueres sunt in vsu ⁊ dantur cum vino albo vel aqua appropriata vl' bro dio. vꝫ etiā aqua apij rafani ⁊ mellilotí. vꝫ etiaꝫ cinis scorpionū ⁊ est multū fortis in frangendo lapidē. do sis eius est sexta ps. ʒ. j. idest. ℈. s. vꝫ ēt lapis spōgie ēt lapis qui exiuit ab hoīe puluerizatus multuꝫ fran git. s. renalis renalē vesicalis vesicalē: lꝫ Gal. x. d̄ sim plici medicina dicat hoc esse mendaciū. puluis etiam vermium terrestriū multum laudat. os hoīs humati puluerizatū ⁊ cū vino albo exhibituꝫ audiui mirabilr̄ ꝯferre dolori renali seu lapidis: ⁊ hoc vtebat quidaꝫ religiosus in seip̄o: habebat. n. os vnū ⁊ cū lima lima bat ⁊ de illa limatura cuꝫ vino albo sumebat ⁊ statim doloꝛ quietabat. laudat ēt ab Auic. cortex lauri si bi bat. frangit. n. sanguis hircinus. multū ēt laudatur. capiat. n. hircus quattuor annoꝝ ⁊ cibet pluribꝰ die bus cū herbis supradictis ꝓuocātibus vrinā ⁊ frāgē tibus lapidē ⁊ bibat ēt vinū maluaticū aromaticum ⁊ tpe Augusti decolet ⁊ colligat sanguis n̄ primꝰ in

igressu neq3 vltius sed medius: ⁊ hoc fit cū scutellis
multis colligēdo ⁊ primus ⁊ vltimus abiciat ⁊ medi
us colligatur ⁊ dimittat coagulari ⁊ in frusta incidat
⁊ sub diuo pastorali.i.in domo pastorali sub tecto vt
dicit Aui. exponitur, ⁊ ita exiccat ⁊ ponitur in alto: ne
a pulueribus tāgatur. ⁊ pro hoc videas Aui. ⁊ cōiter
datur de eo vsq3 ad quantitatē. ʒ. j. laudat etiam sup
oīa ab Aui. quedā auis que dicit cauda tremula que
exiccatur in furno ⁊ in puluerē redigatur. Composi-
ta autē qbus practici cōiter vtūtur sunt vt dādo Iu-
stinianū dscriptū a Nicolao dictū a Justiniano impa
tore patiente calculū ⁊ datur vsq3 ad. ʒ. j. vel. ij. ī ma
ne cū vino albo cal. vz etiā limptūtripon ēt dialacca.
electuariū descriptū a Nicolao efficacius est. ⁊ omnia
ista sumat ieiuno stomacho cū vino vel aquis appro-
priatis. electuariū ēt d cineribus scorpionū est singu
larissimū ⁊ tenet ꝯfectū Papie ⁊ fuit positū in prati-
ca a me. electuariū ēt ab Aui. descriptū qd oī manus
dei nō tenet confectū vz. ⁊ de istis damus a. ʒ. j. vsq3
ad. ʒ. j. s. Per inferius vero ꝯueniunt clisteria q2 rece
pta in itestinis appropinquāt renibus ⁊ illa clisteria
debemus facere cū rebus anodis. fit. n. decoctio mal
uarū pitarie camomille mellilloti fenugreci capil. ve-
neris cū notabili quātitate butiri vel pinguedinis
galline vel olei amigdalaꝝ dul. vel amararū. de deco
ctiōe pdictaꝝ herbaꝝ accipit lib. j. benedicte simpli
cis descripte a Nicolao. ℥. s. q valet in passionib9 re-
num cū. ℥. j. cass. ⁊ ēt. ℥. j. zuchari ⁊ cū. ℥. s. olei scor
pionum ⁊ fiat enema. ⁊ ēt quia ꝯiungitur aliquando
magna ventositas pōt addi de oleo anetino. pōt etiā
fieri clistere ex solo oleo oliuaꝝ ⁊ semine anisi. pōt ēt
fieri cū aliis carminatiuis vētositatis. aduertatur tñ

cañ. vt nõ pertranseamus lib. j. ne nimis cõprimatur renes ⁊ dolor augeat ⁊ fiat sepius huiusmodi cliste ria. Per exterius ét cõuenit facere inunctiões vt. ℞. olei amigdalarum dul. pinguedis galline olei ð amigdalis amaris ⁊ olei scorpionum añ. ℥. ss. valet ét inunctio ex solo butiro. ét de isopo humida. emplastrũ etiá ex decoctiõe predicta vel ex radice altee pitarie ⁊c. cum farina seminis lini fenugreci cum butiro ⁊ oleo scorpionum vel amigdalarum dul. multũ valet. ét facere fomentationes cũ camomilla altea melliloto paritaria malua ⁊ aliis predictis ⁊ cũ spongia vel vesica apponere loco dolenti sed vesica est excellentior. Per superius exhibeantur ea que habeát huiusmodi intentiões vt brodia pinguia. laudat ét Avi. vná ðcoctionem vz. ℞. decoctionis malue campestris vel altee ℥. viij. butiri. ℥. j. mell' colati. ℥. j. ss. misce. ⁊ de istis det frequéter ⁊ abundáter. ⁊ de istis possumus exhibere vsqz ad. ʒ. xx. ⁊ é singularissima ⁊ expta. valet ét ad frágédũ lapidé iste puluis. ℞. aristologie lóge alchechégi radicis saxifragie añ. ℈. j. ⁊ det. ʒ. j. cũ vio albo. Pro stomacho aũt si é ðbilitata. digestiua vt aliqñ accidit i ista egritudie. ℞. olei spice absin. ⁊ méte añ. ℥. ss. gar. macis cinamomi cardamomi ros. corallorum galliemuscate añ. ℈. j. cũ modico cere fiat vnguétuz ⁊ stõ apponat. In primis ét qñ occurrimus infirmo post lenitioné cũ cassia cõueniũt sirupi vt. ℞. oximell' s. ℥. j. sir. aceto. cõpositi. ℥. ss. cũ aqͣ betóice vl' saxifragie decoctionis ét saxifragie liqritie granorum iunipi ⁊ milij solis fiat siru. ét sirup⁹ cõposit⁹ de radicibus de eupatorio admiscédo aliqd de siru. vio. vl' de liqritia ad remouédũ eorum ṽtualé siccitaté ét siru. ð bisantij s cũ aceto ⁊ aqs appropriatis vt saxifragie.

Cura lapidis vesice ē eadē cū cura lapidis renū nisi ꝙ fortiora ꝯueniūt i lapide vesice ꝙ̄ i lapide renū. tū qꝛ via ē lōgioꝛ ⁊ lapis durioꝛ. sed quādo lapis ē induratus nihil ē melius ꝙ̄ incisio q̄ nō dꝫ fieri in cōmissura sꝫ aliter in collo vesice ⁊ nō in corpe vesice. postea extrahatur lapis ⁊ nō pmittat ꝙ mā egrediat p illud foramē. postea debemus incarnare cū incarnātibus ⁊ ꝯsolidantibus. Pro cura autem apostematis renū ⁊ vesice vide Rasim ⁊ Aui. ⁊c̄.

De cura ardoris vrine.

Pro cura ardoris vrine due generales itētiones sunt obseruāde. Pria vertit ad cāꝫ ardoris. Scda ad ipm ardorē auferēduꝫ. ⁊ h cū his q̄ remittūt ardorē ipius vrine ⁊ remittūt sensuꝫ loci. iō opꝫ prio ꝯsiderare cām. Si. n. sit ex pte mäe colerice admixte ipi vrie pro cura eius sunt quattuor intētiones obseruāde. prima ē debitū regimē. secūda digō. tertia euō. quarta diuersio.

Pria itētio q̄ ē debiti regimis admistratio ꝯplet p īfri. qꝛ mā vt pꝫ ē cali. opꝫ g̃ vt patiēs abstineat se a cibarijs calidis amaris ⁊ acutis. sifregedi tapheos. i. cibaria cū rebus fri. admistrent. laudant g̃ herbe infrigi. vt lactuca portulaca cicorea endiuia ⁊ alie herbe in frigi. laudantur ēt malue ⁊ spinachia qꝛ sunt lenitiue ⁊ lubrificatiue. pultes ēt ex ordeo ⁊ sunt quidaꝫ q ex solo vsu malue liberati sunt. bleta ēt ꝯuenit. aqua etiā zuchari cum iulep vꝫ.

Secūda intētio ē digō mäe colerice q̄ fit cū sirupo violato de endiuia ⁊c̄. Et nota ꝙ sirupus acetosus ē vitandus q uia vlcerat.

¶ Tertia intentio est euo que nõ dꝫ fieri cũ medici-
na scamoneata sed cũ mãna cassia vel mirabolanis ci
trinis vel in infusione.
¶ Quarta intentio est diuersio hũoris colerici a vijs
vrine ⁊ iõ singulis quattuor vel quinqꝫ diebus ðbe-
mus dare cassiaꝫ vel elm ex cassia ⁊ cũ zucaro exhibẽ
do ptes eq̃les ⁊ dissoluẽdo cũ decoctiõe appropria-
ta vt q̃ttuor seminũ cõiuꝫ ẽt sebesten alchechengi ⁊
est singulare qꝛ ꝯplectiť duas intentões.s.diuerien-
di a vijs vrine ⁊ infrigi.dãdo singulo die vł alternis
diebus duo coclearia vt nã assuefiat transmittere ad
vias intestinoꝝ.aqua ẽt lactꝭ caprini est singularissi-
ma vt nã diuertat ⁊ trãsmittat supfluitatẽ colericam
ad intestina de qua detur semel vel bis in hebdomo
da.⁊ lac caprinuꝫ euacuat mãs barauchias vel nitro-
sas.⁊ ẽt qꝛ lac ẽ multiplicatiuũ vrine. ⁊ ita pp multã
quãtitatẽ vrine colera pmixta nõ tm̃ pungit vt dicit
Aui.Et qñ nõ sunt vlcera melius est ꝓuocatio vrine
pro cuius varia expositiõe vide Cõciliatoreꝫ vtrum
diuretica cõferant ardori vrine.⁊ magister Jo.mat-
theus gradi de mente Nicoli nõ vult ꝙ cõferãt diu-
retica.laudanť ẽt clisteria que participãt duplici vir-
tute.s.lenitiua ⁊ remissiua accuitatꝭ vrĩe.⁊ talia fiũt
ex decoctõe maluaꝝ violarũ matrũ violaꝝ nenufaris
folioꝝ salicis añ.M.j.cassie.ʒ.j.ʒo.ʒ.j.olei violati
ʒ.ij.Si aũt fuerit mã flegmatica salsa dꝫ euacuari cũ
rebus sibi appropriatis vt cũ terbẽtina que indistan
ter diuertit a vijs vrine ⁊ remittit acuitatem cũ qua
mulierẽ quãdaꝫ que longo tpe passa fuit hanc egritu
dinẽ ⁊ cũ solo hoc remedio mirabiliter curata fuit la-
uando dictã terbẽtinã cũ aqua oliuaruꝫ ⁊ endiuie vt
acuitas remittať ⁊ est singularissima in hac egritudi-

ne sicut absintium est singularissimũ in mala dispōne
fri. epis vel prasiũ. ēt faciēdo aquā ꝛ cum hoc curaui
quādā mulierē que ꝑ multos annos passa fuerat hy/
dropisim. s. cuȝ sola cōmestione absintij diuersis mo/
dis exhibiti. oȝ ergo ꝙ primum possumꝰ diuertamꝰ
dictaȝ mām a vijs vrine ne antiqueẜ ista egritudo ꝛ
ne nā assuefiat transmittere has mās ad renes ꝛ vesi
cam. ꝛ iō illa terbētina facit ad diuertēduȝ ꝑ secessuȝ
ꝛ ēt remittit acuitate vrine qñ transit ꝑ viam illā. Si
vero sit ab excoriatione existente in mēbris vrine vȝ
in vesica vel in poris vritidibus cura eius est cōsoli/
datio. ꝛ in hoc casu cōuenit dare boli ar. ʒ. j. vel dare
tro. de terra sigillata ꝺ carabe cũ aq̄ solatri vel plan.
Si vero causa sit vlcus due requiruntẜ intentiones.
Prima est abstersio vt cum aqua zuchari aqua deco/
ctionis seminũ frig. ꝛ aqua lactis asinini vel caprini.
Secunda intentio est consolidatio. cuȝ eniȝ amplius
non egreditur sanies sed sanguis indigemus conso
lidatione vt cũ tro. de carabe ꝛ alijs supradictis. Si
vero ardor ꝓueniat ob effectũ humiditatis tegentis
vesicā tunc oportet administrare cibaria viscosa ꝛ ci
baria de pasta vt lagana ꝛ similia vt tegāt vesicā ꝛc̄.
Secūda intētio principalis est remissio ardoris vrīe
que multotiēs dȝ a principio poni in opus practicũ.
aliqñ. n. est ita intēsus dolor vt patiēs nunꝙ̄ possit
qescere: remoueẜ aũt cũ his q̄ infri. ꝛ remittũt acuita
tem vrine ꝛ cũ his q̄ hebetāt ꝛ remittũt sensuȝ vesice
ꝛ aliaꝝ viaꝝ ne talis ardor sentiaẜ. Istoꝝ aũt quedā
ꝑ supius q̄dā ꝑ inferiꝰ administranẜ. Per supius cō
ueniũt siru. infri. ꝛ humectatiui vt siru. vio. cũ aqua
lactuce portulace solatri ꝛ endiuie. Si fortiꝰ volumꝰ
exhibemus sirupũ de papauere simul cuȝ vio. ꝛ cum

Absintiū in hidropisi

Tro: de carabe

decoctõe feminũ cõium fri.vbigra. ℞.firu.vio.ʒ.j. firupi de papauere.ʒ.s.cũ decoctiõe prunoꝝ tamarindoꝝ febeſten ſimul miſcẽdo cũ ſirupo q̃tũ ſufficit puta.ʒ.iij.⁊ ẽt ꝯfectões.ſ.vt zuchaꝝ vio.roſa.⁊ de p̃dictis ſiru.demus vnũ in mane ⁊ vnũ in ſero.Pului ſingulariſſime deſcript⁹ in lra a Raſi vʒ.ſ.ſemi nis iuſqami ⁊ papaueris al.ʒ.j.cũ aqs lactuce ⁊ portulace in mane exhibeat.Si fortiora volumus ſunt tro.de alchachengi deſcripti a Meſue ⁊ eſt ſingulare remediũ dando de eis.ʒ.j hñt.n.virtutẽ ſtupefactiuaʒ ⁊ diureticã ⁊ multũ valẽt in remiſſione acuitatis vrine.Per inferi⁹ valẽt cliſteria ex decoctõe maluaꝝ vio.matrũ vio.⁊c̃.cũ caſſia ⁊ zucaro ⁊ oleo vio.exhibendo oĩ die duo coclearia vnũ in mane ⁊ vnũ in ſero.Ualẽt ẽt ea q̃ p ſiringã in veſicã imitunt de quib⁹ ſingulariſſima ſunt vt lac hũanũ caprinũ ⁊ ouinũ qꝛ tale lac miſcet cũ vrina ⁊ ſua humiditate obtũdit vrine acuitatẽ.ſingulare ẽt eſt albumen oui cõquaſſatũ donec tota viſcoſitas ſit remota ⁊ de tali mittimus in v̄gã vel miſcem⁹ cũ decoctõe papaueris vel cũ lacte. mucilago ẽt pſilij eſt ſingulariſſima infundẽdo in aq̄ fri.p ſex horas deſeſe pſilij poſtea ex tali pſilio emanat q̃dã hũiditas viſcoſa q̃ mucilago appellat:eſt.n. ſingularis in ſedatõe oĩs doloris acuti.vʒ ẽt mirabiliter in maximo dolore hemoroidaꝝ de qua maximã experientiã fateor habuiſſe. ẽt in dolore podagrico multũ vʒ a cã cali.vt exptus ſuʒ.Si ergo talis humiditas ſiue mucilago in v̄gã p ſiringã imittat prodeſt multũ.Si forti⁹ volum⁹ poſſum⁹ imittere tria vel q̃tuor grana cãphore.⁊ ſi adhuc forti⁹ vnũ granũ opij vel.℈.j.alchechengi diſſoluti in aq̄ papaueris accipiat ⁊ imponat.tenere ẽt v̄gaʒ in lacte vel decoctiõe

Mucillago psilij ad dolores hemoroidarum et podagricorum

Aqua in qua decocta fuerit radix a … prodest strangurio… qui vrinã faciunt cũ dolore

papaueris albi. vз inũgere ẽt sumen cũ oleo de salicibus violato de nenufare ponẽdo in istis aliquãtulũз cãphore. balnea ẽt ex decoctõe foliorũз salicis vitis maluaꝝ violaꝝ matrũ violaꝝ ordei ⁊ cũ vesicis hac decoctiõe plenis vaporare sumen vel balneare multum valet quare ⁊c.

Cura mictus sanguinis vel saniei.

Aliquãdo mictus sanguinis fit pp nimiaз repletionẽ san. ⁊ ex defectu supiorũз cũз nã querit se exonerare. aliqñ pp aquositatẽ ipsius sanguĩs. aliqñ pp colericitatẽ. aliqñ pp putrefactiõeз ipsius san. vt ĩ sinocha. aliqñ pp malã dispõneз epatis pp defectũ digestiue ⁊ seqstratiue eius. aliqñ accidit ex defectu mẽbrorũ vrinalium. Mictus ẽt saniei põt ꝯtingere ex pte supiorũз ⁊ ĩferioꝝ aut pp rupturã vene. Si a supfluitate ꝓueniat nõ ẽ restringẽdus nisi supfluat. ⁊ si p viã crisis ẽt nõ ẽ restringẽdus nisi supfluat. Si võ a mala dispõe epis vt debilitate seqstratiue ꝓueniat tũc rectificãdũ est ep. Si võ a debilitate seqstratiue renũ tũc oз curare renes ⁊ restringẽ sang. cũ inũctionibꝰ stip. vз cum oleo mirtino ros. de citoniis. Itẽ cũ stipticis faciẽdo decoctões cũ aq̃ ros. plan. aq̃ calibeata seu ferrata. ẽt cum. d. balaustiaꝝ gallaꝝ hipoqstidos. vnguẽta etiã ꝯueniũt vt vnguẽtũ de anthera. i. ꝺ semĩe rosaꝝ. vnguẽtũ Gal. sandalinũ cõitisse. Per interius silr exhibẽdo ea q̃ hñt virtutẽ stip. vt est siru. rosa. mirtinꝰ ꝺ cito. cũ aqua solatri plan. lactuce ⁊ ros. ẽt cõfert dare boli ar. ʒ. i. cũ ꝑdictis siru. trocisci etiam de charabe de terra sigil. ꝺ spodio cũ se. ace. descripti a Rasi multũз valẽt. ⁊ ĩter ceterta ꝯfortãdo renes Aui. põit vnũ

singulare remediū.s.lac ouinū.⁊ dicit ꝙ non habꝫ si bi simile in cōfortando renes. ⁊ ita practici dant de isto lacte ouino ad quātitatē.℥.iiij.vel.vj.stomacho vacuo ⁊ miscent.ʒ.j.boliarmeni.⁊ hoc expert⁹ sum. Est tamen ꝓcipiendū ne post assumptionē lactis dormiat nec exercitet. Si vero fiat ab excoriatōe ꝓpter incessum lapilloꝝ a natura cōsolidat ⁊ rectificat ⁊ de isto nō multū curamus. Si tamē videremus ꝙ sanguinis mictus cōtinuaret tunc fiat intentio soli⁹ cōsolidationis: ⁊ in hoc casu damus trociscos de charabe cum aqua plan.⁊ boliarmeni. Si fiat a percussione vel a casu prima intentio est diuersio ⁊ in hac cōpetit flo.basilice que prīo respicit epar ⁊ ita diuertimus. Scđa intētio est cōstrictio vt dando troci.de charabe de terra sigillata de spodio cum semīe acetose dando de oībus ad quātitatē.ʒ.j.cū aquis solatri plan.itē cū boloarmeno facimus ēt inunctiōes supra locū dolentē cū oleo ro.mirtino vnguēto Gal. vel cum alijs pulueribus stipticis. Si sanies egrediatur prima intētio ē absterfio quaꝫ etiā nobis insinuat Rasis si fit caliditas ⁊ iflāmatio ꝯuenit aqua lactis zuchari or.vel cicerū ru. Scđa intētio est cōsolidatio ⁊ in hac per supeti⁹ cōueniūt tro.supradicti.ꝑ inferius colliriū qđ ponit Rasis multū valet.predicti ēt tro.dissoluti cū aliqua aqua appropriata iniecti cū siringa in virgā multū valēt quare ⁊c̄.

Cura inuolūtarij exitus vrine.

Circa hoc caplm̄ nota ꝙ Rasis sub hoc capitulo ꝯprehēdit quattuor cap. ab Aui. in q̄ttuor locis posita.s.caplm̄ de inuolū

tario exitu vrine. de his qui mingūt in lecto. de dia-
bete. de multitudine vrine. Nota secūdo q̄ diabetes
est multitudo vrine nō tamen quelibet imo requirū
tur alique cōditiones. Prima q̄ fit cum siti intensis-
sima ita q̄ non possit cum potu extingui. Secūda q̄
aqua que sumitur ita egreditur sicut sumitur eo mo
do quo in lienteria: cibus in qualitatibus cū quibus
sumitur egreditur. Tertia q̄ sit frequentissimus exi-
tus vrine adeo vt quasi ꝯtinue egrediat̄ vrina. Mul
titudo vero vrine est quādo est magna vrine exube-
rantia q̄ si cum ea coniungitur sitis tamē est remissa
& extinguibilis. Ista tamē passio diabetica raro acci-
dit adeo q̄ Gal. dicit se tantum bis vidisse. Nota q̄
magister Fran. de busti mediolañ. in dicta ciuitate
Mediolani āno. 1481. habuit in cura quādam puel
lam annoꝝ. 18. que passa est superfluuꝫ fluxum vrine
adeo q̄ singl'a die migebat bocalia. 16. vrie & ꝯtinua
uit p. 60. dies: & illō qđ sumebat iter cibuꝫ & potū nō
ascēdebat ad q̄titatē bocaliū. iij. & p3 manifeste q̄ si
totū corpus dissolutū fuisset nō ascendisset ad quāti
tatē tātā: qua de re medici mediolañ. q̄rētes inter se
cāꝫ Jo. marlian⁹ reddit illā dicēs q̄ aer q erat in po-
rositatib⁹ corpis isti⁹ & alie hūiditates corpis & in mē
bris ex dispositōe corpis ei⁹ cōuertebant̄ i aquosita-
tē vrinalē & tādē puella liberata fuit nec erat multuꝫ
extenuata. Jō dicēdū ē cū Auer. qnto colliget q̄ in
medicia fiūt mōstra sicut in nā. In cura fluxus vrine
pria intētio ē abscisio cāe. scđa mēbroꝝ vrine ꝯforta
rio. Pria itētio diuersificat̄ ɓꝫ diuersitatē cārū. Si p-
ueniat pp cibū & potū oꝫ abscidē cām. Si pp frig⁹ ex-
trinsecū idē ē faciēdū. Si pp debilitatē ep̄is & marie
hidropisis asclitis dictū est supra in cura debilitatis

epis:oz.n.rectificare ep. Si cā fuerit relaxatio lacertorū colli vesice stat ītētio curādi cū his q̄ dcā sunt ī cura palisis. Si vo cā sit caliditas renū stat īfridatio renū p iteri⁹ ꝛ p exteri⁹ vt cū succo granatoꝝ limonū. Et cū vt⁹ ꝯtētiua ꝺbilitaꝭ stat ītētio ꝯfortādi p iteri⁹ cū fridis stip. ꝛ Rasis laudat puluerē cuiusdā sim. vt olibani. ℈.j. vel. ʒ.ß. cū aq̄ absin. vł vino coriādri p̄parati spodiū glādis assate ꝛ puluis eaꝝ. Cōposita sunt sicut tro. de spodio cū se. acetose tro. de terra sigillata tro. de balaustijs. Dosis ē. ʒ.j. cū vino vel aq̄ absin. Aui. ponit i. c. ꝺ diabetica passiōe. Et sepe istis vsus fui. ꝛ in. c. de distillatōe vrine laudat electuariū qōdā in q̄ igrediunꭍ oēs spēs mirabolanoꝝ. Si pp relaxationē lacertoꝝ daꭍ acor⁹ condit⁹ ꝛ diacor⁹. Si pp cāz calidā ꝺbem⁹ īfridare ꝛ stipticare cū sir. ꝺ agresta ꝺ limonib⁹ ꝺ acetositate citri cū aq̄ portulace lactuce. ēt cū spodio coral. ēt possumus īfridare cū vnguēto vt de āthera sandalino Gal. ꝛ possum⁹ dare succuz plā. ꝛ aliaꝝ herbaꝝ vel acorū cū aq̄ plan. ꝛ ponē res fri. stip. vt rosas balaustias spodiuz. Aliquando stat maior intentio infrigidādi vnde ponitur eger in balneo reꝝ frigidarum quare ꝛc̄.

Cura vermium.

Duplex regimē in cura v̄miuz obseruaꭍ. s. p̄seruatiuū ꝛ curatiuū. Primū regimē deꝫ corpib⁹ aptis in hāc egritudinē cadē ꝛ in h̄ regimīe prio ꝺbem⁹ p̄cipe vt vitēt oīa cibaria viscosa ꝛ māz fl'aticā multiplicātia: ꝛ hūc cañ. i pri. posuit Aui. oz. n. vt fl'a extrahaꭍ a corpe ꝛ mūdificenꭍ itestina: ꝛ iō Rasis laudauit vt deꭍ panis

cū sinapi ꝛ hoc q: sinapis sui caliditate facit ad ꝯsum ptionē materiez flegmaticaꝝ.tñ si istud nō sufficit oꝫ digerere flegma ꝛ euāre.ꝛ per hoc recurre ad capl'ꝫ de colica ꝛ de debilitate stomachi.

¶ In regimie aūt curatiuo qnqꝫ requirunt intētōes. pria ē debitū regimē.scōa necatio.vermiū.tertia eorū expulsio.quarta ꝓhibitio ascēsus ad supiora.qnta diuersio ad inferiora ꝛ diuersio a principalib⁹.

¶ In pria intētōe nō possum⁹ dare regulā gnālē q: nūc vnū intēdimus,nūc aliđ.Aliqñ.n.intēdim⁹ interficere vermes ꝛ tūc pcipimus vt corpus stet famelicum postea exhibeat medicina eoruꝫ interfectiua vt vermes postea ad eā pueniāt.Aliqñ pricipalr intendimus remouere eoꝝ seua accidētia: ꝛ tunc opꝫ eis dare cibū gratū vermibus ꝛ cōuenientē q: ipsi cum sint famelici mordicāt ventrem ꝛ ascendunt aliquando.Si tamen volumus prohibere augmentum flegmatis debemus cibaria calida ꝛ sicca admistrare.Si vero volumus diuertere ad iferiora dabimus acetosa acuta ꝛ amara.

¶ Scōa intētio que est vermiū occisio cōplet cū his que contrariantur complexioni ꝛ materiei ipsorum s.cum cal.siccis ꝛ amaris:iō opꝫ vt illa que iterficiūt vermes sint calida ꝛ sicca ī terno.ēt cū his que a proprietate ꝯtrariant.Domesticū aūt ꝛ vsuale est cornu cerui vstū qđ ponūnt auctores maxime Albert⁹ magnus in libro de animalibus.capl'o de ceruo.ꝛ per adustionem non acquirit neqꝫ amittit virtutem suam:sed hoc faciunt apothecarij vt melius in puluerem redigant ꝛ exhibent ad quantitatem.ʒ.j.ꝛ istud est gratū gustui.absinthiū ēt i hac itētōe multū cōmēdat q: sua caliditate ꝛ amaritudine vermes interficit

folia etiam persicoꝝ sunt multũ vsualia contũdendo ea ⁊ de eoꝝ succo dare ad bibẽdũ vel ponẽ supra sto/ macum.lupini ẽt multũ valẽt exhibendo de aq̃ deco/ ctionis eoꝝ:qꝛ sunt multũ amari faciendo ẽt emplr̃m de eoꝝ farina.mentastrũ etiaꝫ ab oibus laudaꝛ qꝛ hꝫ virtutẽ vermiũ interfectiuã.semen ẽt cauliũ contun dendo ⁊ exhibẽdo.ℨ.s.semen etiã apij alleuꝫ a Rasi ⁊ ab Auicẽ.laudatur.simil'r vinũ simplex qḋ dꝛ ferax de quo loquiꝛ Rasis decimo cõtinẽtis.⁊ est filix ma/ sculus ⁊ cognoscitur a femina quia habet certas ma/ culas in inuersa parte folioꝛuꝫ ⁊ eius radix est grossa ad moduꝫ brachij ⁊ habet ſm longitudineꝫ inumera bilia capita radicum. eius enim decoctio necat ver/ mes siue sint magni siue parui.Radix etiaꝫ grami/ nis singulariter valet: vnde mulieres cõiter exhibẽt decoctionẽ graminis.nullus tamẽ auctoꝛ auctẽticus ponit de radice graminis:nisi Raſ.xx.cõtinentis di cens ꝙ decoctio graminis vꝫ cõtra toꝛsionẽ a vermi/ bus ꝓuenientẽ.cõmendaꝛ ẽt scea sandonicũ vel cen/ tonicũ semen sanctũ semẽ alexandrinũ herba grane/ la semencina gemina marina.hec eniꝫ octo noĩa sunt sinonima ⁊ ẽ spẽs absinthij.mulieres cõiter exhibẽt de isto semine contrito.⁊ Nicolus euꝫ laudat ⁊ appel lat eum semẽ alexandrinũ vel semen sanctuꝫ. Aliqui dicunt ꝙ nõ est ideꝫ sed differunt.

¶ Tertia intẽtio est vermiũ expulsio. interfectis eiꝫ vermibus oꝫ eos a coꝛpoꝛe expellere.Si eniꝫ retine rẽtur moꝛtui in intestinis:vt dicit Auicẽ.essent causa seuoꝝ accidentium qꝛ ab eis eleuanꝛ fumi putridi ⁊ venenosi.Euacuamus aũt cũ his que expellunt ver mes ⁊ inimicaꝛ eis vt aloe ⁊ absinthio.pillule cõposi te quas laudat Aui.sunt singl'ares i educẽdo ⁊ iterfi

ciendo vermes. Item reubarbarum dando. ℈.j.vel.ij. mrtu.n.confert quia necat vermes et expellit licet a nullo inueniatur quod necet vermes. sed pot ro psuaderi quia omne amarum vz in cura vermiu et reubarbarum est amarum. et quia vt in plurib' coplicat lubricitas ven. et quia reubarbarum est stipticu etia vz lubricitati ven. et in confortatione stomachi. etia quia vtrum coplicat fe. et reubarbarum euacuat hu. corruptos. et vt dicit Aui. scdo can. confert fe. antiqs et huitibus periodos. cofert etia morsui venenosorum aialum et serpetis. Et quatitas potus eius est sicut quatitas potus agar. ideo his ronib' concludit quod confert vermib' et est medicina bndicta que pot dari infantib' et pregnatib'. agar. etia vz propter sui amaritudine sed no sic vz vt reubarbaru nec ita oibus datur. oleum etia olfacinum qd fit ex oliuis imaturis vz ad necandum vermes in magna quatitate exhibitum et multis vicib'. facit etia ad eductoem sua lubricitate et sua amaritudie eos necat. Si vo timeremus a sensum vermiu no ponas illud oleum olfacinum in clisteribus quia magis ascederent quia fugiunt ab eo. Coposita sunt aloes cu absintio vel cum diptamo. s. cum radice eius. hiera. s. Gal. pillule etiam comunes sunt singulares scilz coposite ex aloe mirra et croco. etiam pillule de hiera. s. et vniuersalr quecuqz pticipant amaritudine et leui stipticitate couenuint.

Quarta intetio est phibitio ascensus vmiu ad ptes superiores. hec at coplet confortado stomachu cu stip. vt inungere stomachu cum oleo de cito. de absintio de semach de seie portulace vel corticib' granatorum stiptica do ven. dam' et amara p supi' quia vmes fugiut amaritudine. conueniut et oia acetosa. etiam acetu forte e singularissimu contra vmes. Facimus et empla et vnguenta

supꝛa stomachū vt facē vnguētū ex succo absinthij ⁊ abꝛotani cū felle vaccino. Empl'ꝫ fiat isto mō. Acci pe bucellaꝫ panis ⁊ bn̄ assef deinde infundaf in aceto foꝛtissimo: postea exp̄imaf leui expꝛessiōe donec ve niat ad foꝛmā vnguēti. vl' alr̄ admisce ð coꝛticib⁹ gra natoꝛum de succo absinthij ⁊ alijs appꝛopꝛiatis ⁊ fiat empl'm. isto enim sepius vtoꝛ.

¶ Quia intētio ē attractio v̄miū a ptib⁹ supioꝛibus ad īferioꝛes ⁊ ista perficif faciēdo suppositoꝛia grata vermib⁹. Quidā hn̄t pꝛo singl'ari clistere ex lacte ca lefacto q: v̄mes delectanf lacte ⁊ descēdūt ad intesti na. Alij āt vituperāt lac q: facile coagulaf ⁊ coꝛrūpif pp se. iō magꝭ vꝫ fcm̄ ex bꝛodio carniū ⁊ melle ponē do. ℈. j. mel' si nō ē se. ⁊ si eēt se. ponēdo. ℥. j. zucha ri. delectanf. n. vnctuosis ⁊ pp dulcedinē trahunf ad inferioꝛa mēbꝛa. Si āt sint v̄mes in ano ꝯfert suppo sitoꝛiū de coto īuoluto ex oleo olfacino vel oleo simul cū aloe vel cū felle vaccino. Est ēt vnū ingeniū exptū capiaf caro pinguis poꝛci salita ⁊ filo appendaf ⁊ po naf in ano. oēs. n. v̄mes ad illā carnē ꝯuertunf ⁊ ad hēbūt: qua extracta extrahenf. ⁊ eodē mō valēt oīa clisteria vermes interficientia quare ⁊c̄.

¶ De cura sup̄flui flux⁹ hemoꝛoidarum.

Pro cura hemoꝛoidaꝝ nō q̄ alia cura dē tur hemoꝛoidib⁹ fluētib⁹ alia nō fluē. alia doloꝛosis alia nō doloꝛosis. Pꝛo cura fluē tiū duo can̄. sunt obseruādi. Pꝛim⁹ q̄ nō debent a pꝛin. restringi nisi quousq̄ nimiū fluat qm̄ coꝛp⁹ cū hmōi fluxu p̄seruaf a multis egritudinib⁹. Si v̄o videaf ꝑpingtas sincopis ⁊ coloꝛ san. varief ð

malo ad bonū ꝛ videaꝭ debilitas ꝛ mollities tūc debe-
mus restringē. Scḋs can. ē ꝙ semꝑ debemꝰ intēdere
ad ven. lubricitatē dādo brodiū carniū in clisteribꝰ vt
cas. vel brodiū cauliū. ꝛ h̄ qꝛ feces indurate magnū
causant dolorē i egressu suo. Quibꝰ obseruatis q̄ttuor
intētōes sūt obſuāde. pꝛia ḋbitū regimē. scḋa diuer
sio. tertia restrictio. q̄rta cōfortatio ꝛ san. rectificatio.

¶ Prima intētio ꝯpleꝭ ꝑ stiptica ꝛ eam docet Rasis
qñ dixit esse alterātia cibaria cū sumach: sintq̈ frigi-
da ꝛ stiptica.

¶ Scḋa intētio ꝯpleꝭ ꝑ flobotomiā vene basilice ꝛ ē
vena epatis qꝛ epar ē fons san. ꝛ talis extractio dꝫ eē
copiosa ꝛ fit ad oppositū: iō laudaꝭ illa basilice. Itē
flobotomia saluatelle i manu. Itē appositio vētosarū
in hypocūdrijs ꝛ in regione epatis ꝛ in spatulis ꝛ in
adiutorijs brachiorum. etiā balnea extremitatū ꝛ frica-
tiones dolorose. ēt ligature extremitatū superiorum.

¶ Tertia intētio ꝯpleꝭ ꝑ ea q̄ restringūt vias ꝛ ingros-
sant san. ꝛ imobilitāt eū interiꝰ ꝛ exteriꝰ applicatis.
Per iteriꝰ cū siru. vt sirupi fri. ꝛ stip. vt sunt ro. mirti
nus de succo acetose de granatis de citonijs cū aqua
plā. acetose ro. solatri. ꝯfectio ex zucharo ro. cū bolo
ar. vꝫ dādo in mane ꝑ duas horas añ cibū vel ponē-
do de lapide ematitis de corallis ru. ꝛ cū sirupo ḋ gra
natis miscemꝰ in modū electuarij ꝛ ea exhibemꝰ. ēt
trifera ex arte fenonis. elm̄ de scoria ferri qḋ laudat
Rasis in pñti ca. ꝛ ē multū vsuale. Et nota ꝙ scoria
ferri est spuricies ferri. squama vero que separatur a
ferro cum super incude ferrum malleo percutitur. li-
matura vero que cuꝫ lima diuidiꝭ. Simplicia sunt vt
coralli rubei lapis ematitis bolus armenus. dan-
do vsq̈ ad. ʒ. j. Nicolus ponit vnum singulare quod

est exptuz et vsuale sumat squama ferri et subtilissime pulverizet et bulliat in aceto postea exiccet. et hoc fiat quater postea exhibeat. Et dosis ei⁹ sit a.ʒ.j. vsqz ad.ij. vel.iij. dando bis vel ter in ebdomoda de dicto puluere. valet enim in confortatione stomachi epatis et retificatione humorum. Et qñ ista non sufficiūt debent alia vsualia dari vt tro. de charabe de terra sigillata de spodio cū se. acetose. magis tñ vsuales sunt tro. de charabe et de terra sigillata. Aliqñ aūt nos opz ad stupefactiua deuēire. et vsualia sunt sicut athanasia Nicolai filoniū psicuz. dosis athanasie ē a.ʒ.j. vsqz ad.ʒ.iij. Per exteri⁹ vero conueniūt balnea stiptica cū reb⁹ fortiter stip. vt cū corticib⁹ et floribus granatorum sumach et alijs stipticis extinguēdo aliqñ ferrū ignitū. ēt pulueres et emplastra. Et vnū singulare ē emplastrum de citonijs qd fit decoquēdo citoniū sub cinerib⁹ ponendo de boloar. et de alijs stip. vsualibus vt de san. dra. dragaganto balaustijs gallis. Et conuenit emplastrum Nicoli florē. in hac cura et ē tale. ℞. aloes thuris bolar. san. dra. pilorum leporis subtiliter incisorum et cū albumine oui et tela aranea misce. Itē Nicolus laudat cinerē sotulariū combustorum. Gal. ēt qnto de inge. sanitatis ponit emplm quo melius credit nō posse in restrictione san. excogitari qd fit ex aloe olibano et albumine oui. Est ēt quoddā secretū giringelli et est puluis de subere. i. cortice quodaz grosso poroso leui ex quo fiunt pantofole. comburit enim dictus cortex et pulverizatur deinde cuz aliqua re appropriata fiat ano emplastrū. Itē Nicolus ponit vnū emplastrū et est de cinere buffonis qd positū supra hemoroidas retinet san. et remouet dolorē et delet eas. et dicit q venenositas deletur per adustionem sicut etiam in cinere scor

pionum: ⁊ est in eo securitas.

¶ Quarta intentio est retificatio san. ⁊ debet conside rari si sit pp nimiā quantitatē san. fiat minutio ⁊ dieta sit tenuis dimittendo carnes oua ⁊c. Si pp nimiam aquositatē san. vtaƚ dieta exiccatiua ⁊ calefactiua. Si pp nimiā quātitatē colere vel flegmatis humor dige/ratur ⁊ euacueƚ cū appropriatis vt dictū ē in capitu lo de fluxu san. nariū. Nota ēt ꝙ valet vnū singulariſ simum emplastrū. s. comitisse applicatū supra anū qđ tenetur confectū ⁊ istud describit Bartholomeus de varigniana quare ⁊c.

Cura tumoris hemoroidaꝝ siue cecaꝝ hemoroidaꝝ.

In cura tumoris hemoroidaꝝ diuersimode ꝓcedimus ſm diuersitatē intētionū. aliqñ enim dolori intēdimus. si enim nihil ð mā egrediaƚ: tūc vehemēs ꝯtingit dolor qr a vena chilis quinqꝫ oriunƚ vene q̄ ad anū terminan/tur ⁊ intestinū rectū. ⁊ sunt ibi quedā pellicule coope rientes orificia ꝑdictaꝝ venarū q̄ sunt maxime sensi bilitatis ⁊ ad q̄rū extēsionē intēsissimus dolor cātur. Remittimus aūt dolorē cū localibꝰ q̄ si nō sufficiūt opꝫ ꝓcedere cū his que san. fluere faciūt. aliqñ vo in/tendimus eas exiccare ⁊ ita diuersimode ꝓcedimus. primo ergo intēdimus dolorē mitigare. secundo vo eas exiccar. Sunt tñ primo aliq cañ. obseruādi. Pri/mus cañ. ꝙ si nō fuerit dolor nec apostema ñ ē neces/sitas curatōis. ⁊ hꝫ qr pp remedia fortia qñqꝫ deueniƚ ad prauas egritudines. s. cācrū vel fistulā. Secūdus cañ. ē ꝙ in cura huiꝰ egritudinis sit studiū in lenitiōe vē. qr cū feces indurate egrediūtur maximū cānt do/

lorē in egressu suo sua aspitate. et sic fit humorū attra/ctio ad locū. lenitio aūt fiat cū brodio carniū vel cum cass. fistula vel cū decoctiōib⁹ leuibus vel cuȝ brodio cauliū. Tertius canō. ē ꝙ opȝ vt rectificet corp⁹ vt magnus san. eūetur. Istis stātib⁹ opȝ pmo diuertē humorē fluentē. Et in hac intētiōe laudatur flobotomia basilice et flobotomia saluatelle q̄ ē inter anularem et auricularē. ēt administratio ventosarū in spatulis et ligature dolorose i adiutorijs brachiorum et alie diuersiones vt positiōes extremitatuȝ supiorum in aqua calida. Ad doloris ēt remissionē valēt anodina supra locuȝ applicata in forma vnctionū emplastrorum et vnguēto/rū. De visualibus pmo ē oleū vio. qn̄ sentit calor et ardor sicut euenit in actu practico. oleū ēt ro. vitelluȝ oui cū oleo vio. incorporatū ita vt reducat ad formā emplastri et extensum sup pāno lini ano applicet. vȝ ēt multū medulla panis infusa in lacte cū vitello oui q̄ simul pōant ad bulliēdū postea admisceat albumē oui. vȝ ēt oleū de semine lini oleū crisomilarum. et ēt ponat cū crisomila oleū decoctiōis lūbricorum terrestriū. oleū ēt porcelionū. i. panaroles. singularē eniȝ habēt pprietatē in mitigatōe doloris si cū adipe galline cōtundātur et cū butiro incorporētur et in forma emplastri redigant et ponātur supra locū sedant eniȝ dolorē illico vt dicit Nicolus. vȝ ēt oleū decoctiōis scarabeorum si cōtūdant et cū oleo fiat emplastruȝ et sint olea p̄dicta vel amigdalarum dul. Rasis. xj. ptinētis dicit capiatur mellilotuȝ et in aqua ponat et bulliat donec dissoluatur et misceat cū farina fenugreci et cū aliqua pinguedine vt anatis vel galline et in forma emplastri redigatur. Giringellus vtebat hoc remedio videlicet capiatur suber qd̄ ponit in soliis pianelarum de quo su

prędictū ē cōburaſ ꝛ pulueriʒeſ ꝛ cū aliquo oleo ap/
propriato vt de semine lini vl' vitello oui emplastreſ.
Hoc enim maxime iuuat in mitigatiōe doloris. Joā.
mattheus gradi vtebaſ limatijs q̄ sunt nāliter sine te
sta decoquātur in oleo violato ꝛ ꝯtundantur deinde
cū farina ſe. lini vel fenugreci fiat emplastrū bñ incor
porādo. Et ēt vnū singulare ꝛ exptuʒ remediū ame
ſ. facere vt infirmus sedeat in balneo anodino qd re/
mittat acuitatē: videlicet faciēdo decoctionē maluarū
vio. matruʒ violarum mellilotí feungreci camomille fo/
liorum altee florū' tassi barbassi seminis lini in qua deco/
ctiōe sedeat infirmus. ꝛ vbi sedere non posset fiat epi
thima cū pānis lineis madefactis in dicta decoctione
ꝛ loco dolēti applicatis ꝛ misceantur ēt flores nenufa
ris stipita papaueris al. semē ei' ꝛ cortices semen iusi
qami. ꝯfidens in v̄tute discretiua ꝯsequiſ itētionē mi
tigatiōis doloris. Qñ aūt ista ñ sufficiūt ad stupe. de/
ueniēdū ē quorum vsualia sunt primo suppositoriū ex fi
lonio ro. cuʒ coto vel ponendo more emplastri supra
locū. vʒ ēt athanasia Nicolai. vʒ ēt lʒ emplastrū. ℞. vn
guenti populeonis. ℥. j. vitellū oui vnū opij. ʒ. j. vel
vsq; ad. ʒ. ij. croci parum simul misceanſ ꝛ in forma em/
plastri redigātur. mitigat. n. dolorē ſʒ nō fiat nisi i in/
tēsissimo dolore. Si aūt ista nō sufficiūt opʒ hemoroi
das apire faciēdo fluere sanguinē: qꝛ eūato sanguine
cessabit dolor. Apimus āt cū diuersis igenijs. Priō
cū fricatiōe cū re aspa poros dilatante vt cū folijs fi/
cus ēt cū pitaria. ꝛ si ē tps hiemis ita ꝙ folia nō inue
nianſ pānus asper accipiatur fricando cuʒ hoc donec
locus aperiatur. Et oportet nōnūq; ad fortiora deue/
nire vt si sumatur pulpa coloquintide ꝛ īfundatur in
oleo amigdalarum amararum ꝛ applicetur. aperit. n.

in qnqꝫ horarũ spatio. Ad hanc ẽt intentões laudat Aui. stercus colũbinũ cũ saxifragia. succus cepe etiã singlr vꝫ vt. s. succ⁹ extbatur ⁊ loco applicet: facit. n. ad apertiõeꝫ. est. n. sua acredine vlceratiuũ. vꝫ ẽt fel vaccinũ. radix ẽt ciclaminis vł succus eius. practici ẽt qñqꝫ applicãt sanguisugas nõ venenosas. ⁊ prio inũgũt locũ cũ sanguie galline vel colũbe vt sanguisuge loco adhereãt. q꜡ ꝙ primum sanguisuge sanguiné degustãt figunt ⁊ sugunt ipũꝫ vñ replent ⁊ tume fiũt ⁊ ita fortiter qñqꝫ adherẽt ꝙ vix pñt euelli. ⁊ vt euellant accipiat de cinere ⁊ supra caput earꝫ sparga tur q꜡ subito cinere pcepto separant: quas capim⁹ ⁊ po nimus in vale vt sanguiné qué suxerunt euomant. ⁊ vt euomãt vtimur hoc ingenio. s. ponẽdo sal sup eas ⁊ statiꝫ euomũt totũ sanguiné. Deinde si iterꝫ indige mus sanguinis extrtione iterũ eas applicam⁹ facien do vt supra. Si ãt nõ habebim⁹ sanguisugas tũc extrhemus san. cum flobo. sed hoc vitare debem⁹ ꝙtuꝫ possibile est pp difficultaté ꝯsolidatõis. qꝺ si ex neces sitate fiat ꝯsolidem⁹ cõsiderata quãtitate sanguis extrcti. Aliqñ ẽt nõ stat dolor nec sunt cõsuete fluere nec eger est cõsuetus pati talẽ fluxũ ſꝫ sibi displicet talis tumor vñ vellet eas remouẽ ꝙuis sit cañ. supscript⁹ ꝙ si ñ ẽ dolor nec apã nõ dñt curari. Si ẽt esset cõsue tus pati talem fluxuꝫ nõ restringat neqꝫ exiccet. sed pur quãdo volumus exiccare est quãdo non sunt so lite fluere aliter nõ. tñ ßꝫ Aui. si per interius sumant de galbano. ʒ. ij. tribus vicib⁹ exiccat ⁊ hoc expert⁹ est Mathe⁹ gradi in quodã ⁊ bene ei successit. ⁊ sicut dicit Aui. vꝫ etiã ad idem puluis antimonij pro quo vide Aui. scðo cañ. ⁊ applicat per exterius. Jtẽ per exterius vꝫ epithima factũ ex decotõe siliquarum. i.

charabe. Item cũ aqua piscium salitoꝝ vel capita pi/
scium cũ modico casei salsi apponantur supra locũ.
anacardi fruct⁹ qdã a proprietate valẽt ⁊ applican/
tur hoc modo. incidãtur dicti anacardi ⁊ ex eis locus
fricetur. ⁊ quidam ponunt eos supra prunas ⁊ cum
emboto qđ est instrumẽtũ quoddã faciũt ne recipiat
fumus ita ꝙ habeatur scutella in qua sit cinis ⁊ pru/
ne ignis in qua ponãtur de anacardis deinde coope
riatur scutella emboto ⁊ totus fum⁹ reci piatur ⁊ be/
ne ingrediat hemoroidas. valẽt ẽt folia serpentarie
⁊ hoc a proprietate vt dicit Nicolus. radix ẽt serpẽ/
tarie oleũ serpẽtarie ⁊ cineres eoꝝ ⁊ cortices multũ
valent. vel stringãtur hemoroides cũ capillis caude
equi vel serico paulatine a principio stringendo ⁊ in
processu magis stringendo ⁊ tales vene stringant ⁊
paulatine exiccentur quare ⁊c̃.

Cura exitus ani.

Pro cura exitus ani primo opꝫ cõsiderare
si cũ humiditate cõplicet caliditas si non
stat intentio calefactiõis ⁊ exiccationis: ⁊
in hoc casu ponit Rab remediũ singularis
simũ. ⁊ ita dic̃ Nicolus ego soleo hoc facere. ex succo
hipochistidos ⁊ acatie fiat puluis ⁊ ex puluere isto ẽt
ego vtor. Modus aũt applicari est ꝙ qñ infirm⁹ va
dit ad assellã ⁊ intestinũ est grossum vidẽdũ est si est
inflatum ⁊ rubeum. si sic lauamus ipsum cũ aqua or.
vel zuchari. si vero non: lauamus ipsum cum vino
rubeo vel etiam cum decoctione balaustiarum corti/
cum granatorum ⁊ aliaꝝ rerum stipticaꝝ. ⁊ hoc vbi
non sit caliditas. postea inungere cuꝫ oleo ro. ⁊ inde

aspergimus ex puluere stiptico deinde intromittaꝛ ꝛ quiescat cū coxis eleuatis ꝛ strictis. Et hoc oꝫ facere fecibus emissis. Quidā laudant rosas cōtritas facta lotione intestini ꝛ inunctione ex oleo ros. mirtilorum citoniorū. Similiter valet puluis thuris vel sandarace. Forte auteꝫ remediuꝫ in exiccando est scoria ferri posita supra intestina vel vinum decoctionis eius est enim multū stipticuꝫ quādo intestinū nō est inflāmatuꝫ vtimur suprascriptis. Sunt ēt remedia valentia qn̄ est inflāmatū que tu discerās. Ubi ergo fit inflāmatū inūgim⁹ ex oleis ꝛ vnguētis fri. ꝛ sic. vt cuꝫ oleo cito. rosa. vnguētuꝫ ēt sandalinū est singularissimuꝫ ꝛ vsuale ꝛ facta prius lotione ꝛ hoc qn̄ est humiditas laxans. Et no. ꝙ Ras tacuit debituꝫ regimen in medicinalib⁹ ꝛ in sex rebus n̄ nālibus que oīa requirunꝛ ad curā vltra localia. ꝛ rō ē qꝛ in cura paralisis fuit sufficiēter dictuꝫ. in cura eniꝫ relaxatōis oꝫ regimen esse cali. ꝛ sic. oꝫ ēt digerere mām flegmaticaꝫ ꝛ eam euacuare postea malā ꝯplexionē remouere ꝛ cōfortare. Si vero est apa intentio est remouere māni apatis ꝛ facere decoctōem ex rebus anodinis vt ex camomilla malua altea semine lini se. fenugreci ꝛ applicenꝛ supra intestinū apatuꝫ. laudaꝛ ēt aqua calida intelligēdo de apate facto vt ponit Ras non autem de fiente qꝛ tunc stant alie intētōes. Quia si est materia admixta sanguini tūc prīo diuertim⁹ a principio cum flo. Si vero sit a sang. diuertimus cuꝫ ventosis vel vomitu. Item repercutiendo. s. faciendo epithima ex aqua rosa. plantag. ꝛc̄. Qn̄ vero est factum resoluimus cū decoctione dicta ꝛ applicentur pāni vel spongia in dicta decoctione madefacti. fiat etiam in inunctio cum oleo camomillino ꝛ fiant reliqua puta

fomentationes emplastra balnea vnctiones vapora tiones que omnia habeant resoluere materiã. & hãc intentionẽ tetigit Ras. postea intromittatur intesti num & curetur vt dictũ est supra abluendo inungen do & imponẽdo illa stiptica. stet etiam eger cũ coxis eleuatis post remedia applicata quia erit situs satis conueniens quare &c.

Cura exitus matricis.

In cura exitus matricis etiam considerare oportet vtrũ sit apostema vel non. & vtrũ sit mollis vel tractabilis quia tunc est ma/ teria humida relaxans & tunc facta lotio/ ne aspergatur cum puluere stipti. dicto in alia cura scilicet de exitu ani & intromittatur. Aliquãdo enim non potest ingredi & aliquando tota egreditur vt di cit Auicen. & putrefit. Et ego vidi mulierem haben/ tem matricem inter coxas pendentem & putrefactã cui abscisa fuit. & adhuc illa per plures annos vixit. preterea tẽpore pestis papie mortua est. Pratici ẽt applicant per inferius prauos odores & suffumigãt vt faciendo suffumigium ex pẽnis perdicum & face/ re vt fumũ recipiant quando sentiunt matricis de/ scensum. capiunt etiam assam fetidam & ponunt su/ pra carbones ignitos ponendo egram in cathedra perforata: qua posita supra carbones recipiãt fumũ. item castoreũ qd habet terribilem odorem. contun/ dunt etiam folia vrtice & superponunt matrici. si/ militer matricariam quam crispulam vocant miscen/ do cum oleo de semine lini. ponunt etiam ouũ cor/ ruptum sub gallina fouente oua cum quo intingunt

lanam ⁊ matrix fugiens prauos odores petit partes superiores. si etiam teneat patiens apud nares bonos odores iuuat quia matrix percipiens eos insequitur ⁊ consequẽter magis conatur ad ascendendũ. sed si ista nõ sufficiũt hẽatur optima obstetrix que intromittat matricem postea coxe eleuentur ⁊ in hoc situ stet. vel fiat instrumentũ sicut virga virilis ⁊ imponatur inunctũ facta tamen prius lotione vini ru. stip. gallaruʒ hipochistidos cuʒ balaustijs ⁊ floribus granatoꝝ ⁊ inungere cum oleo de cito. vel mirtino. postea cum pulueribus aspergendo vel accipiendo stupas infusas in albumĩe oui cũ pulueribus ⁊ alijs predictis ⁊ cum boloarme. san. dra. ante ⁊ retro ⁊ in situ debito situetur. Si sit apã cõsideremus tempus apãtis. in principio ꝓcedimus cum repercussiuis. in augmento miscemus resolutiua cũ repcussiuis: repcussiuis dñantib⁹. in statu repcussiua cũ resolutiuis sed resolutiuis dñantib⁹. in declinatõe pure vtemur resolutiuis ⁊ cõsolidatiuis postea intromittatᷓ ⁊ fiat vt dictũ est de exitu intestini quare ⁊c̃.

¶ Cura supflui fluxus menstruoꝝ.

In cura huius egritudinis sunt due obseruande intentiones. prima est abscisio cãe. secũda est retẽtio sanguis fluentis.

¶ In prima intentiõe opʒ cõsiderare si ꝓueniat ex sang. abũdantia ⁊ tunc opʒ remouere cum flo. ⁊ dieta tenui prohibendo comestionem rerũ san. multiplicantiũ vt oua vinũ carnes ⁊c̃. Si vero ꝓueniat ex san. subtilitate ⁊ colericitate tunc oportet coleram digerere vt cum sirupo ro. de succo acetose de

ribes

ribes de granatis cū aqua plan.acetose portulace ⁊ ro.euāndo postea cum mirabolanis citri.qui vltra hoc ꝙ euacuant etiam infrigidant.facta euātiōe opꝫ alterare malā cōplexionē cū supradictis vt cū sirupo rosato tro.de ro.cū diaradon cū triasan.cum epithimatibus vt cū aqua ro.plā.cū oleis ⁊ emplīs ifrigidantibus.Si fit ex nimia aquositate hūoꝛ flegmatic⁹ digeratur cū melle ro.⁊ aq̄ absinthij euāndo postea cū mirabolanis chebulis deinde remoueat mala cōplo cū ꝯrijs.Si fit a casu stat itētio ꝯsolidatōis.Si ab vlceribus due sunt itētōes.s.abstersio ⁊ cōsolidatio ꝑ quib⁹ fiendis vide dicta in de mictu saniei.

¶Scda intētio pꝛicipalis ē retētio san.fluētis que duob⁹ ꝑficit ingenijs.s.diuersiōe san.ꝑ aliā viā ⁊ restrictiōe viaꝝ per quas fluit sanguis.

¶In pꝛio ingenio laudat flo.basilice.oꝫ ēt applicare vētosas sub māmillis qꝛ multū diuertūt a matrice vt hꝫ Hypo.qnta ꝑticula affoꝛ. Mulieri menstrua si vis retinere sitiā maioꝛē māmillis appone⁹ēt cū ligaturis doloꝛosis ⁊ impōne extremitatū in aq̄ cali.sꝫ ille vētose sunt multū vsuales mane ⁊ sero apponant añ cibū.fricatōes ēt ⁊ vētose i bꝛachijs multū valēt.

¶Scdm ingeniū qđ est cōstrictio viaꝝ ꝑ quas fluit san.ꝑficit cū his que exhibent ꝑ supius ⁊ iferius interi⁹⁊ exteri⁹.Per iteri⁹cū sir.ꝯstrictiuis vt cū sir.ro. mirtino de cito.de granatis cū aqs solatri plā.⁊ acetose.Et ð aq̄ plā.dicit Aui.ꝙ ipa nō hꝫ sibi sile i retinēdo hmōi fluxū. valēt ēt ad hāc intētōeꝫ tro.ð charabe ⁊ sunt multū vsuales exhibēdo.℈.ij.vel.ʒ.j.cū siru.ꝓdictis.valēt ēt tro.ð spodio cū se.acetose. tro. ēt ð terra sigillata exhibēdo ð quolibꝫ illoꝝ.ʒ.j.cū siru.vel aq̄ plā.itē coꝛalli ru.a.℈.ij.vsqꝫ ad.ʒ.j.vel

exhibē tātūdē de lapide ematitis cū aq̄ appropriata: electuariū ēt ɔ̄ scoria ferri ē mltū vsuale. ēt trifera ex arte fenonis quā laudat Aui. vȝ ēt multū ɔfectio vltimi iuuamēti isto mō appellata quā multum laudat Auicen. Et nota ꝙ ista itētio restrictiōis est a principio ponendo in actu practico quia si multum differamus natura postea assuefacta per illaȝ viam difficulter remouet ab illa. scoria ferri ēt ē singularissima ⁊ expta. Suppositoria ēt mltū ɔueniūt. ⁊ sic Rasis laudat vnū in lr̄a ꝙ cū lana vel coto dȝ iponi itinctū in aqua vel succo plā. ponēdo de olibano balaustijs antimonio acatia alumine. ēt sedeat patiēs in aq̄ ɔ̄ curcuma quā quidā dicūt eē celidoniā quidaȝ vero aliɔ̄. Qñ cā ē san. aquositas dȝ eā remouere cū exiccātib⁹ ⁊ idō cōuenit balneū reꝝ stip. vt ex rosis corticib⁹ granatorū ponēdo in dicta decoctōe plātas pedis vsq; ad genua vel in ipsa madefacē pānos lineos ⁊ ponē ipsos regionib⁹ matricis ante ⁊ retro. vnctiōes ēt cōstringētes cōueniūt vt vnguētū sandalinum ɔ̄ āthera vel comitisse: ⁊ ex istis fiat inunctio supra dorsum vbi est sit⁹ mricis ⁊ venter inungat ex oleo mirtino ɔ̄ cito. postea aspgimus de pul. rerū stip. vt de pul. boliar. san. dra. terre sigillate corticū granatoꝝ gallarū balaustiaꝝ rosaꝝ ⁊c̄. Per inferius vero ponant suppositoria ex lana vel coto intincta in succo plā. solatri vel aqs eaꝝ ⁊ aq̄ ro. ponēdo de terra sigillata boloar. ⁊ cū aqs frig. ⁊ alijs puluerib⁹ p̄dictis. cōueniunt ēt clisteria cū aq̄ plā. boloar. san. dra. clisterizando matricē. Qɔ̄ si ista nō sufficiūt tandē deueniēdū ē ad stupefactiua vt dādo athanasie Nicolai. ʒ. j. vel filonij persici. ʒ. j. causa cōstringendi ⁊ est fiendum in casu desperato vt virtus confortetur deinde proce

dimus cum diuersis remedijs. Rasis docuit ꝙ fiat pessarium acutum qđ cauterizat ⁊ generat escaram sed non laudatur nec est vsuale fit solum in casu desperato quare ⁊c̃.

¶ Cura retentionis menstruorum.

Quando in corpe mulieris non est sanguis supfluus tũc si p mẽstrua nõ amittaẜ nõ ẽ mirandũ q: nã intẽdit corp⁹ restaurare vt multotiẽs accidit in mulierib⁹ cũ patiunẜ egritudines vel fe. cronicas q: tunc nã intẽdit illum sanguinẽ retinere ꝓ corporis ꝯseruatiõe ⁊ restauratione: ⁊ ita tũc san. non supfluit nec p menstrua emittitur: vnde tunc ꝓuocari non potest sicut accidit cuidam scholari nouiter practicãti cuꝫ vellet mẽstrua ꝓuocare in quadã muliere extenuata ex quartana quã longo tempore passa fuerat vnde nũquã potuit quare misit ad me mulierem qui eam videns dixi nunquam posse prouocari donec mulier essꝫ bene restaurata. Nota ꝙ trocisci quos Rasis in littera describit sunt vsuales ⁊ eis practici cõiter vtũtur ⁊ tenentur confecti ⁊ multuꝫ valent in ꝓuocatione fetus ⁊ mẽstruorum: etiam ad iuuandũ exituꝫ ⁊ dentur cum decoctiõe iuniperi de quo dicit Dias. ꝙ tantum ꝓuocat ꝙ facit sang. mingere. Cura huius egritudinis reducitur ad duas principales intentiones. prima est abscisio cause retentionis. secunda est facilitatio exitus siue prouocatio.

¶ Prima intentio sic perficitur. nam si causa sit ex pte fortitudinis caloris seu virtutis ꝙ talia menstrua retineanẜ nõ debẽt prouocari q: calor est sufficiẽs ad

cōsumēdū tales supfluitates sicut accidit in mulierī bus q̄ sunt viragines ꝛ vtentib⁹ fortibus exercitijs. Si vero ex debilitate virtutis op3 bonū cibum exhi bere vt vinu3 oua sorbilia carnes ꝛ similia san.gene rantia ꝛ restaurātia virtutē ꝛ nō op3 ꝓuocare. sed vt supra dicebat op3 expectare dispositōe3 in qua redu cta sit natura ad sua3 nālem dispōne3: qua reducta si remaneat sopita: tunc op3 ea3 adiuuare ꝛ prouocare. Si vero fuerit ꝓpter mām oppillātē flegmaticā sicut plurimum cōtingit op3 eam digerere cum sirupo de bisantijs de duab⁹ radicibus ꝛ qnq3 radicibus cum aquis apij feniculi cuscute. postea vo eūamus. ꝛ de solemnib⁹ eūatiuis est agar. q2 mūdificat mām fleg matica ꝛ maxime a mřicib⁹ mulieꝝ ꝛ ē singulare. In hoc cāu eūamus ēt cū elio indo cū diafenicōe: deīde o3 alterare ꝛ malam cōplexionē remouere ne iterum reagregeť mā cōfortando stomachū ꝛ epar cū inun ctionibus ꝛ cōfectionib⁹ in alijs locis ꝓprijs iam di ctis. Si vero ex pte organi o3 cognoscere causa3. Si fuerit ꝓpter mām flegmaticā oppilātē tūc digerim⁹ deinde eūamus diuertendo ad intestina vt dando se mel in hebdomoda pillas masticinas cū agar. vel de hiera.s.cū agar. vel de hiera magna cu3 agar. ꝛ cum istis taliter diuertimus mām ad intestina ne amplius reaggregeť i matrice : ꝛ tūc disponim⁹ regimē decli nans ad cal. ꝛ sic. Si vero ab apostemate ꝓueniat cu reť cura apātis vt supradictū ē. Si āt ab vlcere cura ē ipossibilis ſ3 ordineť regimē ꝛ nō multū comedat ꝛ exerciteť ꝛ eūemus san.p flomia3 frequēter vt san.q debat p intestina fluere resoluať l3 regie vel eūeť hac eūone p illas vias. Si cā sit nimia piguedo cureť cū forti exercitio tollerātia famis ꝛ cū alijs resoluētib⁹.

¶ Scđa intẽtio pricipalis ẽ ꝓuocatio mẽstruoꝝ q̃ fit cũ illis q̃ p supiꝰ ⁊ inferiꝰ admĩstrant. De his q̃ p superiꝰ sunt oẽs sirupi ⁊ aque apitiue vt ẽ siru. de bisantijs de duabꝰ radicibꝰ ⁊ de qnq3 radicibꝰ cũ aqs apij feniculi cuscute. Decoctio ẽt cõis qnq3 radicum sola cõuenit. s. petrosilij bruschi feni. sparagi apij. ⁊ hꝫ est exptum a mulieribꝰ maxie monialibꝰ abstinẽtibus a coitu. admiscet ẽt ꝯ sauina pua q̃ ẽ maxie ꝓuocatiua. cõuenit ẽt decoctio scã ex pulegio calamẽto mẽtastro ⁊ origano. ꝯuenit ẽt decoctio ciceꝝ ru. faseoloꝝ vl' ex rubea tinctoꝝ que ẽ multũ ꝓuocatiua ⁊ damꝰ ꝯ hmõi decoctõe. ℥. v. vel. vj. in mane ⁊ dꝫ exhiberi cal. ⁊ cũ sirupo de duabꝰ radicibꝰ damꝰ tro. descriptos in lra a Rasi. ⁊ cõiter damus de hmõi tro. ʒ. j. vel. ℈. iiij. sed hñt odorẽ valde prauũ: sꝫ in forma pillari melius capiunt. cassia lignea ẽ maxie ꝓuocatiua. ẽt eiꝰ cortex. cinamomũ ẽt ⁊ crocꝰ multũ ꝓuocãt ponẽdo in scutella brodij maxie ciceꝝ vl' faseoloꝝ ru. in aq̃ decoctõis fit radix apij. postea ponẽdo crocũ. ⁊ ꝯ istis oĩbꝰ pulueribꝰ possumꝰ dare. ʒ. j. vl' cassie lignee solũ. ʒ. j. Et Joã. matthe. gradi dicit capiat cassia lig. porrax gũmi qđdaꝫ quo vtunt aurifices ad ꝯsolidãdũ auruꝫ. ⁊ de istis cũ aq̃ apij vl' decoctõe sauine det i potu. Dosis aũt istoꝝ pulueriꝫatoꝝ fit. ʒ. j. Ualꝫ ẽt sedere in balneo decoctiõis reꝝ ꝓuocatiuaꝝ mẽstruoꝝ. ⁊ qñ volumus ꝓuocare oꝫ expectare tp̃s in q̃ nã fit ꝯsueta illũ san. expellere ⁊ tũc fiat decoctio ex rebꝰ dictis vl' applicent alia dicta bis in die. s. mane añ prandiũ ⁊ añ cenã. ꝓuocamꝰ ẽt cũ fortibꝰ fricatõibꝰ. fricet ergo vẽter ⁊ coxe qꝛ attrahit ad mrĩcẽ. sanguis ẽt cũ apposi tione vẽtosaꝝ. ⁊ sic practici faciunt. applicãt eiꝫ vẽtosas in pte domestica coxaꝝ vl' sub curuatura poplitis

ideſt genu: q2 ibi ē vena q̄ reſpicit mr̄icez. laudaꝛ etiā flobotomia ſaphene q̄ ē ſingularis in hac ꝓuocatiōe. Sȝ aliqñ ſan. ē fluxus ad mr̄icem ꝛ vene mr̄icis ſunt clauſe: vñ opꝰ ē tūc ponē in mr̄ice aliqd qđ apiat orificia venaꝝ cū vene ſint clauſe vt ſan. nō poſſit egredi iō ē herba q̄ appellaꝛ mercurialis q̄ ſi capiaꝛ ꝛ ꝯtundaꝛ vel ſubtilr̄ incidaꝛ ꝛ ligeꝛ in petia lini ꝛ ponaꝛ ad intra mr̄icē i nocte aperit orificia venaꝝ. ꝛ dȝ hec petia poni cū filo appēſa vt poſſit libere exhi. Aliud ēt ſingulare qđ laudat Ioā. mat. eſt farina git qđ apud vulgares appellaꝛ giton ꝛ ē granū nigrū ꝛ rotūdum qđ naſciꝛ in frumēto ꝯtūdaꝛ ſiue teraꝛ ꝛ ligeꝛ i pāno lini ſubtili ꝛ ponaꝛ vt ſupra ꝛ mirabilr̄ opaꝛ. Metridatū ēt vȝ cū maſtice vt capē metridati. ʒ. j. maſticis ℈. j. ꝛ ſupponaꝛ. Et lȝ maſtix ſit ſtipticus tñ ē attractiuꝰ: vñ ſi retineaꝛ in ore mirabiliter attrahit flegma a capite. Si fortiora volumꝰ hēmꝰ quaſdā gūmi ſpēs vt galbanū ſerapinū oppopōacū euforbiū đ quo dīc Aui. in. c. de p̄focatōe ꝙ ꝓuocat in illa hora q̄ ſumiꝛ. ēt colognthida eleborꝰ ſcamōea ciclamē ſi mr̄ier trāſeat ſup ea ꝓuocat menſtrua mirabiliter. fiant ergo ex eis ſuppoſitoria alligata filo. ꝛ aliqñ trahiꝛ ad mr̄icē tāta mā ꝙ vir p mēſe nō pōt coire. Et ſi iſta ſuppoſitoria faciūt ardorē maximū ſicut ſepe ꝯtingit ita vt mulieres blaſphemāt medicū madefaciāt pānos lini in aq̄ ro. ꝛ albumīe oui oleo violato ro. ꝛ lacte ꝛ ſupponaꝛ. ꝛ ſi opꝰ fuerit remouebiꝛ ardor cū p̄dictis ēt cū litargirio quare ꝛc̄.

¶ Cura p̄focatōis matricis.

In cura p̄focatiōis mr̄icis prīa intētio eſt ꝯuertere vapores qui eleuanꝛ ad ſupiora

ad ptes inferiores ⁊ ꝓhibere ne alij vapores ascen/
dant.⁊ hoc pluribus modis. Prim⁹ vt dicit Rasis
fricentur extrema inferiora. Secundus est vt etiã di
cit ꝙ fiant ligature fortes ⁊ sic faciunt practici ligan/
tes crura ⁊ coxas ⁊ dimittunt ligata aliquanto tem/
pore. Tertio fit cum ventosis ponendo circa partes
inferiores scilicet partes domesticas coxaꝝ ⁊ in car/
nositate tibiarum vel supra sumen. Et si illa non suf/
ficiunt fiat flobotomia in saphena pedis quia attra/
hitur san.⁊ materie ad iferiora.laudatur etiam flobo/
tomia sub poplite idest genu.sed oportet primo cau/
sam diuertere si est ex retentione menstruorũ ⁊ non
ex spermate corrupto per retentionẽ.quia si ex sper/
mate corrupto:tunc traheremus illud sperma corru
ptum ad intra venas per talem flobotomiã quia nõ
esset fiẽda.diuertim⁹ ẽt vapores cum rebus odorife/
ris applicatis itra. Et ita Aui.laudauit galliã.s. mu
scatã in qua ingredit̃ gallia ⁊ muscus.ẽt elefanginã
qm̃ vapores ad ista cõuertunt̃.accipiat̃ etiã muscus
ambra gar.cinamomi incorporãdo cũ storace liqda ⁊
fiant pillule ad modum lupinoꝝ quaꝝ vna ponatur
supra ignem vt effumet:deinde egra ponatur ad se/
dendũ in cathedra perforata ⁊ recipiat huiusmodi
fumũ. accipiũt etiam practici de oleo de lilio hirino
laurino ⁊ de musco dissoluẽdo in eis de gallia ⁊ inu/
ciunt in matricẽ ⁊ faciunt vt obstetrix expta intingat
digitum medium in hoc liquore deinde imponat in
matricẽ ⁊ circũuoluendo ducat hincinde causando
quãdam titillationẽ:vnde matrix cõmouet̃ ad appe
titum coeũdi ⁊ percipit delectationẽ. ⁊ per hoc quã
doqꝫ politur qd̓ egreditur sperma corruptũ. Etiã
ad idem valet quoddam simplex qd̓ dicitur vulgari

sermone zibet vel zebet qd applicat eodē mō sicut su pradictū ē: de quo semel vsus sui in muliere quadaꝫ patiente pfocationē cui cāuit tm̄ appetituꝫ coeūdi q̄ quasi continue volebat marito suo copulari. deinde rogauit me sibi velle talē appetituꝫ remouere. dixi q̄ ex se remouebitur post aliquot dies. Et nota q̄ si vir qn̄ vult vti cū muliere ponat in sūmitate virge de di cto zibet ꝛ subito vtat cābit in ea maximā dlectatio/ nē. Per supius vero ꝯueniūt ea q̄ malū hn̄t odoreꝫ: qꝛ in sursuꝫ ꝯuertūtur fumi vł'mäe: iō opꝫ eos repri mere inter q̄ ē assa fetida q̄ ponat sub narib⁹ ēt casto reū ē singulare. similiter serapinū ꝛ galbanū si poná/ tur supra carbones ignitos vel ponātur ad nares. te nere ēt in ore radicē zedoarie cōfert. mulieres capiūt sotulares ꝛ ꝯburūt in igne ꝛ ponūt in oleo de semine lini ꝛ recipiūt fumū. ꝛ illud ē corꝫ ꝯbusti. fumus eim iste fugat serpētes viuos vt vidi in vno existente in hospitali Papie q habebat viperam in stomacho cui fecerūt multa remedia vt eam expellerēt. s. ponendo lac ad os ꝛ multa alia. veniebat. n. ad os ꝛ nolebat egredi tandem factis fiendis eger fuit suffumigatus ex tali fumo ꝛ statim vipera visa est egredi per anuꝫ. fumus etiam pēnaꝝ precipue pdicis ꝯbustaꝝ ꝯuenit ꝛ sic releuamus egrā a poxismo pfocatiōis. ꝛ qꝛ tunc opꝫ in abscisiōe cāe insistere euforbiū ē multū puoca/ tiuū vt supradictū ē. hoc ēt medicamē pōt exhiberi. ℞. seminis agni casti seminis dauci cinamomi croci an̄. ℈. s. fiat puluis subtilis ꝛ sumat cū aqua infrascri pta. ℞. aquaꝝ nepite artemisie ꝛ bug. an̄. ℥. j. misce. Si vero ex spermate retēto fiat ꝛ sit puella vł' nō cō sueta viro vel vidua: tūc debemus dare maritū si est possibile. Si vero nō vellet nubi vel eēt monialis ꝯo

botomemus sepe eā ⁊ faciamus eā ieiunare ⁊ forti/
ter exerceri. dimittat ēt carnes oua ⁊ vinū vtat semi
ne ⁊ folijs agni casti ruta cimio dauco. Secretū Jo.
marliani qd̄ exiccat spma. ℞. dauci. ʒ. j. dissoluat cum
aqua arthemisie ⁊ bibat. Auic. ēt laudat vinū simplex
qd̄ dr̄ alsofor. ⁊ dic̄ cuȝ sumit̄ ē sanitas ī eo quare ⁊c̄.

ℭ Cura ragadiaruȝ vulue ⁊ eius apatis.

Nota ꝙ pessariuȝ dr̄ clistere matricis: nasca
le vo dr̄ suppositoriū ei⁹. s; aliqñ ɔfundun
tur. isopi cerotū est isopus hūida ⁊ ē sordi
ties quasi sudor accepta a pellib⁹ ouiuȝ qd̄
cerotū ē sublime in mollificādo: ⁊ iō applicatū sup il/
las scissuras q̄ maximū cānt dolorē soluēdo ɔtinuū ē
singularissimū. ℭ Quātū vo ad curā apatis. istō apa
aliqñ terminat̄ p resolutionē. aliqñ cōuertit̄ ad dube
leti. i. collectionē ⁊ saniez: ēt qr multotiēs generātur
in matrice apata melācolica cācerosa: iō cōuer p̄tici
vtunt̄ vnguēto de plūbo ad extrahendū adustioneȝ.
capiunt̄ enim liquores diuersi maxime illi descripti a
Rasi in lr̄a vȝ cāfora sandali ⁊ alia frigida bñ pistētur
in mortario plūbeo cū pistello plūbeo. ⁊ istud appli/
cat̄ apati cāceroso. Emplastrum ēt de mellıloto vȝ in
oib⁹ apatib⁹ interiorib⁹: ⁊ dissoluat̄ ħ emplastrū cum
aliquo oleo vt cū oleo de semine lini sedat enim do/
lorē ⁊ mūdificat. Et no. ꝙ in cancro ɔfirmato nō opȝ
vti acutis s; blāditiuis: qr si cū acutis ꝓcederemus:
tūc mā magis adhurēt. ꝓcedēdū ē ḡ cū aqua vel suc/
co solatri ⁊ plā. oleo vio. ro. mucilagine psilij vnguē/
to ō cerusa ō plūbo. ℭ Pro cura ēt ragadiaꝝ ɔuēiūt
rose oleū camomillinū de semine lini violatuȝ ros. vt

dictū ē supra emplastrū de plūbo dissoluto cū oleo d̄ semine lini linitū vel clisterizatū vz ad oia apata interiora. vz ēt balneū anodinuz in quo sedeat. vz ēt supporatio vel suffumigatio. debēt ḡ iste ragadie primo abstergi deinde ꝯsolidari nisi sint cācerose quare ꝛc̄.

Cura mole matricis.

Cura mole matricis ē cura retentiōis menstruoꝝ ita ꝙ pcedere debemus cuz his q̄ puocāt mēstrua vt cū decoctiōe calamenti radicū pulegij corticū cassiefistu. ꝛ silibus puocātib⁹ mēstrua. Si ḡ puenerit a vētositate ꝛ ñ ab aliquo san. retēto nec carne gnāta fiat decoctio de seminib⁹ ꝛ ea q̄ diximus in. c. de colica vētosa. vz enim resoluēdo vētositatē diaciminū dianisuz diagalanga electuariū d̄ baccis lauri. fiāt ēt pesaria ex mercuriali git. vl' si fortiora volum⁹ faciem⁹ ex cardamomo oppoponaco euforbio. sz ad ista fortia deueniēdū ē i vltio alijs iā pbatis. Itē inūgēdo fundēdo balneādo cum his q̄ hñt v̄tutē resolutiuā inūgēdo vz cū oleo d̄ balsamo. Itē faciēdo ēt pessariū de ruta mētastro de qb⁹ dictū ē in. c. de retētiōe mēstruoꝝ ꝛ cū metridato mastice ꝛc̄. semp a leuiorib⁹ ichoādo. Cōfert ēt sepe mūdificare corp⁹ patiētis cū pillulis fetidis. sz qñ ista ñ psunt relinquaf nāe: quia ipa ex se resoluet supfluitates. Nota ꝙ sicut gnātur ħ mola in matrice ita ēt generanf alie res p̄ter nām vt testor me vidisse in q̄daz muliere papiēse q̄ putās eē p̄gnātē post. xij. menses emisit frustū vnuz carnis satis magnuz ꝛ multa alia pua ꝛ simul cū illis peperit animal ad siltudinē vni⁹ tēconis piscis ꝛ erat coloris viridis obscuri supra ter

gū ꝛ infra erat rubei coloris ꝛ hēbat coriū ita durū qđ vix cū gladio scindi poterat. habebat. n. motuȝ ꝛ plicabat se sicut ericius quare ꝛc̄.

¶ Cura hernie siue crepature.

Pro hac cura due sunt intētiones notāde. Pria ē reductio itestioꝝ ad situ suū. Scđa ē itestioꝝ retētio i situ suo ꝯueniēti ꝛ ꝯsoli datio rupti siue dislocati.

¶ In pria itētiōe regimē dȝ eē ꝓhibitiuū vētositatȝ ꝛ ñ gñatiuū: qꝛ si itestia dscēdūt tūc tumefiūt ꝛ ñ pñt bñ reingredi. reductio aūt itestioꝝ fit hȝ mō. iubēt. n. pctici vt resuppinet̄ infirm⁹ cū coxis sursuȝ eleuatȝ ꝛ si ex ipis ñ igredianť tūc oȝ cū leui cōpressiōe illa ad itra sip hac reducē. ꝛ si nō possumus pp vētositatē resi stētē q̄ ē i itestis ꝓhibēs eoꝝ igressuȝ resoluam⁹ illaȝ vētositatē postea itromittam⁹. resoluemus aūt cū đco ctiōe mellilott aneti semis lini fenugre. anisi cimi. se. ēt carui cū spōgia vaporādo vel cū vesicis illa deco ctōe plenis ꝛ inūgēdo cū oleo amigdalaꝝ dul. camo millino ꝛ anetio vt mollificatȝ itestinis ꝛ sip hac meli⁹ ingrediant̄ ꝛ leuiter trectādo itroducant̄. eleuam⁹ ēt coxas ifirmoꝝ ꝛ caput tenem⁹ depssuȝ sepi⁹ agitādo cū crurib⁹ eleuatis vt melius ad situȝ suuȝ reducant̄.

¶ Scđa itētio ē retētio itestioꝝ i loco suo. retinemus aūt cū ligatura đbita cū bragerijs q̄ ꝯprimēdo locuȝ ꝯprimāt ne itestia dscēdāt. aliqñ āt ad retinēdū ꝛ ꝯso lidādū sola ligatura suffic̄ maxie i ifantib⁹ q hñt vtu tē restauratiuā bonā. ꝛ i eis fit tal̄ ꝯsolidatio. aliqñ in digem⁹ medicamib⁹. ꝛ đ eis sūt q̄dā cerota vt ē cero tū Ras. i lr̄a ēt cerotū aliqđ vsuale qđ dr̄ cerotū đ pel le arietȝ. ꝛ istđ tȝ ꝯfectū arōatari⁹ đ la serenela Papie

ī q̄ igredit sang. hūan⁹ cuius descriptōez hēs a Jo. mat. gradi in quodā ꝯsilio qđ facit de ruptura siphac ⁊ ē h. ℞. picis naualis. ℥. ij. litargirij. ℥. j. cere citri ne ⁊ rubee colofonie añ. ℥. ij. aromatici oppoponaci bdelij galbani añ. ℥. j. visci quercini. ℥. iij. aloes. ℥. j. s. masticis cortieū thuris mirre terbētine nucis cu' pressi glutinis pisciuz sarcocolle añ. ℥. j. s. boli arme. gipsi añ. ℥. iij. aristolo. long. ⁊ rotun. mumie sangui. dra. añ. ℥. ij. radicuz cōsolide maioris ⁊ minoris añ. ℥. j. san. humani. lib. s. ciperi sansuci acatie gallarum añ. ℥. s. sauine capitū ḡnataꝝ añ. ℥. s. Itez. ℞. pellē arietinā vnā ⁊ dcoque diu in aqua dulci pluuiali quſ ꝗ pellis discoagulata fit tūc mollifica viscū ⁊ gūmas i dicta aq̄ pluuiali ⁊ pōe ad ignē quſqz oia bñ discoa' gulata sint deinde cola postea adde desup puluerem oium aliaꝝ reruz ⁊ iterū reduc ad ignez ⁊ coq̄ quſqz fit ad modū empl'i postea ipso vtere. ¶ Nota tñ pro regula ꝙ ipso apposito ñ remoueat circa. ix. dies pa tiente semp quātū possibile est qeto manēte. nā vt re fert Auēzoar lib. xxiiij. thesir. quidā iuuenis qui hoc morbo laborabat i stetit duob⁹ mēsib⁹ sup dorso suo ⁊ cū bono regimine sine medicinaꝝ applicatione libe' ratus est. vide predictū ꝯsiliū q2 ibi ponit multa alia ⁊ singularissima. Alia sunt ingenia retinēdi intestina ne descendant. Quidaz eniz cauterizāt locum p quē descendūt intestina vt in inguine dextro si per locuz illuz descēdunt q2 per hoc generatur caro callosa ꝓ' hibēs descēsuz. Alij faciūt foramē in loco dicto ⁊ im' ponūt filum aureū ⁊ ita cōtinue procedūt ꝯstringē' do ⁊ faciūt istud foramē per cōstrictōem ita strictū ꝙ intestina nō possunt descēdere. Alij vero faciunt per castraturā ita ꝙ scindūt illum testiculū ⁊ vasa sperma

tica ⁊ ita vidimū postea cauterizāt ⁊ generatur esca ra. in pinguibus in musculis faciunt fasciam ab ipsis incipiētem ⁊ descendentem vsq; ad inguina ⁊ ita ad alium musculū ⁊ est optima ligatura quā ego fieri fe ci pluribus Papie. est vnus ferrarius in sancto Joā ne in burgo q facit bragerios ferreos ⁊ sunt optimi ⁊ multū iuuātes. Si vero pueniat a vētositate cogno scimus q2 ibi nō est grauitas ⁊ ē magna trāslucētia. cognoscimus ēt ex tactu burse testiculo℞ q; fit vento sitas ⁊ ista maxime a3 in hidropisi asclite ⁊ maxime in timpanite ⁊ tunc in cura est pcedēdu3 cum resoluē tibus vt cū oleo de cherua cū oleo sambacino qd fit ex folijs sambacis de lilio camōillino de ruta de ane to. Remediū singulare qd laudat Aui. est empl'm fa ctum ex fabis deco. eo mō ac si vellem⁹ eas comede re. sūt. n. calefactiue ⁊ exiccatiue id valēt empl'ate cū oleo camomillino rutaceo de lilio s̄m q; volum⁹ ma gis vel minus calefacere. possumus ēt ponē de alijs seminibus vt anisi aneti carui cimini. Si v̄o pueniat ab aqsitate pcedam⁹ cū calefactiuis ⁊ exiccatiuis vt cū empl'o de stercore vaccino ⁊ caprino. Sed si ista ⁊ alia calefaciētia nō valeāt fiat foramē in bursa testicu lo℞ vt aq̄ egrediat postea psolidet. Et aduertam⁹ sp ⁊ attēdam⁹ cāe seu radici q̄ gnāuit aquositatē vtputa epati si fit cā. Si vero sit cācerosa ⁊ pueniat pp san. abundātiam fiat prio flobotomia postea humectam⁹ deinde resoluimus. Si vero sit varicosa ⁊ pueniat a sangui. varicoso prio fiat flobotomia d̄inde digerat humor melicus postea euacuet d̄inde humectent ve ruce deinde resoluant. S3 si ista parū faciūt scindant leuiter cū cauterio cū igne vsq; ad didimu3 inciden do postea venas cōprimēdo que sunt circa testiculū

redibit ad pristinũ statũ. ¶ No. de mulieꝛ quadã quã vidi que cũ in ptu laboraret fuit crepta ⁊ egressa fuerunt intestina ⁊ fecerũt magnũ tumoꝛez in vmblico. ¶ No. ẽt ꝙ multotiẽs qñ intestinũ ingredit burfam testiculoꝝ intestinũ voluit ⁊ toꝛqtur ⁊ causat magnũ doloꝛez. replet ẽt qñqꝫ fecib⁹ ⁊ ventositate ⁊ nõ põt redire ad locũ suũ. ẽt rõne inuolutõis alie feces non pñt descẽdere ad ptes inferioꝛes quare regurgitant ad partes superioꝛes quare ⁊c̃.

¶ Cura doloꝛis iuncturaꝝ a cã calida.

PRo cura doloꝛis iũcturaꝝ qnqꝫ intẽtiões sunt obseruãde. pꝛia est diuersio vel minoratio mãe. fcõa digestio. tertia eũo. quarta mitigatio doloꝛis ⁊ repcussio. qnta ⁊ vltia remanentis resolutio.

¶ Pꝛo pꝛia intentõe facim⁹ flo. laudataꝫ a Rasi. ⁊ lꝫ qñ talis doloꝛ pueniit a san. vel a mã san. mixta: in diuersis tñ venis hãc facimus. Si. n. ẽ in manu dextra fiat flobotomia in pede dextro tm̃ p vnã diametrũ ⁊ eꝫ. Si tamen pedes sint debiles a nã non debem⁹ hanc facere ne mãe attrahãtur ad pedes sed tũc fiat a basilica. Si aũt fiat ab alia mã a sangui. fiat digestio dinde eũo. De flobotomia vr̃ ꝯtrouersia. nã Serapio nõ cõcedit flobotomiã esse fiendam mã non digesta. Auicẽ. vo vult ꝙ fiat in pꝛin. Rñdet ꝙ Aui. hũit intentões ad doloꝛẽ q est foꝛtis ⁊ multũ attrahit idõ ad diuertẽdũ ꝯcedit flobotomiã in pnci. postea dicit incipe a re foꝛti ꝗꝫuis debilioꝛ fit incolumioꝛ. Iste aũt sermo vr̃ ꝯdictoꝛi⁹. ſꝫ dicat ꝙ nulla est ꝯdictio qꝛ qñ dic̃ incipe a re foꝛti intelligit. i. incipe ab eũatiuo ele

ctiue eūante qꝛ mā est in locis longiqs ideo indiget eūatiuo electiue eūan te q̄uis inter electiue eūantia debilioꝛ sit incolumioꝛ qꝛ foꝛtia eūatiua eūant subti/le relinquēdo grossuꝫ. ēt faciūt maximā agitationeꝫ in coꝛpe iō gradatiꝫ in hmōi eūonibus ꝓcedēdū est. diuertim⁹ ergo cū solutiuo electiue eūante in mā cali da ꝛ vsuales sunt pillule de hermodactilis minoꝛes ꝛ tenent cōfecte. pillule aūt de hermodactilis maio/res valent in cā frigida ꝛ describit eas Mes. vbi dicit pillule de hermodactilis ex inuētōe nostra ꝛ damus ʒ.j. pillulaꝝ de hermodactilis minoꝛum vel. ℈.ij. in cā calida ponēdo aliquātulū de reubarbaro.

¶ Scḋa intētio ē digestio humoꝝ ꝛ lꝫ multa habea mus in ꝓposito tñ siru. ḋ endiuia ꝛ siru. acetosus nō sunt boni: oꝫ ergo vt siru. i ꝓposito sint frigidi ꝛ stip. vt v̄bigrā. ℞. siru. ros. ℥. j. sirupi de grana. ℥. ß. aq̄rū plan. ꝛ ros. añ. ℥. ß. solatri acetose añ. ℥. j. misce: cōti nua p quattuoꝛ vel qnqꝫ dies.

¶ Tertia ītētio ē eradicatiua eūo in q̄ laudant pill'e dicte sup̄ vꝫ dādo. ʒ. j. pill'aꝝ ḋ hermodactilis mino. vel. ℈. iiij. ꝛ sic ꝓcedēdo vsqueq̄ tota mā eūet ꝛ ad repcussionē māeꝝ ad locū oꝫ attendē ꝯtinue ꝛ inūgē cū oľo ro. practici. n. incipiūt epithimare ꝛ ita ponūt statiꝫ a prin. in ope intentōeꝫ repcussionis.

¶ Quarta intētio est ꝓhibitio doloris q̄ statī est po nēda in op⁹ p̄cticū a prī. ꝛ iō Ras laudauit multa sin gularia remedia doloꝛē mitigātia sic ꝛ repcutiētia vt caf. sistu. dissoluta cū oľo ro. vel aq̄ ro. vľ solatri lini/ta sup̄ locū. Etiā vt ponit Aui. scḋo cañ. capľo ḋ caf. sistu. Itē farina oꝛ. incoꝛpata cū oľo ro. vľ aq̄ ro. lini/ta mitigat ꝛ resoluit. Medulla ēt panis infusa i lacte ꝛ panis siligineus. i. de sigala est melioꝛ quia est frigi

dioris ꝯplexiōis addēdo vitellū vnū oui ⁊ icorporā do cū medulla panis ⁊ lacte ac ī forma emplī appli care. Si vo dolor sit intensus addatur.ʒ.j.opij incor porādo cū modico croci vt det penetratōēʒ. Si autē percipiat vehemēs dolor ⁊ īflāmatio singulare est facere mucilaginē de psilio in aqua ro. vel aqua sola tri ponēdo ēt aliquid de aceto q: dat penetrationem extēdendo illā mucilaginē supra pānuʒ postea ponē supra locū dolētē renouādo sepe cū incipit calefieri: ⁊ hoc expertus sum. ⁊ dʒ eē psiliū ex quo fit mucilago ītegrū q: ptes ei⁹ exteriores sunt fride īteriores vo calide. si ēt accipiat oleū ro. in quo bullierit vermes terrestes ⁊ sit īfrigidatū actualr̄ ⁊ ponat supra locuʒ dolentē mirabilr̄ opatur ad eādē intētōēʒ. Qn̄ mate ria totalr̄ fluxerit vʒ applicatio rerū anodinaꝝ vt ca momilla mellilotū fenugrecuʒ bulliāt hec oīa cū vi no ru. stip. ponēdo ēt de iua que est singularissima in cōfortatiōe neruoꝝ ⁊ eis facere balneū. valet ēt em plastrū ex reb⁹ anodis miscēdo aliqd ex frigidis vel oleo ro. ⁊c̄.

¶ Quinta intentio est resolutio illi⁹ qd̄ fluxū est q̄ cō plet cū approximatiōe resoluētiū ⁊ mollificantiū vʒ cū oleo ro. ⁊ camomille ⁊ in ꝓcessu cuʒ camomillino solo. valet ēt sterc⁹ vaccinū cū sua actuali caliditate ad hāc eādē ītētionē. Pro ꝑseruatōe vero valet balneū ex vino nigro in quo bullierint aliqua stip. vel galle balaustie ⁊c̄. miscēdo aliqd de vino. cōueniūt ēt oēs auctores ꝙ patiētes hanc egritudinē hn̄t se abstinē a vino vt dicit Raſ ī lr̄a. dic̄ ēt ī alio loco dimittāt vi nū toto tpe vite sue ⁊ curabunt. ⁊ Aui. xxij. tertij phi bet exhibitōēʒ vini. idē asserit Corneli⁹ celsus ⁊ ita h̄ i memet feci cū incepissēʒ pati podagraʒ vsus. n. fui

tali

tali regimie.f.dimisi vinū per duos ānos ita ꝙ paꝝ vel nihil bibebam.faciebamqꝫ singulis mensibꝰ euacuationes ⁊ accipiebam aliquā pillulam diuersiuā ⁊ minoratiuā bis in hebdomada vt natura diuerteret in transmittendo materias ad iūcturas ⁊ potius trāsmitteret per viā secessus qꝛ in principio facile est materiam diuertere:sed qñ est cōsueta nullo modo vel cum magna difficultate possumus illā cōsuetudineꝫ remouē.Silr quādo facta ē nodosa vt Ouidiꝰ Tollere nodosam nescit medicina podagrā.⁊ cum tali regimine curatꝰ fui:⁊ ꝑ certo nūquam passus sum tales dolores.non etiam huiusmodi patieutes laborent in coitu quare ⁊c̄.

¶ Cura doloris iuncturarū a cā frigida.

PRimo in cura huius egritudinis sunt obseruandi hi cañ.Aui.Primus ꝙ nō absoluamus ab euacuatiuis materie flegmatice qñ cum eis sint permixta eūatiua colere qꝛ flegma ex se non flueret nisi secū eēt mixta colera. Secundus cañ.est ꝙ cum euacuatiuis simul permisceamus stiptica qꝛ cōstringēdo vias faciūt ne materia ad locū fluat.ideo ad hanc intētionē valēt pillule de hermodactilis ⁊ valēt tam in causa frig.ꝙꝫ cali. tamen quādo volumus euacuare materiā calidā admiscemus aliqua respicientia a proprietate illam. si vero frigidā admiscemus eam que frigida euacuāt. Tertius cañ.est ꝙ a principio non est eūandum cuꝫ fortibus eūatiuis qꝛ eūarēt subtile relinquendo grossum.⁊ ideo dicit Aui.Opꝫ vt blāde tractet. inuit.n. ꝙ si a principio aliqua cōueniunt non tamen sint for.

tia sed debilia vt aliqualr minoretur materia. pillule descripte a Rasi in littera nō sunt in vsu sed. d. Mesue quas describit in antidotario et sunt dande vsq ad. ℥. j. in prin. p minoratione. Nota etiam q nō debemus euāre cū fortibus nisi premissa digestione q non dʒ fieri cū valde aperitiuis ne mãe fluant ad iuncturas. id pro digōne cōuenit mel ro. vt sic dicendo ℞. mellis ro. ℥. j. ß. aquarū betonice et absinthij añ. ℥. j. misce p sirupo. facta ergo vna vel pluribus euacuationibus trāsimus ad fortiora vʒ addendo in processu sirupi de sticbados. ℥. ß. cū. ℥. j. mellis ro. colati cū aquis dictis. facta autē euātione attēdimus ad mām fluxam epithimādo cū epithimate Rasis. Item cum aqua decoctiōis camomille fenugreci maluarū altee. semp etiā in emplis opʒ exhibere aliqd qd humectet ne induret materia et lapidet seu gipset. diuretica etiā nō debēt dari nisi corpe debite mundificato. vinū quātū pōt dʒ vitari lʒ hic Rasis ponat potius cā resolutiōis ab extra. dixit. n. ego plures vidi q reliquerūt vinū et oio curati sunt. In hac ergo cura ex dictis Rasis et Aui. quinq intētōes sunt attēdende. pria est diuersio et minoratio. scda digō. tertia eradicatiua euātio. quarta mitigatio doloris. quinta resolutio remanentis.

¶ In prima ergo intētione notādus est cañ. supradictus. s. q nō debemus a pricipio pcedē cū fortibus euātiuis sʒ cū debilibus. cōueniūt ergo pillē de hermodactilis minores. d. Mes. cū aliquātulo reubarbari vt ẽbigr. sic dicēdo. ℞. pillaꝝ de hermodactilis miorū ℈. ij. reubar. electi. ℈. j. misce. Si aūt talis mā fuerit sang. mirta debemus diuertē cū flo. vomitus etiaʒ multū valet vt dicit Aui. ad diuertēduʒ ex eo q per

vomitū fit vomitꝰ ꝯtrariꝰ dūmodo corpus sit bene di spositum ad ipsum.

¶Scđa itētio est digō. de hac dictū ē ꝙ digestiua nō debēt eē apitiua nec que noceāt neruis ⁊ iūcturis vt sunt siru. de radi. oximel sim. ⁊ cōpositū. nocent enim neruis. standū ē ergo in melle ro. ꝑ aliquos dies po stea veniendū est ad siru. de stichados.

¶Tertia intentio est eūatio que fit cū fortibꝰ eūati uis vt cū pillulis de hermodactilis maioribꝰ ⁊ ꝑ era dicando damus. ℈. iiij. sine reubarbaro.

¶Quarta intētio est mitigatio doloris que statim a pīcipio dꝫ poni in actu practico maxime in nō ꝯsue tis dolori. mitigamꝰ. n. cū anodinis in forma vnctio num. possumus ēt in forma epithimatū applicare vt accipere oleū camomillinū cū vermibus sicut in cali da. accipimus oleū ro. cuꝫ dictis vermibus ⁊ dictuꝫ emplastrū ponimus supra locū. oleū etiaꝫ vulpinuꝫ s. ex decoctione vulpis supra dolores iuncturarum a causa frigida multū valet ⁊ est expertuꝫ. emplastrū etiam factum ex farina fenugreci mellilotí ⁊ pauco aceti vꝫ. cassiafistula est etiam singularissima scilicet tam in causa calida q̄ꝫ frigida. sed in calida dissolui mus cum modico olei ro. vel aqua ro. vel solatri. In frigida vero non ponimus oleum rosatū sed mel suf ficientis quātitatis cum oleo camomillino. Est etiaꝫ vnum aliud auctenticū remedium ⁊ singulare quod ponit Auic. caplo de sedantibus dolorem quo vsus sui frequēter ⁊ ē tale. bulliat fenugrecū in aqua ⁊ ace to ⁊ ponat de melle sufficiētis quātitatis ⁊ ꝯmisceat ad modū emplastri ⁊ ponat supra locū dolentē ⁊ di mittatur tribus diebus valet. n. multū. ⁊ si tale em plastrum exiccaret supra locum ⁊ cōstringeret mēbrū

ponatur pānus lineus supra emplm̄ ⁊ inungatur tā lis pānus lineus cū petia ex oleo ro. intincta vt melius tale emplm̄ separet. mitigatiuū ⁊ aliqualr resolutiuū est stercus vaccinū cū illa actuali caliditate cū qua egredit. ⁊ si taliter non pōt haberi ponat in eo de oleo camomillino vel vulpino ⁊ simul bulliant in vase postea calidū ad modū empli loco apponat.

¶ Quinta ⁊ vltima intētio est resolutio residui remanentis ⁊ ista pficit cū emplis ⁊ vnctionib⁹ calidis ⁊ siccis: nō tñ vehemēter ne mām lapideā efficiāt. conueniūt ēt in hoc cāu balnea ⁊ quecūq; temperate resoluūt vt oleū camomillinū vulpinū de lilio. cōueniunt ēt empla ex farina fenugreci altee seis lini floribus camomille radice altee. emplm̄ ēt positū a Rasi in lr̄a vel balneū factū ex oībus anodinis vt ex altea camomilla fenugreco saluia rozemarino semine lini absinthio ⁊ alijs silibus. bulliāt ēt p̄dicta in vino vt saluia maiorana rosmarinū iua. ⁊ in tali balneo infirmus cōmoretur quare ⁊c̄.

¶ Cura doloris sciatici.

In cura doloris sciatici non fit repcussio a principio debent tñ remedia esse magis fortia: ideo empla ⁊ alie vnctiōes sint fortiores ex eo q̄ mā est pfunda ⁊ virt⁹ medicaminū nō pōt nisi cū difficultate ad locū puenire. Aui. laudat flobotomiā brachij diuersiuā: qua facta aduertat si sit rubedo in vrīa. ⁊ si sic fiat flo. vene sciatice que ē ppe clauiculā pedis in pte siluestri. Si sit mā flegmatica fiat vomit⁹ dūmō corp⁹ sit ad ipm̄ paratū. inungamus ēt cū oleis appropriatis. Fiant ēt:

suppositoria et clisteria acuta et fortia vt ppter dolorē materia diuertatur et attrahat a partibus superiorib⁹ ad partes iferiores et sic diuertat a suo cursu ad iuncturas. caueant tamē hmōi in corpore delicato timētes excoriationē. Empl'm qd̄ describit Rasis est vesicatiuū et cauterizatiuū. attrahit enim materiam ab inferiori parte ad superficiē. Itē stercus colūbinum cōteratur et cū decoctiōe farine superponat pro cauterio. Et in oib⁹ alijs cura est eadē cū cura podagre de qua dictū est quare ibi recurre quare etc.

¶ Cura gibbositatis.

Quādo gibbositas puenit a materia flegmatica descendente a cerebro tunc eius cura ē cura spasmi et cura paralisis: et ideo factis euacuationibus et digestionib⁹ debet postea talis materia resolui. Et optima resolutiua sunt sicut acorus conditus ɔfectio diacori confectio plirisarcoticon oleū d̄ euforbio pro vnctione qd̄ describit Auic. in. c. de gbibositate. et remittit nos ad capl'm dē paralisi. et debem⁹ a prin. in hac cura eē sollicitu qz quāto magis ɔfirmat difficilior efficit cura. sed qn̄ ē ɔfirmata vt ifirmis cōplaceam⁹ aliqua tētamus sine spē curatōis. Si aūt ab apate proueniat curetur cura apatis. saltē talia empl'a sint fortioris impressionis qz mā est pfunda quare etc.

¶ Cura varicum.

Cura hmōi egritudīs ē sicut cura mł'ie. oꝫ digerē et eā euāre cuꝫ his que sunt appro

priata humori melico et remoueatur cā añs cū flobotomia basilice que fit cū foramine lato et corp⁹ sit exercitatum vt pmisceatur san. subtilis cū grosso et cū digestiuis appropriatis pdicto húori: vz cū sirupo d thimo d epithio d fumoterre de pomis: eūando postea cuz pillulis indis sicut dictū é ca. de melia. et cū pillulis d fumoterre. et hoc frequēter faciēdū est vt bñ talis humor eūetur qui est cā añs varicū. In regimine autē cibi et potus abstinere dz a leguminib⁹ carnib⁹ salsis caulibus et aliis generātib⁹ meliaz sicut est vinū grossum spissuz et nigrū. et hoc regimē cōtinuetur pluribus dieb⁹. deīde eūetur cā cōiuncta flobotomādo venaz et pmittatur totus sanguis exire pluribus vicibus vt bis vel ter et nō vna vice tantū in die vsquequo vena inaniatur. postea semp attendamus ne iterum fiat aggregatio eūando a basilica. Modus aūt quo cirugici vtuntur in extrahēdo sanguinez est qz prio excoriāt pellē et excarnāt bñ venā et ligāt eā cuz filo vsqz ad locum tumiduz et sic incidunt vt sanguinē extrahant paulatim qui é in pte inferiori et sanguis a pte supiori non pōt amplius descēdere. postea cauterizāt vt fiat escara vt ampli⁹ nō fluat sanguis. Et si diceretur: illa tibia nō nutrietur qz san. p eū nō pōt transire. Rñde qp sunt aliq rami p quos trāsit sanguis quare nutritur. Recordor ego de quodam scholare alamano adolescenti pulcherrimo qui patiebatur hāc egritudinē et nō pcedentib⁹ eūonib⁹ et aliis se cōmisit in manib⁹ vnius emperici q extraxit san. et clausit venas et qz corp⁹ nc n erat mūdificatuz passus é illinc ad paucos dies feb. quartanā pestilētialē et mortu⁹ é. et hoc fuit qz nā erat cōsueta p illa loca trāsmittere supfluitates qb⁹ retentis et putrefactis sequut⁹ é effect⁹ dictus: ideo cauere

debem⁹ a tali nisi seruato prius ordine debito iuxta Hyp. sniaʒ sexta aφo. afforismo illo. Hemoroydes sa nari antiquas si nō vna dimissa fuerit multū piculum est hidropisiʒ aut ptisiʒ aut maniā fieri ꝛc.

Cura elephantie.

Elephantia ē eadē egritudo q̄ varices. i. vtraqʒ fit ab eadē mā nisi ꝙ hāc faciēs est subtilior ꝛ spgit̄ p multas venas causans tumorē in tibijs: iō pcedētib⁹ pdicij dige stiuis cūa cū pillls ð hermodactil' ꝛ plurib⁹ vicibus cūando phibeant a gn̄antib⁹ san. grossuʒ. Itē vtant̄ vomitu in prin. vtemur repcussiuis cū aloe acatia ace to hipochistidos. Itē vʒ flo. exhēdo a ɔ̄rio si mā fue/ rit san. Et si assuescat portare calceas de pelle canis erit bonū vt pes stet strict⁹. Itē vʒ decoctio cauliuʒ ꝛ aliaꝝ reꝝ pdi. ꝛ fiat balneū vt fiat resolō illi⁹ mē. Et mirabile remedium ad elephantiā. i. tumorē i tibijs vel in manib⁹ vl' ad quēlibʒ aliū tumorē ē tale. Acci/ piat̄ lixiuiū ex cinerib⁹ querc⁹ ꝛ si acetū forte iponat̄ erit meli⁹ ꝛ cū eo misceat̄ boccale vnū vini albi aroma tici ꝛ ex his fomētet̄ loc⁹ cū spōgia. postea cū eisdem spōgijs sic madefactis fricet̄ loc⁹ ab iferi⁹ ad supi⁹ si ē in tibijs: deide accipiant̄ folia ebuli ꝛ cū eis loc⁹ co/ opiat̄ ꝛ emplet̄ cuʒ eis qꝛ maxie valēt. exiccāt. n. illā māʒ grossaʒ faciētē tumorē vl' aliō ꝛ ē mirabile. Ac/ cipiat̄ lapis marmore⁹ vl' silex vl' saxuʒ viuū ꝛ igneat̄. postea irroretur aceto fortissimo: postea teneat tibiaʒ siue locū tumescēm supra fumū illi⁹ lapidis supraposi to pāno loco vt meli⁹ fum⁹ accipiat̄ ꝛ videbit̄ ꝙ suda bit qꝛ illa mā dissoluet̄ ꝛ hoc expturʒ ē quare ꝛc.

Pro cura vide Rasim ꝛ nota ꝙ litargiriũ aureum est singularissimu3 ad omnia vlcera ꝛ ad maculas delendas cuius ꝯpositionẽ põit Seruitoꝛ. mirabiliter ẽt v3 ad pustulas faciei ꝛ ad coleras facta pꝛius ꝺbita eũone cãe antecedentis cũ flobotomia ꝛ aliĳs requisitis. Et ego cum istis liberaui quendã fratre3 sancti Dominici ꝺ obseruantia qui habebat has coleras adeo ꝙ videbatur lepꝛosus: qua ꝺ re aliĳ fratres volebant eũ separare ab eis. ꝛ põt hoc modo fieri descriptio. ℞. litargiriĳ aurei. ℥. j. cõteratur ꝛ infundaẜ in aceto forti ꝛ dimittatur per diem ꝛ noctem vel per dies duos remouẽdo pꝛimũ acetum ꝛ ponatur aliud. ꝛ ita abĳciẽdo singulis quattuoꝛ vel sex diebus nisi sit albificatum qꝺ gratius redditur. ꝛ tunc nõ opoꝛtet ꝙ maneat in infusione in aceto cuius albificatio fit duob⁹ modis. vno modo fit cũ sale in q̃draginta dieb⁹ vt ponitur a Seruitoꝛe postea dissoluatur in moꝛtario cũ aceto quãtu3 sufficit inspissabitur ꝛ ꝫm ꝙ inspissabitur addatur de oleo violato ad sufficientia3. ꝛ iteru3 dissoluatur cum ipso oleo ꝛ ducatur in moꝛtario cu3 pistello inspissabitur adhuc ꝛ iterato ponatur de aceto ꝛ fiat vt pꝛi⁹ vna vice ponendo acetum alia vice oleum violatum continuando per spatiu3 duarum vel trium hoꝛaru3. ꝛ si fiat hoc sub sole ꝯuenientius erit vlterius addaẜ camphoꝛe subtilissime puluerizate. ℈. j. postea vsui reseruetur. lauetur locus cũ decoctione maluaru3 sumiterre lapatĳ violarũ matrum violaꝝ aduertẽdo ꝙ balneũ infectũ abĳciaẜ ꝛ cũ dicto litargirio liberaui quãdã mulierẽ habẽtem intẽsissimu3 ardoꝛẽ in vulua per tres vel quattuoꝛ dies ꝛ ꝑ applicationẽ isti⁹ bis vel ter fuit liberata quare ꝛc̃.

Nota q̄ dolor q̄ fit in mēbris exterioribus pōt cāri vel a cā interiori vel exteriori sicut a cāu ꝛ ꝑcussiōe vel similibus vel a mala cōplexiōe sine mā vel cū mā vt calida frigida cū apāte vel sine apāte vł a solutione ꝯtinuitatis. Ad ꝓpositū Rasis pōit curā qñ dolor fit a mā calida vel frigida. ¶ Scđo nota q̄ doloris ꝓueniētis a mā calida signa sunt rubedo calor pruritus ꝛc̄. Et si fit cū duritie vel tumore loci apā calidū futurū significat. sꝫ qñ fit a cā frigida sunt priuatio rubedinis ꝛ calidita tis ꝛ ē stupor ꝛ fuscedo grauitas ꝛ formicatio. h autē cū affuerint palsim vel mortificationē significāt caloris. opꝫ ergo egrū interrogare vbi dolor accidat. s. vł in pede vel in manu. si fit ex ꝑcussiōe vel si aliqd acciderit supra membruꝫ vel diu supra eū iacuerit siue ab alia cā extrinseca. Si vero nō fit a cā extrinseca dꝫ cōsiderari locus coloris an sit rubicūdior reliqua ꝑte corporis. q: si sic dꝫ curari ex medicamīe apātis calidi s. cū oleis frigidis vt violato ro. ꝛ similibus. ꝛ i tali cāu ꝯuenit flobotomia. Si enī dolor fit in pedibus fiat in māib⁹ ꝛ ecōtra. Si fiat ex exiccatōe ꝛ mēbrū ñ fuerit rubeū nec calidū sed cōtinue offuscaṫ ꝛ exiccaṫ dꝫ distillari aqua calida ab alto. rō quia humectat. deinde inungaṫ ex oleo ꝛ cera ꝛc̄. Qñ autē dolor fit a mā frigida ꝛ si locus apꝑꝫ grossior ꝛ ad tactū frigidus fricādus sepe erit vt fiat rarefactio poroꝝ. deinde dꝫ fieri embrocatio ex aqua decoctiōis camomille sansuci ꝛ sticados arabici. rō quia resoluit māꝫ frigidā. postea inungaṫ cū oleo de cheiri citrino vel cuꝫ oleo costino vel de lilio ꝛ silib⁹. rō pꝫ. Regimē ꝛ dieta dꝫ subtiliari quo ad quantitatē vt calor naturalis reddaṫ potentior ad resoluenduꝫ ꝛ debet vti multo exercitio: quia

calefacit ꝛ resoluit.oꝫ etiaꝫ sudare in balneo.ꝛ si p̄dicta nō sufficiunt oꝫ fieri euacuatio cū medicinis euacuantibus mām flegmaticā vt cū pillulis de hermodactilis vel cū pillulis fetidis vel cū medicina ꝺ turbit.ꝛ si mēbꝛū sentit̄ frigidū oꝫ fricari deinde inungi ex oleo costino sambacino.ꝺ ben ꝛ silibus.ꝛ si adhuc ista nō sufficiūt oꝫ inungi cū vnguētis de quibꝰ dcm̄ est in.c.de palisi donec sequat̄ sanitas.rō q2 sunt fortis virtutis quare ꝛc̄.

Decoctio cōis.

℞.pꝛunoꝝ thamarindoꝝ sebesten violaꝝ ꝛ oꝛdei an̄.partes equales cum aqua fontium quantuꝫ suffi cit fiat decoctio.

Decoctio pectoꝛalis.

℞.ficuū siccaꝝ iuiubaꝝ liqritie capilloꝛūuene.violaꝝ an̄.ptes equales cuꝫ aqua vt supꝛa fiat decoctio. Et ego addo passularū enucleataꝝ ꝛ bene pinguium ad pondus omnium.

Decoctio carminatiua.

℞.seminis anisi seminis feniculi seminis dauci seminis siseleos an̄.partes equales.Et ego addo seminis cimini ad pondus alioꝝ.

Finis.

¶ Blasij Astarij Papiēsis oium disciplinaꝝ artium
Doctoris eximij ⁊ medici adeo exptissimi ita vt ⁊
benignitate ingenio memoriaqȝ sua excellēti to/
tus fere orbis ad ipm confluerat opusculuȝ breue
⁊ vtile de curandis febrib⁹ ab Aben Mali sup pri/
mā quarti traditis ad laudē sūmi Cōditoris q oē
humanū genus dirigat ⁊ ptegat per infinita felici/
ter incipit.

¶ Capitulū primū de cura tertiane pure ⁊ cōtinue.

PRo cura tertiane pure īterpo
late ⁊ ꝯtinue cū ista ñ differāt
nisi ꝑm magis ⁊ minus septē
sunt habēde intētiōes. quarū
prima ē debita administratio
regimis in. vj. reb⁹ nō nālib⁹.
secūda ven. lenitio. tertia mãe
digō. quarta ipi⁹ mãe digeste
euō. quinta prouocatio vrine
aut sudoris. sexta alteratio caloris febrilis remanētis
post euonē mãe. simil'r cōfortatio membrorum. septi
ma ⁊ vltima correctio accidentiū vt plurimū cuȝ tali
febre euenientium.

¶ Quātū ad primā intētionē incipiēdo prio ab āere
debet vitari aer cal. ⁊ sic. ⁊ precipue in tempore esta/
tis: vnde pro tunc non competit accendere ignem in
camera imo multotiens expedit aerem ipsum artifi/
cialiter alterare ad fri. ⁊ humi. vnde conuenit asper
gere in camera de aqua rosa. cum sandalis ⁊ aceto
aut cum aqua communi ⁊ aceto si patiens esset pau/
per. Item in camera sternantur folia vitium salicum

ꝛ similium rerum infrigi.ꝛ humectantium ante cu/
bile ꝛ circa cubile.nā predicta cōpetunt rōne altera/
tionis aeris ad fri.ꝛ hu.ēt rōne odoris ꝛ cōfortāt cor
epar ꝛ cerebrū.color ēt multū delectat rōne viridi/
tatis ꝛ pp hūiditatē suā.Et hec ꝺ aere sufficiāt dicta.
Circa cibuꝫ ꝛ potū cibi q̄ cōcedunt sunt ptisana or.
panis tritus cū brodio pulli aut butiro recenti put
magis infirmis libet vt Hypo.testat prima affor.ib/
lo.Par deterior cibus ꝛ potꝰ ꝛc.Itē panatella simi
liter cū brodio pulli aut butiro vt supra. sed priꝰ cō/
uenit lauare panē cuꝫ aqua cali.bis aut ter.ꝛ hoc vt
remoueat virtus fermēti q̄ cali.ē. vñ panis inde re
manet fri.ꝛ iste est modus positꝰ ab Aui.scdo cañ.ca
pitulo ꝓprio de pane.Item ꝯcedit far ordei colatuꝫ
aut nō colatū.ꝯcedit ēt amiluꝫ nisi timeat oppilatio
q: ipsuꝫ est oppilatiuū testāte Aui.pria tertij caplo
de cura manie canine.Olera ēt cōueniūt q̄ sint fri.ꝛ
humida vt cucurbita dūmō nō timeat de colica quia
maxime a proprietate generat colicaꝫ.vt idē Aui.te
statur.xvj.tertij tra.q̄rto caplo de colica.siliter lactu
ca portulaca endi.malua blites spinachia ꝛ silia que
sunt fri.ꝛ hu.Carnes q̄ conceduntur sunt sicut carnes
auiū minutaꝝ degentiū in pratis ꝛ in arboribus nō
in aq̄s nec sint hñtes colla ꝛ rostra lōga.cōcedunt ēt
carnes pulloꝝ p̄cipue extremitates ꝛ pulle magis
laudant apud arabes vt hꝫ ab Aui.prima q̄rti caplo
de ciba. febricitantiuꝫ in gnāli.cōpetūt ēt carnes vi
tuli ꝛ p̄cipue hedi cuꝫ sit frigidior ꝛ humidior.cōpe/
tunt ēt ex̄mitates aīaliū quadrupedū ꝛ p̄cipue i de/
clinatōe qm̄ versus statuꝫ dieta dꝫ ꝓcedere subtiliā/
do.Pisces ēt q̄ ꝯcedunt sunt pisces petrosi ꝛ pui.cō
cedunt ēt lutij ꝛ p̄sici ꝛ siliter pisces q̄ sunt de bonis

aquis ꝛ currētibꝰ. ꝯueniēs ēt est dare dictos pisces potꝰ elixatos q̃ȝ assatos qꝛ humide diete oībus fe/brīētibus ꝯferunt vt Hypo.pria affo.conceduntur ēt oua recētia p̄cipue viteli cū sint maxīe digestibiles. Si volunt insalatuctū detur lactuca cū aceto vl' agresta siue cū oleo cuȝ pauco sale.similiter ēt portulaca.Si volunt gelatinā qꝛ aliq̄ñ appetitus est pstratus pos/sumus facere cū carnibꝰ pulloꝝ vel hedi ꝛ pedibus vituloꝝ cū vino nō vinoso ꝛ sine spēbus cū modico aceti ꝛ zuchari fini. Fructꝰ sint sicut pruna ꝛ hoc pp cāȝ iaȝ dictā. silr melones indi citrulli ḡnata dul.acetosa ꝛ muza.illa tñ dulcia vbi esset feb.valde acuta credo eē vitāda: lȝ Aui.ꝯcedat in hoc capl'o de cura tertiane pure.cā est qꝛ multotiēs nocet acuitas p̄nti bus febres vt Aui.scd̄o cañ.capl'o ꝓprio. Gal.ēt in terapentica ad Glau.ꝛ Nicolus sermone scd̄o cura p̄nti vr̄ cōcedere poma maxime acetosa aut muza.sȝ dicit Nicolus q̄ meliꝰ eēt differre vsqȝ ad appitionē digestionis. ꝛ Gen.sup capl'o d̄ cura putri.in gnāli sup illo cañ.Et oīs virtus ꝛc̄.dicit q̄ ꝯcedit ad lasciuiaȝ febricitantiū ꝛ administrant decocta aut elixando aut assando ſm varias medici intentiōes .si eniȝ vis plus hūectare elixa.si plus a putrefactōe ꝓhibere assa.cōceduntur ēt arantīj limones nō salsi.vitentur fructus q̄ sunt faciliter corruptibiles sicut ceresa ēt q̄ sunt stiptici sicut pira ꝛ citonia. Circa potum detur aqua or.iulep vio.vinū granatoꝝ pmixtuȝ cū aq̄ or. ꝓhibet ēt vinū nisi in declinatiōe ꝛ iō digesta mā potest exhiberi ꝛ tale debȝ esse album ꝛ pauci coloris ꝛ limphatū ſm ꝓportiōem q̄ tibi vr̄. Circa motum ꝛ quieteȝ debēt vti tranqllitate corpis ꝛ quiete qꝛ motus de se inflāmat ꝛ est cā caloris iō ab ipso caueat.

De potu

De motu et quiete

de somno et vigilia

Somnus ꝛ vigilia potius declinet ad somnū q̄ ad vigiliam q2 somnus attestat quieti ꝛ vigilia motui ꝛ sit somnus de nocte potiusq̄3 de die nisi adueniret de nocte paroximus in cuius principio caueat a somno quātum possibile est nisi pp aliquā necessitat] cā3 vtputa si abstinēdo violenter a dormitōe multū inflā maret ꝛ esset dubiū de ethica aut de arefactōe in quo casu in omni tēpore ꝛ in prin. finas dormire vt Aui. in caplo de cura putri. in gnāli. in dclinatōe tñ talis somnus multu3 iuuat inanitio ꝛ repletio. Dieta d3 esse subtilis respectu eius qd cōcedit tpe sanitatis. ꝛ d3 procedere gradati3 subtiliādo vsq3 ad statu3 put supra dictū est. Et q̄3uis Aui. dicat q in tpe stat9 sufficiat cib9 vt aqua ordei ꝛ succ9 granatoꝝ dul. ꝛ mu3orum vel siru. acetosus verūtñ nunc nō cōpetit: ita subtilis dieta cū isto tpe corpora non sint ita robusta sicut tpe antiquo. ēt pp cōsuetudinē comedendi magis nunc q̄ tūc. ēt pp vitare infamia3 vulgi ꝛ medicoru3 ne si perirent dicerēt q sunt ex fame ꝯsumpti.

de dieta

Quātitas ꝛ tēpus cibatiōis nō determinate pñt mēsurari sed stant in estimatiua medici vt habet a Nicolo sermone scdo sūma scda caplo. xij. ꝛ. xiij. Accidentia aie procurent tranqllitatem. vitent quantum possunt iram ꝛ furorē q2 inflāmāt. Et hec quantū ad primam sufficiant intentionem.

de accidentibus... corporis...

Scda intentio que est lenitio ven. que multū necessaria est in qualibet febre putri. ista sic cōplet aut clisteria lenitiua q̄ sūt mag] dilecta ꝛ secura aut p ea q̄ p os sumunt. clistere cōiter fit sic. ℞. cab. electe nouiter excte. ℥. j. pul. 3u. ℥. s. olei viol. ℥. iij. salis cōis triti. ʒ. j. cum. d. maluarū matrū vio. ꝛ blitis lib. j. in dicta deco. dissoluant p̄dicta ꝛ fiat clistere. S3 sigs

Clistere:

nō posset facere expēsas de cas.electa capiat de illa que est in vase. Lenitiuū p os.℞.cas.electe nouiter extie.℥.j.tapellet ꝛ cum zu.fiat bolus vel dissoluat cum aqua endi.aut.d.cōi addendo sirupi viol.℥.s. vel.℥.j.ꝛ fiat potio.ꝛ multis infirmis magis placet vt detur actu frig.ꝙ̄ cali.sed siquis abhorret cas.detur de diaprūni non.s.in eadem dosi.si patiens est diues detur diamāne.℥.ij.vel.℥.j.s.

Tertia intentio que est digestio perficitur dando siru.ace.s.lꝫ Nicolus videat ipsuꝫ prohibere in mā multuꝫ subtili.ꝛ hoc dicit caplo isto ex opinione aliorum.ꝛ in caplo de causone ex ꝓpria opinione nisi sit pmixtus cū siru.vio. Ego aūt n̄ habeo hūc respectū in dando istū siru.mā existēte subtili q̄ꝛ siru.exhibentur marie cuꝫ aq̄s appropriatis vt endi.cico.bug.ꝛ credo ꝙ tépore Nicoli exhiberentur sine aquis que duplici intentione exhibentur. prima vt sirupus sit gratior pulchrior ac penetrabilior quia vtpluimuꝫ sunt viscosi cū fiant ex melle ꝛ zu.vn̄ Mesue dist.vj. vbi loquit de oximel.s.qd̄ dꝛ ab eo puꝝ sechentabin dicit ꝙ ponit aq̄ ppea q̄ꝛ iuuat ad penetratōeꝫ.ꝯfert ēt siru.viola.ꝛ de endi.fiat ergo sic.℞.siru.vio.℥.j. siru.ace.s.℥.s.aq̄rū endi.℥.ij.cico.vel bu.℥.j.mis.

Quarta intētio est euacuatio si materia fuerit mixta cū sanguine statim fiat flobo.ꝛ non differatur.sꝫ si materia in prin.nō sit permixta sed in processu postea pmisceat qd̄ cognosces ex vrina ꝛc̄.dimittat in prin.ꝛ fiat in processu premissa ven.lenitione saltēꝫ cum clisteri. Quātitas sangui.extrahendi stat in estimatiua medici considerantꝫ etatem virtutem ꝛc̄. vena que flobotomatur sit cōmunis aut basilica sed cōmunis potius.laudatur eūo cum medicina solutiua

Lenitiuum

Digestiuum

flobothomia

qñ materia est sepata a san. aut nõ sit multũ pmixta aut vbi nõ sit mixta ꝛ nõ potuiſſꝫ tota p flo. educi cõpletur cũ reubarbaro vel alijs solutiuis faciendo sic ℞. reubar. electi ꝛ mũdi. ʒ. ij. aut. ʒ. iij. spice parũ in/cidantur minutim ꝛ infundantur in aquis endiuie cicoree ꝛ buglose añ. q. s. ponendo vini albi odorife ri ꝛ subtilis parum videlicet. ʒ. ij. vel. ʒ. iij. finan/tur in infusione per horas decẽ deinde fortis fiat ex/pressio cui addat diapru. nõ. sim. ℥. s. diapꝛ. sim. aut electuariũ ro. Mes. ʒ. ij. aut. iij. ſm corporũ diuersi/tatem: siru. vio. ℥. s. ꝛ fiat potus postea hora debita fi at lauatiuum. ꝛ hec euacuatio cum medicina soluti/ua licet conueniat digesta mã: verum etiã mã nõ exi/stente digesta vbi timeremus de furiositate materie aut multitudine minoratiue cõueniret ꝛ si non eradi catiue. ꝛ vbi eger sit pauper loco reubarbari augeat dosis aliorũ solutiuoꝝ ſm doc. Mes. in antidotario dando. ʒ. iij. vel. iij. s. vel. iiij. vel. iiij. s.

¶ Quinta intentio est ꝓuocatio vrine aut sudoris ꝛ ista intentio cõplet exhibẽdo in potu siru. acetosum sim. cũ emulsione se. cõium fri. añ. ℥. j. s. aque endi. ℥. iij. vel. iiij. ꝛ detur in potu in aurora. aut loco eius põt exhiberi siru. acetosus de radi. ꝛ iste est in cõmu/ni vsu. põt etiam exhiberi aqua ordei subtilis. cũ mo dico zuchari. ꝛ si volumus sudorẽ ꝓuocare talis aq̃ exhibeatur cali. ꝛ infirmus stet pãnis coopertꝰ: po/stea dormiat si possibile est: in declinatõe tamẽ paro xismi ꝛ sic melius ꝓuocabit sudor.

¶ Sexta intentio que est alteratio caliditatis febri/lis ꝛ cõfortatio membroꝝ laxorũ tum ꝑpter debi/litatem acquisitã ex reso. spirituum ex calore febꝛili tum propter eũationes ꝓcedentes nãliter aut arti/ficialiter

ficialiter factas. In hoc .ii. casu Nicolus in .c. isti⁹ cu/ re vř cócedere aquá fri. q̃ tñ exhibéda é i mlta quáti tate ſtátib⁹ códitóib⁹ reqſitis ꝺ qb⁹ dictũ é i. c. ꝺ cura putri. in gnali. Ad hác et itétioné laudáť tro. ꝺ cam/ phoꝛa. vex q₃ dictũ fuit in. c. pxi. alle. Auic. dũ erat ſermo de tro. hodierno tpe cecidit eoꝝ vſus ꝛ hoc p/ pter abhominationé: ꝛ iõ vt tũc dictũ fuit admiſtráť in foꝛma pilľari. poſſet ergo fieri ſic. ℞. pul. trociſ. ꝺ cáphoꝛa. ʒ. j. cũ ſir. ro. vel de endi. q. s. fiát pilľe tres deiude poſt dictas pillulas denť aquaꝝ endi. ꝛ cico. añ. ℥. ij. ſ. Ité ad hanc intétioné v₃ ſiru. ro. qui vt ſo let adminiſtraľ in die ſequenti poſt medicinã ſolu. ꝛ cũ aquis appꝛopꝛiatis de qb⁹ dictũ eſt. ꝛ iſte ſiru. d₃ eé fact⁹ ex roſis ſiccis nõ recétib⁹ ſicut cõiter ſolet te/ neri ab aromatarijs q₃ eſt magis cõfoꝛtatiu⁹. vel lo/ co ſiru. ro. deť zuchaꝝ ro. antiquũ ad quátitaté. ℥. ſ. vel de diacitonité cũ zucharo ſine ſpéb⁹ vel de conſe ctione triaſandaloꝛũ. ꝛ iſte eſt in cõi vſu ꝛ exhibent pꝛactici. ʒ. ij. vel circiter in mane donec egritudo ſit remota. aliqñ ét loco ei⁹ daľ cõfectio diarodon abba. vel decoc. cõi de quo hétur decoc. in antidotario: ſ₃ iſta eſt magis in vſu: ꝛ iſta cõfectio diarodon exhibe/ tur cõiter magis a pꝛacticis qñ timemus de oppila/ tiõe. Ab extra poſſunt alterari mébꝛa ꝛ ꝯfoꝛtari ſicut epar ꝛ coꝛ ſic faciendo. Pꝛimo ad coꝛ epithima. ℞. aquaꝝ ro. ℥. vj. vel. vij. bugloſe. ℥. ij. ſandaloꝝ om/ nium: dico notáter oium ꝓpter diuerſitaté medicoꝝ coꝛalloꝛu₃ alboꝛũ ꝛ ru. oſſis de coꝛde cerui añ. ℈. j. croci. ℈. j. camphoꝛe gra. v. vel. vj. dũmodo non ſit vigilia aceti al. ʒ. j. ſ. vel. ij. fiat epithima cum panno de ſcarlata vel ſindone vľ lino ꝛ coꝛdi appliceť. Pꝛo epate fiat ſic. ℞. aquaꝝ endi. ℥. vj. vel. viij. ro. ℥. ij.

porus aque frigide

Cordis et epa tis ifrigidatiua

sandaloꝝ omniū.ʒ.j.pul.spice nardi.℈.ʃ.vt conser uetur virtus epis camphore gra.vj.nisi timeat vigi lia.aceti al.ʒ.ij.misce ꝑ epate. Et nota ꝙ ista epithi mata debēt administrari stomacho ieiuno ꝛ non exi stente repletiōe in stomacho vt habet a Rasi.x.conti nentis.c.de cura ethice.postea tēpore cibi remoueā tur ꝛ possunt administrari bis in die videlicet ante prandium ꝛ ante cenam.Et modus administrandi ē hic. capiant illi liquores ꝛ in eis infundat pannus li neus vel alter vt dixi postea exprimatur ꝛ teneatur intra palmas manuum deinde fricetur manibus vt actualis frigiditas remoueatur.ꝛ sic fiat de corde ꝛ reiteretur tribus vel quattuor vicibus.ꝛ hec de hac intētione.

¶Septima ꝛ vltima intētio que est cura accidētium paucis expediendo qꝛ accidētia que maxime cōiun gūtur in hac febre sunt asperitas lingue sitis instātia vigiliarum ꝛ dolor capitis.Jccirco incipiendo prio a siccitate lingue ꝛ si multa possint adduci remedia inter cetera ꝛ precipue que sunt in vsu sunt sicut pru na sicca madefacta in aqua ꝛ in ore retenta silr cerasa acetosa sicca.Jtem sepe lauare os cū aqua ordei aut aqua cocta simplici aut aqua recenti simplici vel nō cocta qñ scis ꝙ non deglutiret.Jtē cōfert tenere de mucillagine psilij in ore in sacculo puo reiterando.s. vt sepe madefacias in aqua or.aut cocta.ista multuꝫ cōferunt vt dicit Auicē.in prin.cure putri.in gnāli. Sitis autem remouetur etiam per predicta medica mina.etiam capiendo de granatis ꝛ de succo aran tij.Et qñ ista nō sufficiunt exhibēda ē aq̄ sicut ē aqua ordei ſm varias intentiones vt habetur caplo de cu

De ariditate lingue

ra putri.in generali.ꝛ debet dari in multa quantitate pro vice.aliqui etiam concedunt amarenatam. Dolor capitis remouetur cum fricatione extremitatuꝫ ꝛ earum ligatura etiam cum earum infusione in aqua calida ꝛ hoc est in vsu apud practicãtes. Et quando ista non conferunt admiuistrentur vẽtose ficce in spatulis. Instantia vigiliarum remouetur faciendo inunctionem ad tempora ꝛ ad plantas pedum cuꝫ vnguento populeone ꝛ est vsuale ꝛ facimus ad somnũ prouocandũ ꝛ sit actu frigidum. Item apud me solet fieri inunctio ad intra nares cum oleo violato ꝛ nenufarino añ.partes equales puta añ. ℥.ß.ꝛ oleum lactuce magis laudatur ab auctoribus ꝛ precipue ab Auicen. Item valet lotio tibiarum ꝛ brachiorum cuꝫ aqua decoctionis infrascripte videlicet. ℞. maluarum lactucarum foliorum violarum vitium ꝛ salicum añ.M.j. decoquantur in vna situla aque vel circa duodecim bullitionibus vel circa ꝛ cuꝫ ista decoctione simul cum corpulentia dictorum fiat lotio accipiendo fumum per nares.ꝛ hoc fiat quando intendimus prouocare somnum.Et quãdo ista non sufficerent ꝛ vellemus facere magis somniferũ adatur in dicta decoctione de corticibus capituꝫ papaueris.M.j.vel circa: aneti.M.ß.quia facit ad prouocandum somnum vt secundo cañ.caplo proprio. ꝛ cum hoc etiam corrigit nocumentum narcoticitatis corticum predictorum. Et si ista non sufficiunt detur sirupus de papauere cum aqua frigida ẜꝫ modum Genti.in caplo de cura febriũ acutarum cuius dosis est. ℥.j.ß. Sed ista narcotica cum administrãtur debent admininistrari cum cautela. ꝛ quando alia non sufficiunt ẜm doctrinã Mesu.in suo de ꝯsolatiõe

De dolore capitis

De istantia vigiliarum

medicina ꝑ intẽtiõe tertia.c.iij. ⁊ cañ.vj. ⁊ debent administrari corpore exñte mũdificato ⁊ nõ impuro ⁊ nõ imediate post cibũ sed post duas horas vel circa:sed ꝯditões que hñt obseruari cõsiderenť in deõ capl̃o ad qd me offero.Caueať ẽt ne corp⁹ cui adhibeť fuerit cerebri nimis debilis ⁊ fri.ne p tale somniferum dormiret dormitione perpetua. Item ꝙ non patiatur catarrum cuius materia sit cõtenta in pectore q: tunc prohibetur ẜm sniaȝ Aui.c.de catarro.Et hec de cura ista quare ⁊c̃.

Cura tertiane nõ pure.

PRo cura tertiane nõ pure. hec enim cura diuersificať a cura tertiane pure in differẽtijs nouẽ positis ab Aui.ad q̃s qdeȝ recurrenduȝ ẽ. diuersificať ẽt talis cura ẜm maioreȝ aut minorẽ elongatiõem a tertiana pura ꝓut dictuȝ fuit circa declaratiõeȝ tex.Auicẽ. verũtñ vt modus spãliter habeať ⁊ clarior magis ordinabiť cura hoc mõ:vȝ discurrẽdo p septẽ itentões hñdas quaꝝ prima erit administratio regis in sex reb⁹ nõ nãlib⁹. scda ven.lenitio.tertia digestio.quarta euõ.qnta ꝓuocatio vrine aut sudoris.sexta mẽbroꝝ cõfortatio.septima correctio quorũdaȝ accidẽtium. ⁊ vltimo narrabunť multa que cum ꝓprietate occulta videnť magis iuuare q̃ȝ cuȝ manifesta.

Quantũ ad primã intentiõeȝ incipiẽdo primo ab aere breuiter expediendo:aer dȝ esse minus fri.⁊ minus hu.q̃ȝ in cura ꝑdicta ⁊ in tpe hiemali sit decliuis ad aliquã caliditateȝ ẜm Nicolum. ⁊ ideo tunc temporis nõ esset incõueniens aliquãdo accẽdere igneȝ

in camera pro aliquo tépotis spacio in aliqua parte diei. Cibi sint sicut ptisana ordeacea cũ zucharo pana tella cũ butiro recẽti autcũ brodio pulli aut aliaꝝ car/nium laudabiliuz. Item far ordei nó autez frumenti quia tale far est opillatiuũ: vt Gen. sup prima tertij capitulo de mania canina. Item potest concedi amig dalatum dũmodo non esset profunditas somni quia amigdale sunt multum vaporose ꝛ somnuz inducũt. Item possent fieri fercula ex bliti boragine petrosi/lio ꝛ similibus qđ quidem petrosiliũ multuz confert in his ferculis cum sit multũ aperitiuũ ꝛ subtiliatiuũ materieruz grossaruz: sed prius tamen materia dige/sta ꝛ aliqualiter euacuata. Pisces sint petrosi boni si/cut dictum fuit in cura tertiane pure. Item concedũ/tur oua sorbilia ꝛ recentia precipue in declinatione. etiaz in alijs temporib⁹ intentione habita conserua/tioni vrtutis: vt Gal. i terapẽtica ad glauco. ꝛ vt re/citat Cõciliator in dĩa. 110. in adiuncto sõco. ita etiã ꝙ in causone conceduntur. ꝛ ista oua debent esse recẽ tia. vnde Mesue capitulo de cura tussis dicit ꝙ oua debent esse illius diei. Concedũtur carnes perdicuz pullorum fasianoruz ꝛ aliarum carniuz de quibus su/pra facta mentio in cura tertiane pure. Item possent concedi carnes leporis iuuenis. Laudãtur etiã cap/pares ꝛ sparagi conditi cum aceto: sed prius digesta ꝛ euacuata materia. passule etiaz sine granis sunt lau date. Potus sit aqua ordei cum zucharo vel sine ꝑut magis libet ĩfirmis in qua sint decocte radices feni/culi ꝛ petrosilij qui sint lauati in aqua aut vino albo. In declinatione vero conceditur vinum album sub/tile mediuz inter antiquũ ꝛ nouum ꝛ sit leue ꝛ bene limphatum plus ꝛ minus ſm potentiam vini ꝛ ſm

naturam infirmi ꝛ eius consuetudinem. In declina/tione etiam conuenit brodium cicerum rubeorū. In temporibus autem ante declinationē etiam conce/di posset tale vinum habendo considerationem ad consuetudinem ipsius infirmi aut ad naturam stoma/chi: videlꝫ si esset debilis propter complexionē frigidam. Motus ꝛ quies. aliquis motus leuis est conueniens in die quietis non autē tempore paroxismi ꝛ corpore potente tollerare eū. Et vbi non posset tollerare loco talis exercitij fiant fricationes ꝛ precipue extremitatū videlicet tibiarū ꝛ brachiorū postea leuiter pectinetur caput. Et hec fiant ante cibū stomacho ieiuno ꝛ prius habito ven. beneficio naturaliter aut artificialiter ianitio ꝛ repletio. Cibatio vniuersalis in quātitate cōtinua sit maior q̄ȝ in tertiana pura. Cibatio tamē particularis ꝛ ſm quātitatem discretā sit minor. Exēplū pmi damus cibū grossiorē ꝛ in maiori quātitate: ꝛ in toto tēpore morbi in tertiana nō pura: puta carnes pullorū quas exhibemus a principio vsq; ad statū exclusiue: vbi in tertiana pura loco eius daremus ptisanā or. Exemplū secūdi in tertiana pura cibamus omni die: in nō pura vna die sic alia die non ſm sniam Gal. in terapen. ad glauco. ꝛ Auicē. in caplo ꝓprio. Dico etiam ꝙ cōsideranda est virtus ꝯsuetudo etas regio forma ꝛ reliq̄. Accidētia aie vitet iram tristitiā suspitionē cogitatiōes malas ꝛ horribiles sꝫ in sūma tpare gaudeat ꝛ bn̄ speret de salute sua. Et hec de prima intentione.

¶ Scḋa intentio que est ven. lenitio. Ista qdē perficitur cū clisterib⁹ aut cū medicinis que sumunt p os. clistere fit vt ifra. ℞. cassie electe nouiter extracte. ʒ. v. hiere. s. g. ℥. s. olei violati ꝛ camomillini an̄. ℥. j.

ʒ.mellis rosati colati. ℥.j.vel.j.ʒ.salis triti. ℥.j.cum deco.maluaꝝ mercurialis foliorũ blitis fiat clistere. hoc enĩ clistere dicit̃ esse acutũ respectu clisteris qđ cõpetit in tertiana pura. ⁊ que quidẽ clisteria acuta sunt cõuenientia in tertiana nõ pura vt pꝫ ex sentẽtia Aui. Si volumus lẽire per os fiat sic. ℞.cassie electe nouiter extracte.ʒ.vj. diafeniconis.ʒ.ij. vł.iij. misce ⁊ cũ zucharo fiat bolus. Si in forma potabili dissol-uatur cũ deco.cõi.hec enĩ medicina vltra hoc ꝙ sit lenitiua est ẽt eũatiua materie ꝓprie que quidẽ eũo minoratiua cõfert in tali febre ꝯsiderata multitudine materie sicut dictũ fuit in declaratõe textus.

¶ Tertia intentio que est digestio. Ista qdem pficit̃ exhibendo talem sirupũ vꝫ. ℞.siru.aceto.s. ℥.j.mel lis ro.colati. ℥.ʒ. aquarũ endiuie. ℥.ij. bug. ℥.j.mi-sce. In ꝓcessu post digestionẽ materie ⁊ aliqualẽ eua cuationẽ cõpetit sirupus fortior ꝑdicto: vꝫ siru.de bi san.cum aceto si materia sit viscosa aut multũ mixta cũ colera aut sirupus acetosus cõposit⁹ cuius quãti tas sit. ℥.j.mellis ro.colati. ℥.ʒ. Et vbi materia non esset multum viscosa posset exhiberi siru.de bisantijs sine aceto permiscendo secum mel rosatũ qđ quidẽ conceditur vtputo quia abstergit flegma cuius mine ra est in stomacho. Ubi tamẽ feb.esset valde intensa vtputa non esset multum elongata a tertiana pura: posset dimitti mel rosatum ⁊ exhibere sirupos pre-dictos maxime sirupũ acetosum.s.cum habeat oẽs intentiones quas querimus vt virtutem incisiuam subtiliatiuã ⁊ digestiuã prout supra in ca.vniuersali de cura feb.putridarum.

¶ Quarta intẽtio est eũo que ꝯpletur sic: vꝫ faciẽdo floboto.si expedit: vtputa si vrine essent grosse ⁊ sub-

rubee ficut dictũ fuit circa declaratioñé tex. Aui. pri
us tñ fiat lenitio ven. saltez cum clisteri qd pro tunc
non sit acutum sed tantúmodo lenitiuuz. postea vero
fiat euacuatio cum medicina solutiua prius existente
materia perfecte digesta. que euacuatio fit eradicati
ua vbi per flo. tota materia nó esset euacuata aut vbi
esset materia sepata a sanguine: quia per flo. non esset
educenda cuz ista esset inepta euacuatiõi. Medicina
aũt conueniens in dicto casu vz ad eradicandũ mate
riam antecedenté tertiane nó pure. Et si plures pos/
sent describi medicine ad hoc ppositũz inter ceteras
vi; esse ꝯueniens ista ⁊ est. ℞. reubar. electi ⁊ mundi
ʒ. ij. spice paꝝ incidanť minutiz ⁊ ĩfundanť in aquis
endi. buglo. ⁊ absin. añ. q. s. addendo vini al. odorife
ri parũ puta. ʒ. ij. vel. iij. dimittanť in ĩfusiõe p horas
duas deinde infundanť agari. electi. ʒ. ij. zinzibe.
℈. ij. dimittanť in infus. p horas octo. deinde fortis
fiat expssio cui addať diacatoliconis vel cass. nouiter
extracte. ℥. s. diafinico. ʒ. ij. vel. ij. s. plus tñ ⁊ minus
habẽdo ꝯsideratioñé ad etaté ⁊ alia. ⁊ fiat potio ad/
dendo siru. vio. ℥. j. vt si eẽt tempus estiuũ. Nota ꝙ
licet cõiter fiat infusio reubarbari ⁊ agarici diuisim:
ego tñ simul facio propter maiorem cõmixtionem. ⁊
quia agar. é mollior preponọ reubarbaruz post addo
agaricum vt in exemplo dicto. Aliquãdo ad euitãdũ
expensas infirmorũ aut ad complacentiaz eorum di/
mittimus reubar. ⁊ agari. ⁊ solũ damus electuarium
diafi. sed tunc damus maiorem dosim de eo gra exé/
pli a. ʒ. iiij. vsqꝫ ad. v. Aliqui sunt q pertrãseũt vsqꝫ
ad. vij. vñ Mesue dicit dosis eiꝰ é a. ʒ. v. vsqz ad. vij.
ego autem non pertranseo. ʒ. v. postea vero deť la/
uatiuum completa operatione medicine qd fit ex aq̃

oꝛ. Et vbi febꝛis nō ſit multum intenſa ⁊ non fuerit elongata multum a tertiana pura cuꝫ oꝛdeo in dicta aqua facio addere parum aniſoꝛuꝫ confectoꝝ. vt ponit Nicolus ſermone ſecūdo caplo de cañ. generalibus. Die vero ſequēti pōt exhiberi ſiru. ro. vel zucharuꝫ ro. cū aqua abſin. aut vbi feb. fuerit elongata a puritate ꝑcipue tempoꝛe hiemali pōt exhiberi. ʒ. j. metridati cum. ʒ. ij. zuchari roſ.

¶ Quinta intentio que eſt ꝓuocatio vꝛine aut ſudoꝛis: ad hanc intentionem paucis expediendo confert aqua oꝛdei in qua ſint ꝺcocte radices apij aut petroſilij. ⁊ iſta aqua cum fuerit actu cal. detur ad quantitatem. ℥. vj. vel circa. Et vbi natura magis inclinaret ad ſudoꝛem q̄ ad euacuationeꝫ per vias vꝛine cōueniens eſſet poſt deceteꝫ coopertura pānoꝛum vt inclinaretur ad doꝛmitioneꝫ quia tunc meliꝰ opareť ⁊ dꝫ exhiberi tpibus debitis nō exiſtēte ſtomacho repleto ex cibo ſꝫ ſtomacho exiſtēte vacuo.

¶ Sexta intentio que eſt confoꝛtatio membꝛoꝛum q̄ laxa ſunt pꝛecipue poſt euacuationes naturales aut artificiales omittēdo multas medicinas que poſſent deſcribi narrabūtur ſuccinte ⁊ bꝛeuiter aliqua q̄ ſunt magis vſualia ⁊ pꝛecipue apud me quoꝛum quedaꝫ ſunt que exhibentur per interius ⁊ quedam per exterius. Per interius conueniunt tro. de roſ. ⁊ eupatoꝛio pꝛecipue quando timemus caſum in idropiſim ꝓpter oppilationeꝫ que plurimum coniungitur in huiuſmodi febꝛe. ⁊ doſis eius ſit. ʒ. j. in auroꝛa ſtomacho ieiuno pꝛecedētibus euacuationibus. Et qꝛ tro. ſunt abominabiles reducantur in foꝛma pillulari cū aliquo conuenienti ſirupo vt cuꝫ ſirupo de biſan. aut de eupatoꝛio ſumendo poſt aſſumptionem earum de

aquis endi.ꝛ abſin.añ.ℨ.ij.ſ.vel detur ſiru.cōſuetus loco predictarum aquarum ſm ꝗ magis placet infir/mis.Item ad hanc intentionem confert adminiſtra/tio aromatici roſ.decoc.cōi ꝛ Gabrie.ad quantitatē ℨ.ij.in hora.ſ.ſuprascripta.ꝛ ſimiliter ſumendo aut ſiru.ſuū conſuetū aut aquas predictas.Et ſi timere/mus de caliditate epatis poſſemus ordinare medici/nam vt infra.℞.ſpecieꝝ aromatici roſ.decoc.cōi aut Gabri.ſpecieꝝ diarodon ab.añ.ℨ.ſ.pelliculaꝝ ſtoma/choꝝ gallinarū preparataꝝ.ℨ.j.pul.epatis adib.i.lu/pi.℈.ij.zuchari albi qđ ſufficit diſſoluti in aqs endi.ꝛ abſin.añ.q.s.fiat ꝯfectio in morſellis ꝛ de iſta con/fectione ſumat tpe debito iā dicto ad quantitatē.ℨ.ij. Ab extra vero fiat vnctio cū oleo de maſtice aut đ ſpi/ca aut vtriſq; ſimul vngendo ſtomachū ꝛ alias ptes ven.vſq; ad hipocūdrium dextrum ꝛ ſit oleum actu cal.Poſſunt etiam fieri fomentatiōes ex aqua deco/ctionis florum camomille ſūmitatū abſin.cum modi/co ſpicenardi ꝛ cinamomi electi groſſo modo contuſi addendo etiam modicū vini albi ſubtilis ꝛ odoriferi que decoctio bulliat donec conſumpta ſit quinta ps vel circa.in iſta đcoctione madefiant ſpongie fortiter expreſſe inter duo inciſoria poſtea inuoluta petia li/nea ſuperponatur ſtomacho reiterādo ter aut quater ſtomacho ieiuno ꝛ alijs conditionibus.poſtea exicce/tur leuiter cū pāno lineo calido.deinde fiant vnctio/nes cum dictis oleis.ꝛ vbi coniungeretur vētoſitas dolorem cāns in predicta decoctione addantur ſemi/na aniſi feniculi ꝛ ſimiliū vētoſitatē reſoluētiū.
¶Septima intentio eſt correctio accidentium quo/rundam quorum quedam ſunt que cōmuniter ſolent magis accidere:vt puta proſtratio appetitus ꝛ ꝯfun

ditas somni. Ad hanc enim intentionem ꝛ prio quā/
tum ad incitandum appetitum valēt cappares con/
dite cum aceto de quibus dictū est in intentione pri/
ma. Item oliue condite sed bene masticate ꝑpter ea/
rum viscositatem ꝛ difficultatem in digerendo. Item
aliquando posset administrari de diacitoniten cuꝫ zu
charo sine speciebus dando. ʒ. ij. vel circa singulis vi
cibus ꝛ ante assumptionē cibi saltem per horaꝫ. Itē
potest fieri inunctio cum oleis suprascriptis addēdo
de oleo mente ꝛ citoniorū partes equales. Quātuꝫ
vero ad ꝓfunditateꝫ somni omissis multis remediis
ab aliis auctoribꝰ precipue ab Aui. c. de cura subeth
positis confert odorare acetū cal. fiat ergo sic. accipia
tur spongia ꝛ infundatur in aceto cal. ꝛ teneatur ad
nares ad odorandum. Item si lauetur facies ex dicto
aceto multum confert aut accipiendo pēnam galli/
ne ꝛ intingendo in aceto ꝛ tangendo angulos lacri/
males domesticos. Ultimo restat vt narrentur ali/
qua ab auctoribus medicine posita que magis vidē
tur a proprietate iuuare q̄ꝫ a qualitate manifesta quo/
rū aliqua sunt que ab intra aliqua q̄ ab extra appro/
ximantur. De his enim que per interius sumuntur
sunt sicut radices plantagi. si sumantur tres nume/
ro ꝛ exhibeantur stomacho ieiuno ante horam acces
sionis. hoc enim narrat Nicolus sermone secundo di
stinctiōe tertia sūme secunde capitulo octauo auctori
tate fidelis experimētatoris. Itē laudatur singulari/
ter succus plan. qui sit depuratus ꝛ colatus ad quan
titatem. ℥. iij. ꝛ tribus vicibus añ accessioneꝫ. ꝛ dicit
Fran. de pedemontiuꝫ auctoritate Alex. ꝙ statim libe
rat ꝛ ꝙ est expertus. Ego autem nūq̄ꝫ expertus suꝫ.
Itē laudatur camomilla a Galie. in tertio de simplici

medicina ꝛ a Serapione in suo ꝺ simplicibus capl̃o ꝓprio de camomilla. ꝛ dicit Nicolus in p̃dictis locis capitulo tñ nono circa finẽ capituli ꝙ dꝫ exhiberi suc cus floꝝ camomille ab. ℥.j. vsqꝫ ad.ij. ꝛ sit depurat⁹ clarificat⁹ ꝛ pmixtus cuꝫ ʒij. ꝛ pul. ligri. ꝛ vbi flores essent sicci ꝛ nõ posset haberi succus infundantur in brodio aut in aqua lacti vel endi. Et ego dedi mul toes flores intinctos in aqua simplici ꝛ faciendo deco ctionẽ de eis p̃cipue qñ feb. erat cõiuncta cũ dolore qꝛ Serapio loco allegato dicit ꝙ est ꝺ fortibus seda tiuis doloꝝ. ꝛ precipue ẽt dꝫ cõuenire qñ feb. nõ fue rit multũ intensa. Per exterius narrat ẽt Nicolus lo co allegato. s. capl̃o. viij. auctoritate alioꝝ ꝙ si capia tur vrtica maior trita cũ multo sale ꝛ liget sup tpa ꝛ pulsus brachioꝝ statim curat tertianã. Est aliud re medium ab ex̃ vt narrat auctor pandectaꝝ: ẽt ponit ab Aui. scdo cañ. ꝛ auctor pandectaꝝ dicit auctorita te Diasco. ꝙ si capiat tela aranea cũ aliquo vnguẽto aut vt dicit Auicẽ. cuꝫ aliquibus emplr̃is ꝛ sup tem pora ꝛ pulsus brachiorum ponat ꝙ curat. Et hec de hac cura quare ꝛc̃.

Cura causonidis.

In cura causonidis pauca dicẽda sunt cuꝫ eius cura sit prima cure tertiane de q̃ su pra dictũ est. Differt tñ curatio q̃tuꝫ ad aliq̃ vꝫ q̃tuꝫ ad alterãtia q̃ dñt eẽ fortiora in hac febre. Iteꝫ q̃tuꝫ ad lenitõeꝫ ven. q̃ dꝫ eẽ ma ior pp maiorẽ siccitatẽ ven. ꝛ cũ rebus magis infrig. Iteꝫ q̃tum ad subtiliationẽ regiminis q̃ dꝫ esse ma ior pp maiorẽ febreꝫ. Itẽ quãtuꝫ ad eũonem mãei. s.

minoratiuā ꝑprie a qua frequētius inchoandū est pp cām dictā in declaratōe cure ꝑm Aui. vz pp furiosita tez mãe. Verūtñ vt clari⁹ hēat modus curādi cōde/ scendēdo ad spālia ⁊ pⁱo quātū ad ser res nō nāles aer dz esse decliuis ad maiorē fri. alterādo ipsum mō dicto in cura tertiane pure ⁊ frequētius renouentur ista alterantia ⁊ q̄ sint ex rebus magis frigi. Cibi sint sicut capl'o prehabito dictū fuit ⁊ spāliter ꝯuenit pti/ sana or. ⁊ panis lot⁹ in aq̄ pluries ⁊ cū multa quāti/ tate aq̄ exhibitus vt facilius deglutiri possit q̄z ea q̄ sunt masticabilia vt faciliter ab infirmis accipiātur. Itē ꝯfert panis lot⁹ vt dcm̄ est deinde cōponēdo cū eo de vino granatoꝝ talis. n. cib⁹ est multū ꝯueniēs qr est multū mitigatiu⁹ ⁊ extinctiu⁹ caloris feb. Ole ra vero sunt ea q̄ supra capl'o de tertiana dicta sunt. ⁊ inter ea multū confert portulaca siue fuerit ꝑparata cū aceto siue nō ꝑm infirmoꝝ cōplacētiā. Carnes ēt cōceduntur pp timorē casus virtutis vt carnes pulloꝝ alterate cum reb⁹ fri. vt succo arantij limonū agresta succo granatoꝝ muzoꝝ aut acetosoꝝ nō aūt dul. pp cām capl'o ꝑhabito dictā. Et no. q̄ cibi dn̄t exhiberi actualr fri. Itē possent alterari ꝑm modū meū ꝯsue tuz ponēdo in vētre dictaꝝ pullaꝝ lactucaz portula/ cam ⁊c̄. Fructus ꝯcessi sunt q dicti sunt capl'o ꝑhabi to vt poma arātia granata muza aut acetosa. Itē dic̄ Nicolus q̄ pn̄t exhiberi vue q̄ nō sunt dul. ⁊ sunt il/ le q̄ maturantur in fine autūni ⁊ in hieme. Potus sit sic̄ aq̄ or. vinū ḡnatoꝝ acetosoꝝ vel muzoꝝ singulr vel cōmixtis cū aq̄ or. Itez iulep cū dicta aqua siue vio. siue rof. vinuz tñ aliqñ ꝯcedit. s. in declinatōe aut in alijs tpib⁹ būdo refocūz ad v̄tutē ⁊ sit al. debile ⁊ bñ limphatū. Mot⁹ ⁊c̄. abstineat se ab oī motu ⁊ frica/

tione precipue fortibus sed vtatur quiete. Somnus &c. procuret dormitionem satis longam & vitet vigilias nisi in casu in quo accidit profunditas somni sicut dictum est in expositione capituli. Inanitio &c. Dieta debet esse subtilis & subtilior quam in terriana siue interpollata siue continua. Accidentia anime bene speret de salute sua & gaudeat quantum possibile est.

¶ Quantum ad medicinalia sumatis expediendo primum quod habet medicus facere cum occurrit infirmo ordinato debito regimine debet lenire ven. saltem cum clisteri quod debet esse magis fri. quam in cura tertiane predicte. vnde in. q. clisteris de qua supra addantur sicut pruna viole tamarindi & fi. ia infri. magis. Si fiat lenitio ven. per medicinas que sumantur per os communiter datur decoctio ex tamarindis violis prunis & fi. ibus rebus in quibus dissoluatur cas. aut fiat sic secundum modum meum consuetum etiam in aliis feb. inflammatiuis. Si fiat lenitio per os ordinatur isto modo. ℞. cas. electe nouiter extracte. ℥. j. dissoluatur in aqua endi. & fiat potio addendo siru. vio. ℥. j. & si expedit vt fiat flo. fiat ex communi vena aut basilica prius tamen ve. lenito. Sed vbi materia sit separata a san. post lenitionem predictam euacuetur materia illa a prin. differendo saltem per diem post lenitionem. Et hec minoratio materie proprie debet fieri non expectata digestione propter causam dictam in declaratione tex. Ista autem euacuatio fit cum medicinis de quibus facta fuit mentio supra. s. cum electuario ros. Mesue. cum el. io succi ros. & cum reub. & hoc in causone noto. s. a flate salso & addatur cum reuba. infusio aga. postea minorata materia debemus digerere residuum vt illa possit eradicatiue euacuari quamuis raro euacuetur quia plus per crisim euacuatur. Digestiua vero sint paucis expediendo siru. acetosus cum siru. vio. vel oxizacchara que in paucis

differt a siru.acetoso τ ē res grata īfirmis pp granata acetosa q̄ ingrediunt in eo. Si expedit digesta mate ria euāre artificialiter euētur cū medicinis sede nar/ ratis τ nā inclināte ad vomitū adiuuet beneficio me dici. Postea sit intentio nr̄a ad cōfortanduꝫ mēbra τ hoc cū cōfectionibus triasan. τ cū aqua fri. in multa quātitate exhibita prius obseruatis supraſcriptı̄ cō ditionibꝰ. Item ēt alterādo cū epithimatibus fri. ſꝫ moduꝫ datū in capl̄o de cura tertiane. Deinde sucur ramus accidētibus videlꝫ instantie vigiliarū asperi tati lingue siti vehementi dolori capitis τ hmōi qui/ bus prouidendū est ſm moduꝫ in alijs capitulis de/ claratū. Et quia qn̄qꝫ solet aduenire fluxus ven. cui Aui. docet succurere cū tro. ꝺ spodio cui addat siru. rosa. de rosis siccis ꝑut alias dictum est. aut loco eius detur siru. de citonijs vel de succo ace. vel de grana tis aut de ribes. τ in hoc casu tūc dimittat iulep τ zu chaꝝ q̄ꝫtuꝫ possibile est: q꞉ faciliter ꝯuertit in colerā τ cū hoc est solutiuū vt Aui. scd̄o can̄. cap. de zucha ro. Et hec de cura causonidis dcā sufficiāt q̄re τc̄.

¶ Cura febris sanguinis.

In cura febris sanguinis in qua medicuꝫ opꝫ eē sollicitū cū sit egritudo acuta τ in q̄ magna ē sollicitudo hn̄da ſm sniaꝫ Hy po. scd̄o regi. acu. volēs medicū eē sollici/ tuꝫ circa egritudies acutas. vn̄ Raſ. x. ꝯtinentis dic̄ febricitātes τ ꝑcipue acute nō solū oꝫ eos visitare ſꝫ ꝯtinue eis assistē. Spāl'r q̄ad ipsaꝫ ꝯdescendēdo pri mo ordinabitur debita regimis administratio que dꝫ esse tendens ad frig. τ aliqual'r ad sic. scd̄o videbitur

qualis debet esse cura quātum ad medicinalia.
¶Quātū ad primum incipiēdo primo ab aere aer dꝫ eē ad fri.ꝛ sic.declinans.vnde Gal.ix.terapē.docet alterare camerā terrestrē ī qua forte fenestre sunt septētrioni exposite ꝛ dꝫ locus alterari cū rebus frigidis odoriferis vt cum ro.folijs salicum ꝛ vitium ꝛ in summa fiat ꝑm modū dictū in.c.de cura tertiane pure.Cibi sint sicut ptisana ordei ꝛ panatella condita vt supra.cōcedit etiam amigdalatū sed prius debet expumari eius vnctuosum ꝛ dummodo non fuerit profunditas somni ꝛ hoc ꝓpter cām in alijs cap. dictā vꝫ in.c.de cura tertiane.pōt ēt cōcedi far ordei colatū aut non colatū.Olera q̄ ꝯueniūt sunt vt lactuce q̄ ꝑm Gen.appellant ab Aui.olus benedictū.cōuenit acetosa spinachia endi.ꝛ cucurbite alterate cū aceto aut agresta.cōcedūt ēt lētes cū aceto.sed dicit Nicolus ꝙ debēt esse excorticate aut cocte in duab⁹ aquis primā aquā abijciēdo.Carnes ēt possunt cōcedi sicut dicit Nicolus auctoritate Serap.ꝛ maxime in declinatione.ēt in quocūqꝫ alio tēpore stante debilitate virtutis sed debēt esse alterate ꝑꝫ modū dictū in cura causonidis.Fruct⁹ sunt sicut melones indi ꝛ cucumeres vt ponit Aui.Itē cōcedunt pruna matura in modica quātitate nā existente sicca.nā vero existente nō sic.fructus qui cōcedunt sunt sicut granata acetosa aut muza.cōcedunt etiam pira de seni.s. de illa cōtrata.ꝛ ista concedunt ab Aui.apud quem etiam cōcedunt pira de seni.sīr granata aut acetosa aut odorifera ꝑm ꝙ auctores diuersimode exponūt. cōcedunt etiam iuiube apud Auic.Nota de iuiubis q: oritur dubitatio q: Aui.in presenti cura laudat iuiubas.ꝛ scdo cañ.c.ꝓprio dicit ꝙ in nulla conueniūt egritudie.

Lentes

egritudie. solue si vis ¶ Potus sit sicut aqua ordei vel vinū granatorꝝ vel aqua simplex cocta pmixta cū dicto vino aut cū iulep ro. vel vio. vinū vero cōceditur in declinatione a Serap. etiā in quolibet tempe in quo videamus q̄ opꝫ subuenire virtuti ꝛ sit vinū pauciferū ꝛ bene limphatū ¶ Motus ꝛc. abstineat ab omni motu quātum possibile est ita q̄ vitent multā loquutionem ꝛ crebrā reuolutionē de latere ad lat⁹. nam dicit Rasis. 16. cōtinentis. Motus resuscitat febrem ꝛ incendit eā sicut follis ignem ¶ Somnus ꝛc. vitent somnū ꝛ vigiliā supfluas. nā somn⁹ laxat caput ꝛ totū corp⁹ grauat. vigilie vero ipediūt digōēs cibi ꝛ pot⁹ vt hētur ab Hyp. scd̄o regi. acu. Mēsura aūt somni ꝛ vigilie stat in estimatiua medici cōsiderātis etatē cōsuetudinē virtutē ꝛ reliqua ꝯsideranda. ꝛ sit lect⁹ de coto siue corio inflato more turchorꝝ aut ſm quēdā solet fieri sic vꝫ accipiant pelles ꝛ teneantur sub dorso vel accipiēdo cooptoriū pellis cui⁹ charta sit inter lintheamē ꝛ dorsum ꝛ sint lintheamina mūda ꝛ sepe remoueant vt dicit Nicolus sermōe. ij. summa. iij. ii. ij. siue. iij. s. d̄ dieta febriū acutarꝝ. Culcitra sit leuis ꝛ stet cū capite eleuato ꝛ facie oīno discooperta ꝛ stet magis sup lat⁹ dextrū q̄ꝫ sinistrū. ¶ In anitio ꝛ replecio. dieta debꝫ esse subtilis ꝛ subtilior q̄ꝫ in aliis tēporib⁹. dꝫ eē in statu ꝛ versus statū habendo tñ respectū ad v̄tutē ꝛ cōsuetudinē. vñ lꝫ ātiqtus subtili⁹ dietarēt q̄ꝫ nūc: h̄ accidit plerūq̄ꝫ q: hodierno die hoīes sunt debiti magis luxui ꝛ gule. ēt fortasse hoc est q: a parentibus pducti sunt debiliores ppter quas cās ēt ppter vitare infamiā grossius nūc dietamus vt Nicolus ponit sūma pria sermone scd̄o ii. j. c. ix. s. de dieta in vni ¶ In declinatōe vero. s. respe

ctu alioꝝ tépoꝛum vberius est reficieñ. ꝭm doctrinā Serap.⁊ hoc ꝭm quātitatē cibi in dicto tpe debēt eē minus fri.ꝙ̄ in alijs tēpoꝛibꝰ pꝛecedētibꝰ:tū; pp flo. magnā plurimū necessariā:tū pp regimen pꝛecedēs multū fri.timet ne mā cōuertat ad nām flegmatica;. Accidētia aie.vitēt furoꝛem iram tristitiam:sed incli/ netur ad gaudium ⁊ leticiam moderate.⁊ bene spe/ ret de salute sua.

C Cura quātū ad medicinalia cōsistit in intētiōibus infrascriptis.nā si feb.san.fit ꝺ san.nō putrefacto du plex tm̄ sufficit itētio. Quaꝝ pꝛima ē eūo p flo.vsq; ad sincopim vt fere oēs auctoꝛes assentiūt quāuis tm̄ partitio in ea sit melioꝛ vt statim dicet. Alia intentio est alteratio que fit per potū aque fri.in multa quāti tate exhibite stātibus cōditiōibꝰ reqsitis de quibꝰ sepe dictū est.nā hec duo.s.flo.de qua dictū est supꝛa ⁊ sitr potꝰ aque fri.excusant qn̄q; a cura.alia vt vult Auic.Si vero fuerit feb.sanguinea de sanguine pu/ trefacto vltra ṗdictas intētiōes sunt multe alie habē de.quaꝝ pꝛia est ven.lenitio. scōa digestio ipsiꝰ hu. videlicet igrossatio eius si fuerit subtilis aut eiꝰ sub/ tiliatio si fuerit grossus.tertia ē eūo hu.derelicti post flo.aut hu.sanguinē ipm reddentis imūdū.quarta ē rectificatio putrefactiōis.quinta poꝛoꝝ apertio ⁊ re/ so.vapoꝝ.sexta alteratio cali.febꝛilis.septima ⁊ vlti/ ma coꝛrectio quoꝛūdā accidētiū.

C Pꝛima intentio.s.lenitio ven.cōplet per clisteria aut p administrationē lenitiuoꝝ.s.cassia thamarin.⁊ similiu; de quibus dictum fuit in curis añcetibus.⁊ que lenitio regulr̄ opando deb; pꝛecedere flo.coacte tñ.aliquādo ṗponēda est ⁊ incipiendū ē statim a flo. qn̄ ṗpter multa; sanguinis repletionē timeretur de

subita infirmi suffocatiōe.

¶ Secunda intentio que est digestio completur per medicinas istas videlicet per administrationē sirupi acetosi sim. cum aqua endiuie sanguine existente grosso. Sanguine vero existēte subtili detur sicut sirupi de iuiubis cum aqua acetose vel portulace aut detur rob idest decoctio de lentibus quam Auicen. describit. vel dentur lentes decocte cū aceto prout etiā ponit Auicen.

¶ Tertia intentio est euacuatio humoris permixti cum sanguine non euacuati per flobo. Ista quidem intentio completur per administrationē medicinarū appropriatarū tali humori licet vtplurimū sit colericus. et ppterea Aui. ꝯcedit mirabolanos citri. et i quo casu posset concedi reubar. in infusione. verūtamen quia etiam pōt reddi imundus per presentiam aliorum humo. vtputa flegmatis aut melācolie: ideo possunt euacuari predicti humores cum medicinis appropriatis vt in flegmate cum mirabolanis chebulis. et in melancolia cum indis aut cum epithimo vt alij concedunt. per prius tamen habeatur menti vt fiat euacuatio per flobotomiā stantibus conditionibus consentientibus maxime de virtute et etate. vbi autem non posset fieri flobotomia loco eius apponantur ventose cum scarificatione. et licet flobotomia debeat fieri vsque ad sincopim tam in sanguine non putrido q̄ȝ putrido vt fere omnes auctores volūt: veruntamen partitio in ea est melior vt dicit Nicolus in capl'o proprio de cura feb. sangui. et in summa secūda tracta. primi capl'i. viij. dicit ꝙ moderni plus contentantur de tali flobotomia partita in plures vices quia corpora fortasse nunc sunt debilio

ra non potētia sustinere talem flobotomiam vsq̃ ad sincopiʒ. ⁊ ita moderno tp̄e in practica ħ obseruat̄. Quātitas aūt san. extrahēdi ꝯsistit in estimatiua me/dici q̄ hʒ mēsurare san. quātitatē cū sua bona cōiectu/ra sicut dicit Nicolus in p̄dicta cura.

¶ Quarta intētio q̄ ē rectificatio putrefactōis san. ⁊ ista vt vult Aui. fit p̄ administratiōeʒ succi granatoꝝ .s. acetosoꝝ vl' muʒoꝝ aut vt credo loco eius posset ad/ministrari succus arantij vel agreste ⁊ similia.

¶ Quinta intētio q̄ est aptio poroꝝ ⁊ resol'o vaporū p̄ficit̄ p̄ fricatōes debitas ⁊ p̄ administratiōeʒ siru. ace/tosi cū aqua endi. vel capilloꝝ ve. vel cū aqua radicū feni. vl' petrosilij. dicit Gen. si expedit hoc ē si fe. fue rit remissa q2 p̄hibent̄ ab Aui. aperitiua que ducunt ad ebullitioneʒ sanguinis.

¶ Sexta intētio ē alteratio caliditatis febrilis ⁊ ista cōplet̄ per administrationē medicinaꝝ de q̄bus dictū fuit i cap'is p̄cedētib9 p̄cipue i. c. ꝺ cura causonidis.

¶ Septima intētio ē correctio accidētiū ꝯiūctoꝝ cū ipsa fe. san. que sunt ista vʒ. dolor capitis. p̄funditas somni vtpl'm. ⁊ qn̄q₃ instātia vigiliaꝝ. iteʒ flux9 san. supflu9 ex naribus. pro quoꝝ cura recurrat̄ ad p̄prias fen ⁊ p̄pria capitula posita ab Aui. in. lib. iij. de q̄b9 accn̄tib9 aliqual'r Aui. in fen pria quarti mentōeʒ fa/cit ca. de cura feb. san. ad qd̄ habeat̄ recursus si pla/cet quare ⁊c̄.

¶ Cura febris flegmatice.

Cura febris flegmatice ⁊ prio interpollate sc̄do cōtinue. Cura interpollate prio quā/tum ad debitū regimē in sex reb9 nō nāli/bus incipiēdo prio ab aere. Aer dʒ eē sub/

tilis & clarus & propterea fenestre debēt esse apte. puī deat tñ ne aer fri. occurrēs corpori oppilet porosita/ tes. Causa hu⁹ est q: vtpl'm in feb. flegmatica preci/ pue in prin. siue vli siue pticulari calor pfocatur sub mā que ē grossa & fri. & iō pp pñtiaʒ aeris lucidi & cla ri cuʒ spūs sint de nā lucis spūs & calor nālis mouē/ tur ad exteriora & sic surgit calor nālis a suffocatione materie. dʒ ēt esse decliuis ad caliditatē & siccitatem cuʒ mā sit fri. & hu. & ideo ꝯfert tpe hiemali accēdere ignē in camera & cū lignis odoriferis vt vʒ iunipi ro/ rismarini &c. Cibi sint sicut panatella cū brodio pulli aut pultes cū furfure. Itē brodiū cicerum in declina/ tione vniuersali & silr cicera rub. cōcedunt ēt caules & porri materia existēte fri. multū vtputa in flegma/ te vitreo aut acetoso. Item blites & spinachia cū gar. aut cinamomo aut pipere cōdita in materia multum frigida tam dicta. Iteʒ feniculus petrosiliū & similia. Qui quideʒ cibi & silr totuʒ regimē diuersificāduʒ est ſm diuersitatē specierū flegmatis. etiā ſm diuersi/ tateʒ tēpoꝝ morbi. ſm diuersitatē specieꝝ flegmatis: q: calidiores cibi conueniunt in flegmate vitreo aut acetoso q̄ʒ salso aut dulci. ſm etiaʒ diuersitatē tēpoꝝ sicut cibi calidiores in prin. q̄ʒ in augmēto aut statu. Cōcedunt ēt pisces saliti & oua mollia. Itē etiā car/ nes pulloꝝ gallinaꝝ & similiū de qbus satis dictū est in cura tertiane nō pure. & hoc pcipue hūdo cōside/ rationē ad virtutē cōsuetudinē & alia sepe dicta. Fru/ ctus sint sicut passule amigdale cappares ꝯdite oliue condite & rape. Potus sit vinū album subtile debile & limphatū cū aqua cocta. & vbi timeat de debilitate capitis & cōsequenter de vaporatione vini loco eius detur aqua zuchari cocta aut aqua ordei cum radice

feniculi aut petrosilij. Motus 7c̃. exercitiũ conueniẽ 7 vbi nõ possit fieri loco eius fiant fricatões incipiẽdo ab inferiorib⁹ 7 tendẽdo ad supiora. Somnus 7c̃. Somn⁹ dicit Aui. dз eẽ equalis vigilijs. hoc dз itelligi quo ad effectũ videlз vt tantus sit somnus quo ad effectũ ꝙ iuuet ad digestionẽ materie 7 cibi 7 vigilia sit tanta ꝙ iuuet ad resolutionẽ. Aliqñ tamen vigilie debent separare somnũ aliqñ ecõtra. 7 hoc ꝑpter diuersas necessitates qñꝗ corpori occurrẽtes. Inanitio 7c̃. vitet̃ ois repletio supflua 7 nauseatiua sacietas. Dieta tñ dз eẽ grossior ꝗ̃ in tertiana pura. 7 hoc ꝑpter longitudinẽ morbi. minus tñ grossa ꝯpetit ꝗ̃ in cura quartane cũ quartana de se sit ꝓlixior 7 dieta debet ꝓcedere subtiliãdo a principio vsꝗ ad statũ. 7 ꝙ in pricipio sit grossior. 7 ꝓcedendo versus statũ sit subtilior habẽdo tamẽ semp respectũ ad virtutem precipue 7 alia sepe narrata que a medico sunt consideranda. Accidẽtia animi. gaudeat 7 letet̃ ac bñ speret de salute sua. Aliqñ tamẽ conuenit patientez prouocare ad iram qr suscitat̃ calor naturalis faciens ad resolutionẽ materie. Et hec sufficiãt quãtũ ad debitũ regimẽ in sex rebus non naturalibus.

℄ Cura per medicinalia perficit̃ sex intentionibus. prima est lenitio ven. scđa digestio. tertia euacuatio. quarta mẽbroꝝ cõfortatio. qnta correctio accidẽtiũ. sexta medicinaꝝ a ꝓprietate valentiũ narratio.

℄ Prima intentio perficitur clisteri lenitiuo đ quo in alijs capitulis precipue caplo de tertiana non pura dictum est addendo vt illic dicebatur de hiera. з. aut benedicta. з. scilicet. ʒ. iij. vel circa. Item per os cum cass̃. 7c̃. vt in alijs caplis dictum fuit. Et sac si possibile est vt omni die assellet bis scilз mane 7 sero

sponte aut cū clisteri vł suppositorio vt dicit Nicol⁹.
¶ Secunda intentio est digestio. hec enim complet cum sirupis digestiuis qui debent esse diuersi ꝑm diuersitatem specierum flegmatis. nam in flegmate vitreo aut acetoso cōuenit dare oximel. s. tamen dico nō esse cōtinuanduȝ omni die solum quia ducit ad hidropisim vt vidi ⁊ mortui sunt vt dicit Auer. ⁊ ideo permisceaẜ cū melle ro. Et vbi timeremus de caliditate febrili precipue in hoīe cali. cōplexionis ⁊ tempus esset estiuuȝ loco oximellis detur sirupus acetosus aut oxizachara ⁊ ꝑcipue in flegmate salso in quo ꝑpter permixtionē colere vult Auicē. ꝙ si euacuetur permisceatur cum medicina solutiua siru. vio. mel viole condite que etiaȝ sunt digestiua colere. ⁊ similiter potest dici quo ad intentioneȝ digestionis. Sed talis sirupus non mihi placet quia ad nauseam ꝑparat ꝑpter violam que est nauseatiua vt testaẜ Auicē. decimatertia tertiȷ̄ caplo de cura apostematum cali. stomachi. modo in febre flegmatica plurimuȝ accidit nausea: imo quandoꝙ vomitus superflu⁹: cui auctores ꝑcipue Serapio docet sucurrere vt patebit in intentione quinta. ideo non est bene tutum euȝ administrare: sed possumus ad alios sirupos frigidos transcendere de quibus statim dictum fuit. nec tradatur obliuioni administratio sirupoꝝ fri. in casibus statim narratis ⁊ omittere administratōeȝ sirupoꝝ cal. quia preparant ad febres licet respiciant mulum causam que a predominio est frigi. cum omne flegma sit frig. siue dul. siue salsum. ⁊ remouere causaȝ ⁊ augere multum febrem forte feb. ⁊ febricitans peribunt: vt dicit Nicolus auctoritate Gale. puto primo ad glau. Debent igitur digestiua diuersificari ꝑm multa a medico

ꝯsideranda maxime ꝯsideratiõe habita ad mãm: quia alia sunt digestiua flegmatis vitrei: alia mucilaginosi ꝛ acetosi: alia salsi aut dulcis: vtputa existēte flegmate mucilaginoso exhiberetur oximel.s.ꝛ semp ꝓcedit a debiliori aut a dosi minori tendendo in ꝓcessu ad fortia. in salso siru. acetosus. Itē diuersificari debēt sirupi ſʒ diuersitatē tempoꝝ morbi vniuersaliū. exempli gratia si in pricipio damus oximel.s. in processu dēt oximel de radicibus siue ꝯpositū. In flegmate vero dul. aut salso si in principio damus siru. acetosum.s. in processu dabimus siru. de bisan. cū aceto aut cum siru. acetoso.s.ꝛ cuʒ aquis conuenientibus vt endi. absin. aut senicu. ꝛ similiū.

¶ Tertia intentio ē euacuatio ꝛ ista complet per euacuātia mãm propriã que mã si fuerit sanguini ꝯmixta vel ēt eēt sepata ꝛ cū ea coniungeret san. replo in corpore tunc in isto casu conueniēs eēt flo. mã vero sepata a sanguine ꝛ nõ existente replone san. ipsa existēte aliqualiter digesta aut etiam ipsa existente oio cruda. sed multū supflua ita ꝙ timeret de suffocatione caloris nãlis: tūc ꝯpetit eūo cū medicinis appropriatis solutiuis que eūo dʒ esse minoratiua. Ipa vero existēte pfecte digesta conueniēs ē eūo eradicatiua. Medicine cū quibus fiūt dicte euacuatiões sunt sicut agar. ꝛ turbith quos multum laudat Auer. ꝛ Guil. dicit ꝙ hʒ ꝓprietatē curandi feb. flegmaticã. Cū ergo minorare intendimus fiat sic. ℞. cass. electe. ℥.j. dissoluat in decoctiõe ligritie pass. ꝛ fenic. addēdo in dcã decoctiõe agar. electi ꝛ mūdi. ʒ.j. ʒinʒi. ℈.j. aut loco agar. exhibeat turbith in sili dosi ꝛ cū eodē correctiuo. Itē dicit Nicolus ꝙ de ꝯueniētibus solutiuis sepe sumēdis sunt pillule stomatice cum turbith posite a Mes.

in antidotario suo. Item posset dari de diafi.ʒ.iij.vel iiij.et hoc maxime vbi eet flegma salsū: qꝛ respicit tale flegma et colerā vt notū est.et loco eius posset exhiberi.℥.j.cas.fistu.et cū reub.et agar.an.ʒ.ß.ita ꝙ mā paulatine euac.et in multis vicibus et p interualla et nō subito pcedaf.et a dosi siār incipiendo minori tēdēdo ad maiorē.et hec fuit snia Isaac. Conuenit ēt eūo p vomitum pcipue nā inclinante ad eū.nam dicit Aui.ꝙ ē vehemētis iuuamēti et vltimi huic egritudini et dz esse an poxismū p aliquod tpis spatiū cū in principio poxismi raro accidat ꝙ possit vomitus prouocari qꝛ eger grauaf frigore ſz plurimū et somno ac corporis grauitate. Ea vo q̄ ↄueniūt ad vomitū puocādū sunt sicut aqua decoctiōis rafani aut siru.acetosus in quo rafanus sit infusus cuius dosis sit.℥.iij.tepidus aut def aqua tepida ī multa quātitate cū.℥.j.oximel.s. et hec ē multū vsuale.et in dicta aqua posset poni ad dco quēdū de semine aneti qd qdē iuuaret ad vomitū cuʒ sit vomit⁹ puocatiuū vt hz Aui.ij.can.c.pprio.vult tn̄ ꝙ vomitus non fiat vsqʒ ad.vij.diē.ita ꝙ mā recepit aliquā digestionē alr posset nocē agitādo mām crudā et illā educendo.et vbi talis vomitus laboriose fieret posset eē cā debilitatis stomachi et attractionis māe ad stomachū et ↄsequēter apatis ī eo. Ubi vero vomitus fieret in principio poxismi nā inclinante ad eū non retineaf nisi fatiget et debilitet: vt dicit Aui.et vt vult Gal.in terapē.ad glau.vomitus enīʒ iuuantior ē post administrationē ciboꝝ et post replōnē eoꝝ q̄ cibi sint iuuātes ad vomitū incisiui et subtiliatiui.nā plures p talē vomitū semel factū sunt liberati. Cū vo est cōueniens eūo per vrinā aut sudorē incipiendo a medicis debilioribus ad fortiores post tendendo ita

Isaac
Auicen.
Aui
Galen.

q quando egritudo peruenerit ad statum possumus dare sibi troci. de eupatorio: vt voluit Ras. in diuisionibus & Auic. in prouocatione vrine laudat tro. de absin. Ad prouocationem vero sudoris competit euaporatio facta cum aqua cal. s. tam actualiter q virtualiter vt facta cu camomilla & similib. & de modis prouocationis sudoris & vrine satis dictu est supra.

¶ Quarta intentio complet per ea que confortant stomachum & alia membra de quibus quedam sunt que p interius qda que p exterius administrant. Per interius sunt sicut confectio de xiloaloes aromaticu gariofilatu aromaticu ros. & istud e in coi vsu. Ite tiriaca antiqua & metridatu qd securi administrat diatrion piperon. sed ista non conueniunt in tempore estiuo in complexione cal. & in etate iuuentutis: vt dicit Nicolus d mente Ifalia. Item laudatur mel ros. aut zucharum ro. aut dentur tro. de ros. permixti cum mel. ros. aut zucharo ro. Ab extra vero fiat inunctio circa regionem stomachi ex oleo nardino aut masticino & sunt in vsu.

¶ Quinta intentio que est accidentium correctio & que sunt vt dolor capitis: vomitus superfluus: prostratio appetitus: cacesia. fluxus vetris superfluus: debilitas virtutis que plurimum succedit fluxui: frigus valde intensum in principio paroxismi precipue in flegmate vitreo vel acetoso: completur si fuerit dolor capitis ponendo extrema in aqua cal. quatum sufferri potest in qua sit decocta camomilla & similia. Item fiant fricationes extremorum dolorose & ligature dolorose eorundem. Item applicentur ventose sicce spatulis. Si vero accidens fuerit vomitus superfluus exhibeatur siru. de citoniis aut de meta aut

de miua cito. cum speciebus. ⁊ ista multum est in vsu ⁊ aliquando datur sine speciebus quando timetur de calore feb. Appetitus vero prostratio: vt dicit Auic. remouetur per exhibitionem decoctionis vini absin. dactilorum ⁊ melliloti. qd quidem medicamen pot exhiberi per interius ⁊ per exterius. sed istud non est in vsu. sed illud qd apud me est in vsu est administratio oliuarum conditarum sed bene masticentur qr difficilis sunt digestionis. Item credo non esse inutile si exhiberentur vna vel due anclude abijciendo bene ab eis sal per ablutionem earum in aceto vel vino. Fluxus ven. qui prouenit propter debilitatem epatis in isto casu Aui. concedit semen cuscute. Ego vero laudo passulas cum arillis sed bene masticentur. Si vero fluxus fuerit propter debilitatem stomachi confert mastix ⁊ anisum. Si propter debilitatem splenis conuenit scolopendria. Si vero fuerit debilitas virtutis que sequatur fluxum ve. exhibeantur pulli assati pro cibis suis ⁊ administrentur boni odores quia multum viuificant virtutem. Si fuerit cacesia que plurimum accidit propter debilitatem stomachi ⁊ oppilationem epatis: vnde non fit bona digestio: in isto casu conueniunt sicut trocis. de lacca: diacurcuma etiam multum est in vsu. Modus administrationis est, ma defacias in aliqua aqua conuenienti aliquam nebulam ⁊ in ea inuolue diacurcuma ⁊ sumat eger in modum pillularum. Si vero fuerit frigus intensum vitetur cum exhibitione decoctionis seminis apij aut detur ozimum gariofilatum aut tiriaca antiqua vel metridatum. Ab extra vero fiat inunctio toti corpori precipue circa spinam dorsi cum oleo de costo aut similibus oleis calidis.

¶ Sexta intentio cõplet exhibẽdo sicut ozimuz gariofilatũ aut pentafilon siue millefoliuz ꝛ ꝓprie folia eius. Item dr̄ ꝙ san. asini acceptus ex auricula eius dando tres gutas vel q̃ttuor cũ. ℥. ij. aque añ parisimuz p horaz vnam ꝙ deficit febris vt dicit Ras. 18. cõtinẽtis. Item dicit Gordonius ꝙ gentiana bibita añ paroxismũ cuz vino cali. multũ operatur ꝯ hanc febrem. Gen. aũt super capl'o de cura flegmatice continue dicit ꝙ vsus succi apij sirupizati cuz zu. confert: ita ꝙ vidit quẽdaz liberatũ a feb. flegmatica interpollata q̃ durauerat p spaciũ sex mensiũ ꝛ ꝙ ille adolescens erat flegmaticus ꝛ dos. eius est. ℥. j. s. Cura v̄o flegmatice ꝯtinue est sicut cura interpollate quãtum ad regimen ꝛ res nãles sed differunt in hoc qꝛ omnia debẽt esse minoris frigiditatis propter calorem feb. esse remissiorem quare ꝛc̄.

secretũ ... asino

¶ Cura sincopalis humorose.

PRo cura sincopalis humorose breuiter sunt tres hũde intẽtões. quaꝝ pria est regimẽ in sex rebus nõ nãlibus. scda venlenitio. tertia eũo mãe cõis ꝛ ꝓprie q̃ ꝓz quosdã medicine auctores ꝑficit p solas fricatões ꝛ ꝭm alios cõplet p farmacũ solutiuũ euacuans mãm ꝓpriaz prius tñ precedente digestione.

¶ Quantũ ad primã intentionẽ ꝛ primo quãtuz ad aerem diuersificat ꝭm diuersitatẽ tẽporũ anni. naz in estate dz esse decliuis ad fri. in hieme ad cal. in alijs autẽ tpibus ad tpamentũ vt Nicolus auctãte Gal. xij. terapen. ꝛ sit luminosior ꝛ clarior cuius cã de se nota est. Cibi a princi. vsqꝫ ad septimã diẽ sint sicut

mellicratum cũ isopo virtute ꝯsentiẽte: non cõsentien te vero virtute danda est ptisana ordei ꝛ aqua deco. pulle vt dic̃ Nicolus ꝛ ita moderno tpe hoc obserua tur ꝛ iõ deuenimus vsq; ad pullã cõtusam vel saltem vsq; ad far. ordei. Et ita credo ꝙ vitelli ouoꝝ possint cõcedi vt patebit in caplo feb. sincopalis minute q2 prouenit a colera in corporib9 colericis in qbus est timor ꝙ dicti vitelli ouorum corrũpanł. qui qdem ti/ mor non sic est in feb. sincopali humorosa. Et ipsos ego aliqñ exhibui infusos ꝛ cõquassatos in vino p mixtos cũ aqua bug. ex quo cibo cõsecutus sum ma/ gnum honorẽ ꝛ iuuamentũ. Pro potu lȝ Sera. oĩno phibeat vinũ ꝛ loco eius ꝯcedat aquã mell cũ isopo verum ꝓm sñiam pluriũ auctoꝝ ꝛ pcipue Aui. in cap. ppriо cõcedit vinnm a prin. ꝛ precipue in senibus nõ stante timore de agitatõe mãe ꝛ hoc pp sincopim moleſtã trahẽs ad se curã. sit tñ vinum debile aut lim phatũ cũ aq̃ cocta. Ubi tñ feb. esset valde intẽsa vt Aui. loco pallato ꝛ Raß. x. cõti. vinũ tũc dȝ phiberi ꝛ loco eius cõcedit Nicolus aquã bug. cũ zuc. possȝ ẽt administrari aq̃ or. cũ radice apij feni. petrosilij ꝓȝ modũ dictum in caplo de cura tertiane nõ pure. Cir/ ca motũ vitent oẽs motus ne pp materie agitationẽ fortior fiat sincopis. fricatões tñ ꝯueniũt vt patebit. Circa somnũ. vitetur somn9 supfluus q2 phibet mãȝ a resolutõe. vitent quoq; vigilie supflue q2 virtutes psternũt. Nocet ẽt somnus in hora sincopis. pcipit vigilare vt vult Auic. xj. tertij caplo de sincopi. ꝛ iõ sit somnus minor vigilia. Circa inanitionem ꝛc̃. vitet patiẽs oẽm repletionẽ sit nauseatiuã satietatẽ. Cir/ ca accidẽtia aie. adhereat gaudio ꝛ leticie. vitet tri/ sticiam timorẽ sollicitudinẽ ꝛ suspitionem.

¶ Scda intētio cōplet p clisteria q̄ sunt iuuatiua val
de in hac egritudine. q̄ ⁊ q̄lia d̄beāt eē ⁊ qbus ⁊ q̄uo
pficiant satis p3 ex p̄habitis capitulis.
¶ Tertia intentio est eūo materie ppzie. in hac etia3
diuersificant auctores medicine. nā Gal. xij. terapē.
⁊ Aui. caplo isto volunt q̧ eūo fiat p fricatōes q̄ dn̄t
esse gradate incipiendo a debilioribus tendendo ad
fortiores ⁊ debēt fieri cū mātili aspo abradente cutē
vt dicit Aui. ⁊ incipiēdo a cruribus ⁊ coxis tendēdo
ad supiora ⁊ filr fricando crura incipiendo ab hume
ris tendēdo versus pedes. Et de mō fricatōis recur
rendu3 est ad Aui. ⁊ Auer. in septio colliget ⁊ in cap.
de cura feb. flegmatice. Quidā vero aliter voluere d̄
quoꝝ numero fuit Alex. ⁊ Ras. xvj. conti. vollentes
eūonem fiendā esse cu3 farmaco solutiuo a quo dicit
Nicolus honorabili⁹ ⁊ tutius est desistere. tñ vt ipse
magis asserit supra ꝯsiderāda sunt climata in hoc ita
q̧ in regionib⁹ cali. humore flegmatico existēte ⁊ ēt
mucilaginoso purgatio fieri posset cū farmaco solu
tiuo ⁊ maxime vt qda3 dicūt in duobus casibus quo
rum primus est virtute existēte forti tolerante hanc
eūonem. secūdus casus vbi mā esset in vijs ductuu3
aut in vijs satis ppingṣ eūoni in qbus casibus d3 eē
medicina solutiua fortis ⁊ d̄bilis. fortis in v̄tute. de
bilis in dosi. ⁊ fit ptita in pluresvices. prius tñ prece
dere d3 digestiuū qd̄ vt dicit Nicolus d3 esse oximel
sim. in prin. postea oximel cōpositū ⁊ hmōi. Cura ve
ro sincopalis pueniētis a mā colerica vitellina cōue
niens est eūo p vomitū ⁊ ven. so. ⁊ fricatōes dn̄t esse
leuiores q̄3 in ea que puenit a mā flegmatica. Et l3
auctores vt dicunt relinquāt eā tanq̄3 notam ego tñ
credo q̧ eūo cum farmaco stantibus casib⁹ supra nar

ratis multo magis posset concedi precedente tamen digestione cum sirupo appropriato et convenienti vt siru. acetoso simpli. exhibito cuz aqua lupulorum qr tale est digestiuū bonuz in hac materia vt dicit Nicolus. Et hec de cura ista.

Cura sincopalis minute.

Pro cura sincopalis minute colerice quinq sunt hūde intentões quaꝝ prima est debita regiminis administratio. scḋa ven. lenitio. tertia cause abscisio. quarta ꝓhibitio fluxus mãe colerice ad stomachū ex qua frequenter hō incurrit sincopim. qnta est administratio medicinarum cōfortantiū mēbra principalia et resistentium prauitati materie et febri

Quantū ad primā intentionē et primo quantū ad aerez: aer dz esse frig. et hu. et hoc vt cutis inspissetur et prohibeátur spiritus a resolutione et vt resistatur calori febrili. et qualiter hoc fiat patet ex causis prehabitis precipue capitulo de tertiana pura. Cibi vero sint sicut panis de simila infusus in succo granatorum et ptisana ordei cum succo granatorum. conceduntur etiam carnes vt pullorum. Item carnes hedorum fasianorum et perdicuz precipue quia cordiales sunt et ad frigi. declinantes vt apparet ab Auicē. xj. tertij capitulo de tremo. cordis cali. conceduntur etiā a Gal. xij. terapenti. vitelli ouorum qui sunt facilis digestionis et vt credo melius essz infundere in aqua ro. aut simplici ante eorum decoctionem et postea cum fuerint decocti preparentur cuz aliquibus alterantibus ad fri. vt cum succo arantij granatoruz

acetosor vel muzorũ ꝛ sirium cuz quib⁹ carnes dicte ꝑparant. ꝯcedũt et pisces carnes duras hñtes. Ole ra et cõcedunt sicut lactuca ꝛ hmõi. Fruct⁹q ꝯcedũt sunt sicut ꝑdicta al. pruna modice tñ quãtitatis exhibeantur ne virtus grauetur. Potus sit vinuz aquosum non vetustũ nec est timendũ de exhibitione vini propter calorem febrilem quia vt vult Auicẽ. xj. tertij. c. de sincopi. Quando aggregant feb. ꝛ sincopis tũc sincopis est dignioris cure. Circa motuz ꝛc. vtenduz est quiete ꝛ euitãdus ẽ motus precipue fortis. imo etiam vitari debent fricationes ꝛ precipue fortes que tamẽ cõcedunt in sincopali humorosa. nã ĩ tali febre nocẽt q: attrahũt spũs ad exteriora ꝛ aperiunt porositates vñ spiritus exalant. ꝛ ideo Gal. in loco allegato vult ꝙ patientes fricandi non sint. veruntamen vt voluit Nicolus in actu sincopis cõceduntur. cuius causaz puto esse vt spiritus qui sunt sepulti in corde in tali tempore ad exteriora trahantur ꝛ non remaneant suffocati. Somnus ꝛ vigilia omnino vitentur si sint superflua ꝛ precipue vitandus est somnus in actu sincopis sicut dictum est in febre sincopali humorosa. In alijs aũt tẽporib⁹ cõcedi debz ꝛ amplior ꝙ̃ in feb. sincopali humorosa ꝑpter cãm satis dictam. Inanitio ꝛ repletio supflua nocent etiã repletio tam cibi ꝙ̃ potus. cib⁹. n. debet esse modice quãtitatis ꝛ facilis digestionis ꝛ partiẽdus est pluribus vicibus ꝛ in actu sincopis propter accidẽs molestum remouendũ cõcedit cibus. vnde Gal. loco allegato voluit ꝙ det parũ panis in q̃ sit par vini q: dicit ꝙ citã facit redditionẽ siue releuatiõez. Accñtia aie. vitet irã ꝛ moderate gaudeat. ꝛ hec ꝺ regimie.

¶ Secũda intẽtio que est ven. lenitio siue materier fecaliũ

fecaliū eductio perficit maxime per clisteria que ī isto casu sunt valde iuuatiua. que qualr fieri debeāt satis patuit in aliis curis. Sed vbi clisteria fieri non possint p̄cipue virtute existente debili loco clisteriorum fiant suppositoria s3 cōia q2 minus debilitāt vt Gal. tertio regiminis acu. cōmento vltimo.

¶ Tertia itētio ↄplet p medicias leues fri. ꝛ stip. mē bra cōfortātes que sunt vt voluit Frācis. de pedemō tium in additiōibus Mesue vt succus ro. succ⁹ granatorū expressoꝝ cū pulpis suis thamarindi ꝛ reub. qđ numerat ab eo in numero medicinarū frig. qđ puto eē pauce caliditatis. ꝛ apud me mirabolani citrini eēnt meliores in casu isto. ꝛ credo ꝙ melius eēt exhibere aliqđ digestiuū prius si egritudo traheret inducias ad se. Et si auctores non fecerint mentionē đ digestiuis hoc cōtingit ꝑpter venenositatē ꝛ furiositatem mãe que non expectat digestionez ꝛ ita credo ꝙ minorata materia ꝛ cōsequēter expectante digōnem ꝙ si in reliquū volumus digestiuum exhibere illud esset vt siru. acetositatis citri oxizachara sirupus acetosus sim. vel de succo acetose ꝛ cū aquis appropriatis ꝛ cico. ꝛ endi. ꝛc̄.

¶ Quarta intētio cōplet dando panem infusum in vino granatoꝝ acetosorū aut muzoꝝ vel in succo arātij. ꝛ talis panis d3 esse assus in principio paroxismi vel ante paroxismum.

¶ Quinta intentio complet per medicinas quarum quedam per interius quedam per exterius administrantur. Per nterius est vt cōfectio triasan. ꝛ zucharuz ro. ꝛ huiusmodi que sunt in cōi vsu apud modernos. Per exterius vero vt dicit Auicē. op3 vt epithimetur pectus. s. circa partes cordis ex aqua ro. ꝛ san

dalis. ⁊ de modo faciēdi satis habitū est in. c. de cura causonidis quare ⁊c.

¶ Cura quartane pure.

Pro cura quartane pure siue vere septem erunt intētiones habēde. quarū prima est debita regimīs administratio. scđa venlēitio. tertia digestio. quarta digesti euō. quinta membroꝝ cōfortatio. sexta accidentiū correctio. septima enumerabunt quedā medicine ab auctoribus posite a ꝓprietate cōferentes.

¶ Quantū vero ad primā incipiēdo primo ab aere aer dꝫ esse cal. ⁊ hu. iō nō debēt igni appropinq̄ri sꝫ sint sufficienter coopti pānis. Cibi sint sicut ptisana or. ius galli ⁊ ius cicerū in declinatione tñ precedentibus digōne ⁊ euātione in mā. Itē carnes pulloꝝ pullaꝝ caponū edi agnoꝝ. vñ caro mōtonis dꝫ hēre mirabilem ꝓprietatē cōtra melācoliā: vt dicit Nicolus auctoritate Albucasis li. đ cibis. Et dicte carnes poti⁹ debent esse elixate q̄ȝ assate. Cōcedunt etiā pisces petrosi ⁊ oua mollia. Olera etiā que cōcedūtur sunt sicut borago buglo. spinachia blites ⁊ huiusmodi. Fructus sunt sicut amigdale passule cappares cōdite ⁊ huiusmodi. Potus sit vinū al. debile aut limphatū cū aqua cocta non acerbum nec dulce nec nouum nec vetustum. ⁊ in fine factis euātiōibus conceditur purū ⁊ vetus: vt habet a Rasi. x. Alman. Motus ⁊ quies cōpetit deambulando tēpore quietis p̄cipue per loca delectabilia ⁊ ante cibū ⁊ emissis superfluitatib⁹ prime ⁊ secūde digestionis. In die vero paroxismi abstineant a motu vt quiescant hūores. Sō-

nus ⁊ vigilia. adhereant somno magis ꝙ vigilie. sed in principio paroxismi abstineant a somno. in declinatione vero somnus est iuuatiuus valde. Jnanitio ⁊ repletio. vitent quoqꝫ omnem repletionem superfluam ⁊ nauseatiuam satietatē. sed in die paroxismi abstineant a cibo si possibile est cōstante virtute. regimen tamen sit grossius respectu aliorum feb. putri. ⁊ hoc propter longitudinem eius nisi sit in regimine tentatiuo vsqꝫ ad tres hebdomodas. ⁊ Auicē. dicit vel p aliquod huiusmodi tēpus possumus exhibere huiusmodi regimen subtile. ⁊ vbi videremus nō obstante tali regimine egritudinem non remoueri nec diminui siue eradicari: tunc vtendum est regimie ingrossatiuo propter causam dictā. Accidentia anime. gaudeat ⁊ letetur. vnde Auicē. laudat multum patientem adherere delitijs. Rasis tamen. xviij. continentis voluit ꝙ timor subito inductus possit a quartana liberare puta egrum subito cū ense inuadēdo.

¶ Secunda intentio est lenitio ventris que qualiter ⁊ cum quibus perficiatur satis patet ex his que dicta sunt in alijs curis. inter cetera tamen lenitiua laudatur a Nicolo cassiafistu. dissoluta in aqua decoc. florum boragis buglose stichados ⁊ huiusmodi.

¶ Tertia intentio completur dando sirupum acetosum simp. quo quidem sunt contenti practicantes a principio egritudinis vt dicit Nicolus in quo sit pmixtum mel ro. ⁊ credo ꝙ conueniat siru. de epithimo. Jn processu vero competit sirupus de bisantijs quia cum apertione sua etiam iuuat sua humiditate que humiditas multū necessaria ē in feb. ista quia omnes indigent humectatione. ⁊ vbi calor febrilis esset intensus valde pcipue in tēpore poxismi

nõ incõueniens esset administrare secũ3 sirn.vio.qm iuuaret sua frigiditate extinguẽdo calorem febrilem ⁊ iuuaret sua humiditate extinguẽdo siccitatem hu/ moris ⁊ remouendo eam.

¶ Quarta intẽtio pficit per administratõe3 flo.de ba silica sinistra. ⁊ du3 extrahit san.ↄsideret qs sit calor ei⁹.⁊ si sit niger pmittat exire vsq3 ad quãtitatẽ opor/ tunam hñdo tñ respectũ ad virtutẽ. si aũt rube⁹clau/ dat vena vt nõ vlteri⁹ exeat.⁊ talis flo. nõ solu3 fit a prin.s3 ẽt ab auctorib⁹ ↄcedit in pcessu.⁊ ab Aui.cõ/ cedit in prin.vt qñ pp vsum medicinar calidar sup calefact⁹ esset san.aut ex calore febrili intẽso aut pec/ caret pp retentõe3 hemoroydar aut mẽstruor fluere solitor.vñ in tali casu cõueniret flo.pua tñ ⁊ facta in saluatella sinistra q: talis min⁹debilitaret virtutẽ q̃3 flo.brachij vt appet ex dictis Gen.vndecima tertij sup ca.de cura vlñ tre. cordis.ẽt ex dictis ab Auicẽ. tertia quarti ca.de cura lepre.In scdo autẽ casu.s.si fuerit retẽtio hemoroydar aut mẽstruor cõueniẽs ẽ flo.i saphenis ambab⁹aut saltẽ ĩ vna ⁊ q̃ ẽt flo.fit pua ne nimis dbilitet virt⁹ↄsiderata plixitate egritudis. In eũone vo p farmacũ solutiuũ vbi intendamus mi norare mãm ↄuenit dare.℥.j. diacatoliconis aut.℥. j.aque lacti cũ zucharo in qua ĩfundat.ʒ.j.foliculor sene.⁊ hoc qde3 ẽ multũ vsuale apud modernos pra/ cticãtes.Et vbi timerem⁹mltũ de calidi.intẽsa preci pue tpe estiuo cõueniret dare aquã lactis solam aut decoctõe3 mirabolanor chebulor ⁊ idor.⁊ hec eũo d3 eẽ in plurib⁹vicib⁹:vt ait Serapio ⁊ Ras. decio Almã.ne eũet subtile ⁊ remaneat grossu3.Cũ tñ mã fuerit digesta possumus eũare eradicatiue eũando in plurib⁹vicib⁹ ⁊ nõ in vna die solum.laudatur etiã ab

Aui. eũo per vomituз. Inquit enĩз Aui. vomit⁹ qdeз in prin. paroxismi aut alleuiat poxismuз aut eradicat euз. ꝛ hoc si talis vomit⁹ fiet ad educẽduз mãm cõem exñtem in stomacho. põt ẽt fieri quocũqз tpe. Si vo fiat ad educẽduз mãm ꝑpriã securius est ipsuз facere post digõneз sicut facto solutiuo p ven. Cõcedit̃ ẽt in ꝑcessu egritudinis eũo p vrinã ꝛ sudorẽ.

Quinta intẽtio breuiter ꝯcludendo recurrẽdũ est ad ꝑprias sen. pro corde ad vndecimã. pro stomacho ad decimãtertiã. pro epate ad decimãquartã. ꝑ sple ne ad decimãquintã. ꝛ sic de aliis.

Sexta intẽtio que ẽ accñtiuз correctio. quoꝝ acci dentiũ magis molestum ẽ frigus siue rigor validus. Ad cui⁹ accidẽtis remotõeз ꝛ si plura medicamĩa ab auctorib⁹ medicine sint posita inter cetera dicit Nico lus fiat inunctio ad spinã dorsi apud ignẽ magnũ ex tyriaca sex annoꝝ vel circa cũ qua sit ꝑmixta paꝝ spi ce nardi ꝛ gar. ꝛ cal. apud ignẽ cũ vino vel oleo inun gat̃ locus dict⁹. Et aliq faciũt dcõ loco inũctionẽ cuз oleo rutaceo aut costino. Per interi⁹ vero exhibeat̃ tyriaca antiqua aut metridatũ aut cõfectio diatrion pipereon aut ꝯfectio ď assa sз nõ ẽ in vsu. Et ista qdẽ medicamina nõ debẽt admĩstrari nisi digesta mã alr̃ esset timor ne ꝯponeret̃ quartana cũ quartana vt di cit Aui. ꝛ Gal. in libro de ꝑnosticatõe narrat historiã de Ennio romano. ad hoc ꝑpositũ vide eum.

Septima intẽtio ꝯplet̃ p medicias q̃ a ꝑprietate cõferũt ꝛ sunt sicut radices plan. quattuor date in po tu cũ. ℥. iiij. vini ꝛ tantũdem aque vt dicit Serapio. laudat̃ ẽt pentaphilon ꝛ silr̃ millefoliũ. Dias. ẽt dicit ꝙ si sumãt̃ septẽ cimices in faba in potu cũ vino ꝙ cu rant quartanã. Dicit ẽt Nicolus ꝙ si fiat inunctio ex

san.asini circa spinã dorsi q curat quartanã. Dicit et q habuit a fidedigno q si capiat es nouum nunq̃ tñ elaboratũ ⁊ nouẽ dieb⁹ igneat ⁊ totidẽ extinguat in succo celidonie deinde ex eo fiat anulus qui in digito anulari man⁹ sinistre teneat q curat quartanã. Multa alia ⁊ infinita ponunt ab auctorib⁹ pcipue a Nicolo que gratia breuitatis omitto ⁊c.

Cura quartane nõ pure.

Pro cura q̃rtane ñ pure. p̃io videbit q̃lis dʒ eẽ cura quãtũ ad regimẽ in sex reb⁹ nõ nãlib⁹. scdo ad medicinalia deueniem⁹.

Quãtuʒ ad dietã in cura q̃rtane nõ pure facte p adustionẽ hũoꝝ qualiscũqʒ fuerit dieta dʒ declinare plus ad hu. ⁊ min⁹ ad cali. Et vbi fuerit a san. adusto vel colera adusta eẽt maior idigẽtia in infrigidatõe. incipiẽdo ergo ab aere: aer dʒ eẽ hũidior. Et si fuerit a san. adusto vl' colera adusta aer dʒ eẽ frigidior q̃ȝ in quartana puenĩete a flegmate adusto aut m̃ria nãli adusta. Cibi sint sicut ptisana or. far ordei amigdalatũ. Olera sint sicut blites borago lactuca in colera adusta. Carnes sint sicut pulloꝝ gallinarũ caponũ fasianoꝝ pdicũ turturuʒ ⁊ qualeaꝝ. hec oia a Nico. ↄcedũt. Jtẽ ale anserũ ⁊ anatũ. Jtẽ carnes hedi ⁊ agni ãnual' castrati iuuenis. Jtẽ epata galliaꝝ testiculi gal. nõdũ coeũtiũ. Jtẽ laudãt pisces petrosi. Et si plʒ facẽ epulũ gratũ ĩfirmis qd in colore ẽ albũ capiant pulpe dictaꝝ carniũ. s. pulloꝝ vel pisciuʒ ⁊ cõtundant deinde cũ lacte amig. dul. ⁊ cum zucharo simul cũ brodio leuiter decoquẽdo fiat deĩde epulũ. Et si placet cõdere cũ spẽb⁹ pcipue in illa que ẽ fleg-

matica in qua hũda ẽ ꝯſideratio de ꝯfortatiõe ſtomachi ⁊ pcipue de eius digeſtiua. Spẽs ſunt ſicut cinamomũ in modica quãtitate. Fruct⁹ qui pñt exhiberi ſunt ſicut paſſ. cappares ꝯdite amigdale mũde melones ⁊ pſica in colera aduſta. pſica qdẽ ſunt cõceſſa ab Aui. niſi timeat putrefactio. melones niſi timet ꝓuocatio vrine. Potus ſit vinũ albũ lene ⁊ cũ aqua cocta limphatũ ꝯſiderata virtute ⁊ conſuetudine. Motus ⁊ quies. motus dꝫ eſſe paru⁹ reſpectu quartane non vere. Somnus ⁊c̃. ſomn⁹ dꝫ eẽ ꝓlixioꝛ vigilia. Inanitio ⁊c̃. dieta dꝫ eſſe min⁹ groſſa pcipue in flegmatica vel colica q̃ vtplꝫ ſunt minoꝛis duratõis reſpcũ aliarũ. Accñtia aĩe. gaudiũ ⁊ moderata leticia ꝯueniũt.

¶ Circa medicinalia cõdeſcẽdendo bꝛeuiter ſi fuerit a flegmate aduſto. pꝛĩo pcedat vẽ. lenitio que ⁊ qualr̃ fieri dꝫ ſatis dictũ ẽ. poſt deueniẽdum ẽ ad digõnem mẽ dando oximel. s. pmixtũ cũ melle ro. colato vl̃ loco ei⁹ det ſiru. aceto. de zucharo vbi timeret de calore febꝛili. In pceſſu võ ſirupũ acetoſuꝫ cõpoſitũ cum aqs appꝛopꝛiatꝭ: puta ſcolopẽdrie apij feni. ⁊ ſiſtuꝫ. Digeſta võ mã fiat euõ cũ decoctõe polipodij epithimi ⁊ turbit aut agarico in qua diſſoluat caſſ. fiſtu. vel diacatolicon. Et doſis eoꝛũ ſtat in eſtimatiua medici hñdo ꝯſideratioñẽ ad etatẽ ⁊c̃. Item loco dicte medicine poſſet adminiſtrari electuariũ indũ qꝺ qdẽ eſt in vſu. ⁊ cũ decoctõe paſſ. ſcolopẽ. ſticados ⁊ ſiſium. aut loco ei⁹ aliq dant de diaſene ſꝫ nõ ẽ in vſu in Papia. cõcedit ẽt euõ p vomitũ ⁊ ẽ vtilis in hoc caſu. ⁊ q̃ ſit cũ oximelle. s. diſſoluto in aq̃ ꝺcoctõis ſeis aneti. Cõfoꝛtatio ſtomachi fit taꝫ p interi⁹ q̃ꝫ p exteri⁹ adminiſtrata. Per iteri⁹ cũ aromatico ro. d. cõi aut Gab. ⁊ ẽ multum in vſu aut cum zucharo ro. aut melle ro.

aut cũ aromatico gariofilato sed ẽ pax in vsu. Ab ex/
tra vero fiat inunctio cũ oleo masticino aut nardino.
Si vero fuerit ex colera adusta p̃suppofita ven.leni/
tione que fit ex decoctione prunoꝝ violaꝝ in qua dis
soluat caſſ.fiſtu.vel mãne vel diacatoliconis.℥.j.sir.
vio.℥.s.vel circa.Digõ aũt fit cum siru.aceto.s.aut
oxizachara addendo d̃ siru.vio.pp humectationẽ suã
sicut supius dictũ ẽ.Oẽs.n.iste quartane indigẽt hu
mectatione vt dicit Nico.c.d̃ cura quartane ꝯtinue.
auctoritate Guil.voluit ꝙ nõ negligẽda fit humecta
tio:qꝛ calorẽ quartane obtundit ⁊ siccitatẽ mãe melã/
colice destruit.Euacuatio fit postea cũ infusione mi/
rabolanoꝝ citrinoꝝ ⁊ indoꝝ in aquis endi.fumiterre
⁊ buglose aut in aqua lactis q̃ dꝛ mr̃ infusionum a me
c.pprio.Et vt vult Aui.vbi caliditas eẽt violẽta pos
set sola aqua lactis administrari nisi in eo in quo stõa/
chus eẽt remollitus aut ĩ eo dñaref humoꝛ frigidus
⁊ humidus:tũc.n.nõ datur aqua lactis vt vult Aui.
Et vbi eẽt opꝰ flobotomia:puta qꝛ mã esset sanguini
mixta:tunc posset fieri de basilica manus sinistre ẽm
ꝙ dictum ẽ in cura quartane de sanguine adusto.Si
vero fuerit ex sanguine adusto priꝰ facta lenitione vẽ
tris fiat flobotomia ex basilica manus sinistre.deinde
pro residuo mãe derelicte illã digeres cũ siru.ꝯueniẽ
ti dicto in cura quartane ꝓuenientis a colera postea
detur solutiuũ tale.℞.caſſ.fiſt.diaca.añ.℥.s.vel añ.
ʒ.v.cũ decoctiõe passu.ligri.capil.vene.scolopẽdrie
fumiterre floꝝ buglo.⁊ boꝛag.in qua qdẽ d̃coctione
dissoluanf p̃dicte medicine.s.caſ.⁊ diaca.⁊ h qdẽ me
dicina satis ẽ ꝯueniẽs ⁊ sufficiens in cãu illo in quo
vult Auic.ꝙ eũo fit leuis subtilis ⁊ debilis.Si mr̃ia
fuerit nãlis adusta quãuis illa nunq̃ꝫ aut raro repiaf

si tñ reperiat cura ei⁹ ē sicut cura quartane vere addē do humectantia ꝛ remissiora calefacientia.
¶Cura quartane ꝯtiue ē sicut cura iterpollate: veꝝ differt in trib⁹. Quoꝝ primū ē quātum ad infrigida/tionē q̄ oꝫ esse maior pp assiduitatem caloris febrilis. Secundū ē ꝙ flobotomia plus ꝛ audacius ꝓcedit q̄ȝ in interpollata ꝛ ē magis necessaria. s. vbiq̄ȝ vt dicit Nicolus. Tertiū est circa administrationē regiminis quod oꝫ eē subtilius: q: ē breuioris terminatōis. Itē vīr debet esse minus cali. pp causaȝ dictā. s. pp assidui tatem fe. ꝛ sic est finis.

¶De cura febris ethice.

Cura ethice ꝯsistit in duabus intētiōib⁹ ge/neralibus: quarū prima ē debita admistra tio reꝝ nō nāliuȝ. scđa administratio me dicinaꝝ ꝯferentiū ethice. ¶Quantuȝ ad primā incipiendo ab aere/ aer in estate oꝫ eē decliuis ad frigidū vt vult Ras. x. Almā. ꝛ qualr fiat satis pȝ ex alijs capitulis/ Cibi sint sicut panis infusus ī aqua frigida aut sit lotus in ea bis vel ter ꝛ postea infusus in vino albo delectabili ꝛ bñ limphato. Item confert ptisana ordei ꝛ carnes sint sicut hedi fasianoꝝ pdicuȝ paruaꝝ auiū ꝛ pulloꝝ ꝛ p̄cipue ale p̄dictaꝝ auium ꝛ testiculi gallorū nondū coeūtium in lacte nutritoꝝ ꝛ sine lacte. Itē carnes caponū nutritoꝝ ex amilo ꝛ fru mēto. Pisces petrosi ꝛ nati in bonis aquis dul. Itē cācri fluuiales testudines limacie ꝛ rane. Itē oua sor/bilia p̄cipue in aqua decocta. Itē caseus recēs nō sa/litus. Itē lac nō existente feb. putrida ꝯiuncta vt dicē Serapio đ quo lacte infra magis dicetur. Olera sint

sicut lactuca portulaca blitis cucurbita malua ꝛ spinachia ꝛ similia. Fruct⁹ sint sicut cerasa pruna more psica granata pcipue muza melones indi cucumeres citrulli poma arantia sic⁹ humide vua bene matura sȝ in parua tñ quantitate. Pot⁹ sit aqua ordei aut vinū albū debile subtile claꝝ aromaticū ꝛ cū aqua limpha tū. ꝛ tā cibi ꝙ potus debēt esse actualr frigidi ꝛ plus declinantes ad humidū ꝙ ad frigidum q: in feb. ista plus indigemus humectatione ꝙ infrigidatione vt vult Auer. vij. colliget. Motus ꝛ qes. vitet motus vtatur quiete. aliquis tñ motus puus ꝛ mitis ante cibum conueniēs ē. ꝛ similiter leuis fricatio pcipue cū intendimus somnuȝ puocare: q: iuuat vt Rasis dicit loco preallegato. Somnus ꝛ vigilia. somnus dȝ esse plixus. vnde Auic. dicit ꝙ opȝ vt ethicus declinet ad quietē trāquillitatē. s. ai ꝛ somnū ꝛ vitet quātū pōt instantiā vigiliaꝝ. Inanitio ꝛ replo. vitet replonē superfluā ēt ieiuniū. ꝛ ió vt vult Aui. nō dēbt tollerare famē aut sitim. Dieta tñ dȝ magis declinare ad grossum ꝙ ad subtile pp plixitatē morbi. sȝ q: virtus est debilis nō pōt regulare multā quantitatē cibi in vna vice: ió opȝ ptire in multis vicibus: vtputa ter in die naturali. ꝛ cena dȝ esse amplior prandio ꝛ debent cibi esse facilis digestionis boni nutrimenti nō tamē faciliter dissolubilis in corpore. Accidentia ai. gaudeat ꝛ letetur moderate.

¶ Secunda intētio principalis que est circa medicinalia conuenientia quattuor habet intentiones. quarū prima ē ad causaȝ feb. ethice nō neglecta tamen feb. secunda est ad ethicā feb. prout ethica est. tertia ē ad dispositiones complicatas cuȝ ipsa feb. ethica. quarta est ad accidentia coniuncta cum causa.

¶ Prima intentio cōplet per ea que contrariant ipsi cāe vt si fuerit vlcus in pulmone aut in pectore sicut contingit in ptisi debent remoueri ipsa vlcera nō negligēdo tñ curationē feb. ethice. Et similiter si fuerit tristitia q administret ꝯtrariū.s. letitia. Si fuerit ira remoueat cū patiētia: vt dicit Ysaac. et sic intelligēdo de alijs cāis de quibus esset plurū narrare.

¶ Secūda intentio ꝯplet p medicinas frigidas et humidas. et quāuis Aui. ꝯcedat trociscos de camphora qui sunt sicci intelligi debet q non admittātur soli sʒ mixti cum aliqua re humectante vt cum siru. vio. aut simili vt vult Nicolus. ad hāc etiaʒ intentioneʒ ꝯfert aqua ordei cocta cuʒ cancris fluuialibus. et modus faciendi eā ē vt accipiant cācri fluuiales recētes et euellantur cortices et extrema ab eis et abluantur cū aqua frigida cinere et sale tribus vicibus et plus donec remoueatur ab eis ille odor grauis: deinde lauent iterum cum aqua frigida sola postea conterant et coquātur cum aqua ordei excorticati. dosis isti⁹ aque ē lib. 5. Ad hanc intentionem vʒ sicut iulep violatuʒ siru. vio. siru. de papauere. et ista possunt administrari permiscēdo cum aqua frigida aut cum aqua endi. Item laudat siru. de iuiubis. Iteʒ electuariuʒ restauratiuū descriptū a Gordonio et multa alia restauratiua. Electuaria sunt descripta a practicis precipue a modernis de quibus esset longum dicere sed inter cetera apud practicos modernos et excellētes viros laudatur vnum electuarium descriptum a Francisco de pedemontiū qd dicit esse expertū et confert tā in ethica febrili q̄ʒ in ethica senectutis. hec. n. electuaria restauratiua iuuant propterea vltra hoc q humectāt ēt

restaurāt: vñ Aui. vult ꝙ omnes medicine que ↄueniūt in tali febre ethica sint frigide ⁊ humide ⁊ cum hoc nutritiue. Item in hac intentione multum confert lac humanum qđ sugitur ab vbere aut lac asininum qđ apud aliquos magis cōmendatur pp humiditatem suam ⁊ eius subtilitatē vñ faciliter transit in nutrimētum ⁊ debet eligi asina iuuenis que sit in colore flaua propinqua partui p duos vel tres menses ⁊ eius lac sit bone substātie qđ cognoscit̄ cuȝ distillat̄ super vnguem aut speculum q2 nō extendit̄ vsus latera ⁊ dȝ nutriri asina ex herbis frigidis ⁊ hu. sicut endiuia lactuca ⁊ filibus. dosis eius sit icipiēdo prio a pauca dosi vt Auic. dicit. ʒ. x. postea deueniēdo vsqȝ ad. xxx. Franciscus de pede montiū incipit a quātitate. ℥. ij. ⁊ postea ascendit vsqȝ ad. ℥. iiij. aliqui a principio incipiūt a quātitate. ℥. ij. ⁊ postea ascēdūt vsqȝ ad lib. s. ⁊ ego do. ℥. iij. vsqȝ ad. iiij. ⁊ dȝ dari stomaco ieiuno. ⁊ cā pp quā experitur in modica quātitate est q2 ne sequat̄ lesio corpis ⁊ sequat̄ feb. putrida. Signa aūt lesionis sunt: augumētū sitis angustia anhelitus ⁊ caloris recepti apparēt. que quidem accidentia qñ sciunt̄ tunc abstinēduȝ est a lacte. ⁊ etiā est abstinēdum ab eo vbi feb. putrida cōiuncta fuerit sicut supra dictuȝ fuit nisi lac esset factū acetosuȝ ⁊ eēt hus exctum butirū. Modus aūt faciēdi lac acetosum est positus ab Aui. capitulo de cura ptisis ⁊ dȝ sumi stomaco ieiuno ⁊ dȝ esse nouiter mulctū ab vbere ne corrumpētur. Ab ex̄ vȝ inunctio facta ad dorsum cū olo violato ⁊ istud cōiter est in vsu apud me. Iteȝ laudat Franci. de pede montiū quoddā cerotum qđ dicit eē expertū cuius descriptio videatur ab eo. Item ↄfert

epithima ad pectus frigi. virtualr non tñ actualr vt dicit Nicolus ꝛ debet administrari ante cibũ vt Ras dicit loco superius allegato. laudatur ab auctore bal/neum ex aqua fri. sed vt dictũ est de mẽte Gentilis in caplo de cura putridaꝝ in generali apud moder/nos nõ est in vsu.
¶ Tertia intẽtio est ad dispositões complicitas cum ipsa feb. quaꝝ inter ceteras plurimum reperit febris putrida. vñ in casu isto interdũ oꝫ administrare solu/tiua que nõ cõueniũt in cura ethice vt ethica est cuꝫ fit inmãlis sed rõe putride que plurimũ causatur pp indigestiõem ex qua aggregãt supfluitates multe q̃ sunt a corpe euãde sed nõ cũ farmaco solutiuo forti pp timorẽ exiccatiõis ꝛ debilitatis virtutis sed cum farmaco solutiuo debili ꝛ leui euãdũ est qualia sunt cassia mãna mirabolani qꝫ fint ficci tamen laudant ab Isaac: sꝫ puto ꝙ dñt eẽ pmixti cũ medicinis leni tiuis dictis aut cũ siru. violato.
¶ Quarta intentio est correctio accidẽtiuꝫ cõiuncto rum cũ ipsa feb. ethica q̃ vtplurimũ sunt sicut sinco/pis fluxus vẽtris ꝛ tussis. vñ si fuerit sincopis curat dãdo aquã carniũ hedi aut aliaꝝ car. laudabiliũ sup/scriptaꝝ ꝛ pmiscẽdo secũ ꝺ succo pomoꝝ macianorũ ꝛ similiũ vtputa ꝺ succo granatoꝝ ꝛ cũ decia pte vini odoriferi. aut vt dicit Sera. det vitellus oui sorbilis ꝛ roret facies sepe cũ aqua ros. Fluxus vẽtris curat exhibẽdo in potu lac acetosuꝫ a quo extũ est butirũ. ꝛ silr exhibẽdo in potu trociscos de spodio constricti uos vt dic̃ Rasis loco sepe allegato. Et vbi mõ esset ventris stipticitas leniat vẽter cũ mãna aut cas. aut cũ deco. prunoꝝ ꝛ similiũ aut fiat clistere ex brodio

pulli aut vitellis ouo℞ cũ ȝu.rub.⁊ oľo vio. ⁊ tale cli/
stere est singularissimum ⁊ ego frequenter vtoꝛ ha/
bita intentõe ad restaurandum leniendũ infrigidan/
duȝ ⁊ humectãdũ. Tussis curatur si fuerit ꝑm ꝗ plu/
rimum contingit complicita cum fluxu ventris tunc
detur sirupus mirtinus ⁊ teneat sepe in oꝛe diadra/
gantum lambendo.

¶ De cura ethice senectutis.

Cura huius consistit in duabus intentioni
bus generalibus quarum pꝛima est circa
debitum regimen. secunda est circa admi
nistratioñe medicinarum.

¶ Pꝛima intẽtio aer debet esse calidus ⁊ humidus.
⁊ quomodo fiat satis dictum est in capľo de cura q̃r/
tane. Cibi sint cali.⁊ hu .facilis digestionis velocis
descẽsionis a stomacho ⁊ facilis penetratiõis ad mẽ/
bꝛa non habentes superfluam viscositatẽ opillantem
⁊ sint multi nutrimenti ⁊ isti sint sicut carnes pullo/
rum ⁊ vitelli ouoꝛum lac humanum qꝺ ab vbere su/
gitur aut lac asininum. lac enim multum ab auctoꝛi/
bus commendatur qꝺ tamen debet esse decoctuȝ cũ
lapidibus fluuialibus ignitis. tale.n. dicit Aui. eẽ vl/
timi nutrimẽti. ⁊ carnes supꝛascripte possunt pꝛepa
rari cum aliquibus speciebus puta cuȝ cinnamomo
gar. ⁊ similibus vt iuuetur digestiua membꝛoꝛuȝ na/
turaliũ vt stomachi ⁊ epatis. vnde cibaria taliter pꝛe/
parata melius digeruntur ⁊ tales species laudãtur
a Nicolo auctoꝛitate Constantini. Potus sit vinum
debile subtile odoꝛiferum non nimis antiquum ne

corpus deficeet ⁊ sit pauce quantitatis ne nimis gra
uetur stomachus. Motus ⁊ quies. modicus mo/
tus ⁊ facilis ⁊ paulatine factus in loco ameno est cō
ueniens. Somnus ⁊ vigilia. vitet vigiliaȝ precipue
superfluam quantum potest ⁊ adhereat somno quo/
niam iuuat humectando non tamen sit nimis super
fluus. Inanitio ⁊ repletio. abstineat a fame ⁊ siti ⁊ ie
iunio. sit tamen cibus modice quantitatis ita ꝙ non
sumatur multa quantitas cibi in vna vice sed partia
tur in multis vicibus ⁊ abstineat a coitu. Accidentia
animi. gaudeat ⁊ letetur ⁊ forte aliqua ira conuenit
vt dicit Nicolus.
¶Secuuda intētio que est debita administratio me
dicinarum. in ea conueniunt medicine que calefaci/
unt incipiendo semper a debilioribus ⁊ ascendendo
ad fortiores. medicine leues sunt sicut mel aut mel
rosa. fortiores sunt sicut ȝinȝiber conditum. ⁊ adhoc
fortiores sunt sicut diamuscus tiriacha ⁊ metridatū.
Ab extra vero fiat inunctio ad ventreȝ cum oleo ma
sticino aut nardino. De his etiam que per interius
sumuntur laudantur clisteria facta ex decoctione ca
pitum ⁊ peduȝ agni permiscēdo secum de camomil/
la aneto ⁊ similibus ⁊ decoqnēdo in dicta decoctiōe
postea ponendo de oleo sisamino aut de amigdalis
dul. quando dictum oleuȝ non potest haberi. nam ta
lia clisteria que sunt calida ⁊ humida ⁊ restauratiua
laudantur a Serapione ⁊ etiam ab Auicenna. ⁊ simi
libus clisteribus ego vsus sum in Augustino de bi/
scossis Papie ⁊ liberatus est. Laudātur etiā balnea
facta cum camomilla ⁊ similibus a Serapione posit]
⁊ ego feci addere in dicto balneo de capitibus ⁊ inte

stinis agni ꝛ inueni multum iuuare ꝛ multum impinguare. ꝛ sic est finis ethice senectutis.

De cura febris pestilentialis.

Cura febris pestilentialis in duabus consistit intentiõibus gñalibus. Quaꝝ prima est circa debitã administrationẽ in .vj. rebus non naturalibus. Scda est circa administrationẽ medicinaruꝫ conferentiũ in curatione eius quãuis paꝝ respiciat illã iuxta doctrinã Auic. in prin. capli signoꝛuꝫ feb. huius dicẽs. Hec feb. est quieta exterius cõturbãs interiꝰ ẜm plm pdominãs. Prima intentio aer debet esse decliuis ad frig. ꝛ potius ad siccũ q̃ȝ ad humidũ vt resistat putrefactiõi aeris ꝛ eius malignitati. fiat ergo sic. roꝛet camera aut locus habitationis ex aceto ꝛ aqua ꝛ p̃cipue ro. ꝛ cum sandalis ꝛ cũ camphoꝛa nisi vehemens eẽt instantia vigiliaꝝ aut multũ timeret de pꝛostratõe appetitus que dispositio sepe ꝯtingit in patientibꝰ feb. pestilentialẽ in quo casu vitanda tunc eẽt camphoꝛa iuxta possibile qꝛ deicit appetitum. conuenit etiã ponere in camera de folijs salicũ ꝛ vitium iuxta modũ positum cum alijs caplis maxime in caplo de cura tertiane pure. ꝛ vt dicit Nicolus bonum est qꝛ infirmus transpoꝛtet de vna camera ad aliã odoꝛiferã ꝛ postea camera rectificet ẜm modum dictũ. Cibi debent esse facilis digõnis ꝑpter debilitatẽ virtutis q̃ cõmuniter coniũgit ꝑpter venenositatẽ materie: ꝛ io debent esse tales vt possint bene digeri. vnde cibi q̃ conceduntur in hac egritudine pꝛimo incipiendo a pane cũ sit in cõmuni vsu magis q̃ȝ alij cibi ꝛ fere in oĩ

egritudine

egritudine dz esse panis d bona farina z bene fermẽtatus z in quo tpe fermẽtatiõis ponaẽ parum aceti. Fercula sint sicut ptisana ordei z panatella prius bñ lauando panem ter aut bis scdm modũ dictum alias precipue in cura tertiane pure. Itẽ laudatur fere ab omnibus auctoribus medicine lac acetosum a quo ẽ extractũ butiruz. Carnes que cõceduntur sunt sicut carnes hedi aut vituli aut vitule lactantis. Itez carnes pullorum fasianoz perdicum auium paruaruz z minutarum: z debent esse dicte carnes preparate assando z non elixando nec debẽt esse multũ pingues z vnctuose. nam elixa z vnctuosa vitari debent quãtum possibibile est vt dicit Nicolus z debẽt esse preparate cum aceto seu cum aliis rebus acetosis vt cũ agresta sicut arantij aut limonum z similiuz z debent comedi actu frigide. omnes enim cibi z etiam potus vt dicit Nicolus debent esse actu frigidi. Olera que conueniunt sunt sicut blites endiuia lactuca portulaca cicorea z acetosa precipue. z ista etiam conueniret preparare cũ reb⁹ dictis acetosis. conceduntur ẽt vitelli ouorum similiter preparati cum aceto z aliis rebus acetosis dictis vt vult Rasis in diuisionibus. Fructus qui conceduntur sunt sicut limones pruna arantia succus citri granata muza aut acetosa pruna mediocriter matura. Ista tamẽ debẽt sumi in modica quãtitate z sepe nisi aliquod accidens impedierit vt dicit Franciscus de pedemontiũ. Potus sit aqua ordei actu frigida z cum succis predictis vt granatorum z similium vt dicit Franciscus de pedemontiũ z vt dicit sint in quãtitate multa ne eorũ paucitate inflamment z sitim augeant nisi fuerit qd prohibeat. Item vt dicit Auicen. conuenit acetum mi

r

Aqua fri. xtum cum aqua frigida. ¶Item aqua frigida multa & subito bibita in vna vice aut in pluribus vicibus: illa enim vt dicit est iuuatiua valde. pauca autem frequenter bibita fortasse nocet & est quia excitat caliditatem & non extinguit sicut facit aqua plurima tamē vt puto hoc debet intelligi q̄ dat aqua in multa quātitate ratione medicine non autem ratione pot9 permixti cum cibo quoniā talis aqua in multa quantitate exhibita sua grauitate faceret descendere cibum indigestum. ¶Conceditur etiam vinum granatorum cum aqua veri frigoris a Gulielmo in practica sua. conceditur etiam a Rasi vinum album odoriferum cui sit admixtum quintuplum aque frigide dulcis. & hoc in diuisionibus. Franciscus de pedemontium dicit q̄ vinum debet esse album acerbum permixtū sm̄ q̄ exigit dispositio feb. & tollerat dispositio stomachi. & vbi non reperiretur vinū albū dicit Nicolus q̄ loco eius posset dari vinum rubeum ponticum & odoriferum. ¶Motus & quies. quiescat eger & non moueatur quantum possibile est ne necessitas attrahendi aerem malum pestilentialem augeatur. ¶Somnus & vigilia. dicit Nicolus q̄ debent vitare vigilias & pro posse dormiant in loco odorificato nisi accidens profunditatis somni dormitioni contradixerit. Franciscus autem de pedemontium in hoc aliqualiter videtur aduersari Nicolo quia dicit q̄ parum dormiant & magis vigilent vt caliditas interior ad extrema trahatur. Sz pro concordia puto esse dōm q̄ glibet processit cum estimatiua sua hn̄do cōsiderationem ad virtutem etatem &c. ¶Inanitio & repletio. vitari debet repletio superflua. vnde Auicē. dicit q̄ cibi multi sunt mali: quia ex eis fit additio

materie morbi. debet tamen se abstinere a fame vt vult Gulielmus qui etiam vult ꝙ omni die eger ha beat lenitionē ventris. sint ergo cibi pauce quanti tatis in vna vice ⁊ cibetur pluribus vicibus in die naturali vt fiat malorum spirituum regeneratio que est necessaria propter corruptionem festinam quam recipiunt. vnde spiritus non sufficiunt pro sustenta tione virtutis. ⁊ ideo vt fiat eorum regeneratio ne cessarius est cibus in parua quantitate vt dictum est ⁊ facilis digestionis. ⁊ cogendus est patiens ⁊ inui tandus ad sumendum cibum. nam dicit Auicen. ⁊ restaurentur ad comedendum idest inuitentur ⁊ co gantur. ⁊ postea subiungit. ⁊ plurimi eorū qui viri liter comedunt ⁊ violenter ⁊ si non appetunt absol uuntur ⁊ viuunt. Accidentia animi. caueat a malis ⁊ suspectuosis passionibus animi ⁊ teneatur in spe bo na cū gaudio ⁊ leticia ⁊ ānunciatione rerū delectabi lium ⁊ pn̄tia dilectorꝫ ⁊ etiam illorꝫ qui liberati sunt a pestilentia.

¶ Cura quātū ad medicinalia cōsistit in sex intētio nibus. quarꝫ prima est alteratio caloris febrilis. scd̄a est cōfortatio mēbrorꝫ principaliū maxime cordis ⁊ spiritus ⁊ eorꝫ depuratio. tertia ē euacuatio materie peccātis. quarta est digō ipsius. qnta est diuersio va porꝫ a corde ⁊ pororꝫ aptio. sexta est accn̄tiū correctio.

¶ Prie due intētiōes complent̄ dādo in potu troci scos de camphora cū acetositate citri vt dicit Ras decimo Alman. ⁊ quos trociscos etiā laudat Auicē. ⁊ vbi nō habēs acetositatē citri loco eiꝰ capiat̄ aliqui succi frigidi vtputa granatorꝫ aceto. ⁊ similiū. aut vt vult Auicē. detur cum aqua ro. Itē ad hanc intentōēz cōuenit zucharū ro. confectio triasanda. ⁊ ista debent

dari a principio vsq3 ad finem.nam l3 non conueniāt stiptica a principio feb.putride vt vult Auicē.in ca. putridarum in generali.in feb.tamen pestilētiali gratia exiccatiōis humiditatis superflue putrefacte aut apte putrefieri ⁊ gratia etiam putrefactionis membroꝝ principaliū ⁊ spūū3 ꝯueniūt dicta stiptica.Idē dicit Nicolus ꝙ iste due prime intentiones non sunt postponende imo a principio vsq3 ad finem impleri debent quātum est possibile.Ab extra vero conuenit epithima factum ex aqua rosata ⁊ aqua buglose cum sandalis ⁊ in summa fiat sicut dictū est in alijs capitulis ⁊ precipue in cura causonidis.

¶Tertia intentio que est eūo materie complet cum eūone que d3 esse eradicatiua nisi debilitas virtutis dissentiret que vtplm̄ accidit in fe.pestilentiali pp venenositatē materie ex qua virtus debilitat.s3 vbi virtus pmitteret esse fienda3 eradicatiue sicut eēt in mā furiosa fiat.sufficiat igit ꝯsiderata virtutis debilitate eūo minoratiua nō qde3 parua sed sufficiēs aut saltē quo ad bonā parte3 materie eradicet siue talis eūo fiat cū flo.seu cum farmacia ⁊ talis eūo debet fieri cū medicina respiciente materiā ꝓpria3 ⁊ nō solum cu3 medicina leniente qd̄ satis Aui. dedit intelligere cū dixit.o3 vt incipiat in eo ad eūandū.nō dixit leniēdū nec digerēdum.cōueniens est igit euacuatio materie ꝓprie a prin.⁊ nō expectata digestiōe.Unde si materia fuerit sanguinea aut sanguini cōmixta fiat flobotomia ⁊ prīo de basilica dextra deide de sinistra iuxta doctrinā Aui.vndecima tertij ca.de curatōe egritudinum cordis in generali.nam flobotomia facta primo ex basilica dextra euacuat repletionē existentem circa coꝛ .facta vero ex sinistra euacuat vapores existētes

circa cor. dz tamē ante flobotomiā p̄mitti clistere le/
nitiuū ex regula generali habita ab auctorib⁹ medi/
cine ꝛ p̄cipue ab Aui. qui vult ꝙ stāte necessitate flo.
ꝛ farmacie. s. lenitiue p̄mitti dz farmacia. s. lenitiua. ꝛ
qr intentōe habita ad leniēdū clisteria sunt magis di
lecta vt Aui. dicit. c. de cura putridaꝝ in generali. iō
clistere lenitiuū primo p̄mittēdū ē. Si vero mā fuerit
alia a sanguine aut a sanguine separata tūc fiat eūo
cuȝ medicinis respiciētib⁹ materiā ppriā que medi/
cine tñ sint bñdicte vt dic̄ Nicolus auctoritate Auē/
zoar. Unde in mā colerica fiat eūo cuȝ reubarbaro ꝛ
māna. Si vero fuerit mā flegmatica eūes cū agarico
precipue quia attrahit materiaȝ a membris spiritua/
libus. vnde Auicēna in ð viribus cordis ꝯnumerat
agaricum inter medicinas cordiales. Si vero mate/
ria fuerit melancolica euacuetur cum sene polipodio
epithimo aut mirabolanis indis. Et si materia fue/
rit adusta euacuetur cum reubarbaro ꝛ fumoterre ꝛ
aqua casei. Et si materia fuerit mixta euacuetur cum
sensitiuis medicinis permiscendo eas adinuiceȝ ꝭm
diuersitateȝ materierum mixtarum postea minorata
materia deueniēdum est ad aliam intentōeȝ vt infra.
¶ Quarta intentio est digestio materie que remansit
post euacuationeȝ minoratiuā ꝛ completur digerēdo
digestiua diuersa ꝭm diuersitatē materie taliter tamē
ꝙ quodlibet digestiuū recipiat acetum vt dicit Nico/
lus ꝛ etiam de aliȷs medicinis resistentibus putrefa
ctioni de quibus dictum est supra. De digestiuis aūt
conuenientibus sunt sicut sirupus de acetositate citri
ꝛ sirupus acetosus. s. quē Frācíscus de pedemontiū
ponit pro digestiuo ꝛ quē ego facio administrare fe/
re in omni materia digerēda. postmoduȝ digesta ma/

teria restat euacuare residuū eius in totū vel ſm par
tem vt virtus permittit & necessitas exigit.

¶Quinta intentio est diuersio materie ad exteriora
que precipue videtur esse cōueniens vt vult Auicē.
quando patiens deuenit ad hoc vt hipocundria eius
tendātur & extrema infrigidentur & prolongantur vi
gilie & fit permixtio mentis & videmus pectus & qđ
est supra ipsum eleuari tunc autem dicit necesse est
admistrare regimē trahens caliditatem ad exteriora
cum fricationibus & calefactionibus & similibus vt
diuertantur vapores qui retinentur in membris spi
ritualibus & alijs membris interioribus causantibꝰ
predicta accidentia.

¶Sexta intentio est correctio accidentiū que vtplu
rimum coniungunt cū febre pestilentiali. & ista sunt
sicut vermes propter fugam eorum a materia vene
nosa & propter eorum generationem ex materia pu
trefacta & corrupta. Item prostratio appetitus pro
pter malas materias & corruptas in stomahco existē
tes. Item sincopis propter destructionē & corruptio
nem spirituum a materia venenosa. Si igitur fuerit
vermes fiat clistere ex decoctione sebesten. Item de
tur decoctio de cornu cerui adusto qđ est multū vsua
le precipue apud me. Item conuenit sorbire aliqđ
aceti tempore somni ex sententia Auicen. capitulo
de signis vermium. Si fuerit prostratio appetitus
fiat sicut dictum est in cura febris flegmatice. Si fue
rit sincopis fiat sicut dictum est in capitulo de cura fe
bris sincopalis, & sic est finis.

Cura variolarum ⁊ morbillorum qui morbili apud Auicenam dicuntur variole colerice consistit in duabus intentionibꝰ generalibus. quarum prima est circa debitã administrationem in sex rebus nõ naturalibus. secũda est circa medicinalia.

¶ Prima intentio in principio ⁊ ante apparitionem earum aer debet esse temperatus aut ad frigiditatez declivis vbi iquietudo aut inflãmatio eẽt vehemẽs. cum autẽ apparere inceperint ⁊ similiter in processu eoruz custodiendus est patiens ab aere frigido ⁊ ingeniandu; est vt stet coopertus cum pãnis precipue coloris rubei maxime de scarlata. nam in eis est proprietas extendendi materias calidas ad exteriora cũ frequenter aspiciuntur. nõ sit tamen coopertura talis ꝙ grauet infirmum aut ipsum debilitet. sed illud quod de aere calido dicitur conuenire post apparitionem earum debet intelligi nisi patienti acciderit tremor ⁊ sincopis ⁊ cum magna inflãmatione caloris febrilis: quia tunc ponendus esset patiens in aere frigido vt cor eius tempereiur. Cibi sunt diuersificandi ꝑm diuersitatem temporum morbi. nam in principio ante apparitionem earum conueniunt sicut lẽtes excorticate ⁊ decocte cum aceto ptisana ordei amilum lactuce cum aceto aut cum agresta portulace cucurbite. ⁊ in dicto tẽpore vitẽtur carnes ⁊ vitelli ouorum sorbilium donec feb. omnino mitigetur vt vult Rasis vigesimo continentis nisi vt dicit Nicolus casus virtutis exigeret quo casu tunc conceduntur sed preparentur cum agresta aut similibus acetosis. Potus in dicto tempore scilicet principij ante earum ap

pitionē fit sicut aqua ordei aut iulep violatū aut ros.ꝛ in sūma ꝯueniunt cibi ꝛ potus dicti in cura feb.pesti lentialis:tñ añ cibos dictos ꝯuenit ꝑponere aliquos cibos lenientes vt spinachia ꝛ similia vt exhibēdo si cut cass.ꝛ mānā ꝛ similia vtputa infusionē prunorū. nā vt dicit Aui.opꝫ vt in principio nā sit lenis.ē enim eius lenitio iuuatiua valde sicut constrictio ē nociua valde ad hanc intentionē.s.lenitioneꝫ ventris.vltra predictas medicinas singularissime valent tamarin di qui multum ab auct.comēdati sunt in hac cura in intentione euacuationis ꝛ lenitionis ventris.ꝛ pre cipue ab Aui.quia cum hoc ꝙ sunt lenitiui sunt etiā extinctiui caloris ꝛ ebullitōis māe sedatiui.post etiā earum appitioneꝫ ꝛ in tempore declinationis feb.cō ueniunt cibi temperati aut ad aliquaꝫ caliditateꝫ dcli nantes:vnde tunc conueniūt carnes auium laudabi lium vt pullorum ꝛ pullaruꝫ ꝛ similiuꝫ.laudantur ēt tunc vitelli ouoꝝ sorbiliuꝫ.Et potus conueniēs per tunc sit vinuꝫ albū potius ꝗ̄ rubeū vt vult Nicolus ꝗuis Fran.de pedemontiuꝫ videatur laudare rube um.ego autem vtor albo ꝛ adhereo in hoc opinioni Nicoli quoniā est magis apitiuū ꝛ ceteris parib⁹ mi nus calidū ꝛ sit permixtum cū aqua calida cocta.vinū tamen ante earum appitioneꝫ nō debet dari si patiēs pōt ab eo excusari ꝙ si nō in dicto tpe.s.principij añ eaꝝ appitionē sit rubeū ꝛ stipticum vt dicit Nicolus. post etiā appitionē dictoꝝ morbilloꝝ ꝛ variolarū vi tandi sunt cibi ꝛ potus lenitiui.nam vt voluit Rasis xx.continentis post eōruꝫ exituꝫ nullo modo exhibē dum est aliqd mollitiuuꝫ:quia sepe in fine morbi ac cidit fluxus ventris vt testātur aucto.medicine preci pue Rasis loco allegato ꝛ frequenter apud me visuꝫ

est in experiētia. Motus et quies. motus temperatus et in aere temperato factus et vbi non flent venti i prin cipio morbi et similiter in declinatione conuenit. et similiter fricatio sub coopertura pānorum facta quia poros aperit et vapores excludit et materiam ad exitum preparat vt dicit Nicolus. Somnus et vigilia. somnus sit temperatus ante apparitionem earū; sed quando incipiunt apparere minuat somnus propter causā notā et augeatur vigilia. Inanitio et repletio. vitetur replēo superflua tam cibi q̄ʒ potus et vitet coitus. Accidentia animi. vitetur sollicitudo tristitia ira furor: licet forte aliqualis ira parua post earum apparitionem non esset illaudabilis: studeat tamen pro posse gaudere.

Motus et quies Somnus et vigilia Inanitio et repletio Accidentia animi

¶ Quantum ad medicinalia cura consistit in quattuor intentionibus generalibus. quarum prima est ad causam siue materiā morbi. secunda est ad morbum. tertia ē ad accidētia applicata. quarta ē custodia quorundā membrorum a nocumento eorum.

¶ Prima intentio que est ad causā siue materiā stat in tribus intentionibus. quarum prima est ad equationem siue ad digestionē materie. secunda ē ad euacuationem eius. tertia est ad diuersionem materie ad exteriora.

¶ Prima intentio prime intentionis generalis que est digestio materie diuersificari debet s̄m diuersitatem temporum morbi quātū. s. ad principiū eius. s. añ apparitionē variolarum vel morbillorum et quātū ad tēporis processū et apparitionē earum. nam ante apparitionem earum siru. digestiuus qui conuenit debet eē ingrossatiuus materie facientis morbum et prohibitiuus ebullitionis materie. vnde in cāu isto sanguine existē

te subtili ⁊ colerico vel in quo dominat᷑ colera ⁊ pꝛo/
pꝛie in moꝛbillis ⁊ non existente materia furiosa que
possit expectare digestionem fiat digestio cum infri/
gidantibus ⁊ inspissantibus sanguinem. in quo casu
concedit Auicē. sirupū de dactilis imaturis qui sirु.
apud nos non reperitur. ⁊ ideo vt puto loco eius po
test exhiberi siru. de iuiubis aūt de succo acetoso aut
de acetositate citri. ⁊ isti duo sunt multū vsuales apḋ
modernos pꝛacticos. potest etiam dari sicut sirupus
de ribes aut sirupus rosa. aut sirupus ḋ granatis ace
tosis ⁊ cū aquis conuenientibus vt poꝛtulace lactu
ce ⁊ similium. Si vero sanguis fuerit grossus ⁊ etiā
pꝛecipue ante tempus appitionis eoꝛum. in quo ca/
su Franciscus de pedemontium concedit decoctio/
nem feniculi ⁊ anisi. credo ꝙ loco istius decoctionis
conueniret sirupus de bisantijs quo ego cōmuniter
vtoꝛ in casu isto ⁊ sine aceto pꝛopter timoꝛem fluxus
ventris ⁊ excoꝛiationis intestinoꝛum. Aque que pos/
sunt permisceri cum dicto sirupo sunt sicut aqua en/
diuie feniculi ⁊ similium diuersificando eas in cali/
ditate maioꝛi aut minoꝛi ꝺm diuersitatē coꝛpoꝛis in
complexione eoꝛum. ⁊ ꝺm diuersitatē materie in mi
noꝛi aut maioꝛi grossitie. ⁊ ꝺm diuersum gradum ca/
loꝛis febꝛilis. ⁊ in casu isto. s. post apparitionem ea/
rum ⁊ eoꝛum ⁊ similiter in pꝛincipio apparitionis
eoꝛum ⁊ earum laudatur ab Auicenna inter ceteras
medicinas vna decoctio que est multum in vsu apud
pꝛacticos modernos ⁊ pꝛecipue apud me ⁊ que est
secunda ab eo posita ⁊ que vt dicit expellit calidita/
tem a partibus coꝛdis ⁊ pꝛohibet pulsum coꝛdis ⁊
hoc facit expellendo materias ad exterioꝛa. hec tamē
exhibitio pꝛouocantium ⁊ aperientium debet fieri

post flobotomiam si flobotomia expedit idest consentiat particularia de flobotomia fienda vt virtus etas &c. oportet etiam precessisse lenitionem ventris vt dicit Rasis loco allegato. debent etiam hec prouocatiua diuersificari secundum intensionem et remissionem feb. vt satis dictum est. et secundum diuersam dispositionem pororum corporis in apparitione et constrictione eorum. et secundum diuersitatem materie in subtilitate et grossitie eius vt dicit Nicolaus.

¶ Secunda intentio est euacuatio que quantum ad opus et intentionem medici debet esse prima: quia cum materia sit sanguinea aut sanguini commixta et vt presupponitur apta per flobotomiam euacuari: ideo ab ea incipiendum est nisi natura per se euacuet per nares aut hemoroidas aut menstrua et stantibus conditionibus requisitis et consentien. ad eam vt virtus etas &c. et vbi non posset fieri flobotomia ponantur sanguisuge proprie in natibus spatulis et dorso vel ponantur ventose super spatulas cum scarificatione et hoc est magis vsuale et securius. Spatium vero temporis ad quod possumus peruenire ad faciendum flobotomiam non potest punctualiter assignari. nam Auicenna dicit quod spatium flobotomie est vsque ad quartam diem tamen aliquando fit in secundo die aut tertio aut primo ideo medicus debet esse sollicitus ad flobotomandum ante eorum apparitionem: quia post eorum apparitionem est flobotomia necessaria. et eam Auicen. et Rasis pro tunc prohibent nisi vehemens fuerit repletio et dominium materie superfluentis. dicit Auicē. tūc. n. flobotomatur quantitate que exiccet. i. educat illud superfluum ita quod quare videtur velle quod nō fiat flobotomia magna et que flobotomia videtur que-

nire respectu cause antecedētis solum ⁊ non respcū cāe ꝯiūcte q traheret ad interiora ⁊ illud d: de flobotomia.s.ꝙ stante repl'one cōuenit flobotomia nō ob stante tpe apparitōis eaꝝ ⁊ respectu māe antecedētis. idē puto eē dicēdū de eūone cū farmaco solutiuo respiciēte mā͂ʒ ꝓpriā.s.colericā ꝑmixtā cū san.⁊ q̄ p flo. ꝑfecte eūari nō poterit talis.n.eūo dʒ fieri cū facilitate puta cū māna tamarindis ⁊ sillibus ꝓut cōcedunt auctores medicine ⁊ ego multotiēs deuenio ad exhibitionē reubar.in infu.⁊ hoc fuit in magr̄o Carolo d caruis fratre phisici ducis orliēsis ⁊ a paucis diebus citra dedi in sb̄a filie parue Joānis de biscossis ⁊ sic aliter opatus sum in aliȷ̄s.iter ceteras tn̄ medicinas laudātur tamarindi ꝑdicti q: cū solutiōe sua sunt sedatiui acuitatis māe colerice destructiui.⁊ lʒ Raſ.x. al.dicat ꝙ sumope cauenduʒ est post apparitionē variolarū ⁊ morbillorūʒ nō detur aliud qḋ ventreʒ soluat.hoc vt alias dixi dʒ intelligi nisi mā͂ sit superflua sicut de flo.dictuʒ est.⁊ sic ēt dicit Nicolus.vel alr̄ vt puto posset rn̄deri ꝙ Rasis loquit̄ de solutiuo forti eūando mām̄ exoluendo ⁊ hoc pp timorē fluxus q cōiter accidit in ista egritudie vt dictū est.sʒ cum medicinis lenibus non inconuenit facere eūonem siue morbus fuerit in prin. siue in ꝓcessu post appitiōeʒ variolaꝝ ⁊ morbilloꝝ ⁊ precipue cū tamarindis.naʒ in prin.cōpetit talis eūo cū medicinis leuib⁹ ⁊ lenitiuis ad educenduʒ māe feculentas intestinales ⁊ ad mollificādū venas primas.ꝗ meseraicas.⁊ in ꝓcessu ad educēduʒ māe que remanserūt ⁊ nō potuerūt ꝑfecte eūari per flobo.vt statim dictū est.nō existēte vō mā͂ supflua nullo mō cōpetit eūo cū medicis fortib⁹ nec ē leuibus in ꝓcessu post earū apparitioneʒ ita ꝙ

ét protūc cessandū est ab omni euōne. ita ꝙ et a clistē rijs vt dicit Nicolus qꝛ talia euātia; diuertūt mām ad ꝯtrium. ꝛ hoc puto esse itelligēdū nisi vētris stipticitas ꝯiungeret qd rarissime accidit imo vtplurimū cōiungit fluxus ven. quapropter i dicto tpe. s. appitionis eaꝝ abstinēduꝫ est ab inūctōibus ꝛ emplis vt dicit Aui. Et silr itelligēdū est de oppillatiōibꝰ vt volunt auc. medicie ꝛ pcipue Aui. ꝛ hic modus curationis obseruat pcipue apud practicos modernos.

¶ Tertia intentio siue vltima prime intētionis gnālis que est diuersio māe ad exteriora ꝯpletur p administratōeꝫ reꝝ calidaꝝ. s. aeris calidi aut saltē ad ca. decliuis ꝛ cū inspectōe rerū ru. ꝛ cū medicinis puocātibus de qbus supra dictū est maxie cū. d. facta ab Aui. q est descriptio scda de qua facta est mētio in digestione māe. ad hāc intētōeꝫ valēt vētose cū scarificatōe qs vidi aliqñ ꝯferre multū maxie in dño Antonio de barachis. ꝛ Aui. laudat odorare crocū sꝫ hō nō est in vsu. ꝛ i hoc tpe appitiōis variolaꝝ ꝛ morbilloꝝ phibēdus ē patiēs ab omni re repellēte materiā ad interiora ꝛ oppillāte. ꝛ iō Aui. protūc phibet dictorum admīnistratōeꝫ que qñqꝫ fit in feb. maxime acuta vtputa ad dorsuꝫ cuꝫ oleo vio. maxime in pueris vt dictū fuit de mente Gen. super caplo de cura putridarū in generali pp quā cām in tpe appitiōis eoꝝ prohibeo semp administratōeꝫ epithimatuꝫ sup mēbra principalia q cōiter in febribꝰ administrari solent nam in administratiōe pdictaꝝ medicinaꝝ est timor de subita constrictione anhelitus ꝛ de malo fluxu ventris ꝛ de mictu sanguinis vt vlt Auic. ꝛ similiter Rasis. xviij. continentis.

¶ Scda intentio principalis q est ad morbū. s. ad va

Abstinentia ab emptris in vitiōibus

riolas post cōplemētū appītōis eaꝝ in casu isto qnqꝫ sunt bñde intentōes qbus parū aut nihil fere egent morbilli. Quaꝝ prima est maturatio eaꝝ. Scđa post eaꝝ maturatōez aptio eaꝝ. Tertia post aptionez eaꝝ exiccatio si fuerint magne. q2 si fuerint parue necessaria nō est talis exiccatio. Quarta ē vt subueniat vlceri succedēti. Quinta ꝛ vltia ē curatio vestigioꝝ earū ꝛ concauitatis earum.

¶ Prima intentio que est maturatio cum pertranseunt septimā diē vt vult Aui. ꝛ in nona die nō cōplete maturāt oꝫ ꝙ artificialiter prouideat qđ fit faciendo decoctōez caricaꝝ passulaꝝ enucleataꝝ dactiloꝝ pinguiuꝫ ꝛ cū dicta decoctōe fomentādo eas. est etiā alia decoctio. s. maluaꝝ altee fenugreci seminis lini ꝛ similiū. aut vt voluit Ras. xviij. cōti. suffumiget facies in locis variolaꝝ cū aq̄ ca. in q̄ decocta sit camomilla. ꝛ ego alias feci fieri istā. d. in q̄ ifundebant pectie lini ꝛ supponebant locis variolarū. nam vltra iuuamentū maturationis sequebatur iuuamentum sedationis doloris earum.

¶ Scđa intētio q̄ ē eruptio eaꝝ post maturatōez vbi a nā nō rūpant tūc vult Aui. ꝙ h̄ fiat artificialr̄ vt cū acubus aureis pungēdo in duob⁹ aut tribus locis ꝛ auferat ab eis humiditas fluens cum coto ꝛ leuiter ipsuꝫ applicādo sine violētia ꝛ cōpressione aut loco pūciure dictarū acuū incidant forpicib⁹ vt quidā faciunt remouēdo modicū đ pelle eaꝝ ne remaneat in eis mā̄ putrida sꝫ tota ab eis effluat absqꝫ expssione ꝛ hoc frequēter vidi facere ꝛ talis eruptio solum hꝫ fieri in magnis q2 pue soluꝫ indigēt exiccatōe mā̄eꝝ post eaꝝ aptiōem cū remanētia multe humiditatis ꝛ sordiciei ēt exiccatione indigent.

¶ Tertia intentio que est exiccatio earuz fieri potest multis modis primo cũ aq̄ salis in qua est virtus croci vt dicit Aui. Item cũ aqua.d.tamarisci lentiũ et rosarum in qua aq̄ infunditum cotũ ponatur sup eas. hoc enim maturat et exiccat vt dicit Aui. et eas cadere facit cum velocitate. talis eiz exiccatio vbi fuerint variole magne nõ dz fieri ante maturationẽ sup. et aptionem qr tunc vehemẽter augeret dolorẽ vt vult Ras. loco allegato.s.xviij.cõti. Item ad hãc intentõez exiccatõis suffumigatio facta ex tamarischo est iuuatiua valde vt dicit Aui. Itez si fiat cũ oliuarum folijs desiccat eas vt dicit Rasis loco pallegato. Alius modus exiccationis vt vult Aui. fit p dormitionẽ patientis sup farinaz croci milij fabe et ordei. et melius vt ista ponãtur implendo culcitrã que sit rara ex p̄dictis reb9 vt penetret eorum virtus. et qñ querimus exiccatõez prĩc vitandũ est oleum qr est maluz vt dicit Aui. qr phibet exiccatõez. verũtñ facta zueniẽti exiccatione vbi cortex variolarum essz fedus qui remansisset desuper in modũ escare inũctio multotiẽs facta cum oleo cõmuni tepido cuz modico croci videtur esse conueniens et hoc remedium ponitur a Rasi.x. Almã. et ego plu ries feci hoc administrare et vidi cõferre et sedare dolorem. et debent prohiberi patientes ne scalpent se ne remaneant vestigia rupta et concauitates vt dicit Nicolus. que si remanserint remoueantur ẽm modũ statim dicendum.

¶ Quarta intentio.s. vlceris curatio fit cum vnguẽto facto ex cerusa et albumĩe oui et oleo ro. aut cũ vnguento de cerusa et litargirio vt dicit Aui.

¶ Quinta intentio.s. vestigiorũ et cõcauitatuz curatio. ad vestigia remouenda cõuenit aqua sublimatio

nis pedũ vitulorum radicũ serpentarie ⁊ florum fabarum cum aqua rosata aut aqua limonum aut citrãgulorũ.ẽt cõuenit vt dicit Nicolus ⁊ multa alia sunt ab auctoribus medicine posita precipue ab Auicẽ.⁊ a Fran.de pedemõtium tam simplicia q̃ȝ cõposita ꝺ quib⁹ eẽt prolixũ narrare. Ad cõcauitates eorꝫ remouendas dicit Frã.ꝺ pedemõtiũ ꝙ si remãserit nõ replebunt q: vlcerauerũt interiora.s.cutem ⁊ mirach q̃ cũ sint de radicãtib⁹ mẽbris.s.spermaticis nõ restaurantur. Nicolus tñ ponit regimen dicens ꝙ adiuuat regimen impinguãtiũ ⁊ iunctio facta ex carne testudinum marinarꝫ adustarum ⁊ subtiliter tritarum ⁊ mixtarum cum oleo.

¶Tertia intẽtio gnãlis que est circa correctionem accñtiũ cõiũctorꝫ cũ variolis ⁊ morbillis ⁊ lȝ plures sint que pñt cõiũgi ꝺ qb⁹ẽet ꝓlixũ narrare tñ tangẽt solũ ista que vtplꝰ̃ euẽire solẽt ⁊ de qb⁹ cura magis est adhibẽda.q̃ accñtia sunt sicut iflãmatio caloris febrilis. sincopis.flux⁹ vẽtris.pũctio in plantis peduȝ aut ĩ palmis manuũ. Si igit̃ fuerit iflãmatio ita ꝙ nõ obstãte dimissiõe rerꝫ calefaciẽtiũ tã int⁹ q̃ȝ extra tpe appritiõis earꝫ ⁊ ista iflãmatio nõ minorat̃ imo poti⁹ auget̃ postq̃ȝ feb.cessauit sȝ iterum redit sicut prius in quo casu tunc redeũdum ẽ ad flo.s.basilice aut vene cõis aut saphenarꝫ. Si fuerit retẽtio hemoroidarꝫ aut mẽstruorꝫ ⁊ ad admĩstratõeȝ ifrigidãtiũ sunt sicut dictũ est supra ⁊ inter cetera sirup⁹ vio. ẽ vtilis ĩ casu isto. Si fuerit fluxus ventris dẽt trocisci de spodio cũ seib⁹acetose ⁊ de silibus vt dicit Rasis in diuisionibus. Si fuerit sincopis curet̃ sicut dictuȝ fuit in cura febris sincopalis. Si fuerit pũctio plante pedũ aut palme manuuȝ ponant̃ dicta membra assidue in aqua

aq̃ calida vt dicit Nicolus ⁊ ego vidi multũ ꝯferre.
¶ Quarta intẽtio gnãlis est quorũdã mẽbrorꝫ custo/ dia ne ledant̃ aut si aliqua ex eis fuerint lesa eorꝫ le/ sio remoueatur que sunt sicut oculi sicut sepe accidit ne.s.incurrant obtalmiaꝫ aut aliquod vestigiũ maluꝫ in oculis ꝑpter qḋ frequẽter visum fuit aliquos ami fisse visum. Est ẽt custodiẽdus eger ne incurrat squi/ nãtiaꝫ aut vlcus in meri aut aliquã aliã malã egritu/ dinem in dictis mẽbris. ẽt nares q̃nq̃ vlcerant̃. Itẽ pulmo ⁊ mẽbra pectoris ne patiẽs suffocet̃ aut ptisiꝫ incurrat vel aliquã aliã malam egritudinẽ. Si igitur timeamus de lesione oculorũ omissis multis alijs medicinis ab auctoribus medicine positis precipue ab Aui. cõuenit admĩstrare aquã ro. in qua sit isusuꝫ sumach. hoc.n. remediũ a multis auctori. medicine ẽ maxime laudatũ ꝑcipue a Rasi ⁊ ab Aui. ⁊ ego vtor aliquãdo hoc medicamĩe ⁊ sepe vtor aqua ro. siue su mach ⁊ facio ponẽ de zucharo candido nec vsq̃ nũc sum vsus alio medicamine ad istam intentionem ⁊ facio distillare ad intra oculos cũ coto isuso in dicto medicamine ⁊ postea ponẽdo liquorem ad intra ocu lum aut cum pẽna de plumis. Ad guttur fiat garga/ risma cũ diamoron ⁊ aqua ro. ⁊ hoc est in vsu. aut cũ succo granatorũ ⁊ hoc est etiam vsuale ⁊ medica/ men satis delectabile de quo cõiter vtunt̃ pricipes. Et vbi in gutture eẽt dolor aut excoriatio eger non gargarizet sed vt dicit Nicolus potius paulatine su gat de dicto medicamine. vnde Auicẽ. dicit ꝙ q̃n pa tiens cõquerit̃ de dolore ꝙ tũc lambat de rebꝰ eorũ s. aliud post aliud; ad nares ne vlcerent̃. Auic. laudat vt extra fiat epithima super nasum qḋ sit factuꝫ ex aq̃ decoctionis rosa. sandal. al. ⁊ rub. etiam conuenit ꝺ

Aqua rosa cum sumach

Aqua rosa cum succo granatorum

dicta decoc. ad intra nares ponere. Item odorare acetum solū ⁊ est multi iuuamenti vt dicit Aui. ⁊ vbi nares essent vlcerate cōuenit cerotū factū ex oleo vio. dragagāto ⁊ cera vt dicit Rasis. xix. cōtinētis. Pro pectore ⁊ pro pulmone ne ledantur laudatur loch factum ex lentibus qḋ non est iu vsu sed loco eius conuenit diadragantum vt ponit Nicolus ⁊ quo ego sepe vtor. Et sic est finis de cura febrium ad laudem dei ⁊ gloriose virginis Marie. Amen.

Finis.

¶ Celeberrimi tempestate sua Cesaris Landul-
phi: cuius doctrina in florenti Ticinensi
achademia iamdiu refulsit: de cu-
ris febrium opusculum.

¶ Cura tertiane pure.

PRo cura recte fienda in ter-
tiana pura primo.s. ponetur
regimē sex reꝝ nō nāliū. scđo
ponet̄ regimē medicinalium
faciētiū ad eandē curam.
¶ Incipiēdo primo ab aere
q̄ dz esse fri. laudat̄ vt came-
ra sit loc⁹ terrane⁹ ⁊ nō posi-
ta ad itra duos solarios. In
mane aer expellatur qui fit tempore noctis inclusus
cum flabellis ⁊ pannis. ⁊ si fenestre respiciant versus
septentrionem vel versus orientem aer tunc est pu-
rior prout est sententia Auicē. secūda primi cap'lo de
causis aeris. camera aspergat̄ sepenumero cū aqua
frida aceto ⁊ aqua ro. camera sit mundata a superflui-
tatibus. sternant̄ folia salicū ⁊ vitis ⁊ nenufaris ⁊ ro
saꝝ. sed nō teneatur in camera in qua manet infirm⁹
cathedra in qua egeritur. aut si tenetur non remouea-
tur fetor cum herbis calidis. Cibi sint frigidi ⁊ hu-
midi vt lactuca portulaca borago ēdiuia buglosa ace
tosa. panis sit infusus in aqua frigida ⁊ exprimat̄ bis
aut ter. Conuenit ptisana ordeacea iuxta sententiaꝫ
Hypocratis laudat̄ super oē genus ferculi. Si potest
abstineat a carnibus. ⁊ si non potest eligant̄ carnes
facilis digestionis vt carnes pullorum aut vituloꝝ

ponendo in ventre pullorum semina frigi. aut lactu/cam agrestam: ligentur omnia in petia aliqua. Car/nes vituli alterentur cuȝ succis frigidis. In declina/tione conueniũt vitelli ouoꝝ prius in aq̃ infusi ⁊ deco/quanṫ in aqua ⁊ aceto. Pisces petrosi prius elissati ⁊ postea assenṫ ⁊ supaspergantur cuȝ succo aranciorum vel limonũ. Pot⁹ sit vinũ albuȝ paucifeꝝ ⁊ nõ vinosum versus decliatõeȝ misceaṫ cũ aqua cocta simplici. In principio aut statu bibãt aquã ordei ⁊ aquã zuchari que ñ solũ extiguit sitiȝ sȝ ẽt abstergit. si nõ vell et cõ/tentari solo potu aq̃ deṫ de vino albo aut cisolo. ⁊ si iste hȝ stomachũ forte ita q̄ nõ pcepit acetosationem deṫ cũ aq̃ ordei. si autẽ acetoseṫ deṫ cũ aq̃ cocta sim/plici. Som⁹ extra poxismũ ꝯuẽit q꞉ infridat ⁊ hume ctat. mlte vigilie cauẽde sũt. tpe poxismi ñ dormiãt. in declinatõe ꝯuenit. sȝ in corporib⁹ multe sensibilita tis apud statum ꝯuenit put ẽ snia Aui. c. de cura pu tridarũ in guãli. dormiat sup mataratio aut sup lecto sub quo sint pelles aut lintheamia duplicata. Mot⁹ laboriosus nõ cõuenit q꞉ inflãmat. quies magis con uenit. vtanṫ dieta tenui ⁊ nõ se repleant put Hypo. scdo affo. Corpora nõ pura ⁊c. non tñ famẽ tollerare debẽt. deṫ vnus bolus lactuce vel aliqd sile. Accñtia animi. caueãt ab ira furore ⁊ rixa. gaudiuȝ sit tẽpatũ. habitet cũ psonis sibi gratis ⁊ paucis.

¶ Quantũ ad medicinalia in principio inspiciaṫ vri/na si fuerit ignea citrina ⁊ subtilis. Sed si fuerit sa/tis grossa cuȝ rubedine clara ꝯsentiẽte virtute ⁊ aliis flobotomeṫ ex vena cephalica. Sed si sentiret magnã inflãmationẽ in hipocũdrio dextro cõuenientior flo/boto. eẽt ex basilica lẽitiuo prius p̄cedẽte vt. ℞. de/coctionis maluaꝝ matruȝ violaꝝ lib. j. cassie nouiter

extracte. ℥.j. olei viola. ℥.iij. pul.zuchari. ℥.s.salis cõmunis.ʒ.ij.sequenti die post flobotomiã detur lenitiuũ per supius vt.℞.cassie nouiter extracte.ʒ.vj.tamarindoꝝ si infirmus non habeat stomachum debilẽ ʒ.iij.cũ zucharo fiat bolus. Si timeremus debilitatem stomachi dam⁹.ʒ.x.cassie.Si in forma potabili ℞.casſ.ʒ.x.dissoluat cũ decoctõe cõi cui addat paꝝ sirupi violati.Trãseũdũ est postmoduz ad digestiua nõ neglectis clisterib⁹ vt.℞.sirupi acetosi.s.℥.j.sirupi de endi.℥.s.aquaꝝ lupuloꝝ endi.⁊ bug.aã.℥.j.misce.Endiuia hꝫ ꝓprietatẽ cuꝫ epate.lupulus mundificat sanguinẽ.bug.cuꝫ corde.⁊ ideo in oĩbus sirupis admistrãda est buglosa.Alij sirupi sunt sirupus violat⁹ sirup⁹ ꝺ oxizachara.Et si timeremus excoriationẽ intestinoꝝ cũ acetoso admiscem⁹ sirupuꝫ violatum. Et si ĩfirm⁹ hꝫ debilitatẽ stomachi aut egritudines pectoris:daremus loco sirupi acetosi sirupuꝫ de endi.post sirupũ acetosum danda est aqua ordei.post sirupos apparenti signo digõnis danda est medicina solutiua vt diafenicon diapru.solutiuũ.electuariũ de succo ro.electuariũ rosatũ Mesue diamãna cuius descriptionẽ ponit Mesue ⁊ in vsu nõ habet.elm de psilio qꝺ etiã nõ est in vsu .diafe.nõ solũ euacuat coleram sed flegma.⁊ lꝫ tertiana sit pura danduꝫ est tñ qꝛ nõ euacuat a remotis qꝛ per indigõnẽ multiplicatur in stomacho ⁊ in meseraicis flegma.Compositio.℞.diapru.nõ.s.℥.s.diafeni.ʒ.ij.electuarij ro. Mesue ℥.j.s.misce.⁊ cũ decoctõe cõi fiat potio. cui addatur sirupi vio.℥.j.qꝛ ista solutiua inflãmãt. Sed si sit diues.℞.reubarbari.ʒ.iij.spice paꝝ infundant in aqs endi.⁊ bug.aã.quãtuꝫ sufficit. cui addat mãne.℥.j. assumatur in hora fridiori diei ⁊ post sex ho. assumat

℥.ij.aque ordei cũ zucharo ⁊ post horã detur prãdiũ leue. Sequẽti die. ℞. sirupi violati. ℥.j.ſ. ex infusione rosarum siccarũ. Si intendim⁹ maiorem confortatões ⁊ precipue quãdo euacuatio fuisset mutila: facta euacuatione fiat intentio remotiõis male complexionis vt ℞. diarodon abbatis aut descriptiõe cõmuni aut cõfectio trisandal. ʒ.j. per horas tres ante cibum cũ aquis endiuie ⁊ cicoree. Epitima. ℞. aque endiuie ℥.viij. aque rosate. ℥.ij. aceti. ℥.j. triasandalorum spodij subtiliter incisorum añ. ʒ.ſ. infundantur pãni aliqualiter calefacti i manu ⁊ applicãda sunt per horas duas ante cibum tempore febris versus declinationem. ℞. diabuglosati diaboraginati añ. ℥.j. cum tribus folliculis auri fiat mixtura que administretur cũ aqua buglose.

¶ Pro prouocatõe somni. ℞. foliorum salicum vitis lactuce añ. M. j. flo. aneti. M. ſ. aneti flores a ppꝛietate prouocant somnum. capitum papaueris albi grosso modo combustorũ numero septem. ⁊ post cibũ per horas cum dimidia recipiat infirmus fumum eleuatũ. Si ista nõ sufficiunt detur. ℥.j.ſ. sirupi de papauere cum aqua simplici. aut fiant vnctiones cum vnguento populeon aut oleo nenufarino. Pro extinctiõe sitis colluatur os cum aqua frigida aut teneat in ore de damascenis.

¶ Cura tertiane cõtinue.

Cura hec completur cum intentionib⁹ iam dictis in cura tertiane interpollate pure ⁊ cum eisdẽ medicinalibus ſ3 fortiores sunt iste intentiones in cõtinua q̃3 in interpollata. Primo ẽ fortior intẽtio ad infrigidandum quia

in ea est maior flāma ⁊ incendium maius: ⁊ ideo opꝫ aerem esse frigidiorem habitando in camera frigidiori in qua sternant multa folia frigida vt salicis ⁊ vitis ⁊ nenufaris ⁊ aspersio aque cum multa aqua frigida ⁊ cum notabili quantitate aque rosate infundēdo etiam lintheamina in aqua frigida que appendantur ad parietes camere ⁊ sepe cū flabellis renouetur aer aperiendo fenestras ⁊ hostium in ortu solis vt nouus aer frigidus igrediatur. Cibi sint frigidiores ⁊ similiter potus ⁊c̄. ideo cōuenit maior quātitas lactuce portulace cucurbite cum aceto vel agresta. Cōuenientior erit exhibitio magne quātitatis potus aque frigide ⁊ magis debemus studere ad subtiliationem diete propter morbuꝫ esse acutioreꝫ. ⁊ omnino dimittatur vinū. qđ si cōcedat sit valde pauce quātitatis tēperatum cum multa aqua recenti non cocta si fuerit boni fontis: quoniam aqua per decoctionē remititur in sua virtuali frigiditate. sed vbi dubitamus de nimia eius mora in stomacho quia aqua frigida plus figitur ⁊ cocta citius labitur tunc temperetur vinum cum aqua cocta q̄ actualiter sit frida. Carnes dimittātur si possibile est. ⁊ si dentur sint multum alterate ad frigidū cū agresta succo limonū nō salsoꝝ vel arāncioꝝ aut vino granatoꝝ faciēdo gelatinas ⁊ alia cibaria cū reb⁹ fridis. Fortior ē ēt ītētio ad digerēdū qꝛ mā faciens continuā ē inobediētior virtuti cuius signū est quia materia iterpollate expellit extra venas: faciēs ꝯtinuā nō. ideo si interpollate semel exhibet siru. in continua exhibetur bis vel exhibebimus siru. aceto. in maiori dosi aut aliū sirupū. Intētio ꝓuocādi vrinā etiaꝫ est fortior in ꝯtinua qꝛ sanguis vnctuosus est ⁊ plus infectus ⁊ ē maioris quantitatis. ⁊ iō vbi i iter-

pollata sufficiebat aqua ordei subtilis vel decoctio qᵗ tuor seminuȝ cõmuniuȝ frigidoꝝ: in cõtinua vtemur sirupo acet. simplici cũ decoctione radicis endi. miscẽdo lac quattuor seminum cõmuniuȝ frigidoꝝ vt. ℞. siru. acetosi. s. ℥. j. ſ. aquaꝝ endi. lupuloꝝ ꝛ bug. añ. ℥. j. vel emulsiõis suprascripte. ℥. iij. ꝛ ista ꝓuocatio ꝯuenit quando alique ꝑcesserunt lenitiones. Intentio in leniẽdo ventreȝ est fortior qꝛ feces sunt magis exiccate ꝛ maior est timor de raptu colere versus suden ꝛ per ꝯsequẽs de frenesi. Maior quãtitas foliorum matrũ viol. cũ maiore quantitate olei vio. ponentur in clisteri vt. ℞. foli. mal. M. j. matrum viol. M. ij. cass. nouiter extracte. ℥. j. que dissoluat in decoctiõe suprascripta olei vio. ℥. iiij. Per superiᵒ. ℞. cass. nouiter extracte. ʒ. vj. tamarin. ℥. ſ. simul tapellẽtur ꝛ cũ zucharo fiat bolus. In forma potabili. ℞. diapru. nõ. s. ℥. ſ. cas. ʒ. vj. cũ decoc. prunoꝝ tamarindorum fiat potio. a medicinis solutiuis maxime scamoneatis caueamus quantum est possibile. Et si necesse est euacuamus cũ medicĩa solutiua eo ꝙ natura non tentet crisim facere vt. ℞. reubar. ʒ. iij. minutim incisi infundatur in aqua endi. ꝛ lupuloꝝ añ. quãtuȝ sufficit ꝛ post. xij. horas fiat fortis expressio in qua dissoluatur mãne. ℥. j. aut diapru. non solu. ℥. ſ. ꝛ si ñ eẽt copia reubarbari fiat vt infra. ℞. mirabo. citrinorum. ℥. ſ. aut. ʒ. vj. contundantur ꝛ infundantur in aquis endi. ꝛ lupuloruȝ añ. quantuȝ sufficit cum modico passu. aut gũmi arabici ꝛ post. xx. aut. xxiiij. horas fiat leuissima expressio olei. addatur diapru. non s. ℥. ſ. sirupi violati. ℥. j. ꝛ fiat potio. In die sequenti exhibeat iste sirupus. ℞. sirupi rosa. ℥. j. ſ. aquaꝝ en

diuie. ℥.ij.buglo.℥.j.De flobotomia fiat vt dictum
est in cura p̄cedenti.Epithima vt infra conuenit.℞.
aque rosa.⁊ acet.an̄.℥.ij.aque endi.℥.vj.sandal.om
niū coral.al.⁊ rub.subtiliter puluerizatoꝝ an̄.ʒ.j.li
gnialoes ⁊ gariof.an̄.℈.j.cāphore grana.iiij.croci
℈.s.vini albi.℥.j.misce ⁊ fiat epithima pro corde.
Epithima pro epate ⁊ vnctio pro renib⁹ ⁊ decoctio/
nes somnifere ⁊ reliqua talia fiant sicut dictum est in
cura imediate precedenti.

Cura tertiane non pure.

COnsequenter dicendū est de cura febris
tertiane non pure que causatur ex putredi
ne colere p̄mixte cū flegmate.⁊ dicit̄ ter/
tiana nota maioris fame vel causat̄ ex ad/
mixtione melācolie cum flegmate que raro euenit ⁊
dicit̄ minoris fame quia fit h̄ feb.frequentius a cole
ra permixta cum flegmate propter multitudinem ei⁹
⁊ viscositatē que ambo faciunt flegma faciliter permi
sceri cum colera.ideo ō ista principaliter ponetur cu
ra quēadmodū ponit Auicē.⁊ primo ponemus suc
cinte regimen sex rerum non naturaliū.secundo ad
medicinalia deueniemus.Eligatur primo aer tempe
ratus.⁊ ideo bonum est habitare in camera situata in
ter duo solaria in qua frequenter.⁊ maxime in mane
remoueatur aer expellendo aerem vaporosum reten
tum tempore noctis ⁊ non oportet sternere folia plā
tarū frigidarū neq̄ oportet multam facere irroratio
nem cnm aqua frigida ⁊ aqua rosata sed debet teneri
camera purgata ⁊ bene mundificata a sorditiebus ita

vt aer sit boni odoris ꝛ non fetidi. ꝛ ideo potest suffu migari aliquantulum cum sandalis citrinis ꝛ modi co corticum granatorū: vt. ℞. sandaloꝝ citri. ʒ. ij. cor ticum citri pulverizentur ꝛ infrigidētur cum modico cere vel laudani ꝛ fiant formule similes lupinis qua/ ruȝ vna proijciatur super carbones ignitos in mane ꝛ eleuabitur fumus boni odoris q fumus modico tē pore in camera retineat remanebit. iste aer boni odo ris ꝛ erit confortatiuus cordis. Cibi sint temperati quales sunt carnes pullorum edorum vitulorum ca/ stratorum iuuenum perdicum fasianoruȝ ꝛ auiū par uarum degentium in vineis ꝛ pratis. Fercula sint far panis tritus cum quo post eius decoctionem miscea tur vitellus oui recentis qui prius sit alteratus in aq̄ per duas horas vel tres ante. Similiter panis de se/ mula recenter ꝛ decēter coctus infusus in brodio car nium suprascriptarum. Inter olera laudatur blitis buglosa borago. Vitēt omnes pisces. vtanf cappar. conditis cum aceto ꝛ modico vini cocti. vtantur bro/ dio cicerum ru. potest concedi brodium caulium non multum decoctuȝ. Vinum sit album non potens vel viuidi coloris mixtum cū aqua zuchari ita vt sit vna/ pars vini ꝛ due partes aque. Et licet Auicenna vi tuperet cibationem fieri ea die in hac febre iō ꝑm eū solum in die quietis ꝛ alio die nō. ꝛ hoc sit sumpta in/ dicatione a paroxismo qui multum prolongatur in ista febre. sumpta tamen indicatione a consuetudine moderni temporis laudo q̄ in die quietis bis cibe/ tur. in die autē paroxismi cibetur semel. hora magis quieta vt in declinatione vel hora quietis in eadem die si haberi poterit. cibetur tamen patiens magis

sobrie in die afflictionis q̃3 in die quietis. Dandum est eni3 aliqd ꝯsuetudini vt fuit sententia Hipocratis in isto affoꝛismo. Et quibus semel aut bis aut amplius ꝛc. Fuit etia3 sententia eiusdem in secundo regiminis acutoꝛũ. Et non permittas venas inaniri. qd̄ dictum ꝑm communiter exponentes intelligit̃ ð moꝛbis cronicis, sed quia hec febꝛis est cronica igitur ꝛc. Canon tamen est obseruandus. s. ꝙ quando intendimus cibare egrum cibemus taliter ꝙ inter tempus cibationis ⁊ tempus paroxismi sit spatium qnq3 aut sex hoꝛaꝝ. Circa somnum ⁊ vigilia3 bꝛeuiter dicitur sicut de alijs dictum est supꝛa ꝙ in declinatione paroxismi conuenit somnus maxime apud statum in coꝛpoꝛibus delicatis. in alijs tempoꝛe paroxismi dimittat. in die quietis sit somnus equalis vigilie. Circa motum ⁊ quietem laudatur ꝙ in die quietis deambulet leuiter per camera3 si possunt. ⁊ fiant fricationes in mane cum pannis tepidis incipiendo a coxis trahendo versus inferioꝛa deinde ascendendo ad humeros ⁊ ad bꝛachia deueniendo ad partes pectoꝛis ⁊ hipocūdꝛioꝝ. ⁊ bene ꝓspice si hēat ventrem ⁊ hipocundria tractabilia. vbi si essent tēsa foꝛtioꝛ requireretur fricatio. deinde cū oleo de spica ⁊ ð camomilla fiat inūctio circa ptes istas ⁊ tādē reuertēdo cū istis fricationibus ad coxas ⁊ ad crura. De inanitione ⁊ repletione satis ꝯstat ꝙ grossioꝛ cōpetit ei dieta q̃3 in tertiana interpollata vel cōtinua l3 versus statum sit magis subtiliāda q̃3 in alijs tpibus. In accidentib⁹ animi fiat vt dictū est supꝛa.

¶ Deueniendo igitur ad medicinalia cum pꝛimo occurrit infirmo inspiciatur si vrina sit rubea ⁊ grossa tunc alijs consentientibus fiat flobotomia ex basi

lica dextri lateris vel ex nigra si basilica heri nō pos sit p̄misso tñ clisteri lenitiuo sūmo mane in die quie us ⁊ minime acuto. Sequēti die exhibeat sirup⁹ ad digestiōes materiei vt infra. ℞. siru. ace. ℥. j. mell' ro. colati. ℥. ß. aq̄. endi. lupu. ⁊ bu. añ. ℥. j. misc. ⁊ sumat duabus vel trib' vicibus. Et pōterit postea exhiberi minoratiuū pp multitudinē materiei que solet i hac feb. peccare cuius descriptio est hec. ℞. cas. nouiter excte. ʒ. vj. diaf. ʒ. ij. misc. ⁊ cū ʒu. fiat bolus vel dissol uatur cū deco. cōi ⁊ fiat potio q̄ administretur in au rora ⁊ post sex horas vel qnq̄ dam⁹ lauatiuū vt. ℞. aq̄ or. ℥. viij. pul. ʒuc. prie cocte. ℥. j. misc. ⁊ exhibeat ante prandiū p horas. v. hoc lauatiuū nō solū cōue nit in hac feb. sed etiā alijs. laudat hoc lauatiuū qñ exhibet medicina scamoneata aut agaric⁹ vel turbit vel alie medicine fortes q2 vbi exhiberetur reubar. solum aut mirabolani non esset tanta necessitas isti⁹ lauatiui. Et die sequēti sumat siru. magis aperitiu⁹ ⁊ puocatiu⁹ vt infra. ℞. siru. de duabus radi. cū aceto ℥. j. mell' rosa. colati. ℥. ß. aquaꝶ endi. apij ⁊ bug. añ ℥. j. misc. Isti siru. sunt ꝯtinuādi q̄ttuor aut qnq̄ die bus. ⁊ in istis diebus interdū debem⁹ vti clisteribus acutis aliqualr vt. ℞. mal. folioꝶ blitis mercurialis añ. M. j. furfur. farine tritici. ℈. iij. ß. cartami grosso mō cōtriti. ℥. ß. misc. pro deco. ð qua accipit. ℥. xij. ⁊ in ea dissoluat cas. nouiter excte hiere. Gal. añ. ʒ. ij. olei cōis. ℥. iij. pul. ʒu. ℥. j. salis. ℥. ij. ⁊ fiat clistere. Et post assumptiōes siruporꝶ pōt exhiberi medicina sub hac forma. ℞. diacatholiconis qui euacuat mās adustas leniendo. ℥. ß. diasi. ʒ. ij. elij indi. ʒ. j. ß. misc. ⁊ cū. d. cōi fiat potio q̄ cū debita custodia recipiat sic

reliq̄ medi.solu.Seq̄nti die fiat vt infra.℞.firu.ro. ℥.j.ſ.aq̄rū abſinthij bugloſe ⁊ cicoree an̄.℥.j.miſce. Et ſi feb.perſeueret ordinetur alius ſirupꝰ aperitiuꝰ vt infra.℞.ſirupi de biſantijs cum aceto. ℥.j.ſirupi acetoſi compoſiti facti cū radicibus ⁊ ſeminibus cuius deſcriptio habet a Meſue in antidotario. ℥.ſ. aq̄rū bugloſe abſinthij ⁊ feniculi an̄.℥.ſ.miſ.Quo ɔtinuato per tres aut quattuor dies exhibeantur pillule vt infra.℞.pillularū aggregatiuaꝝ ex inuentōe propria ipſius Meſue.ʒ.iiij.reformenť pillule.v. ⁊ exhibeanť cum modico aq̄rū ſiue ſirupis.Iſte pillľe vt teſtať ſunt exptorū iuuamētoꝝ ad feb.antiquas ⁊ ex diuerſis gnātis humoribus ⁊ educūt ſupfluitates colere ⁊ fłatj ⁊ multa alia ſequunť iuuamēta poſita a Meſue q̄ in h̄ caſu ſunt neceſſaria.vel ſi placet poſſumus formare has pillulas. ℞.pilľ. aggrega. ℥.j. reubar.electi.ʒ.j.miſ.⁊ cum ſiru.de biſantijs fiant pillule.v.reubar.poniť in hac deſcriptione qꝛ facit pro cōfirmatōe ſtomachi ⁊ epatis que ſunt relaxata ⁊ debilitata per medicinas p̄cedētes.valent etiā ad hanc intentionē tam pillule auree Nicolai q̄ pillľe auree Meſue ſed mihi magis placent pillule aggregatiue.Et qꝛ hec feb.vt teſtať Aui.ſolet prolongari ad menſes vt durēt circa medietatem anni ex q̄ prolongatione corpus pducit ad hidropiſim debilitato epate.Ideo poſt vſum medicinaꝝ ſolutiuarum ⁊ ſiruporum bonū eſt ꝙ infirmus vtať trociſcis de roſis ⁊ eupatorio vel de reubarbaro vel de abſinthio quorū omniū deſcriptionē ponit Meſue.Magis tamē ſunt in vſu trociſci de roſis ⁊ eupatorio ⁊ d̄ reubarbaro.deſcriptio ſit vt infra.℞.trociſ.d̄ roſis ⁊ eu

patorio. ʒ.ij. subtiliter puluerizent & cum sirupo de bisantijs fiant pillule tres quas recipiant in aurora cum duabus vel tribus. ℥. aquarum suprascriptarum. Similis descriptio potest fieri de trocisci de reubar baro & sunt magis calefactiui & prouocatiui quam trocisci de rosis & eupatorio quoniam in illis de reubarbaro ingre ditur rubea tinctorum que excellenter est calida & prouo catiua. Habenda est bona diligentia circa stomachum qui solet ex longitudine feb. multum debilitari & ideo potest fieri inunctio secundum hunc modum. ℞. olei mastici ni. ℥.j. olei de spica nardi. ℥.ß. pul. gario. ʒ.ij. misce pro vnctione stomachi ante cibum. Uel potest fieri vt in fra. ℞. vnguenti seu ceroti Gal. emendantis vicia stomachi. ℥.j.ß. & cum eo inungatur stomachus. hu ius ceroti descriptio habetur a Mesue in antidotario. Pro confortatione omnium membrorum potest fieri con fectio vt infra. ℞. sperum diaradon abbatis. ʒ.j. spe cierum aromatici rosati descriptione Galieni. ʒ.ij. misce & cum zucharo dissoluto in aquis absinthij & bu gulose fiat confectio in morsellis ex quibus accipiat pa tiens morsellum vnum pro qualibet vice per duas ho ras vel per tres ante prandium. dosis morselli est ʒ.ij. Et cum istis omnibus remedijs liberabitur infirmus si deus voluerit.

Cura febris sanguinis.

In hac cura sunt due intentiones. prima est debiti regiminis administratio. secunda est medicinalium exhibitio.

Quantum ad primam intentionem regimen in sex rebus non naturalibus declinet ad frigidum. aer

sit frigidus vł alterat⁹ cū reb⁹ frigidis ꝛ boni odoris sicut cum sandalꝭ camphora rosis vio. cum folijs sali/cū cū folijs vitis nenufaris ꝛ silibus vt cū aq̄ ros. ꝛ aceto. Cibus ꝛ potus sint frigidi actualr ꝛ potētialr q̄les sunt cucurbita endi. cū aceto portulaca borago ꝛ bu. q̄ san. faciūt bonū ꝛ cordialē. Ptisana ordei seu kist seu ptisana facta ex farina lentiū excorticatarū. Pot⁹ sit aq̄ ordei actualr frigida. Dimittant oua carnes ꝛ vinū nisi in casu necessitatis pp magnā v̄tutis debilitatē ꝛ tūc alterēt carnes vt pulloꝝ cū reb⁹ ifrigidātib⁹ ponendo lactucas ꝛ frusta cucurbite ꝛ pruna damascena in corpe pulli cū decoq̄t ꝛ in processu premissis flobo. ꝛ alijs eūonib⁹ de quibus dicetur. Ponant in corpe pulli q̄ttuor semina frigida maiora s. melonis cucurbite citrulli ꝛ cucumeris. cucumeres comedūt expulsa p̄us aq̄ q̄ facilis est putrefactōis ꝛ oȝ vt saliti p̄parent cū aceto. In reliq̄s rebus nō nālibus fiat sicut dictum est in cura tertiane cōtinue.

¶ Quantū ad medicinalia sex sunt h̄ide intentōes pro eius cura. quarum pria est eūatio. scōa est substātie sanguis rectificatio. tertia est infrigidatio. quarta est mondificatio. quinta digestio. sexta prouocatio ꝛ resolutio.

¶ Prima intentio completur cum flobotomia ꝛ in hoc bene aduertat q̄r si incendiuȝ magnū percipet in mēbris spūalib⁹ ꝛ in hipocūdrio dextro circa regionē epis dȝ apiri vena basilica dexteri lateris. Si aūt eēt plenitudo sanguis in ambitu toti⁹ ꝛ maxie si pcipiat inflatio ꝛ rubedo faciei cū extēsiōe venaꝝ oculoruȝ ꝛ frontis ꝛ tempoꝝ ꝛ maxime si sentiatur pulsatio in ipsis temporibus tūc fiat flobotomia ex vena nigra seu ex vena cōmuni quia euacuat a supioribus

⁊ īferioribus ⁊ hoc cōstante virtute in corpore robu
sto nāliter fiat sisq3 ad sincopi3 vel vsq3 ad lipotomiā
⁊ hoc si appeat incēdiū magnū cū magna multitudi/
ne sanguis quāuis sit tutius hāc flo.copiosam ducē/
tem ad sincopim dimittē ⁊ eā ptiri in duas vices.ma
ne ⁊ sero inūgāt stom^9 cu3 oleo cōi ⁊ inūgat vuln^9 fa
ctū in vena cū oleo qm̄ pp hoc tardabit ei^9 cōsolida/
tio.⁊ ita poterit fieri alia flo.sine alia pcussiōe facta in
vena ante tamē imittat clistere lenitiuū descriptū vt
infra.℞.decoctiōis maluaꝝ ⁊ matru3 vio.lib.j.cass.
nouiter extracte.℥.j.olei vio.℥.iij.pul.3uchari.℥.s.
salis.ʒ.ij.misce p clisteri ⁊ in die sequēti exhibet le/
nitiuū put īfra.℞.cassie bn̄ pinguis ⁊ nouiter extra/
cte.ʒ.vj.tamarindoꝝ.℥.s.simul tapellent ⁊ cu3 3u/
charo fiat bolus vel si libet in forma potabili fiat vt
infra.℞.tamarindoꝝ.℥.j.incidant ⁊ bulliāt in suffi
cienti quātitate aquaꝝ ace.fumiterre ⁊ endi.⁊ semp
fricent cū spatula aut manib^9:deinde fiat colatura ꝺ
qua recipiat.℥.iij.⁊ in eis dissoluant cassie nouiter
extracte.ʒ.x.vel māne electe.℥.j.s.⁊ fiat potio.

¶Scda intētio que est rectificatio sanguis cōplet h
mō.si sanguis ē grossus cū reb^9 ipm subtiliātib^9 cu/
ius grossities potissime cognoscit ex sensu visus ⁊ ex
difficili exitu sanguis extra venā stāte tamē foramie
mediocriter lato.⁊ in hoc valet aqua or.sir.acetosus
sim.aq̄.endi.lupuloꝝ ⁊ fumiterre sic describēdo.℞.
siru.aceto.s.℥.j.s.aquaꝝ endi.lupul.⁊ fumiterre an̄.
℥.j.misce.⁊ si pp dulcedinē sir.lederet īfirmū recipe
recipiat.℥.vj.ꝺ aqs sup̄scrip.Si ğ sit subtilis ⁊ mul
tū collic^9 qꝺ ex mlta ei^9 spuma ⁊ ex facili exitu facilr
cognoscit tūc exhibeant ingrossantia ipsu3 q̄lia sunt
inter cetera rob vel sirupus de iuiubis ⁊ sirupus vio

latus

latus ꝛ aqua portulace ꝛ aqua decoctionis lentium abiecta prima decoctiōe vt. ℞. sirupi de iuiubis. ℥. j. sirupi violati. ℥. s. aque portulace. ℥. iij. vel aque decoctionis iuiubarum aut lentiū si placuerit.

¶ Tertia intentio que est infrigidatio cōplet cū illis de quibus dictū est ꝛ aere frigido ꝛ cū rebus medicinalibus qualis est aqua ordei ꝛ potus multus aque limpidissime sumpte vsq̄ ad sanitatem.

¶ Quarta itētio cōplet cū rebus mūdificātibus san. ab hūore colrico in quē facilr̄ ꝯuertit ps vnctuosa ꝛ subtilis sang. ꝛ mūdificādo ptē grossaꝫ mlr̄cā i quā san. ſm aliquas eius ptes ꝯuertit. fiat ergo post aliqs sirup. mūdificatio cū medicia vt isra. ℞. mirabo. citri. ʒ. vj. cōtūdant ꝛ infundant in aqs endi. lupu. ꝛ fumiterre an. quātū sufficit cū modico pass. vel dragagā. ꝛ post xvj. vel. xx. horas fiat leuis expssio cui addat vel cass. nouiter extracte. ʒ. vj. vel diacato. ℥. s. ꝛ fiat potio q̄ recipiat in aurora ꝛ pacꝫ sup ea dormiat tardādo prādiū vsq̄ ad. ix. vel. vj. horas sine aliquo lauatiuo.

¶ Quinta intētio que est digestio cōpletur cū rebus q̄ equāt substātiam sanguis de qbus dictū est in secūda intētiōe. cōplet ēt cū rebus ꝓhibētibus putredinē in sanguine qualia sunt siru. aceto. sim. oxizachara rob vel sirupus de agresta siru. de berberis siru. de limonibus aut succus limonū ꝛ arātiorū. ꝛ finalr̄ acetū ꝛ oīs res acetosa ꝓhibet fieri vel saltē notabilr̄ intendi ipsam putredinem in sanguine: ꝛ propter hoc in ferculis conueniēter exprimit succus limonum vel arantiorū vel parum agreste ad intētionē suprascriptam.

¶ Sexta que est resolutio complet cū rebus ꝓuocātibus vrinā ꝛ sudorē ꝛ dilatātibus poros cutis ad facilem exitū vaporū: ꝛ iō cōueniūt multū fricatōes in

casu nostro ⁊ ad prouocationem vrine fiat vt infra. ℞. sirupi acetosi simplicis. ℥. j. ß. emulsionis quattuor seminũ cõmunium frigidorum maiorum. ℥. ij. aque decoctiõis radicum endiuie. ℥. iiij. misce. Si etiam ponuntur emulsiones quattuor seminum cõmunium frigidoruꝫ minorum scilicet lactuce portulace endiuia ⁊ scariole erit etiam bonum. Pro prouocatione sudoris accipiantur. ℥. vj. vel. viij. aque ordei calide. ⁊ si vult aliqualiter eam alterare seu dulcorare imponatur parum zuchari: sed quãto erit maior eius quantitas tanto erit melius: ⁊ cooperiatur lintheaminibꝰ ⁊ pannis ⁊ stet sub culcitra tamen cuꝫ facie discooperta. ⁊ ponãtur vasa plena aqua calida dulci circa coxas circa dorsum ⁊ circa hipocundria quia sudor faciliter prouocabitur. De correctiõe accidentium hic non scribitur propter longitudineꝫ sermonis sed recurratur ad suprascripta inter que est sitis quam blandiri oportet cum retentione rerum frigidarum ⁊ humidarũ in ore ⁊ nihil solet esse gratius aqua frigida ⁊ quia profunditas somni solet in hac febre causari propter vapores multos ⁊ grossos qui eleuantur a sanguine non stimulantes pãniculum sed oppilationes inducentes meatibus spiritus sensitiui ⁊ motiui. inter cetera cõmendatur acetum forte in quo infundatur spongia ⁊ ponatur tempore superflui somni sub naribꝰ ⁊ proijciatur ad intra angulos oculoruꝫ lachrimales aliqđ aliqualiter acre ⁊ acutum vt succus arantij ⁊ limonis aut modicum vini. Et sit finis. Amẽ.

Pro cura feb. flᵃtice p̄io ponet regimen obseruādū in sex reb⁹ nō nālib⁹. scđo deueniem⁹ ad medicinalia. Pro p̄mi expeditiōe aer dꝫ declinare ad calidū ꝛ sic. ꝛ pp ea laudat ꝙ ifirmus h̄itet in camera situata iter duo solaria in q̄ fiat ignis de lignis ꝛ folijs iunipi ꝛ ex lignis ꝛ folijs rorismarini vel saltem defectu illorum ex lignis quercus non putridis: ꝛ potest fieri suffumigium in camera s̄m nomen infrascriptum. ℞. corticum citri gariofilorꝫ nucismuscate thuris sandarace an̄. ℥. j. lignialoes macis an̄. ʒ. s. subtiliter puluerizentur ꝛ in modico laudani fiant formule similes lupinis ex quibus vna vel due ponantur super carbones ignitos ꝛ hec potissimum fiant si tempus fuerit frigidum vel hiemale. Cibi sint temperati ad aliqualem caliditatem declinantes sicut carnes caponum gallinarum iuuenum perdicum fasianorum cuniculorum lepusculorum turturum ꝛ turdorum ꝛ reliquarum auium minutarum degentium in rubis ꝛ pratis. ꝛ vitentur carnes aquaticarum sicut anserum ꝛ anatum ꝛ similium. panis sit recens ꝛ decenter coctus factus ex farina frumenti participante cuꝫ aliquali furfure. Pro ferculis vtatur panata pane trito confecto cum vitello oui prius aliquantulum infuso in aqua frigida ex farre ex riso ꝛ similibus. Pro oleribus valent extremitates feniculi buglose borago radices tenere petrosilij blites cuꝫ modico saluie. Uinum sit albuꝫ subtile non potens vel sit medij coloris clarum boni odoris ꝛ saporis mixtum cum aqua zuchari plus vel minus s̄m potentiam vini: ꝛ scđm consuetudinem patientis versus principium egritudinis minori vtatur quantitate

vini. In pcessu at pōt vti aliqua dieta ampliori. Somnus fit equal' vel q̄si equalis vigilie vt resolo fiēda in vigilia biū pportionet digōni fiende tpe somni: vitetur somnꝰ quātū ē possibile circa principiū paroxismi. loco motꝰ ⁊ exercitij fiant fricatōes cum pāno aliquali aspo ⁊ calido moderate incipiēdo ad coxas ascendendo ad hipocundria ad dorsum ⁊ ad pectus ⁊ postremo redeūdo ad coxas ⁊ ad crura. De inanitione ⁊ repletiōe dic iuxta regulas duas ⁊ Gal. prima affo. ⁊ iuxta sniam Auic. in ca. de cibatione febricitantiū ꝙ debemus incipere a dieta grossiore descēdendo ad subtiliorem vsq; ad statum. sed verum est ꝙ cura tentatiua incipimus a dieta tenui vt possit nā vacare ad digōnē materie peccātis. Quod si nobis apparuerit ex postpositione ⁊ tardatione apparitōis signoꝝ digestionis statū esse notabiliter remotum a principio debemus ingrossare ⁊ postea subtiliare versus statū. De accidentibus aie. patiens moderate gaudeat ⁊ letet habitando cū dilectis: etiā si fuerit mlieres iuuenes abstinēdo tamē a coitu: neq; cadat deceptio pter vnā sniam Aristo. in primo pblematum pblemate qnquagesimo in quo querit pter qd est ꝙ coitus confert in egritudinibus flegmatis. quā sententiā ponit Auicē. in. xx. tertij in ca. de iuuamentis coitus circa principiū. q: istud est veꝝ vt ponit Aui. qñ corpus habuit caliditatē inatā multā ⁊ fortem ita nō debilitet ex emissione spermatis. ⁊ intelligitur ista snia vbi in corporibꝰ non sint putredines neq; p̄parata vt in scabiosis leprosis ⁊ sibi sīlibus. ⁊ q: huiusmodi corpora patiētia talē febrē sunt debilia ⁊ p̄parata putredini igitur ⁊c.

¶ Ueniendo ad medicinalia multiplices sunt haben

de intentiones in cura talis febris. prima est ventris lenitio. scda est digestio. tertia est euacuatio. quarta e puocatio. quinta est mébroꝝ confortatio. sexta et vltima est accidentiuȝ correctio.

¶ Pro prime expeditione oȝ primo fieri clistere lenitiuũ vt infra. ℞. folioꝝ maluaꝝ blitis parue et mercurialis añ. ℳ. j. furfuris. ℳ. ß. decoquant in sufficiẽti quãtitate aque de qua accipe lib. j. cassie fistule. ℥. j. pul. zuchari et mellis rosati añ. ℥. ß. olei cõmunis bñ maturi. ℥. iij. salis. ʒ. ij. misce p clisteri. Per supius stantibus materiebus multis in stomacho fiat lenitio vt infra. ℞. pulpe cassie. ℥. j. vel máne. ℥. j. ß. ſȝ plus placet cassia q̄ e potétior in educendo materias grossas dissoluãt cũ decoctõe passulaꝝ iuiubaꝝ et liquiritie et fiat potio. Et nõ frequẽtet lenitio ventris p superius vt nõ nimis mollificet stomachus. In pcessu aũt possumus vti clisteribus lenitiuis sed fortiorib⁹ vt. ℞. decoctõis supscripte lib. j. dcoquat in ea cartami grosso modo cõtusi. ℥. ß. deinde colet et in colatura addat cassie fistule. ʒ. vj. hierepi. s. Gal. ʒ. ij. misce.

¶ Pro scda intentione primo incipiat a leuiorib⁹ vt ℞. oximellis simplicis. ℥. j. mellis rosati colati. ℥. ß. aquaꝝ lupuloꝝ bugl. et capil. veneris añ. ℥. j. misce. Sed in pcessu possumus vti digestiuis fortiorib⁹ vt ℥. sirupi d duabus radicib⁹. s. feniculi et petrosilij. ℥. j. mellis rosati colati. ℥. ß. aquarũ feniculi et bug. añ. ℥. j. ß. misce. Aliud fortius digestiuũ. ℞. sirupi d quinqȝ radicib⁹ vel sirupi aceto. cõpositi. ℥. j. mellis rosati colati. ℥. ß. aquaꝝ feniculi et maratri seu feniculi et apij añ. ℥. j. ß. misce.

¶ Pro tertia intentione primo dicitur q̄ non debet

fieri euacuatio cum medicinis appropriatis neq; cū clisteribus fortibus nisi trāsactis tribus diebus idest nisi incipiat apparere aliquale signum digestionis: & tunc pro euacuatione minoratiua laudat Rasis in .x. Alman. in capitulo de cura febris flegmatice. quā sententiam videtur imitari Auicē. in capitulo ꝓprio medicinam de turbit omni nocte que sic describitur. ℞. turbit gūmosi & arūdiosi zinziberis & masti. aā. partes equales zuchari ad pondus omnium misce & subtilissime puluerizentur de quo puluis accipitur qualibet nocte. ʒ. j. cum modico aque feniculi. Uel fiat sic. ℞. agarici trociscati. ʒ. ß. pillularū elefanginarum. ℈. ß. misce & cum melle rosato fiāt pillule tres que vt innuit Auicēna laudantur sumi debere qualibet nocte. Sed nostris temporibus tutius videtur ꝙ cum interpollatione iste medicine minoratiue accipiantur ita ꝙ inter vnam & alteram medient duo vel tres dies. in qbus accipiāt siru. digestiui. & hoc mō faciēdo paulatine digeremus & paulatie euacuabimus. Si tamē appareret materia notabiliter digesta vel quasi notabiliter digesta ita vt possimus vti medicina eradicatiua fiat sic. ℞. agarici trociscati. ʒ. ij. reubarbari electi. ʒ. j. spice zinziberis salisgēme aā. parum minutim incidantur & infundantur in aquis feniculi & buglo. aā. quantum sufficit cū oximel. simplici & post duodecim horas fiat fortis expressio cui addatur diase. ʒ. j. electuarij indi. ʒ. ß. diacatoliconis. ℥. ß. & fiat potio. Itē. ℞. pul. zuchari. ℥. j. pro lauatiuo. Item. ℞. diabuglosati & diaboraginati aā. ℥. j. ß. zuchari rosati. ʒ. j. misce pro die sequenti. Et si placeret magis recipere in forma pillulari fiat vt infra. ℞. pillularum

aggregatiuarū descriptione Mesue. ℨ.j.misce & cū sirupo de bisantijs vel cuz oximelle simplici fiant pil/lule quinqꝫ vel septem. Sed circa euacuationē fien/daz per flobotomiam dicitur ꝙ in quocūqꝫ tpe appa uerit vrina rubicunda & grossa ex qua iudicemus mi xtionem esse factam sanguinis cum flegmate tunc dꝫ fieri flobotomia extrahendo quattuor vel quinqꝫ. ℥. ex basilica premissa tamē ventris lenitiōe. Sed debe mus bene considerare ne cadat deceptio quia pos/set ista rubedo apparere propter putredinez flegma/tis magnam & non propter sanguinis mixtionez pro/pter quam facta magna ebullitione in flegmate ip/sum flegma ad rubedinem tenderet. & istam putrefa ctionem maxime cognosceremus & ex malo & fetido odore exeuntium vt fecum vrine sudoris & reliqua/rum talium.

¶ Circa prouocationem que est quarta intentio: pri mo est procedendum cū lenibus prouocatiuis a prin cipio postea ad fortiora transcēdere debemus iuxta ordinem digestiuorū datum supra: qr ipsa digestiua sunt ꝓuocatiua. Et qñ eēnt ꝑmisse mlte euātōes & ap pareret notabilis digestio in materia tunc iuxta sen/tentiam Auicēne in capitulo proprio dicitur ꝙ semē vrtice est in hoc casu mirabile. fiat ergo sic. ℞. semi/nis vrtice. ʒ. j. cuscute. ʒ. ß. subtiliter puluerizentur & exhibeantur cum aliquo de suprascriptis sirupis aut cum aqua feniculi vel apij. Gentilis autem in fine ca pituli de cura flegmatice continue multū cōmendat succum apij sirupizati cum zucharo vel mel. asserens curasse iuuenem flegmaticum qui sex mensibus hoc morbo laborauerat. Fiat ergo vt infra. ℞. succi apij bene depurati facta prius residentia quantitatē quā

volueris decoquatur et sirupizetur cum sufficienti quãtitate zuchari vel mel. de hoc exhibet. ℥.j.vel ij.hora sirupi ipso infirmo.

¶Quinta intẽtio. Circa qntã debemus eẽ solliciti d̃ ꝯseruatiõe stomachi faciẽdo inũctiones cũ oleis vel vnguẽtis appropriatis vt.℞.olei masticini olei de spica olei de absin.añ.℥.ß.misc.pro vnctione stomachi añ cibũ.Itẽ.℞.ceroti Galie.emẽdãtis vitia stomachi.℥.ij.gallie elephãgine.ʒ.ß.misc.pro vnctione stomachi.siru.de succo apij nõ ẽ dãdus vbi infirmus sit dispositus ad epilensiã et põt vti ꝯfectione stomatica vt infra.℞.spẽrũ aro.rof.decoc.Gabri.spẽrũ diagalange añ.ʒ.ij.spẽrũ diarodon abba.ʒ.j.pelliculaꝝ interioꝝ stomachoꝝ gallinaꝝ bñ preparataꝝ.℈.ij.misc.et cũ zucharo.q.s.dissoluto in aqua absin.et bug. fiat ꝯfectio in morsellis.ʒ.ij.de qbus accipiat vnum pro qualibet vice p duas horas añ prãdiũ.Quia tñ in hac feb.facilr̃ reiterant̃ oppilatiões dabimus bis vel ter in hebdomoda maxie qñ p̃cesserũt euãtiones medicinas q̃ ptiz sint apitiue ptiz subtiliatiue et cõfortatiue mẽbroꝝ nãliũ:vt.℞.troci.d̃ absinthio p̃cipue vel troci.de rof.et eupatorio vel troci.de reubar.capiendo.℈.ij.de vno istoꝝ trociscoꝝ et cuz mel.ro.vel siru.de bisan.faciẽdo in pillulis.

¶Sexta intẽtio.Circa vltimã itẽtionẽ duo sunt accidentia mala q̃ solẽt ꝯiungi cũ ista febre.s.ꝓfunditas somni in pricipio paroxismi et rigor valde intẽsus.Ad ꝓhibendũ somnũ fiat sicut dictũ ẽ de feb.sang.Et ad ꝓhibitionẽ nimij rigoris aut frigoris fiat inũctio sup totã spinã dorsi vt ĩfra.℞.olei rute.℥.vj.vini maluatici.℥.x.simul decoquant̃ vsqz ad ꝯsumptionẽ vini.et

ex isto oleo añ aduētū paroxismi p aliquantulū tpis fiat inūctio vt dictū ē. Vomitus puocatus in principio paroxismi nō solū remittit istud accidens calefaciēdo sʒ ēt ē cā abbreuiatiōis paroxismi. ꝛ de vomitiuis dicat sicut dictū ē de puocatiuis vt incipiēdo prīo a leuiorib⁹ transeundo postea ad fortiora. Leue fiat vt infra ℞. oximel. s. ℥. j. s. aque tepide. ℥. viij. misc. ꝛ deinde puocet vomitus cū digito vel cū pēna inuncta oleo. Si fortius fiat sic. ℞. decoctionis rafani. ℥. iiij. aq̄ tepide. ℥. vj. oximel. s. ℥. j. misc. ꝛ fiat vt isra. Et forti⁹ fiet sic. ℞. semis rafani ʒ. j. subtiliter terat ꝛ misceat cū. ℥. viij. aq̄ tepide ꝛ. ℥. j. oximel. s. ꝛ sic finis.

Cura quartane.

Pro cura quartane piodice prīo ponet regimen obseruādū in sex reb⁹ nō nālibus. Secūdo ad medicinalia deueniemus. Aer in quo habitat febricitās declinet ad humidum principaliter ꝛ ad calidū ſm plus vel minus iuxta diuersitatē humoris melancolici geniti ex adustione sanguinis colere flegmatis vel mrie nālis. iō si fit aer frigidus fiat ignis in camera ex lignis salicum vel populi seu albare: qꝛ iste ignis ñ multū notabilr exiccat sʒ ponant vasa plena aqua dulci calida ꝛ clara a qua eleuent vapores dul. q moderate calefacient ꝛ humectabūt aerē camere: ꝛ pro bono odore aeris fiant pulueres vel forme similes lupinis ex aromatib⁹ sepe dictis q ponant supra carbones ignitos quib⁹ addātur viole ꝛ flores nenufaris ad remittendū superfluā illaꝝ medicinaꝝ odoriferaꝝ siccitatē. Circa cibū

ꝛ potum vitētur oīa cibaria multiplicatiua humoꝛis melācolici qualia sunt carnes grosse ꝛ maxie salite. oia genera leguminū pcipue lētes. oīa olera excepta lactuca ꝛ bug. qꝛ vt ē snīa Auer. qnto colliget omnia olera generāt humoꝛē melācolicuꝫ excepta lactuca ꝛ bug. ꝛ inter ea maxime vitenť caules ꝛ euitetur caseus antiquus ꝛ salitus. sint igiť cibi tempati vel declinantes ad aliquā caliditatē vel humiditateꝫ quales sunt carnes pulloꝝ gallinaꝝ iuuenū caponū pdicuꝫ fasianoꝝ colūboꝝ turdoꝝ iuuenū ꝛ auiū minutaꝝ degētiū in pꝛatis ꝛ arboꝛibꝰ. ꝛ sint iste elixate magis q̄ꝫ assate. oua ēt soꝛbilia recentia decenter cocta vel decocta in aqua cū butiro recenti multū ꝯueniūt ꝛ maxie ꝯueniunt bꝛodia pinguia sumpta ex laudabilibus carnibus ꝛ maxime bꝛodia gallinaꝝ qm̄ vehemēter tēperant humoꝛes imo ꝯfoꝛtāt epar ꝛ impinguāt ꝺ cuius debilitate ē suspicādū pp longitudinē febꝛis. cōueniūt rape abiecta pꝛima ꝺcoctiōe ꝛ postea ꝺcoque cū aliqua laudabili carne de supꝛascriptis. ꝛ ꝯueniūt carnes castratoꝝ iuuenū vniꝰ. s. anni. ꝯueniūt capparres. ꝯuenit sinapis dissoluta cū vino cocto ꝛ vinuꝫ sit paꝝ ꝛ puū ꝛ albū vel modici coloꝛis subtile ꝛ claꝝ: sꝫ in sanguinea vel colerica aliqualr tempeť cuꝫ aq̄ zuchari. Circa sōmnū ꝛ vigiliaꝫ somnꝰ sit lōgus ad humectationē coꝛpis sꝫ ab eo caueať in pꝛincipio paroxismi. De motu ꝛ qete dī ꝙ caueāt a motibꝰ coꝛpeis foꝛtibus ꝛ laboꝛiosis exiccantibus ꝛ potissimuꝫ ante vniuersalē declinationeꝫ totius feb. In declinatione vniuersali cuꝫ incipiunt paroxismi notabiliter fieri leuioꝛes ꝛ minus seuoꝛum accidentiuꝫ experiētia pꝛobat ꝙ ante paroxismuꝫ per aliquod tempus facto foꝛti motu equitando saliendo multotiens pꝛouocatur

sudor propter quem tollitur paroxismus vel notabiliter remittitur et declinatio ista vniuersalis minoratur. Circa inanitionem et repletionem primo laudatur ieiuniu3 in die paroxismi nisi forte in corporibus colericis que ieiunium tollerare non possunt et regulariter dieta sit grossior in principio. et in statu apparentibus paroxismis longioribus et seuioribus accidentibus dieta notabiliter attenuetur: licet in cura tentatiua aliquando a principio per vnam septimanam. verbigratia. subtiliamus et postea ingrossamus. De accidentibus anime non est dubiu3 quod inter cetera debent euitare terribilia et tristitiā inducentia quoniam ista exterminant ab ea que est secundum naturam consistentia. tertio tegni. sed debent moderate gaudere et letari: quia animus gaudens floridam etatem facit: spiritus vero tristis exiccat ossa. puerbiorū. xvij. ponant annulos in eorum digitis et gemas. induant vestibus scarlatinis vel de sirico intincto in grana et de reliquis talibus. et hec sufficiant pro regimine.

¶ Accedēdo ad medicinalia. vj. sunt habende principales intentiones in cura isti^9 febris. quarum prīa ē lenitio. secunda ē digestio. tertia euacuatio. quarta prouocatio. quinta membrorum confortatio. sexta accidentium correctio.

¶ Pro prīa igit intentiōe fiāt a pricipio clisteria lenitiua cū decoctiōe maluarum et mercurial' si fuerit flegmatica aut mel'ica. Si aūt fuerit sanguinea vel colica addātur folia matris vio. et n̄ ponant a principio aliq̄ medicine in clisteribus que respiciant humorem melancolicum. sed in processu apparente digestione possunt apponi ita describendo. ℞. foliorum maluarum et mercurialis et matris violarum si fuerit vt dictum

est añ. M.j.folliculorum sene vel polipodij querci/
ni boni non corrosi.ʒ.j.vel.ʒ.j.ß.decoquantur in suf
ficiēti quātitate aque de qua recipiant.℥.xij.in qua
dissoluat cassie fistule.℥.j.pul.zuchari.℥.ß.olei cōis
℥.iij.salis.ʒ.ij.misc.pro clisteri qđ fiat in die quietis
et maxime per diem post poxismum loquendo de isto
clisteri electiuo respiciēte materiā flegmaticā vel me
lancolicā: qr aliud clistere quodcūqꝫ lenitiuū pōt in
quocūqꝫ die getis administrari et p supius leniat sto/
machus et intestina cū cassia vel cū māna sꝫ modos
sepe suprascriptos. Circa digestionē incipiēdū est a
leuioribus apitiuis et subtiliatiuis vt in sanguinea vł
colerica. ℞.siru.ace.℥.j.sirupi vio.℥.ß.aquaꝝ bug.
et lupuloꝝ añ.℥.j.ß.misc. In flegmatica aūt vel fecali
seu menlācolica. ℞. oximel.s.℥.j.ß.aqrū bug.℥.ij.
fumiterre.℥.j.misc. Et in pcessu vo maiore appente
digestiōe in mā vtemur digestiuis incisiuis et subti/
liatiuis fortiorib⁹: vt est sirup⁹ de epithimo q in dige
rendo ēt euāt cuius descriptōēꝫ ponit Mes. et sirup.
de pomis cōposit⁹ cuius duas ponit Me. descriptio
nes. vnam in caplo de cura sode mlice. aliam ponit
in caplo de cura melācolie. et istis potissimū vtemur
stante mā flegmatica vel fecali vt. ℞.sirupi đ pomis
cōpositi.℥.j.oximel.sim.℥.ß.aquaꝝ scolopēdrie ta/
marisci et fumiterre añ.℥.j.misc. et loco sirupi supscri
pti de pomis posterius adhuc magis appente dige
stione vtemnr siru. de epithimo iuxta descriptōēꝫ su/
prascriptā. In quartana aūt sangui. vel colerica loco
sirupi imediate suprascripti vtemur sirupo de bisan/
tijs vt. ℞.sirupi de bisantijs.℥.j.sirupi de fumoter/
re.℥.ß.aquarū endiuie fumiterre et bug.añ.℥.j.mi/
sce. Circa euacuationē debemus primo incipere cuꝫ

euantibus debilioribus ꝛ tandem transire ad fortio
ra. primi solutiui descriptio. ℞. folliculoꝝ sene ꝛ po
lipodij quercini electi an. ℥. j. pas. parum infundan
tur in aqua lactis caprini vel vaccini vel in defectu
illorum in aqua fumiterre ꝛ buglose ana quantū suf
ficit deinde fiat fortis expressio cui addat pulpe cas.
ꝛ diacatholiconis an. ℥. ß. fiat potio ꝛ experta est a
dño Mesue. In processu possumus vti fortiori solu
tiuo vt. ℞. diacatholico. ℥. ß. diaseni. ʒ. j. cōfectionis
hamech. ʒ. ij. ß. dissoluant cū aqua lactis caprini vel
vaccini vel cū deco. cōi cui in fine deco. paruꝫ addat
folliculoꝝ sene ꝛ fiat potio addendo sirupi đ pomis
sim. ℥. j. vel loco cōfectionis hamech possumꝰ pone
re tantūdem de electuario diassene cuius descriptio
nem ponit Nicolaus in suo antidotario. Et si in for
ma pillulari vellemus vti vtamur pillulis indis vel
pillulis de fumoterre vel đ lapide lazuli. dosis ē. ℈.
ij. vel. iiij. reformādo. v. vł. vij. cū modico sirupi vio.
Item. ℞. sirupi rosa. ℥. j. ß. aquarū bug. ʒ. ij. lupulo
rum. ℥. j. misc. pro die sequenti. Uel fiat sic. ℞. diabu
glo. ꝛ diaboraginati an. ʒ. j. ß. zuchari violati. ʒ. j. mi
sce pro die sequenti ꝛ recipiant cum modico aque
buglo. Et si antecesserunt alique euacuationes đ de
bilitate ꝛ relaxatione membrorū possumus vti medi
cina infrascripta vt. ℞. mirabolanorū indoruꝫ. ʒ. iij.
mirabola. chebulorū si peccauerit flegma vel citonio
rum si pecet colera. ʒ. ij. contundant ꝛ infundātur in
aqua lactis caprini vel vaccini vel in aqua buglose ꝛ
lupuloꝝ ana quantum sufficit addendo paruꝫ passu
larū enucleatarū ꝛ post horas deceꝫ ꝛ octo fiat leuis
expressio cui addatur diacatholiconis. ℥. ß. reubar.
electi subtiliter puluerizati. ℈. ij. ꝯfectiōis hamech

vel diassene.ʒ.ij.⁊ fiat potio sumendo in die sequen ti mixturaȝ supꝛascriptā. De euacuatione auteȝ fien da per flobotomiā dicit ꝙ si hec feb. fit facta per adu stionē sanguinis ⁊ videamus vrinā rubeam ⁊ grossam dȝ fieri flostotomia ex basilica dextri vl' sinistri la teris. dextri si apparuerit sanguinem esse superabun dantem ratione epatis. ex sinistra si apparuerit domi nium sanguinis ratione splenis ⁊ cuȝ hoc appareat doloꝛ aut tumoꝛ circa regionē splenis. ⁊ aliqui docto res laudant hanc flobotomiam debere fieri in oppila tione splenis quia facta maioꝛi agitatione in humo ribus, facilius educitur humoꝛ melancolicus qḋ ta men non fit a magistro Cesare. Si auteȝ fiat ex salua tella dextre vel sinistre erit etiam conueniens. Cir ca pꝛouocationem dicitur ꝙ potest fieri vel pꝛouocā do vomitum vel sudoꝛem vel vrinaȝ. Si intēdimus pꝛouocare vomitum a pꝛincipio vtamur vomitu le ui vt. ℞. oximell' simpli. ℥.j.s. aque tepide. ℥.viij. aut.x. misce. In pꝛocessu vtimur vomitiuo foꝛtioꝛi vt descriptum est supꝛa vt. ℞. aque decoctionis rafani ℥.vj. oximel' simplicis. ℥.j. misce ⁊ tepidū exhibeat. Si foꝛtius. ℞. seminis rafani.ʒ.j. conteratur ⁊ deco quatur in sufficienti quantitate aque oꝛdei ⁊ in potu exhibeantur. ℥.viij. Vomit⁹ competit in omni tem poꝛe feb. q̄rtane. sed in pꝛi. paroxismi aut paꝝ dist āter ab eo multū cōmēdat qꝛ aut eradicat aut alleuiat. Et si volum⁹ vomitiuū aut soluti. foꝛte melius est vt ex hibeat p dieȝ post paroximū. In die paroximi nō solū le nitiuū leue pōt exhiberi sed solutiuū leue in eadem die per sex hoꝛas ante aduentuȝ paroxismi pōt exhi beri ⁊ maxime in declinatōe vl'i qꝛ multuȝ alleuiat. fiat ergo sic. ℞. folliculoꝛum sene subtilissime pul

verizatoꝝ.℈.ij.exhibeant cum.℥.iij.vel.iiij.aque lactis aut brodij alicuius carnis laudabilis ꝺ supra/scriptis. Prouocatio aũt vrie fiat a pncipio cũ leuio/ribus vt cuȝ digestiuis leuib⁹ suprascriptis q̃ sunt ẽt vrine ꝓuocatiua.⁊ in processu digesta magis mã fiat cũ digestiuis fortiorib⁹ de qbus ẽt dictuȝ est. Sudo/ris ꝓuocatio maxie cõuenit in declinatõe multũ sub/tiliata ⁊ paucificata mã exhibẽdo.℥.iij.vini albi cla/ri subtilis odoriferi sȝ nõ multũ potẽtis mixtuȝ aque zucharate tepide.℥.vj.misc.⁊ totum ante poxismum exhibeat ⁊ infirmus bene cooperiat cũ pãnis qꝛ su/dor facilius ꝓuocabit.vel exhibeatur tiriace antique ⁊ bone.ʒ.j.dissoluendo ipsaȝ cum modico vini albi ⁊ subtilis mirabiliter ꝓuocat sudoreȝ ⁊ mãm subtiliat ꝙ per tres dies aut q̃ttuor quartana desinit.sed p eã non faciamus queadmoduȝ empici q in quocunqꝫ tempore quartane exhibẽt tiriacã aut diatrion pipe reon vel diasulfur ⁊ ꝯponunt quartanã cũ quartana resoluendo qꝺ subtile est cũ remanẽtia grossi ⁊ inflã/mãdo corp⁹ ita vt ꝺueniãt ad ethicã. Pro ꝯfortatõe mẽbroꝝ qꝛ iste humor ledit sua nã oĩa mẽbra pncipa/lia debem⁹ attendere ad ꝯfortationẽ cordis epatis ⁊ cerebri exhibẽdo vnum morselluȝ seu.ʒ.ij.diamusci dulcis vel electuarij de gẽmis vel electuarij Cõcil. fit cum eo exhibẽdo.℥.j.ʒu.dirbug.⁊ post bibat paꝝ aque bug.electuariũ ẽt regũ cui⁹ descriptionẽ ponit ẽt Mes.mirabilr vȝ in hꝺ casu. Pro paupib⁹ fiat mi/xtura ex diaboragiaro diabuglo.zucharo viola.⁊ ro. ponẽdo ꝺ zucharo ro.minus. Et si timem⁹ nimis ca/lefacere fiat ꝯfectio refracta vt.℞.specieꝝ diamu/sci dul.specieꝝ electuarij de gẽmis.añ.ʒ.j.s.specieȝ diarodon abba.ʒ.j.misce ⁊ cũ zucharo quãtũ sufficit

fiat cõfectio i morsellis.ʒ.ij.Et q2 multũ in hac feb. ledit splen ita vt fiat i eo notabil' tumor vel durities prio a leuiorib⁹ inchoãdo faciemus istud medicamẽ ℞.olei de capparib⁹ ad subtiliãdũ.℥.j.olei amigda. dul.℥.s.aceti fortis par verbigra.ʒ.j.misce & simul bene conquassent & ex eis cal.inungat regio splenis faciẽdo fortẽ fricationẽ vt virtus medicamis facili⁹ penetret.que durities si cu3 isto medicamine nõ re/ moueret applicet sibi empl'm de mellilloto cui⁹ de/ scriptionem ponit Mesue q2 in isto casu est singula/ rissimũ vt.℞.ẽpl'm de mellilloto quãtum sufficit ex/ tendat sup petia lini amplectẽte totã regione3 sple/ nis & calidũ supponat & cũ exiccatũ fuerit remouet. Circa correctionẽ accidẽtiũ dicit ꝙ pricipale accñs magis ledẽs in tpe paroxismi est fortissimus rigor ideo fiat inũctio ad spinã dorsi cũ oleo de ruta decocto cũ dupla quãtitate vini maluatici ad ↄsumptionẽ vini. Et si forti⁹.℞.olei rutacei.℥.iiij.piperis & piretri ↄfractor an.ʒ.j.euforbij.ʒ.s.decoquant cu3.℥.x.vi ni maluatici vsq3 ad cõsumptionẽ vini & ex eo calido apud ignem fiat inunctio in spina dorsi añ principiũ paroxismi.& amplexare mulierẽ iuuenẽ cõfert q2 ẽ medicina tẽpata.caueat tamen se a coitu lic3 humor melãcolicus excitet libidinẽ q2 facil'r ventosat iuxta sñiam Arist.quarta pblematũ pp̃ter qd melãci sunt maxime venerei non quia sint multu3 fortes in coeũ do sed quia multum &c. Et vomit⁹ factus in princi/ pio paroxismi multu3 alleuiat rigorem vel prohibet cuius causa est fortis caliditas que imprimit in mẽ/ bris propter fortemagitationem. De quartana cõti nua cura nõ scribet q2 est raro eueniens.

Ad excellẽtissimũ

¶Ad excellentissimũ dñm dñm Ludouicũ de gonzaga Marchionē ꝛc. Mãtue epm Sebastiani aquilani interpretatio morbi gallici ꝛ cura.

Et si illustrissime ac reuerēdissime Ludouice oia q̃cũq; ingenio ac studio cõseq possint tibi facile suppetãt: tñ ab admõitõe Cosmici nr̃i nõ alienũ arbitratus sum ad te scribē ea q̃ dieb⁹ elapsis de egritudine quã morbũ gallicũ vocãt apud pricipes nr̃os disputata sunt: nõ tñ vt aliqd tua celsitudine dignũ adducerē: sed vt illa que de illo morbo sentirez: queq; reliq arbitrãt: exactissimi iudicij censure apponeres examinãda. Nõ eiz temerariũ visum est principi bonaꝝ oĩuz disciplinarũ studioso: aut in noticiã venire: aut eũdem suaꝝ quarũcũq; lucubratiõuz particez voluisse. Q̃ñquidē si itegerrimo Cosmici iudicio credendũ est: neq; in qbuslibet disciplinis diligētiorem: neq; eruditiorē oĩum amãtiorē ista hec audeat etas. Quare nisi hãc nr̃am audaciã in bonã partē accipere dedignaris: ꝛ me differentē ꝛ antiquoꝝ sententias medicoꝝ afferentē tuo humanissimo ac luculentissimo igenio facile feras. Quocirca ne mihi aliquãdo cõfusia orõ hēretur in tria capita volui p̄ñtez mãm diuidere: declaratur⁹ primo quo nomie debeat appellari hec egritudo: ꝛ q̃ in Gal. operib⁹ memoria hēatur. Decreui nãq; ex hui⁹ pricipis medicorũ sñia verba facere. Quare sat mihi erit si ex illius doctrina ostēdero sub quo ꝓpinquo genere talis egritudo collocet. Ille enim vere in medicina se ꝑfecisse

sciat cui Gali. placebit vt Quintiliani verbis de Cicerone vtar. Scdo vero an talis morbus sit vn9 vel plures. Tertio ex declarati morbi diffinitiõe veniaz in rationalem curam.

De noie huius egritudinis. Caput primũ.

Primũ itaqꝫ sufficiẽter absoluã si p exactissimũ modũ ðclarãdi Gal. pcedã quẽ scdo microtegni exercuit vz p eẽntialr īherẽtia rei. p ea q̃ a pprio. ⁊ tertio p ea q̃ sinthomata siue casus appellant. Dicamus igit ꝙ vbi concederetur hũc morbũ nũquã appuisse i nr̃a regiõe nec aliq̃ apud aliquos memoria hereẽt: nõ pp hoc tñ tollit iuestigãdi modus ⁊ tãdẽ veniendi in verã cognitionẽ admin9 subalternoꝝ geneꝝ vñ p̃terea fiet aptũ iter venãdi approptiatã spẽm. quãobrẽ accipiamus cõez oĩuz medicoꝝ cõfessionẽ morbuz. s. eẽ dispõnẽ p̃ternãz qua corp9 sensibilr in opatiõib9 ledit vt colligit pꝛio de morbo ⁊ pꝛimo sanatiuoꝝ. Quot igitur mõis disponet pꝛio p̃ternãlr corp9 vt actiõi noceat tot erũt pꝛĩa morboꝝ genera. hoc aũt sciet si que ĩtegrãt corp9 ad naturalez actionez cognouerim9. Hec aũt sunt corpis ꝯpl'o cõpositio ⁊ cõueniens vnitas. Tria igit erũt pꝛĩa genera sub morbo reposita ad modũ loquẽdi medicoꝝ ⁊ ne longioꝛ q̃z ꝯueniat pcedat sermo vidẽdũ ẽ pꝛio an ꝯpõalis debeat dici egritudo. Hoc aũt cõmode fit si talẽ nãm in suas ptes resoluerimus ipsaz itegrãtes. Hec vo sunt q̃cũqꝫ exigũt ad morbi ꝯpõnem si cõpositũ mẽbrũ suã debeat facere actionẽ. illa sub q̃rtanario nũero reduxit Gal. pꝛio de morbo vz debita mẽbꝛi formatiõe. ꝯueniẽti

ptiū nūero.laudabili quantitate ꝛ bona dispōne. q̄ qdē si pternālr se habuerit qnattuoꝛ facient genera morboꝝ in ꝯpōne qbꝰhabitis vidēdū ē an gallicꝰsub aliquo istoꝝ morboꝝ quattuoꝛ geneꝝ reponat. hoc aūt statim inotescet si accipiat vnū in quo oēs cōue/niūt.s.p hūc morbū ledi pꝛicipalr oꝛgāica mēbꝛa qđ ꝛ sensus ipse declarat. Nā in hac egritudine multe ptes coꝛpis extenuāt.aliq̄ crassescūt.q̄ qdē nō ad sim plicia sꝫ ꝯposita mēbꝛa referūt. q̄ fit vt māifeste ꝯclu dere possimꝰ hāc egritudinē eē ꝯpōalē. Pꝛimū qdē ꝯpōalis nāe genꝰ diximꝰ plasma siue foꝛmaōteꝫ. Ad hoc aūt vt mēbꝛū sit bn̄ plasmatū hec necessario con currūt.debita mēbꝛi figura.ꝯueniēs poꝛus cū đbita aspitate ꝛ ꝯcedēte lenitate.Si igit mēbꝛū pp hoc re/cedit vel pp aliqđ istoꝛum a debita coequalitate ca/det in moꝛbū qui fit in plasmate.Et cū dictum sit ex hoc moꝛbo multa mēbꝛa macrefieri aliq̄ ingrossari: exasperatur eniꝫ cutis q̄ deberet eē lenis in multis ptibus coꝛpis:vn̄ đbita siue nālis foꝛma coꝛrūpitur: īferri pōt eē moꝛbū in foꝛma ꝯclusum itaqꝫ ē hucus/qꝫ eē ꝯpōnalē moꝛbū iu foꝛma.quē ēt moꝛbū tetigit Gal.scđo de moꝛbo.Ex qbꝰ iā agilis sum ad īueniē/dum appꝛopꝛiatā spēm egritudinis huiꝰ p essentialia huic moꝛbo inherētia. Dictū etenim ē foꝛmā nālem mēbꝛi ex debita figura cōcauitate poꝛo aspitate ꝛ le/nitate compcni. Quecunqꝫ igitur signa sumuntur ab istis aut ab aliquo istoꝛum erunt signa sumpta a rei substantia.Ab istis igitur arguendo statim deue/niemus in cognitionem pꝛopꝛie speciei quam se/dulo querebamus resumens veruꝫ ingrossari mem bꝛa per hunc moꝛbum ꝛ pustulosam fieri cutim tan te grossitiei vt similitudinem habeat ad pellem ele/

phantis subtiliantur et multe corporis ptes et intu/
mescit facies adeo vt satirica corpora videantur. que
oia tribuit Gal. elephātiasi morbo vt statiz ex diuer/
sis locis declarabimus. Nam vt certior fiat processus
adducam verba Gal. fm pprias seriez. vnde manife/
stuz erit quātuz ad hoc hūc q serpit in populuz mor
bum esse elephantiasiz. In libro aūt de colera nigra.
Apparēt āt et aliter absqz febriēdo plurimis pustule
fm cutiz facte ingrosatas et exiccataz abundātē melan
colico humore ipsiuz expellente foras. nam ex cuius
genere est elephātiasis. Itē Gal. in libro de diffinitio/
nibus. Elephas est passio crassa et inequalis. Item in
scda parte itroductoriū anteq̄ loquat de diuisione cu
rationis que fit p farmachuz in caplo de elephātiasi.
Cutis eniz hac passione cōtentoz et crassior est et du/
rior similitudinēqz hz ad pellez elephātum. Rursus
scdo d morbo. Sigdē et elephas noiatur et tabes: ma
nifeste aūt permutāt formā. et postea subdit. Et vni/
uersuz similes satiricis elephantes fiunt. Formātur
satirici rubicūdi: ridentes apertis labijs: dentes ostē
dentes facie queādmoduz inflata: alia aliter: reliqua
habētes subtilia quoz aliqna expressit philistratus in
imaginibus. Inquit eniz inspectant adolescentez ru
bicundi et ridentes apertis labijs dentes ostendunt
et ob id aliquādo morbuz appellant satiricuz. vnde et
in libro de tumoribus qui preter naturā. Quibusdaz
vero eoz vltra adinueniunt hanc passionem: cum in/
cipit: ꝯsueuerūt vocare satirissimuz. satiris eniz facie
similes fiunt et paz infra. Fiūt et fm alias particulas
carnium emineñ. Item sexto de morbo. Et similiter
nigram coleram als carnē atqz apertaz elephantiasiz
ab elephante dictam. Et quia cause morbi reducun/

tur ad substantiaz morbi cuius sunt cause: ideo signa sumpta a causis huius morbi dicātur quoquomodo sumpta ab essentialiter inherētibus qd Gal. exercuit scdo de crisi. Cognoscit autē causa faciens morbuz et rōne exeuntiū vt docuit scdo de crisi et ratiōe coloris vt in libro de flobotomia. Jnquit eniz albiores feie albiorez sanguinē coaceruāt. nigriores vero grossiorem et melancoliorem. Itē in decimo miemir. Rursus in decioquarto terapētice. Differentibus tandez aliter demū tumoribus nō in colore soluz sed in differentijs que fm calidux frigiduz duritiē et mollitiem. ideo rubet qdē tumor manifeste indicat hu. existere sanguineū. Jtem et figura pustulaꝝ facit ad cause cognitionē vt Gal. in cōmē. xvj. sexte pticule affo. pōit ibi. Late pustule incipiētes. ergo ad exeūtia apparet tales pustulas emittere aliquātulā saniē liuidā nō bñ olentē. sed his tēporibꝰ hu. quēdaz albū qualis ē albedo oculi. interduz subrubeū cuz quadaz liuiditate videmꝰ que oīa ostēdunt mām talis egritudis eē aut ipsuz sanguinē melancolicū aut nigram coleram aut crassum flegma. De flegmate aūt nō ē dubiū. naz cōtingit paulopost duz hec disputata fuerāt factam esse anothomiā cuiusdā q in vita patiebaf talē egritudinē cū doloribꝰ et alijs que huic morbo sunt solita pplicari. inuētaqz ē mirabilis copia flegmatꝪ viscosi in iunctura genu p spaciū fere octo digitoꝝ supra iūcturā. separatisqz pterea cānis faciētibꝰ iuncturā exiuit maior copia adeo vt iudicatū est repleuisse medietatem vnius ciati. Nec poterat eē ros futurū nutrimētū qr cur in illo et nullo alio consimili. nec ros est illo mō coadunatus sz est aliqd irrorans mēbrū nutriēduz vt colligif primo nāliuz virtutum a Gal. filr ossibus ibi

existétib⁹ aduenit nutrimétũ p cócauitates musculis per pp̄ria vasa. silr mébrane quáuis carnes ⁊ mem brana seipsa regentia appellauerit Gal.ij.tegni hoc tñ eodé mó q̄ ð interiorib⁹ p̄rio declaratũ est. Diceret fortasse eá humectádi loca illa q̄ sicca ⁊ in nimio mo tu. hoc tñ nó negat: attñ falsu3 é ꝙ tanta humectatóe indigeát. na3 cur in alijs iuncturis hoc sub tanta quá titate nó é inuentũ. Jn genu nãq3 sinistro inuenim⁹ de eodé humore in subdupla quátitate. Nec obstat si dicat ꝙ dextrũ latus d3 eé humidius róne epatis q̄ dextra ps mr̄icis é calidior ⁊ siccior vt in libro ð sper mate ostésu3 é. Sed redeat nunc sermo noster vnde discessit attédentes coloré pustulaꝝ subalbidũ: aliqñ subnigrũ: aliqñ aliquali subrubedine: que predictos humores ostédunt. Jté figura pustulaꝝ plana est vt ad sensu3 p3 que frigidá ostédit mãm vt in cómento asso. serte pticule sup⁹ adducto. Has oés easdé cau sas ⁊ alia oía ascripsit Gal. elephátiasi. na3 in libro ð tumorib⁹ q̄ p̄ter nãm. Melancolica vero passio est ⁊ elephas pp̄riá qde3 gnãtioné hñs ex sanguine melá colico. in tpe vero fit nigra. Jté in libro de colera ni gra. Ubi ét qñ sobrius qualitatib⁹ fuerit humor san guini cómixtus subrubea3 elephátiasi3 operat. Silr lcdo ad glau. Rursus in scda pte itroductorij. Simi litudiné habét ad pelle3 elephátis. Causa aũt passio nis é flegma grossu3 ⁊ nigra colera. Jte3 vndecio de sim. medicia ca. de carne. Et veluti qda3 cortex excu dit a cuti in qua detinent marie grossi ⁊ viscosi humo res delati in cuté in qb⁹ scabies ⁊ lepra ⁊ elephátes fiunt. Preterea in libro de diffinitóib⁹. Cui⁹ color li uidus é fm coloré albũ oculoꝝ. Cám vero mãlé siue subiectiuá p̄rio ð d:ijs febriũ ex Hypo. snia in libro

epidimiaꝝ máîfeste retuli in ea q̄ sumunt ab eéntialr inherétib⁹. Sigs v̄o subiectiuá hui⁹ morbi cám req̄rat certū ē ꝙ cutis̄ iueniet. Uidim⁹ nāq̄ i anothomia pustulas istas vix penetrare cutis̄: plurimas v̄o in ipsas̄ supficié. s̄z q: ista ad sensum cognosci pn̄t quo fit vt ꝓbatóe nó indigeát. Cósilr Gal. elephátiasis̄ cuta neūs̄ morbū voluit in libro ꝺ colera nigra vbi morbū ꝭm cuté appellat. Silr in libro de tumorib⁹ g p̄ter nā̄s̄ inter melácolicas ꝛ cutaneas passióes reposuit. Scôo ad glau. dixit elephátiasis̄ fieri ex hūore diffuso ꝑ cutis̄ maxie ad facié. Silr vndecio de sim. medicina. Jté in suo itroductorio allegato capl'o. Elephátia lepra impetigo scabies alphos leuce ponunt morbi cutanei cū máifestis aliqñ cutis exulceratóib⁹. Ex qb⁹ oib⁹ summatis̄ ꝯcludit quátū ad eéntialr inherétia hūc morbū esse elephantiasis̄ ꝭm Gal. quare ꝛc.

¶ A necessario cósequentibus.

¶ Expediédū ē mō q̄ꝫ breuiorib⁹ poterim⁹ quo mō cócludi possit a necessario ꝯñtib⁹ ꝓpositū nr̄m. Hoc aūt ad duas ꝺ̄ias reduxit Gal. in de ꝯstitutióe artis medicatiue. s. ad necessario ꝯñtia dispónes̄ ꝛ necessario ꝯñtia ꝺ̄ias̄ siue modū dispónis. s̄z prima nūc accipiét a nobis. Jlloꝝ v̄o q̄dá in initio morbi apparent q̄dá v̄o in ꝓcessu morbi vt allatis sup⁹ locis colligit a Gal. ꝛ q: ꝯpō ꝺ q̄ nūc ē ꝭmo nr̄ in organicis ꝯsistit. Hec aūt aliqñ eq̄lia hñtur. p̄io mō sanitas ꝭs̄ ꝯpōné iudicabit. alio mō diuersimode lapsa ꝭs̄ ꝙ diuersimode in sensus fit ipressio vt al's dictū ē. Ad debitá aūt coeq̄litaté seq̄t necessario pulchritudo. s̄z ad idebitā difformitas. Signa igit súpta a pulchritudie aut difformitate dicét accepta ex necessario ꝯñtib⁹ ꝯpóné. Jdé erit iudiciū ꝺ q̄cū q̄ꝫ alio necessario ꝯñte q̄cūq̄ꝫ illoꝝ

q eẽtialr ꝯcurrebat ad integrãdam ꝯpõnalem na/
turã₃. Dicamus igitur q tales hoc genere morbi la/
borãtes ⁊ si nõ statim a principio saltem in processu
tpis fiũt vt q̃sq₃ sensibiliter cognoscẽ põt. Cõsimile₃
ꝓprietatem attribuit Gali. elephãtiasi in locis allega
tis. exp̃sse tñ in libro de tumoribus q p̃ter natura₃. ⁊
in de simplici medicina. Inquit eni₃ q̃nq₃ horribiles
sunt ad videndũ. Itẽ ipẽ aũt fact⁹ deformis. S₃ vt
adhuc distinctius ista videamus ⁊ breuius ñ recedẽ/
tes a mõ ꝓcedẽdi Gali. suppono qđ ab ipso notatur
primo de ingenio sanitatis v₃ accidens qđ ꝯuenit hu
mano corpori duob⁹ modis ad sũmã eẽ. aut q₂ actiõi
virtutis ꝯtigit ⁊ dĩ nocumẽtũ eius. aut alio mõ ĩmu
tãt corpus sicut colores. primo mõ dicimus propria
accidẽtia. secũdo mõ cõta. His acceptis dicamus cũ
eodem tertio de morbo ⁊ accidẽte q actio quecunq₃
nr̃i corporis trib⁹ modis ledit. corrupte. diminute.
ablate. Consimilr̃ ẽ in genere tot modis variabũtur
accidentia. virtutis aũt differẽtias multi plures faci/
unt. multi v̓o vnã vt. xij. terapẽ. tãgitur. Sed quomo
docũq₃ sit tot modis primo variabit ꝓpriũ accidens
quot modis ⁊ ipsa virtus recepta. postea ⁊ illa tri/
membri diuisiõe discurrẽtes: p̃terea ꝑ nocumenta q̃
accidunt actioni virtutis descripta a Gali. in patiẽte
elephantiasi₃ in omnia illa inueniemus ⁊ in talibus
q hoc genere morbi laborauerũt: quo fit vt manifeste
ꝯcludi possit ꝑ argumẽta. s. a ꝓprio hunc morbũ esse
elephantiasi₃ ſm Gali. quare ⁊c.

¶ A casibus siue accidentibus.

¶ Restat vltimo inquirere quantum ad eã que ca/
sus vocantur ⁊ proprie accidentia que aliter contin/
gunt corpori q̃₃ p̃dicta. illa aute₃ actioni contingunt

vt dictū ē. casus aūt reducētur aut ad qualitatē mutatam aut ad exiēs mutatū aut vtrunqz nō sic intelligē do ꝙ oīa q̄ ab istis sumūtur dicūtur ꝓprie accidentia sʒ hoc sane intelligētibus relinquat. sed ad qualitatē mutatā illa ad quattuor modos reduxit Gali. nā talia accidētia aut ꝯprehendunt visu aut odoratu aut gustu aut tactu. tertio de morbo hoc.

¶ Discurrēdo igit per ista inueniemus Galie. vt supra tactū ē elephātiasi tribuere colorē quēdā liuiduʒ vt in libro de diffinitionibus. similr̄ ⁊ horribilitatem ad vidēdū. similr̄ ⁊ de his q̄ olfatu pcipiuntur. vñ. xj. de simplici medicina. ipe aūt iā fetebat factus difformis. sentit aūt talis fetor ab istis. vñ multotiēs volēs hoc expiri factus prope pcepi illos male olere imo ⁊ vnusquisqꝫ q tali morbo laborabat ex l̄ʒ videbat eē si hi maiori fastidio. vbi p ꝯsimilia alia discurram⁹ hūc modū sectātes inueniemus oīa vniformiter corruē. Similr̄ ēt ⁊ p exeūtia mutata possemus discurrē. sed reliqua hec dimittamus volēti vlterius cōsiderare. ⁊ q exactiori experiētia p̄meret imitando semp ꝓcessuʒ artificialē Galie. iij. de morbo. Mihi vō satis sit summatim ex oībus istis ita collectis apte ostēdisse ꝓpositum nostrū ex Galie. intētione fuisse sufficiētissimuʒ vt nostre fuerat intentionis.

¶ Tamē ad ꝓpositi nostri ꝯfirmationē adducā Cornelij celsi auctoritatē libro nāqꝫ tertio vbi de elephātiasi facit mentionem sic inqt. Ignotus aūt pene in italia frequētissimus in qbusdā regiōib⁹. is morb⁹ ē quē elephātiasiʒ greci vocāt. isqꝫ lōgis annumerat. totuʒ corpus inficit ita vt ossa quoqꝫ initiari dicātur. sūma pars corporis crebras maculas crebrosqꝫ tumores hʒ cū his q̄ sequūtur. hoc ideʒ sentit Plinius

siquidē.xxvj.c.j.tribuit elephantiasi oīa q̄ cernimus in hoc populari morbo. Nec mirādū ē quia dixerat ipsam a facie sepius incipientē in nare primo veluti lenticula.nā tales cutanei morbi apd̄ diuersos diuersis modis possunt icipere ex dispositiōe ptiū subiecti patiētis vt nos i hoc morbo hodie videm⁹. Nō eim apud oēs in pudēdis incipit imo alias is morb⁹ erat letalis etiā cita morte.Q.serenio medico referēte ex malignitate mãe facientis morbū.hoc tñ hodie raro accidit vt i tertia pte dicet. Ex qbus iā clarū ē oībus q animo non perturbato hanc rem trutinarent morbum dictum vulgo gallicum esse elephantiasim.

¶Et iā prime parti finē imposuissē nisi Cōciliatoris dicta aliquātulū me retinuissent dīa nāq̄.177. ex pluriū viroꝝ illustriū snia quos longū eēt enumerare inuit elephantiasim esse nephandā lepre spēm. Itē ꝛ Galie.ipse visus est hoc concedere vt ex suis verbis elici pōt secūdo de morbo vbi agit de causis morbi in forma sub hac serie. In leprosis enī dilatatur nasus.anhelitus grossus efficit.aures subtiliant ꝛ fiūt quasi illud qd̄ appellatur elephas. Rursus.vj. eiusdē vbi ē sermo de his que digestioni contingūt ꝛ nutritioni sic habet. Et inde in huiusmodi carne lepra generatur quam eleni appellant leuchiȝ qd̄ albedo interptat.ꝛ similiter carnem nigraȝ atq̄ asperam elefantinam atq̄ leoninam nominant. Item secundo ad glauconem circa finem videtur concedere elephantiasim quasi vniuersalem cancrum. Adhuc ibidem q̄ irradicatas ꝛ inueteratas reprimē magis q̄ȝ sanare.isti aūt sananf. Paulus nāq̄ egenita q dicta Gali.in ↄpēdiū reddidit in principio q̄rti libri vbi d̄ elephantiasi agit voluit elephantiasiȝ quasi vlēm cā-

crū.imo ⁊ capadocē artium scio fuisse huiusmodi sen tētie.s₃ qꝛ locus ab auctoritate debilis ē nisi rōnibus fortificet᷑:iustū erit ⁊ aliquas rōnes subnectē quaru₃ hec sit prima.Si apud Gali.elephantiasis non esset morbus a nobis dictus lepra sequeret᷑ eū fuisse īsufficientem ⁊ inartificiosu₃ in dādo nobis medicina₃ qͦ nephas ē dicere in medicoꝝ regē.p₃ hoc. na₃ nullibi fecit mentionē de cura lepre.Preterea q̄cunq₃ tertia quarti dicit Aui.de lepra dicit Paulus de elephantiasi.Simil'r q̄cunq₃ Gali.ꝺ elephante Aui.de lepra quo fit vt elephātiasis apud Paulū ⁊ Gali.fit:lepra apud Aui.Preterea Plini⁹ quē dixi nostre pti fauē aperte mihi ē contrarius.na₃ in allegato loco voluit hunc morbū egipto peculiarē exitialēq₃ egiptū habitātibus.Si q̄n̄q₃ tali genē morbi rex vexaret᷑ vtebat᷑ balneis ex sanguine hircino.Cōsimile remediu₃ legimus in histoꝛijs ꝯsuluisse medicos Constantino impatori q lep̄ laborabat q̄re ⁊c̄.Alia possent adduci argumēta q̄ cā breuitat] reliquent᷑ cū iferi⁹pōat᷑ vl'is solutio.A talib⁹ aūt breui me expediā cū nec apparē tē hēant difficultatē ꝭm nr̄m Gal.ꝭ₃ quē erat ꝓpositū nr̄m pn̄tē mā₃ ꝺclarare q᷑ qcūq₃ alij oppositū dicerēt ꝓpositū nr̄m n̄ ꝺstrueret᷑ s₃ forte i ħ calūniarer.Dicerēt nōnulli temerariū fore tm̄ mihi arrogare me his meli⁹ dicta Gali.itelligē eo maxie cū Paulus egenta dict] nr̄is ꝯtradicat.qs ingt ille subtili⁹penetrauit in omnia que Galie.dixit q̄₃ Paulus.S₃ vnum rogo vt qui hec nostra dicta aliquādo dum ociosi sunt percurrant equo adsint animo nec me repente indefensa causa condemnent.Ostenda₃ proculdubio ex dictis Pauli ⁊ Gal.elephātiasi₃ apꝺ Paulū eē lōge diuersu₃ morbū ab eo quē Gal.elephātiasi₃ appellat.

Paulus itaqȝ in princi. quarti libri laudat auctorita tē Aetij q voluit elephāta curatōeȝ attigere ñ posse ꝛ vt oia melioꝛi mō ꝓcedant ponā prius v̄ba Pauli ꝰm propriū oꝛdinē. Inquit ille recte puto capadocē Aetium dixisse opoꝛtere vȝ virtutē auxilioꝝ maioꝛē esse ipsis egritudinibꝰ ꝛ ideirco curari non posse ele phāta. nō. n. repi medicamētū ipo validiꝰ. nā si cācer q̄si elephas existēs in vna pticula icurabilis ꝛ apud ipsuȝ Hypo. existimatū ē q̄uo nō magis elephas q̄si cācer qdā existēs in toto coꝛpe penitꝰ icurabilis erit. hec ipse ad v̄bū. Ex qbꝰ sic foꝛmatur rō ꝰm Paulum nulla elephātiasis recipit curatōeȝ. sȝ elephātiasis ꝰȝ Gal. recipit curatōem igiṫ elephas ꝰm Gal. non est elephas ꝰȝ Pau. Sȝ dicet qs maioꝛē assumpti syllo gismi nō esse verā. nam ibidē paulo inferius inquit. Quāobꝛem de his q tali moꝛbo victi sunt desperā dum est sed in principio moꝛbo existente ita vt neqȝ aliqȝ extremum exciderit neqȝ supficies exulcerata sit nec ēt tumoꝛes ad plurimū eleuati sint sed turpioꝛ quodāmodo solū facies. s. vt hec nō valde dedecens appareat curare tētabimus ꝛc̄. Ex quibus dicet ille ꝰm Pauluȝ in principio moꝛbus curari pōt in q̄uo Gal. curauit elephantiasiȝ. ꝛ ita syllogismus nō pꝛo cedit. Sed hec nobis nō obstant pꝛio. nam Paulus nō dicit in principio nō posse curari sed q̄ ipse cona bitur curare ac si diceret eꝰ principiuȝ egritudo hec nō recipit curationē sed si possibile sit aliqñ hāc egri tudinem curare in princi. conemur. Ex his potiꝰ ar guitur impossibilitas q̄ȝ possibilitas. iteꝝ his omis sis arguaṫ sic. elephas ꝰm Pauluȝ non recipit curam eꝰ principiū sed ꝰm Gal. elephas recipit curam eꝰ principiuȝ ꝛc̄. minoꝛ facillime deducitur. nam. xj. de

simpli. medicina vbi de carne loquitur referens causa/
lem quandam experientiam de elephantioso de quo dicit
aliquandiu conuersatum cum hominibus deinde quia iam se
rebat factus deformis constituta est illi humilis casa
postea dierum interuallo illi cibos afferebant. canicula
ribus preterea diebus sanatus est. Quis diceret hunc
esse in prin. sue egritudinis. fetor namque cum deformitate
ostendit illum exiuisse principium quod apparet ex his que
dicit in libro de tumoribus qui preter naturam inquiens
elephantiasim propriam generationem habere ex san/
guine melancolico: tempore vero fit nigra colera quando
s. fetidi sunt et horribiles visu ac si diceretur procedē
te tempore quando non sunt in principio fit nigra colera. Con
sueuit namque Gal. cum egritudo est in principio dice
re illam esse in principio vt eodem capitulo de illo quem
quarto loco ponebat inquit. Is in prin. passionis erat de
primo hoc non sed quod fetebat cum deformitate significat
namque confirmatum fuisse illum in egritudine. Rursus
in illo met capitulo vbi de philosopho illo quem excellen/
tis doctrine predicat. Inquit quod potius desiderabat
mori quam sic flebiliter viuere. Quis diceret tales le/
prosos in principio febriliter disponi sed tunc cum ali
quod extremorum excidit aut superficies exulceratur
aut partes corporis plurimum eleuantur tunc appellan/
tur febriles et tunc non potest aliqua species secundum Pau
lum curationis haberi. Preterea ex argumento Pau
li de facto concludamus hunc morbum aut penitus in
curabilem esse aut cum magna difficultate. imo hoc
non affirmat sed dicit se conaturum. Arguit enim au
ctoritate Aetij. nam si cancer quasi quidam elephas exi
stens in vna particula incurabilis etc. quanto magis
elephas cum quasi cancer existat in toto corpore pe

nitus incurabilis erit. quem arguendi modum tetigit Aui. caplo de lepra. Queraf modo quot cãcros ipsa curauere imo arguatur sic. magis vr q debeat curari cancer q̃ elephas fm Paulum z Aetiũ. sz ille aut nõ curaf aut maxia cũ difficultate. igitur elephas penitus incurabilis existet ex Pauli snia. at fm Gal. talis morbus vr facilis cure vt pz in .v. exemplis in allegato caplo. Item mirandum est de sic dicẽtibus. nã semp appent grecos extollere q vere in oĩ doctrinaz genere laudãdi sunt. illi mirabilr deprimũt. Faciunt. n. Aetiũ valde puerũ in medicia quẽ Pau. tantopere laudat. Nam dicunt ipsum non inuenire tali morbo medicinam potentiorẽ quem Gal. ex medica exhibitõe vipati vini eijciebat. nõne z Paulus viderat .xj. de simplici medicina cur tm̃ laudasset Aetiũ ni dicerẽt tpe Pau. z Aetij ñ hẽri copiã viparaz: migrauerũt fortasse ad fortunatas insulas. Grauor hercle ista amplius declarare. sz vt oĩa in ꝯriũ fortius vincant iterum instabimus. nã ille morbus a q̃ cũ curatur. aliqs currit in aliũ nõ dz denoĩari morbus ille in quẽ transit ad bonũ sensum. Sz Gal. ex elephãtioso fecerat leprosum vt pz in libro dicto. f. xj. de sim. medicia in tertio z qnto exẽplis. igif elephãtiosis apud Gal. nõ est lepra. loquẽs igif Gal. de pho q patiebaf elephantiasim inqt. Mñs vinũ sic toxicatũ effectus ẽ leprosus. z parum infra de alio. In elephãtioso cõuersa est passio nõ post multos dies in leprã. Diceretur forte q ex vna spẽ lepre fecerãt transire in aliã velut si ex scõa spẽ ethice trãsiret in primam. vnde postea facile curaref. Sed hec rñsio stare nõ põt. nã ꝯcedaf grã disputatõis diuersa aĩalia posse ad inuicẽ transmutari vt in fabulis scribif z accipianf hõ z leo quis

diceret hoïes ꝯuersuȝ eé in aïal si in leoné fuissȝ trãsmutat⁹. significaret cerre hoïeȝ prius nõ fuisse aïal. a pari si ponam⁹ elephãta eé spém lepre nõ diceremus elephantiosuȝ ꝑm esse leprosuȝ. Sed dicet alius me recte nõ tenere Gal. sñiaȝ. nã lepra ꝑm Gal. est morbus cutaneus importãs quãdãȝ exquamatóeȝ vt vocabulũ ostẽdit. lepis. n. squamatóeȝ significat. quare decipiunt q credũt Gal. p leprã intelligere morbuȝ qué hodie intelligimus leprã. ⁊ ita tex. Gal. optime ꝯsonat. nã morb⁹ ille nefandus cõuersus est in lepra i. in hmõi exquamatóeȝ vt verba Gal. in pıĩo exemplo vident manifestissime importare. Cõtra queȝ sic arguit ꝑm Gal. vna spés est lepre in qua non fit talis exquamatio solum. igitur nõ semper apud Gal. lepra accipit pro tali exquamatione. añcedés pȝ. nã in libro diffinitionũ vt supra ĩductũ est diffiniédo lepra sic inqt Lepra est mutatio cutis ad id qð preternãm cũ asperitatibus ⁊ pruritib⁹ ⁊ dolorib⁹ ⁊ squamas abicit: interdũ quidé nõ sȝ interdũ plures ptes corpis depascit. Ecce manifeste dicit Gal. ꝙ non sp in leprã abiciunt squame ⁊ ex ꝯñti ꝙ lepra nõ semp clamitet talé exquamatóeȝ. Nam q̃rat ab istis qd intelligat Gal. p hec ṽba interdũ qdeȝ nõ sed plures ptes corpis ðpascit. vbi vnusqsqȝ sane mentis dicere Gal. intelligẽ morbũ a nobis dictũ vulgo leprã. Ex qb⁹ aduertẽdũ est ꝙ ex tali diffinitióe declarauit nobis Gal. duas spés lepre ꝑmã in q̃ exquamat vel velis dicere cortices abiciunt q̃dam vt accidit dum noïant cãcri q̃ spés é facilis curatóis q̃ qdé est passio solius cutis ⁊ de hac intelligit Gal. vbicũqȝ dicit lepram eé passioné solius cutis in quaȝ ét spém transmutabat Gal. elephãtioso. scðam spém in qua insen

fibl'r ↄsumunt carnes excidūt pticule q̄ pri⁹plurimū eleuabant ꝛc.ꝛ talis est aut difficilis curationis aut longe difficilioris prima:imo qui hac spē laborant nō nisi durissimā spēm curatōis possent hēre:ꝛ hanc in pricipio solū q: post principiū solis pnosticis sūt relinquēdi: quā etiā spēm posuit Aui.tertia quarti cū voluit anteq̄ ingrossaret egritudo adhiberentur curatōes ꝛ mūdificatōes.quo fit vt scda rñsio ad mētem Gal.stare nō possit. Sz cū ad h̄ puenerit sermo nr̄ arabes multi diād fecerūt iter leprā ꝛ elefanta vt pꝫ ex Aui.tertio ꝛ q̄rto canoñ.Et credendū est vitio trāslatoꝝ eē translatos tales termios elephātiasiꝫ ꝛ lepram.Silr bon⁹ Mesue tractatu de medicinis solutiuis caplo de cōfectiōe hamec inqt. Cōfert egritudinibus cutis sicut ē scabies.morphea.lepra. cancer.elephantia ꝛ impetigo.Auenzoar etiam tractatu septimo libri secundi ponit differentiam vt patet.xj. .ꝛ .xxv.capitulis.Et quam speciez lepre secundam dicimus ſm Gal. similr ꝛ ille nā leprā cancrum pessimum in corporibus hoīum appellat queadmoduꝫ ꝛ Aui.silr Rasis quinto ꝛ nono ad Almansorem differentiam facit inter elephātiasim ꝛ leprā.lepraq̄ appellat quā nos vulgo dicimus leprā.De antiquiori bus vero nr̄is Plinius.xxv.c.illo loquens de elebo ro.Medet inquit elephātie albe ꝛ lepris. Preterea de elephantiasi dixit.xxvj.caplo primo hūc morbuꝫ vsq̄ ad tempora magni Pōpei nūquā fuisse in Ita lia: deide breui restinctū fuisse vt etiā ð gemursa ob literato noīe:credo quidē quā nos dicimus leprā nū quam fuisse restinctam in Italia:sed bene de morbo gallico adeo vt hec passio nec etiā a nostris pauis ꝛ alijs longe antiquioribus nūquam visa fuerit. Hoc

idem Lucretius ipse testat. naꝫ tépoꝛibus suis nódũ talis popularis moꝛbus in Italia apparuerat vt pꝫ libꝛo.vj.sub his versibus.Est elephas moꝛbus q pp flumina nili Nascit in egipto in media neqꝫ pꝛeteriit vnquá ꝛc̃.Plura alia adduci possent que gr̃a compendioꝛis pꝛocessus relinquo.Et qꝛ res hec in se clarissima est superest modo ad in oppositũ adducta responsione postpono illos qui oppositum tenuerunt: ⁊ quicunqꝫ dixerint elephanta lepꝛam nisi hoc ꝓbauerint ex Gal.aut Hypo.vt nr̃e fuerat intentionis a pꝛincipio.Sunt tamẽ qui fauent nobis lõge celebꝛiores vt visum est quãtum ad negatiuam conclusionẽ videlicet lepꝛam non esse elephanta. esto ꝙ arabes plurimi per elephanta aliud intelligãt qꝫ Gal.vt patet fen.xxij.ab Auicẽ.licet volenti vlterius considerare concoꝛdia appareat inter Gal.⁊ allegatos arabes.alijs tamẽ hoc derelinquatur. Aduerte ꝓ istis qui dixerunt Gal.non tractasse hãc materiam videant ipsum tertio interioꝛũ tertio.¶Ad pꝛimaꝫ Gal. auctoꝛitatem dicitur litteram esse depꝛauatam: sed debet sic iacere. siquideꝫ elephas nominatur ⁊ ptisis manifeste autem permutant foꝛmam tumescit enim nasus ⁊ postea concluditur ⁊ in vniuersum similes satyris elephãtes fiunt. nulla hic fit mentio de lepꝛa. similiter littera sexti libꝛi debet sic iacere.⁊ ide in huiusmodi carne leuce generatur quam eleni appellãt leuchin quod albedo ĩterpꝛetatur.⁊ similiter nigraꝫ carnem atqꝫ asperam elephantiasim ab elephãto dictam. Item ad glauconem sic debet esse series.⁊ quandoqꝫ ad cutem totus expellitur: sitqꝫ his moꝛbus quem elefantem nominant. nec in grecis exemplaribus est illud inueteratas ⁊ irradicatas ꝛc̃. Sꝫ

quia aliquis in hoc me reprehenderet ꝙ negem illa esse Gal. dicta cum iam per plures annos fuerint sic impressa ⁊ in manibus tam illustrium virorum. Attamen rogo illum absq; aliquo graui animi affectu videat ipse grecam litteram. sunt nanq; Gal. tex. in ppria lingua in manibus multorum. ⁊ deus sit mihi testis quia si haberemus Galeni libros vt decet fideles: omnes alij superfluerent in medicina scriptores preter Hypocra. omniu; magistrum esto ꝙ multi alij recte scripserunt. At Paulum dictum est fuisse contrarie opinionis vt latius declaratum est. Ad primam inductarum rationum dicitur ꝙ illa manifeste peccat in forma. est enim conditionalis falsa vt pbatum est. elephas nanq; non est lepra nec Gal. est diminutus. ⁊ ad probationem negatur assumptum: imo in secunda parte introductorij in loco totiens allegato ponit ꝙ cura lepre est per ducentia flegma ⁊ exteriꝰ inunctiões. vnde dat ꝑterea nobis intelligere ꝙ si qua ex illa melancolia ꝙ illa curatur per ducẽtia melancolia; ⁊ exterius inunctiões. dixerat sexto de morbo ⁊ accidente lepram generari ex multiplicatione colere nigre in toto corpore. pro quo aduertendu; est ex sententia Galeni ꝙ illa secunda species lepre fit ex nigra colera: prima vero vtplurimũ ex flegmate: ⁊ ideo secunda species vel omnino incurabilis est vel maxima cu; difficultate potest curari. Esto ꝙ Rasis curauerit iuuenem illum vt refert quinto ad Almansorem. prima vero difficillime curatur. cum igitur secũda species apud Gal. iudicata sit fere impossibilis cure voluit illos potius pronosticis derelinquere. tamen si aliqua esset species quia iam dixe

rat ad causam attendenduʒ in tali educentia melāco/
liam ⁊ exterius inunctiones iuuabunt. Ulterius ad
manus nostras nondum peruenerūt Gal. opera om
nia in medicina ⁊ sicut multos fecerat particulares
libellos de diuersis egritudinibus: vt de cura lapi/
dis: hicteritie ⁊c. ita forte ⁊ de lepra fecit. Ad aliam
rationem dicitur ꝙ argumentum concludit verum:
sed non illud qđ intendit sic arguens. nam licet con
cedatur ꝙ elephantiasis apud Paulū sit lepra apud
Auicen. non valet ꝙ sit lepra apud alios ⁊ maxime
apud Galenum. Si vero intelligeretur ꝙ greci om/
nes sic existiment palam ꝙ hoc fatuum ⁊ falsum est.
nam Gale. in libro de diffinitionibus postquam de/
dit diffinitionem lepre posuit diffinitioneʒ elephan
tiasis longe diuersam ab illa q̄ʒ de lepra in qua dixe
rat ꝙ depascitur carnes. similr̄ ⁊ in libro introducto/
rij primo ponit diffinitionem elephantis deinde li/
chenis preterea lepre. ergo si diffinitiones sunt di/
uerse necesse est diffinita diuersificari. Auicen. enim
capitulo ⁊ fen dicta. per lepram intelligit secundaʒ
speciem positam a Gal. Nec miruʒ si Auicen. tribu/
it leproso que Gale. elephantioso multis de causis.
Primo nā sicut superius dicebaʒ multotiens vbi Ga
lenus elephanta nominabat trāslatuʒ fuit lepra. qđ
patet ab Auicen. capitulo allegato de lepra. vbi re/
ferens fortuitam illam experientiam quam ponit
Gal. vndecimo ⁊c. inquit. Sicut quidam accidenta/
liter sanati sunt ex intentione interficiendi ex eo qui
in potu tribuit vt moriretur ille leprosus. vbi Gale/
nus habet elephantiosus. Secundo ꝙ inconueni/
ens esset diuersis egritudinibus cōuenienter vni/

cam medelm applicare queadmodum Gal.vj.interiorum de passione renali et colica dicit. et septimo miamir de diacodion.in libro naq3 de interiorib⁹ dicit q licet in principio sint difficiles ad cognoscendu non tamé tuc diuerse medicine sunt necessarie. et hoc idem primo interioꝝ. sed in hoc nó op3 tempus conterere.nam boni sciunt practici quomodo vna simplex medicina diuersas sanat egritudines et maxime prouenietes ab vna causa imo et a diuersis vt de melle dicitur ada partenianu. similiter d agarico aloe &c. vt a Gal. et Mesue accipitur. et ita de multis alijs medicinis quas longu3 sit enumerare. patet iam quantum valeat hec forma arguendi. Quecunq3 laudat Gal.in elephantiasi laudat Auicen.in lepra. Igitur elephantiasis apud Gal.est:lepra apud Aui. Sed q2 apud istos habet difficultas de viperis.na3 extraneu videtur illas prodesse huic egritudini quas tantum laudat Ga.in elephantiasi nisi elephantiasis sit lepra ideo videant et attendant ad proprietates carniu viperarum et desinat admirari. vndecimo naq3 de simplici medicina allegato capitulo excalefaciete et exiccantem habent virtuté et summopere diaforeticá preparat q3 ad cutim materiá per ipsas. Preterea similr euacuando.xiiij.terapentice.vbi de curatione multe carnositatis est sermo mirabiliter subtiliandi pprietatem tribuit istis carnibus:imo et sali iparu3: et ideo arteticis doloribus puenientib⁹ ex grossis humorib⁹ sunt couenietissimu remediu quo fit vt sint multum destructiue cutaneaꝝ passionu3.

¶ Ad vltimu3 et historicu3 argumentu dicit primo q ipsu3 peccat in forma.arguit eni3 sic. sanguis hircin⁹ opitulat elephantioso et ide3 opitulat leproso. igitur

vnus est alius. sed sic dz cōcludere. igit opitulans le proso est opitulans elephantioso. qd̄ concessimus. Et ex hoc non sequit qꝫ vnus sit alius: concesso illo qꝫ in tertia figura accipiant omnes particule ne videamur sophiste. nam vt paulo ante dicebamꝰ vna & eadem medicina diuersis ꝓdest egritudinibꝰ. & si sit sermo de medicinis cōpositis instātia est de tiriaca que multis egritudinibus ꝓdest vt scit vnusquisqꝫ etiam parꝝ in medicina eruditus. sed istis longe melior eēt inquisitio quomō sanguis humanus & tiriaca diuersis ꝓsint egritudinibus. sed certi rn̄debunt a ꝓprietate occulta. & si mihi licēt exclamare o medicoꝝ insamiā oīa ꝯuertētes i occultā ꝓprietatē facerē itaqꝫ &c.

¶ Item bonū esset si quererent moduꝫ ꝑparationis humani sanguinis: & tūc manifeste viderēt multa ēt in fabulis scripta aliqñ fulciri veritate. sꝫ de his alias. nā scd̄a huiꝰ tractatui ps nr̄as ꝑsonat aures quare prīo capiti finē ipono Deo sit laus gloria & honor Amē.

¶ De vnitate & pluralitate hm̄oi morbi. Caput. 2.

Dimittens fere omnes illos cōpositionis modos preter vnū qd̄ tetigit Gal. primo de morbo. de illa tantuꝫ compositione loquar quaꝫ cōmuniter medici intelligunt. Nam ipsi querentes an talis morbus sit compositus querunt an plures morbi de facto adinuicē complicētur: omittēdo similiter illud qd̄ aliquando contingit. qꝛ nulli dubiū est qꝫ interdū sebricula quedaꝫ suborit & taliter aliqñ consueuimus dicere pleuresim morbū cōpositū. Similr̄ nec nūc sermo sit de ꝯpōne respcū lesaꝝ opationuꝫ. Et qꝛ plures actōes in vno

aut pluribus morbis manifestissime impediunt: ideo mor/
bi plures accipiant. Secundo differentiam esse inter morbum & pas/
siones quales ponimus inter vias & terminum sicut diffu/
se declaratum est a Gal. tertio de morbo. & secundo de ingenio
sanitatis licet aliquando terminis abutamur. Item accipiatur &
tertio quod aliquid dum est in via potest & debet a termino accipe
denominationem. patet hoc etiam aliquantulum exercitato in philo/
sophia naturali. Adhuc quarto supponatur quod accidentia que compe
tunt ipsi passioni recipiantur a medico ac si competerent
ipsi morbo. patet de doloribus multotiens accidentibus dum in
fieri sunt apostemata. Ex quibus infertur elephantiasis esse
vnum morbum doloresque ibi accidentes non facere morbum
distinctum vt si diceremus ibi coniunctam esse arteticam
passionem: immo tales dolores consequuntur elephantia vt
passio: licet propter hoc non destruatur quando ipsam elephantiasis ali
quando sequantur vt morbus est. Et esto quod sequerentur ipsum vt
passio nihilominus elephantiasis sequerentur. patet per
tertium & quartum presuppositum. Et propter hoc soluitur dubita/
tio multorum videlicet si elephas est is morbus: vnde est quod multo/
tiens existunt dolores & tamen nulla apparet in cuti
difformitas. Patet responsio ex tertio presupposito: est
enim in via ad terminum acquirendum: ideo elephan/
tiasis appellatur esto quod tales pustule nunquam exeant vel
appareant in dato homine stante tamen tali materia
sic expellenda vt diximus quemadmodum siquis mo
ueretur ad albedinem & nunquam efficiatur albus ex impe/
dimento contingente: contingens autem ex duabus
principalibus causis inequaliter se habentibus fieri
in proposito impedimentum ne huiusmodi pustule
eueniant presentibus tamen doloribus aut enim a
natura expellente per aliquam aliam viam quam per cu/
tim materiam pustularum aut beneficio artificis extrin

feci educentis materiam. Si vero quis vellet aliam viam tueri dicereqz hunc morbuz esse compositum: non reputo eius sententiaz dignam vituperio: licet alia pars me plus delectet. Non enim nunc is animus mihi est alicui contradicere: sed potius partes nostras defendere. Sed queret amplius esto q tales dolores non faciãt cõpositum morbũ: vnde puenit q tales egrotãtes a tã seuis doloribus crucianf. Respondeo q exquo natura semper tentat mundificationez sanguinis vt in libro de colera nigra dicit Gal. excernens qd prauũ est aliqñ ad ventrez et intestina quãdoqz ad eam que extrinsecus superficiẽ. Et earum que expellunf aliqua sunt subtilia. aliqua sunt crassiora. quedam vero non siquidem subtiliora. hec per insensibilem transpirationem resoluũtur aut per sudores. Si vero crassiora aut tanta crassitie q cutis densitatem transire non possint: et sic operantur aut carbones si calida fuerint aut cancros si non calida. Si vero crassa sed non tante crassitiei sed medio vt ita dixerim modo posita licet cuz difficultate pertrãsire cutim talia operantur elephantiasiz. Nam igitur vt dicebam cupida mundificatiõis sanguinis et totius corporis transmittit in proposito ad superficiem exteriorem conatu quo potest nociuam materiam. At cuz grosso corpori opus sit ampliori via que duz sit necesse est causari continuitatis solutionem: et tanto maiorẽ quanto corpus fuerit strictiorum meatuuz aut sensibiliora membra habuerit ad que grandis sequitur dolor. vel quia nã fuerit consueta transmittere humiditates ad articulos corporis humectatiõe indigẽtes: mittat nũc hmõi supfluitates in abũdãtiori copia: ex qbus dolor causaf vt tertia pticula affor.

⁊.x. decez tractatuuz declarat a Gali. Hec breuiter dicta sint quantū ad caput .ij. tanq̄ excitamēta q̄dā cum iam tempus sit ad vltimum propositū accedere scilicet ad curam.

¶ De mō curatiōis cū aliq̄li p̄seruatione. Capupt.3.

Uicunqz animū induxerint ad curā alicu/ius egritudinis necessariū ē illud poculis semp h̄eant q̄d Gali.ij.⁊.iij. de ingenio sanitatis magnope comēdauit: vz q̄ igeniū pfecte curationis morbi haberi nō possit nisi curandi morbi diffinitio ꝯueniēs h̄eat illa scilz in qua cōiter conueniūt oēs. ¶ Ex locis igit allegatis ⁊ maxime ex libris de diffinitionibꝰ collegimus diffinitionē ele fantis. Dicamus igitur q̄ elephātiasis ē passio crassa ⁊ pustulosa dispargibilis precipue ſm corporis ex/trema colorē h̄ns ſm oculoꝝ albedinem emittēs ali/quantulā supfluitatē liuidā ⁊ male olentē ex flegmate grosso aut ex nigra colera prouenīens dictaqz ad si/militudinez pellis elefantis. Ex qua quidez notifica tione primū omnia signa apparent siue illa sint pro/pria siue accidentalia. que omnia suo ordine deducta sunt in prima particula ⁊ ideo illa amplius non re/petit̄ sz potiꝰ ad eaꝝ determinationē pcedēdū. Si ex flegmate grosso aut nigra colera euenire hunc mor/bum dixerat diffinitio: cause ſm medicos ⁊ maxime Galie. in tertia differentia consistunt vt ad presens attinet negociuz. quasdam nanqz procatarticas dica mus, quasdam autem antecedentes. tertias quibus magis nomen cause competit coniunctas. Si vero huiusmodi morbi causas procatarticas q̄rimus quas

sub alio termino principiatiuas dicimus nullidubiū ꝙ multis modis contingit assignare ſm ꝙ hec egritudo potest diuersimode in populus serpere. nam aliquando ex ipsa aeris infectione. aliquando vero non ex infecto aere sed ex ea quā medici contagionem dicunt: et breuiter ex omni eo qđ sub tali causa ꝯtinet quorum omniū in diuersis locis inter antiquos inuenit Galie. infectionis. aut primo complexionus auctoritate Hypoc. ij. epidimiarus. et tertia particula afforismorum cōmēto. xij. et. xxij. maxime vbi tempora humida pcesserint flantibus etias australibus ventis et moderato superueniente calore de facili corrumpente ques inspiramus aerem. Ex istis nāqꝫ dispositionibus summopere causatur putrefactio vt prima quarti Auic. primo de differētijs febrium. et. xj. terapentice declaratum est quā pestilentiales constitutionem olis accidisse memorant in Cranonta ciuitate vexata egritudinibus memoratu horribilibus quarum qui notitiam desiderant percurrant predicta loca cū mihi animus sit pro viribus prolixitates euitare. Si vero de contagione loqui velimus sicut de eo qđ in conuersando contrahitur vt de elephantiasi. xj. de simplici medicina. dixit Gali. ista ad tactus principalr reducēda sunt siue mediate siue imediate. Et isto modo coitus dormire assidue prope elephātiosus et ipsum tunc tempore tangere sumere lac a patiente elephantiasim possunt esse primitiue cause per contagionem. Et si queratur: hec que iam inuasit ad qđ horum magis reduci debet. an ad ipsam aeris infectionem vel ad modū quem contagiosum diximus. Dicit ꝙ magis ad contagiosas dispositiones qđ etiam modus propagationis declarat manifestissime. Nas fere omnes qui hāc

egritudinem passi sunt aut illam per coitum cum ele phantiasis patiente aut cum illo dormiẽdo vt dictuꝫ est vel lac sugendo contraxerunt aut aliquo alio con/tagioso modo.

¶ Aliter accidit ex infecto taꝫ aere. ꝛ ipse Hypo. di/cit de habitantibus Cranoneꝫ vrbem ob hoc tamẽ non negatur hunc epidimicũ morbum posse ex aeris infectiõe causari vt diximus. Et credo hac tempesta te aliqualem infectionem aeris concurrere. nam pre cedentia tempora si recte meminimus minus humi/da precessere vt pꝫ in longis ꝛ frequentibus alluuio nibus ꝛ caliditate sequente: licet non imoderata exti/tisset: que si moduꝫ nimis excessisset cum tanta humi ditate ñ est dubitanduꝫ quin aliqua nephanda ꝛ leta lis pestis sequuta fuisset. Sꝫ questio est a qua magis causata est talis passio: quia de facto nunc Italia vexa ta est. Iterum queret aliquis vnde apud antiquos extet memoria quandoqꝫ incepisse egritudines ali/quas a pudendis vt hunc maiori parti egrotantium accidit. Respondetur ꝙ quicunqꝫ Galie. ꝛ Hypo. dogmatibus diligenter studuerit nullam hac in re cõ trouersiam habebit: siquidem in primo ꝺ ꝯplexiõib[9] duꝫ refert nephandas illas egritudines gentis Cra/nonie dum inquit. Et peruenerũt in pudendis car/bunculi in estate ꝛ morbi alij huiusmodi generis qui putredine nascũtur. q̃ꝫ q̃ꝫ verba sint Hypo. circa prin cipium secundi epidimiarũ. Item ꝛ tertia affori smo/rum particula. xxij. At vero genitalium putredines non simplici absolutaqꝫ ratione eueniunt: sed si hu/mectior sit. Et si adhuc queratur que causa est cur ta/les egritudines per corpus serpentes ex putredine genitas quas sudamina dixit Hypo. sic icipiũt a pu

dendis. Respondet ibidē Gali. ex caliditate. s. et hu
miditate illarū partium que ex parua etiā causa pu
tredinē gignūt. Et si adhuc queratur cum illa loca
sint neruosa videtur deesse ibidē materia. soluit Gal.
propter humiditatem ad illa loca emanantē non q
suapte natura humida sint. Ex quo patet q commo
de hic incipiat talis morbus deinde percurrat semi/
tā corporis. Sz si adhuc queratur que causa est cum
huiusmodi pustule incipiunt vtplurimū in facie aut
anteriore parte capitis apparere. Respondet ex hu
miditate residente in capite. Nā Gali. dicit in epate
abundat colera in corde sanguis in cerebro flegma
vl' si rectius qs vocare velit pituitā magis q̄ flegma
vt secundo naturaliū virtutum dicitur: abūdantiori
igitur existente non mirū si ibi pri⁹ appareāt. Adhuc
et anterior ps capitis humidiorē posteriore vt secūdo
complexionū et secūdo tegni scriptū ē vnde ad faciē
et ad alias ibi apparētes particulas citius humidita
tes defluūt. Rursus si qs q̄rat cur p coitum ista lues
facilius ɔtrahitur. Respondet q stāte in pudēdis hu
miditate nimia vt dictū ē ex motu q fit in coitu: tunc
illa loca magis calēt quo fit vt maior copia humidi/
tatis trahatur que citius putrefit. Item etiā et ppter
apertionem pori membri virilis: qr tunc vapores
corrupti citius a matrice eleuātur vt bene tangit Cō
ciliator differentia superi⁹ inducta. Quib⁹ sic ordine
declaratis facillime huius egritudinis habeat cā an
tecedēs pariter et coniūcta. Siquidē aūcedens causa
a pcatartica cōstituitur vt in introductorio Gal. hec
autē et quātitate et qualitate esse potest vt abundan
tia melancolici sanguinis aut flegmatis que a mul
titudine nutrimēti aut his que fm magnā sui ptem

in tales humores habitudinē habeant vt transmit/tantur causata sunt vel prefati humores qui talē cō traxerunt dispositionem vt quamuis quantitate non multi sint tamē quales sint faciliter poterunt in con iunctam trāsire vt.s.malignitate sua ad extrema cor/poris transmittātur.

¶Coniūcta vero cā elephātiasis est vt supra patuit colera nigra aut flegma grossuꝫ actu talem egritudi nem facientia esto ꝙ multotiēs Gal.nominet melā/colicuꝫ sanguinē.vbi est aduertenduꝫ ꝙ merito hu/iusmodi cause cōiuncte ex intentiōe Gal.venari pos sumus elephantiasis differentiā.Naꝫ si ex ipso fleg/mate proueniat elephantiasis alba generatur. Et ꝑ/pterea apud auctores multotiens inuenitur eleborū mederi elephātiasi albe. Ubi vero a nigra colera ad/mixta sanguini eueniant subrubee elephantiasis spe cies accipientur vt in de colera nigra Gal.Ingt.n. qñ niger humor qualitatibus sobri⁹ fuerit sanguini ꝯmist⁹subrubeā elephantiasiꝫ opatur.Itidē dicam⁹si a nigra colera ꝓueniāt tūc subnigrā egritudinē opat.

¶Istarum aūt egritudinū ⁊ speruꝫ prima est ⁊ min⁹ vt ita dixerim maligna existens licet crassiores ⁊ pin guiores efficiat pustulas que vt alias dictuꝫ est tunc temporis plurimū inuadit.Relique vero maligno/res existunt. Sed apud Pauluꝫ elephas ex melāco lico ⁊ feculentiori ⁊ quasi luto sanguinis aut flaua co lera aut bile vtrisq; vltra modum adustis fit.nec mē/tionem facit de flegmate quo fit vt diuersimode ac/cipiant elephantiasim.Sꝫ de his satis.naꝫ tempus est iam ad curam accedere.

¶Dicamus igitur curam tripartituꝫ actum esse vt Gal.placuit.i dietā.farmaciā.⁊ chirurgiā. Per die

tam autem non solum intelligere debemus admini/
strationē potus ꝛ cibi verū ꝛ debitam administratio
nem omniū que sub rebus nō naturalibus continen
tur queadmoduꝫ pꝛimo ad glauconeꝫ accipit Gal.
Et pꝛopterea dicebat dietam quā viuendi regulam
dicimus esse medicinā aut medicine parteꝫ. Inuētio
nem aūt hoꝛū omniū rei ipsius natura denūciat. Cō
tinens nos igitur aer de quo medicus magnā debet
habere solertiā vt.xij.cōtinentis ꝛ.xj.terapen. scri/
ptum est ad caliduꝫ declinare debet. naꝫ causa faciēs
hunc moꝛbuꝫ frigida est. Et quia opus est tractione
que ad exterius ne patientes infestentur a tam seuis
doloꝛibus. Et quia talis materia est grossa ꝛ compa
cta que postq̄ꝫ venerit ad extrinseca exiccatione indi
get: iō ad siccitateꝫ aer tendere debet. Cōfirmat hoc
experientia. naꝫ omnes qui tali moꝛbo laboꝛant lon/
ge deterius se habent in hyeme q̄ꝫ in estate: licet in
actu pꝛeseruatiuo ad temperamētū aerē alterare de/
bemus vbi inequalis fuerit ꝛ tantum q̄ꝫtum possibi
le est ꝛ tandem ad illas qualitates debet declinare si
declinauerit que minꝰ sint generatiue materiei facie
tis hanc egritudinē. Exercitia pariter siue sint exerci
tia solum siue exercitia ꝛ opera melioꝛa sunt que ve/
hementia dixit Gal. seruatis tamen conditionibus
dictis ab eo in pꝛimo ꝛ secūdo sanatiuoꝝ. hoc autem
esse dicunt cū letitia vt sunt venationes. Naꝫ queād/
moduꝫ dicit Gal. in libꝛo de ludo parue sphere mul
ti liberati sunt ab egritudinibus gauisi soluꝫ. Quare
illa exercitia maxime cōmēdanda sunt in quibus coꝛ
pus ꝛ anima simul exercet cuꝫ leticia ꝛ pꝛopterea lu/
dus parue pile multū ibidem cōmendat. Idem dica
tur etiam in pꝛeseruatiuo actu nisi q̄ nō ita vehemen

tia fieri debet. Somnus aũt eligat quantũ nature pa tientis ꝯuenit ne ex longitudine somni supfluitates augmentarent in corpore sicut dormitio ĩ mane aut ĩ meridie qñ sufficienter dormierit in nocte nisi cõsue tudo multũ inualuerit. Est enĩ consuetudo secũda natura vt ad glaucone scripsit Gal. licet ex ꝯuenien ti somno supfluitates resoluant ꝛ natura ꝯfortetur. Itidem de vigilijs dicat que in hoc morbo eligibi liores sunt. opus nãq3 potius est inanitione ꝛ exte nuatione q3 ecõtrario. oĩa tñ moderato vsu. Cibaria vero cũ in triplici differẽtia ꝯsistant: quedã. n. grossa sunt quedã subtillia ꝛ aliqua mediocria. Euitentur aũt quecũq3 flegma aut coleram nigrã generãt. simil'r quecũq3 indigestibiliora sunt ꝛ breuiter oĩa que ca chochimia a Gal. dicunt vt carnes agnoꝝ anserum preter alas auiũ in aq̃ degentiũ ꝛ quorũcunq3 aĩa lium nouiter natoꝝ. Carnes bouine leporine hyrci ne que male sunt q2 grossũ generãt humores. Capri ne aũt mali sunt chimi ꝛ pinguitatẽ quãdam hñt ꝛ di gestões grauãt vt ad glau. dic Gal. Porcine carnes nõ laudant pp viscositatẽ merito cuius faciliter cãre tur oppilatio maxĩe in epate aut renib9. Et ppea bñ dixit Gal. in de euchimia ꝛ cachochimia q3 audaces nimio vsu carniũ porcinarum semp sentiũt quãdam graue ꝛ tristẽ sensatões in pdict] locis. Salita autẽ l3 diaforeticã ꝛ subtiliatiuã ṽtutẽ hẽant vt quinto d3 ali mentoꝝ tñ in hac egritudine fugiẽda sunt queadmo dũ scdo ad glauconẽ Gal. scribit Porcoꝝ aũt salita caro poterit aliqual'r concedi dum quis ea rarissime vtatur ꝛ in modica quantitate.

Laudãtur fasiani perdices galline carnes vituline hedoꝝ castratoꝝ iuuenũ ꝛ breuit' oĩum q̃ laudabile

generāt nutrimētū. partes aūt laudatoꝝ aīaliū a quibus ē fugiēdū breuiter sunt intestina vētris: matrix: aures: oculi: caude ꝛ sanguis ꝑm oēm modū administratōis. Et pisces qcunq; paludosis ꝛ stagnosis locis capiunt fugiēdi sunt ꝛ hoꝝ qui pinguiores sunt. anguile aūt siue in bonis siue in malis locis capiant semper fugiende sunt quas Gali. semper vituperat siue sanitatis siue egritudinis tēpore. Qui vero pisces capiunt in puro mari ꝛ supagitato a ventis non vituperant ꝛ maxie vbi pingues non fuerint ꝛ q viscositate carēt. simil'r de his qui in dulcibus capiunt aqs mūdis atq; currētibus. saxatiles vero vl' volueris petrinos pisces dicere summopere laudantur. Legumina vero omnia fugienda sunt. pessime autē sunt lentes ꝛ frixe fabe. quo circa dixerat secūdo ad glauconem ꝙ habitantes Alexandriam abundant tali genere morbi quia existente multitudine materie in corporibus illorum aere vero excellenter calido de facili fit motus humoruꝫ versus cutim. Nec obstat quia dixerim supra aerem declinare ad calidū quia genito iam morbo materia subtiliabitur ꝛ que erat in via citius traheretur ad extra quā pharmaca exhibita trahere nō poterant.

¶ In actu vero vere preseruatiuo al'r ordinareꝫ vt tactū est supra. Casei vsus ois malus est esto ꝙ antiquus quādā viꝫ subtiliādi hēat. butirū etiam superfluicum cum sit pinguissimum. bouini lactis vsus laudatur scōa ad glauconē. ꝛ ꝓpterea sythe lactis potatores nūquam fere hāc egritudinem passi sunt. melius tamen est ꝙ asinarum preter humanū lac ex similitudine ꝛ cognitione quā habeat ad humanā naturam: vt tertio de ingenio sanitatis dicit. ꝛ postea ca

prarum rc. Administref autem lac sm quem modũ docet Galen⁹ septimo terapẽtice.x.r.v. Et licet caprarum lac sit magis tẽperatũ excipiendo humanuz tamen vt dixi cõueniẽtius est patientibus hanc egritudinẽ q̃ asinarũ. In actu vero preseruatiuo caprarum esset ad ꝑpositũ. Inter fructus ꝓcedunt ficus ⁊ vue bene mature sed moderato vsu. vuarũ passarũ aliquãtulus vsus: eius natura lz dicaf ꝙ impinguãt epar: tamẽ imoderatus vsus earum ardorem facẽt. ⁊ ad paternianũ dixit Gal. Consilia seruent qui cupiunt se a tali morbo preseruare. Quantũ ad potuz siue sermo fuerit de potu tantũ qui per accidens dicitur nutriens siue de potu ⁊ cibo denf vina aquosa vsu ⁊ virtute ẽt si febris coniungaf: tum q2 digestiõi auxiliaf: tum q2 sudores ꝑuocant vt. 8. terapen. ⁊ quarto sanatiuoꝝ. dicif. Una nãq3 ex intẽtiõibus in sanãdo est alteratio vt ibidem dicif. talia aũt siue alba siue nigra dũmodo aquosa sint. sed q2 nigra non ita diaforeticã virtutem habent ⁊ magis nutritiua: ideo magis laudantur. mellicrati vsus laudabilis est aut aqua in qua decocta sit borago aut buglosa ⁊ huiusmõi omnib⁹ nota. Hec autẽ ad meli⁹ sũmatiz sint dicta q2 longe plura fuissent dicenda sed breuitati indulgendum est. Tamẽ vnuz moneo vt tales hac egritudine laborãtes vtanf tenui dieta ⁊ quãto commodius fieri potest tanto subtilief magis: inspectis semper etate maxie ⁊ virtute ac cõsuetudine. Quantum autẽ faciant animi accidẽtia patet cuicũq3 legenti libros Gal. de sequela potẽtiarũ anime ⁊ libelluz ꝺ ludo parue sphere. q̃ potẽs aũt sit fantasia ad immutationẽ tam exterius q̃z interius patet manifeste his qui diui Iambici aut Sicaresij operib⁹ incubuẽ.

pariter

pariter & q sciuerūt itelligē qd Gal.p virtutē regitiuam siue nālē calorē intelligit. sed de his silentio me expedio ad pñs alia alijs relinquēdo. Admoneo vt coitum summope euitent ex causis superius assignatis. & qui volunt se preseruare silr abstineāt & marie cū patiētib⁹ hāc egritudinē. sȝ de hoc satis cū iā cōueniens sit & laudabile ad conueniētes farmacias accedere quas silr ex rei natura iuestigabimus retinētes cōe principiū in medicia ad egritudines curādas vȝ egritudinibus contraria exhibēdo. Dicamus igitur q cū egritudines crasse in multiplici dfia cōsistāt. nā alie sunt intrinsece alie vero extrinsece & quedā medio mō se hñtes sicut multe eaꝝ q̄ in cute appent intrinsecus cām hñtes & interi⁹ affligētes: cui⁹ generis sit elephātiasis: quo fit i duplici genere farmacie ad eius curā: itrinseca. s. & extrinseca opus sit. Intriseca farmaca ad duodecim genera reducunt: extrinseca v̊o ad vndecim vt in scđa pte introductoriȷ̄ a Gal. declaratur. Sed q: in diffinitiōe dicebat crassa & pustulosa statim declarat nobis qb⁹ medicaminib⁹ vti debemus. Situȝ est. n. in pria pte ex tali crassitudine ledi nālem formā. Exasperat. n. & pustulosa fit cutis: iō illo generi farmacie exteri⁹ est opus qđ sineticuȝ dixit Gal. i. purgatiuū eoꝝ que in superficie florescūt. At cum talis superficies aliter crassities sic dura pueīat ex crasso flegmate vtplm̄ nūc aut nigra colera: patet taȝ qualia dicūt huiusmōi farmaca q: mollitiua. Silr q: dicebat pustulosa: hinc manifeste cognoscim⁹ materiā ad cutē a nā trāsmitti adunante hoc q: crassum dicebat quo fit vt prius abscisa cā apponi debeant q̄ talis māe ad cutim a nā trāsmisse hēant attractiuā potentiā: mā attracta exiccari dȝ & inde cutis abstergi q̄

fit vt talia exterius applicāda ⁊ mollitiua ⁊ attractiua ⁊ diaforetica cū digestione ⁊ absterſiōe ex qua exiccatiua sint ⁊ tandē bonū colorē in cutem inducāt. Sed qꝛ vlterius in data diffinitiōe dicebat ꝙ ex flegmate grosso ⁊ nigra colera pueniret: trāsitꝰ aūt talis materiei ad cutim fieri nō pōt absq; aliqua solutiōe cōtinuitatis vt in scda pte dictū est ex qua ſm quādā ꝓportionē causabat dolor qꝛ ⁊ que mitigāt dolorem quare dicūt. Ex quibus intētiōibꝰ sic faciemus cōuenientem vnctionē. Accipiāt saponis albi ⁊ minuti ⁊ in parua folia redacti. ℥.iij.multotiens loti in succo endiuie ⁊ plātaginis deinde bulliat in succo lapaīj acuti vsq; ad lenē spissitudinē.preterea. ℞.masticis thuris aā.ʒ.iij.armoniaci sulfuris viui nitri aā.ʒ.ſ. vnguēti cōis ad scabiē qd dicit vnguētū d quinq;.℥.vj.⁊ misceant oia simul. Modus aūt administrationis est vt vna die vtant hac vnctiōe: alia die lauent cū aqua in qua decocta fuerit malua ⁊ excorticatū ordeū aut farina amarorū lupinorū. Sed qꝛ dixeramꝰ ista fieri nō debē nisi prius fuissemus exercitati circa absciſionē cause: hoc aūt cōmode fiet qn data materia fuerit expulſiōi parata. Quecūq; igit digerunt flegma grossum aut nigrā colerā ⁊ huic rei cōueniētia ⁊ talia sunt borago.buglosa.fumusterre.sparagꝰ. lupulus.scolopendria.pimpinella.lauandula ⁊ huiusmodi. Si igit fiat decoctio oīum istorum aut aliquorum cum iniectione optimi zuchari ⁊ accipiatur per septem dies.℥.v.in mane. bonum erit ⁊ multi cū p̄dictis herbis faciūt bullire mirabolanū chebulum aut indum. multi vero absq; mirabolanis imittunt folliculos sene.alij vero magis expedite procedunt ⁊ sic ordinant farmacum. ℞.sirupi de fumoter

re mellis rosati colati añ. ℥.j.aquarum lupulorũ bu
glose ⁊ endiuie añ. ℥.j.misce.deinde administretur
hoc solutiuum.℞.mirabolanorũ indorum chebulo/
rum hermodactilorũ añ.ʒ.j.florum boraginis ⁊ bu/
glose añ.M.s.bulliant in septem vncijs aque lupu/
lorum.vel si aliqua affuerit febricula endiuie ⁊ cico/
ree ⁊ facta condecenti decoctiõe.℞.agarici electi.ʒ.
j.salis gẽme.℈.s.boni ponderis ⁊ infundantur cõ/
decenti tẽpore in.℥.ij.predicte decoctionis.prete/
rea fiat expressio cui addat diacatoliconis.ʒ.iij.dia/
finiconis.ʒ.iij.mellis rosati colati.℥.j.⁊ misceantur
simul cum predicta decoctione.Poterimus vti ele/
ctuatio hamec ⁊ alijs quibuscunq; flegmatis grossi
aut nigre colere eductiuis.Similiter ⁊ vti poterimꝰ
hac purgatione potione Gal.nam accipiantur mira/
bolani indi chebuli absinthium flores violarum tur/
bit carthamus fumusterre fructus sebesten capilli
veneris que omnia bulliant in.℥.viij.aque lõga de/
coctione ⁊ lento igne vsq; ad consumptionem dua/
rum tertiarum:deinde addatur diagredij.ʒ.j.Dosis
eius est.ʒ.iij.cum aqua calida consideratis omnibus
que circa egrotantem considerari debent:admonen/
tes ꝙ ista dentur in maiori aut minori dosi:similiter
ista aut alia ꝯm ꝙ bonus medicus iudicauerit ne in/
cidamus in illud qd.ix.terapen.scriptum est videli/
cet vt omnes vna forma velimus calciari. Aduertẽ
dum tamen est ꝙ hanc euacuationem debetꝰ flobo/
tomia precedere etate ⁊ virtute cõsentientibus. In
magnis nãq; egritudinibꝰ siue pũtibꝰ siue icipiẽtibꝰ
vel expectatis semp expectanda est flobotomia vt in
libro de floboto.dixit Gal.⁊ ꝑpterea scdo ad glauco
ne ꝑcepit flobotomiã in hac egritudine ⁊ alijs ꝺ cau/

fis quas hic enumerare nõ est locus. Et vbi iudicatũ fuerit mãm in aliqualez adustionẽ tendere optia eẽt ex sinistro latere vt in quartanis pcepit Gal. ꝛ quanto copiosioꝛ tãto melioꝛ ꝯsideratis in floboto. examinandis. Istis aũt factis euacuatõib⁹ applicãda sunt illa que doloꝛem auferãt. talia aũt sunt in multiplici dña. naz aut mitigãt apparẽter sensus hebetando q̃ stupefactiua dicũt a qb⁹ fugiẽdũ eẽ optie docuit. xij. terapẽ. nisi in vrgẽtis necessitatis casu. Et tunc accedendũ ẽ ad illa quoꝝ praxim exercuit Gal. x. decem tractatuũ. Et in alijs locis quedam mitigant vere ꝛ hoꝝ quedã p abscisionẽ cause imediate siue p sequelam vt verbo vtar Gal. talia aũt interdũ sunt calefactiua interdũ ifrigidatiua. Et lz hoꝝ aliqua tacta sint supꝛa vbi posuim⁹ medicinas euacuatiuas tñ vltra illas inueni mirabiles pillas a Gal. cõpositas quas lz ipe mirabiles appellet: ego vero mirabilioꝛes inueni ꝛ sunt. ℞. mirabolanoꝝ kebuloꝝ indoꝝ coꝛticũ cucumeris asinini vel loco ei⁹ electerij ʒinʒiberis interioꝛis collo͠qntide salis indi hermodactiloꝝ hiere pigre satirionis añ. ptes equales. serapini ad duplũ vnius pdictoꝝ ꝛ nõ oĩuz pistent: pistãda subtilr ꝛ redigant in foꝛmã aut massaz p pillulis cũ aq̃ endiuie ꝛ aliquãtulo mellis rosati ꝛ fiant pillule ad moduz ciceris: vsus quaꝝ sit de tertio ad tertiũ ẽm virtutẽ patientis. Ego vero aliqñ tres: aliqñ duas: aliqñ vnaz exibebam. Quedaz vero ppꝛie tollunt doloꝛẽ p solaz scilz resolutionẽ vapoꝝ ꝛ supfluitatũ cõcurrentiũ ad doloꝛosuz locũ. hmõi aũt sunt tẽperate vt ita dixerim caliditatis vel velis dicere in gradu pꝛimo ꝛ subtilis substãtie vt qnto de simplici medicina Gal. dicit ꝛ iõ dicũt resolutiua ꝛ rarefactiua subtiliatiua maturatiua

τ q̄ faciāt ꝓcedere omne q̄ᵭ coartatū est τ retentuȝ in doloroso mēbro: vt ibidē late Gal. qualia sunt camo milla oleuȝ anetinū euiscus. cassia aūt fistula multum vȝ in mittigādo dolores exteriꝰ applicata τ seruatis suis cōditōibꝰ. oleū antiquū maximi inueni iuuamē ti pp suā citaȝ penetrationē τ resolōneȝ nō ꝙ recenti magis fit mittigatiuū doloris vt sexto de ingenio τ sexto de sim. medicina scriptū est. Itē farina puri fru/ menti τ multa alia q̄ vsus eoꝝ poterit esse vł ex eoꝝ oleis vel faciēdo emplꝫ siue cerotū ex his imiscendo aliq̄d de noua cera cū aliquātulo cinamomo. Itē ap/ positio bōe tiriace ad loca dolorosa vt quarto terapē/ tice scribit. Et siq̄s haberet echiglas quas marsi po/ puli marasos dicūt: τ sale ipsoꝝ illiniret dolorosa mē bra. Silr̄ τ viperatū vinū bibitū ex cā in prima parte assignata cuiꝰ rei fecimꝰ experiētiaȝ. Nam tunc tp̄is adhortāte Gregorio spoletino in Gal. opibꝰ diligē/ tissimo ex vtraq̄ lingua optīe habita accepimꝰ e pa/ tauinis montibꝰ marasos mortuos deide in vino q̄ᵭ postea tribꝰ exhibuimꝰ τ vidimꝰ notabile iuuamētuȝ. Sunt tn̄ multi q̄ volētes citiꝰ euadere in hac egritu dine vtunt infrascripta vnctōe p̄ q̄nq̄ȝ dies cooperiē tes se in lecto quo ad plurimū sudāt vtētes tn̄ supra/ scripta dieta. ℞. rasine pini thuris masticis tartari al bi litargirij auri argēti viui olei laurini olei vulpini olei abietis cuscute. succi pomoꝝ aranciorū an̄. ℥. ij. assungie porcine colate. ℥. vj. redigant oia simul mi scdēo in formā vnguēti. Ab hac tn̄ vnctōe caueant q̄ sunt debilis ꝯplōnis τ potius sophistica inuenit ꝙ̄ vera. nam vidi fere oēs recidiuasse vt prius. Sȝ siq̄s hoc pati pōt curat postea p̄dictis pillis cū bōa dieta credo ꝓdesse multū factis prius euacuatōibꝰ.

¶ Ulterius ne qd deficiat succurrēdū censeo ne macule quedā rubee remaneāt in illis locis vñ pustule abscessere. Ad hoc inueni vnguentū vel velis dicere lutū qđ fit ex finissimo cristallo ⁊ bñ postea trito dide accipiaẽ fruct⁹ cuiusdaʒ spēi pētafilonis quos frálas dicimus ⁊ redigant in aquā que pmisceat cū pdicto pparato cristallo quousqꝫ accipiāt formā luti ⁊ inungant ex eo loca maculata. dixi aūt calcinatū cristallū ne fiat error qꝛ aliter eueniret. Ultra hec exptus suʒ ad hoc mirabileʒ aquā que nō solum delet hmōi maculas sed quasdam alias turpiores adhuc quam medici dicunt aquam metallorum omniū. sed qꝛ modus faciendi eā a multis medicis diligētissime notat⁹ est iccirco supra illaʒ amplius nō me extendaʒ sʒ potius aura benigna in trāquillo portu nauicula nrã firmet.

Habes reuerendissime dñe lucubratiunculas meas morbibus vitilitigatoruʒ mea q̄dem sententia obnoxias auribus: nō antiquas sʒ nostri tpis elocutōeʒ expectātib⁹ blandiētes: que tñ pinde erunt quāqꝫ fortasse apud aliquos tanq̄ʒ hospites ⁊ a cōi snīa aliena videbunt accipiēda. Sʒ vt qui antiquos legerit nostre opioni nō aduersant: sic qm̄ has tue clemētie vigilias dedicaui: tribue his quantum voles. voles autem quantum licebit. nihil enim nisi illa dignum ab ste desideramus. Uale ⁊c̄.

Finis.

¶Questio de febre sanguinis ad mētē Gal. prestan tissimi Sebastiani Aquile.

Antiqua & difficilis dubitatio est ꝙ putrescente sanguine vtrū ex ipo cuȝ ꝓpriū decorē pdiderit & in pu tredinē venerit: sanguinea febris fiat sicut ex aliis humoribꝰ putre scentibus ꝓprie febres generant. Antiqua quidē. nā si vellemus eā altius repetere iueniemꝰ a Democriti temporibus incepisse vt ex Gali. dictis secūdo de virtutibus naturalibus elici pōt. Est ēt difficilis quidem ex diuersitate virorum illustrium. colligit di uersimode sententia in hac materia. hoc enim semper arguit difficultatē in re vt primo capitulo colligitur. Ad qđ manifestanduȝ primo adducent auctoritaets & rationes volentium sanguineȝ facere genus febriū humoraliuȝ. Secūdo eorum qui partē ꝯriam & verā magis sectāt. Tertio ad argumēta prie ptis rñdebo. ¶Pro primo exequendo est Joānitius in sermone de febribꝰ q sic hȝ ꝺ ipsa. Scđi generis modus primꝰ. est q fit de putredine sanguis cōburētis vtrāqȝ pteȝ interiorē & exteriorē vt ē sinochus. Halyabas ēt ter tio practice ca. xvj. de medicinis ꝯtinuaꝝ febrium sic refert. Cōtinue feb. ab hūoꝝ putredine q sunt intra vasa & venas fiunt vt in pria huiꝰ nostri libri pte ostē dimus. Et qm̄ q amplior ē in venis hūor: sanguis ē. fit vt q̄ ꝯtinua ē fe. ampliꝰ sanguiea sit q̄re di sinochꝰ. Auenzoar aūt tractatu primo tertij libri de febre san guinea loquēs sic inqt. Et possibile est ꝙ supradicta effimera ꝯuertat ad febrē sanguinis cuius tres sunt

spēs. Et infra d̄ signis febris sanguinis. Modus v̄o febris sanguinee ē q: ꝯtinue affligit ⁊ patit̄ sitim ⁊ vigilias ⁊ h3 ꝑturbationē mētis. sed vapor q ꝓcedit ab hac febre non ē tm̄ mordax sicut ille q exit a febre tertiana. Rasis itex. xvi. ꝯtinētis. ij. c. ponit hanc se riem. Tertia erit tertiana cum ipse. s. Gal. videat ꝙ sanguis qñ putrefit erit colera. raro tñ vult ꝙ nume ret̄ q̄ ē de putredine sanguinis p se cū inter sanguinē qñ putrefit: ⁊ coleraȝ qñ putrefit fit remotio magna. Auer. aūt. iij. colliget. c. de egritudinibus calidis. fe bris sanguinis sunt due spēs. Una fit pp augmētum quātitatis solū. Et alia spēs fit pp putrefactioneȝ ali/ quā. Et in illo eodē capitulo: s3 exitus ipi᷑i qualitate d3 dici paucus: q: qñ exit multū op3 attribui egritu/ dinē nomini illi᷑ egritudinis ad quā declinat. Auic. vero nō solū hanc ꝑtem tutatus ē prima quarti. c. de febre sanguinis. veruȝ ēt effulminat̄. vt ita loquar. ⁊ ꝯtra Gal. ꝓcessit quē conatus ē aliqbus rōnibus re darguere. S3 pro rōnū suaꝝ intellectiōe arguit Aui. ex dictis Gale. ij. de differētijs febriū. c. ix. sic dicen tis. Si v̄o supcoquat̄ sanguis transmutat̄ qdeȝ vtiq3 quasi oio quātūquideȝ eius subtilissimū simul ⁊ pin/ gue ē in flauā. quātū vero grossius in nigrā colerā: si cut ⁊ in vocatis carbūculis. Uisuȝ ē igit̄ Gal. voluis se ꝙ sanguis cū putrefit ꝯuertit̄ in colerā quantū ad eius subtile. ⁊ iō non pōt facere sanguis putrescens propriam febrem. sed sicut in coleram conuertitur ita ⁊ colericam febrem facit. Accipit igit̄. Auicen. hanc propositionem. sanguis cum putrefit fit colera. ⁊ il/ lam distinguit ꝯm duplicem intellectum quem po/ test habere vt ex. v. phisicorū. pōt colligi. Uno mō ꝙ putrefactio illa sit via i colerā ⁊ terminus talis altera/

tionis fit ipa colera. Secūdus intellect⁹ est q̄ simul & semel pcedat sanguinis putrefactio & colere gnātio. Contra primū intellectū tripl'r arguit. Primo nā si Gale. dicit q̄ subtile cōuertat in colerā & grossum in melancoliam quomodo igitur cum totalitate sua fa/ciet febrem colericam cur non faciet melancolicam. Scdo alij humores cum putrefiunt causant febrē. a pari & sanguis. igit n̄ bn̄ intellexit dicēdo q̄ sanguis faciat tertianā post putrefactionez. nam questio est in ipo putrefieri. Tertio multa sunt q̄ ex putrefacta mā generant q̄ nō sunt putrefacta: vt pz in muribus ve/spis & cōsilib⁹ de qbus loquit phus primo de gene/ratiōe aialiū. c. iiij. Et Auer. xij. metha. ēt ex intētione Themistij cōmēto. xviij. & . iiij. metha. tract. cōmenti xij. Igit esto q̄ generet colera post putrefactionē san guinis stat ipaz nō eē putridā & nō generat febris co lerica. Adducit post hec Aui. alia tria argumēta ɔtra scdm intellectū q̄ nūc dimitto: q2 in tertio exequēdo il la manifestabunt. Sz pter rōnes Aui. quas friuolas appellat plusq̄zcōmētator tertio tegni. xxxviij. sunt ēt rōes ipi⁹ plusq̄zcōmētatorj eodē loco. Arguit nāq3 primo pbando rōnez Gale. nō eē efficacē. naz videt fundari Gale. sup hoc vt tāgit. ij. de crisi. & . ij. virtu/tuz nāliū. Calidū agēs. s. extraneuz in sanguinez per vlteriorē decoctionē ɔuertit subtile eius in coleram & grossuz in melācoliā. quo stante a pari dz concedi de flegmate q̄ ibi subtile ɔuertat in colerā & grossum in melācoliā. hoc aūt nō ɔcedit a Gale. quare &c. Pre/terea si moueret ad 15 dicēdū: q2 sanguis putrescēs n̄ hīet ppriā piodū s3 colē vt tāgit scdo de dījs febriū. Contra nā reditus paroxismoz non fit ex trāsmutatōe sanguinis in colerā sed penes reiteratum sanguinis

cursus ad locū putredinis: qđ fit añ talē supcalefactionē sanguinis: q2 postea sanguis ꝯuertit quo ad subtile in colerā ꝛ grossus in mlā. Propter has rōes motus ē ad aliā fundandā fantasiam: vz ꝙ esto ꝙ cogamur dicere sanguinē simplr dictū posse putrefieri qđ dicit pp hoc: q2 ꝫm ipm sanguis q ē vere sanguis rarissime aut vix inuenit qn ꝯclinet: aut in melācolicū: aut in colericū: aut in flegmaticus. Sz vbi ponerem9 ꝙ iste putrefiēt tūc ex affinitate quā hz cū flegmate: hoc eis ex modica ꝯcoctōe trāsit in sanguinē: piodus sanguis magis assimilabit piodo flegmat] ꝗ̄ colere. Ex quo ꝯcludit ñ recte dici sanguinē piodicare piodo colere: lz ꝛ aliam dederit ad hoc rōnes: priori tñ magis enitit. At cuz illa sit viri excellentissimi q2 tñ repugnat oīum veritatū post Hypocratē magistro: ꝛ q2 falsa est in se ideo sas erit ꝯ ipm aliqualr instare. Nā esto ꝙ illi ꝯcederēt ꝙ flegma nālr dispositū maiorem affinitatē hēat cū sanguine nālr ꝗ̄ sanguis nālr disposit9 cū colera: ex hoc tñ non seqt ꝙ flegma nālr dispositū maiorē ꝯueniētiā hēat cū sanguine pternāliter dispōsito a calido extraneo ꝗ̄ cōsilis sanguis cū ipsa colera. In hͦ eniz ꝯsistit fundamētū Gal. ꝛ statiz pōt reflecti argumētū ꝯ ipm sic. Sanguis p vlteriorē decoctionē qualis est febrilis vicinior ē colere ꝗ̄ flegmati. igit verisimili9 ē piodicare piodo colere ꝗ̄ flegmatis. añcedēs pz vnicuiqz intelligēti ocā Gal. ij. virtutuz nāliū vbi determinat de mō gnātiōis humoꝝ. Dicit. n. ꝙ res quātūcūqz dulces p vlteriorem decoctionē fiunt amare: vt pz de melle. ğ sanguis per vlteriorē ꝯcoctionē nō trāsibit in flegma sed bñ in colerā. ꝛ isto mō non magis vicinat flegmati ꝗ̄ colere. Quod autem per vlteriorē decoctionē nō trāseat in

flegma patet similiter ex Gale. secundo naturalium virtutum capitulo vltimo. vbi assignans rationem quare natura non fecerit flegmati receptaculum: sicut colere & melancolie: inquit quia ipsum humidum & frigidum est: & veluti semidigestum aliquod nutrimentum. indiget. n. non euacuari hoc tale sed in corpore manens alterari. sanguis vero ē complete digestus vt liquet. igitur per vlteriorem decoctionez non transibit in flegma. sed si transiret istud esset per infrigidationē. Preterea siquis quereret a Trusiano quo medio pbaret flegma magis appropinquare sanguini q̄z sanguis colere. non dicit aduersarius q̄ magis appropinquat digestum digesto q̄z semidigestuz digesto. imo dicit quis q̄ vbi calor naturalis aliqualiter intenderetur non taliter q̄ traheret hominez extra latitudinē sanitatis: tūc ex subtilissimis partibus sanguinis generarent ptes colere. Et isto mō diceret aduersarius maiorē posse esse distantiaz inter flegma & sanguinem q̄z inter partes subtiles sanguinis & coleram. Qd autē maior possit esse distantia deducitur ex tribus suppositis primo & secundo tegni: vz q̄ natura nō tollerat repentinas mutationes sz q̄ actiōes nature paulatiz fiunt ordine quodā. & hoc Trusianus nō negat. Secūdo q̄ p̄ternāliter aliqd possit breuissimo tpe & q̄si subito imutari pz. xij. tera. vbi hz. Si vo repēte & fm multū nō solū curationes sz & adiectiōes aliquādo curat egritudo: itaqz demū consistet. Tertio q̄ nō ad quācunqz caliditatē p̄ternaturalē existētē sequatur febris: sed ad istā que in tantā imoderatam venit vt ɔtristet hoiez & actionibus noceat. viij. terapentice. Et est sentētia principis q ponit remedia ad egritudies calidas cordis distictas ab egritudinib⁹

febris. Et septimo de ingenio curatiuo manifeste ex istis arguit sic. transit⁹ flegmatis in sanguinē de quo ibi loquit Trusian⁹ est nālis. igitur hoc fiet paulati/ne & nō repente per primū suppositū. sed transit⁹ sanguinis in coleram de quo est pñs sermo est pter nāз qr ab agēte preternālr agēte. igit hoc pōt fieri repente p scdm suppositū. igit citius poterat sanguis in coleram transire ꝙ flegma in sanguinē. Item potēti⁹ est agens trāsmutans sanguinē in colerā ꝙ trāsmutans flegma in sanguinem qr hic nālis calor tātū. ibi vero calor nālis factus igneus. ignis aūt inter cetera elementa est maxime actiuitat]. hoc. n. requiritur ad esse febris ex tertio ṗsupposito. Resistentia autez partiū flegmatis est maior ꝙ resistentia ptiuз sanguinis in tali cōuersione qr quecūqз ptes flegmatis cōparant ꝓportionabiliter ad ptes sanguinis min⁹ resistunt ꝙ sanguis ꝙ que flegmatis. igitur citi⁹ partes sanguinis ꝯuertent in colerā ꝙ flegmatis in sanguinē qd erat intentuз. Preterea Trusian⁹ fundat sup mala ꝯñtia. nā hec ꝯñtia non vз. flegma est vicinius sanguini ꝙ colera. igitur potius perydicabit perydo flgmatis ꝙ colere. sed opoztuit ipsuз sic arguere. sanguis citius transit in flegma ꝙ in colerā. igitur &c̄. sed antecedēs negaret vbi ꝯcedēm⁹ ꝯñtiā. Et licз visus sim aliqualr a ꝓposito exiuisse tñ Gal. doctrina ad hoc me impulit. Gentilis post hos lз voluerit Aui. cuз Gal. ꝯcordare adesit tñ magis Aui. ꝙ Gal. imo appellat Gal. ambiguū cuз. ix. terapētice ad principiū noluerit sanguinē facere febrē putridaз sicut pз in exemplo de seruo & in multis aliјs locis hoc negauit. Utruз aūt hoc sit veruз videmus in opiniōis declaratiōe ipsius Gal. Ultimū vero ō mo

dernioribus fuit Jo.arculanus veronésis qui vltra rónes adductas facit rónez vná ꝯ Gal.quá rfficacez dicit. Mittitur náqꝫ improbare istaz ꝓpóez. sanguis dum putrefit est colera. qꝛ sanguis cū putrefit: aut ē aut nó est. nó daf scdꝫ qꝛ seqꝫ ꝯdictio. Sequif.n. sanguis putrefit qñ nó est. san. putrefit ⁊ nó est. Ex alia pte seqtur. sang. putrefit igif ē. cū putrefactio sit passio mixti. Si vero dī primū. igif putrefit qñ est sang. igif putrefit qñ nó est colera. aliter sequeref ꝙ simul esset sanguis ⁊ colera. Alia possent adduci argumēta in plxritaté: sed satis sunt ista viroꝝ excellentiū.

¶ Restat nó scdm ꝓpositoꝝ exeq vbi declarabitur opinio Gal. cū suis vississimis fundaméntis. Pro cuius opiniōis declaratōe prio notádū ꝙ totū fundamétū Gal. q̄re sanguis putrescés nó faciat propriá febris spém ꝯsistit in hoc vꝫ in mó gnātōis humoꝝ vt tangit scdo de crisi. Et scdo de virtutibus nālibus vbi redarguēs opioné Erasistrati sequēts in pte fantasias Democriti: voluit gnātiōez humoꝝ q̄ttuor fieri a calore nāli agéte in māꝫ clarificataꝫ excernente ex tali mā in epate diuersos humores. cuius oppositū voluit Erasistratus caloré nālé nó excernē hos humores sꝫ in rebus q̄ comedunf ⁊ bibunf extrorsuꝫ existē. Blitis náqꝫ absqꝫ hoc ꝙ in eam fieret actio a nāli calore in seipsa cótinet colerá. ⁊ dicebat ꝙ secure vti poteramus q̄ nó multá colerá ꝯtinebāt. q̄ vero multam: cāe erunt diuersaꝝ passionū. exéplū dabat de corporibus ictericoꝝ. Hec opio fortasse potuit ponere febré ex putredine sanguinis. sꝫ qꝛ ista positio é manifeste falsa ⁊ a Gal. ibi sufficiétissime redarguif: ió pñs negotium nó expedit hic illá tractare. Gal. aūt q oém reꝫ in medicina exactissime tradidit ex snia Hypo. Ari.

& Pythagore noluit q alterato cibo i stomacho venis & epate a calore nāli q ipsummet calidū inatū sm diuersū modū agēdi in mām iam dictaz generet q̄ttuor humores diuersos. Naz dum ipuz moderate ageret sanguinē dicebat generari. si vero immoderate alios hūores a sanguine. Sz qz ista positio est quia talis ineq̄litas poterat eē v̄sus diminutā decoctiōez & v̄sus nimiā coctōez: pzio mō flegma gnātur qz ē humor semidecoct9 vt supra dicebat. scdo mō colera & tandē melācolia. Ex qbus seqt pzio q sic ad gnationes sanguis reqrit cōmoderat9 calor inat9: ita ad sanguinē genitū necessariū est hēre rōnez cōmensurati & medij inter alios humores. Ex q̄ deducit q supfluēte alio calore inato cū illo vt supflue agat nō gnābit pprie sanguis neqz diu pseruabit iā genit9 sang. & h si secū fuerit piūcta aliq̄ mordicatiua pprietas & putrefactiua rōne cui9 supet virtus regitiua nr̄i corpis. Scdo notādū vt bene tetigit Cōcilia. dr̄a. 89. ex pmissis seqt exq̄ sanguis ppinqor est & magis conueniēs nāe nr̄i corpis ceteris alijs hūorib9 vt scribit in fine de elemētis & tertio d sim. medi. & qnta pti. affo. a Gal. & iō tanq̄ obediēs nāe fili9 nō poterit tantam latitudiē putrefactōis sustinē sic & alij hūores d quibus pauca aut nō tāta solertia hz cū multū a medio recedant. cito. n. corrigit san. a nā si potēs fuerit deinq̄ multū exueat. Ex q̄ seqt q n tāto gradu putrefiet sangnis remanēs sub ppria forma q̄zto putrefiēt alij hūores. Ex qb9oibus seqtur q q̄zuis sang. possit eē sm putrefactiōis tn̄ nunq̄ poterit in tm̄ putrefieri vt ipo remanēte sub forma sanguis possit feb. putredialis gnāri merito ppzie putrefactōis sz hn rōe ptiū subtiliū puersaz i cole. & grosaz i melā. Qd sic dūdu

tis p̄ auctate Gal. scdo d̄ crisi cap. xiij. vbi h3. cū san. incipit putrefieri nō remanet ver⁹ sed declinat ad colerā. Tūc sic. igit̄ si magnū gradū putrefactōis susci/piet multo min⁹ remanebit verus. Scdo nam. viij. tera. vt supra tactū ē. caliditas febrilis ⁊ supabūdās ⁊ incōmoderata ⁊ diffusa p vniuersū corpus. Scdo d̄ morbo ⁊ accidēti ⁊ in cōmē. p̄ regimis accutor̄. est dclinatio caliditatis ināte ad caliditatē igneā. Et in lib. de creticis. q̄ est calor nālis ex̄neatus fact⁹ igne⁹. s3 tanta adustio fieri nō pōt a pua ebullitōe putrida: quia sic efferuesceret calor nālis ⁊ ta3 modica ebullitōe iam illū humorē sic breuit̄ putrefactū nā expelleret ⁊ nō pmitteret vniuersum corp⁹ inflāmari. igit̄ p declarata supius cū sang. reqrat moderatā ⁊ equale3 caliditatē stāte magno incēdio erūt aduste ptes sang. subtiles ⁊ in colerā cōuerse. hoc. n. intēdebamus.

¶ Sed ꝯ hec oīa posset qs arguere ex fundamento Gal. ix. tera. caplo. iiij. vbi Gal. loqt̄ de sinocha siue putredine. exēplificat. n. de iuuene palestrita ⁊ libero q hmōi febrē ex sanguie sine putredine patiebat̄. Ille febricitabat ex sanguine. igit̄ ibi erat imoderata caliditas. ⁊ iam nō fiebat ꝯuersio in colerā s3 semp remanebat verus sanguis l3 inflāmatus. igitur ⁊c̄.

¶ Ut ad hoc pateat rñsio notādū q̄ in sanguine cōsiderauit sua3 ptiū diuersitatē vt supra dcm̄ est. Aliq nāq3 sunt ptes valde subtiles. aliq tenues ⁊ grosse. aliq molles ⁊ supfluitice q̄dāmō. q̄dā vniformes. in hoc. n. vniformi vera sanguis rō reseruat̄. Et quare hō sanguine⁹ denoiatur. ab alijs vō san. coleric⁹ fl'aticus aut melācolic⁹ denominat̄ vt scribit. x. de sim. medi. Possem⁹ aūt signare latitudinē taliu3 sang. eo mō q̄ de oibus corpib⁹ p̄ tegni significata ē. h̄ āt leue

eēt ordinare:iō relinquit. Et queādmodū est dcm̄ de sanguie ea ita ꝛ suo mō dicēdum est de ceteris:ex quo sequit vltra tēperatā ꝯplōnē ꝛ simplices sexdecim dari ꝯplones cōpositas q̄ tandē in quattuor princi/pales reducunt. Ex his statī soluit argumentū.naꝫ in febre synocha ex sanguie sine putrefactiōe bn̄ adu rit sang.ꝛ cōtinuo declinat versus extremū sanguis colerici exquo illi non admiscet putrefactiua q̄litas vt supra q̄ multū inimicat virtuti nr̄e regitiue. Et si/qs instaret de extremo.i.de sanguie in extremo lati/tudinis imaginate adducēdo fit̄e argumētū. Ad hoc dicet i rñsiōe ad argumēta ex pte exquo nō admiscet mala qualitas putrefactiua:iō nō op⁹ ē fieri talē cō/uersionē.vel dī ꝛ meli⁹ ꝙ cū icipit facē febrē subtilis/sime ptes cōuerse sunt in colerā ꝛ fit sinocha ex cole/ra sine putrefactōe. Et si diceret vbi eēt sanguis fleg maticus ꝛ iciperet putrefieri tūc pri⁹ trāsiret in illuꝫ sanguinē q̄ꝫ in colerā quare stabit putrida ex sangui ne. Dicit ꝙ sicut nō est op⁹ exēpligrā sanū vt multū si dꝫ egrotare ꝙ currat p residuū latitudinis sanitatꝭ sꝫ statim pōt cadē in latitudinē neutralitatis vt nunc p puncta tm̄ ꝓportionalr̄ correspōdētia pūctis ad in/tra latitudinē sanitatis:ita ꝛ de tali sanguine ē ꝛ ma xime cū iam cōcessum sit ex snia Gal.nr̄i ꝙ sanguis nō generet nisi ex caliditate equali:quāto magis il/le q̄ hꝫ rōnē sanguinis veram.sed de hoc satis.

¶ Supest nūc ad tertiū ꝓpositoꝝ accedere vꝫ ad in/ducta rñdere.ꝛ vt clari⁹ hec mā sit examinata addu/cam pri⁹ rñsiones alioꝝ vt rectū in hoc loco possit fie ri iudiciū. Cōciliator vir diligētissimus in oibus di/ctis antiquoꝝ ꝛ maxime Gal.in differētia preallega ta imaginat⁹ est sanguinē in duplici loco posse pu/

trefieri

trefieri.f.intra venas ꝛ extra vt in bubone erisipilla. Et colligit ħa Gal.ij.de differētijs febriū. sȝ q: san guis extra venas manēs duplicē hȝ cāȝ putrefactōis: ꝛ q: ex̄ suū locū nālē manet: ꝛ q: caret sua debita euē tatiōe: hinc ē ꝙ maiorē gradū putrefactōis suscipiet ꝛ citiꝰ trāsibit in colerā. In venis aūt q: i suo loco ma net nāli si nō multā putrefactionem accipiet: poterit facere febrē sanguis ex putrefactiōe ipsa: p tres per quattuor ꝛ p plures dies: remanēte tñ sub forma san guinis antequā in colerā trāseat. Ex quo pȝ ꝯcordia iter Gal. ꝛ Aui. q: extra venas nō daſ febris ex san guine sȝ itra venas nihil ꝓhibet: lȝ iste vir multū affi ciaſ Gal. tñ salua reuerētia tāti viri non vr̄ ꝓcessisse ex fundamēto Gal. imo cū dictis Auer. quarto colli get voluit ponē cōcordiā iter vtrūqȝ. Dictū nāqȝ est supra rōnē Gal. eē vl'em ad oēm sanguinē vbicunqȝ existat. nā in scđo de crisi.c.xij. dicit tm̄ tria eē gene ra febriū putridaꝝ: ꝛ reddēs rōnem sic ingt. Constat igiſ ꝓpter hoc ꝙ genera febris singl'is oīa sunt tria ꝓpterea q: febris q̄ ꝓuenit ex sanguie qñ putrefit ꝓ portionaſ ad colerā: cū sanguis qñ putrefit declinet ad colerā. Et illud tibi manifestū erit cū cōsiderabis in sermone meo de rebꝰ nālibus. ꝛ cū cōstet apud te qđ iaȝ vere ostendimus ꝙ sanguis nō generēſ nisi ex caliditate equali. ꝛ colera nō generaſ nisi cū caliditas superfluat in re plusq̄ȝ oporteat. Quis igiſ bñ dispo situs diceret hāc rōnem nō eē vl'eȝ. Nā queraſ a Cō ciliatore cū sanguis putrefit ad intra venas nonne tūc dicit caliditas maior q̄ȝ cōueniat. certum est ꝙ sic nam alr̄ non esset febris. Preterea Gal. secundo de crisi caplo.ix. vbi loquitur de febribus cōpositis sine apostemate sic inquit. Iam ergo cōuenit tibi vt scias

ex libris in quibus narraui esse febris. q omnia genera febrium ex humoribus sunt tria notata mihi. ⁊ illud est quia quedam sunt que ex colera ⁊ est vt plurimum qui accidit de febre: quedam ex melancolia: ⁊ quedam ex flegmate. Ecce quomodo Gal. loquitur hic de generibus febrium sine apostemate ⁊ tantū dicit illa esse tria qd magis explicat in fine illius capituli vbi sic scribit. Et forme quidē febriū que fiūt ex putredine aliquoꝝ humorū absq egritudine in loco mēbroꝝ corporis sunt tres. Nōne p3 manifeste eū hic loqui de febribus nō ex apostemate. si ipsemet ħ explicat quare op3 manifeste nō ſm Gal. eum fuisse locutum sed Auer. imaginatiōe. Post hunc Gentilis nitit cōcordare Gal. cū Aui. ex diuerso mō cōsiderādi. s. nālis phi ⁊ medici. ⁊ ꝯcedit q Gal. ꝑ breuissimo aliq̄ tpe nō negasset eē i sanguine putredinē faciētē febrē ꝑ quāto nulla ē facta conuersio vnctuositatis sanguīs ad colaꝫ. S3 q2 istd tēp° ē adeo breue qd vix a medico pcipi pōt: iō Gal. tāquā medic° aspnat hoc tēpus ⁊ dixit nō dari febrē sanguīs: ex quo medicus debet per sensibilia ꝓcedere. Dicitq3 vlterius Aui. magis phice q̄ȝ medice ꝓcessisse. Ex his igit patet concordia ad oēs licet ab ipso plura dicta sint super prima quarti. Hec tū est sentētia ex quo deducitur q ſm Gentilem Gal. medice processit Auicen. autem phice. S3 cū questio sit in medicina igitur ſm medicum tria erunt genera febrium. Preterea licet Gentilis dicta sint apparentia non sunt tamen ſm Gal. sententiam tam ex his ⁊c. q̄ȝ ex quibusdam alijs positis secundo de crisi. nam si daretur pro aliquo tempore febris ex sanguine adminus duraret per vnam inuasionem: ideo Galenus non fuisset incognitus ꝑ/

batur consequentia. naz in secundo de crisi dat regu las cognoscendi febres in prima accessione. & in hoc mirabiliter deridet Thesilum qui expectabat tertium diem & assimilauit illum pectinantibus lanam. igitur si Galenus in prima accessione non cognouisset & ipse collocandus esset inter pectinantes lanam. Preterea si diceretur ꝙ illud tempus est ita breue ꝙ medicus aspernatur illud: quare igitur tradidit doctrinam cognoscendi febrem in prima accessione. Ulterius concedit Gentilis ꝑ illo tempore facere febrem. igitur cuz calor febrilis sit igneus & stet sufficiens applicatio. igitur in illo tempore erũt aduste alique partes vnctuose sanguinis ex sentẽtia Galeni. igitur in illo tempore erunt sufficientes dispositiones pro forma colere. Sz ex quarto capitulo agens quantum dat de forma tantum dat de consequentibus formam. igitur in illo habebit modum periodicandi colere & alia multa accidentia posita secundo de cri. & secundo de differentijs febriuz. quare patet hanc rationẽ non esse ex principijs Gal.

Uenissem ad tertium propositum complenduz nisi superioribus diebus vidissem questionẽ in hac materia cuiusdam dignissimi viri & operibus Gale. multum assueti ita & non inmerito magnum iam adeptus sit nomen. Habeat & ipse nouam in hac re fantasiaz. vult enim preter fere omnium opinionem Gal. voluisse dari febrez ex sanguine que vere sanguinea sit: & hoc siue adintra siue ad extra venas: mouetꝗ sola Galeni auctoritate secundo de differentijs febriũ capitulo nono. & eius verba fuerunt superius posita qui vt ostendat veram sententiaz magis affirmat. Ad ea autem que secũdo de crisi adducebãtur respõ

Agens quantum dat de forma tantum dat de consequentibus formam

detur q Gal. ex his vbis nō plus voluit nisi q talis feb. sanguis nō diu durat qn trāseat in feb. colericā: lz illud tpus sit a medico pceptibile. & aliquo mō pcedit cū Gentili. Sz qz sanctū ē phonorare veritatē primo ethicoꝝ: pace sua dixerim multū elongat a mēte Gal. vt in rūsione Gen. satis sufficiēter puto dictuz est. Adducēt tamē breuiter alie rōnes qz talis febris quā dixit breui tpe durare: aut durabit p aliqd sensibile tps: aut nō. Si scdm dicat igit vanū ē fz Gal. dari hmōi febres cū maxie ipe iter alios pposuerit sensuz in medicia. Immo prio elemētoꝝ mordet Athaneū q loquēdo de elemētis trāscendebat sensuz. Si detur pmū scilz q duret p aliqd sensibile tpus ponat q duret ad min⁹ p vnā diez: quo cōcesso seqt q a pari non debuisset Gal. nisi duo genera febriū principalia ponere. s. humoralez & ethicā: qz ephimera quā pōit. ix. terapē. in pria pte latitudinis nō durat nisi p vnā diē & tñ tria ponit gnā febriū pricipalia. Igit quāuis febris ex sanguie nō duret nisi p diē pp hoc nō negasset quartū gen⁹ febriū hūoraliū qd exp̄sse negat locꝫ allegatis: & rōnē reddit vt supradictū ē. Esto enī q paꝝ duraret pptera nō dubitasset negare gen⁹ p se hmōi feb. naz aliq sunt egritudines q forte min⁹ durant: & tñ facit de illis Gal. mentōez spālem. hoc nāqz in de interiorib⁹ loquēs de passionib⁹ cordis hz q si vulnera cordis nō puenerūt vsqz ad cōcauitatē cordis lz in substātia cordis fiāt: pñt p illaz diē viuere & p noctez qua h passi sunt. Nō debuisset Gal. de his mentiōez facē qz breuissimo tpe durāt. Itē min⁹ vr q debeat fieri mentio eoꝝ q raro tpe accidūt qz d illis q frequētissime: lz paꝝ durēt: dūmō illud sit sensibile. Sz qrto interioꝝ facit mentōez de sgnantia accñte ex passione

primoꝝ spōdiliuʒ: quā raro dicit euenire ⁊ ponit p se spēm. igit a fortiori ⁊ de tali spē feb. patēt oīa ꝯside-ranti. Preterea queraf quare scdo de diꝭs febriū fʒ ipsuʒ memoriā faciat ponēdo ibi signa ppria: cuʒ tñ ibi nō debuerit neqʒ de ea qōneʒ mouere neqʒ signa ponere: cū ipsa paꝝ duret: ⁊ de hoc medicꝰ nō ꝯside-rat. ponunf eniʒ signa egritudinis vt possimꝰ in ap-propriata remedia deduci. ⁊ maxie fm Gal. q voluit oē negociū medici eē practicū. ⁊ pʒ ꝙ nō poterit debi-te respōdere. Diceret fortasse ad illud qd ego supius obijciebaʒ de ephimera: instantiā nullius eē valoris: quia ephimera nō trāsit ita cito in putridaʒ neqʒ ne-cessariū ē ipsaʒ sic trāsire. Sʒ de sanguis mutatiōe est aliter dicēdū. Ad hoc dico ꝙ nihil est: qꝛ accipiaf qd scribif ad principiū primi de diꝭs febriū ex intentōe Hypo. vʒ rōne subiecti accipi tria gnā febriū. hoc est spēs hūoris ⁊ mēbri. deide accipiaf qd scribif ad prin-cipiū noni terapētice. vbi ponif mediū inter ephime-ram verā ⁊ putredinalē. Et arguaf sic si ephimera ve-ra durabit plusꝙ p dieʒ trāsibit de necessitate aut in putridaʒ: aut in illud mediuʒ. igif nō debuit ponere Gal. aliqd genꝰ rōne spēi. Preterea ad lʒ principale sic dicētes iudicio meo videnf iplicare ꝯdictōeʒ. Cō-cedunt nāqʒ sanguinē piodicare piodo colere duʒ pu-trefit: ⁊ tñ facē ppriā febrē. Naʒ queraf ab eis vñ p-uenit fm Gal. talis poxismoꝝ circuitio tot vł tot die-bus terminata: cū hoc iuenerint nō dubito: imo cer-tissimū habeo ꝙ statiʒ mutabūt ppositū. Et si dicaf ꝙ huiꝰ rei cām assignauit Gal. scdo de diꝭs febriū cir-ca finē: tūc minꝰ in hac re credaʒ illis: qꝛ ibi ponitur cā redituū paroxismoꝝ tñ. sed ꝙ colera de tertio ad tertiū ⁊ mlia de quarto in quartū minime ibi declara

tuꝫ est si bñ ꝯsiderent̃ eiꝰ verba. Jtē ostēdit̃ ꝙ isti nō loquūtur ad Gal. mēteꝫ. Nā stante ista rōne nō opor tuisset eū ponere nouē ꝯplones ꝑm genus sicut fecit scḋo ꝯplonū: cū quelibet simpliciū paꝝ duret q̄n de necessitate associet sibi aliā: vt ipsemet dicit ad prici pium sexti sanatiuorū. Et ꝑpter hoc negauit expsse simplices ꝯplones: sed bñ lꝫ paꝝ durent nō pp hoc negauit nouē gnā Gal. Ad auctoritatē quā adducit nō est difficile rñdere. Nec obstat in aliq̄ nobis: pro quo ē notatū sicut supiꝰ dictū ē aliqualr̃ ꝙ cū primū incipit sanguis putrefieri statiꝫ incipiūt multe subti/ lissime ptes i colerā ꝯuerti ꝛ ꝯciliare: sꝫ quāto magis ꝓcedit supcoctio tāto pl'es ꝛ pl'es ptes vnctuositatis sang. ꝯuertūt̃ i colaꝫ q̄usqꝫ residuū. s. totū vnctuosuꝫ ꝛ sbtilissimū ꝯuersuꝫ sit. grossum v̇o tūc erit i medio termino ꝯstitutū. i. grossuꝫ adhuc nō ē ꝯuersuꝫ in me lancoliā sꝫ ē in via. Scḋo notat̃ ꝙ talis feb. q̄ ꝓcedit ex putredie sang vt supra pōt quātū ad pn̄s spectat cōpleri ad duo. Prīo ad al's feb. q̄ ex ꝓpriis hūoribꝰ ꝓueniūt volo dicē ad eā q̄ ē colera absqꝫ hꝫ ꝙ sanguis cōuertat̃ in eā: ꝛ ad eā q̄ ex mel'a. Scḋo ad seipsaꝫ in principio ꝛ in termīo. s. postq̄ꝫ fcā fuerit ꝯuersio totiꝰ vnctuosi: primo febris q̄ fit p hmōi ꝯuersionē respcū feb. colerice genite ex ꝓpria mā dr̄ eē lenis caliditat] ad tactū ꝛ simil'r vī minꝰ tristās. qḋ rōne pꝫ. naꝫ cū ta lis feb. ꝓueniat ex illis vnctuosis ptibꝰ iaꝫ ꝯuersis in coleraꝫ q̄bꝰ admiscent̃ vapores eleuati ex putredine sanguis de se nō sunt sufficiētes facē febrē: sed ptes illas subtiles cōuersas in colerā reddunt mitiores ꝛ nō tante mordacitat, sicut in febre ex ꝓpria massa co/ lerica. Nonduꝫ eniꝫ ptes ille tm̄ hn̄t ꝯ siccitate pp hu miditatē sanguis sicut colera nō ex cōuersione ꝯguis

fit tanta vt sufficiens fit pro colerica febre: hinc est q̄ talis febris dicitur mitior. Preterea colera ebullit fere ẜm totam profunditatē in febre colerica: & dato q̄ ẜm subtiles non tamen habet talē humectationem sicut i colerica ex sanguie: quo fit vt mordaciores va pores & minus resolubiles eleuentur a massa coleri ca: quoniā mordacior erit calor in tali colerica q̄ꝫ in illa que ex sanguine cōuerso. Si vero scd̄o modo fie ret ꝯparatio dicere debemus q̄ mitior est in ipsa in pricipio q̄ꝫ in termio. Naꝫ ꝯtinue ptes magis & ma gis exiccāt. Siccitas eīꝫ acuties ē caloris vt in libro de gnāt́iōe scriptū ē. Ex qb⁹ postea seqt́ q̄ taleꝫ feb. eē magis malaꝫ aut min⁹ malaꝫ cognosci hꝫ a mali gnitate humoꝝ in quos ꝯuertit́ sanguis: seruatꝭ his q̄ pauloañ dicebam⁹. Hec igit́ oia exp̄ssit Gal. scd̄o de diẏs febriū loco alĺato, vbi ipsi marie fundant́: q̄ vt melius potero iteꝝ repetā v̄ba Gale. Nam postq̄ꝫ Gal. pbauit sanguinē posse putrescere sicut scd̄o pri cipali dictū ē ꝓsequit́: facientes aūt in eā q̄ in ipso est febrem simpliciorem esse que his q̄ꝫ in aliẏs humori bus sunt, hoc declaratuꝫ est ẜm primuꝫ modum com parationis. Et ne aliquis crederet eam aliud genus febriuꝫ statim subiungit. Analogiaꝫ vero paroxismo rum in tertiana marie periodo suscipere: ita videt́ & in pleureticis fieri cum expuerint. Deinde vt ostē deret moduꝫ conuersionis sanguinis in diuersos hu mores ẜm diuersas partes sic prosequitur. Si vero supercoquantur transmutatur ꝗdē vtiq̄ꝫ quasi om nino quantūquidem vtiq̄ꝫ eius subtilissimum qui deꝫ simul pingue est in flauam: quasi dicat Gal. cum sanguis incipit putrefieri statim declinat ad coleram vt dixit secundo de crisi. Et ideo cum primum potēs

est facere febrem statim apparebunt periodi tertiane propter multas ptes subtiles conuersas in coleram. Sz si vlteri⁹ pcedat inflāmatio nō solū aliqd sz totuz subtile ꝛ vnctuosum ꝯuertet in colerā. imo qd plus ē protūc fiet dispositio in ptib⁹ grossis vt ille sint i via ad ꝯuersionē ad melācoliā. Et iō dicebat. quātū vero grossi⁹ in melācoliā seu in nigrā colerā. Et seipm declarans dicit. nō vt certissime iā factā nigrā colerā sz in medio termino aliquo ꝯstitutuz. Deinde vt ponēt dāaz inter hāc febrē ꝛ illas q̄ ex ppria massa colerica generāt declarauit hoc ꝛ a qualitate ꝛ a mō mot⁹ q̄s eēntiales differētias vlt ex pmāo ō diijs febriū ex snia Hypo. sic ingens. Sipliciores eniz sunt q̄ in sanguis trāsmutatiōe alijs ꝛ mitis caloris. Et hac rōne qualitatis in trāsmutatōe sanguinis dixit nō in sanguie. Postea ꝓsequit rōne modi motus. Si eniz q̄z maxie multus apparuerit ḃm imissionē manus sz mitis demuz oio ē sicut q ē post balnea. q̄ si dicat talis febris ꝓueniens ex ꝯuersiōe sanguis a principio. s. ḃm priā imissionē manus: qꝛ nō magna adhuc ē fcā ꝯuersio multaꝝ ptiū vnctuositatis: neqꝫ multū ē de siccitate: ꝛ satis ē de vaporoso humido sanguinis: iustuz ē vt calor a principio appareat aliqualr mordax vere mult⁹ qꝛ statiz vapores colerici apparēr tāq̄z veloci⁹ eleuati q̄z sanguinei vt supradictuz ē. Ulteri⁹ faciens manifestā ꝯparationē ad alias q̄ ex ꝓprijs hūoribus nascūtur dicit. Alias vz q̄ ex vtraqꝫ colera ꝓueniūt eē magis anxiatiuas corrosiuas ꝛ mordaces: cui⁹ rō supius assignata ē. ꝛ iō ingt. Et tibi qdez maxia fit cognitio humoris opantis febrez. Dico vtiqꝫ eaz q̄ est ḃm eq̄litatē caloris opantis febrē. Pz itaqꝫ māifeste q̄uo hec auctoritas sit ꝯfirmatiua oiuz eoꝝ q̄ supi⁹ di

cta sunt. Et ad maiorē declarationē resumo vnuȝ q̄ð pauloante dictū ē ꝙ ista febris quā sanguinis dicūt maxie cognoscat imo ꝑ hoc magis differat ab alijs rōne qualitatis ꝛ rōne modi mot⁹. pȝ nā dicit Gale. ꝙ hec maxima cognitio hūoris opantis hāc febrē est ea q̄. s. ē ꝓm qualitatē caloris. Et sup⁹ dixerat ꝙ ꝓm imissionē manus appȝ mult⁹. Demū v̊o q̄si dicat i si/ ne iuenit mitis. Si littera sic iaceat pȝ hoc ꝯuēire co lerice. scdo de crisi. c. iij. vbi docet cognoscē febrē ter tianā. ponit hec verba qū ponis manū tuā sup corp⁹ ꝓrio obuiat tibi cū ipuȝ tangis caliditas multe actiui tatis q̄si eleuet cū vapore. deinde ipsa nō moueat qn debilitet ꝛ vincat eam manus tua. ꝛ nō ē dr̄a nisi ꝓm magis ꝛ minus. Si v̊o iacet littera vt nūc traducta ē s. nā si se pluria manui tāgēti offert: ē tñ oio mitis si/ cut ea q̄ in balneis ꝯtrahit: tūc nō poneret ibi Gale. dr̄aȝ a mō mot⁹ sȝ tm̄ a q̄litate q̄si dicat ista q̄ est ex ꝯuersiōe sanguinis in colerā in hoc differt ab his q̄ ex ꝓprijs hūoribus: q: ibi ē multus calor mitis: tñ in alijs v̊o aliter. ꝛ cā dcā est. ꝛ in oib⁹ locis ē vniformi ter locutus. supest mō tertiū Al. ꝯplere.

¶ Ad argumēta. s. in oppositum rñdet ꝛ primo ad Ioānitiuȝ ꝓ quo ꝯsiderādū est ꝛ maxie ꝓm Gal. sen/ tētiā ꝙ medicus nūq̄ȝ dȝ dimittē iudiciū sensus si p̄t imo ꝙ ita iudicet sicut sensui appȝ. vñ lȝ multotiens senserit ꝛ rōne pceperit colerā prodicare de tertio in tertiū tñ alr̄ poterit inasci putredo sanguini ꝓm vni/ uersas venas ꝛ maxime ꝓm magnitudinē vt. ix. tera/ pētice habetur vel in locis multum ꝓpinquis cordi. Et licet pro tunc sit facta conuersio in colerā vt supra tamen ex magna abūdantia humoris putrefacti ꝛ ex propinquitate sit ꝛ magnitudine vasoꝝ: vnde absq̄

impedimento fiet transitus vapoꝝ putridoꝝ ad coꝛ: tunc eger tanta afflictione ꝯturbabit: vt neqȝ medi/ cus neqȝ eger pcipiat diaȝ alicuiꝰ piodi: ſȝ iudicabit illā vniformē: aut aſcēdēdo: aut dſcēdēdo: aut vnifor miter. Tales igit oēs ſinoche ex putredine appellan tur: ꝛ ſub alio vocabulo adurētes febres. vt. ij. ď cri ſi. c. vj. declarat Gal. Hec nūc nō ſoluȝ ex putrefacto ſanguine ſed ex colera ꝛ maxime citrina generātur: vt ibidē docet Gal. quo ſtante pȝ ſolutio ad eiꝰ argu mēta ꝛ dicta: quare ꝛc. Simili modo dicitur ad alia. ¶ Jtidē dī ad auēzoar. dcm̄ ē eiȝ ſupꝛa n̄ tāte moꝛda citatis eē febrē colericā ex ſanguine: maxime illam q̄ fit in pꝛincipio ſicut illa ē q̄ ex colera. ¶ Ad Raſiȝ n̄ eēt extraneuȝ dicē euȝ in hoc fuiſſe diuerſuȝ a Gale. tn̄ credo ꝙ adhuc eēt via cōciliandi vtrūqȝ: qđ facere iuſtum eſt ob reuerentiā quā habuit Raſis aduerſus Gale. ſicut in toto ſuo ꝯtinēte oſtendit. Si igit conſi derent febres ille rōe qualitatis: qꝛ moꝛdacioꝛ ē illa q̄ ex colera q̄ȝ caliditas illius q̄ ē ex ſanguine ꝯuerſo imo iſtius caloꝛ apparet mitis. hinc ē ꝙ Raſis ꝭȝ iſtā conſiderationē voluit illā numerare de p ſe: tn̄ ſi fuiſ ſet queſitū ab illo: differunt ne ſpē: pꝛo certo dixiſſet ꝙ n̄ qꝛ bn̄ ſciebat ꝙ magis ꝛ minus nō variāt ſpēm: ſic dixit Gale. in pꝛincipio libꝛi de differētijs febꝛiū. nam cū ibi dictū ſit ꝛ rōne qualitatis differre: ſeipſuȝ declarauit dicēs. p eā q̄ ē ex magis ꝛ minus. Et dī ꝙ ibi Gal. per magis ꝛ minus intelligit iſtas diías: vȝ mitē mire moꝛdacē ꝛ medio mō ſe habētē. Jſta nāqȝ faciunt eſſentialem: vt medicus loquitur: ſed de hoc aſſignare hic rationem non eſt opus. Dico ergo ꝙ il lud membꝛuȝ vȝ moꝛdax: ſuſcipit poſtea magis ꝛ mi nus: vnde non ſequitur variatio ſpecifica. Sȝ in hoc

non prolongetur amplius sermo.
¶ Ad Auer. dicit q̃ fuit alterius opiniõis: lз Cõcilia tor aľr sentiat: in hoc tñ ꝯuẽit cũ Gale. q̃ cũ sanguis supcalefit declinat ad colerã vt pз. iiij. colliget: sed loquitur ð sanguine extra venas: vñ generat apostema cuз Gale. voluerit illud vľr: tñ ꝯtra arguit vt supra.
¶ Ad rationes Auicen. ad primam dicitur q̃ propositio illa est intelligenda ad modũ supius declaratuз.
¶ Ad argumẽtũ dicẽdũ ẽ q̃ minorãduз ẽ de ipso cũ ipsemet soluat. ij. ð diffis febriũ. allegato. c. vbi inqt. Ita vero intelligere oportet in presentiaꝝ melancolicum humorem vt non certissime iam effectũ nigraз coleram: sed medio modo constitutum. nam si multũ prolongabitur cadet homo ille in melancolicum.
¶ Ad scðm pз rñsio ex iam dictis: cur ex sanguinea ñ possit sanguinea febris generari. similiter patet quomodo hoc ẽ dum ipe sanguis putrefit: quia tunc aduruntur partes vnctuose vt supra. ¶ Ad aliud dicitur q̃ si verum sit q̃ ex putrida materia possit non putridum generari: tamẽ ⁊ p̃ternaturale putriduз gnãbit per se putridum ⁊ preternaturale: cuiꝰ ratio hec est. Nam si ex putrida materia generãtur apes ex causa: istud ꝓuenit rõne alicuius nãľr agentis: vtputa celestis artificis sic. xij. metha. dixit Auer. lз alia i h̃ efficacior possit adduci rõ: sз pħi eã reqrãt. Et cũ in nostro ꝓposito illa trãsmutatio sanguinis in coleram fiat ab agẽte p̃ternãľr i putrida mã: nõ tñ extraneũ videri dз si p se semp putridũ generet̃ si ꝓcedat putrefactio. ⁊ si p viã accñtis aľr accidẽ possз: hoc ꝓpositũ ñ ðstruit qr alið genꝰ feb. nũq̃з gñet̃: nisi vt dcm̃ ẽ. Ex dictis ẽt pз rñsio ad argu. ꝯ itellectũ scðm qr vt supdictũ ẽ cũ putrefactio itm̃ venerit vt subtile ꝯuersuз sit i colãm

tunc putrefactio colere fundabit in colera vñ puenit febris ⁊ putrefactio sanguinis erit residuū sanguis vnde eleuant vapores facientes leues illos q ex colera vt dictum est. Ad scōm dicit q potius est contra ipsū q̄ ɔtra Gal. vt bene Conciliator deducit differentia preallegata. ⁊ ideo no naliter respondetur. Ad tertium patuit supra ratione diuersitatis.
¶ Ad plus q̄ cōmētatorem p₃ iam rñsio. ⁊ l₃ in questio ɔueniat q ex sanguine nō detur febris sanguinea accipiēdo sanguinē distinctū ɔ alios humores tanq̄ quartus humor: licet aliter cōsiderado hēret fortasse dicere omnē febrē putridā esse sanguineā colericā etiā vt sanguis colerici ⁊ de alijs. tñ q: ipse ex alijs fundamit] pcedit: iō gradatī₃ rñdet ad sua argumta.
¶ Ad primū p₃ rñsio ex alijs q̄ in scdo principali dicta sunt: v₃ quēcūq₃ aliū humorē posse ampliari latitudine eexneari ipso sanguine: ⁊ iō alios humores posse cāre pprias febres ⁊ nō sanguine₃: nō tñ pp h̄ negat qn alias ex magna adustiōe possit vna febris in aliā cōmutari: q: rō Gal. est efficax: ⁊ ɔñtia qua₃ facit Trusianus est falsa. Ad scōm dī q rō periodicandi fuit vna merito cuius venit postea in exactam cognitōem. Et l₃ reditus paxismox fiat ex reiterato cursu humoris tñ reditus paxismox in tali tpe vt ꝺ tertio in tertiū: est ex alia cā vt supra tangebat. Na₃ statim pōt qde₃ q̄rere q̄re reiterat⁹ humor mouet in tot diebus. qō hec est multum desiderata sed de hac adhuc sub iudice lis est. Ad vltimum negat ɔñtiā sicut fuit dictū supra in solutōe argumentorū Aui.
¶ Ad Gentilē p₃ p vniuersū corpus. q. imo Gal. in hoc q̄sito nūq̄ fuit ambigu⁹ nec in alio imo maxime se declarat in prin. ix. tera. semp. n. cōcessit febrē

ex sanguie sine putredie. sȝ de hac nō erat mota qō. verum de putrescente sanguine. Et si aliter dicat pu tridā febrē ex sanguine: supi⁹ pȝ qūo intelligi hēat. ¶ Ad Jo. arculanū dꝫ distinguēdo illaȝ ꝓpositōem. naȝ vnus sensus pōt esse talis. sanguis duȝ putrefit est colera ita ꝙ nihil sanguis fit. Et isto mō negaꝛ qꝛ falsa est vt ꝓbat argumētuȝ. Alius pōt esse sensus. Dum putrefit subtile eius fit colera. alique istarum partiū facte sunt colera: residuo remanēte sub forma sanguinis: lȝ ēt non in suo decore. Et isto mō ꝯcedit illa ꝓpositio ꝛ pōt cōcedi ꝯñtia: ꝙ putrefit qñ nō est colera. naȝ qñ incipit putrefieri incipit declinare ad coleram: tñ nunqȝ putrefactio illa sufficiēs est facere febrem nisi quousqȝ aliqd subtilis ꝛ vnctuosi sanguinis in colerā venerit: qꝛ tunc poterit eē cā febris. Melius tñ esset absolute negare illā ꝺm sensuȝ quē facit. Et sic est finis huius auree qōnis.

Papie per Jacob de burgofrāco. 1509 die. 17. No-uēbris.

✠

Marci gat. Cure pticulariũ egritu.

Blasij astarij Cu re Febrium

Cesaris landulphi Cure Febriu3.

Sebastiani Aqla ni de morbo Gal.

Costa[illegible] [illegible] ...

[illegible] q [illegible] i [illegible] [illegible] sub ..

℞ [illegible] ℥ j. [illegible] ʒ ij. [illegible]
[illegible] ʒ iiij. [illegible] [illegible] ʒ ij. [illegible]
[illegible] ut fiat [illegible] ad [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

℞ [illegible] ℥ j. [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
ʒ iß. [illegible] ut [illegible] [illegible] capiat